

**T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**KENT GELİŞİMİ SÜRECİNDE
AÇIK VE YEŞİL MEKAN GEREKSİNİMİNİN
ÇANAKKALE ÖRNEĞİNDE İRDELENMESİ**

DOKTORA TEZİ

Tülay AYAŞLIGİL

Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı

Danışman : Prof. Dr. Yalçın ÖZGEN

**AĞUSTOS
1997**

ÖNSÖZ

Araştırma Çanakkale Belediyesi sınırları içerisindeki yedi mahalle bazında İmar ve İskan Bakanlığı normlarına göre açık ve yeşil mekan gereksiniminin Çanakkale örneğinde irdelenmesi çalışmasıdır. Ancak bu çalışmada yeşil alan planlamalarında yerleşim yerine göre doğal mekanla ilgili özelliklerin; mekanın konum değeri, donanımı ve çekiciliğinin; kullanıcıların boş zaman durumu, boş zaman alışkanlıkları ve rekreasyonel eğilimlerinin; açık ve yeşil mekan gereksinimlerinin araştırılması gerektiği vurgulanmaktadır. Çanakkale Kenti'nin kent gelişimi sürecinde yapılacak yeşil alan planlamalarına ve ortaya çıkabilecek yeşil mekan sorunlarının çözülmesine yönelik veriler oluşturulmuştur; açık ve yeşil mekan gereksinimini saptamaları yapılmıştır. Çanakkale Kenti mahalleleri bazında 2320 deneğe 36 sorudan oluşan anket uygulanarak kullanıcı kitlenin rekreasyonel eğilimleri, açık ve yeşil mekan gereksinimleri belirlenerek, halkın planlamaya katkısı sağlamıştır.

Çalışmam sırasında yardımlarını esirgemeyen danışmanım Sayın Prof. Dr. Yalçın ÖZGEN'e teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca çalışmamda bana yön veren Sayın Prof. Dr. Yalçın MEMLÜK'e (A.Ü.Z.F.), anket formunun oluşturulması sırasında yardımını gördüğüm Prof. Dr. Aytuğ AKESEN'e, anket formlarının değerlendirilmesi aşamasında ve sonuçlarının elde edilmesinde yardımcı olan ve yol gösteren Sayın Yard. Doç. Dr. Arif KUBAT'a (İ.Ü. Haydar Furgaç Bilgisayar Araştırma ve Uygulama Merkezi), literatür temini ile Almanca literatürlerin çevirisi ve tezin bitirme aşamasında sağladığı motivasyon için Sayın Doç. Dr. Yahya AYAŞLIGİL'e, Çanakkale Belediyesi'ndeki çalışmalarımı destekleyen Belediye Başkanı Sayın İsmail ÖZAY'a, Park ve Bahçeler Müdürü Ziraat Mühendisi Sayın Göksel KOYUNCU'ya, Şehir Plancısı Sayın Filiz EMRE'ye ve anket uygulaması sırasında sorularımı sabırla yanıtlayan Çanakkale halkına sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Bu çalışma İ.Ü. Araştırma Fonu'na desteklenmiştir.

Proje No : T 236 / 260696

İÇİNDEKİLER

Sayfa

No		
ÖNSÖZ.....	I	
İÇİNDEKİLER.....	II	
ÖZ.....	XV	
ABSTRACT.....	XVI	
TABLolar LİSTESİ.....	XVII	
HARİTALAR LİSTESİ.....	XVIII	
I. GİRİŞ.....	1	
I.1. Açık, Yeşil Alan ve Mekan Kavramı	1	
I.2. Kentsel Açık ve Yeşil Mekanların Önemi.....	3	
I.3. Kentsel Açık ve Yeşil Mekan Tipleri.....	6	
I.3.1. Parklar.....	6	
I.3.2. Çocuk Oyun Alanları.....	6	
I.3.3. Oyun ve Spor Alanları.....	8	
I.3.4. Yeşil Alanlar.....	8	
I.3.5. Refüjler.....	8	
I.3.6. Meydanlar.....	8	
I.3.7. Pazar Yerleri.....	9	
I.3.8. Rekreasyon Alanları.....	9	
I.3.9. Fuar, Lunapark ve Festival Alanları.....	9	
I.3.10. Hayvanat Bahçeleri.....	9	
I.3.11. Botanik Bahçeleri.....	10	
I.3.12. Mezarlıklar.....	10	
I.4. Açık ve Yeşil Alanların Sınıflandırılması	10	
I.5. Kentsel Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin Yerleşim Yeri Hiyerarşisine Göre Standartlar.....	11	
I 6. Planlama Kriterlerinin Belirlenmesi.....	13	
I 7. Gerekli Olan Açık ve Yeşil Mekan Miktarının Belirlenmesi.....	14	
I 8. Çözülmesi Gereken Problemler.....	15	

II. MATERYAL VE METOD	18
II.1. COĞRAFİ KONUM	18
II.2. YERLEŞİM VE İDARİ BÖLÜNME	18
II.3. DOĞAL YAPI	18
II.3.1. Topoğrafik Yapı.....	19
II.3.2. Jeolojik Yapı	19
II.3.3. Jeomorfoloji Yapı.....	20
II.3.4. Jeotektonik Yapı.....	20
II.3.5. Hidrolojik Yapı.....	21
II.3.5.1. Doğal Su Yolu : Çanakkale Boğazı.....	21
II.3.5.2. Göller.....	22
II.3.5.3. Akarsular.....	22
II.3.5.4. Kaynak Suları, Kaplıca ve Ilıcalar.....	22
II.3.5.5. Yeraltı suları.....	23
II.3.5.6. Su Baskını ve Taşkınları.....	23
II.3.5.7. Sulakalanlar	23
II.3.6. Toprak Yapısı.....	24
II.3.6.1. Toprak Kabiliyeti.....	24
II.3.6.2. Toprak Kullanım Durumu.....	24
II.3.6.3. Toprak Grupları.....	24
II.3.7. İklim.....	24
II.3.7.1. Sıcaklık.....	24
II.3.7.2. Yağış.....	25
II.3.7.3. Yağış Rejimi Tipi.....	26
II.3.7.4. Nispi Nem.....	26
II.3.7.5. Rüzgar Yönü ve Esme Hızı.....	26
II.3.7.6. Güneşlenme Süresi.....	26
II.3.7.7. Basınç.....	26
II.3.7.8. Hava Kirliliği.....	27
II.3.8. Vejetasyon.....	27
II. 3.10. Deniz Ürünleri ve Avcılığı.....	28
II. 3.11. Yeraltı Zenginlikleri.....	29
II.4. ÇANAKKALE KENTİ FİZİKİ DOKUSU	29
II.4.1. Çanakkale İli ve Tarihsel Gelişimi.....	29

II.4.2. Kentin Tarihsel Süreç İçinde Gelişimi ve İlk Nüfus Hareketlerinin Oluşumu.....	30
II.5. DEMOGRAFİK YAPI.....	33
II.5.1. Çanakkale İli Nüfus Özellikleri.....	33
II.5.1.1. Çanakkale İli, İlçe ve Köy Nüfusları, Kır / Kent Dengesi.....	33
II.5.1.2. Çanakkale İli Nüfus Artışı.....	33
II.5.1.3. Çanakkale İli, İlçelere Göre Şehir ve Köy Nüfusu, Yoğunluğu ve Yüzölçümü.....	34
II.5.1.4. Göçler.....	35
II.5.1.5. Çanakkale İl Geneline Hanehalkı Sayısı, Ortalama Büyüklüğü.....	35
II.5.1.6 Çanakkale İli Yaş ve Bağımlılık Oranı.....	35
II.5.1.7. Çanakkale İli Ağırlıklı Ortalama Yaş ve Medyan Yaş.....	35
II.5.2. Çanakkale Merkez İlçe Nüfus Özellikleri.....	36
II.5.2.1. Merkez İlçe Nüfus Artışı ve Kır / Kent Dengesi.....	36
II.5.2.2. Merkez İlçe Nüfus Yoğunluğu.....	36
II.5.3. Çanakkale Merkez İlçe Mahalleleri Nüfus Özellikleri.....	37
II.5.3.1. Mahallere Göre Nüfusun Cinsiyet Yapısı.....	37
II.5.3.2. Mahallelere Göre Yüzölçümü ve Nüfus Yoğunluğu.....	37
II.5.3.3. Mahallelere Göre Nüfusun Yaş Grupları Dağılımı.....	37
II. 6. SOSYAL YAPI.....	38
II. 6.1. Mahalleler Bazında Sosyal Yapı Değerlendirmesi.....	39
II. 6.2. Sosyal Yapı ve Mekan İlişkisi.....	40
II. 7. EĞİTİM DURUMU.....	41
II. 7.1. Çanakkale İl Geneline Nüfusun Okuryazarlık Durumu	41
II. 7.2. Çanakkale İli Geneline Nüfusun Bitirilen Son Öğretim Kurumuna Göre Durumu.....	41
II. 7.3. Çanakkale Merkez İlçe Mahalleleri Nüfusun Okuryazarlık Durumu.....	42
II.8. FAAL NÜFUS VE İKTİSADEN FAAL NÜFUS ANALİZİ.....	42
II.8.1. Çanakkale İl Geneline Faal Nüfus ve İktisaden Faal Olma Durumu	42
II.8.2. Çanakkale İl Geneline Faal Nüfus ve Son Hafta İçinde Faal Olma Durumu.....	43
II.8.3. Çanakkale İl ve İlçe Merkezi Faal Nüfus ve İktisadi Faaliyet Kollarındaki Durumu.....	43
II.8.4. Çanakkale İl ve İlçe Merkezi Faal Nüfus, Son Hafta İçinde İşteki Durumu	44
II.8.5. Çanakkale İl Merkezi Mahalleleri Faal Nüfus ve Faal Olma Durumu.....	44
II.8.6. Çanakkale İl Merkezi Mahalleleri Faal Nüfus ve İktisadi Faaliyet Kollarındaki Faal Olma Durumu.....	45

II.8.7. Çanakkale İl Merkezi Mahalleleri Faal Nüfus ve Son Hafta İçinde İktisadi Faaliyet Kollarında Faal Olma Durumu.....	45
II. 9. ÇANAKKALE KENTİ TEKNİK ALT YAPI.....	47
II.9.1. Ulaşım	47
II.9.1.1. Karayolu Ulaşımı.....	47
II.9.1.2. Denizyolu Ulaşımı.....	47
II.9.1.3. Demiryolu Ulaşımı.....	48
II.9.1.4. Havayolu Ulaşımı.....	48
II.9.2. Elektrik Şebekesi.....	48
II.9.3. İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi.....	48
II.9.4. Kanalizasyon Sistemi.....	49
II.9.5. Haberleşme ve Telefon Şebekesi.....	49
II.9.6. Atık Alanı.....	49
II. 10. TURİZM ÖZELLİKLERİ.....	50
II. 10. Turizm Değerleri.....	50
II. 10. Turizm Yatırımları.....	51
II. 11. ÇANAKKALE KENTİ VE MAHALLELERİ ARAZİ KULLANIMI.....	52
II. 11.1. Konut Alanı.....	52
II. 11.2. Pazar Yeri.....	52
II. 11.3. Ticaret Alanı.....	52
II. 11.4. Küçük Sanayi Alanı.....	53
II. 11.5. Sanayi Alanı.....	53
II. 11.6. İdari Hizmetler Alanı.....	53
II. 11.7.Kentsel Hizmetler Alanı.....	53
II. 11.8. Eğitim Kurumları Alanı.....	53
II. 11.9. Sağlık Hizmetleri Alanı.....	54
II. 11.10. Kültürel Tesis Alanı.....	54
II. 11.11. Yeşil Alanlar.....	55
II. 11.12. Kentiçi Yollar.....	57
II. 11.13. Otoparklar.....	57
II. 11.14. Boş Alanlar.....	57
II. 11.15. Askeri Alanlar.....	58
II. 11.16. Tarım Alanları.....	58
II. 11.17. Sorunlu Alanlar.....	58

II. 11.18. Mucavir Alanlar.....	58
II. 12. ÇANAKKALE KENTİ AÇIK VE YEŞİL MEKAN GEREKSİNİMİNİN SAPTANMASINDA KULLANILAN MATERYAL VE METODLAR.....	60
II.12.1. Açık ve Yeşil Alan Envanterinin Oluşturulmasında Kullanılan Materyal ve Metodlar.....	60
II.12.1.1 İmar Planlarının Değerlendirilmesi.....	60
II.12.1.2. Açık ve Yeşil Alanların Sınıflandırılması.....	61
II.12.1.3. Açık ve Yeşil Alanların Arazi Çalışmaları İle Değerlendirilmesi.....	62
II.12.1.4. Açık ve Yeşil Alan Envanterinin Oluşturulması.....	62
II.12.2. Kentsel Yeşil Alan Planlaması Materyal ve Metodlar.....	63
II.12.2.1. Nüfus Özelliklerinin Değerlendirilmesi.....	63
II.12.3. Halkın Planlamaya Katkısının Sağlanması.....	64
II.12.3.1. Anket Formunun Kapsamının Belirlenmesi ve Verilerin Toplanması.....	64
II.12.3.2. Denek Kitlesinin Özelliklerinin ve Sınırlılıklarının Belirlenmesi.....	65
II.12.3.3. Verilerin Değerlendirilmesinde Uygulanan İstatistiksel Yöntemler.....	66
II.12.3.4. Verilerin Analizi ve Yorumlanması.....	67
II.12.4. Kentsel Açık ve Yeşil Alan Gereksinim ve Açığının Saptanması.....	68
III. BULGULAR.....	69
III.1. AÇIK VE YEŞİL ALAN ENVANTERİ.....	69
III.1.1. Mahallelere Göre Açık ve Yeşil Alan Envanteri.....	69
III.1.1.1. Mahallelere Göre Aktif Yeşil Alanlar.....	69
III.1.1.2. Mahallelere Göre Diğer Açık ve Yeşil Alanlar.....	73
III.1.2. Kent Bütününde Açık ve Yeşil Alan Envanteri.....	85
III.1.2.1. Kent Bütününde Aktif Yeşil Alanlar	85
III.1.2.2. Kent Bütününde Diğer Açık ve Yeşil Alanlar.....	85
III.2. AÇIK VE YEŞİL MEKAN GEREKSİNİMİ VE AÇIĞI.....	89
III.2.1. Oyun ve Çocuk Bahçesi Gereksinimi ve Açığı.....	91
III.2.2. Oyun ve Spor Alanı Gereksinimi ve Açığı.....	92
III.2.3. Mahalle Parkı Gereksinimi ve Açığı.....	94
III.2.4. Semt Parkı Gereksinimi ve Açığı.....	96
III.2.5. Kent Parkı Gereksinimi ve Açığı.....	96
III.2.6. Rekreasyon Alanı Gereksinimi ve Açığı.....	100

III.2.7. Festival Alanı Gereksinimi ve Açığı.....	100
III.2.8. Pazar Yeri Alanı Gereksinimi ve Açığı.....	100
III.2.9. Stadyum Alanı Gereksinimi ve Açığı.....	101
III.2.10. Yüzme Havuzu Alanı Gereksinimi ve Açığı.....	101
III.2.11. Mezarlık Alanı Gereksinimi ve Açığı.....	101
III.3. AÇIK VE YEŞİL MEKANLARIN YAPISAL VE BİTKİSEL DONANIM BAKIMINDAN DURUMU.....	101
III.4. MEVCUT AÇIK VE YEŞİL MEKANLARIN ETKİ ALANLARINA (HİZMET YARIÇAPINA) GÖRE DURUMU.....	102
III. 5. AÇIK VE YEŞİL MEKAN GEREKSİNİMİNİN ANKET SONUÇLARINA GÖRE BELİRLENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMELER.....	104
IV. TARTIŞMA VE SONUÇ.....	116
IV.1. İmar ve İskan Bakanlığı Normlarına Göre Açık ve Yeşil Alan Envanterinin İrdelenmesi.....	116
IV.2. İmar ve İskan Bakanlığı'nın Normlarına Göre Belirlenen Açık ve Yeşil Mekan Gereksinim ve Açığının Anket Sonuçlarıyla Karşılaştırılması.....	117
IV. 3. Anket Sonuçlarının Birbiriyle İlişkilendirilmesi.....	119
IV.4. Çanakkale Kenti Yeşil Alan Planlamasına Yönelik Öneriler.....	120
V. ÖZET.....	123
SUMMARY.....	126
VI. KAYNAKLAR.....	129
VII. EKLER.....	135
EK 1: HARİTALAR LİSTESİ	
HARİTA 1 : Çanakkale İli Türkiye ve Marmara Bölgesindeki Yeri.....	144
HARİTA 2 : Çanakkale İl Merkezi ve Yakın Çevresi Topoğrafik Yapı Haritası.....	145
HARİTA 3 : Çanakkale İl Merkezi Jeolojik Yapı Haritası.....	146
HARİTA 4 : Çanakkale İli ve Yakın Çevresi Deprem Durumu Haritası.....	147
HARİTA 5 : Çanakkale Boğazı'nın Avrupa ve Asya Kıtaları Arasındaki Genişlikleri..	148
HARİTA 6 : Çanakkale Kenti ve Çevresi Toprak Haritası.....	149
HARİTA 7 : Çanakkale İli Orman Amenajman Haritası.....	150
HARİTA 16 : Çanakkale Kenti Nazım Planı.....	151
HARİTA 17 : Çanakkale Kenti Yeşil Alanları.....	152
EK 2: ŞEKİLLER LİSTESİ	
ŞEKİL 1: Çanakkale Klima Diyagramı.....	153

ŞEKİL 2 : Çanakkale İli Rüzgar Gülü.....	154
ŞEKİL 3 : Çanakkale İli Çevre Özellikleri.....	155
ŞEKİL 4 : Çanakkale Kenti İmar Planı Paftaları ve Konumları.....	156
ŞEKİL 5 : Mahallelere Göre Deneklerin Cinsiyete Göre Dağılımı.....	157
ŞEKİL 6 : Mahallelere Göre Deneklerin Medeni Durumu.....	157
ŞEKİL 7 : Mahallelere Göre Deneklerin Çocuk Sayısı.....	158
ŞEKİL 8 : Mahallelere Göre Deneklerin Yaş Gruplarının Dağılımı.....	158
ŞEKİL 9 : Mahallelere Göre Deneklerin Hane Halkı Sayısı.....	159
ŞEKİL 10 : Mahallelere Göre Deneklerin Emekli Sayısı.....	159
ŞEKİL 11 : Mahallelere Göre Deneklerin Okuryazarlık Durumu.....	160
ŞEKİL 12 : Mahallelere Göre Deneklerin Meslek Durumu.....	160
ŞEKİL 13 : Mahallelere Göre Deneklerin Özel Araca Sahip Olma Durumu.....	161
ŞEKİL 14 : Mahallelere Göre Deneklerin İkamet Edilen Konuta Sahiplilik Durumu.....	161
ŞEKİL 15 : Mahallelere Göre Deneklerin İkamet Ettikleri Konut Tipi.....	162
ŞEKİL 16 : Mahallelere Göre Deneklerin İkamet Ettikleri Konutta İkamet Süresi.....	162
ŞEKİL 17 : Mahallelere Göre Deneklerin Bir İşte Çalışma Durumu.....	163
ŞEKİL 18 : Mahallelere Göre Deneklerin Haftaiçi Bir İşte Çalışma Durumu.....	163
ŞEKİL 19 : Mahallelere Göre Deneklerin Evlerine En Yakın Parkı Kullanma Biçimi.....	164
ŞEKİL 20 : Mahallelere Göre Deneklerin Şehirdeki Parkları Kullanma Biçimi.....	164
ŞEKİL 21 : Mahallelere Göre Deneklerin Şehir Yakın Çevresindeki Yeşil Mekanları Kullanma Biçimi.....	165

EK 3: TABLOLAR LİSTESİ

TABLO 1: Çanakkale İli Yerleşim Durumu ve İdari Bölünüşü.....	166
TABLO 2: Çanakkale İl Geneline Arazi, Toprak Kullanma, Kabiliyet Durumu ve Alansal Dağılımı.....	166
TABLO 3: Çanakkale İl Geneline Mevcut Arazi ve Toprak Kullanma Durumu.....	167
TABLO 4: Çanakkale İl Geneline Toprak Gruplarının Alansal Dağılımı ve Oranı.....	167
TABLO 5: Çanakkale İli Sıcaklık Değerleri.....	167
TABLO 6: Çanakkale İli Ortalama Yağış Miktarı Değerleri.....	168
TABLO 7: Çanakkale İli Yıllık Yağış Miktarı ve Mevsimlere Göre Dağılımı.....	168
TABLO 8: Çanakkale İli Ana ve Ara yönlerde Esen Rüzgarlar ve Esme Hızı Değerleri.....	168
TABLO 9: Çanakkale İli Yıllara ve Aylara Göre Aktüel Basınç Ortalaması Değerleri.....	168
TABLO 10: Çanakkale İli, İlçe ve Köy Nüfusları ve Kır/ Kent Dengesi.....	169
TABLO 11: Çanakkale İli Sayım Yıllarına Göre Nüfusu ve Artış Hızı.....	169

TABLO 12: Çanakkale İli Nüfusun Yıllara Göre Mutlak Artışı ve Artış Oranı.....	169
TABLO 13: Çanakkale İli, İlçelere Göre Şehir ve Köy Nüfusu, Yüzölçümü ve Nüfus Yoğunluğu.....	170
TABLO 14: Çanakkale İli Nüfusun Doğum Yerine Göre Dağılımı ve Oranı	170
TABLO 15: Çanakkale İli'nin Yakın Çevre İller ve Üç Büyük İlden Aldığı Göç ve Net Göç Hızı	170
TABLO 16: Çanakkale İl Genelinde Sayım Yıllarına Göre Hanehalkı Sayısı, Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü.....	170
TABLO 17: Çanakkale Merkez İlçe Nüfusunun Sayım Yıllarına Göre Kır/ Kent Dengesi.....	171
TABLO 18: Çanakkale Merkez İlçe Sayım Yıllarına Göre Nüfus Yoğunluğu.....	171
TABLO 19: Çanakkale Merkez İlçe Nüfusunun Mahallelere Göre Dağılımı, ve Nüfus Yoğunluğu.....	171
TABLO 20: Çanakkale Merkez İlçe Mahalleleri Nüfusun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı.....	172
TABLO 21 : Çanakkale Merkez İlçe Mahalleleri Nüfusun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı.....	172
TABLO 22: Çanakkale İl Genelinde Okuryazarlık Durumu, Bitirilen Son Öğretim Kurumuna Göre ve Cinsiyete Göre Nüfus Dağılımı.....	172
TABLO 23: Çanakkale İl Genelinde Nüfusun Okuryazarlık Durumu ve Cinsiyete Göre Oranı.....	173
TABLO 24: Çanakkale İl Genelinde Nüfusun Bitirilen Son Öğretim Kurumuna ve Cinsiyete Göre Oranı.....	173
TABLO 25: Çanakkale Merkez İlçe Mahallelerinde Nüfusun Okuryazarlık Durumu ve Bitirilen Son Öğrenim Kurumuna Göre Oranları.....	173
TABLO 26: Çanakkale Merkez İlçe Mahallelerinde Nüfusun Okuryazarlık ve Bir Öğrenim Kurumundan Mezun Olma Durumu.....	174
TABLO 27: Çanakkale Merkez İlçe Mahallelerinde Nüfusun Okuryazarlık ve Bitirilen Son Öğrenim Kurumuna Göre Durumu.....	174
TABLO 28: Çanakkale İl Genelinde Faal Nüfusun Son Hafta İçinde İktisaden Faal Olma Durumu ve Cinsiyete Göre Dağılımı.....	174
TABLO 29: Çanakkale İl Genelinde Faal Nüfusun Son Hafta İçinde İşteki Durumu ve Cinsiyete Göre Dağılımı.....	175

TABLO 30: Çanakkale İl ve İlçe Merkezi İktisaden Faal ve İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Nüfus.....	175
TABLO 31: Çanakkale İl ve İlçe Merkezi İktisaden Faal ve İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Nüfus.....	175
TABLO 32: Çanakkale ve İlçe Merkezi Faal, Son Hafta Tuttuğu İş Kollarına Göre Nüfus.....	176
TABLO 33: Çanakkale ve İlçe Merkezi Faal, Son Hafta Tuttuğu İş Kollarına Göre Nüfus.....	176
TABLO 34: Çanakkale Merkez İlçe Mahalleleri Bazında Cinsiyete Göre Faal ve İşsiz Nüfus veya İş Arayan Nüfus.....	176
TABLO 35: Çanakkale Merkez İlçe Mahalle Nüfuslarının Son Hafta Faal Nüfusları İktisadi Faaliyet Kolları ve Cinsiyete Göre Nüfus Dağılımı.....	177
TABLO 36: Çanakkale Yakın Çevresi Yerleşmeler Arasındaki Karayolu Mesafeleri.....	178
TABLO 37: Çanakkale Kenti Arazi Kullanımları ve Alansal Dağılımı.....	178
TABLO 38: Barbaros Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin Mülkiyet Durumuna Göre Dağılımı.....	179
TABLO 39: Cevatpaşa Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin Mülkiyet Durumuna Göre Dağılımı.....	179
TABLO 40: İsmetpaşa Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin Mülkiyet Durumuna Göre Dağılımı.....	180
TABLO 41: Esenler Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin Mülkiyet Durumuna Göre Dağılımı.....	180
TABLO 42: Kemalpaşa Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin Mülkiyet Durumuna Göre Dağılımı.....	181
TABLO 43: Namık Kemal Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin Mülkiyet Durumuna Göre Dağılımı.....	181
TABLO 44: Fevzipaşa Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin Mülkiyet Durumuna Göre Dağılımı.....	181
TABLO 45: Barbaros Mahallesi Açık ve Yeşil Alanları, Mülkiyet Durumu ve Güncel Kullanım Adları.....	182
TABLO 46: Cevatpaşa Mahallesi Açık ve Yeşil Alanları, Mülkiyet Durumu ve Güncel Kullanım Adları.....	183
TABLO 47: İsmetpaşa Mahallesi Açık ve Yeşil Alanları, Mülkiyet Durumu ve	

Güncel Kullanım Adları.....	184
TABLO 48: Esenler Mahallesi Açık ve Yeşil Alanları, Mülkiyet Durumu ve Güncel Kullanım Adları.....	185
TABLO 49: Kemalpaşa Mahallesi Açık ve Yeşil Alanları, Mülkiyet Durumu ve Güncel Kullanım Adları.....	186
TABLO 50: Namık Kemal Mahallesi Açık ve Yeşil Alanları, Mülkiyet Durumu ve Güncel Kullanım Adları.....	186
TABLO 51: Fevzipaşa Mahallesi Açık ve Yeşil Alanları, Mülkiyet Durumu ve Güncel Kullanım Adları.....	187
TABLO 62 : Çanakkale Kenti Mahalleleri Nüfusunun Yaşa Göre Dağılımı.....	188,189
TABLO 64: Çanakkale Kenti Mahallelerine Göre Denek Kitlesinin Dağılımı.....	190
TABLO 66: İmar ve İskan Bakanlığı'nın Rekreatyon Alanları İçin Gerekli Alansal Büyüklük ve Konumlarına Ait Normları.....	190
TABLO 67: Kullanıcıya Dönük Rekreatyon Alan ve Tesisleri.....	191
TABLO 71 Mahalleler Bazında Deneklerin Cinsiyete Göre Dağılımı	192
TABLO 72: Mahalleler Bazında Deneklerin Medeni Durumu	192
TABLO 73: Mahalleler Bazında Deneklerin Çocuk Sahibi Olma Durumu.....	193
TABLO 74: Mahalleler Bazında Deneklerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı.....	193
TABLO 75: Mahalleler Bazında Deneklerin Hane Halkı Sayısı	194
TABLO 76: Mahalleler Bazında Deneklerin Ailelerinde Bulunan Emekli Sayısı	194
TABLO 77: Mahalleler Bazında Deneklerin Öğrenim Düzeyi	195
TABLO 78: Mahalleler Bazında Deneklerin Meslek Sahibi Olma Durumu.....	195
TABLO 79: Mahalleler Bazında Deneklerin Özel Araca Sahip Olma Durumu	196
TABLO 80: Mahalleler Bazında Deneklerin İkamet Ettiği Konuta Sahiplilik Durumu.....	196
TABLO 81: Mahalleler Bazında Deneklerin Halen İkamet Ettiği Konut Tipi.....	196
TABLO 82: Mahalleler Bazında Deneklerin Halen İkamet Ettiği Konutta İkamet Süresi	197
TABLO 83: Mahalleler Bazında Deneklerin Bir İşte Çalışma Durumu.....	197
TABLO 84: Mahalleler Bazında Deneklerin Haftaiçi İşte Çalışma Durumu	197
TABLO 85: Mahalleler Bazında Deneklerden Haftaiçi Bir İşte Çalışanların Gün İçindeki Çalışma Süresi.....	198
TABLO 86: Mahalleler Bazında Deneklerin Cumartesi Günü İşte Çalışma Durumu.....	198
TABLO 87: Mahalleler Bazında Deneklerden Cumartesi Günü Bir İşte Çalışanların Gün İçindeki Çalışma Süresi.....	199

TABLO 88: Mahalleler Bazında Deneklerin Pazar Günü İşte Çalışma Durumu.....	199
TABLO 89: Mahalleler Bazında Deneklerden Pazar Günü Bir İşte Çalışanların Gün İçindeki Çalışma Süresi.....	200
TABLO 90: Mahalleler Bazında Deneklerin Haftaiçi Boş Zaman Durumu ve Bu Boş Zamanın Süresi	200
TABLO 91 : Mahalleler Bazında Deneklerden Haftaiçi Boş Zamanı Olanların Bu Boş Zamanının Gün İçindeki Durumu	201
TABLO 92: Mahalleler Bazında Deneklerin Cumartesi Günü Boş Zaman Durumu ve Bu Boş Zamanın Süresi.....	202
TABLO 93: Mahalleler Bazında Deneklerden Cumartesi Günü Boş Zamanı Olanların, Bu Boş Zamanının Gün İçindeki Durumu.....	203
TABLO 94: Mahalleler Bazında Deneklerin Pazar Günü Boş Zaman Durumu ve Bu Boş Zamanın Süresi	204
TABLO 95: Mahalleler Bazında Deneklerden Pazar Günü Boş Zamanı Olanların, Bu Boş Zamanının Gün İçindeki Durumu.....	205
TABLO 96: Deneklerden Boş Zaman Açık Hava Faaliyetleri Gezinti Yapmak Olanların Mahallelere Göre Dağılımı.....	205
TABLO 97: Deneklerden Boş Zaman Açık Hava Faaliyetleri Spor Yapmak, Oyun Oynamak Olanların Mahallelere Göre Dağılımı.....	206
TABLO 98: Deneklerden Boş Zaman Açık Hava Faaliyetleri Sohbet Etmek ve Toplantı Yapmak Olanların Mahallelere Göre Dağılımı	206
TABLO 99: Deneklerden Boş Zaman Açık Hava Faaliyetleri Dinlenmek Olanların Mahallelere Göre Dağılımı.....	206
TABLO 100: Deneklerden Boş Zaman Açık Hava Faaliyetleri Hobi ve El Sanatları İle Uğraşmak Olanların Mahallelere Göre Dağılımı.....	207
TABLO 101: Deneklerden Boş Zaman Açık Hava Faaliyetleri Piknik Yapmak, Seyahat Etmek Olanların Mahallelere Göre Dağılımı.....	207
TABLO 102: Deneklerden Evine En Yakın Parkı Kullanmayanların Kullanmama Nedeni Düzenlemeler Kötü Olanların Mahallelere Göre Dağılımı.....	207
TABLO 103: Deneklerden Evine En Yakın Parkı Kullanmayanların Kullanmama Nedeni Kişisel Nedenler Olanların Mahallelere Göre Dağılımı	207
TABLO 104: Deneklerden Evine En Yakın Parkı Kullanmayanların Kullanmama Nedeni Parkların Çok Uzakda Oluşu Olanların Mahallelere Göre Dağılımı.....	208

TABLO 105: Deneklerden Evine En Yakın Parkı Kullanmayanların Kullanmama Nedeni Boş Zamanın Olmayışı Olanların Mahallelere Göre Dağılımı	208
TABLO 106: Deneklerden Evine En Yakın Parkı Kullanmayanların Kullanmama Nedeni Bakımsız ve Güvenliğin Olmayışı Olanların Mahallelere Göre Dağılımı.....	209
TABLO 107: Deneklerden Evine En Yakın Parkı Kullanmayanların Kullanmama Nedeni Park Alışkanlığının Olmayışı Olanların Mahallelere Göre Dağılımı.....	209
TABLO 108: Deneklerden Şehirdeki Park ve Yeşil Mekanları Kullanmayanların Kullanmama Nedeni Park ve Yeşil Alan Yok Olanların Mahallelere Göre Dağılımı...	209
TABLO 109: Deneklerden Şehirdeki Park ve Yeşil Mekanları Kullanmayanların Kullanmama Nedeni Düzenlemeler Kötü Olanların Mahallelere Göre Dağılımı	210
TABLO110: Deneklerden Şehirdeki Park ve Yeşil Mekanları Kullanmayanların Nedeni Ekonomik Olanaksızlıklar Olanların Mahallelere Göre Dağılımı.....	210
TABLO 111 : Deneklerden Şehirdeki Park ve Yeşil Mekanları Kullanmayanların Nedeni Park Alışkanlığı Olmayışı Olanların Mahallelere Göre Dağılımı.....	210
TABLO 112 : Deneklerden Şehirdeki Park ve Yeşil Mekanları Kullanmayanların Nedeni Boş Zamanın Olmayışı Olanların Mahallelere Göre Dağılımı.....	211
TABLO 113 : Deneklerden Şehir Yakın Çevresindeki Park ve Yeşil Alanlarda Piknik ve Kamp Yeri Bulunmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı.....	211
TABLO 114:Deneklerden Şehir Yakın Çevresindeki Park ve Yeşil Alanlarda Büfe, WC, Çeşme Bulunmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı.....	211
TABLO 115 : Deneklerden Şehir Yakın Çevresindeki Park ve Yeşil Alanlarda Donatılar ve Otopark Yeri Bulunmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı.....	211
TABLO 116 : Deneklerden Şehir Yakın Çevresindeki Park ve Yeşil Alanlarda Tesis, Dinlenme Yeri Bulunmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı.....	212
TABLO 117: Deneklerden Rekreatyon Amaçlı Gidilen Yerlerde Orman, Yeşil Alan, Çayır, Dağ, Tepe Bulunmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı	212
TABLO 118: Deneklerden Rekreatyon Amaçlı Gidilen Yerlerde Deniz, Akarsu, KaplıcaŞelale,Göl,Çağlayan Bulunmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı...	212
TABLO 119: Deneklerden Rekreatyon Amaçlı Gidilen Yerlerde İçmesuyu Bulunmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı.....	213
TABLO 120: Deneklerden Rekreatyon Amaçlı Gidilen Yerlerde Manzara Olmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı.....	214
TABLO 121: Deneklerden Rekreatyon Amaçlı Gidilen Yerlerde Temizlik, Temiz Hava, Sessizlik, Bulunmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı.....	215

TABLO 122: Deneklerden Rekreasyon Amaçlı Gidilen Yerlerde Yüzme Havuzu Kumsal Bulunmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı	215
TABLO 123: Deneklerden Rekreasyon Amaçlı Gidilen Yerlerde Dinlenme ve Oturma Yeri, Çay Bahçesi Bulunmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı	215
TABLO 124: Deneklerin Belediye Meclisi Tarafından Onaylanmış Mahalle veya Kent Bütününe Ait İmar Planı Görme, İnceleme Durumu	215
EK 4 Çanakkale Kentinde Açık Ve Yeşil Mekan Gereksiniminin Saptanmasında Deneklere Uygulanan Anket Formu- Kodlama Çizelgesi.....	216
EK 5 Çanakkale Kenti Mahalleleri Bazında Açık ve Yeşil Alan Gereksinim Saptanmasında Halkın Katılımının Sağlanması Amacıyla Deneklere Uygulanan Anket Sonuçları ve Yorumları.....	222
EK 6 RESİMLER LİSTESİ	
RESİM 1: Barbaros Mahallesi Çocuk Bahçesi.....	258
RESİM 2: Barbaros Mahallesi Çanakkale Dardanel Spor Kulübü ve Hamidiye Tabyası.....	258
RESİM 3: Cevatpaşa Mahallesi Sanat Sokağı Düzenlemesi.....	259
RESİM 4: Cevatpaşa Mahallesi Lodos Parkı.....	259
RESİM 5: Cevatpaşa Mahallesi Tarihi Halk Bahçesi (İngiliz Bahçesi).....	260
RESİM 6: Cevatpaşa Mahallesi Kordon Düzenlemesi-Morabbın Parkı.....	260
RESİM 7: İsmetpaşa Mahallesi Hasan Koyuncu Parkı.....	260
RESİM 8: İsmetpaşa Mahallesi Sosyal Konutlar Yanı Çocuk Bahçesi.....	261
RESİM 9: Esenler Mahallesi Uğur Mumcu Parkı.....	261
RESİM 10: Fevzipaşa Mahallesi Çimenlik Kalesi Parkı - Nusret Mayın Tabyası.....	262
RESİM 11: Cevatpaşa Mahallesi Şehir Mezarlığı.....	262
RESİM 12: İsmetpaşa Mahallesi Sarıçay Kenarı Rekreasyon Alanı Olarak Ayrılmış Alan.....	263
RESİM 13: Esenler Mahallesi Hastahane Bayırı Şehitliği.....	263
RESİM 14: Kemalpaşa Mahallesi Cumhuriyet Meydanı-Tören Alanı.....	263
RESİM 15: Kemalpaşa Mahallesi Cumhuriyet Meydanı.....	264
RESİM 16: Kemalpaşa Mahallesi Saat Kulesi Meydanı.....	264
RESİM 17: Kemalpaşa Mahallesi Donanma Çay Bahçesi.....	265
RESİM 18: Güzelyalı Belediyesi, Güzelyalı Kıyı Şeridi.....	265
RESİM 19: Barbaros Mahallesi Sarıçay Kenarı Açık ve Yeşil Alan.....	266
RESİM 20: Cevatpaşa Mahallesi Cumhuriyet İlkokulu Bahçesi.....	266
EK 7 Çanakkale Kenti Yeşil Alan Düzenlemelerinde Kullanılan Bitki Türleri.....	267

ÖZ

KENT GELİŞİMİ SÜRECİNDE AÇIK VE YEŞİL MEKAN GEREKSİNİMİNİN ÇANAKKALE ÖRNEĞİNDE İRDELENMESİ

İmar ve İskan Bakanlığı'nın standartlarına göre belediye sınırları içerisinde kişi başına 7 m² yeşil alan ayrılması gerekmektedir. Araştırmada, bu norma göre Çanakkale Belediyesi sınırları içerisindeki yedi mahalle bazında açık ve yeşil mekan gereksinimi irdelenmiştir. Gereksinim saptanmasında belirleyici olan doğal ve kültürel faktörler, il genelinde, kent yakın çevresinde ve mahalleler bazında incelenmiştir. İmar uygulama planlarında önerilen ve gerçekleşen açık ve yeşil alanların envanteri oluşturulmuştur. Bireye yönelik özelliklerin, boş zaman durumunun, boş zaman alışkanlıklarının, rekreasyonel eğilimlerin, açık ve yeşil mekan gereksinimlerinin belirlenmesi, bunların mahallelere göre değişimi ve farklılıklarının saptanması amacıyla 2320 deneğe anket uygulanmıştır. Mahalleler bazında, Bakanlığın normlarına ile anket sonuçlarına göre belirlenen açık ve yeşil mekan gereksinim tespitleri birbiriyle karşılaştırılmış ve oluşturulan yeşil alan envanteri ile açığı saptanmıştır. Kent gelişimi sürecinde yapılacak yeşil alan planlamalarına ve ortaya çıkabilecek yeşil alan sorunlara yönelik öneriler getirilmiştir.

ABSTRACT

STUDYING OPEN AND GREEN SPACES NEED IN THE DURATION OF TOWN DEVELOPMENT AT THE EXAMPLE TOWN OF ÇANAKKALE

According to standards of Ministry of Construction and Housing within municipality boundaries the open green space must be at least 7.0 square meters per head. In present study the open and green space needs on the base of seven districts within the boundaries of Çanakkale municipality according to the standards of Ministry of Construction and Housing has been examined. The natural and cultural factors which are the characteristics of the determination of the open space needs have also been studied according to settlements in the level of province, town and surrounding areas.

Green and open spaces which are proposed in the construction plan and applied have been determined, and it has resulted in the 'Inventure of Green and Open Spaces'. In order to find out leisure, leisure habits and the attitude and the manner of use of open and green spaces through people and their recreational tendencies, open and green space needs on district bases 2320 people have filled questionnaire. The deficit of open and green spaces has been determined by comparing the open and green space needs which are determined according to the standards of Ministry of Construction and Building with the inventure of green space of the town. In conclusion the suggestions devoted to the green space planning and to the most likely emerging problems related green space systems of the town have been made

TABLO 52: Barbaros Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin 'Aktif ve Diğer Açık ve Yeşil Alanlar ' Olarak Sınıflandırılması, Mülkiyet Durumuna Göre Alansal Dağılımı.....	83
TABLO 53: Cevatpaşa Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin 'Aktif ve Diğer Açık ve Yeşil Alanlar ' Olarak Sınıflandırılması, Mülkiyet Durumuna Göre Alansal Dağılımı.....	83
TABLO 54: İsmetpaşa Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin 'Aktif ve Diğer Açık ve Yeşil Alanlar ' Olarak Sınıflandırılması, Mülkiyet Durumuna Göre Alansal Dağılımı.....	83
TABLO 55: Esenler Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin 'Aktif ve Diğer Açık ve Yeşil Alanlar ' Olarak Sınıflandırılması, Mülkiyet Durumuna Göre Alansal Dağılımı.....	84
TABLO 56 : Kemalpaşa Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin 'Aktif ve Diğer Açık ve Yeşil Alanlar ' Olarak Sınıflandırılması, Mülkiyet Durumuna Göre Alansal Dağılımı.....	84
TABLO 57 : Namık Kemal Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin 'Aktif ve Diğer Açık ve Yeşil Alanlar ' Olarak Sınıflandırılması, Mülkiyet Durumuna Göre Alansal Dağılımı.....	84
TABLO 58: Fevzipaşa Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin 'Aktif ve Diğer Açık ve Yeşil Alanlar ' Olarak Sınıflandırılması, Mülkiyet Durumuna Göre Alansal Dağılımı.....	84
TABLO 59: Kent Bütününde ve Mahallelere Göre, Önerilen ve Gerçekleşen Yeşil Alan Kullanım Tiplerinin Mülkiyet Durumuna Göre ve Aktif ve Diğer Yeşil Alanlar Olarak Alansal Dağılımı.....	87
TABLO 60: Kent Bütününde ve Mahallelere Göre, Önerilen ve Gerçekleşen Yeşil Alan Kullanım Tiplerinin, Alansal Olarak Aktif ve Diğer Yeşil Alanlar Olarak Dağılımı.....	88
TABLO 61: Çanakkale Kenti Mahalleleri Nüfusunun Yıllara Göre Dağılımı ve Yıllık Artış Hızları ile 1995-2000 Yılı Tahmini Nüfus.....	89
TABLO 63: Çanakkale Kenti Mahalleleri 1995-2000 Yılı Nüfusları ile 3-10 ve 11-18 Yaş Grubu Nüfus Tahminleri.....	90
TABLO 65: Türkiye'de Komşuluk Birimleri İçin Konut Dışındaki Yeşil Alan Kullanışları ve Donatım İçin Arsa Gereksinimleri.....	89
TABLO 68: İmar ve İskan Bakanlığı (*) Normuna Göre Çanakkale Kenti	

Mahalleleri 1995 ve 2000 Yılı İçin Alansal (m ²) Olarak Oyun ve Çocuk Bahçesi Gereksinimi ve Açığı.....	97
TABLO 69: İmar ve İskan Bakanlığı (*) Normuna Göre Çanakkale Kenti	
Mahalleleri 1995 ve 2000 Yılı İçin Alansal (m ²) Olarak Oyun ve Spor Alanı Gereksinimi ve Açığı.....	98
TABLO 70: İmar ve İskan Bakanlığı (*) Normuna Göre Çanakkale Kenti Mahalleleri	
1995 ve 2000 Yılı İçin Alansal (m ²) Olarak Mahalle Parkı Gereksinimi ve Açığı.....	99

HARİTALAR LİSTESİ

HARİTA 8 : Çanakkale Kenti Merkez İlçe Mahallelerinin Konumu.....	59
HARİTA 9 : Barbaros Mahallesi Mevcut Açık ve Yeşil Alanları.....	76
HARİTA 10 : Cevatpaşa Mahallesi Mevcut Açık ve Yeşil Alanları.....	77
HARİTA 11: İsmetpaşa Mahallesi Mevcut Açık ve Yeşil Alanları.....	78
HARİTA 12 :Esenler Mahallesi Mevcut Açık ve Yeşil Alanları.....	79
HARİTA 13 :Kemalpaşa Mahallesi Mevcut Açık ve Yeşil Alanları.....	80
HARİTA 14 : Namık Kemal Mahallesi Mevcut Açık ve Yeşil Alanları.....	81
HARİTA 15 : Fevzipaşa Mahallesi Mevcut Açık ve Yeşil Alanları.....	82

I. GİRİŞ

Yerleşim alanları hızlı kentleşme sonucu ortaya çıkan, insanların yaşayabileceği mekanlardan çok, insanların yaşamak zorunda olduğu mekanlar konumuna dönüşmüştür. Bunun en önemli nedenlerinden biri, planlamalarda kentin sağlığı ve bireylerin yeşil alana olan gereksinimleri gözününe alınmadan yapılan arazi kullanım dağılımlarıdır. Bundan dolayı kent içindeki doğal denge alt üst olmaktadır.

Çanakkale Boğazı'na köprü inşaatının gündeme gelmesiyle, İstanbul'a olan mesafenin kısılması kente olan ilginin ve göçün daha da artmasına neden olmuştur. Bölgenin bozulmamış olan doğal güzelliği, Antik Troia yerleşimi, Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı, Boğaz ve peyzajı, kentin çekiciliğini artırmaktadır. Bununla birlikte çeşitli baskı grupları tarafından kat artırımı yönünde, kentin fiziksel ve görsel yapısını bozucu baskılar da aynı oranda artmaktadır. Bunun sonucunda imar planlarında yapılan değişikliklerle kişi başına düşen yeşil alan miktarı da azalmaktadır.

Çanakkale kentinin stratejik öneminden dolayı askeri tesis ve alanlarla çevrilmiştir, güneydoğuda sanayi alanları, batısında da Çanakkale Boğazı ile sınırlanmıştır. Kentin

gelişmede öncelikli yöreler içine alınmış olması nedeniyle tarım sektörü dondurulmuş, sanayi sektörüne alanlar ayrılmıştır. Böylece kent her taraftan sıkıştırılmış, gelişmesi ve 'Kent Hijyeni' için yer ayrılamıyacak duruma getirilmiştir.

1.1. Açık, Yeşil Alan ve Mekan Kavramı

Keleş (1980) 'e göre açık alan, insanın yaşantısını sürdürdüğü üzerinde yapı yapılmış kapalı mekanların dışında kalan, ya doğal durumunda bırakılmış ya da tarımsal ve konut dışı dinlenme amaçlarına ayrılmış kent parçasıdır. Yeşil alan ise kent ve kasabalarda, insanların dinlenmesine, gezmesine, çocukların oynamasına ayrılan ve bu yerlerin bir taş yığını görünümü kazanmasına engel olmak amacıyla, kent yönetimlerince düzenlenen gezilik, ağaçlıklı yol gibi ortak kullanım alanıdır.

Yıldızcı (1982)'a göre açık alan; belirli bir arazi kullanma amacıyla ayrılmış, belirli işlevlere cevap veren, kent içindeki veya kent dışındaki yapı yapılmamış boş alanlardır.

Gold (1980)'a göre Altunkasa (1993) açık alan, farklı karakterli çok sayıdaki alan kullanımına mekan sağlayan, alan kullanımlarını bütünleştiren ya da birbirinden ayıran doğal veya insan eliyle şekillenmiş arazilerin genel adıdır. Bir başka deyişle açık alanlar kaynak üretimi, çok yönlü koruma, rekreasyon, halk sağlığı ve güvenliği, fiziksel gelişme kontrolü konularında olanaklar sağlayan ve geniş bir potansiyel oluşturan alanlardır.

Schwilgin (1974)'e göre Altunkasa (1993) açık alan, kentsel alanlardır ve bünyesinde üzerinde bina bulunmayan tüm alanlar ve su yüzeyleridir. Bu alanlar yapısal gelişme alanlarına içersine dahil edilemezler ve parklar, çocuk oyun alanları, açık spor alanları, açık rekreasyon alanları, doğal, tarihi, kültürel ve görsel değer taşıyan kentsel açık alanlar kapsamındadır.

Çakmaklı (1992)'ya göre mekan, gelecekteki büyüme gereksinmelerini karşılamak için bir kaynak olduğu düşünülerek, kentsel mekan içerisinde yer alacak sosyal ve ekonomik etkinliklerin optimum biçimde düzenlenmesi gerekmektedir. Bu bağlamda kentsel mekan kavramına farklı tanımlama getirmek mümkündür. Ashira bu tür mekanları **dış mekanlar** (exterior spaces) olarak adlandırmış ve '**çatisız mimari**' (Architecture without a roof) olarak yorumlamıştır. Planlama dilinde dış mekan aynı zamanda kentsel açık mekan olarak kullanılır. Francis'in tanımlaması ile 'insan etkinlikleri' için tasarlanmış ve oluşturulmuş, halkın girebileceği '**açık alanlar**' dır. Parklar, konut çevresi, oyun alanları, kamusal açık alanlar, merkezi kent meydanları, cadde ve sokaklar ve alışveriş merkezleri bu grup içine girerler. Trancik iki tür kentsel açık mekandan sözeder: 'sert mekan' ve 'yumuşak mekan'. Sert mekanlar büyük ölçüde duvarlarla tanımlanmışlardır ve genellikle etkinlikler üretmeye olanak veren ana mekanlar olarak işlevlerini sürdürürler. Yumuşak mekanlar ise doğal

Çevrenin egemen olduğu mekanlardır, kentsel çevrede rekreasyonu olanaklı kılabilen parklar, bahçeler ve yeşil bantlar bu kapsama girerler.

Kayhan ve Konuk (1987)'a göre içinde yaşadığımız kentler sadece insanların barınma gereksinimini karşılayan yapılardan oluşmazlar. Bir kentin fiziksel yapısını kitle ve boşluklar oluşturur. Kent kalıbını ortaya koyan yapılar **kitleleri**, ulaşım arterleri, açık ve yeşil mekanlar ise **boşlukları** meydana getirir. Kentsel açık ve yeşil mekan, kentsel alandan farklı olarak eni, boyu ve yüksekliğinin yanısıra kentlilerin onu kullanması ile bir boyut daha kazanmış olmaktadır. Örneğin kentteki boşluklar kentsel alan olmasına karşın, kent meydanı bir kentsel mekandır.

Richter (1982)'e göre Ayaşılıgil (1991) yeşil alanlar, daha çok bitkiler vasıtasıyla şekillenmiş yerleşim bölgelerindeki alanlardır. Yeşil alanlarla ilgili ulaşım ve diğer gerekli yapılar yeşil alanların parçalarını oluştırmakta ve yeşil alanlardan sayılmaktadır. Yeşil alan terimi daha çok planlardaki gösterimle ilgili olarak kullanılmaktadır, fakat yeşil mekan kavramı gereğini daha iyi anlatmaktadır; zira kent yeşilinin mekansal karakterini de dile getirmektedir.

Kent açık ve yeşil mekanları iki grupta toplanarak tanımlanabilir :

1) Yapı alanlarındaki yan tesisler için ayrılmış olan yerler örneğin oyun alanları, boş zaman ve rekreasyon alanları ile otopark için düşünülen alanlar ;

2) Yapılaşmaya müsaade edilmeyecek alanlar :

- * Trafik, ulaşım için düşünülen alanlar, örneğin yaya zonları, otopark ve bağlantı yerleri,
- * Atık su ve çöpler için ayrılmış olan alanlar,
- * Kamusal ve özel yeşil alanlar örneğin ev bahçeleri, parklar, küçük hobi bahçeleri, su yüzeyleri, spor ve yüzme tesisleri, botanik ve hayvanat bahçeleri, oyun yerleri, çadır ve kamp alanları, meydanlar, gezinti ve yürüyüş yerleri, mezarlıklar vb.,
- * Tarım ve ormancılık faaliyetlerine uygun alanlar,
- * Mekansal olarak belli bir ortak kullanım için düşünülmüş alanlar, örneğin çocuk oyun yerleri ve boş zaman tesisleri,
- * Peyzajın korunması, bakımı ve gelişmesi için öngörülen alanlar,
- * Emisyonlara karşı korunma amacıyla yapılaşmaya izin verilmeyen koruma alanları, Ormanlık alanlar ya da ağaçlandırma ve bitkilendirme amacıyla ayrılmış alanlardır.

I.2. Kentsel Açık ve Yeşil Mekanların Önemi

Keleş (1984)'e göre ekonomik yapısı ne olursa olsun, açık ve yeşil alanların kent ve kasabaların hepsi için önemi büyüktür. Kentlinin ruhsal ve fiziksel gereksinmelerini karşılamaktan, doğal zenginliklerin korunmasına, turizmin gelişmesinden, konut alanlarıyla ticaret ve sanayi alanları arasında tampon bölgeler oluşturmaya, yaya ve taşıt dolaşımını kolaylaştırmaya varıncaya değin sağladığı yararlar büyüktür.

Richter (1982)'e göre Ayaşlıgil (1991) açık ve yeşil mekanların kent içinde şehircilik, kent iklimi ve estetiği, ruh sağlığı, ekolojik ve kullanım fonksiyonu açısından önemi vardır.

1) Şehircilik açısından önemi: Kentsel açık ve yeşil mekanların şehircilik açısından; bölümleme, sirkülasyon, biyoklimatik ve hijyenik yönden, iyileştirme ve koruma, kenti biçimlendirme ve estetik kazandırma, yaşantı değerini artırma, alan saklama, rekreasyon gibi kullanıcıya dönük kullanım alanı yaratma fonksiyonları vardır.

a) Bölümleme fonksiyonu: Herhangi bir yerleşim yerinde korunmuş ve günümüze kadar gelebilmiş açık alanlar, örneğin orman alanları, yamaçlar, sırtlar, kıyılar ve vadiler, yalnızca varlıkları dolayısıyla bile kenti bölümleyen ya da kente biçim veren elemanlar olarak etkin olabilirler.

b) Sirkülasyon fonksiyonu: Kenti bölümleyen akslarla birlikte düşünülen yollar ve kentsel açık mekanlar, yerleşim yerleri ile endüstri bölgelerinin ve şehrin ulaşım açılmasını sağlar.

c) Biyoklimatik ve hijyenik fonksiyonu: Yerleşim yerlerinin vejetasyonu, geniş alanlar kaplayan yeşil bantlardan başlayıp özel ev bahçelerine kadar hepsi kent ikliminin olumsuz etkilerini ortadan kaldırabilir. İnversiyon durumlarının söz konusu olması durumunda regüle etme yeteneği sayesinde iklimde iyileşmeye katkıda bulunabilirler.

d) Koruma fonksiyonu: Bir kentin yeşil strüktürleri; geniş yeşil alanlardan dar yeşil bir şeride kadar hepsi, kentteki gürültünün, toz ve gaz şeklindeki zararlı maddelerin tutulmasını sağlar. Bitkilendirilmiş alanlar şiddetli rüzgarları önleyerek ve termik rüzgarlar oluşturarak hava kütlelerinin sirkülasyonuna katkıda bulunurlar.

e) Kenti biçimleme ve estetik kazandırma fonksiyonu: Kent yeşili, örneğin tarihi bahçelerde buna dahil olmak üzere, çok farklı biçimlerde oluşturulmuş yeşil alanlarla, bir kentin ya da tek tek mekanlarının görsel tablosunu büyük ölçüde etkileyebilir. Özellikle açık yerlerde gösterişli açık mekanlar bir kentin estetiğinin artmasını sağlayabilir. Çok çeşitli ve farklı açık mekanlar yoğun yerleşim bölgelerinde arzulanmayan çekirdek oluşumlarını önleyebilir ve kenti bölümleyerek yaratacakları mekan strüktürleri ile kentin formu üzerinde etkili olabilirler.

f) Yaşantı değerini artırma fonksiyonu: Açık mekanı kullanan kişiler açısından kent yeşili bir yaşantı değerine sahiptir. Reprezantatif amaçlı düzenlemeler, doğadaki aktif uğraşlar, kentte mevsimlerin yaşanılması da yaşantı değerini artırır.

g) Rekreasyon fonksiyonu: Konut yakınında, bir semtte ya da bir şehir bölgesinde bulunan açık mekanlar, iş saatleri dışında ve hafta sonlarında çok farklı şekillerde kişilerin rekreasyon ihtiyaçlarını karşılamaktadırlar.

h) Alan saklama fonksiyonu: Kent gelişimi sürecinde bazı alanların gelecekte olabilecek fonksiyonları ve bunlar için gerekli olan alan ihtiyaçları gözönünde bulundurularak, geçici olarak başka kullanımlara sunulabilmesine olanak sağlarlar.

k) Kullanıcıya dönük kullanım alanı yaratma fonksiyonu: Yaşantı değerini artırma ve dinlenme fonksiyonu açısından kullanıcıya dönük fonksiyon alanlarının belirlenmesini sağlar.

2) Kent iklimi bakımından önemi: Açık ve yeşil mekanlar kent sistemi içerisinde çok sayıda çeşitli mikroklimalar meydana getirir ve kent iklimi üzerinde, özellikle de sıcaklık üzerinde etkili olmaktadır. Yapılaşmanın yoğun olduğu yerlerde ısınan hava ile geniş yeşil mekanlardaki serin hava arasında bir sirkülasyon sistemi oluşur ve bu sayede kent ve çevresindeki serin hava geceleri kent bölgesine ulaşır. Bu hava sirkülasyonu reliyef vasıtasıyla da sağlanabilir. Eğimli alanlarda, örneğin vadide, serin hava daha alçak yerlere

doğru akmaktadır. Bu serin hava kent çevresindeki büyük ormanlık alanlar üzerinde, tarım ve çayır alanları civarında oluşur. Eğer kentte yapılar ve bitkilendirmeler hava akımına dik olarak yerleştirilmemişlerse, bu serin hava kente doğru akar, aksi halde serin havanın yer yer birikmesine ve don olaylarına neden olabilir.

Miess (1974)'e göre Ayaşlıgil (1991), kentteki sıcaklık açısından vejetasyonun büyük önemi vardır. Ağaçlar meydanlar üzerinde ölçülebilir etkiler yapmaktadır. Kent iklimi üzerinde su yüzeylerinin de büyük ölçüde etkisi vardır. Kısacası kentteki iklim şartları büyük ölçüde vejetasyon ve su yüzeylerinin miktarları ile çok yakından ilgilidir.

3) Peyzaj ve kentin estetiği açısından önemi: Oertel (1976)'e göre Ayaşlıgil (1991), her kentin gelişimini ve temelini oluşturan ve belirleyen faktör peyzajdır. Peyzajı reliyef, akarsu ve durgun sular ile vejetasyon belirler. Kentin çekiciliği, peyzaj elemanları ile yapı elemanları arasındaki ilişkiye dayanmaktadır.

4) Psikolojik ve ruh sağlığı yönünden önemi: Psikologlara göre yeterli ölçüde ve doğrudan doğa ile temas, insanın ruh sağlığını açısından gereklidir.

5) Ekolojik önemi: Yeşil mekanlar çok sayıda bitki ve hayvan türü ve canlı birlikleri için yaşam mekanları oluştururlar ve bu nedenle büyük öneme sahiptirler. Yerleşim bölgelerinde koruma alanı olarak ayrılan yerlerde, hayvan ve bitkilerin buralara göç etmesiyle yaşamlarını sürdürmeleri ile mümkün olmaktadır.

6) Kullanım fonksiyonu bakımından önemi: Açık ve yeşil mekanlar kent sakinlerine çeşitli kullanımlar sunarlar. Örneğin parklar, dinlenme alanları, spor alanları ve gezinti yeri gibi.

7) Yeşil mekanların ekonomik yönden önemi: Kentin bazı semtlerinin yeşil mekanlarla donatılmış olmasından dolayı, bu semtlerdeki arsa fiyatları ile yeşil mekanlar sıkı ilişkiler göstermektedir. Yeşil mekan miktarı ne kadar fazla ise, arsa fiyatları da o kadar yüksektir. İyi düzenlenmiş bir parkta, trafik güvenliğinin artması nedeniyle, oyun oynayan çocukların kazaya uğrama riski azalmaktadır. Ayrıca çocukların gözetilmemesinden dolayı kazanılan zaman ve iş tasarrufu sonucu verimlilik artmaktadır. Kent yeşil alan sisteminin oluşturulması ile konut ve iş bölgeleri arasında ulaşım ağının yeşil mekanlarla donatılması böylece gürültü ve hava kirliliğinin azaltılması sağlanmış olur.

I.3. Kentsel Açık ve Yeşil Mekan Tipleri

I.3.1. Parklar

Bakan (1981)'a göre parklar kentliler için önemli boş zaman değerlendirme mekanlarıdır.

Ayaşlıgil (1991)'e göre park teriminden büyük yeşil alanlar anlaşılmaktadır ki, bunlar 1 Ha.'dan daha büyük alanlardır ve genellikle yürüyüş, gezinti, oturma, oyun ve kamp yapmak için kullanılabilirler. Bazı parklarda özel bir kullanım tüm tesisin önemli bir unsuru olabilir. Böyle olması halinde spor parkı, küçük bahçe parkı, veya kültür parkı şeklinde adlandırılırlar. Büyüklüğü ve düzenlenmesi, kullanım amaçları bakımından farklı olması nedeniyle parklar çeşitli tipler gösterirler:

* Kentin kuruluşunda blok yapıların hakim olduğu bir yerleşim düzeninde boş bırakılan bir yapı alanının park şeklinde düzenlenmesi ile oluşan parklardır.

* Temsil karakteri olan parklar, kamu yapıları ile bağlantılı olarak düzenlenen park alanlarıdır. Bu tip parklara Belediye Sarayı veya Vilayet Binası gibi kamu yapıları yakınında düzenlenmiş parklar örnek verilebilir.

* Festival karakterine sahip eğlence parkları; bunlar etki alanı büyüklüklerine ve kullanım olanaklarına bağlı olarak, yakın çevre sakinleri tarafından her gün, özellikle de hafta sonlarında daha fazla ziyaretçi çekebilen parklardır.

I.3.2. Çocuk Oyun Alanları

Bakan (1981)'a göre, kent çocuklarının sağlıklı büyümelerini amaçlayan çocuk bahçeleri, 0-7 yaş grubunun kullanım mekanlarıdır. Çocuk bahçeleri yalnızca çocuk oyun alanı olarak görülmemeli, parklara ebeveynlerinde geldikleri ve bu nedenle bir tür dinlenme mekanı olarak değerlendirilmeleri gerektiği unutulmamalıdır.

Yıldızcı (1982)'ya göre çocuk oyun alanlarında, çocukların, aile çevresinden ayrı bir yerde oynayabileceği, yaratıcılık gibi özellik ve yeteneklerini geliştirebileceği ortamı sağlayan, her etkiden uzak, kendi içgüdü, beğenisi ve taklit eğilimi içinde oyun şeklini ve araçlarını, beşeri çevreyi bulabileceği alanlardır. Çeşitli yaş gruplarındaki çocukların oyun eğilimleri ve yeteneklerine göre uygun şekilde donatılmalıdır. Bunlarda üç grupta toplanabilir :

1. Bir kreş için gerekli bahçe elemanlarının tümünün bulunduğu, 0-3 yaş arasındaki çocuklar için etrafı alçak çitlerle çevrilmiş, bir kum havuzu, derin olmayan bir havuz veya çeşme ile donatılmış alanlardır ve çocuk başına 7-10 m² alan yeterlidir.

2. Anaokulu bünyesinde veya mahalle parkı içerisinde yer alabilen, 4-7 yaş grubu çocuklar için düzenlenen alanlardır. Çocuk başına 10-15 m² alan yeterlidir. Bu alanlarda büyük kum havuzu veya kumlu suni bir plaj alanı; tırmanma elemanı; ahşap kulübe, gemi;

miniyatür dağ, merdivenler; kaydırak salıncak; paten ve bisiklet pisti; hem güneşlenilebilecek hemde güneşten korunabilinecek kumlu oyun alanları bulunmalıdır. Çocuk bahçelerinde olabilecek bütün tehlikelerden kaçınılmalıdır.

3. Kendilerini yönetebilecek, grup ve takım halinde oynayabilecek kapasitede olan 8-15 yaş çocuklar için düzenlenen alanlardır. Bu alanlarda futbol, voleybol, basketbol ve hendbol alanları; geniş çim veya çayır alanları; bisiklet ve paten pistleri; macera alanları bulunmalıdır.

Atabay (1982)'a göre çocuk oyun alanları 3 başlık altında toplanmıştır:

1) 0-5 yaş için önerilen çocuk oyun alanlarıdır ve nüfusun çocuk oranı hesaplanarak kişi başına 1 m² alan hesaplanır. Bu yaş grubu çocuk oyun alanlarında aşağıdaki öğeler bulunmalıdır: kum ve su alanları; koşma, yürüme, grup oyun alanları; aletli oyun yerleri; bu alanlar trafikten, gürültüden, kuvvetli rüzgarlardan ve çevre kirliliğinden uzak yerleşme içinde mümkün olduğunca annelerin çocukları kontrol edebilecekleri veya çağırabileceği uzaklıklarda bulunması gerekmektedir. Çocuk yaş gruplarına göre 100 m. de erişme uzaklığı yeterli görülmektedir.

2) 6-9 yaş için önerilen çocuk oyun yerleridir ve konut birimlerine olan uzaklığı ise 500 m. olmalıdır. Kişi başına 0.5 m² alan olarak yerleşme nüfusuna göre hesaplanarak 450-800 m² arasında bir alan ayrılması yeterlidir. Bu alanlarda ise şu öğeler bulunmalıdır ; kum ve su alanları, sert zemin, aletli oyun yerleri, paten yeri, üstü kapalı alan.

3) 10-17 yaş çocuk ve yetişkinler için oyun alanlarıdır ve konut birimine olan uzaklığı 1000m. den fazla olmamalıdır. Kişi başına 0.5 m² alan olarak yerleşme nüfusuna göre hesaplanarak 400-4000 m² arasında bir alan ayrılması yeterlidir. Bu alanlarda ise şu öğeler bulunmalıdır; top oyun yerleri ve diğer oyunlar ile ulaşım ve trafik kurallarının öğretilmesi için yer, paten veya atletizm alanı, organize top oyun alanın, bu tesislere bakım ve idare binası.

Tezcan (1994)'a göre oyun tipleri genellikle, çocuğun yaşı ve oyunun çocuk üzerindeki etkisi esas alınarak belirlenmelidir. Başlıca oyun tipleri; işlevsel, hareket, yaratıcı, sosyal (rol), gösteri, kurallı (grup) oyunlardır. Çocuk oyun alanları çeşitli yaş gruplarına göre iki ana bölümde incelenebilir:

1.Çocuk Bahçeleri (Playlot): Okul öncesi küçük çocukların oyun gereksinimini karşılamak için kent yeşil alan sisteminin en küçük birimi olarak düzenlenen oyun yerleridir.

2. Oyun Alanları (Playground): Temel fonksiyonları 6-14 yaş arasındaki çocuklara hizmet verecek, içinde futbol ve voleybol gibi kurallı oyunların oynanabildiği alanlardır.

I.3.3. Oyun ve Spor Alanları

Akdoğan (1962)'a göre bir spor alanında bir anda yararlanacak her kişi için 200 m² alan ve bu alanlardan yararlanacak olan yaş grubu ise genel nüfusun beşte biri olarak hesaplanmalıdır. Spor alanları için asgari ölçü 40 dekar, en uygun ölçü ise 80 dekar olmalıdır.

Atabay (1982)'a göre bu alanlarda organize spor tesisleri (kapalı ve açık), bisiklet yolları, gezi veya koşu yolları, yüzme havuzu (kapalı ve açık) bulunmalıdır.

Ünal (1989)'a göre spor ve oyun gereksinimlerini karşılayan alanlardır. Bu alanlarda futbol, basketbol, voleybol, tenis, yüzme, atletizm, buz pateni ve benzeri spor faaliyetlerini içeren açık ve kapalı tesis alanları bulunabilir.

I.3.4. Yeşil Alanlar

Ünal (1989)'a göre toplumun yararlanması için ayrılan oyun bahçesi, çocuk bahçesi, dinlenme, gezinti, piknik, eğlence ve kıyı alanları toplamıdır. Metropol ölçekli fuar, botanik ve hayvanat bahçeleri ile bölgesel parklarda bu alanlar kapsamındadır.

I.3.5. Refüjler

Ayaşlıgil (1991)'e göre "Trafik yeşili" ya da "Yol yeşili" bitkilendirilmiş açık mekanlar ve yollar ile meydanlardaki ve kentsel geçiş zonlarındaki yeşil elemanların tümünü kapsayan bir kavramdır. Tek tek ağaçlar, ağaç grupları ve sıraları, allelerden, meydanlardaki ya da yaya zonlarındaki mobil beton saksılara kadar tüm yeşil elemanlar buna örnek olarak verilebilir.

I.3.6. Meydanlar

Keleş (1984)'e göre meydanlar, kesişme noktası ya da kesişme yeri gibi bir kaç yolun, birleştiği yerlerde ortaya çıkan ve yaya trafiğinin düzenlenmesi bakımından önemli olan yerlerdir. Bunlar önemli binaların çevresinde ya da yakınında, genellikle taşıt gidiş ve gelişine açık olmayan, herkesin oturup dinlenmesine olanak verecek şekilde planlanmış, isteyenlerin gerektiğinde toplantıların da yapabileceği geniş ve düz alanlardır.

I.3.7. Pazar Yerleri

Bakan (1987)'a göre sosyo-ekonomik olduğu kadar sosyo-kültürel eylemlerin de gerçekleştiği mekanlardır. Kırsal kesimin kentli ile kaynaştığı pazar yerleri kentsel dış mekanlarda geniş boşluklarda kurulurlar. Haftalık ya da günlük kurulan ve zaman zaman canlanan bu alanlar, eylem açısından gelenekseldir. 30 000 kişilik kent ünitesinde ortalama 6 000 m² yer ayırmak gerekmektedir.

I.3.8. Rekreasyon Alanları

Kentlilerin gününbirlik eğlenebilecek ve dinlenebilecekleri alanlardır. Bu alanda büfeler, oturma ve yemek yeme yerleri, çeşmeler, oyun alanları, yemek pişirme yerleri, lokanta, gazino, çay bahçesi vb. tesislerle otoparklar ve yeşil alan bulunur. norm Tümer (1976)'e göre Kaymaklı (1990) rekreasyon merkezi için gerekli alan 1000 kişiye 5 da. düşecek şekilde hesaplanmalıdır. İdeal büyüklük 30-60 da.dır.

I.3.9. Fuar, Lunapark, Festival Alanları

Bakan (1987)'a göre bu alanlar bitkilendirilmesi gereken yeşil alanlardır içinde eğlenceyi içeren mekanlar bulunduran ve her yaşta hoşça vakit geçirebilmesini sağlayan eğlence alanlarıdır. Fuar alanı için yerleşim yeri nüfusu en az 80 000, lunapark için 40 000 kişi olmalıdır.

I.3.10. Hayvanat Bahçeleri

Bakan (1987)'a göre, sosyo-kültürel değeri olan kentsel açık mekanlardır ve belirli bir nüfusa ulaşmış, nüfusu en az 20 000 kişi olan kentlerde tasarlanmakta, kentlerin imar sınırları içerisinde ya da yakın çevrelerinde yer almaktadır. Bir geniş park ve yeşil alan karakteri taşıyan bu tür mekanlar canlı müze niteliğindedir. Doğadan kopmuş kentlilerin boş zamanlarını değerlendikleri, özellikle çocuklar için çekici özellik taşıyan alanlardır.

Yıldızcı (1992)'ya göre bir hayvanat bahçesi sadece arazi durumu ve topoğrafyasına bağlı olarak, ne hayvanlar ne de ziyaretçiler için tek taraflı düşünülerek düzenlenmemelidir. Hayvanların doğal yaşam ortamlarına uygun, fakat kontrollü peyzaj parçaları yaratılmalıdır. Bir hayvanat bahçesinde dinlenme ve gezinti yerleri, doğa köşeleri, hayvan müzeleri ve şehir parklarındaki bazı donatılar bulunmalıdır.

I.3.11. Botanik Bahçeleri

Öztan (1970)'a göre botanik bahçeleri, bilimsel amaçlar yönünden çeşitli bitki türlerinin bir araya getirildiği koleksiyon sahasıdır. Bu gibi yerlerde sistematik sınıflandırma ile oluşturulmuş bitki koleksiyonları, doğala yakın düzenlenmiş bahçe örneği, kullanım özelliklerine göre gruplandırılmış bitkiler, değişik çevre koşullarında yetişebilen bitki türleri, seralar, yan tesisler, konferans ve koleksiyon salonları, kitaplıklar, bilimsel araştırmalar yapan laboratuvarlar bulunabilir.

I.3.12. Mezarlıklar

Keleş (1984)'e göre, Genel Sağlık Koruma Yasası (madde 211) ve Mezarlıklar Tüzüğü'ne dayanılarak çıkarılmış bulunan 1942 tarihli bir yönetmeliğe göre mezarlıkların, kent ve kasabaların konut ya da başka amaçlarla yerleşik alan sınırından, en az 500 m uzaklıkta kurulmaları gerekmektedir. Mezarlıkların yeraltı sularından, olabildiğince uzak bulundurulmaları ve mezarlık sınırından 250 m. uzaklıktaki kuyu ve kaynak vb. yeraltı sularının hiçbir amaçla kullanılamıyacağı da bu yönetmeliğin hükümleri arasındadır.

Odabaşı (1997)'na göre mezarlıklar, hayati fonksiyonlarını yitirmiş organların toplum sağlığı yönünden zarar vermeyecek şekilde oluşturulan çözülme odacıklarının bulunduğu alanlardır. Çağdaş bir mezarlıkta tören ve patika yolları, çeşme, otopark, oturma yerleri, çim ve su yüzeyleri, çöp kutuları, büfe, çiçekçi, taşçı ve benzeri fonksiyonlar için ayrı mekanlar ayrılmalıdır.

Kişi başına gerekli mezarlık alanı en az 2.20-1.80 m/kişi, en çok 4.00-7.00 m²/kişi ve ortalama 3.50-5.00 m²/kişi'dir. Her mezar için 210 X 80 cm boyutlu alan ayrılmalıdır. Ayrıca ziyaretçi yolları için mezar aralarında kişi başına optimum 4 m²'lik gömü alanı ayrılması uygun olacaktır. Gerekli mezarlık alanının tespitinde aşağıdaki formül kullanılabilir:

$$\text{Gerekli mezarlık alanı} = \text{Mezar alanı normu (m}^2\text{)} \times \text{Toplam nüfus} \times \text{Ölüm oranı (\%)}$$

I.4. Açık ve Yeşil Alanların Sınıflandırılması

İmar ve İskan Bakanlığı'na göre ülkemizde açık ve yeşil alan konusunda uygulanan imar yasalarındaki tanımlarda açık ve yeşil alanlar iki grupta toplanarak sınıflandırılmıştır. Bunlar; 1985 tarih ve 3194 sayılı son imar yasasında aktif yeşil alanlar (park, dinlenme alanları, çocuk bahçeleri, lunapark ile spor ve oyun alanları) diğer yeşil alanlar (orman alanları, ağaçlandırılacak alanlar, makilik, fundalık ve çalılık alanlar, fuar, panayır ve festival alanları ile mezarlıklar) olarak ayrılmıştır.

Bayraktar (1973)'a göre kentsel açık ve yeşil alanlar iki grupta toplanabilir:

1. Düzenlenmiş açık alanlar (Kültür yeşilleri):

1.1. Kentin fiziksel yapısında mutlak bir fonksiyon gereği yer alan açık alanlar (yollar, otoparklar, mezarlıklar ve havaalanları),

1.2. Estetik ve rekreasyonel amaçlarla yer verilen yeşil alanlar:

1.2.1. Sosyal yeşiller

1.2.1.1. Topluma açık alanlar:

* Pasif alanlar: Parklar, bakı noktaları, vizüel yeşiller (meydanlar, refüjler, bulvarlar)

* Aktif alanlar: Spor alanları, yüzme tesisleri, oyun alanları, çocuk bahçeleri, topluma yarı-açık olan alanlar; resmi daireler, iş yerleri ve çevreleri, tarihi binalar, mabetler ve çevreleri hastahaneler ve diğer sağlık merkezleri (okul bahçeleri, özel spor kulüplerine ait sahalar) gibi.

1.2.2. Özel yeşil alanlar: ev bahçeleri, golf sahaları, düzenlenmemiş; doğal yeşil alanlar, doğa koruma alanları, arazi, su yüzeyi, vejetasyon, şehir ormanları gibi açık alanlardır.

Yıldızcı (1993)'ya göre, açık alanların karakteri çeşitlilik göstermektedir. Alansal olarak büyük ve küçük, kentsel veya kırsal, devamlı veya geçici kullanımlı, halka açık veya kapalı olabilmektedir. Fiziki planlama bakımından ulaşım, barınma, havaalanı, sanayi, ticaret, v.b gibi alanlar dışında kalan açık alanlara yeşil alanlar denir ve işlevlerine göre ikiye ayrılır :

Aktif yeşil alanlar: Rekreasyonel amaçlı kullanılan rekreasyon bölgeleri ve parklar, çocuk bahçeleri, spor alanları, botanik ve hayvanat bahçeleri ve benzeri yeşil alanlardır.

Pasif yeşil alanlar: Rekreasyonel amaçlı kullanılmayan refüjler; toz, gürültü ve rüzgar perdesi olarak kullanılan alanlar ve mezarlık gibi alanlardır.

Richter (1982)'e göre Ayaşlıgil (1991) kent yeşili, kamuya açık yeşil alan ya da daha kapsamlı olarak açık mekanları kapsamaktadır. Kamuya açık mekanlar denildiğinde, bu tesislerin tamamı ya da belli bir kesiminin toplum kullanımına açık olduğu anlaşılmaktadır. Herhangi bir açık mekanın kamusal bir karakter kazanabilmesi için, yalnızca tek tek bireylere değil, bilakis tüm gruplara ve kentin tüm nüfusuna hizmet etmelidir. Toplanma bölgelerine bağlı olarak yeşil mekanları 4 gruba ayırmaktadır :

1) Konutla bağlantılı yeşil mekanlar: Konutla bağlantılı yeşil mekanlar ve konutun yakınındaki bahçelerdir. Bunlar ev bahçeleri, zemin kat bahçeleri, kiracı bahçeleri, küçük çocuklar için oyun alanları, ebeveynlerin ve yaşlıların dinlenebilecekleri veya hareket edebilecekleri yerlerdir.

2) İskan bölgesi ile bağlantılı yeşil mekanlar: Büyük çocuklar ve gençler için oyun alanları, aileler ve yetişkinler için hobby bahçeleri, yaygın olan spor türleri için gerekli tesislerdir.

3) Semt ile bağlantılı yeşil mekanlar: Bu yeşil mekanlar daha çok hobby bahçeleri, yüzme havuzu, spor tesisleri, mezarlıklar, değişik kullanım olanaklarına sahip büyük parklardır.

4) Kent ve bölge ile bağlantılı yeşil mekanlar: Bunlar botanik ve hayvanat bahçeleri, stadyumlar, hipodromlar, bisiklet yarış pistleri gibi özel spor tesisleri ve golf alanlarıdır. Hafta sonlarında konaklanabilecek rekreasyon bölgeleri, özellikle de kamp alanları bu tür mekanlardandır. Bu alanlara hem toplu taşıma, hem de özel araçlarla ulaşılabilir.

I.5. Kentsel Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin Yerleşim Yeri Hiyerarşisine Göre Standartları

Bernartzky (1972)'e göre Ayaşlıgil (1991), planlama aşamasında yeşil alan gereksinimi ile ilgili belirlenmiş olan standart değerler hiçbir değişiklik yapılmadan kullanılmamalıdır. Yörenin şartları detaylı bir şekilde incelenmeli ve yeşil alan gereksinimi belirlenirken gözönünde bulundurulmalıdır. Standart değerler, bir yerleşim yeri için gerekli olan açık ve yeşil mekan ihtiyacı hakkında bize yalnızca fikir verebilir. Bu konuda pek çok çalışma vardır ve farklı standartlar ele alınmaktadır. Yeşil alanların kent bölgesine olan uzaklığı ile gerekli alan büyüklüğü konusunda yapılan çeşitli araştırma sonuçları aşağıdaki gibi özetlenebilir:

California Recreation Committee (1961)'e göre Uyar (1986) yeşil alanlar işlevlerine göre gruplandırılarak tanımlanmıştır :

1. Çocuk Bahçeleri (Playlot): çocuk oyun alanı, okul öncesi çocukların yaratıcı, hayal gücünü geliştirici ve bazen enerji gerektiren açık mekan oyunları için planlanmış alanlardır.

2. Mahalle Parkları (Neighbourhood Park): kentlerdeki en küçük yerleşim birimleri olan mahallelere hizmet veren parklardır. Daha çok 5-14 yaş grubuna hizmet verirler.

3. Semt Parkları: birden fazla mahalleye hizmet veren genç ve yetişkin insanlar için yapılan düzenlemelerdir. Bu alanlarda yüzme havuzu, tenis kortu, sosyal aktiviteler ve doğal ya da doğala yakın düzenlemeler yer almaktadır.

4. Kent Parkları (The Large Park): kentin tümüne hizmet eden genellikle kent sınırlarında, yürüyüş uzaklığı en fazla 30-60 dakika olan büyük parklardır. Hizmet ettiği insan sayısı 40 000 ve her bin insana 12-16 da. alan düşmektedir. Kent parkında bulunması gereken elemanlar; spor kompleksi, gölet veya büyük su alanı; dekoratif ve eğitici bahçe

köşeleri; hayvanat bahçesi; minyatür köyler, yöresel yerleşmeler, insan ölçeğinde yaşam sunumu; diğer donatılar, kahve, büfe, yağmur sığınakları, lokanta, seyir kuleleri vb.

5. Özel Kullanım Olanakları Yaratan Rekreatyon Alanları; plajlar, golf alanları, yüzme havuzları, sanat merkezleri, botanik bahçeleri vb. özel faaliyetlere ya da bir özel faaliyete hizmet veren yerlerdir.

6. Bölge Parkları (The Reservation); hafta sonu veya akşamüstü gidilebilen, kent ölçeğindeki yerleşim alanlarının gelişip birleşmelerini önlemek üzere oluşturulan belediyeye ait tampon alanlardır. Bünyesinde uzun yürüyüşler, kamping, piknik, tabiatı inceleme ve kış sporları gibi faaliyetlere elverişli sahaları bulundurmakla beraber esas gaye doğayı koruma ve geniş rezerv sahalara sahip olmaktır.

Denver- Colorado Plannig Office 'e göre Uyar (1986) yeşil alanların kent bölgesine uzaklığı ile, alan ölçüsü konusunda yapılan bir araştırma sonuçları aşağıdaki gibidir:

a) Çocuk Bahçesi (5-15 Yaş için): 800 m'lik bir uzaklık içinde, her 800 insan için 4 da., en az 12 da'lık alan,

b) Oyun Alanı (15 ve daha yukarı yaş için) 1600 m'lik bir uzaklık içinde, her 800 insan için 4 da., en az 40 da'lık bir alan,

c) Mahalle Parkı: 800 m'lik bir uzaklıkta, her 800 insan için 2 da., en az 8 da'lık alan,

d) Büyük Park (Kent Parkı): 3200 m'lik uzaklık içinde, her 400 insan için 4 da., en az 400 da. lık bir alan,

e) Golf Alanı: 5200 m lik bir uzaklık içinde, 400-500 da. arasında bir alan,

f) Yüzme Havuzu: 1600 m'lik bir uzaklık içinde, 50 000 kişi için 1 kapalı, 1 açık yüzme avuzu,

g) Mahalle Rekreatyon Merkezi: 1600 m'lik bir uzaklık içinde, 20 000 kişi için bir merkez, gynazium, oditoryum, oyun yerleri, alışveriş yerleri ve wc gibi olanaklar bulunmalıdır.

Bernartzky (1972)'e göre Ayaşlıgil (1991), 5 yaşına kadar olan çocuklar için oyun yeri $0.5 \text{ m}^2/\text{kişi}$ net alan büyüklüğü en az 150 m^2 , konuttan olan uzaklığı en fazla 100 m.; 6-9 yaşındaki çocuklar için oyun yeri $0.5 \text{ m}^2 / \text{kişi}$ net alan büyüklüğü 450 m.- 800 m., konuttan olan uzaklığı en fazla 500 m.; 10-17 yaşındaki çocuklar ve gençler için oyun alanı $0.5 \text{ m}^2/\text{kişi}$ net alan büyüklüğü 600-400 m^2 olmalıdır. Spor alanları için oyun alanı $3.5 \text{ m}^2/\text{kişi}$ net alan ve bunlar mümkünse bir arada olacak şekilde semt alanları yani 30.000 ve 50.000 nüfuslu yerleşimlerde düşünülebilir. Yüzme havuzları $1-2 \text{ m}^2/\text{kişi}$ brüt alan, bunun $0.1-0.2 \text{ m}^2$ 'si su yüzeyi olarak hesaplanmalıdır; parklar (oyun ve spor alanları dahil) $30-40 \text{ m}^2$ brüt alan olarak düşünülmelidir.

Bayhan (1987)'a göre yeşil alan saptamasında bu alanların aktif ve pasif alanlar olarak kamu yaşamına katkılarının ölçülmesi gerekmektedir. Ülkemizde uygulanan planlama sürecinde aktif yeşil alanlar olarak sayılan ve hesaplanan serbest ve açık alanlar kamuya açık ; park, bahçe, kıyı şeridi, çocuk oyun yerleri, pasif alanlar dışında kalan alanlardır. Pasif yeşil alanlar olarak; yol şeritlerini ayırıcı nitelikteki refüj yeşillikleri, yerleşim birimlerini ayırıcı olarak düzenlenen yeşil kuşaklar sayılabilir. Ayrıca özel mülkiyet elinde ve kamu için ücretli veya ücretsiz giriş sağlanamayan koruluk ve benzeri yerler de pasif yeşil alanlardan sayılması gerekir. Pasif olarak sayılan bu alanlar düzenlemede organik bir kentsel bünyenin oluşturulmasında araç olarak kullanılan planlama elemanı olup, plan düzenine aktif katkıları vardır. Aktif ve pasif yeşil alanlar konusunda tartışmalar standartlara girebilecek sağlıklı ölçüleri ülkemiz koşulları açısından henüz getirmiş değildir. Standartların kentleşme olgusuna girmiş veya girmek üzere olan yerleşmelerde, kentleşme baskısının ağırlığına göre kullanılması gerektiği vurgulanmaktadır. Buna göre nüfus sayısına göre kişi başına düşen serbest ve açık alan payları; 3000 nüfusa kadar 5-7 m²/kişi, 5000 nüfusa kadar 10-12 m²/kişi, 10 000 nüfusa kadar 12-15 m²/kişi, 20 000 nüfusa kadar 15-20 m²/kişidir. Burada verilen m²/kişi ölçülerinde yaklaşık % 10-20 oranında pasif yeşil alan kullanılmasına değinilmektedir. Metrekareye düşen yeşil alan payının içindeki özel yeşil alan dağılımı için şu değerler önerilmiştir; çocuk ve oyun yerleri ve çocuk bahçesi için (1m²/kişi), oyun ve spor alanları için (0.5 m²/kişi), mahalle parkları için (1m²/kişi), yapıları ile birlikte semt spor alanları için (1.5 m²/kişi), şehir parkı için (3m²/kişi) 'dir.

I.6. Planlama Kriterlerinin Belirlenmesi

1957 yılına kadar yürürlükte bulunan 2290 sayılı Belediye Yapı ve Yollar Yasası, her kentsel işlev için nüfus başına ne kadar büyüklükte toprak gerekeceğini gösteriyordu (KELEŞ,1984). 6785 sayılı İmar Yasası'nda, kentsel işlevler için imar planlarında ayrılması gereken yerlerin büyüklüğüyle ilgili bir hüküm yoktu, yalnız bu konudaki kuralları koymada İmar ve İskan Bakanlığı'nın yetkili olduğu belirtilmişti. Her kentin ve kasabanın özellikleri, gereksinim ve olanaklarının farklı olduğu düşünülürse, yasanın, hepsi geçerli ve uyulması zorunlu rakamları göstermek yerine, yerel özelliklere göre saptanması ve yönetmeliklere bırakılması akla uygun görünmektedir. Bununla birlikte, İmar Yasası'nın bu genel kuraldan, yalnız yeşil alanlar konusunda ayrıldığı görülmektedir. Bu yüzdendir ki, 1972 yılında İmar Yasası'nda yapılan değişiklikle yeşil alanların tümü, planlamaya konu olan yerleşim yerinin nüfusu başına 7 m²'den aşağıya düşürülmemesi koşulu getirilmiştir. Ne var ki, kent ve kasabalarımızda yeşil alanlar batı ülkelerinin kentleriyle kıyaslanmak şöyle dursun, halkın rahatça ve bolca yararlanabileceği yeşil mekanlara sahip olmaktan henüz çok uzaktır. Genel

olarak geçerli sayılan kurallara göre, kent topraklarından en az % 10'unun yeşil alanlara ayrılması gerekmektedir. Bunun için kentin açık ve yeşil alan sistemini oluştururken, yeşil alan planlaması aşamasında yerleşim bölgelerinin doğal yapısı, mekanın konumu, yeşil mekanların çekiciliği ve donanımı, kullanıcıların boş zaman ve boş zaman alışkanlıkları belirlenmelidir (AYAŞLIGİL, 1991). Bunlar:

Doğal mekanla ilgili özellikler: Kent sisteminde yeşil alanların mekansal dağılımı bir dizi faktör tarafından tayin edilmektedir. Bu faktörler ; doğal mekanla ilgili özellikler, peyzaj strükürü en belirgin olarak da reliyef, su yüzeyleri, akarsular, toprak, vejetasyon ve kent iklimi ile ilgili özellikler ve kentin görünümüdür.

Mekanın konum değeri: Yeşil mekanın konumu ile kullanıcı arasında yani ziyaret sıklığı arasında çok sıkı ilişki vardır. Konum değerinin hesaplanması (yeşil mekanın yaya olarak 5-10-15 dakikada ulaşabilecek kişilerin sayısı) planlamada karar verirken çok önemlidir. Çünkü bir yeşil mekana ziyaretçiler ne kadar kısa sürede ulaşılabilirse ya da yeşil mekan bir yerleşim bölgesine ne kadar yakınsa ve bu iskan bölgesinin yoğunluğu ne kadar yüksekse, yeşil mekanın değeri o kadar yüksek olacaktır.

Yeşil mekanların çekiciliği ve donanımı: Park kullanıcıları ile yeşil mekan arasındaki büyük mesafeler, yeşil alanların çekici hale getirilmesi ile azaltılabilir. Gleichmann'ın (1963)'te yaptığı çalışmada, su yüzeyleri, ilginç bitkiler ve hayvanlarla çekici noktalar oluşturularak yeşil mekanlarda çekicilik yaratılabileceğini ortaya koymuştur. Buna karşılık spor tesislerinin kullanımı uzaklıktan hemen hemen hiç etkilenmemekte ya da nüfusun belli bir kesimi ile sınırlı kalmaktadır.

Kullanıcıların boş zamanı ve boş zaman eğilimleri : Groning (1975) ve Gleichmann (1963)'a göre, kamuya açık yeşil mekanların kullanım süresi ve sıklığı üzerine etki yapan bir önemli konuda kullanıcıların çeşitli istekleridir. Sahip olunan zamana bağlı olarak günlük kullanım ve haftasonu kullanım için farklı alışkanlıklar vardır. Her yerleşim yeri için yeşil alan planlaması öncesinde tüm bu veriler toplanarak değerlendirilmek suretiyle planlama kararları alınmalıdır.

I.7. Gerekli Olan Açık ve Yeşil Mekan Miktarının Belirlenmesi

Gaelzer (1979)'e göre Ayaşlıgil (1991) bir kentin yeşil alan gereksiniminin belirlenmesinde her yerde geçerli olabilecek bir yöntem yoktur. Her kent için bu değerler özel olup, araştırma ve incelemelerle ortaya çıkarılır. Özellikle kentin büyüklüğü, yapılaşma durumu ve yakın çevresindeki peyzajda yer alan rekreasyon mekanlarının kullanım olanakları göz önünde bulundurulmalıdır. En önemli noktalar şu şekilde sıralanabilir :

a) Spor alanlarının normları yani büyüklükleri, oyun alanlarının boyutları veya ölçüleri, koşu parkurlarının uzunluğu veya genişliği vb.

b) Bilimsel olarak bu zamana kadar doğruluğu kanıtlanmamış olsa da planlama uygulamalarında kabul edilmiş olan standart değerler esas alınır.

c) Yeşil alan gereksinim hesaplamalarında, örneğin mezarlık alanı için ölüm oranı, mezarlıkta kalma süresi, mezarlığın büyüklüğü ve defnedilme şekli çok önemli olabilir.

d) İşletme için gerekli olan minimum büyüklük; örneğin tarım ve orman alanları, hobi bahçeleri, semt spor tesisleri ve mezarlıklar tespit edilmelidir.

e) Yeşil mekanlarla ilgili istekler ve düşünceler yapılacak anketlerle ortaya çıkarılmalıdır.

f) Kentlerdeki benzer büyüklük ve strükture sahip yeşil mekanların durumu değerlendirilmeli ve birbiriyle karşılaştırılmalıdır.

g) Kent sağlığı fonksiyonunu yerine getirebilmesi için gerekli olan alan miktarı ve beklenen etkiyi sağlayabilmek için gerekli olan minimum büyüklük ve

ı) Empirik yani uygulamada kazanılmış olan ve mevcut şartlarda karşılaştırma imkanı sağlayacak olan değerler; örneğin yeşil alan tesislerinin ve aşırı kullanımı veya kullanımıyla ilgili gözlem ve tecrübelerle dayanarak elde edilen değerler, kentin yeşil alan gereksinimi saptanırken göz önünde bulundurulmalıdır.

Kişi başına düşen yeşil alan miktarı veya kentin yapılaşmış alanlarının yeşil alana oranı kent nüfusunun yeterince yeşil mekana sahip olduğu konusunda herhangi bir fikir veremez. Çünkü burada önemli olan açık ve yeşil mekanların kent içindeki yerleşim bölgelerine dağılımıdır. Yeşil mekan planlamasının en önemli ödevlerinden biri de kent sisteminde yeşil alanlara olan talebi sayısal olarak ortaya çıkarmaktır.

I. 8. Çözülmesi Gereken Problemler

Buraya kadar yapılan açıklamalara göre; açık alan veya açık mekan, yeşil alan veya yeşil mekan kavramları konusunda kesin bir ayırım yapmak mümkün değildir, çünkü kişilere ve ülkelere göre farklı şekillerde yorumlanmaktadır. Fakat hepsinde ortak olan düşünce yeşil alanlar yapılaşmamış alanlardır ve kent içinde veya civarında yer alırlar. Yeşil alanların şehircilik, kent iklimi, peyzaj ve kent estetiği, psikolojik ve ruh sağlığı, ekolojik, kullanım fonksiyonu bakımından ve ekonomik yönden önemi vardır. Bundan dolayı Peyzaj Mimarlığı'nın konusu içine giren yeşil alanların, kendilerinden beklenen bu fonksiyonları yerine getirebilmesi Peyzaj Planlama ve Yeşil Alan Planlaması çerçevesinde oluşturulacak Kent Yeşil Alan Sistemi ile sağlanabilir.

Buchwald (1969)'a göre peyzaj planlama, kent gelişimi sürecinde yerleşime açılacak alanlarda yapılacak peyzaj planı ile kent alanlarında yapılacak yeşil alan planlarını kapsar. Yeşil alan planlaması ile yeşil elemanların birbiriyle ve şehir gelişimi esnasında ortaya çıkan yapılarla mekansal ve fonksiyonel yönden oluşturduğu düzeni güvence altına alınmasını sağlar. Açık ve yeşil mekan sistemlerinin gelişiminde etkili olan, doğal faktörlerin kentin tarihi gelişimi sürecinde oluşturduğu doğal açık mekan sistemleri, kent genelinde belirlenmeli ve oluşturulacak planlama yöntemiyle değerlendirilmelidir. Planlamada ilk aşama, mevcut imar uygulama planlarında yeşil alan olarak ayrılmış olan mekanların, ne kadarının uygulandığı veya alanda kullanılabilir olarak kaldığı araştırılmalıdır.

Kent için büyük öneme sahip olan yeşil alanların, kent içinde gerçekleştirdiği bir çok da fonksiyonu vardır. Yeşil alanlar fonksiyonlarına, büyüklüklerine ve etki alanlarına göre sınıflandırılmaktadırlar. Yerleşim yeri hiyerarşisine göre en küçük yerleşim birimi olan bina ölçeğinden başlayarak; ev bahçesi, çocuk bahçesi, oyun ve spor alanı, mahalle parkı, semt parkı, kent parkı ve bölge parkı, festival alanı, lunapark, hayvanat bahçesi, botanik parkı vb. olarak sınıflandırılmakta ve buna göre standartlar getirilmektedir. Ancak getirilen tüm bu standartlar kesin olmayıp, planlama aşamasında bölgeye ait özellikler ve kullanıcı kitlenin özellikleri, boş zaman durumu ve eğilimlerine ait verilerin toplanmasından sonra tekrar değerlendirilip, planlama kriterlerinin oluşturulması ve buna göre kullanılması gerekmektedir.

Ülkemizde 3194 sayılı İmar Kanunu'nda kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarı için belediye sahası içinde 7 m², belediye mücavir saha sınırlarında 14 m² olarak belirlenmiştir. Bu standartın belirlenmesinde genelleme yapılmıştır. İmar planlarının hazırlanmasına ilişkin yönetmelikte imar planının amacı, kentsel işlevler için en iyi çözüm yolları bulmak, belde halkına iyi yaşama düzeni ve koşulları sağlamak olduğu belirtilmektedir. Ancak yasa koyucu tarafından yeşil alanların nitelik ve niceliklerinin açık olarak betimlemesi yapılmamış ve hangi kriterlere göre standartın belirleneceği açıklanmamıştır. Ayrıca :

- * Bölgenin ve yerleşim yerinin coğrafyası ve doğal yapı özellikleri (iklim, toprak yapısı, topoğrafya, reliyef, eğim, bakı, hidroloji, vejetasyon, fauna vb. gibi),

- * Yerleşim yerinin kent ekosistemindeki yeri ve kent iklimi ile ilgili özellikleri,

- * Kullanıcı kitlenin demografik ve sosyo-kültürel özellikleri,

- * Kullanıcı kitlenin boş zaman ve boş zaman eğilimleri gibi konuların araştırılması gerekliliği zorunlu kılınmamıştır. Söz konusu bu verilerin dikkate alınmaksızın açık ve yeşil alanların planlaması ve gerçekleştirilmesi mümkün değildir. Konu ile ilgili literatürde ve pek çok çalışma ve araştırmada bu husus belirtilmekte ve bu veriler olmaksızın yapılacak yeşil alan planlamalarının yanlış uygulamalara yol açacağı vurgulanmaktadır (GALZER, 1979., SCHULZ, 1978., GRONING, 1975., BUCHWALD, 1969., GLEICMANN, 1963).

Kullanıcıların gereksinimleri yerleşim bölgelerine göre değişmektedir ve bunun araştırılması gerekmektedir. Kent mekanlarının kullanımı, kullanıcının yaşı, geliri, tek tek bireylerin veya kullanıcı gruplarının ilgi duyduğu konular, yeşil mekanların uzaklığı, donanımı ve çekiciliği gibi bir çok faktörlere bağlı olarak değişir. Bundan dolayı kullanıcı kitlenin özelliklerinin de incelenmesi gerekmektedir. Planlama süreci ve yöntemi vatandaşları da içine almalı ve yerel yönetimler vatandaşlara planlamanın genel hedefleri hakkında bilgi vermelidir (ÇETİNER. A, 1981). Bu çerçevede, Çanakkale kenti mahalleleri bazında açık ve yeşil mekan gereksinim saptamalarının yapılabilmesi için İmar ve İskan Bakanlığı standartlarına göre belirlenen normlar dikkate alınmıştır. Bunun için Çanakkale kenti yeşil alan envanteri oluşturulmuş, kentin tarihi gelişimi içerisinde ortaya çıkan doğal açık mekan sistemleri belirlenmiştir. Ancak yapılan açıklamalardan da anlaşılabacağı üzere, yeşil alan gereksiniminin belirlenmesinde normlar yeterli olmamaktadır. Bunun için kent gelişimi sürecinde yapılacak yeşil alan planlamasına da katkıda bulunacak, bölgeye ait mevcut doğal yapıyı yani jeoloji, jeomorfoloji, hidroloji, toprak, iklim, vejetasyon ve fauna ile insan arasındaki ilişkiler sonucu ortaya çıkan peyzaj mekanlarının detaylı bir şekilde araştırılması gerekmektedir. Ayrıca yerleşim yerlerine göre farklılıklar gösteren sosyo-kültürel özellikler de belirlenmelidir. Bu amaçla, Çanakkale kenti mahalleleri bazında açık ve yeşil alan gereksiniminin belirlenmesi ve halkın yeşil alan planlamasına katkısının sağlanması için anket uygulamalarına gerek duyulmuştur. Bu uygulama ile kullanıcı kitleye ait bireysel özellikler (yaş, cinsiyet, medeni durum, çocuk sahibi olma durumu, eğitim düzeyi, meslek sahibi olma durumu, ikamet edilen mahallede ikamet süresi, ikamet edilen konut tipi ve ikamet süresi vb.); bir işte çalışma durumu; boş zaman süresi ve rekreasyonel eğilimleri; evine en yakın, şehirdeki ve şehir yakın çevresindeki park ve yeşil mekanları kullanma durumu, sıklığı, biçimi ve kullanılmıyorsa kullanılmama nedenlerinin tespit edilmesi; deneklerin halen ikamet ettikleri mahallelerde gereksinim duydukları açık ve yeşil mekan tiplerinin belirlenmesi; yerel yönetimin kent bütününde veya mahaleler bazında yaptığı planlara ve kararlarına katılım durumunun araştırılması amaçlanmıştır. Elde edilen tüm bu verilerin birbiriyle karşılaştırılması ve ayrıca İmar ve İskan Bakanlığı normlarına göre belirleyeceğimiz açık ve yeşil mekan gereksinimi sonuçları ile karşılaştırılarak değerlendirilmesi gerektiği saptaması ile Çanakkale Örneğinde uygulanacaktır.

II. MATERYAL VE METOD

II.1. COĞRAFİ KONUM

Çanakkale ili 39° 30' - 40° 45' Kuzey enlemleri ve 27° 45' - 25° 35' Doğu boylamları içinde yer alır. Türkiye'nin kuzeybatısında, Marmara Bölgesi'nin ise güneybatısındadır. İl'in kuzeyinde Edirne ile Tekirdağ illeri, doğu ve güneydoğusunda Balıkesir ili bulunmaktadır. Dünya'nın en önemli doğal su yollarından biri olan Çanakkale Boğazı il toprakları içerisindedir.

Çanakkale sınırları gerek Avrupa-Asya kıtaları, gerekse Anadolu-Trakya toprakları üzerinde bulunan ikinci ilimizdir. İl topraklarının iki kıta üzerinde olması ve Çanakkale Boğazı ile jeo-politik önemini sürdürmektedir. Denize en fazla kıyısı olan illerden birisidir. Biga Yarımadası'nın en batı noktası Baba Burnu (Lekton) ve Türkiye'nin en batı uç kısmı olan Gökçeada'daki Avlaka Burnu Çanakkale il sınırları içindedir. Ayrıca il sınırları içinde 5 ada bulunmaktadır (DİE, 1994: 4). Bunların adı, kıyı uzunluğu ve yüzölçümü : Bozcaada 34.5 km., 36.03 km² ; Yılanadası 1.2 km., 0.08 km² ; Tavşanadası 5.0 km., 0.93 km² ; İmroz Adası 92.0 km., 279.24 km² ; Büyükada 3.0 km., 0.34 km²dir (DİE, 1994: 5).

Çanakkale ili izdüşüm alanı 9.950 km² , gerçek alan 10.347, yüzölçümü 9.737 km²'dir. Merkez İlçe'nin coğrafi konumu, 40° 08' enlem ve 26° 24' boylamdır (Ek1-Harita:1).

II.2. YERLEŞİM VE İDARİ BÖLÜNME

Çanakkale İli'ne bağlı 12 ilçe bulunmaktadır. Bunlar ; Merkez, Ayvacık, Bayramiç, Biga, Bozcaada, Çan, Eceabat, Ezine, Gelibolu, Gökçeada, Lapseki ve Yenice'dir (DİE, 1994 : 328). İl içinde toplam 21 Bucak, 577 Köy, 18 Belde, vardır. Toplam yerleşim yeri alanı 8881.741 dekadır (Ek 3-Tablo: 1).

II.3. DOĞAL YAPI

Çanakkale İli doğal yapısı ; topoğrafik yapı, jeolojik yapı, jeomorfolojik yapı, jeotektonik yapı, hidrolojik yapı, toprak yapısı, iklim, vejetasyon, fauna, deniz ürünleri ve avcılığı, yeraltı zenginlikleri başlıkları altında toplanarak incelenecektir.

II.3.1. Topoğrafik Yapı

Çanakkale İli engebeli araziden oluşan, Avrupa yakasında 'Gelibolu Yarımadası' Anadolu yakasında 'Biga Yarımadası' adını alan iki yarımada üzerinde yer almaktadır. Bu iki yarımada arasında Çanakkale Boğazı oluşmuştur.

İl topraklarının % 44'ü dağ, % 14.8'i ova, % 1.7'si yayla ve % 39.5'i platolardan oluşmuştur. İl'in en yüksek kesimi Anadolu yakasında, güneyde Balıkesir il sınırında ve Edremit Körfezi'nin kuzeyini sınırlayan Kaz Dağları (Sarıkız tepesi) (1774 m)'dir. Biga Yarımadası'nın dağlık arazisini kuzeyde Kayalı Dağ (877 m.), Katran Dağ (Kocakatran tepesi) (1111 m.), Şap Dağı (787 m), Kazdağı kütlesi ile güneyde Kaz Dağları kütlesi (Baba Dağ 1769 m, Gürgen Dağı 1434 m, Eybek Dağı 1298 m olmak üzere) iki dağlık kütle oluşturmaktadır (DİE, 1994: 4). Bu iki dağlık kütle arasında bir çok vadiler ve ovalar oluşmuştur. Bunlar arasında en önemlileri Eski Menderes Çayı boyunca Bayramiç ve Ezine doğrultusunda uzanan; Bayramiç; Ezine Ovası ile Çan Çayı ve Gönen Çayı vadileridir (KANTARCI, D., 1996 : 4). Gelibolu Yarımadası'nda ise Yeşil tepe (Yassı tepe-372 m.), Maslak tepe (280 m), Kocaçimen tepesi (303 m.) başlıca yükseltilerdir (DİE, 1994 : 4) Avrupa yakasında ise Gelibolu Yarımadası ile Korudağı arasında Saroz Körfezi'nin uzantısı olarak giden Evreşe (Kadıköy) ovalarıdır (UZEL, A., 1973), (Ek 1- Harita : 2).

II.3.2. Jeolojik Yapı

Kent, deniz ve nehir birikintileri ile dolmuş eski bir körfez üzerinde kurulmuştur. Bu dolgu malzemesi kil-kum ve çakıldan oluşmaktadır. 3 nolu haritada E harfi ile işaretlenmiş olan alan, kent merkezi olup, bulunduğu yeri göstermektedir. Kalınlığı yer yer genellikle 1.50 m'yi bulan killi zemin altında çakıl ve kum katlarına rastlanmaktadır. Bu alanda yer yer kalın kum katları ile kum ve çakıl altında, balçık katları bulunmaktadır. Aynı haritada F harfi ile işaretli olan alanlarda takriben 0.00-3.00 m çakılsız siyah killi toprak ve bunun altında kum ve çakıl katlarına rastlanmaktadır. M harfi ile işaretlenmiş olan alan ise, Sarıçay'ı içine alan ve güneye doğru uzanan düzlüklerdir. Bu alanda genellikle 0.00-2.00 m arası killi çakılsız zemin, 2.00 m'nin altında kumlu, çakıllı zemine rastlamak mümkündür.

Kentin kuzey kısmında ise yer alan yamaçlar haritada E harfi ile işaretli alan içindedir. 1 ve 2 no ile belirtilen yarmalarda ise, marn-kil-konglomera ve grelerden oluşan münavebeli tabaka serisi bulunmaktadır. Yamacın alt yapısını gösteren bu kayalar, çözülmüş gevşek bir yapı niteliğindedir. Fazla su temasında kaymalara neden olması mümkündür. Bu alanda A ile işaretli kısım, orman ile bunun üstündeki ufak bir düzlükten oluşmuştur. Buradaki killi tabakalar, su geçirmezlikleri nedeniyle suyu tutmaları, kaygan bir yüzey meydana getirecek ve kil üstündeki üst tabakalarda, çözülmüş marn ve grelerde

kaymalara neden olabilecektir. Bu nedenlerden dolayı bu alanda toplukonut yerleşiminin uygulanması sakıncalıdır. Ayrıca haritanın güneybatısında B harfi ile gösterilmiş alanlar da yamaçları kapsamaktadır. Bu yamaçlar marn, gre ve konglomera gibi kayalardan oluşmuştur, yer yer çözülmüş karışık durumundadır (UZEL, A., 1973), (Ek 1- Harita: 3).

II.3.3. Jeomorfolojik Yapı

Homeros 'İliada' adlı eserinde, 3250 yıl önce geçtiği varsayılan Troia Savaşları'nı anlatırken çevre hakkında ayrıntılı bilgiler vermiştir. Fakat tasvir edilen coğrafi çevrenin bugünkünden farklı olması Troia'da yapılan arkeolojik araştırmalarda, doğal çevrede ki değişmelerin dikkate alınmasını gerektirmiştir. Bu doğrultuda çevrenin genel jeomorfolojisi üzerinde araştırmalar yapılmıştır. 1977 yılından beri, özellikle 1988 yılından itibaren alüvyal alanlarda yapılan ve sayıları 200'ü geçen sondaj çalışmalarından sonra, sedimantolojik bilgiler elde edilmiştir. Uygun seviyelerin C14 tarihlendirmeleri, buradaki çevresel değişmelerin gelişimi hakkında bilgi vermektedir. Buna göre son Buzul Devri'nde alçalan deniz, Erken Holosen'de hızla yükselerek Karamenderes Vadisi'nin aşağı bölümüne sokulmuş ve burada bir körfez oluşturmuştur. Günümüzden 6000 yıl kadar önce denizdeki yükselmenin bugünkü seviyede durduğu, alüvyon birikimine ve delta gelişimine bağlı olarak, körfezin hızla karasallaşmaya başladığı saptanmıştır. Çevrede bilinen en eski yerleşme yerleri bu dönemde tarihlenmektedir. Bronz Çağı'nda deniz seviyesinde meydana gelen 2m kadar bir alçalma ile delta ilerlemesini ve sığ körfez tabanının karasallaşmasını hızlandırmıştır (KAYAN, İ.,1996: 7).

II.3.4. Jeotektonik Yapı

Bakanlar kurulunun 23.12.1972 tarihinde 7/5551 sayılı kararı ile yürürlüğe girmiş Türkiye Deprem Haritası'nda Çanakkale İli 2. deprem bölgesi kuşağına girmektedir (UZEL, A., 1973). Ayrıca Kent yerleşiminin bulunduğu alan aktif olan Kuzey Anadolu Deprem Fayı'nın en batı ucunda yer alan Saroz-Gaziköy Fayı ile Etili Fayı ve Çan-Biga Fay Zonu arasında yer almaktadır. Çanakkale bölgesinde 1981-1986 yılları arasında 4.2 ve 6.2 şiddetinde toplam olarak 245 adet deprem meydana gelmiştir (ÇEYAP, 1996), (Ek 1- Harita: 4).

II.3.5. Hidrolojik Yapı

Çanakkale İli hidrolojisi doğal su yolu: Çanakkale Boğazı, göller, akarsular, yeraltısuları, yeraltısuları, su basması ve taşkınları ve sulakalanlar başlıkları altında incelenmiştir.

II.3.5.1. Doğal Su Yolu: Çanakkale Boğazı

Çanakkale Boğazı Dünya'nın en önemli "doğal su" yollarından birisidir, Karadeniz ülkeleri ile Dünya'nın diğer ülkeleri arasında yer alan her türden ilişkiler için kullanılması nedeniyle çok sayıda deniz yolu ulaşımı için kullanılmaktadır (KÜÇÜKGÜL, E. Y., 1996: 26). Boğaz, İstanbul Boğazı, Marmara Denizi ile birlikte Çanakkale Boğazı "Türkiye Boğazlar Sistemi" ni oluşturmaktadır (TANINLI, İ., 1996: 23).

Çanakkale Boğazı Biga ve Gelibolu Yarımadası arasında ; kuzeyde Çankaya Burnu (Gelibolu)-Çardak, güneyde Seddülbahir-Kumkale çizgileri arasında, kuzeydoğu-güneybatı doğrultusunda, Ege Denizi ile Marmara Denizi'ni birleştiren "doğal su" yoludur. Boğazın bütün girinti ve çıkıntılarıyla uzunluğu Avrupa yakasında Kale Burnu'ndan (Seddülbahir) Çankaya Burnu'na kadar 78 km, Asya yakasında ise Kumkale Burnu'ndan Çardak Feneri'ne kadar 94 km'dir (DİE, 1994). Genişliği kuzey ağzında 1.244-5.800 km, Gelibolu-Çardak arasında 5.8 km, orta kesiminde Nara Burnu önünde 1.9 km, Çanakkale-Kilitbahir arasında 1.2 km, İntepe önlerinde 8 km, güney ağzında ise 3.600-7.407 km'dir. Boyutları bakımından İstanbul Boğazı'nın iki katı büyüklüğündedir (ÇİY,1990). Derinliği 60-103 m arasında değişmektedir, en derin yeri Çanakkale açıklarındadır (EREN, R., 1994: 6). Boğazın karşılıklı kıyıları arasında az çok paralellik bulunmakla beraber Anadolu yakasında akarsu deltaları ve sığ dillerin oluşmasıyla bu paralellik biraz bozulur. Paralelliğin bozulduğu bu yerler, özellikle güneyde Eski Menderes, ortada Kepez Suyu ve Sarıçay, daha kuzeyde Burgaz Deresi deltaları ile Nara ve Çardak Burnu kıyılarıdır (UZEL, A., 1973), (Ek 1-Harita: 5).

Boğaz suları üstten, Marmara Denizi'nden Ege Denizi'ne doğru 10 m ile 20 m arasında değişen derinlikte ve hızı ortalama 159 cm / sn olan bir akıntı ile, alttan ise Ege Denizi'nden Marmara Denizi'ne doğru 40 m ile 50 m arasında değişen derinlikte ve hızı ortalama 50 cm/sn olan bir akıntı ile akmaktadır (ÇEYAP, 1996). Altaki akıntı % 39, üstteki akıntı % 26 tuzluluktadır (ÇİY, 1990).

II.3.5.2. Göller

Gelibolu Yarımadası'nda yazın kuruyan Tuzla Gölü ve Biga Yarımadası'nda bulunan Yeniçiftlik Köyü yakınındaki Ece (Emir) Gölü İl'in doğal göllerini oluşturmaktadır. Ayrıca Kumkale ovası'ndaki Kırgözler Deresi ile beslenen ve halen büyük bir kısmı bataklık durumundayken kurutulup tarım arazisi haline getirilen bir üçüncü göl bulunmaktadır (EREN, R., 1994: 4). Ayrıca Atıkhisar, Tayfur ve Gökçeada olmak üzere üç baraj gölü bulunmaktadır, dördüncü baraj gölü için planlama çalışmaları sürmektedir. Atıkhisar Baraj Gölü, kente 16 km mesafede olan Kurşunlu Köyü yakınlarındadır ve 1975 yılında DSİ tarafından yapılmıştır. Barajın maximum depolama hacmi $24.9 \times 10^6 \text{ m}^3$, maksimum işletme kotu 52.50 m, minimum işletme kotu 38.00 m, ölü hacim $1.1 \times 10^6 \text{ m}^3$, sulama gereksinimi için $33.4 \times 10^6 \text{ m}^3$, içmesuyu gereksinimi için $2.2 \times 10^6 \text{ m}^3$ hacmi vardır. Yıllık ortalama 51 milyon m^3 su hacmi vardır, bunun 1.6'sı ölü hacimdir (DSİ, 1996).

II.3.5.3. Akarsular

İl'de bulunan en önemli akarsu, Biga Yarımadası'ndaki Kazdağı'ndan doğarak, Bayramiç-Ezine doğrultusunda uzanan, Çanakkale Boğazı'nın güney ağzı Kumkale yakınında denize dökülen, 124 km. uzunluğundaki Menderes Çayı'dır (DİE, 1994). Biga Yarımadası'ndaki diğer önemli akarsular, Çan-Biga doğrultusunda uzanan Çan Çayı, Kalkım-Hadımbey-Gönen doğrultusunda uzanan Gönen Çayı'dır, bunlar ise Marmara Denizi'ne dökülmektedir (KANTARCI, D., 1996: 68).

Gelibolu Yarımadası'nda bulunan diğer önemli akarsu olan Tuzla Çayı Marmara Denizi'ne, Kavak Çayı ise Saroz Körfezi'ne dökülür. Diğer bir önemli akarsu kaynağı Kurşunlu Köyü yakınlarında doğan ve Çanakkale yerleşimi içerisinde geçerek, Çanakkale Boğazı'na dökülen Sarıçay'dır (UZEL, A.,1973).

İl sınırları içindeki akarsu ve dereler uzunluklarına göre sırası ile Eski Menderes Çayı (110 km), Kocabaş Çayı (80 km), Tuzla Çayı (52 km), Kavak Çayı (50 km), Sarıçay (40 km), Bayram deresi (40 km), Burgaz Çayı (20 km), Mıhlı Çayı (12 km) dir (ÇEYAP, 1996).

II.3.5.4. Kaynak Suları, Kaplıca ve Ilıcalar

Biga Yarımadası'nda tektonik hareketlere bağlı olarak kırıklar boyunca kaplıca ve ılıcalar bulunmaktadır. Bunlardan en önemlileri; Bayramiç-Külcüler, Çan-Tepeköy-Bardakçılar, Yenice-Hıdırlar, Ezine-Kestanbol ılıcaları'dır (ÇİY, 1990).

II.3.5.5. Yeraltısuları

Kentte yağışın durumuna bağlı olarak 0.5 m. ve 2.5 m. arasında değişen yeraltısuyu bulunmaktadır. Toprak yapısı kil, silt, kum ve çakıldan oluşan alüvyon delta çökeltileri ile kaplı olduğu için yeraltı suları tuzluluk içerir (ÇEYAP, 1996). Düz ve düze yakın kısımlarında, kıyıda 0.80-1.00 m'ye, orta kısımlarında ise 2.00-6.00 m'ye kadar çakıl içinde yeraltısuyuna rastlanıldığı saptanmıştır. Kentin kapalı bir havza içinde olmamasından artezyen suyu sağlanmasının olanak dışı olduğu belirtilmiştir. Ayrıca İl sınırları içinde pek çok sayıda kaynak ve içmesuları bulunmaktadır. Bunların başlıcaları Kirazlı -Balaban Çeşme, Lapseki-Bostancı Çeşme, Bayramiç-Ayazma ile Kurşunbatmaz, Dalak Suyu, Uzunoluk içmesularıdır (UZEL, A.; 1973).

II.3.5.6. Su Basması ve Taşkınları

Bölgede su basması ve su taşkını olmak üzere iki önemli su hareketi söz konusudur. Birincisi deniz ile seviye farkının olmadığı alanlarda olabilen su basmalarıdır. Dolgu zemin ile kaplı bulunan alanların yüksekliği deniz seviyesinden fazla yüksek olmadığından ve bazı alanlarda ise deniz seviyesinde olduğundan deniz basmalarına neden olmaktadır. İkincisi Sarıçay'ın neden olduğu su taşkınlarıdır; kentin tam ortasından geçen Sarıçay yatağı geniş olmasına rağmen getirdiği birikintiler nedeni ile yatak seviyesini yükseltmiştir ve taşkınlarla fezeyan suları ova seviyesine çıkabilecek düzeydedir. Çay 1962-64 yıllarında taşarak geniş alanları taşkın suları ile kaplamıştır. DSİ tarafından yapılan Atikhisar Barajı ile taşkınlar önlenmiştir (UZEL, A., 1973). Son yıllarda ayrıca 'Taşkın Koruma Tesisi' yapılmıştır, bunun kapasitesi 550 m³/sn dir, debisi henüz hesaplanmamıştır (DSİ, 1996).

II.3.5.7. Sulakalanlar

Dünya doğal kaynaklarının korunması açısından, önemli bir ekosistem tipi olan sulakalanlar Uluslararası Ramsar Sözleşmesi'ne göre ' Doğal veya yapay, devamlı veya geçici, suları durgun veya akıntılı, acı veya tuzlu, denizleri gel-git hareketinin çekilme devresinde altı metreyi geçmeyen derinlikleri kapsayan bütün sular, sazlıklar, turbalıklar, bataklıklar sulakalanlardır'. Bu tanıma göre Çanakkale Bölgesi sulakalanlar açısından ele alındığında zengin bir yapıya sahip görülmektedir. Özellikle batıda Gelibolu Yarımadası'nın başlangıcı olan Kavak Deltası, Biga Yarımadası'nda da Anafarta Limanı Lagünü, Kumkale'de denize ulaşan Akşin Dere (Menderes Çayı) Deltası, Umurbey'de denize ulaşan Umurbey Deltası, Çardak Lagünü, Karabiga'da denize ulaşan Kocabaş Çayı çevresindeki sulak çayırlar ve bütün bu sulakalanların çevresi ve sazlıklar iklim, yaban hayatı zenginliği, su düzenlemesi gibi doğal oluşumlar bakımından önemli değerlerdir (ERTAN, A., 1996: 5). Kent merkezinin

en önemli sulakalanının, Sarıçay kenarı ve yakın çevresindeki sazlıkların, doğal su kıyısı bitkilerinin, ve yaban hayatı zenginliğinin oluşturduğu görülmektedir.

II.3.6. Toprak Yapısı

İl genelindeki toprak yapısı ; toprak kabiliyeti, toprak kullanım durumu ve toprak grupları bakımından incelenmiştir (Ek 1-Harita : 6).

II.3.6.1. Toprak Kabiliyeti

İl topraklarının (958748 Ha.) arazi kullanma kabiliyeti sınıflamasına göre, % 30.75'i tarıma elverişli topraklar (I. II. III. IV. sınıf topraklar toplamı 294810 Ha.), % 69.25'inin ise tarıma elverişsiz topraklardan (V. VI. VII. VIII. sınıf topraklar toplamı 663938 Ha.) oluştuğu görülmektedir (Ek 3-Tablo: 2).

II.3.6.2. Toprak Kullanım Durumu

İl genelinde şimdiki arazi kullanım durumu içindeki toplam alan 973690 Ha.'dır. Toplam alanın % 40.3'ü orman, % 36.3'ü tarım, % 14.7'si funda, % 6.5'i çayır ve mer'a alanı olarak kullanılmakta ve hepsi toplam alanın % 97.80'nini oluşturmaktadır (Ek 3- Tablo: 3).

II.3.6.3. Toprak Grupları

İl genelinde kalkersiz kahverengi orman toprakları 569581 Ha. ile toplamın % 63.84'ünü, diğer toprak grupları ise 322655 Ha. ile toplamın % 32.26'sını oluşturmaktadır (Ek 3-Tablo: 4).

II.3.7. İklim

Köppen iklim sistemine göre 'Marmara bölgesi, az yağışlı akdeniz' iklimine sahiptir. Trevartha iklim sistemine göre 'Merkezi akdeniz ; az yağışlı, yazı sıcak (mezotermik), kışı serin' iklimine sahiptir. De Martonne-Gottmann iklim sistemine göre 'Yarı kurak, az nemli iklimine sahiptir (AKMAN, Y., 1990). İklim özellikleri; sıcaklık, deniz sıcaklığı, yağış, nispi nem, basınç, güneşlenme süresi, rüzgar yönü ve esiş hızı ile hava kirliliği başlıkları altında incelenmiştir (MGM, 1996).

II.3.7.1. Sıcaklık

61 yıllık meteorolojik gözlemlere göre günlük ortalama sıcaklığın yıllık ortalaması 14.8 °C'dir. Mevsimlere göre günlük ortalama sıcaklık kış aylarında 6.7 °C, ilkbahar aylarında 12.5 °C, yaz aylarında 23.6 °C, sonbahar aylarında 16.2° C'dir. Ortalama en yüksek sıcaklığın yıllık ortalaması 38.8 °C'dir. Mevsimlere göre en yüksek sıcaklık, kış aylarında 21.1 °C, ilkbahar aylarında 30.8 °C, yaz aylarında 37.8 °C, sonbahar aylarında 31.6°C'dir. En yüksek sıcaklık Temmuz 38.88 °C ve Ağustos aylarında 38.7 °C'dir. Yıllık ortalama en düşük sıcaklık -10.4 °C'dir (Ek 3-Tablo: 5).

1929-1965 yılları arasında yapılan meteorolojik gözlemlere göre en yüksek sıcaklığın 30 °C eşit veya üstünde olduğu günlerin toplam sayısı 49.5 gündür. Bu toplam sayının % 80'ini kapsayan 38.5 gün Temmuz ve Ağustos aylarında toplanmaktadır. Sıcaklığın 26 °C'den yüksek olduğu yaz günleri sayısı da 115.8 gündür. En düşük sıcaklığın -10 °C'ye eşit ve fazla olduğu (-15 °C'ye kadar düştüğü) günlerin toplam sayısı 34'dür, yıllık ortalama 0.2 gündür. 0°C olduğu günlerin toplam sayısı ise ortalama 16.1 gündür. Genel olarak hava sıcaklığı soğuk günlerde 0°C, sıcak günlerde 20-25°C civarında toplanmaktadır. Çanakkale İli denizleri suyu yıllık ortalama sıcaklığı 15.5°C'dir (MGM, 1996), (Ek 2- Şekil :1).

II.3.7.2. Yağış

Yıllık yağış ortalaması 608.5 mm'dir. En çok yağış Aralık ayında (106.0 mm), en az yağış Ağustos ayında 7.0 mm. dir. Mevsimlere göre en çok yağış büyüklük sırası ile kış (90.8 mm), sonbahar (52.1 mm), ilkbahar (45.8 mm) aylarında görülmektedir.

Günlük en çok yağış miktarının yıllık ortalaması 104.8 mm'dir. Günlük yağış miktarı yıllık ortalamasının en çok olduğu ay, Ekim (104.8 mm) ayı ; en az olduğu Şubat (57.2 mm) ayıdır. Mevsimlere göre en çok yağış miktarı büyüklük sırası ile sonbahar (90.1 mm), yaz (75.0 mm), kış (74.1 mm), ilkbahar aylarında (64 mm) dir.

Yıllık ortalama yağışlı gün sayısı 87.6'dır. Yıllık ortalama en çok yağışlı gün sayısı 13.4 ile Ocak ayı ve 13.1 ile Aralık ayıdır. Yıllık ortalaması en az yağışlı gün sayısı 1.4 ile Ağustos ve 1.8 ile Temmuz aylarıdır. Bu bölgede günlük ortalama yağışlı gün sayısının en az olduğu mevsim, yaz mevsimidir, 14.1 mm yağış görülür (Ek 2- Şekil: 1), (Ek 3- Tablo: 6).

Günlük yağışın 0.1 mm'den az ve eşit olduğu günler 86 ve 9-10 mm'den az ve eşit olduğu günler sayısı 20, yıllık ortalama kar yağışlı gün sayısı 5.0 ve kar yağışları en çok Ocak, Şubat, Mart aylarında görülmektedir. 35 yıllık meteorolojik verilere göre en yüksek kar kalınlığı 24 cm ile Şubat ve Mart aylarında, karın yerde kalış süresi 5-6 gündür (MGM, 1996).

II.3.7.3. Yağış Rejimi Tipi

Bölgede 'Merkezi Akdeniz Yağış Rejimi' tipi (KSIY) görülmektedir. Bu yağış rejiminde yaz, en kurak mevsimdir. Marmara, Ege ve Akdeniz kıyı şeridini içine alarak, Suriye'ye kadar oldukça geniş bir bölgeye yayılan bu yağış rejimi tipi, Çanakkale İli'nide etkisi altına almaktadır (AKMAN, Y., 1990), (Ek 3-Tablo: 7).

II.3.7.4. Nispi (Bağıl) Nem

Yıllık nispi nem ortalaması % 72.6'dır. Yıllık nispi nem ortalamasının en yüksek olduğu ay Aralık ayıdır (% 80.1), en düşük olduğu ay Temmuz ayıdır (% 62.1). Nispi nem ortalaması, kış % 78.9, ilkbahar % 74,4, yaz % 63,9, sonbahar aylarında % 73.1'dir (MGM, 1996).

II.3.7.5. Rüzgar Yönü ve Esme Hızı

58 yıllık gözlemlere göre hakim rüzgar yönü SW ve yıllık ortalama esme hızı 4.5 m/sn'dir. Kıştan ilkbahara geçerken rüzgar hızında azalma olduğu saptanmıştır. Mayıs ve Haziran ayları en az rüzgar alan (3.7 m/sn) aylardır. Rüzgar Temmuz ve Ağustos aylarında yıllık ortalama esme hızına (4.5 m/sn)'ye yaklaşır. Ağustos ayından sonra rüzgarın bu esme hızı azalır (4.3 m/sn). Ekim ayından itibaren ise tekrar yükselmeye başlar. Hakim rüzgar en fazla Şubat ayında (5.3 m/sn) en yüksek değerine ulaşır. Yıllık ortalama fırtınalı gün sayısı 27.1'dir ve en fazla fırtınalı gün sayısı (4.3) Ocak ayındadır (Ek 3-Tablo: 8), (MGM, 1996).

II.3.7.6. Güneşlenme Süresi

Güneşlenme süresi yıllık ortalaması 7.33 saat / dak'dır. Güneşlenme süresi en çok 12.07 saat / dak. Temmuz ayında ve en az 3.21 saat / dak. ile Aralık ayındadır (MGM, 1996).

II.3.7.7. Basınç

Yıllık aktüel basınç ortalaması değeri 1057 mb, en yüksek basınç ortalaması değeri 1044 mb, en düşük basınç ortalaması değeri 980 mb'tır. Aylara göre yıllık en yüksek basınç ortalaması değeri 1018 mb ile Ekim ve Kasım aylarında, en düşük basınç ortalaması değeri 1044 mb ile Aralık, en düşük basınç 894 mb ile Mayıs ayında görülmektedir (Ek 3-Tablo: 9), (MGM, 1996).

II.3.7.8. Hava Kirliliği

DİE verilerine göre kış sezonu (Ekim-Mart) kükürtdioksit ortalamaları ve kısa vadeli sınır değerleri itibariyle kirlilik sırasına göre Türkiye genelinde iller ve ilçeleri içinde Çanakkale İl'inin yeri : 1991-92 yılları arasında ortalama değerlere göre Çanakkale (Çan) 2. sırada, KVS değerinin aşıldığı günlere göre Çanakkale (Çan) 9. sırada ; 1992-93 yılları arasında ortalama değerlere göre Çanakkale (merkez) 22. sırada, KVS değerinin aşıldığı günlere göre Çanakkale (merkez) 26. sırada ; 1993-94 yılları arasında ortalama değerlere göre Çanakkale (merkez) 19. sırada, KVS değerinin aşıldığı günlere göre Çanakkale (merkez) 24. sırada yer almaktadır (DİE, 1994).

Çanakkale İl'inde Kükürtdioksit ve dumanın, en yüksek seviyede olduğu 1991 yılından itibaren yıllık ve kış dönemi ortalamaları incelendiğinde, 1993 yılına doğru giderek azalan kükürtdioksit değerlerinin, U.V.S ve K.V.S değerlerini aştığı ve 1994-95 yılları arasında ise U.V.S değerinin altında kaldığı görülmüştür. 1991 yılı Şubat ve Aralık aylarında Kükürtdioksit değerlerinin en yüksek değere ulaştığı saptanmıştır. Bu değerlerin, Dünya Sağlık Örgütü'nün kükürtdioksit seviyelerine göre olumsuz sağlık etkileri ve riski çok yüksek değerler olduğu belirlenmiştir (UYSAL, İ., 1996: 11).

II.3.8. Vejetasyon

Çanakkale Kenti ve yakın çevresi biyoklimatik açıdan az - yağışlı akdeniz biyoiklim tipi hüküm sürmektedir. Buna göre Kent ve yakın çevresi'nin yer aldığı yükselti basamağında, 300 m.'ye kadar sert yapraklı herdem yeşil ağaç ve çalıların hakim olduğu, mediterranean flora elemanlarının önemli bir bölümünü oluşturduğu vejetasyon tipleri yer almaktadır. Bu yükselti basamağında yer alan bitki toplulukları bitki sosyolojisi açısından Quercion ilicis birliği altında toplanmaktadır (AKMAN et. al. 1978). Bu birliğin en önemli karakter türleri, kentin yakınında bulunan orman ve maki alanlarında gözlemlenmektedir: Quercus coccifera (Kermes Meşesi), Phillyrea latifolia (Akçakesme), Quercus infectoria ssp. boissieri (Mazı Meşesi), Pistacia terebinthus ssp. palaestina (Menengiç), Ruscus aculeatus, Rubia peregrina, Rosa sempervirens (Yabani Gül), Juniperus oxycedrus (Diken Ardıcı), Asparagus acutifolius (Yabani Kuşkonmaz).

Otlatma, yakacak odunu temini, yangın ve tarla açma gibi insan müdahaleleri sonucu ormanlar tahrip olmuş ve makilik alanlara dönüşmüştür. Kentin çevresinde yetişme ortamı şartlarının geniş yapraklı türler için uygun olmadığı yerlerde Kızılcıam (Pinus brutia) ormanları varlığını sürdürmektedir. Derin toprakların yer aldığı vadilerde ormanlar, tarım alanlarına dönüştürülmüştür. İyi gelişmiş, yaşlı palamut meşeleri (Quercus ithaburensis ssp. macrolepis) bu ormanlardan arda kalan örneklerdir.

Tarla içlerinde gölge ağacı olarak bırakılmış ahlat (*Pyrus amygdaliformis*) ve badem (*Amygdalis communis*) gibi meyve ağaçlarının yanında, kent içinde bir çok ekzotik odunsu tür park ve bahçelerde görülmektedir. Bu odunsu türleri EK 7'de liste halinde verilmiştir.

Azonal vejetasyon, sahil kumulları ve akarsu yataklarında yer almaktadır. Sahil kumulları deniz kirliliğinden ve turizm faaliyetlerinden çok fazla etkilenmektedir. Akarsu yataklarında Doğu çınarı (*Platanus orientalis*), Aksöğüt (*Salix alba*), Ak kavak (*Populus alba*), Kızılağaç (*Alnus barbata*), Ilgın (*Tamarix tetrandra*) ve Hayıt (*Vitex agnus-castus*) gibi türlerin önemli bir yer tuttuğu vejetasyon tiplerine rastlanmaktadır.

Çanakkale Kenti'nin bulunduğu Biga Yarımadası'nın en yüksek dağı Kazdağı Masifi'nde yükselti basamaklarını ve bu basamaklara özgü vejetasyonu görmek mümkündür. Deniz seviyesinden başlayarak yer yer 600 m.'ya kadar çıkan Kızılçam (*Pinus brutia*) daha sonra yerini Karaçama (*Pinus nigra* ssp. *pallasiana*) bırakır. *Quercus cerris* (Saçlı Meşe), *Quercus frainetto* (Macar Meşesi) ve *Quercus trojana* (Makedonya Meşesi), *Quercus petraea* ssp. *iberica* (Sapsız Meşe), *Quercus robur* (Saplı Meşe) ve *Castanea sativa* (Kestane) bu basamaklarda önemli rol oynarlar. Yer yer yazın yeşil geniş yapraklı karışık ormanları oluştururlar. Nem oranı yüksek yetişme ortamlarında Gürgen (*Carpinus betulus*) ve Kayın (*Fagus orientalis*) önemli rol oynar. Yöreye özgü endemik Kazdağı Göknarı (*Abies equi-trojani*) üst-montan basamakta saf ve karışık mesçereler oluşturur (QUEZEL et. PAMUKÇUOĞLU, 1973).

II.3.10. Deniz Ürünleri ve Avcılığı

Çanakkale ili ve çevresi, denizleri su ürünleri bakımından oldukça zengindir. Marmara ve Karadeniz pelajik balıkların göç yolu üzerindedir. Pelajik balıklar, Nisan ve Temmuz ayları arasında Çanakkale Boğazı'ndan girip, Marmara Denizi'ne ulaştıklarında deniz suyunun ve beslenme ortamının durumuna göre yumurtalarını bırakmaktadırlar. Batı Marmara Denizi ve Karadeniz pelajik balıkların (palamut, torik, kalyoz, uskumru, lüfer, hamsi, istavrit, orkinos) üreme ortamıdır. Bundan dolayı bu bölgede Çanakkale Bölgesi balıkçıları dışında balıkçılarda avlanmaktadır. Ayrıca bölge, kabuklu deniz ürünleri (karides, midye, istiridye, venüs ve akivades) ve sünger bakımından zengindir, Alabalık üretme tesisleri yaygınlaşmıştır (SÖKMEN, P., 1992: 107-111).

II.3.11.Yeraltı Zenginlikleri

İl maden rezervleri bakımından zengin olmasına rağmen çeşitli nedenlerden dolayı değerlendirilememiştir. MTA tarafından tesbit edilen başlıca maden rezervleri ; Altın, Bakır, Demir, Kurşun, Çinko, Simli Kurşun, Manganez, Asbest, Betonik, Barit, Tuz, Linyit, Uranyum'dur. Ayrıca Çan İlçe'sinde Linyit kömürü yakın çevre gereksinimlerini karşılamaktadır, kurşun ve gümüş madenlerinin en çok olduğu Yenice yöresidir (EREN, R., 1994: 7).

II.4. ÇANAKKALE KENTİ FİZİKİ DOKUSU

II.4.1. Çanakkale İli ve Tarihsel Gelişimi

Çanakkale Bölgesi'nde ilk yerleşmeler çevredeki tarihi kalıntılar üzerinde yapılan arkeolojik araştırmalara göre günümüzden 3000 yıl önce Troia Bölgesi'nde başlamıştır. Erken Bronz devrinin izlerini taşıyan Troia kalıntıları, üst üste yapılmış dokuz tabakadan meydana gelmiştir ve Romalılar Devri'ne kadar devamlı bir yerleşme merkezidir (KAYAN, İ., 1996: 7).

Çanakkale İl toprakları Ortaçağ'a kadar çok önemli, olaylar yaşamış ve misyon üstlenmiştir. Troia Bölgesi olarak bilinen Edremit'ten Erdek'e kadar olan alanda baş şehir durumundaki Troia antik kenti dünya tarihinde, mitolojisinde ve arkeolojisinde mihenk taşı sayılmaktadır. Homeros'un ILIADA ve ODYSSEUS destanlarına ve sayısız mitolojik efsanelere konu olan Troia ve antik Assos kenti ile dünyanın en seçkin bir tarih ve kültür hazinesine sahip bulunmaktadır. Kent'in 30 km güneyinde yer alan Troia kentinin yanısıra boğaz ve civarında önemli şehirler : Dardanos, Abydos, Sestos, Madytos, Lampaskoz gibi vardı. Fakat hepsi ortaçağdan önce siyasi ve iktisadi faaliyet merkeziyken, bu merkezlerin Boğaziçi kıyılarına geçmesi üzerine şehirler önemini kaybetmiştir (UTKULAR, İ., 1953: 6).

Troia Bölgesi'ne İ.Ö. 1200'den başlayarak Akalar, Troklar, Frigler başta olmak üzere çeşitli göçler ve bu göçler sonucu değişik toplulukların yerleşimlerine sahne olmuştur. Bu bölge İ.Ö.7. ve 6.yy'lardan itibaren Atinalıların, Perslerin ve Büyük İskenderin bölgeye gelişiyle Makedonyalıların egemenliği altına girmiştir. Büyük İskenderin ölümüyle, komutanları olan Antigonos ve Lisimakos egemenliğinde bulunan Troia Bölgesi'nde, Selökidler, Bergama Krallığı ve sonunda Romalıların eline geçen bölgede Atina egemenliği Türk akınlarına kadar bu durumunu değiştirilmiştir.

Bölge Anadolu Selçuklu Dönemi'ne kadar Emevilerin (661-750) ve Balkanlardan gelen Peçeneklerin (11.ve 12. yy.) saldırılarına uğrayan, Selçuklular'ında çeşitli zamanlarda ve kısa süreli egemenliklerine girmiştir. Bizans İmparatorları Konstantinopolis'in savunması açısından Çanakkale Boğazı'na önem vermesi nedeniyle kıyılarına çeşitli surlar yaptırmasına

rağmen Boğaz'dan geçişi kesinlikle önleyemediler. Bizans İmparatorluğu'nun zayıflamasıyla bölgeye ve boğazlara hakim olma girişimleri Haçlılar, Piza Devleti, Venedikliler, Cenevizliler ve Katonyalılar tarafından sürdürüldü. Anadolu Selçuklu Devleti'nin dağılmasıyla bağımsızlıklarını ilan eden uçbeyliklerinde Karasi Bey, Yahşi Bey, Demirhan Bey ve Aydınoğlu Umur Bey Çanakkale Bölgesi'ne çeşitli saldırılar yaparak ve kısa süreli egemenliklerini kurmuşlarsa da, bu dönemde de Bizans İmparatorluğu kalıcı egemenliğini sürdürmüştür.

1345 yılından itibaren Çanakkale İli Osmanlı İmparatorluğu yönetimine girmesiyle öncelikle Gelibolu askeri bakımdan güçlendirilerek bölgede merkez durumuna getirildi. Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'u aldığı 1453 yılında Çanakkale Boğazı'nda güçlü bir donanma olmaması nedeni ile Bizanslılara yardıma gelen donanmalar rahatlıkla Çanakkale Boğazı'nı geçtiler. Bundan dolayı Fatih 1463 yılında Çanakkale ve Kilitbahir'e iki kale yaptırdı. Çanakkale'ye yaptırılan Sarıçay (Kocaçay) kenarındaki Kale-i Sultaniye ve Kilitbahir'e yaptırılan Kilitbahir Kalesi'dir. İdare bakımından Çanakkale Boğazı ve çevresi Osmanlı İmparatorluğu'nda uzun süre Kaptanpaşa eyaletine bağlı bir bölümde, Vilayetler İdaresi kurulunca ise önce Ege Adaları'nı kapsıyan Cezayir -i Bahri Sefid (Akdeniz Adaları) İli'ne merkez, 1876 yılında ise Biga Sancağı'na merkez olmuştur. 1881-88 yılları arasında Karasi Sancağı'na (Balıkesir) bağlanmışsa da sonraları kendisi bir Sancak teşkil etmiştir.

18. yy. ve 19. yy.'larda gittikçe zayıflayan Osmanlı İmparatorluğu elinde bulunan boğazların özellikle Çarlık Rusyası, Büyük Britanya İmparatorluğu ve diğer Avrupa ülkeleri tarafından paylaşımı mücadelesiyle geçmiştir. Montrö Boğazlar Sözleşmesi'ne kadar bu mücadele devam etmiştir. Çanakkale deniz ve kara savaşları ile Birinci Dünya Savaşı'na tanık olmuştur. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulması ile birlikte il olan Çanakkale'ye Biga kazası ve daha sonra 1926 yılında Gelibolu ve Eceabat kazaları bağlanmıştır (UZEL, A., 1973).

II.4.2. Kentin Tarihsel Süreç İçinde Gelişimi ve İlk Nüfus Hareketlerinin Oluşumu

Çanakkale kent merkezinin üzerinde bulunduğu alan, Sarıçay tarafından oluşturulmuş bir deltadır. Delta çökeltilerinin 80 metreye varan derinliği, bu bölgenin tarih öncesi dönemlerde Çanakkale Boğazı'nın bir körfezi olduğunu göstermektedir (ÇEYAP, 1996). Evliya Çelebi (1315)'ye göre Utkular (1953) yapılan tasvir, şehir düz bir ova üzerinde 2000 kadar bağ bahçe nizamlı ev ve 800 dükkanlı çarşıdan oluşmaktaydı.

Kentin ilk nüvesi Fatih'in Kale-i Sultaniye'yi (Boğaz Hisarı veya Çimenlik Kalesi'ni) 1462-63 yıllarında yaptırmasıyla oluşmuştur. Kent'e adını veren Sarıçay'ın ağzında, kuzey

kısımda bu kale yaptırıldıktan sonra yakınında kompakt düzeyde ilk yerleşimler oluşmaya başlamıştır. Kent çay kenarından çıkarılan özlü topraklarla yapılan çanak ve çömlekler ile ün kazandığından, halk tarafından 'Çanak Kalesi' adı ile anılmaya başlanmış ve günümüze kadar gelmiştir (UZEL, A., 1973).

Çimenlik Kalesini inşaa edenler hakkında iki sav vardır. Bunlardan birincisi; Fatih'in Hindistan'dan Avrupa'ya olan göçler sırasında bu insanlardan yardım istediğidir. İkincisi yine Fatih'in Trakya veya Balkanlar'da bulunan insanları zorla buraya getirerek, kalenin inşaatında çalıştırdığıdır. Bu iki savın ortak olan noktası, kale inşaatı bitirildikten sonra bu insanların kale yakın çevresinde halk dilinde Çay mahallesinde, şimdiki adı Fevzipaşa mahallesinde halkın yaşamlarını 500 yıldır sürdürdükleridir. Fevzipaşa mahallesi 1500'lü yıllarda Büyük Camii çevresinde Türk'lerin oturdukları bir mahalle haline gelmiştir. Ayrıca 1492'de Avrupa'dan kovulan bir grup Yahudi'nin, 1650'lerde ise bir Ermeni Cemaati'nin ve Ege'den yoğunluklu olarak Rum'ların kente geldiği saptanmıştır (ÇEYAP, 1995). Grelot (1689)'a göre Utkular (1953), Anadolu Hisarı adını verdiği murabba şekilli her köşesinde burçlar ve ayrıca ortasında büyük bir kale bulunan Kale'nin gerisinde 3000 nüfuslu büyük bir köy olduğunu kaydetmiştir.

Fevzipaşa mahallesinin kuzeyinde, eski iskelenin bulunduğu alandan kuzeye doğru ve deniz kıyısına paralel olarak, doğuya doğru gelişen ikinci yerleşim yeri, aynı zamanda kent merkezi olan Kemalpaşa mahallesidir.

1600 ve 1700'lü yıllarda önemli ticaret misyonu üstlenen Çanakkale'de, 1700 ve 1800'lü yıllarda bölgede ticaretin artmasıyla Rum, Ermeni ve bir çok Avrupa ülkesinin Ticaret Ateşelerinin kente yerleştirildikleri saptanmıştır. Yalı caddesi ve Çarşı caddesi çevresindeki konutların yapılması ile burada ilk mekansal oluşumlar başlamıştır. Bu mekansal gelişmeler Çimenlik Kalesi merkezli deniz ve çay kıyıları esas alınarak X ve Y koordinatları şeklinde büyümüştür. İlk kentsel gelişmeyi oluşturan bu binaların, boyutları küçük olmakla birlikte, sivil mimariyi yansıtır. Ancak Ticaret Ateşelerinin yaptırdıkları ve deniz boyunca bahçe içinde oluşan binaların boyutları büyüktür ve mimari karakterleri sivil mimari yapıların karakterlerinden farklı ; konak, yalı, köşk türü yapılardır. Bunlardan günümüze kadar gelmiş 'İtalyan Konsolosluk Binası' halen '18 Mart Üniversitesi Rektörlük Binası' olarak kullanılmaktadır. Ayrıca 1800 ve 1900'lü yıllarda Yunan adaları ve Balkanlar'dan kente yerleşmeler olmuştur (UZEL, A., 1973).

Çanakkale Kenti ilk oluşumlarına ait nüfus verileri çeşitli kişilerce değişik şekillerde yorumlanmıştır. Grolet'e göre 1680 yılında 3000 nüfus, Pococke'e göre 1743-45 yıllarında 1200 nüfus, 1836 yılında 1062 nüfus, 1870 yılında 5292 nüfus (3357'si Müslüman, 934'ü Rum, 544'ü Yahudi, 354'ü Ermeni) 1894-1949 yıllarında nüfus, (9059'u Müslüman, 5501'i

Rum, 1805'i Yahudi, 956'sı Ermeni, 2173'ü Yabancı uyruklu) nüfus bulunmaktadır (ÇEYAP, 1996).

1900'lü yılların başında yaşanan İtalya Savaşı, Çanakkale Savaşları, Birinci ve İkinci Dünya Savaşı Çanakkale'nin bir askeri yığılma alanı olmasına neden olmuştur. Bu savaşlarda tarihi kent merkezi denizden yapılan bombalamalar sonucunda önemli tahribatlar almıştır.

1920'li yıllarda Çan-Yenice-Balıkesir karayolunun yapılması ile İsmetpaşa (Aslanca) Mahallesi'nin oluşmaya başladığı, Cumhuriyet Dönemi'nde özellikle 1930-50 yılları arasında Devlet Hastahanesi, Üretim İstasyonu gibi bina kompleksleri yapılmıştır.

1940'lı yıllarda genişleme Cevatpaşa ile Namık Kemal mahallelerinin bir kısmını ve Fevzipaşa mahallesinin tümünü içeren büyüklüğe ulaşmıştır. Kemalpaşa mahallesinin kuzeyindeki askeri alanlara ve Lapseki karayolunun yapılması ile kentsel alana yaklaştığı noktalarda ve yakın çevresinde, sıçrama şeklinde ufak yerleşmelere neden olmuştur (UZEL, A., 1973).

Cumhuriyet'in ilan ile Rum, Ermeni ve bir çok Avrupa Ülkesi Ticaret Ateşeleri'nin, 1960'lı yıllarda ise Yahudi'lerin büyük bir çoğunluğunun kentten ayrıldıkları öne sürülmektedir (ÇEYAP, 1996). 1950-60 yılları arasında Ezine (İzmir) şosesinin yapılması ile kent bu yönde gelişmeye başlamıştır.

Barbaros mahallesi ise 1930'lu yıllarda bir kaç konut ile bağ, bahçe ve çayırılık alanlardan oluşan bir yerleşim yeri idi. 1935 yılından sonra Nedime Hanım Türbesi'nin yanında ilkokulunun kurulmasından sonra yakın çevresindeki konut sayıları da artmıştır (SÖKMEN, P., 1992). 1950-60 yılları arasında Edremit yönünde açılan İzmir (Ezine) karayolunun yapılmasıyla da Barbaros mahallesi Kepez Köyü'ne doğru gelişmeye başlamıştır. 1959 tarihli Nazım Plan ilk defa Sarıçay'ın güneyine yerleşme kararları (Konut ve Endüstri) getirmiştir (UZEL, A., 1973).

1960-73 yılları arasında ülkedeki kentleşme eğilimine paralel olarak, İsmetpaşa ve Barbaros mahallelerinin nüfus artışında hızlanmıştır. Her iki mahallenin içinden geçen Atatürk Caddesi'nin genişletme çalışmaları ile bu mahallelerde yeni yerleşimler oluşmuştur.

Tarihi kent merkezi 1962 ile 1964 yıllarında sel baskınına uğramış ve 1860, 1935 ve 1946 yıllarında yangın geçirmiştir. Ayrıca çeşitli yıllarda bir çok deprem olmuştur.

1965-70 yılları arasında Cevatpaşa ve Kemalpaşa mahallelerinin nüfusunun sabit kalmasına karşın, Barbaros ve İsmetpaşa mahalleleri nüfusunun belirli bir şekilde arttığı, Fevzipaşa ve Namık Kemal mahalleleri nüfusunun ise düştüğü görülmektedir. Bu durum gelişme potansiyeli olan Barbaros ve İsmetpaşa mahallelerinin göçleri emmesi ile Fevzipaşa

ve Namık Kemal mahallelerindeki nüfusun il dışına göç vermesi ile açıklanmıştır (UZEL, A., 1973).

II.5. DEMOGRAFİK YAPI

II.5.1. Çanakkale İli Nüfus Özellikleri

II.5.1.1. Çanakkale İli, İlçe Nüfusları, Kır / Kent Dengesi

DİE 1990 yılı genel nüfus sayımına göre il toplam nüfusu 432263 kişidir. Toplam nüfusun % 61'i yani 263734 kişisi kır nüfusu, % 39'u yani 168529 kişisi kent nüfusudur. Buna göre nüfusun yarısından fazlasının kırsal alanda yaşamakta olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde ise nüfusun % 59'u kentsel alanda, % 41'i kırsal alanda yaşamaktadır.

İlçeler bazında, Merkez İlçe 81435 kişi ile en fazla nüfusa sahiptir. Bunu büyüklük sırası ile Biga, Çan, Yenice, Gelibolu, Ezine, Bayramiç, Ayvacık, Lapseki, Eceabat ile İmroz, Bozcaada ilçeleri takip etmektedir. Kentli nüfus en fazla Bozcaada'da gözükmektedir. Fakat bunun nedeni, adada köy olmamasındandır, aynı durum İmroz Adası içinde söz konusudur, ancak burada 10000 kişilik nüfus olmadığından kentli nüfusdan bahsedilemez. Kırsal nüfus ise en fazla % 81.68'lik oranla Yenice İlçesi'nde görülmektedir (SÖKMEN, P., 1992: 32), (Ek 3-Tablo :10).

II.5.1.2. Çanakkale İli Nüfus Artışı

İl genelinde nüfusun yıllık artış hızının 1927-35 yılları arasında % 24.26, 1935-40 yılları arasında % 62.54 oranına ulaştığı görülmektedir. 1945-50 yılları arasındaki Çanakkale İl ve Merkez İlçe genelinde kent nüfusundaki bu hissedilir düşüş, 1950 yılından sonra ise artış; II. Dünya savaşı sonrası ekonomik faaliyetlerin artması ve tarımın makinalaşması sonucu şehirlere göç edenlerin sayısının artmasıyla açıklanmaktadır (TROYA, 1970: 15).

1927-35 yılları arasında erkek nüfusun yıllık artış hızı % 29.94'dir. Çanakkale İl genelinde 1927-90 yılları arasında nüfusun toplam içindeki cinsiyete göre dağılımında, 1940 yılı itibarıyla % 58.27 oranına varan erkek nüfus dikkati çekmektedir.

1935-40 yılları arasında ise % 89.06 oranındaki nüfus artışı ve erkek nüfustaki yıllık artış hızı, İl'in jeopolitik konumundan dolayı savaşlar sırasında askeri tedbir olarak bölgeye asker yığılmasına bağlanmaktadır. Nüfusun yıllık artış hızı ise 1940-45 yılları arasında % 8.15, 1945-50 yılları arasında nüfus artışı % -18.36, erkek nüfus artış hızı ise % -30.06 oranına düşmüştür. Yıllık nüfus artış ve erkek nüfus artış hızındaki bu düşüş, savaşların bitmesi ile bölgedeki askeri yığılmalarının çekilmesi sonucuna bağlanmaktadır (UZEL, A., 1973).

Son 68 yılın sayım yılları nüfusuna göre şehir nüfusunun toplam içindeki oranı 1975-80 yılları arasında % 32.36, 1980-85 yılları arasında % 35.51 oranında, 1985-90 yılları arasında ise en yüksek oran olarak % 38.99'a ulaşmış olması dikkat çekicidir. Yıllık artış hızı ise 1975-1980 yılları arasında % 11.66, 1980-85 yılları arasında % 12.64, 1985-90 yılları arasında % 7.13 oranındadır.

Çanakkale İl geneli toplam nüfusun 2000 yılı itibariyle DİE nüfus tahminine göre 463200 kişi olacağı tahmin edilmektedir (Ek 3- Tablo :11).

Çanakkale İl genelinde nüfusunun mutlak artış oranı 1950-55 yılları arasında % 07.07 oranında, 1955-60 yılları arasında % 07.74 oranında artmış olduğu görülmektedir. Nüfusun genel olarak 07.00'lik oranında artışının, 1960-65 yılları arasında % 03.63'lik orana düşmesinin nedeni ; mübadele ile Türkiye'deki Rum nüfusun Yunanistan'a ve ayrıca başka bir neden olarak ise Musevi nüfusun İsrail ve diğer ülkelere gitmiş olmasına bağlanmaktadır. Nüfusun yıllık artışının 1965-70 ve 1970-75 yılları arasında % 02.89 ve 02.33 oranına düşmüş olması, Kıbrıs Barış Harekatı ile Çanakkale'nin Yunanistan ile sınır kenti olması nedeniyle diğer illere ve ilçelere göç vermesiyle açıklanmaktadır.

1975-80 yılları arasında % 05.66, 1980-85 yılları arasında % 06.12 ve 1985-90 yılları arasında % 03.50'lik artış ile kent nüfusu 81435 kişiye ulaşmıştır. İl genelinde 1955-90 yılları arasında nüfusun toplam içindeki cinsiyete göre dağılımında yaklaşık olarak erkek nüfus oranı % 52, kadın nüfus % 47 oranında bulunmaktadır. İlde ortalama % 07.71 nüfus artışı olmakta, kentteki nüfus artışı % 02.58, köylerde ise nüfus azalması yaşanmaktadır (SÖKMEN, P., 1992: 29), (Ek 3-Tablo :12).

II.5.1.3. Çanakkale İli, İlçelere Göre Şehir ve Köy Nüfusu, Yoğunluğu,Yüzölçümü

Çanakkale İli yüzölçümü 9737 km² dir, nüfus yoğunluğu 1985 yılına göre 43 kişi/km² dir. 1990 yılına göre 44 kişi/km² dir Türkiye genelinde ise 73 kişi/km² dir. İlçeler bazında, 86 kişi/km² ile nüfus yoğunluğu en fazla olan ilçe Merkez İlçe'dir. Ezine ilçesi ise 72 kişi/km² ile Türkiye genel nüfus yoğunluğuna yaklaşmıştır. Bunu Çan, Biga, Gelibolu, Bozcaada, Ayvacık, Yenice, İmroz, Lapseki, Bayramiç, Eceabat ilçeleri izlemektedir (Ek 3-Tablo:13).

Doğum yerine göre nüfusun % 40.2'si Çanakkale merkez doğumlu, % 36.5 'inin İl sınırları içi doğumlu, % 23.3 'ünün de il sınırları dışı doğumlu olduğu belirlenmiştir. DİE 1990 genel nüfus sayımına göre 432263 olan il nüfusunun % 82.96'sı Çanakkale doğumludur. Diğer iller doğumlu nüfus, toplam nüfusun % 17,04'ünü oluşturmaktadır. Diğer iller doğumlu nüfusun toplam içindeki oranı incelendiğinde ; % 2.4'nün üç büyük şehir olan İstanbul, Ankara, İzmir doğumlu, % 2.7'nin Çanakkale yakın çevresindeki iller olan Balıkesir, Bursa,

Edirne doğumlu, % 0.9'unun Trabzon ve % 0.3'ünün Bulgaristan doğumlu olduğu görülmektedir (Ek 3-Tablo:14).

II.5.1.4. Göçler

İli'n 1985-90 yılları arasında fiilen aldığı göçün toplam göç içindeki oranı ‰ 8-9, il nüfusu içindeki oranı ‰ 65-76'dır (DİE, 1990 : 97). Doğum yerine göre nüfusun % 40.2'sinin Çanakkale İl nüfusu 1990 yılı daimi ikametgaha göre yakın çevre illeri ve üç büyük ilin net göç hızı ile karşılaştırıldığında (-5) ile düşük bir göç hızının olduğu görülmektedir (DİE, 1993-1994 :92), (Ek 3-Tablo: 14,15).

II.5.1.5. Çanakkale İl Genelinde Nüfusun Hanehalkı Sayısı, Ortalama Büyüklüğü

1990 genel nüfus sayımına itibariyle, İl geneli ortalama hanehalkı büyüklüğü toplam nüfusa göre 3.85 ve toplam hanehalkı nüfusuna göre 3.68'dir (Ek 3-Tablo: 16).

II.5.1.6. Çanakkale İli Yaş ve Bağımlılık Oranı

1990 yılı genel nüfus sayımına göre toplam yaş bağımlılık oranı 47.31, 65 yaş ve daha yukarı yaş bağımlılık oranı 11.43, 1-14 yaş bağımlılık oranı 35.88'dir.

II.5.1.7. Çanakkale İli Ağırlıklı Ortalama Yaş ve Medyan Yaş

1990 yılı genel nüfus sayımına göre toplam nüfusun ağırlıklı ortalama yaşı 32.25, erkek nüfusun 31.57, kadın nüfusun 33.00'dür. Toplam nüfusun medyan yaşı 28.98, erkek nüfusun 27.99, kadın nüfusun 30.06'dır.

II.5.2. Çanakkale Merkez İlçe Nüfus Özellikleri

II.5.2.1. Çanakkale Merkez İlçe Nüfus Artışı ve Kır / Kent Dengesi

Merkez İlçe kentsel nüfusunda 1955-60 yılları arasında % 17.27 oranında bir artış, 1960-65 yılları arasında % 14.91 oranında bir artış olsa da, nüfus artışında % 02.36 oranında bir düşüş görülmektedir. Artıştaki bu düşüşün nedeni Yunanistan ile yapılan mübadelelerle, Musevi nüfusun ülkelerine geri dönmesine bağlanmaktadır. 1965-70 yılları arasında % 18.66 oranında bir artış, 1970-75 yılları arasında % 12.16 oranında bir artış olsa da, nüfus artışında % 06.50 oranında bir düşüş ile görülmektedir. Artıştaki bu düşüşün nedeni Çanakkale ile Yunanistan'ın sınır komşusu olması ve Kıbrıs Barış Harekatı nedeni ile kentten göç verilmesi ile açıklanmaktadır. 1975-80 yılları arasında % 22.98, 1980-85 yılları arasında % 20.21, 1985-90 yılları arasında % 10.99 oranında bir artış ile Çanakkale İli Merkez İlçe nüfusu 53995 kişiye ulaşmıştır. Çanakkale İli Merkez İlçe 25.10.1995 tarihli idari bölünüşe göre 1995 yıl ortası (1 Temmuz) toplam nüfusu 88550, bunun % 67.05'i yani 59380 kişisi kentsel nüfustur.

Merkez İlçe kırsal nüfusunda 1955-60 yılları arasında % 08.23 oranında bir artış, 1960-65 yılları arasında % 05.72 oranında bir artış olsa da, nüfus artışında % 02.51 oranında bir düşüş olmuştur. 1965-70 yılları arasında % 0.93 ve 1970-75 yılları arasında % 0.91, 1975-80 yılları arasında % 4.33 oranında çok az bir artış olmuştur. 1980-85 yılları arasında % 10.37, 1985-90 yılları arasında % 07.60 oranında bir artış ile kırsal nüfus 27440 kişiye ulaşmıştır (SÖKMEN, P., 1992: 31). Merkez İlçe'nin 25.10.1995 tarihli idari bölünüşe göre 1995 yıl ortası (1 Temmuz) toplam nüfusu 88550, bunun % 32.95 yani 29120 kişi kırsal nüfustur (Ek 3-Tablo: 17).

İl ve Merkez İlçe kırsal ve kentsel nüfusunu karşılaştırdığımızda, İl genelinde kentli nüfus % 39 iken, Merkez İlçe'de bunun yaklaşık iki katı yani % 67.05 oranında kentli nüfus yaşamaktadır. İl genelinde kırsal nüfus oranı % 61 iken, Merkez İlçe'de bu oran % 32.95'e düşmektedir. Bu karşılaştırma ile Merkez İlçe kentsel nüfusun, İl geneli kentsel nüfusun iki katı olduğunu görülmektedir.

II.5.2.2. Merkez İlçe Nüfus Yoğunluğu

Merkez İlçe yüzölçümü 949 km²'dir ve kırsal nüfus yoğunluğu 86 kişi/km², kentsel nüfus yoğunluğu 56.89 kişi/km² dir. 1995 yıl ortası idari bölünmesine göre ise Merkez İlçe kent nüfusunun yoğunluğu 62.57 kişi/km²'dir (Ek 3- Tablo: 18).

II.5.3. Merkez İlçe Mahalleleri Nüfus Özellikleri

Mahalleler toplam nüfusu içindeki oranı bakımından Cevatpaşa mahallesi nüfusu % 38.8'lik bir oranla (20995 kişi) ile birinci sıradadır, bunu % 24.72 ile Barbaros, % 21.96 ile İsmetpaşa, % 6.79 ile Kemalpaşa, % 4.5 ile Fevzipaşa, % 3.12 ile Namık Kemal mahalleleri izlemektedir. Çanakkale Merkez İlçe mahallelerinden Esenler mahallesi 1992 yılında imara açıldığından, DİE'de nüfusu hakkında kesin bir bilgi bulunmamaktadır, ancak 1995 yılı mahalle muhtarlık kayıtlarına göre nüfusu yaklaşık 5000 kişidir (Ek 3-Tablo: 19).

II.5.3.1. Mahallelere Göre Nüfusun Cinsiyet Yapısı

Mahalleler genelinde nüfusun % 54.5'i erkek ve % 45.46'sı kadındır. Cevatpaşa mahallesinde ise nüfusun % 62'si erkek, % 37.9'u kadın olması dikkati çekmektedir (Ek 3-Tablo: 19).

II.5.3.2. Mahallelere Göre Yüzölçümü ve Nüfus Yoğunluğu

Yüzölçümü bakımından en büyük mahalle İsmetpaşa mahallesidir (2820 km²), bunu büyüklük sırasına göre Cevatpaşa, Barbaros Kemalpaşa, Fevzipaşa mahalleleri izlemektedir.

Mahalleler genelinde nüfus yoğunluğu 8.6 kişi/km² dir. Nüfus yoğunluğu en fazla olan mahalle 18.1 kişi/km² ile Kemalpaşa mahallesidir. Yoğunluk sırasına göre bunu 15.2 kişi/km² ile Fevzipaşa, 13.6 kişi/km² ile Cevatpaşa, 12.4 kişi/km² ile Namık Kemal, 9.5 kişi/km² ile Barbaros, 4.2 kişi/km² ile İsmetpaşa mahalleleri izlemektedir. Esenler mahallesi için kesin bir kayıt olmadığından dolayı yoğunluğu bilinmemektedir.

Mahallelerin nüfuslarının toplam nüfus içindeki oranları incelendiğinde % 21.96 oranı ile İsmetpaşa mahallesi nüfusu, büyüklük sırasında 3. sırada yer almasına rağmen, yüzölçümü büyüklük sırasına göre birinci sırada olmasından dolayı yoğunluğu en az olan (4.2 kişi/km²) mahalledir. Fevzipaşa mahallesi ise nüfusu en az olan mahalle olmasına rağmen, yüzölçümü de en az olan mahalle olmasından dolayı, nüfus yoğunluğu bakımından 15.2 kişi/km² ile 2. sırada yer almasıyla dikkati çekmektedir (Ek 3-Tablo: 19).

II.5.3.3. Mahalleler Bazında Nüfusun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

DİE'nce 4'er yaş arayla oluşturulan yaş gruplarının mahalleler toplam nüfusu içindeki oranı: **00-04 yaş grubu nüfus** % 8.3 Fevzipaşa % 7.6, İsmetpaşa, % 7.5 Barbaros ve Namık Kemal, % 5.0 Kemalpaşa % 4.9 oranında Cevatpaşa; **05-09 yaş grubu** nüfus % 10.35 Fevzipaşa % 10.0 İsmetpaşa, % 9.0 Barbaros, % 8.2 Namık Kemal, % 6.5 Cevatpaşa, % 5.8 oranında Kemalpaşa ; **10-14 yaş grubu** nüfus % 11.6 Namık Kemal % 10.8 İsmetpaşa, % 9.7 Barbaros, % 9.0 Fevzipaşa, % 7.4 oranında Cevatpaşa ve Kemalpaşa ; **15-19 yaş grubu** nüfus % 12.0 Barbaros % 11.7 Namık Kemal, % 8.72 İsmet Paşa, % 8.6 Fevzipaşa, % 8.4

Kemalpaşa, % 7.1 oranında Cevatpaşa ; **20-24 yaş grubu** nüfus % 12.0 Cevatpaşa % 8.9 Barbaros, % 8.0 Kemalpaşa, % 7.4 İsmetpaşa, % 6.6 Fevzipaşa, % 6.4 oranında Namık Kemal ;**25-29 yaş grubu** nüfus % 9.4 İsmetpaşa % 8.9 Kemalpaşa, % 8.6 Barbaros, % 8.5 Fevzipaşa, % 8.0 Namık Kemal, % 7.7 oranında Cevatpaşa ; **30-34 yaş grubu** nüfus % 9.7 İsmetpaşa % 9.6 Fevzipaşa, % 9.0 Barbaros, % 8.7 Namık Kemal, % 8.5 Kemalpaşa, % 8.1 Cevatpaşa ; **35-39 yaş grubu** nüfus % 9.5 İsmetpaşa % 8.4 Barbaros, % 8.2 Fevzipaşa, % 7.7 Namık Kemal, % 7.6 Kemalpaşa, % 7.3 oranında Cevatpaşa ; **40-44 yaş grubu** nüfus % 7.3 Fevzipaşa, % 7.2 İsmetpaşa, % 6.9 Kemalpaşa, % 6.4 Barbaros, % 6.1 oranında Cevatpaşa ve Namık Kemal ; **45-49 yaş grubu** nüfus % 5.5 Kemalpaşa % 5.0 Namık Kemal, % 4.9 İsmetpaşa, % 4.9 İsmetpaşa, % 4.7 Barbaros, % 4.2 Fevzipaşa % 4.19 oranında Cevatpaşa ;**50-54 yaş grubu** nüfus % 5.1 Kemalpaşa % 4.4 Namık Kemal, % 4.3 Fevzipaşa, % 4.0 Barbaros, % 3.7 İsmetpaşa, % 3.2 oranında Cevatpaşa ; **55-59 yaş grubu** nüfus % 4.7 Kemalpaşa, % 4.5 Namık Kemal, % 3.5 Barbaros ve Fevzipaşa, % 3.4 ile İsmetpaşa, % 2.6 oranında Cevatpaşa ; **60-64 yaş grubu** nüfus % 5.8 Kemalpaşa, % 3.5 Fevzipaşa, % 3.0 Barbaros ve Namık Kemalpaşa, % 2.7 ile İsmetpaşa, % 2.4 oranında Cevatpaşa ; **65-69 yaş grubu** nüfus % 5.3 Kemalpaşa, % 3.1, Fevzipaşa, % 2.7 Namık Kemal, % 2.0 Barbaros, % 1.8 İsmetpaşa, % 1.7 oranında Cevatpaşa ; **70-74 yaş grubu** nüfus % 2.9 Kemalpaşa % 1.5 Namık Kemal, % 1.4 Fevzipaşa, % 0.9 Barbaros, % 0.8 oranında Cevatpaşa ;**75-79 yaş grubu** nüfus % 1.9 Kemalpaşa % 1.1 Namık Kemal ve Fevzipaşa, % 0.8 Barbaros ve İsmetpaşa, % 0.6 oranında Cevatpaşa ; **80-84 yaş grubu** nüfus % 1.2 Kemalpaşa % 0.9 Fevzipaşa, % 0.6 Namık Kemal, % 0.4 Barbaros,% 0.3 oranında Cevatpaşa ve İsmetpaşa ; **85 yaş ve üzeri yaştaki** nüfus % 0.5 Kemalpaşa % 0.4 Fevzipaşa, % 0.3 Namık Kemal, % 0.2 Barbaros, % 0.1 oranında İsmetpaşa ve Cevatpaşa mahallelerinde bulunmaktadır (Ek 3-Tablo : 20, 21).

II.6. SOSYAL YAPI

Uzel (1970)'e göre sosyal yapı ve mekan ilişkisini gösteren faktörlerden konut, konut bahçesi, ortalama kat sayısı mahallere göre incelenmiştir. Ayrıca arazi ve anket çalışmaları sırasında gözlemler yapılmış konu ile ilgili bilgiler detaylandırılmıştır.

II.6.1. Mahalleler Bazında Sosyal Yapı Değerlendirmesi

Kent bütünü değişik nitelikler taşıyan farklı gruplardan oluşmuştur. Kentin fiziksel yapısı, bu grupların ekonomik ve sosyal niteliklerinin mekana yansması sonucu oluşmaktadır. 1970 yılında bir şehircilik bürosuna Çanakkale Belediyesi tarafından Çanakkale Çevre Düzeni Planı hazırlanmıştır. Bu planlama çerçevesinde Çanakkale’de farklı sosyal alanların makro ölçekle saptanması amacıyla Shewky ve Bell tarafından geliştirilmiş toplumsal alan analizi Çanakkale şartlarına ve eldeki bilgiye göre revize edilerek kullanılmıştır. Bu analizin temeli nüfus sayım bölgelerinin üç esas değişkene göre sınıflandırılmasına dayanmaktadır. Bu değişkenler toplumsal sıra, şehirleşme ve etnik farklarıdır. Çalışma amacıyla mahalleler tanım gereği aşağıdaki şekilde gruplanarak yorumlanmıştır.

1) Prestij-yüksek gelir grubu : Prestij-yüksek gelir grubunda gerek toplumsal, gerekse şehirleşme yönünden üst kademelerde yer alan Cevatpaşa ve Kemalpaşa mahalleleri bulunmaktadır. Cevatpaşa mahallesi daha çok prestij grubunun konut alanlarını kapsayan bir mahalle niteliğini göstermektedir.

2) Orta gelir grubu : Bu gruba giren Barbaros, Namık Kemal ve İsmetpaşa mahalleleri farklı nitelikleri açısından da iki gruba ayrılabilir :

Üst orta gelir grubu : Bu gelir grubunda yer alan İsmetpaşa mahallesi, prestij mahallelerine yakın ve toplumsal sırada aynı gruba girmektedir.

Alt gelir grubu : Bu gruba ise Barbaros ve Namık Kemal mahalleleri oluşturmaktadır ve kentin ortalamalarıyla aynı grupta yer almaktadır. Namık Kemal mahallesinde ticaret merkezinin devamı olarak ve küçük sanatlar bu mahalle içerisinde yer almaktadır.

3) Düşük gelir grubu : Bu grubun toplandığı tek mahalle Fevzipaşa mahallesidir.

Gelirin en dengesiz dağıldığı iki mahalle Kemalpaşa ve Barbaros, gelirin en dengeli dağıldığı mahalle Fevzipaşa mahallesidir. Kemalpaşa mahallesinin aynı zamanda en fazla şehirleşmiş ve toplumsal sıranın en üstünde bulunması, buna karşılık Fevzipaşa mahallesinin bu iki ana değişken içinde alt sıralarda yer alması dikkat çekicidir. Cevatpaşa mahallesinin prestij mahallesi olmasına karşılık, dengeli bir gelir dağılımı göstermemesi bu mahallede oturanların büyük bir kısmını memur sınıfının oluşturmasından gelmektedir. Gelişmekte ve henüz oturmamış olan bu mahallede çeşitli gelir gruplarının yer aldığı görülmektedir. Genel olarak prestij gruplarının, merkeze yakın yerleri seçtikleri, düşük gelir gruplarının bu mahalleler etrafında toplandıkları ve yeni gelişen orta gelir sınıf grubu mahallelerin ise kentin dışına doğru kaydıkları görülmektedir. Ayrıca her mahalle ikamet edenlerin, kendi mahallesinde ve diğer mahallelerde çalışma durumları incelenmiştir.

Sonuç olarak prestij gelir grubunda yeralan Cevatpaşa, Kemalpaşa ile üst orta gelir grubunda yeralan İsmetpaşa mahallesi sakinlerinin büyük bir kısmının kendi mahallelerinde çalıştıkları saptanmıştır. Diğer üç mahallede ikamet edenlerin büyük bir kısmının merkezi oluşturan Kemalpaşa mahallesinde çalıştığı belirlenmiştir.

II.6.2. Sosyal Yapı ve Mekan İlişkisi

Namık Kemal ve Fevzipaşa mahallelerinin bulunduğu, Sarıçay'ın ve deniz kıyısına paralel olarak oluşmuş olan alan yapı düzeni, kalitesi ve alan kullanımı açısından kentte standartı en düşük olan bölgedir. Fevzipaşa mahallesine halk dilinde Çingene veya Çay mahalleside denmektedir. Bu mahallede oturan halkın başlıca hamallık, at arabacılığı, kalaycılık, çalgıcılık, boyacılık, seyyar satıcılık, pazarcılık ile uğraştığı görülmektedir. Kadınların ev temizliği gibi gündelik işlerde, çocukların ise geçici olarak çeşitli işlerde çalıştıkları belirlenmiştir. Çocukların erken yaşlarda çalışmak zorunda kalmalarından dolayı eğitimlerini tamamlayamadıkları görülmektedir. Dönemlik ve gündelik işlerde çalışan halkın düzenli bir gelire sahip olamamalarından ve düşük gelir seviyesinde olmalarına bağlı olarak mekan oluşumunda dar sokaklar, az katlı derme çatma yapıların oluşturduğu sıkışık yapılaşma belirgin olarak gözlemlenmektedir.

Namık Kemal mahallesi sınırları içerisinde başlıca garaj, otopark, pazar yeri, ve küçük sanatlar bölgesi bulunmaktadır. Bu mahallede yoğunluklu olarak küçük sanayi ve ticaret işlerinde çalışanlar oturmaktadır. Mahalle orta gelir grubunun oluşturduğu ve bu grubun yerleştiği 2-3 katlı orta kalitede yapılardan oluşmaktadır.

Kemalpaşa mahallesi kentte iskelenin bulunduğu bölgede deniz kıyısına paralel olarak gelişmiş ilk yerleşim yerlerinden biridir. Serbest meslek sahipleri ve ticaret işlerinde çalışanların oluşturduğu ve gruba hizmet veren yerleşimdir. Kentin turizm potansiyelini oluşturan otel, pansiyon ve eğlence yerleri bu mahallede bulunmaktadır. Bu mahallede oturanların büyük bir kısmı üst düzey gelir grubunu oluşturmaktadır.

Cevatpaşa mahallesinde oturanlar ise genellikle, emekli, üst kademe yöneticiler, müteşebbis ve memur sınıfını oluşturmaktadır. Bu mahallede kiracı yüzdesinin yüksekliği % 69.2 olması ve eğitim düzeyi yüksek mahallelerden biri olması bu düşüncüyü doğrulamaktadır. Cevatpaşa ve İsmetpaşa mahallelerinde diğer mahallelere göre daha yüksek yapıların oluşmasının nedeni kentsel alanın, yaya ulaşımı sınırları içinde gelişmesindendir. Nüfus artışının yatay gelişmeyi yavaşlatıcı niteliği olarak yorumlanmaktadır.

Halk dilinde 'Aslanca mahallesi' diye de anılan İsmetpaşa mahallesinin bir bölümü eski yerleşme içerisinde, bir bölümü ise sonradan gelişen yerleşim yeridir ve bu alan

Sarıçay'ın kuzeyinde Çay'a teğet olarak doğuya doğru gelişmektedir. Bu mahallede sosyal konutların oluşturduğu bölge niteliğinde çok katlı yapılar bulunmaktadır. Ayrıca halk arasında Atatürk mahallesi olarak geçen fakat hiçbir yasal sınırı olmayan bir gecekondu bölgesi de oluşmuştur. Bu mahallede merkeze doğru kentsel, doğuya doğru kırsal özellik görülmektedir.

Barbaros mahallesinde ilk yerleşmeler, bu alanda tarımla uğraşanların yaptıkları yapılarda oluşmaktadır. Daha sonraları tarımsal uğraşın, ihtisaslaşmamış işgücünün yerini resmi kurum ve kuruluşlardaki iş alanları almıştır. Barbaros mahallesinde kentsel alanın gelişmeye elverişli olmasından dolayı genellikle yapılar tek katlı ve bahçeli evlerden oluşmaktadır. Ancak son yıllarda çok katlı yapılar (örneğin yeni kordon sitesi vb. gibi) deniz kenarlarında ve Çanakkale-İzmir yolunun sağ tarafında yapılmıştır ve bir çok bina da inşaat halindedir.

II.7. EĞİTİM DURUMU

II.7.1. Çanakkale İl Genelinde Nüfusun Okuryazarlık Durumu

Çanakkale İl genelinde toplam nüfus içindeki okuma yazma bilmeyenlerin oranı % 15.82, bunun % 10.44'ü erkek, % 21.69'u kadın nüfustur. Toplam nüfus içindeki, okuma yazma bilenlerin oranı % 84.18'dir ve bunun % 89.56'sı erkek, % 78.31'i kadın nüfustur. İl genelinde toplam nüfus (6 yaş ve daha yukarı yaştaki nüfus) içindeki okuma yazma bilmeyen erkek nüfus oranı % 34.43, kadın nüfus oranı % 65.57'dir. Toplam nüfus içindeki, okuma yazma bilen erkek nüfus oranı % 55.51, kadın nüfus oranı % 44.49'dur (EK 3-Tablo: 22).

II.7. 2. Çanakkale İl Genelinde Nüfusun Bitirilen Son Öğretim Kurumuna Göre Durumu

Çanakkale İl genelinde toplam nüfus (6 yaş ve daha yukarı yaştaki nüfus) içindeki, bir öğrenim kurumundan mezun olan nüfus % 68.72, cinsiyete göre dağılımı; erkek nüfus % 17.73, kadın nüfus % 19.16 oranında bulunmaktadır. Toplam nüfus içindeki ilkokul mezunu erkek nüfus % 60, kadın nüfus % 67.51 oranında; ortaokul ve dengi okul mezunu erkek nüfus % 8.86, kadın nüfus % 5.34; lise ve dengi okul mezunu erkek nüfus % 9.22, kadın nüfus % 6.01; yüksekokul ve fakülte mezunu erkek nüfus % 4.19, kadın nüfus % 1.98 oranındadır.

Okuryazar nüfus içindeki bir öğrenim kurumundan mezun olmayan erkek nüfus % 53.59, kadın nüfus % 46.41; ilkokul mezunu erkek nüfus % 52.58, kadın nüfus % 47.62 oranında ; ortaokul ve dengi okul mezunu erkek nüfus % 67.40, kadın nüfus % 32.60; lise ve dengi okul mezunu erkek nüfus % 65.71, kadın nüfus % 34.29; yüksekokul ve fakülte

mezunu erkek nüfus % 72.50, kadın nüfus % 27.50 oranında bulunmaktadır (EK 3 -Tablo: 23, 24).

II.7.3. Çanakkale Merkez İlçe Mahalleleri Nüfusun Okuryazarlık Durumu, Bitirilen Son Öğretim Kurumuna ve Göre Dağılımı ve Oranı

Çanakkale Merkez İlçe mahallelerinin toplam (6 yaş ve daha yukarı yaş) nüfusu 49794 kişidir ve bunun % 8.06'sı yani 4017 kişisi okumayazma bilmeyen nüfus, % 89.34'ü yani 44484 kişisi okumayazma bilen nüfustur.

Mahallelerin kendi toplam nüfusları içindeki, okumayazma bilmeyenlerin oranı en fazla % 19 oranı ile Fevzipaşa, en az ise % 6 oranı ile Cevatpaşa mahallesinde; bir öğrenim kurumundan mezun olmayan nüfus oranının en fazla % 16.9 oranı ile Fevzipaşa, en az ise % 8.1 oranı ile Cevatpaşa mahallesinde olduğu görülmektedir.

Mahallelerin bir öğretim kurumundan mezun olan toplam nüfusu 39053 kişidir. Mahalleler toplam nüfusu içindeki, bir öğrenim kurumundan mezun olanların oranı % 78.42, temel eğitim (İlkokul,Ortaokul ve dengi okul) kurumu mezunu nüfusa oranı % 73.73'dür ; orta öğrenim kurumu mezunu oranı % 21.12 ; yüksek öğretim kurumu mezunu oranı % 8.77'dir.

Mahallelerin kendi içindeki bir öğretim kurumundan mezun olan toplam nüfusu içindeki temel eğitim kurumu mezunu oranı en fazla % 85.72 oranı ile Fevzipaşa, en az % 62.42 oranı ile Kemalpaşa ; orta öğrenim kurumu mezunu oranı en fazla % 24.26 oranı ile Kemalpaşa, en az % 10.68 oranı ile Fevzipaşa ; yüksek öğretim kurumu mezunu oranı en fazla % 13.31 oranı ile Kemalpaşa, % 11.47 oranı ile Cevatpaşa, en az % 2.38 oranı ile Barbaros, % 3.58 oranı ile Fevzipaşa mahallesinde olduğu görülmektedir (Ek 3-Tablo: 25, 26, 27).

II.8. FAAL NÜFUS VE İKTİSADEN FAAL NÜFUS ANALİZİ

II.8.1. Çanakkale İl Genelinde Faal Nüfus, İktisaden Faal Olma Durumu

İl genelinde 1990 genel nüfus sayımı sonuçlarına göre toplam 12 ve daha yukarı yaş yani faal nüfusun toplam içindeki oranı % 72. 58'dir ve bunun cinsiyete göre % 85.21'i erkek, % 58.74'ü kadın nüfustur. İktisaden faal olan nüfusun cinsiyete göre kendi içindeki oranı % 61.37'si erkek, % 38.63'ü kadındır. İktisaden faal olmayan nüfusun cinsiyete göre toplam içindeki oranı % 27.41'dir ve bunun cinsiyete göre % 14.77'si erkek, % 41.25'i kadın nüfustur. İktisaden faal olmayan nüfusun cinsiyete göre kendi içindeki oranı % 28.17'si erkek, % 71.83'ü kadındır (Ek 3-Tablo: 28).

II.8.2. Çanakkale İl Genelinde Faal Nüfus ve Son Hafta İçinde Faal Olma Durumu

İl genelinde toplam nüfusun % 71.16'sı son hafta içinde bir işte çalışan nüfustur ve bunun % 61.02'si erkek, % 38.98'i kadın nüfustur. İktisaden faal toplam nüfusun cinsiyete göre % 43.35'i erkek, % 12.85'i kadın nüfustur. İktisaden faal toplam nüfusun % 0.56'sı ücretli olarak çalışan ve bunun % 0.85'i erkek, % 0.11'i kadın ; % 27.20'si kendi hesabına çalışan ve bunun % 39.60'ı erkek, % 7.77'si kadın; % 0.56'sı işveren çalışan ve bunun % 92.21'i erkek, % 7.79'u kadın; % 40.76'sı ücretsiz aile işçisi olarak çalışan ve bunun % 16.19'u erkek, % 79.27'si kadın nüfustur (Ek 3-Tablo: 29).

II.8.3. Çanakkale İl ve İlçe Merkezi Faal Nüfus ve Faaliyet Kollarındaki Durumu

Çanakkale İl genelinde iktisadi faaliyet kollarındaki faal nüfusun % 48.10'unu erkek, % 85.80'ini kadın nüfus oluşturmaktadır. Çanakkale İl ve İlçe Merkezinde iktisaden faal nüfusun (12 yaş ve daha yukarı yaş nüfus) iktisadi faaliyet kollarına göre dağılımını değerlendirirken, iktisadi faaliyet kolları 9 gruba ayrılarak incelenmiştir.

1. Madencilik ve taş ocakçılığı iktisadi faaliyet kolundaki faal nüfusun % 0.85'i erkek, % 0.00'ı kadındır.
2. İmalat sanayi iktisadi faaliyet kolundaki faal nüfusun % 8.65'i erkek, % 7.19'u kadındır.
3. Elektrik, gaz ve su iktisadi faaliyet kolundaki faal nüfusun % 0.30'u erkek, % 0.03'ü kadındır.
4. İnşaat iktisadi faaliyet kolundaki faal nüfusun % 5.58'i erkek, % 0.07'si kadındır.
5. Toptan ve perakende ve ticaret, lokanta ve oteller iktisadi faaliyet kolundaki faal nüfusun % 7.53'ü erkek, % 1.16'sı kadındır.
6. Ulaştırma, haberleşme ve depolama iktisadi faaliyet kolundaki faal nüfusun % 3.85'i erkek, % 0.28'i kadındır.
7. Mali kurumlar, sigorta taşınmaz mallara ait işler ve kurumları, yardımcı iş hizmetleri iktisadi faaliyet kolundaki faal nüfusun % 1.45'i erkek, % 0.6'sı kadındır.
8. Toplum hizmetleri sosyal, kişisel hizmetler iktisadi faaliyet kolundaki faal nüfusun % 23.24'ü erkek, % 4.7'si kadındır.
9. İyi tanımlanmamış faaliyetler kolundaki faal nüfusun % 0.45'i erkek, % 0.10'u kadındır (Ek 3-Tablo: 30, 31).

II.8.4. Çanakkale İl ve İlçe Merkezi Faal Nüfus, Son Haftada İçinde İşteki Durumu

Çanakkale İl ve İlçe Merkezi'nde faal (12 ve daha yukarı yaştaki) nüfusun cinsiyete ve son hafta içinde tuttuğu iş kollarını ve cinsiyete göre dağılımında :

İlmi teknik elemanlar, serbest meslek sahipleri ve bununla ilgili mesleklerde çalışanlar % 3.94 oranındadır ve bunun % 4.39'u erkek nüfus, % 3.23'ü kadın nüfustur.

Müteşebbisler, direktörler ve üst kademe yöneticileri % 0.49 oranındadır ve bunun % 0.76'sı erkek, % 0.06'sı kadın nüfustur.

İdari personel ve benzeri çalışanlar toplamı % 2.49 oranındadır ve bunun % 2.84'ü erkek, % 1.94'ü kadın nüfustur.

Ticaret ve satış personeli % 3.23 oranındadır ve bunun % 4.77'si erkek, % 0.81'i kadın nüfustur.

Hizmet işlerinde çalışanlar toplamı % 4.95 oranındadır ve bunun % 7.43'ü erkek, % 1.07'si kadın nüfustur.

Tarım, hayvancılık, ormancılık, balıkçılık ve avcılık işlerinde çalışanlar toplamı % 62.43 oranındadır ve bunun % 47.55'i erkek, % 85.74'ü kadın nüfustur.

Tarım dışı üretim faaliyetlerinde çalışanlar ve ulaştırma makinaları kullananlar toplamı % 22.46 oranındadır ve bunun % 32.24'ü erkek, % 7.14'ü kadın nüfustur (Ek 3-Tablo: 32,33).

II.8.5. Çanakkale İl Merkezi Mahalleleri Faal Nüfus ve Faal Olma Durumu

Çanakkale İl Merkezi mahalleler bazında toplam faal (12 yaş ve daha yukarı yaş) nüfus 9989 kişidir ve bunun % 97.70'i erkek, % 2.30'u kadındır. İşsiz ve iş arayan nüfus ise 277 kişidir ve bunun 270'ı erkek, 7'si kadın nüfustur.

Mahallelere göre toplam nüfus içindeki faal nüfus oranı en fazla % 27.53 oranı ile İsmetpaşa mahallesinde olduğu görülmektedir. Bunu sırası ile % 20.56 Barbaros, % 20.13 ile Fevzipaşa, % 19.31 Namık Kemal, % 14.80 Kemalpaşa, % 12.64 Cevatpaşa mahalleleri izlemektedir. Toplam nüfus içinde faal erkek nüfusun en fazla % 98.87 oranı ile Barbaros, faal kadın nüfusun, en fazla % 5.82 oranı ile Namık Kemal mahallesinde olduğu görülmektedir. Toplam nüfus içinde işsiz veya iş arayan nüfus oranı en fazla % 1.55 oranı ile Namık Kemal mahallesindedir, bunun % 1.4'ü erkek, % 0.23'ü kadındır (Ek 3-Tablo: 34).

II.8.5. Çanakkale İl Merkezi Mahalleleri Faal Nüfus ve İktisadi Faaliyet Kollarındaki Faal Olma Durumu

Çanakkale İl Merkezi mahallelerine göre son hafta iktisadi faaliyet kollarında çalışan faal nüfus 20460'dır ve bunun % 84.97'si erkek, % 15.03'ü faal kadın nüfustur. Son haftada faal toplam nüfus içinde en fazla faal nüfus % 50.67 oranı ile Cevatpaşa mahallesindedir ve

bunun % 44.67'si erkek, % 6.0'sı kadın faal nüfustur. En az faal nüfus % 2.3 oranı ile Namık Kemal mahallesindedir ve bunun % 1.95 oranı ile erkek, % 0.35 oranı ile kadın faal nüfustur.

II.8.7. Çanakkale İl Merkezi Mahalleleri Faal Nüfus ve Son Hafta İktisadi Faaliyet Kollarında Faal Olma Durumu

İktisadi faaliyet kollarında çalışan toplam nüfus içindeki herhangi bir iktisadi faaliyet kolunda çalışan faal nüfus İsmetpaşa mahallesinde % 51, Cevatpaşa mahallesinde % 19, Barbaros mahallesinde % 18, Kemalpaşa mahallesinde % 6, Namık Kemal mahallesinde % 4, Fevzipaşa mahallesinde % 2 oranında bulunmaktadır.

Mahalleler bazında iktisaden faal toplam nüfus içindeki, iktisadi faaliyet kollarına göre nüfus dağılımını değerlendirirken, iktisadi faaliyet kolları 9 gruba ayrılarak incelenmiştir ;

1. Ziraat ve avcılık iktisadi faaliyet kolunda çalışan nüfusun % 38'i Barbaros, % 27'si İsmetpaşa, % 22'si Cevatpaşa, % 8'i Kemalpaşa, % 3'ü Namık Kemal, % 2'si Fevzipaşa ;

2. İstihraç sanayisi iktisadi faaliyet kolunda çalışan nüfusun % 30'u İsmetpaşa, % 29'u Barbaros, % 19'u Cevatpaşa, % 11'i Namık Kemal, % 8'i Kemalpaşa, % 3'ü Fevzipaşa;

3. İmalat sanayi iktisadi faaliyet kolunda çalışan nüfusun % 33'ü Barbaros, 5 29'u Cevatpaşa, % 25'i İsmetpaşa, % 6'sı Kemalpaşa, % 4'ü Fevzipaşa, % 3'ü Namık Kemal ;

4. Elektrik, gaz ve su iktisadi faaliyet kolunda çalışan toplam faal nüfusun % 44'ü Barbaros, % 28'i Cevatpaşa, % 18'i İsmetpaşa, % 5'i Kemalpaşa, 5 4'ü Fevzipaşa, % 1'i Namık Kemal ;

5. İnşaat, bayındırlık iktisadi faaliyet kolunda çalışan nüfusun % 31'i Barbaros, % 29'u İsmetpaşa ve Cevatpaşa, % 4'ü Kemalpaşa ve Namık Kemal, % 3'ü Fevzipaşa;

6. Toptan ve perakende, ticaret, lokanta iktisadi faaliyet kolunda çalışan nüfusun % 27'si İsmetpaşa, % 24'ü Cevatpaşa, % 23'ü Barbaros, % 14'ü Kemalpaşa, % 8'i Namık Kemal, % 4'ü Fevzipaşa ;

7. Ulaştırma, haberleşme, depolama iktisadi faaliyet kolunda çalışan nüfusun % 28'i İsmetpaşa, % 24'ü Cevatpaşa, % 21'i Barbaros, % 14'ü Kemalpaşa, % 9'u Namık Kemal, % 4'ü Fevzipaşa ;

8. Mali kurumlar, sigorta, taşımaz mallara iktisadi faaliyet kolunda çalışan nüfusun % 42'si İsmetpaşa, % 20'si Cevatpaşa, % 18'i Barbaros, % 12'si Kemalpaşa, % 4'ü Namık Kemal, % 4'ü Fevzipaşa ;

9. Toplum hizmetleri, sosyal ve kişisel iktisadi faaliyet kolunda çalışan nüfusun % 67'si İsmetpaşa, % 15'i Cevatpaşa, % 12'si Barbaros, % 3'ü Kemalpaşa, % 2'si Namık Kemal, % 1'i Fevzipaşa mahallelerinde ikamet etmektedir.

iktisadi iyi tanımlanamamış faaliyetlerde çalışan nüfusun % 28'i İsmetpaşa, 52'si Fevzipaşa, % 17'si, Cevatpaşa, % 15'i Barabros, % 11'i Kemalpaşa, % 7'si Namık Kemal mahallesindedir.

Sonuç olarak : Mahalleler bazında son haftada iktisaden faal nüfusların, iktisadi faaliyet kollarında faal olma durumları öncelik sırasına göre :

Barbaros mahallesinde son haftada iktisaden faal nüfusların toplum hizmetleri, sosyal ve kişisel, imalat sanayi, toptan ve perakende, ticaret, lokanta,

İsmetpaşa, Cevatpaşa, Namık Kemal mahallelerinde son haftada iktisaden faal nüfusların toplum hizmetleri, sosyal ve kişisel, toptan ve perakende, ticaret, lokanta, imalat sanayi ;

Fevzipaşa mahallesinde son haftada iktisaden faal nüfusların toplum hizmetleri, sosyal ve kişisel, toptan ve perakende, ticaret, lokanta, ulaştırma, haberleşme, depolama iktisadi faaliyet kollarında çalıştıkları belirlenmiştir (Ek 3-Tablo : 35).

Çanakkale Kenti'nin hizmetler sektöründe gösterdiği yığılma oranı İstanbul, İzmir gibi il merkezlerinden daha yüksektir. Çanakkale merkez fonksiyonunun sonucu elektrik-su, ulaştırma ve özellikle hizmetler gibi kentsel faaliyetlerde yığılma göstermektedir.

Sosyo-ekonomik gelişme yönünden İstanbul 1, İzmir, Bursa ve Balıkesir 3. gelişmişlik sırasına girerlerken Çanakkale 5. gelişmişlik sırasında yer almakta ve kalkınmada öncelikli iller arasında 3. sırada yer almaktadır.

II.9. ÇANAKKALE KENTİ TEKNİK ALT YAPI

Çanakkale kenti teknik alt yapısı ulaşım, elektrik, içme ve kullanma suyu şebekesi, kanalizasyon sistemi, haberleşme ve telefon şebekesi, atık alanı başlıkları altında incelenecektir.

II.9.1. Ulaşım

İl'in teknik alt yapısından ulaşım karayolu, denizyolu, demiryolu ve havayolu ulaşımı başlıkları altında toplanarak incelenmiştir.

II.9.1.1. Karayolu Ulaşımı

Çanakkale kenti coğrafi konumu açısından Anadolu içi trafiğinde bir bitim noktasıdır. Güney Ege-Trakya bağlantısını sağlaması açısından da özellikle Ege'den gelen trafik için bir transit merkezi olmaktadır. Çanakkale Kenti ve yakın çevresiyle ve Anadolu ile ilişkilerini en

fazla karayollarıyla sağlamaktadır. Karayollarının fiziki kalitesi devlet il yolları asfalt, köy yolları ise asfalt, asfalt kaplama, stabilize kaplama ve ham toprak yollardan oluşmaktadır. Ulaşımın en önemli kısmı oluşturan karayolları ; devlet, il, turistik karayolu olmak üzere üç grupta ele alınarak incelenmiştir (UZEL, A.,1970). Kent, bu üç devlet karayolu aksı ile Anadolu'ya bağlanmış bulunmaktadır. Bunlar :

1. Devlet karayolları: Lapseki-Biga-Bandırma üzerinden Bursa; Ezine-Ayvacık-Küçükkuyu-Edremit üzerinden İzmir; Çan-Yenice-Balya üzerinden Balıkesir; Denizyolu ile Gelibolu Yarımadası'na geçildikten sonra, Trakya ile bağlantısını sağlayan diğer devlet yolları ise Eceabat-Gelibolu-Keşan üzerinden Edirne, Kırklareli, Tekirdağ ve İstanbul; Şarköy Trakya bağlantısını sağlayan yollardır.

2. İl yolları : İl'in ilçeleri ile bağlantısını sağlamaktadır, bu güzergahta bulunan köylerine olan bağlantısını ise Köy Hizmetleri'ne ait yollar sağlamaktadır.

3. Turistik yollar : Devlet yollarının taşıt trafiği kadar yoğun bir trafiği yoktur. Turistik yolların en önemlileri; Truva yolu (5 km), Behramkale yolu (1 km), Gelibolu Milli Parklar ve Anıtların olduğu yollardır (EK 3-Tablo : 36).

II.9.1.2. Denizyolu Ulaşımı

Denizyolu ulaşımı yönünden Çanakkale Limanı bölgenin ikinci derecede limanları arasında yer almaktadır, yük ve yolcu limanı olarak hizmet görmektedir. İl içinde Gelibolu, Lapseki, Karabiga gibi diğer limanların olması Çanakkale Limanı'nın il ölçeğinde bile önemini azaltmaktadır. Ulaşımı büyük ölçüde Denizcilik Bankası'nın gemileri sağlamaktadır. Çanakkale'den yapılan başlıca iç hat seferleri şunlardır : Gelibolu-Lapseki, Çanakkale-Eceabat, Çanakkale-Gökçeada, Kabatepe-Gökçeada, Odunluk-Bozcaada. Bunların dışında günün her saatinde Çanakkale-Kilitbahir arasında sefer yapan özel motorlar vardır.

II.9.1.3. Demiryolu Ulaşımı

Çanakkale'den demiryolu geçmemesinden dolayı kentin, çevresi için gerçek anlamda bir toplanma noktası olamasını önlemektedir. Bandırma ve İzmir'den demiryolunun geçmesiyle ulaşım kolaylığı artmış ve bu kentlerin hizmet alanları genişlemiştir. Çanakkale ise bugüne kadar demiryolu ulaşımından yararlanamamıştır ve bunun sonucu olarak çevreyle ulaşım olanakları kısıtlı kalmış ve hizmet alanı fazla gelişmemiştir (UZEL, A., 1970).

II.9.1.4. Havayolu Ulaşımı

Kentte Barbaros mahallesi Maslak mevkiinde Milli Savunma Bakanlığı'na tahsisli 1.865698 m²'lik İl hazine arazisi içinde işletilir hale gelinceye kadar bakım, tutum ve sorumluluğu Deniz Kuvvetleri'ne verilmiş olan eski uçuş binası ile uçuş pisti bulunmaktadır. II. Dünya savaşında yapılan bu havaalanından, önceleri uçak seferleri yapılmış fakat 1963 yılından itibaren seferler kaldırılmıştır. Günümüzde ise havaalanı yalnızca yangın uçakları ve askeri uçaklar için kullanılmaktadır. Havaalanı turizm açısından; Avrupa'dan Ege ve Akdeniz'e açılan güzergah üzerinde durak noktası ve çevre turizm merkezlerine yakın olması nedeniyle önemi büyüktür. Bundan dolayı stol tipte kullanılmak üzere 1117 m uzunluğundaki pistin onarımı başlanmıştır, fakat ödenek yetersizliği nedeniyle tamamlanamamıştır. Havaalanı halen kapalı olduğundan uçuş seferleri yapılmamaktadır, en yakın havalimanı Bursa, Balıkesir ve Bandırma'da bulunmaktadır (SÖKMEN, P., 1992).

II.9.2. Elektrik Şebekesi

Kente elektrik Keban Barajı ve Soma Termik Santrali'nden sağlanmaktadır ve 1992 yılı TEK verilerine göre 15 000 abonesi vardır.

II.9.3. İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi

Şehrin içme ve kullanma suyu ihtiyacı, 1992 yılına kadar Sarıçay yatağından derin kuyular vasıtasıyla çekilen suyun, Klor'la dezenfeksiyonu yapılarak karşılanıyordu. Ancak bu suyun yeterince steril olmayışı ve artan nüfusa yetmemesi sonucu 1984'te Arıtma Tesisleri'nin yapılmasına başlanmış ve 1992 yılında tamamlanmıştır.

Çanakkale Belediyesi İçmesuyu Arıtma Tesisleri İller Bankası aracılığı ile 'Pulsatör Çöktürme Havuzlu Degramont' projesi ile yaptırılmıştır. Su, arıtılmak üzere bu tesise 16 km. uzaklıkta bulunan DSI'ne ait Atıkhisar Barajı'ndan 600'lük borular ile getirilmektedir. Çeşitli işlemlerle TSE 266 İçmesuyu Standartları'na uygunluğu sağlanan bu temiz su, önce 800 m³'lük temiz su deposuna getirilmekte ve daha sonra yanında bulunan 3X80 Kv. gücündeki 400'lük pompalarla, Karacaören Bölgesi'ndeki 4000m³'lük ana depoya sevk edilmektedir. Ana depodaki bu su cazibe eğimi ile şehir şebekesine ve evlere dağıtılarak kullanıma sunulmaktadır (ENGİN, K., 1996).

II.9.4. Kanalizasyon Sistemi

1975 yılında başlatılan kanalizasyon çalışmaları 1990 yılında tamamlanarak kullanıma açılmıştır. Kanalizasyon sistemi 5 noktada bulunan terfi istasyonları ve 40 m derinlikte 5 pompa istasyonu ile dalgıç pompalardan oluşmaktadır.

II.9.5. Haberleşme ve Telefon Şebekesi

Haberleşme telefon ve mektup hizmetlerinden oluşmaktadır ve 1992 yılı PTT verilerine göre 15.168 abonesi vardır.

II.9.6. Atık Alanı

Çanakkale Belediyesi sınırları içerisindeki toplanan ortalama günlük katı atık miktarı 170 ton.dur ve bu evsel, endüstriyel ve tıbbi atık toplamını içermektedir. Katı atığın yaklaşık % 70 oranında çürüyebilen organiklerden oluştuğu tahmin edilmektedir. Çöpler genellikle bidon ve konteyner yöntemi ile toplanmaktadır, ancak 20.05.1996 tarihinden itibaren pilot bölge olarak seçilen yaklaşık 1500 konutluk bölgede ise poşetle çöp toplama sistemine geçilmiştir. Çöp toplama ve bertarafında yakma, kompostlaştırma ve geri kazanma gibi metodlar uygulamaktadır. Mevcut Çöp Deponi Alanı Kuruçeşme mevkiinde, 18 Mart Üniversitesi Kampüsü'ne, yapımı halen devam eden toplukonut alanlarına ve havaalanı yakınında bulunmaktadır. Çöp Deponi Alanı 4-5 hektarlık bir alanı kapsamaktadır. Çöp toplama araçları ile toplanan çöpler bu çöp deponi alanında, düzensiz depolama ile bertaraf edilmektedir.

Belediye'ce alternatif deponi alan arayışı ve yer seçiminin gündemde olmasına rağmen, kent çevresinin ormanlık alan, askeri bölge, sit alanı ve su rezervleriyle sınırlı olması nedeni ile uygun bir alan bulunamamıştır. En son saptanan alternatif deponi alan da sondaj çalışmaları ve zemin etüdüleri yapılmaktadır (ENGİN, A., 1996).

II. 10. TURİZM ÖZELLİKLERİ

Çanakkale sahip olduğu tarihi, arkeolojik ve kültürel zenginliklerin yanı sıra eşsiz doğa güzellikleri ile de yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çeken bir ildir. Milli tarihimizin en önemli sayfalarından birini oluşturan Çanakkale Savaşları'nın geçtiği Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı, bugün için iç ve dış turizmde önemli yer oluşturmaktadır. Yarımadada bulunan Türk ve yabancı Anıt ve Mezarlıklar, özellikle 18 Mart ve 25 Nisan haftalarında yoğun bir ilgi akımına uğramaktadır (Ek-2 Şekil: 3).

İl sınırları içinde Anadolu'da yaratılan en eski medeniyetlerinin uygarlık merkezleri olan Troia, Alexandria-Troas, Assos yerleşim yerleri bulunmaktadır. Ayrıca, uygarlık tarihinin en eski el sanatlarından birisi olan Seramikçilik ve Halıcılık ile Çanakkale Folklorü'nün otantikliği günümüze kadar gelebilmiştir.

Çanakkale İli'nin % 50'ye yakın bir kısmının orman alanıyla kaplı olması ve sayıları onu bulan termal kaynak (Kaplıca) bulunması, önemli doğal kaynak özelliklerindendir. Ayrıca İli'nin bir boğaz üzerinde kurulmuş olması ve sınırlarının iki büyük kıta üzerinde uzun bir kıyı şeridinde sahip olmasından dolayı turizm açısından tam bir çekim noktası oluşturmaktadır.

II. 10.1. Turizm Değerleri

İl'in turizm potansiyeli arkeolojik değerler, tarihi değerler, kültürel tesisler, turistik tesisler olarak 4 grupta toplayabiliriz.

1. Arkeolojik Değerler :Çanakkale Dardanos, Hanaytepe, Kumtepe, Beşiktepe, Karaağaçtepe, en önemli antik merkezler : Troia, Assos, Alexandria Troas-Chryse'dir.

2. Tarihi Değerler : Türk İslam Medeniyeti'nin camii, köprü, türbe, çeşme, hamam, mezarlık, medrese, konak, kale gibi sivil mimarlık örnekleridir. Ayrıca Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı doğal ve kültürel değerlerimiz bakımından önemi yanı sıra, tarihimizin ve Dünya Savaş'larının geçtiği tarihi yer olarak da önem taşımaktadır.

3. Kültürel Değerler : İl'de köklü müzecilik çalışmalarının örnekleri vardır.

4. Turistik Tesisler : 1992 tarihi itibarıyla Turizm Bakanlığı'ndan işletme belgeli 17 turistik, yatırım belgeli 3 turistik tesis vardır.

II. 10.2. Turizm Yatırımları

Çanakkale Valiliği Turizm ve Planlama Dairesi'nce 'Turizm Yatırımları' çerçevesinde hazırlanan raporda Merkez İlçe için öneriler şunlardır :

1. Kentsel altyapının iyileştirilmesi ve geliştirilmesi,
2. Çöp toplama ve imha sistemlerinin modernizasyonu,
3. Belediye hizmet alanları dışındaki gelişme alanlarında, altyapıya ilişkin proje ve uygulamalardan sorumlu İl düzeyinde bir kuruluşun oluşturulmasına yönelik örgütlenmeye gidilmesi,
4. Kanalizasyon ile pis su toplama, arıtma ve deşarj sisteminin yapılması,
5. Sarıçay'ın kirlenmesine yol açan etkilerin ortadan kaldırılması,
6. Kuruvaziyer turizmin geliştirilmesi ve bunun için yeni bir liman yapılması,
7. Yat limanı yapılması ve bunun için Sarıçay ağzı ve mevcut limanın veya uygun görülen başka bir yerin tespitine yönelik etüdlerin acilen hazırlanması,
8. İzmir ve Balıkesir ile demiryolu bağlantısının sağlanması,
9. Kentsel çekiciliğin ve fonksiyonelliğin artırılması için öncelikle,
 - * İl kıyı kesimi olmak üzere kent peyzaj ve atmosferinin geliştirilmesi,
 - * Yapılarda (mimari, renk, malzeme uygunluğu) görsel koruma sağlanması,

- * Altyapıya ilişkin görsel kirliliklerin ortadan kaldırılması,
- * Bina cepheleri ve duvarlarda yeralan duyurulara düzen ve standart getirilmesi,
- * Toplulaşıma araçlarının, nokta ve güzergahlarının düzenlenmesi,
- * Kentsel donatılarının standartlarının yükseltilmesi,

10. Konaklama, yeme-içme yerlerinin, eğlence olanaklarının iyileştirilmesi ve geliştirilmesi, kültürel faaliyetlerin düzenlenmesi ve özendirilmesi,

11. Varolan veya kurulacak olan yüksekokul ve fakülteler bünyesinde önlisans, yüksek lisans seviyesinde turizm eğitimi verilmesi, kısa dönemde uygulamalı eğitim verecek her türlü eğitim araçları yardımı ile halk eğitiminde turizme önem verilmesi,

12. Varolan havaalanı pist uzunluğunun, 2000 metreye çıkarılması, hizmet ünitelerinin yapımı ile kısa süreli faaliyete geçirilmesi,

13. Konaklama tesisleri ağırlıklı olarak,

- * Çanakkale merkezinde ; çeşitli sınıflarda otel, apart otel, yeme-içme yeri tesisleri,

- * Çanakkale İntepe kıyılarında ; en çok iki yıldız standartında otel, pansiyon, ağırlıklı olarak kamping ve açık alan kullanımları, ağırlıklı olarak günübirlik aktiviteler, yeme-içme tesislerinin kurulmasının teşvik edilmesi,

15. Çanakkale İli Merkez İntepe kıyı şeridi dahil 5700 yatak önerilmektedir.

II.11. ÇANAKKALE KENTİ VE MAHALLELERİ ARAZİ KULLANIMI

Gürel (1973) 'e göre arazi kullanımı, insanın araziye ve arazide yaptıklarının yani kentsel ve kırsal eylemlerin fonksiyonel olarak sınıflandırılması biçiminde tanımlanmaktadır. Buna göre arazi kullanımları : eylem, eyleme uydurulmuş mekan ve endüstriyel mekan olarak sınıflandırılabilir. Fakat, bir planlama elemanı olarak arazi kullanımının, alansal yönden toplum çapında önem taşıyan eylemlerin kapladığı yer biçiminde ele alınması gerektiği vurgulanmaktadır. Buna göre Çanakkale kenti ve mahalleleri arazi kullanımı; konut, pazar yeri, ticaret, küçük sanayi ve sanayi, idari hizmetler , kentsel hizmet, eğitim kurumları, sağlık hizmetleri, kültürel tesisler alanı, yeşil alanlar, kentiçi yollar, otoparklar, boş alanlar, askeri alanlar, tarım alanları, sorunlu alanlar başlıkları altında incelenebilir (SÖKMEN, P., 1992).

II.11.1. Konut Alanı

Kent bütününde konut alanı büyüklüğünde Cevatpaşa mahallesi ilk sırada yer alır. Bu mahallede % 34.60 oranında yani 63.08 Ha konut alanı bulunmaktadır. Bunu ikinci sırada % 31.42 oran ve 57.26 Ha ile Barbaros mahallesi izlemektedir. Mahallelerin kendi toplam alanlarına göre konut alanları oranının en yüksek olduğu iki mahalle % 40.11 oranıyla

Cevatpaşa, % 36.35 oranıyla Barbaros mahallelerinde; en düşük ise % 17.16 ile İsmetpaşa ve % 23.9 oranı ile Namık Kemal mahallelerindedir.

II.11.2. Pazar Yeri

Kent bütününde 2.56 Ha. alan kaplamaktadır, toplam kentsel alan içinde % 0.41 oranındadır ve kişi başına 0.47 m² pazar alanı düşmektedir.

II.11.3. Ticaret Alanı

Kent bütününde temel ekonomik faaliyeti oluşturan ticaret, % 1.12'lik oran ile 7.06 ha. alanı kaplamaktadır. Genellikle kent merkezi durumunda olan Namık Kemal mahallesinde % 31.45'lik oran ile yaklaşık 45 Ha. alan kaplanmaktadır. Diğer mahallelerde ticaret alanı ise ; % 4.9'luk oran ile 1.14 Ha. alan Kemalpaşa ve % 2.1'lik oran ile 0.33 Ha. alan Cevatpaşa mahallesinde bulunmaktadır. Mahallelerin kendi toplam alanları içindeki ticaret alanları oranının en yüksek olduğu iki mahalle % 49 oran ile Kemalpaşa ve % 31.45 oran ile Namık Kemal mahalleleridir. Bu oranın en düşük olduğu mahalle ise % 21 oranı ile Cevatpaşa mahallesidir.

II.11.4. Küçük Sanayi Alanı

Kent bütününde % 9.92'lik oranında küçük sanayi alanı bulunmaktadır ve bunun % 94.04'ü İsmetpaşa, % 3.26'sı Barbaros, % 2.70'ı Namık Kemal mahallesinde bulunmaktadır. Mahallelerin kendi toplam alanları içindeki küçük sanayi alanları % 22.74 oranında İsmetpaşa, % 11.82 oranında Namık Kemal, % 1.29 oranında Barbaros mahallelerinde bulunduğu belirlenmiştir.

II.11.5. Sanayi Alanları

Kent bütününde sanayi alanları % 2.20'lik oran ile 13.82 Ha. alan kaplamaktadır. Bunun % 62.23'ü yani 8.6 Ha. alanı İsmetpaşa, % 37.77'si yani 5.22 Ha. alanı Barbaros mahallesinde bulunmaktadır. Mahallelerin kendi toplam alanları içindeki sanayi alanı oranı % 3.33 oranında İsmetpaşa, % 3.31 oranında Barbaros mahallelerinde bulunmaktadır.

İmar ve İskan Bakanlığı tarafından 28.02.1994 tarihinde onaylanan, 1 / 25 000 ölçekli kuzey Çanakkale kıyı kesimine ait Çevre Düzeni Planı'nda Raşidin Çiftliği Mevkii'nde, tarım ve orman arazisinden 100 Ha'lık bir alan çıkarılarak, 'Çanakkale Organize Sanayi Bölgesi' için ayrılmıştır. 'Çanakkale Organize Sanayi Bölgesi' için ayrılan alan Çanakkale yerleşim alanlarına 2 km. uzaklıktaki alanın 650 dönümü net fabrika alanı, % 35'i ise sosyal donatı

alanı olarak ayrılmıştır. Her bir fabrika için 20 dönüm yer ayrılmıştır, toplam 32 fabrika kurulması planlanmaktadır (ERTEN, İ., 1995).

II.11.6. İdari Hizmetler Alanı

Kent bütününde idari hizmet alanı % 83.07 oran ve 5.20 Ha. alan ile İsmetpaşa, % 10.93 oran ve 106 Ha. alan ile Cevatpaşa mahallelerinde bulunmaktadır. Mahallelerin kendi toplam alanları içindeki, idari hizmet alanlarının oranı ; % 2.01 oranında İsmetpaşa, % 0.67 oranında Cevatpaşa mahallelerinde bulunduğu belirlenmiştir.

II.11.7. Kentsel Hizmetler Alanı

Kentsel hizmet alanı kent bütününde 18. 57 Ha. alan kaplamakta, toplam kentsel alan içinde % 2.95 oranındadır ve kişi başına 3.44 m² kentsel hizmet alanı düşmektedir.

II.11.8. Eğitim Kurumları Alanı

İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları: DİE Milli Eğitim İstatistikleri'ne göre 1993-94 öğretim yıl itibarıyla toplam olarak il genelinde 838, şehirde 183, köyler genelinde 655 okul vardır. Okul öncesi eğitim veren toplam okul sayısı il genelinde 100, şehirde 46, köyler genelinde 54'dür. İlkokul toplam sayısı il genelinde 602, şehirde 53, köyler genelinde 549'dur. Ortaokul toplam sayısı il genelinde 67, şehirde 23, köyler genelinde 44'dür. Lise sayısı il genelinde 23, şehirde 15, köyler genelinde 8'dir.

Mesleki ve Teknik Eğitim Kurumları: Kentte bulunan mesleki ve teknik eğitim kurumlarının başlıcaları ; Endüstri Meslek Lisesi, Teknik Lise, Kız Meslek Lisesi, Ticaret Lisesi, Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ve İmam Hatip Lisesi'dir.

Yüksek Öğretim Kurumları: Kentte 18 Mart Üniversitesi ve buna bağlı Spor Akademisi, Eğitim Fakültesi ve İlahiyat Fakültesi bulunmaktadır. Eğitim Fakültesi içerisinde Yabancı Diller Bölümün'de Japonca ve İngilizce eğitim verilmektedir. Ayrıca 1976 yılında kurulmuş ve 1981-82 yılında Trakya Üniversitesi'ne bağlanmış Çanakkale Meslek Yüksek Okulu bulunmaktadır. Halen "Teknik Hizmetler Bölümü"ne bağlı İnşaat, Seramik ve Halıcılık Anabilim Dalları ile "İktisadi ve İdari Programlar Bölümü"ne bağlı İşletme ve Muhasebe Anabilim Dalları bulunmaktadır. Kentin İzmir yolu çıkışı ve Piri Reis Çeşmesi güneyinde 630 dönüm arazi üzerinde üniversite inşaatı devam etmektedir (EREN, R., 1994: 135). Ayrıca 1977 tarihli imar planına göre vakıf arazisi üzerinde 40 Ha. lık bir alan "Üniversite Kampüs Alanı" olarak ayrılmıştır.

Yurtlar: Kent bütününde 1.82 Ha. alan yurt alanı olarak ayrılmıştır, kent toplam alanı içinde % 0.29 oranındadır ve kişi başına 0.34 m² yurt alanı düşmektedir.

II.11.9. Sağlık Hizmetleri Alanı

Kent bütününde sağlık hizmetlerine ait en büyük alan 3.96 Ha. ve % 68.99'luk oran ile Cevatpaşa mahallesinde bulunmaktadır. Sağlık hizmetlerinin bulunduğu diğer alanlar ise 0.65 Ha. alan Barbaros ve 0.32 Ha. alan ile İsmetpaşa mahallerinde bulunmaktadır. Sağlık tesisi olarak 300 yataklı Çanakkale Devlet Hastahanesi, 100 yataklı Sigorta Hastahanesi, 1 Verem Savaş Dispanseri, 1 Ana Çocuk Sağlığı Merkezi ve 1 adet 30 yataklı özel hastahane vardır.

II.11.10. Kültürel Tesis Alanı

Kentteki kültürel tesisleri müzeler, galeri, kültür merkez, kütüphaneler ve tarihi ve dini yapılar oluşturmaktadır (EREN, R., 1990: 1-151).

Müzeler: Çanakkale'de bulunan müzeler Çanakkale Arkeoloji Müzesi, Deniz Müzesi, Piri Reis Müzesi, Nusret Mayın Gemi Müzesi, Şehitler Abidesi Müzesi, Gelibolu Tarihi Milli Parkı Tanıtma Merkezi, Çamyayla Atatürk Evi'nden oluşmaktadır.

Galeri, Kültür Merkezi ve Kütüphaneler: Çanakkale'de önemli olarak Güzel Sanatlar Galerisi vardır. 19.yüzyılda yapılmış 2 katlı eski bir konakta hizmet vermektedir. 190 m² lik sergi salonu, kurs salonları, 60 kişilik toplantı salonu bulunmaktadır. Kurs salonlarında resim ve fotoğrafçılık , ingilizce öğretim amaçlı kurslar düzenlenmektedir. Mehmet Akif Ersoy Kültür Merkezi 277 kişilik tiyatro salonu, 60 kişilik toplantı, sergi ve gösteri salonu ve Mehmet Akif Ersoy Kütüphanesi bulunmaktadır. Çanakkale İl Eğitim Araçları ve Donatım Merkezi, örgün ve yaygın eğitim kurumları ile işbirliği sağlanarak hizmetiçi eğitim, kurs ve seminerleri düzenleyen kuruluş, aynı zamanda film, slayt ve video gösterileri yapmaktadır.

Tarihi ve Dini Yapılar: Kent bütününde 1.99 Ha. alan kaplamaktadır, toplam kentsel alan içinde % 0.32 oranındadır ve kişi başına 0.37 m² tarihi ve dini yapı alanı düşmektedir. Çanakkale il genelinde bir çok tarihi ve dini yapılara sahiptir (UZEL, A., 1973). Çanakkale Merkez İlçe'de 1990 yılında MEB Kültür Müsteşarlığı'na bağlı Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü tarafından yapılan çalışmalar sonucunda, korunması gereken eserler olarak belirlenen yapılar aşağıda sıralanmıştır : Çimenlik Tabyası, Kurşunlu Camii, Çimenlik Tabyası Camii, Aynalı Çarşı, Ahmet Paşa Mektebi, Yalı Camii, Ahmet Paşa Çeşmesi, Yalı Camii Haziresi, Hafızpaşa Tekkesi, Fetfahane, Nedime Hanım Türbesi, Cumhuriyet Anıtı, Tarihi Çınarlık, Fatih Camii, Tarihi Fatih Setler, Fatih İmareti, İngiliz Mezarlığı, Fatih Mezarlığı, Necip Paşa Camii, Tıflı Camii, Hacı İbrahim Ağa Çeşmesi, Müze Binası, Büyük Hamam.

II.11.11. Yeşil Alanlar

Kent bütünündeki yeşil alanlar yeşil alan envanteri kapsamında incelenecektir, burada ise kent yakın çevresindeki yeşil alanlar 'piknik ve kamp alanları' başlıkları altında toplanarak bilgi verilmektedir.

Piknik Alanları: Çanakkale Orman İşletmesi kayıtlarına göre Çanakkale Kenti ve yakın çevresindeki bir çok yerleşim alanı ve devlet ormanları içerisinde piknik amaçlı kullanıma olanak veren piknik alanları vardır. Biga Yarımadası'ndaki bu alanların büyük bir kısmını Devlet Orman Alanı içindeki piknik alanları oluşturmaktadır : Andık Devlet Ormanı (Karacaören Köyü), Kırlar Devlet Ormanı (Işıklar Köyü), Özbekbaşı Köyü Devlet Ormanı (Özbekbaşı Köyü), Sarıcaeli Köyü Devlet Ormanı (Sarıcaeli Köyü), Saraycık Köyü Devlet Ormanı (Saraycık Köyü), Çınarlı Köyü Devlet Ormanı (Çınarlı Köyü), Kalabakbaşı Köyü Devlet Ormanı (Kalabakbaşı Köyü), Muhteşem Süleyman Piknik Yeri (Ayvacık), İntepe Piknik Yeri ve Seyir Tepesi (Güzelyalı).

Bunlardan Güzelyalı'daki 'İntepe Piknik Yeri ve Seyir Tepesi' 1969 yılında 5 ha.lık Kızılcım Meşçeresi (Pinus brutia) bulunan alan içinde kurulmuştur. Bu alan kente 15 km kadar yakın bir mesafede ve İntepe üzerinde bulunması (manzara seyir yeri olması) özelliğiyle yoğun olarak kullanılmaktadır. Buradan şehir silüeti ve Gelibolu Milli Parkı, Gelibolu Yarımadası doğal güzellikleri yanısıra Boğaz Peyzajı'nın görülmesi mümkündür. Ayrıca Ezine karayolu kenarında bulunması bir mola noktası olarak kullanılmasını da sağlamaktadır.

Kent yakın çevresindeki Devlet Orman Alanları içinde piknik yapma olanağının olması yanısıra, içme suyunun da bulunması bu alanların çekim özelliğini artırmaktadır. Bunlar Bostancı ve Balaban Çeşme (Lapseki), Kurşunbatmaz İçme Suyu, Dalaksuyu, Uzunoluk İçme Suyu ve Ayazma (Bayramiç) piknik yerleridir. Ayrıca DSİ mülkiyetinde olan Atikhisar Barajı açık alanlarında yapılan ağaçlandırma çalışmaları ile oluşan yeşil alanlarda organize olmayan piknik alanları bulunmaktadır.

Kamp Alanları: Çanakkale Milli Emlak Müdürlüğü'ne bağlı Defterdarlık kayıtlarına göre Biga Yarımadası'nda bulunan kamp alanlarının alansal büyüklükleri ve mülkiyet durumları şöyledir :

<u>Yerleşim yeri</u>	<u>Parsel No</u>	<u>Alansal Büyüklük (m²)</u>	<u>Mülkiyet durumu</u>
Güzelyalı - İntepe		110950	Karayolları Genel Müdürlüğü
Güzelyalı - İntepe	2881	19265	Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü
Güzelyalı - İntepe	2446	9000	Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü
Güzelyalı - İntepe	2882	3575	Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü
Güzelyalı - İntepe	2445	2140	Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü
Güzelyalı - İntepe	296	1185	Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü

Güzelyalı - İntepe	415	1390	Maliye Bakanlığı
Güzelyalı - İntepe	302	28020	Milli Eğitim Bakanlığı
Güzelyalı - İntepe	413	34330	Milli Savunma Bakanlığı
Çınarlı - Dardanos	1561	149300	İçişleri Bakanlığı
Çınarlı - Dardanos	1558	355300	TürkiyeÇimentoSanayi TürkAnonim Şirketi
Çınarlı - Dardanos	1404	6667	Orman Genel Müdürlüğü
Çınarlı - Dardanos	2537	5400	Köy Tüzel Kişiliği'ne ait iş bu yerde Tarım ve Orman Bakanlığı'nın 49 yıllık irtifak hakkı tesisi vardır.

Orman Genel Müdürlüğü mülkiyetinde olan 'Güzelyalı Orman Kampı' Çınarlı-Dardanos yerleşimi sınırları içerisinde. 1990 yılında 6667 m² 'lik bir orman alanı üzerinde kurulmuştur. Bu alanın kent merkezi ile 17 km., İntepe Piknik Yeri ve Seyir Tepesi ile arasında 2 km. lik bir uzaklık vardır. Alan içinde plaj ve tesisleri, moteller ve yan tesisleri bulunmaktadır. Kamp alanından Orman Bakanlığı, Orman Genel Müdürlüğü personelleri yararlanabilmektedir.

İçişleri Bakanlığı mülkiyetinde olan 'Jandarma Kampı' Çınarlı-Dardanos yerleşimi sınırları içerisinde ve 149300 m² büyüklüğündedir. Bu kamp alanından yalnızca İçişleri Bakanlığı personelleri yararlanabilmektedir. Milli Savunma Bakanlığı mülkiyetinde olan 'Deniz Kuvvetleri Moral Eğitim Tesisleri' (Bonet) alanı ise, Güzelyalı yerleşimi sınırları içerisinde ve büyüklüğü 28020 m²'dir. Bu her iki alan içerisinde plaj ve tesisleri, spor alanları, kendin pişir-kendin ye, büfe, kafeterya, restaurant, otopark alanı, moteller ve yan tesisleri bulunmaktadır. Her iki kamp bu alanından Milli Savunma Bakanlığı'na bağlı 'Silahlı Kuvvetler' personelleri yararlanabilmektedir.

Gelibolu Yarımadası'nda ise Tarihi Milli Park'a gelen kişilerin Çanakkale Savaşları'nın geçtiği alanları, anıtlar ve şehitlikleri ziyaret ettikten sonra geriye kalan zamanlarını doğal güzelliklerden yararlanarak değerlendirebilmeleri için piknik ve günübirlik kamp alanları düzenlenmiştir. Uzun devreli gelişme planı kapsamında Eceabat-Çamlık, Morto Koyu, Büyük Kemikli Günübirlik Kullanım Alanı ve Kum Liman Kamp Kullanım Alanı, Kabatepe Günübirlik Kamp Kullanım Alanı gereksinim duyulan bütün tesisleri kapsayacak şekilde düzenlenmiştir. Milli Park bütününde 8 alanda en fazla kapasite 17.000 kişi/gün olan günübirlik tesisleri, 5200 kişi/yıl kamp ve 1200 yatak kapasiteli turizm gelişimi 20 yıllık bir perspektif içinde ele alınmaktadır (ÇELİK, D., 1992).

II.11.12. Kentiçi Yollar

Kent bütününde kentiçi yollar en yüksek 52.7 ha. alan ve % 34.20 oran ile Cevatpaşa, en düşük % 2.29 oran ile Fevzipaşa ve % 2.41 oran ile Namık Kemal mahallelerinde bulunmaktadır. Mahallelerin kendi toplam alanları içindeki kentiçi yolların

bulunma oranı en yüksek % 39.44 oranı ile Kemalpaşa ve % 33.51 oranı ile Cevatpaşa mahallelerinde bulunduğu belirlenmiştir.

II.11.13. Otoparklar

Kent bütününde 0.8 ha. alan otopark olarak ayrılmıştır ve bu toplam alanın % 0.13'üdür, kişi başına 0.15 m² otopark alanı düşmektedir.

II.11.14. Boş Alanlar

Kent bütününde boşlukların oranı en yüksek olan iki mahalle % 51.07 oranı ile Cevatpaşa ve % 48.92 oranı ile Barbaros mahalleleridir. Mahallelerin kendi toplam alanları içindeki boş alanların oranı ise Cevatpaşa mahallesinde % 4.98, Barbaros mahallesinde % 4.76'dır.

II.11.15. Askeri Alanlar

Kent bütününde askeri alanlar en yüksek 80.9 ha. alan ve % 73.05 oran ile İsmetpaşa mahallesinde yer almaktadır. Bunu 14.25 ha. alan ve % 12.87 oran ile Barbaros, 10.02 ha. alan ve % 9.05 oran ile Cevatpaşa, 5.57 ha. alan ve % 5.03 oran ile Fevzipaşa mahalleleri izlemektedir. Mahallelerin kendi toplam alanları içindeki askeri alanlarının oranı en yüksek % 31.33 oranla İsmetpaşa mahallesinde bulunduğu ve bunu % 29.32 ile Fevzipaşa, % 9.05 ile Barbaros, % 6.37 ile Cevatpaşa mahalleleri izlemektedir.

II.11.16. Tarım Alanları

Tarım alanları yerleşik alan sınırı dışında verimli alanları içermektedir ve tarım alanları en fazla Barbaros mahallesi içinde yerleşik alan içine kadar girmiştir. Kent bütününde 8.80 ha. alan kaplamaktadır ve toplam kentsel alan içinde % 1.41 oranındadır ve kişi başına 1.63 m² tarım alanı düşmektedir.

II.11.17. Sorunlu Alanlar

Sarıçayı'n kuzeyinde İsmetpaşa ve güneyindeki Barbaros mahalleleri dahilinde kentin doğu kısmında kaçak yapılaşmalar bulunmaktadır. Barbaros mahallesindeki bu oluşumlar havaalanı istimlak bölgesi yasak sahası ile bunun çevresindeki 500 m. genişliğindeki güvenlik bölgesinde gelişmektedir. İsmetpaşa mahallesindeki bu oluşumlar ise Sarıçay boyunca, doğu istikametinde gelişen, belediye mülkiyetindeki rekreasyon alanı olarak ayrılan bölgededir.

Sonuç olarak: Barbaros mahallesinde kentsel hizmet ve tarım, Cevatpaşa mahallesinde eğitim, İsmetpaşa mahallesinde küçük sanayi, Kemalpaşa mahallesinde eğitim

ve ticaret, Namık Kemal mahallesinde ticaret, Fevzipaşa mahallesinde yeşil alan ve eğitim alan kullanımı dağılımının ağırlıklı olduğu saptanmıştır (EK 3-Tablo: 37).

II.11.18. Mücavir Alanlar

Kent bütününde üç adet mücavir alan ayrılmıştır. İlki 1972 yılında Güzelyalı-Dardanos 'da ayrılan "Güney Çanakkale Mücavir Alanı", 29.06.1994 tarihinde Barbaros mahallesi sınırları içinde ayrılan "18 Mart Üniversitesi Kampüs Alanı", üçüncüsü 28.02.1995 tarihinde Karacaören mevkiinde ayrılan "Kuzey Çanakkale Mücavir Alanı" dır (Harita : 8).

Harita 8

II.12. ÇANAKKALE KENTİ AÇIK VE YEŞİL MEKAN GEREKSİNİMİNİN SAPTANMASINDA KULLANILAN MATERYAL VE METODLAR

Bu bölüm yeşil alan envanterinin oluşturulmasında ve kentsel yeşil alan planlamasında kullanılan materyal ve metodlar olmak üzere iki kısımda toplanmıştır.

II.12.1. Açık ve Yeşil Alan Envanterinin Oluşturulması

II.12.1.1 İmar Planlarının Değerlendirilmesi

İmar planı paftaların değerlendirilmesi aşağıda açıklanacağı biçimlerde incelenmiş ve elde edilen bu bilgiler sonucunda Çanakkale Merkez İlçe mahallelerinin yeşil alan envanteri oluşturulmuştur. ‘Yeşil alan envanteri’ diğer bir deyişle kent gelişimi sürecinde yapılacak yeşil alan planlamalarına ve oluşturulacak ‘Yeşil Alan Sistemi’ne veri sağlama bakımından gerekli olan ‘Yeşil Alan Analizi’ çalışmasıdır.

Çanakkale kenti için günümüze kadar hazırlanan imar planlarından birincisi 1943 yılında, ikincisi ise 1959 yılında yapılmıştır. Bu iki plan dışında 1972 yılında ‘Çevre Düzeni Planlaması’ yapılmasına karar verilmiştir. Bu amaçla ‘A Mimarlık ve Şehircilik Bürosu-Ankara’ tarafından 20 Eylül-31 Aralık 1973 tarihleri arasında ön araştırma, anket ve sosyal yapı analizi çalışmaları sonucunda, 156 sayfadan oluşan rapor ve ‘Çanakkale Kenti Çevre Düzeni Planı’ hazırlanmıştır. Bu plan 1975 yılında İmar ve İskan Bakanlığı tarafından onaylanmış ve halen yürürlükte olan imar planları bu çerçevede hazırlanmaktadır (UZEL, A., 1973: 135-137).

Çanakkale kenti imar uygulama planları 1/1000 ölçekli 46 adet paftadan oluşmaktadır (Ek 2- Şekil: 4). Çanakkale kenti yeşil alan envanterinin oluşturulması amacıyla bu paftalar üzerindeki tüm açık ve yeşil alanlar, arazi kullanımları şehircilik normlarını göre boyanarak, renklendirilmek suretiyle konumları belirlenmiştir.

Konumları belirlenen bu yeşil alanların sınırları içinde bulundukları mahallelerin belirlenmesi için, Çanakkale Belediyesi İmar Planlama Dairesi'nde büro çalışmaları yapılarak, kayıtlar incelenmiştir. Ayrıca imar planlarındaki her bir yeşil alanın alansal büyüklükleri ve mülkiyet durumlarının belirlenmesi için gereken ada, pafta, parsel no.larının tespit edilmesi çalışmaları sürdürülmüştür.

Ada, pafta, parsel no.ları belirlenen her bir yeşil alanın alansal büyüklükleri ve mülkiyet durumunun belirlenmesi için, Çanakkale Tapu Kadastro ve Milli Emlak Müdürlükleri'ndeki büro çalışmaları yapılmıştır. Çanakkale Tapu Kadastro Müdürlüğü'nde bilgisayar ortamında Net-Cad paket programında oluşturulmuş tapu kayıtlarına ait bilgi sistemindeki verilerinden yararlanılmıştır. Bunun için her bir yeşil alanın belirlenen ada, pafta, parsel no.suna göre bilgisayar ortamına girilerek tek tek gerekli veriler elde edilmiştir. Ancak çoğunlukla yeşil alanlar bilgisayar ortamına geçirilmediğinden, yeterli kayıt ve bilgi bulunamayan yeşil alanların alansal büyüklükleri, imar planları üzerinde dijital planimetre ile yapılan ölçümler sonucunda hesaplanmıştır. Her bir yeşil alana ait mülkiyet durumunun belirlenmesi aşamasında, mülkiyeti kesin olarak bilinemeyen alanlar için, diğer ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına gidilerek, buradaki kayıtlar incelenerek, gerekli belirlemeler yapılmıştır.

Yeşil alanların mülkiyet durumlarına ait elde edilen tüm veriler bir sınıflandırmaya tabii tutulmuştur. Bu sınıflandırma ile yeşil alanların mülkiyet durumları belediye, hazine, şahıs, elçilik olmak üzere 4 grupta toplanarak değerlendirmeye hazırlanmıştır. Tüm kamu kurumları mülkiyetindeki yeşil alanlar hazine mülkiyeti başlığında toplanmıştır. Askeri mülkiyette olan açık ve yeşil alanlar halka açık olmadığından dolayı sınıflandırmaya alınmamıştır. Yapılan bu çalışmalar sonucunda mahalleler bazında ve kent bütününde açık ve yeşil alanların alansal büyüklükleri ve mülkiyet durumları belirlenmiştir.

Bu çalışmada imar planlarında ayrılan tüm açık ve yeşil alanlar '**Önerilen**', uygulanmış yani mevcut açık ve yeşil alanlar ise '**Gerçekleşen**' olarak yorumlanacaktır.

II.12.1.2. Açık ve Yeşil Alanların Sınıflandırılması

İmar uygulama planlarında önerilen yeşil alanlardan Park, Çocuk Bahçesi, Spor Alanı, Yeşil Alan, Refüj, Plaj, Kumsal, Yüzme havuzu, Meydan-Tören alanı, Rekreasyon alanı, Festival alanı, Stadyum, Mezarlık, Şehitlik başlıkları altında toplanarak değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmede; imar uygulama planlarında park, park-dinlenme alanı, park-kamping alanı, park-çocuk bahçesi, kordon düzenlemesi, sokak düzenlemesi adı altında ayrılan yeşil alan kullanımları '**Park**'; spor tesisi, oyun alanı, halı saha parkı, golf -spor alanı-çocuk bahçesi, semt oyun alanı, adı altında ayrılan yeşil alan kullanımları '**Oyun**

ve Spor Alanı'; rekreasyon alanı, park-bakı-rekreasyon alanı adı altında ayrılan yeşil alan kullanımları **'Rekreasyon Alanı'**; yeşil alan, ağaçlandırılacak alan, ağaçlandırma alanı adı altında ayrılan yeşil alan kullanımları **'Yeşil alan'** başlıkları altında toplanmıştır.

İmar ve İskan Bakanlığı standartlarına göre yeşil alan tiplerinden park, çocuk bahçesi ve spor alanları **'Aktif yeşil alanlar'** olarak ele alındığından bu çalışmada da aynı yöntem uygulanmıştır. Bakanlığın tüm diğer yeşil alanlar için ayrı ayrı standartları olduğundan dolayı bunlar ilgili bölümler de tek tek bu standartlara göre irdelenmek üzere **"Diğer yeşil alanlar"** başlığı altında toplanmıştır ve kendi kullanım alanları adları altında irdelenmiştir.

II.12.1.3. Açık ve Yeşil Alanların Arazi Çalışmaları İle Değerlendirilmesi

Çanakkale kenti imar uygulama planlarında önerilen açık ve yeşil alanların, alansal büyüklükleri ve mülkiyet durumları ile bulundukları mahallelere göre dağılımı ilgili bölümde açıklandığı şekilde belirlenmiştir. Açık ve yeşil alanların bulundukları mahallelere gidilerek, arazi çalışmaları ile bu alanlar yerinde incelenmiştir. Yapılan bu çalışmalar sonucunda yeşil alanların güncel durumları, donanım ve nitelikleri belirlenmiş, ayrıca çekilen slaytlarla Çanakkale kenti açık ve yeşil mekanlarına ait geniş bir arşiv oluşturulmuştur. Yapılan bu arazi çalışmaları ile elde edilen sonuçlar, önerilen açık ve yeşil alanların gerçekleşen m² olarak alansal büyüklükleri, Çanakkale Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü kayıtları ile karşılaştırılarak yeşil alanların gerçekleşen alansal büyüklükleri kesin olarak belirlenmiştir.

II.12.1.4. Açık ve Yeşil Alan Envanterinin Oluşturulması

Mahallere göre gerçekleşen tüm yeşil alanların alansal büyüklükleri imar uygulama planı paftaları üzerinde ve tapu kayıtlarındaki inceleme, ölçüm ve hesaplamalar ile arazi çalışmaları sonucunda yapılan belirlemelerden sonra yukarıda açıklanan sınıflandırmaya göre kendi içlerinde toplanmıştır. İmar planlarında önerilen tüm açık ve yeşil alanların mülkiyet durumlarına göre yapılan çalışmalar ve belirlemeler sonucunda oluşan alansal büyüklükleri (m² olarak) kendi içlerinde toplanmıştır. Her mahalle için ayrı ayrı "Önerilen açık ve yeşil alan tipleri ve mülkiyet durumuna göre dağılımı" başlıkları altında tablolar oluşturulmuştur. Ayrıca bu değerlendirmeler sonucunda tüm yeşil alanlar mülkiyetlerine göre belediye, hazine, şahıs, elçilik olmak üzere 4 başlık altında toplanarak mülkiyet durumlarına ait bir sınıflandırma yapılmıştır. Geçekleşen yeşil alanların yeşil alan tipi, güncel kullanım durumu ve adları ile bulundukları imar planı Pafta No.ları her mahallere göre oluşturularak ayrı ayrı toplanmıştır. Bu çalışmalar sonucunda 'mahallelere göre açık ve yeşil alanlar, mülkiyet durumları ve güncel kullanım adları' başlıklarında tablolar oluşturulmuştur.

Mahallelere göre imar planlarında önerilen tüm açık ve yeşil mekan tipleri, alansal büyüklükleri 'Aktif yeşil alanlar' ve 'Diğer yeşil alanlar' başlıkları altında toplanarak bir sınıflandırma yapılmıştır. Sınıflandırma önerilen açık ve yeşil mekan tiplerinden park, çocuk bahçesi, spor alanlarının alansal büyüklükleri kendi içlerinde toplandıktan sonra, hepsi tekrar toplanarak her mahalle için 'Aktif yeşil alanlar' hesaplanmıştır. Bu aktif yeşil alanlar dışında kalan önerilen tüm diğer açık ve yeşil mekan tipleri alansal büyüklükleri kendi içlerinde toplandıktan sonra, hepsi tekrar toplanarak her mahalle için 'Diğer yeşil alanlar' hesaplanmıştır. Yapılan işlemlerden sonra ayrıca bu alanlar mülkiyet durumlarına göre sınıflandırılmıştır. Elde edilen değerler her mahalle için önerilen açık ve yeşil alan tiplerinin "Aktif ve diğer açık ve yeşil alanlar olarak sınıflandırılması, mülkiyet durumuna göre alansal dağılımı" nı gösteren tablolar oluşturulmuştur.

Mahallelere göre ve kent bütününde oluşturulan açık ve yeşil alan envanterinin planlamada kullanılması amacıyla yapılan tüm bu tablolar en son iki tabloda toplanarak bir araya getirilmiştir. Bunlardan ilki imar planlarında kent bütününde ve mahallelere göre önerilen ve gerçekleşen tüm açık ve yeşil alan kullanım tiplerinin alansal büyüklüklerinin dağılımı, aktif ve diğer açık ve yeşil alanlar olarak sınıflandırılmasını gösteren tablodur. Ayrıca bu yeşil alanların mahalleler bazında değişik ölçeklerde oluşturulan haritalar üzerinde yerleri belirlenerek işlenmiştir. Bu çalışmalar sonucunda mahallelere göre yeşil alan haritaları elde edilmiştir. İkincisi kent bütününde önerilen ve gerçekleşen açık ve yeşil mekan tiplerinin mülkiyet durumuna göre alansal büyüklüklerinin dağılımı ve aktif ve diğer açık ve yeşil alanlar olarak sınıflandırılmasını gösteren tablodur.

Kent bütününde yeşil alanları ve birbirlerine olan uzaklıklarını görebilmek, kent içindeki dağılımlarını ilişkilendirebilmek için ve etki alanlarını belirlemek amacıyla 46 paftadan oluşan imar uygulama planları 1/ 5000 ölçeğe dönüştürülerek altlık oluşturulmuştur. Elde edilen bu harita üzerine daha önce yapılan sınıflandırmaya göre tüm açık ve yeşil alanların yerleri belirlenerek işlenmiştir. Bu çalışmalar sonucunda kent bütününde tüm önerilen ve gerçekleşen yeşil alanların büyüklüklerini gösterir 1/5000 ölçekli 'Çanakkale Kenti Yeşil Alanları' haritası oluşturulmuştur. Bu harita üzerinde gerçekleşen açık ve yeşil mekanların etki alanlarını belirlemek üzere etki yarıçapına göre plan üzerinde hizmet alanları gösterilmiştir. Ayrıca açık ve yeşil alanların ve kentsel arazi kullanımlarına göre konumunu görebilmek amacıyla 1/ 5000 ölçeğe dönüştürülen altlıktan 'Çanakkale Kenti Nazım Planı' elde edilmiştir. Bu plan renklendirilerek daha sonra slayt çekimi yapılarak, çizgisel ölçek ile eklerde verilmiştir.

II.12.2. Kentsel Yeşil Alan Planlamasında Kullanılan Materyal ve Metodlar

II.12.2.1. Nüfus Özelliklerinin Değerlendirilmesi

Kent bütününde ve mahalleler bazında 1965-90 yılları arasındaki DİE genel nüfus sayımı sonuçlarına göre nüfus ve senelik artış hızı belirlenmiştir. Bu belirlemelere göre 1995 ve 2000 yılları için nüfus tahminleri yapılmıştır. Ayrıca 1990 yılı genel nüfus sayımı sonuçlarına göre mahalleler bazında nüfusun yaş grupları ve mahallelerin kendi toplam nüfusları içindeki yaş gruplarının oranları belirlenmiştir. Özellikle mahallelere göre açık ve yeşil alan gereksiniminin saptanmasında gerekli olan, 3-10 yaş ve 11-18 yaş grupları ve bunların toplam nüfus içindeki oranları saptanmıştır. Yapılan belirlemelerle elde edilen oranlar baz alınarak, 1995 ve 2000 yılları nüfuslarına uygulanarak mahallelere göre bu yaş grupları nüfusu tahmin edilmiştir. Ancak Esenler mahallesinin 1992 yılında imara açılması nedeniyle DİE'de nüfusu ve yaş grupları dağılımı hakkında kesin bir bilgi yoktur. Ancak bu mahalle için muhtarlık kayıtlarından 1995 yılı seçmen sayısının 1190 kişi, kayıtlı hanehalkı sayısının yaklaşık 5000 kişi olduğu belirlenmiştir. Bundan dolayı tüm mahallelerin yaş gruplarının ortalaması alınmış ve toplam nüfusları içindeki oranlarına göre Esenler mahallesi yaş grupları dağılımı tahmin edilmiştir.

II.12.3. Halkın Planlamaya Katkısının Sağlanması

Çanakkale kenti açık ve yeşil alan gereksiniminin saptanmasında, kullanıcı kitle özelliklerinin, boş zaman durumu ve alışkanlıklarının, rekreasyonel gereksinimlerinin saptanması amacıyla yapılan anket uygulamasında kullanılan yöntemler dört başlık altında toplanarak açıklanmıştır.

II.12.3.1. Anket Formunun Kapsamının Belirlenmesi ve Verilerin Toplanması

Anket formunun oluşturulmasında Sabaz (1986)'a göre, Sözen (1977)'e göre ve ayrıca çeşitli kaynaklara göre 10 anket formu örneği oluşturulmuştur. Bunlardan seçilen son anket formu öndeneme anket uygulaması yapmak amacıyla Çanakkale mahalleler genelinde 100 kişiye uygulanmıştır. Bu uygulama sonucunda soruların daha anlaşılır olması, uygulamada kolaylık ve zaman kazanma açısından bazı soruların seçeneklere dönüştürülmesi gereği ortaya çıkmıştır. Bu doğrultuda yapılan büro çalışmaları ile öndeneme anket formu yeniden düzenlenerek, uygulanacak anket formunun son hali oluşturulmuştur. Buna göre anket formu 3 bölüm ve 36 sorudan oluşmaktadır ve uygulanan anket formu eklerde verilmiştir. Anket formunda birinci bölümde bireylere yönelik bilgiler ; ikinci bölümde bireylerin boş zamanları ve değerlendirme biçimleri, eğilimleri ; üçüncü bölümde bireylerin park ve yeşil mekanları kullanım ilgilerine ait bilgiler sorgulanmaktadır. Anket uygulaması ile mahallelere göre ve kent bütününde bireylerin ;

- * cinsiyeti, yaşı, medeni durumu, çocuk sahibi olma durumu,
- * hane halkı sayısı, hanede emekli sayısı,
- * eğitim durumu, meslek sahibi olma durumu,
- * araca sahipliği ve halen ikamet edilen konuta sahiplilik durumu,
- * halen ikamet edilen konutun biçimi (bahçeli ev, apartman vb.),
- * ikamet edilen mahalle adı ve aynı mahallede ikamet süresi,
- * halen herhangi bir işte çalışma durumu,
- * haftaiçi ve hafta sonundaki boşzamanı olma durumu ve süresi,
- * açık havada önceliğine göre boş zamanlarında yaptığı faaliyetleri,
- * mahalle, şehir ve şehir yakın çevresi park ve yeşil alanları önceliğine göre kullanma durumu, kullanma biçimi, kullanmıyor ise kullanmama nedenleri,
- * şehir yakın çevresinde bildiği açık ve yeşil mekanlar ve ulaşım biçimi,
- * boşzamanlarında gittiği yerlerde en fazla istenilen açık ve yeşil mekan kullanımları ve özellikleri,
- * yerleşim yerinde gereksinim duyduğu yeşil mekan tipleri ve kullanımlar,
- * imar planlarının hazırlanması ve uygulanmasına halkın katılım durumuna ait bilgilerin elde edilmesi amaçlanmıştır.

II.12.3.2. Denek Kitlesinin Özelliklerinin ve Sınırlılıklarının Belirlenmesi :

Gerçekçi sonuçlara ulaşabilmek için reşit olma yaşı olan 18 yaş baz alınarak anketi 18 yaş ve daha yukarı yaş nüfusuna uygulamak amaçlanmıştır. Anketin uygulanması 1996 yılı ilkbahar ve yaz aylarında yapılacağından, fakat en son nüfus sayımı 1990 yılında yapıldığından 1996 yılına ait nüfus verileri tahmin edilerek elde edildi. 1965-1990 yılları arası senelik nüfus artışından, 1996 yılı nüfusu tahmin edilmiştir. Ayrıca mahalleler bazında 1990 yılı 18 yaş ve daha üzeri yaş grubu nüfus ve bu yaş grubu nüfusun mahalleler toplam nüfusları içindeki oranı belirlenerek, bu oran 1996 yılı toplam nüfusuna uygulanarak tahmin edilmiştir.

Anketin uygulanacağı kitlenin büyüklüğünün belirlenmesinde istatistiki olarak anketin toplam kitlenin % 3'ünden azına uygulamaması gerektiği prensibi dikkate alınmıştır. Buna göre mahalleler nüfusunun en az % 3'üne anket uygulanmasına karar verilmiştir.

Örnekleme seçiminde tesadüfi örneklem tekniği kullanılarak, her mahallele için Çanakkale Belediyesi'ne kayıtlı konut kapı numaralarından rastgele olabilmesi için kura ile konutlar belirlenmiştir. Ayrıca belirlenen bu konutların bazılarının boş olabileceği düşünülerek yedek adresler belirlenmiş ve Çanakkale Valiliği'nden alınan izinle anket uygulamasına başlanmıştır.

Anket uygulama çalışmaları sonunda mahallelerin kendi toplam (18 yaş ve daha üzeri yaş nüfus) nüfuslarının, uygulanan anket sayısına göre oranı şöyledir: Barbaros mahallesi anket oranı % 5.76, anket sayısı 549; Cevatpaşa mahallesi anket oranı % 4.46, anket sayısı 869; İsmetpaşa mahallesi anket oranı % 5.41, anket sayısı 460; Kemalpaşa mahallesi anket oranı % 4.42, anket sayısı 126 ; Namık Kemal mahallesi anket oranı % 6.15 anket sayısı 66 Fevzipaşa mahallesi anket oranı % 6.01, anket sayısı 95; Esenler mahallesi anket oranı % 12.77, sayısı 152'dir. Kent bütününde toplam nüfusu içindeki uygulanan anket oranı % 5.25, toplam anket sayısı 2320'dir (Ek 3-Tablo: 64).

II.12.3.3. Verilerin Değerlendirilmesinde Uygulanan İstatistiksel Yöntemler

Deneklere uygulanan anketlerle elde edilen verilerin değerlendirilmesinde, İ.Ü. Haydar Furgaç Bilgisayar Araştırma ve Uygulama Merkezi'nde yapılan görüşmeler sonucunda SPSS paket programının kullanılmasına karar verilmiştir. Toplam olarak 2320 deneğe anket uygulanmış ancak 7 anket formu geçersiz kabul edilmiştir. Buna göre 2313 anket formu, İ.Ü. Bilgisayar Merkezi tarafından SPSS paket programı için oluşturulmuş kodlama formlarına 5 ay süren çalışmalar ile tarafımdan kodlanmıştır. Kodlama sistemine göre anket soruları ve bazı soruların cevapları veya cevap şıkları değişken (X) olarak ele alınmıştır. Toplam değişken sayısı 198'dir. Her bir değişkene sıfırdan başlamak üzere sayısal değerler verilmiştir. Kodlama işlemi biten bu kodlama formları, Bilgisayar Merkezi Veri Hazırlama Bölümünde üç sistem operatörü tarafından 4 ay süren çalışmalar sonucunda sisteme geçirilmiştir. Bir anket sorusu kodlanmış olarak yatayda bir ekrana sığmasından dolayı 19 DATA'da toplanmıştır. Bu DATA'ların ve kapsadığı anket form numaralarının sıralanışı şöyledir :

DATA	6 DATA	7 DATA	8 DATA	9 DATA	10 DATA
ANKET NO. SU (1-1053)	(1-1053)	(1-1053)	(1-1053)	(1-1053)	(1-1053)
DATA	1 DATA	2 DATA	3 DATA	4 DATA	5 DATA
ANKET NO. SU (1054-1353)	(1054-1683)	(1054-1473)	(1054-1473)	(1054-1623)	
DATA	1 B DATA	2 A DATA	3 A DATA	4 B DATA	5 A DATA
ANKET NO. SU (1354-1623)	(1684-2313)	(1474-1923)	(1474-1893)	(1624-2193)	
DATA	1 A DATA	3 B DATA	4 A DATA	5 B DATA	
ANKET NO. SU (1624-2313)		(1924-2313)	(1894-2313)	(2194-2313)	

Verilerin SPSS paket programına geçirilmesinden sonra tüm datalar anket formundaki değişken sırasına göre ardarda sıralanmıştır. Verilerin değerlendirilmesi için gerekli ana değişken X ve karşılaştırılacak değişkenler (X) belirlenmiştir. Ayrıca dağılık olan değişkenler veya benzer özellikte olan bazı değişkenler Y değişkeni olarak ele alınmış ve

karşılaştırılacak değişkenler (X veya Y olarak) belirlenmiştir. Bu belirlemelerden sonra değişkenlerin karşılaştırma işlemlerine başlanmıştır.

Karşılaştırmada özellikle ana değişken olarak belirlenen X12 yani mahallelere göre tüm değişkenler karşılaştırılmıştır. Ayrıca çalışma durumunun, boş zaman durumunun ve boş zaman alışkanlıklarının ana değişken olarak belirlenen bireye yönelik özelliklerden; cinsiyete, yaş gruplarına ve öğrenim düzeyine göre karşılaştırması yapılmıştır. Tüm karşılaştırma sonuçları bilgisayar çıktısı olarak toplam 230 tabloda toplanmıştır ve tek tek yorumlanmıştır. Ancak anlamlılık derecesi olan ve sonuçları araştırma için çok önemli olan toplam 53 tablo Ek 5'de verilmiştir.

Elde edilen veriler ECXEL programında ve WINDOWS-95 programında oluşturulan tablolara işlenmiş ve anlamlılık derecesi yüksek olanlardan konu için önemli olanlar grafik haline getirilerek eklerde verilmiştir (Ek 2- Ek 3).

II.12.3.4. Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Bu araştırmada istatistiksel yöntem olarak iki nitelik veya değişken arasında ilişkinin olup olmadığını sorgulayan 'ki-kare' analizi kullanılmıştır. Ayrıca tüm değişkenlerin frekans dağılımları bulunmuştur. Anlamlılık derecesinde 0.05 sınırı alınmıştır. Bu değerden küçük anlamlılık değeri olan değişkenler arasında anlamlı bir ilişki var olduğundan, bu veriler değerlendirmeye alınmıştır. Sıfır hipotezi çoğunlukla olumsuz şekilde, yani 'değişkenler arasında bir ilişki yoktur' şeklinde ifade edilmiştir. Eğer anlamlılık derecesi 0.05'lik sınırı aşmışsa bu durumda hipotezimiz red edilmiştir. H_0 : nitelikler arasında ilişki yoktur, H_1 : nitelikler arasında ilişki vardır. Anlamlılık derecesi (P) 0.05'den büyük olan değişkenler *X veya *Y olarak belirtilmiştir. Bu değişkenler arasında bir ilişki olmadığından dolayı değerlendirmeye alınmamıştır. Örneğin X1 by X 12'de mahalleler bazında deneklerin cinsiyete göre dağılımında: $P < 0.05$ olduğundan iki değişken arasında anlamlı bir ilişki vardır. Satır ve sütun arasında anlamlı yüzde farklılıkları incelenerek ilişkinin nedeni belirlenmiştir.

X1 Cinsiyet durumu		X 12 MahallelerX 1 by X 12					
	0	1	2	3	4	5	6
0	235	448	180	72	29	26	53
	22.5	43.0	17.3	6.9	2.8	2.5	5.1
	43.1	51.8	39.0	57.6	44.6	27.7	34.9
	10.2	19.4	7.8	3.1	1.3	1.1	2.3
1	310	417	281	53	36	68	99
	24.5	33.0	22.2	4.2	2.8	5.4	7.8
	56.9	48.2	61.0	42.4	55.4	72.3	65.1
	13.4	18.1	12.2	2.3	1.6	2.9	4.

$X^2=49.16$ Serbestlik Dercesi: 6 Anlamlılık Derecesi (P): 0.00001 $P < 0.05$ olduğundan

II.12.4. Kentsel Açık ve Yeşil Mekan Gereksinim ve Açığının Saptanması

Çanakkale'nin kentsel gelişim sürecinde, 1995 ve 2000 yılı itibariyle açık ve yeşil mekan gereksiniminin saptanmasında, İmar ve İskan Bakanlığı standartlarına göre tespit edilen normlar dikkate alınmıştır. Bu standartlara göre 5000 nüfusa kadar toplam 1,5 m²/kişi, 15 000 nüfusa kadar toplam 3 m² /kişi, 45 000 nüfusa kadar 2,5 m² /kişi, toplam kişi başına 7 m² aktif yeşil alan önerilmiştir. Ayrıca Tümer (1976)'e göre Kaymaklı (1990) kullanıcıya dönük rekreasyon alanı ve tesislerinin kapsamı üzerine verilen standartlar dikkate alınmıştır.

Bu standartlara göre Çanakkale Kenti açık ve yeşil mekan gereksinimini saptanmak için, gerekli olan nüfus verileri belirlenmiştir ; Çanakkale Kenti mahalleleri bazında, DİE 1965-1990 yılları arasındaki nüfus sayım sonuçları dikkate alınarak, 1995 ve 2000 yılı nüfusları ile nüfusun yaş gruplarına göre dağılımları tahmin edilmiştir. Bu değerlendirme sonuçlarına göre, Bakanlığın belirlediği normlar bazında, kişi başına veya çocuk başına düşmesi gereken açık ve yeşil mekan tiplerinin alansal büyüklükleri (m² olarak) belirlenmiştir.

Açık ve yeşil mekanların yeterliliği ve buna göre alan gereksinimi ve açığının belirlenmesi için; mahalleler bazında gerçekleştirilmiş (mevcut) ve imar uygulama planlarında önerilmiş (ayrılmış) açık ve yeşil alanlar, yani açık ve yeşil mekanlar tespit edilmiştir. Daha sonra İmar uygulama planlarında önerilen park, çocuk bahçesi, oyun ve spor alanları 'Aktif Yeşil Alan'; yeşil alan, refüj, mezarlık, şehitlik, ağaçlandırma alanı ve benzeri alanlar 'Diğer Açık ve Yeşil Alanlar' başlığı altında gruplandırılmıştır. Bu alanların ve mekanların büyüklükleri, mülkiyet durumları belirlenerek 'Yeşil Alan Envanteri' oluşturulmuştur. Ayrıca gerçekleşen alanların güncel kullanımları, etki alanları, donanım ve çekicilikleri araştırılmıştır.

Yeşil alan envanteri ile yapılan değerlendirmeler ve sonuçları, Bakanlığın normlarına göre saptanan açık ve yeşil mekan gereksinimleri ile karşılaştırılarak alan açığı belirlenmiştir. Böylece kent bütününde ve mahalleler bazında açık ve yeşil mekan tiplerine göre alan gereksinimi m² olarak tespit edilmiştir. Ayrıca mahalleler bazında yapılan anket uygulamasıyla, kullanıcı kitlenin açık ve yeşil mekan gereksinimi, rekreasyonel eğilimleri ile ilgili veriler elde edilmiştir.

Son olarak Bakanlığın normlarına ve anket uygulamasına göre elde edilen açık ve yeşil mekan gereksinimleri birbiriyle karşılaştırılmış ve ilişkilendirilmiştir. Tüm bu karşılaştırma, değerlendirme ve irdelemelerin sonuçlarına göre açık ve yeşil mekan

gereksinimi, alan açığı ve bu mekanların kullanımlarına yönelik öneriler ve tespitler yapılmıştır.

III. BULGULAR

III. 1. AÇIK VE YEŞİL ALAN ENVANTERİ

Çanakkale Kenti imar planlarında önerilen ve gerçekleştirilen açık ve yeşil alanlarına ait envanter, mahallelere göre ve kent bütününde olmak üzere iki başlık altında toplanmıştır.

III.1.1. Mahallelere Göre Yeşil Alan Envanteri

Mahallelere göre imar planında önerilen ve gerçekleşen açık ve yeşil alanlar aktif yeşil alan ve diğer açık ve yeşil alanlar başlıkları altında toplanmış ve mülkiyet durumları değerlendirilmiştir.

III.1.1.1. Mahallelere Göre Aktif Yeşil Alanlar

İmar uygulama planlarında Çanakkale Merkez İlçe mahalleleri için önerilen ve gerçekleşen yeşil alan kullanımlarının büyüklükleri ve mülkiyet durumları ilgili bölümlerde açıklandığı gibi belirlemelerden elde edilen sonuçlara göre mahalleler bazında değerlendirilmiştir.

İmar ve İskan Bakanlığı standartlarına göre yeşil alan tiplerinden park, çocuk bahçesi ve spor alanları aktif yeşil alanları oluşturmaktadır. Buna göre bu bölümde mahalleler bazında aktif yeşil alanlar ve mülkiyet durumları incelenmiştir.

Barbaros mahallesi için imar planında önerilen toplam park alanı 16141 m²'dir, bunun % 9.2'si gerçekleştirilmiştir. Gerçekleşen bu park alanı hazine mülkiyetinde olan 1500 m² büyüklüğündeki Barış Kordonu'dur. Bu alan 200 m uzunluğunda bir sahil düzenlemesidir. Yürüme yolu, deniz kenarında bulunan oturma grupları ve 4-7 yaş çocuk oyun alanından oluşmaktadır.

Önerilen çocuk bahçesi toplam alanı 18189.5 m²'dir ve bunun % 16.79'u gerçekleştirilmiştir, belediye mülkiyetindeki bu alan 3054 m² büyüklüğündeki iki çocuk bahçesinden oluşmaktadır (Ek 6- Resim 1).

Önerilen spor alanlarının toplamı 48463.5 m²'dir ve belediyenin mülkiyetinde olan bu alanların % 59.67'si gerçekleştirilmiştir. Gerçekleşen 28923 m² lik bu spor alanlarının 24900 m²lik kısmı 'Spor tesisi' olarak Çanakkale Dardanel Spor Klübüne 49 yıllığına yap-işlet-devret

projesi kapsamında kiraya verilmiştir. Bu alanda (60X90 m) ölçülerinde çim zeminli bir futbol sahası bulunmaktadır (Ek 6- Resim 2). 4023 m² büyüklüğündeki yeşil alan olarak önerilen ve daha sonra üzerinde spor alanı uygulanan alan ise bir işletmeye 'Halı saha parkı' olarak kiraya verilmiştir. Bu alanda 1 çim zeminli mini futbol sahası bulunmaktadır.

Sonuç olarak Barbaros mahallesi için imar planında ayrılan aktif yeşil alan toplamı 228294 m²'dir, bunun % 70.69'u belediye, % 29.31'i hazine mülkiyetindedir. Bu toplam alanın % 14.66'sı yani 33477 m²'si gerçekleştirilmiştir (Ek-3 Tablo: 38, 45), (Tablo: 52), (Harita : 9).

Cevatpaşa mahallesi için imar planında önerilen park alanı 61206.32 m²'dir ve bunun % 70.55'i gerçekleşmiştir. Gerçekleşen bu belediyenin mülkiyetindeki toplam olarak 43186.84 m² büyüklüğündeki alan 7 adet park alanından oluşmaktadır.

1. Sanat Sokağı Düzenlemesi : Sanatsal aktivitelerin yapılması amacıyla 250 m² büyüklüğündeki bu alan el sanatları ve kitap satış birimleri olarak kullanılan estetik görünümlü ahşap üç kulübe bulunan bir sokak düzenlenmesidir (Ek 6- Resim 3).

2. 500.yıl Parkı (Dostluk Parkı) : 16647.71 m² büyüklüğünde, içinde bir amfiteatro, satranç köşesi, çocuk oyun bahçesi, ebeveyn oturma ve grup oturma yerleri, yürüme yolları bulunan park alanıdır. Ayrıca alanın bir kısmında daha önceleri musevi cemaatinin mezarlığı olarak kullanılan ve yahudi mezarlığı adı ile anılan yoğun ağaçlıklı alan korunarak günümüze kadar varlığını sürdürebilmiştir. Bu alandan Çanakkale Kenti ve Çanakkale Boğaz Peyzaj'ı görülmektedir.

3. Lodos Parkı : Deniz kenarında 3329.96 m² büyüklüğünde park alanıdır. Kordon düzenlemesinin bitiş noktasında bulunan, boylu ağaçlar altında oturma grupları ve çocuk oyun bahçesi bulunan park alandır (Ek 6- Resim 4).

4. Tarihi Halk Bahçesi (İngiliz Bahçesi) : Bu alan 14419.17 m² büyüklüğünde, kapitülasyonlar zamanında mülkiyeti ingilizlere ait olan alan üzerinde fahri konsolosluk yapan bir ingiliz ailesine ait residans'ın bulunduğu bahçedir ve o zamanlar bu bahçe "İngiliz Bahçesi" olarak anılmaktaydı. Bahçe 2.8 m. yükseklikte doğal taştan yapılmış ve üzeri demir parmaklıklı duvarlarla çevrili olup, içinde İngiliz Adaları'nın krokisi şeklinde süs havuzu ve ayrıca özenle yetiştirilen ve korunan pek çok bitki bulunmaktaydı (Haber, 1994).

Bahçe 1935 yılında Belediye tarafından istimlak edilerek adı "Halk Bahçesi" olarak değiştirilmiş ve kamu yararına halka açılmıştır. 1963 yılından itibaren bu park içinde 'Trova Festivalleri' düzenlenmekte, kent ve yakın çevre köyleri bu festivale katılmaktadır. Bu festivallerde, parkın ana giriş kapısına "Tahta Truva Atı" maketi yerleştirilmektedir (Haber, 1987).

Günümüzde bu bahçe içinde ağaçlar altında oturma yerleri, yürüyüş yolları ve küçük bir çocuk bahçesi bulunmaktadır. Süs havuzu halen mevcuttur, ancak orjinal şekli zamanla

bozulmuştur. Halk tarafından bakılamayan hayvanların bahçeye getirilmesi ile ve burada Park ve Bahçeler Şefliği'nde çalışanların kişisel çabaları ile oluşan sembolik bir hayvanat bahçesi vardır. Parkın en önemli özelliği anıtsal nitelikte pek çok ağacın ve hayli gelişmiş çalıların varlığıdır. Ancak belediyenin en son yaptığı düzenlemelerde bu ağaçları 1.5 m' ye varan yükseklikte toprak ile doldurarak alan yükseltilmiştir. Değerli bulunan ağaçlardan bazılarının ise gövdelerinin toprak ile temastan zarar görmemesi için, gövde çevresine belli bir mesafede örülen tuğla duvarlarla toprağın tutulmasına çalışılmıştır. Bahçe içindeki bu düzenleme çalışmaları halen devam etmektedir (Ek 6- Resim 5).

5. Rotary Park : 2400 m² büyüklüğünde içinde içme suyu kullanımına imkan veren bir çeşme bulunan gelişmiş ağaçların bulunduğu bir alandır. Daha önceleri şimdiki 500. yıl park alanının devamı olan bu alan içinden geçirilen araç yollarıyla bölünmesi sonucunda üçgen formunda bir yeşil alan olarak ayrılmıştır.

6. Morabbin Parkı : Kordon düzenlemesi içinde 640 m² büyüklüğündeki küçük bir dinlenme parkıdır. Çanakkale Belediyesi'nin Viyana'daki bir belediye ile kardeş belediye olması nedeniyle dostluk simgesi olarak bu küçük park alanı ayrılmıştır (Ek 6- Resim 6).

7. Kordon Düzenlemesi : 5500 m² büyüklüğünde ve 700 m. uzunluğunda bir sahil düzenlemesidir. Alanda oturma yerleri ve satış birimleri bulunmaktadır. Bu nedenle günün belirli saatlerinde kordona paralel olarak uzanan araç yolu trafiğe kapatılmakta ve satış birimlerine ait oturma grupları Kayserili Ahmetpaşa Caddesi üzerine yerleştirilmek suretiyle halkın kullanımına açılmaktadır (Ek 6- Resim 6).

Önerilen çocuk bahçesi toplam alanı 550 m²'dir ve bu alan Havan Tabya Çocuk Bahçesi' olarak uygulanmıştır. Ayrıca imar planında 688 m² yeşil alan, 2238 m² 'Trafik Eğitim Merkezi' olarak önerilen alanlar çocuk bahçesi kullanımı şeklinde uygulanmıştır.

Önerilen spor alanı toplam alanı 4112.73 m²'dir, belediyenin mülkiyetinde olan bu alanın tamamında 'Semt Oyun Alanı' gerçekleştirilmiştir. Bu alanda 1 çim zeminli mini futbol sahası bulunmaktadır.

Sonuç olarak Cevatpaşa mahallesi için imar planlarında ayrılan aktif yeşil alanlar toplamı 66919.05 m²'dir, bunun % 68.53'ü belediye, % 13.66'sı hazine, % 17.81'i şahıs mülkiyetindedir. Bu toplam alanın % 74.02'si yani 49537.57 m²'si gerçekleştirilmiştir (Ek-3 Tablo: 39, 46), Tablo: 53), (Harita: 10).

İsmetpaşa mahallesi için imar planlarında önerilen toplam park alanı 82422.34 m²'dir ve bunun %1.25'i 2 park olarak gerçekleştirilmiştir.

1. Üçgen Park (İsmetpaşa Mahalle Parkı) : Belediye mülkiyetindeki bu alan 261m² büyüklüğündedir ve yeşil alan olarak önerilmiş, ancak park alanı şeklinde gerçekleştirilmiş,

üçgen formu alan içinde oturma yeri, basket potası ve çocuk bahçesi bulunan sıkıştırılmış toprak zeminli bir alandır.

2. Hasan Koyuncu Parkı : Belediye mülkiyetinde 768 m² büyüklüğündeki bu alan çocuk bahçesi olarak önerilmiş fakat park alanı kullanımı şeklinde gerçekleştirilmiştir. Bir kaç oturma bankı ve kullanılamaz durumda çocuk oyun aletlerinin bulunduğu, sıkıştırılmış toprak zeminli bir alandır (Ek 6- Resim 7).

Önerilen çocuk bahçesi toplam alanı 26641.404 m²'dir ve bunun % 5.81'i belediye mülkiyetindeki 1550 m² büyüklüğündeki alan çocuk bahçesi olarak gerçekleştirilmiştir.

Önerilen spor alanı toplam alanı 3546.404 m² olan belediye mülkiyetindeki bu alanın tamamı 'Halı Saha Parkı' olarak gerçekleştirilmiştir. Bu park alanında 1 çim zeminli mini futbol sahası ve ayrıca sıkıştırılmış toprak zeminli 4-7 yaş grubuna hizmet veren oyun aletleri (ikili 4 salıncak ve 2 kaydırak, 1 tahtarevalli ve bir tambur oyun elemanı) yerleştirilmiştir (Ek 6- Resim 8).

Sonuç olarak İsmetpaşa mahallesi için imar planında ayrılan aktif yeşil alan toplamı 112612,14 m²'dir, bunun % 90.73'ü belediye, % 9.27'si şahıs mülkiyetindedir. Bu toplam alanın % 5.43 'ü yani 6125.404 m²'si gerçekleştirilmiştir (Ek-3 Tablo: 40, 47), (Tablo: 54), (Harita: 11).

Esenler mahallesi için imar planında önerilen toplam park alanı 228207 m²'dir ve bunun % 2.82'si gerçekleşmiştir. Gerçekleşen bu alan belediye mülkiyetindeki 6443 m² büyüklüğünde iki parktan oluşmaktadır.

1. Uğur Mumcu Parkı : Belediye mülkiyetindeki 4783 m² büyüklüğünde ve içinde Uğur Mumcu anısına heykeli bulunan park alanıdır. Alan içinde tek pota basketbol sahası ve 4-7 yaş çocuk oyun alanı bulunan sıkıştırılmış toprak üzerinde çakıl serili zeminden oluşmaktadır (Ek 6- Resim 9).

2. Park alanı : Belediye mülkiyetindeki 1660 m² büyüklüğünde alan içinde çocuk oyun aletleri bulunan, sıkıştırılmış toprak zeminden oluşan park alanıdır.

Önerilen çocuk bahçesi toplam alanı 17238.5 m² ve spor alanı toplam alanı 16249 m²'dir, fakat uygulanmamıştır.

Sonuç olarak Esenler mahallesi için imar planlarında ayrılan aktif yeşil alan toplamı 261695.34 m²'dir ve bunun % 60.11'i belediye, % 17.81'i hazine, % 22.08'i şahıs mülkiyetindedir. Bu toplam alanın % 2.46'sı yani 6443 m²'si gerçekleştirilmiştir (Ek-3 Tablo: 41, 48), (Tablo: 55), (Harita: 12).

Kemalpaşa mahallesi için imar planlarında park, çocuk bahçesi ve spor alanı ayrılmamıştır ve gerçekleştirilememiştir, sonuç olarak bu mahallede hiç bir aktif yeşil alan yoktur (Ek-3 Tablo: 42, 49), (Tablo: 56), (Harita: 13),

Namık Kemal mahallesi için imar planlarında bu mahalle için park, çocuk bahçesi, spor alanı ayrılmamıştır ve gerçekleştirilememiştir, sonuç olarak bu mahallede hiç bir aktif yeşil alan yoktur (Ek-3 Tablo: 43, 50), (Tablo: 57), (Harita: 14).

Fevzipaşa mahallesi için imar planında önerilen toplam park alanı 25380.9 m²'dir ancak bunun iki düzenlemeden oluşan 5280.9 m²'si yani % 20.80'i gerçekleştirilmiştir.

1. Çimenlik Kalesi Parkı:Belediye mülkiyetindeki 3045.25 m² büyüklüğündeki bu park alanı tabya yanında bulunmasından dolayı "Çimenlik Kalesi"nin adı ile anılmaktadır (Ek 6-Resim 10).

2. Nusret Mayın Tabya Düzenlemesi: Hazine mülkiyetindeki 2235.65 m² büyüklüğündeki bu alanda 18 Mart Deniz Savaşları'nda zaferin simgesi olmuş Tabya'nın bir minyatürü yerleştirilmiştir. Tabya içinde bu savaşlara ait belge ve fotoğrafların sergilendiği küçük bir sergi odası bulunmaktadır (Ek 6- Resim 10).

Bu mahalle için çocuk bahçesi olarak imar planlarında yer ayrılmamış ve gerçekleştirilmemiştir. Ayrıca 28565 m² büyüklüğünde spor alanı ayrılmasına rağmen gerçekleştirilmemiştir.

Sonuç olarak: Fevzipaşa mahallesi için imar planında ayrılan aktif yeşil alan toplamı 53945.9 m²'dir ve bunun % 5.65'i belediye, % 94.35'i hazine mülkiyetindedir. Bu toplam alanın % 9.78'si yani 5280.9 m²'si gerçekleştirilmiştir (Ek-3 Tablo: 44, 51), (Tablo: 58), (Harita: 15).

III.1.1.2. Mahallelere Göre Diğer Yeşil Alanlar

Barbaros mahallesi için önerilen yeşil alanların toplam alanı 8596938.7 m² dir, bunun % 0.11'i yani 9861 m²'si ve önerilen refüjlerin toplam alanı 147588 m²'dir, bunun % 2.91'i yani 4302 m²'si gerçekleştirilmiştir.

Bu mahalle için imar planında ayrılmış bir pazar yeri olmamasına rağmen, gereksinim üzerine bir sokak içinde yaklaşık 1000 m²'lik bir alan, pazar günleri kurulan 'Pazar Pazarı' olarak halkın kullanımına açılmaktadır.

Plaj alanı olarak ayrılmış 8416 m² büyüklüğündeki alan ise uzun yıllar 'Halk Plajı' olarak kullanılmıştır. Ayrıca 7350 m² büyüklüğünde bir kumsal alanı vardır.

Bu mahallede imar planında 1567.5 m² büyüklüğünde şehitlik önerilmiş ve uygulanmıştır (Ek 3-Tablo: 38, 45), (Tablo: 52), (Harita: 9).

Cevatpaşa mahallesi için önerilen yeşil alanların toplam alanı 3271172 m² dir, bunun % 1.13'ü yani 37161.329 m²'si gerçekleştirilmiştir.

İmar planında önerilen refüjlerin toplam alanı 19050.5 m² dir, bunun % 46.78'i yani 8911.5 m²'si gerçekleştirilmiştir.

Bu mahalle için imar planında ayrılmış bir pazar yeri olmamasına rağmen, gereksinim üzerine bir sokak içinde yaklaşık 1000 m²'lik bir alan, salı günleri kurulan 'Salı Pazarı' olarak halkın kullanımına açılmaktadır.

İmar planlarında önerilen rekreasyon alanı toplam alanı 37247.036 m²'dir, bunun % 43.90'ı yani 16354.456 m²'si gerçekleştirilmiştir.

Önerilen yüzme havuzu olarak 1050 m²'dir fakat hiçbir uygulama yapılmamıştır.

Önerilen mezarlık toplam alanı 97263.434 m²'dir ve bunun % 90.23'ü yani 87765.167 m²'si 'Şehir Mezarlığı' olarak gerçekleştirilmiştir (Ek 3-Tablo: 39, 46), (Tablo: 53), (Harita: 10), (Ek 6- Resim 11).

İsmetpaşa mahallesi için önerilen yeşil alanların toplam alanı 59540.66 m²'dir ve bunun % 30.41'ı yani 18111 m²'si gerçekleştirilmiştir.

Önerilen refüjlerin toplam alanı 60514.04 m²'dir ve bunun % 24.20'si yani 14641.5 m²'si gerçekleştirilmiştir.

Bu mahalle için imar planında ayrılmış bir pazar yeri yoktur.

İmar planlarında önerilen rekreasyon alanı toplam alanı 141547.4 m²'dir, fakat gerçekleştirilmemiştir (Ek 6- Resim 12).

Bu mahalle için imar planında ayrılmış 55836.07 m² büyüklüğündeki alana stadyum yapılmıştır. Bu alanda 68X105 m boyutlarında çim zeminli, drenajı sağlanmış, 6 kulvarlı toprak zeminli koşu pisti ve trübün altı kapalı bir spor salonu vardır (DİE, 1992). Güncel kullanım adı '18 Mart Stadyumu'dur.

İmar planında 3613.3 m² büyüklüğünde şehitlik önerilmiş ve tamamı uygulanmıştır (Ek 3-Tablo: 40, 47), (Tablo: 54), (Harita:11).

Esenler mahallesi için imar planlarında önerilen yeşil alanların toplam alanı 71247 m²'dir ve bunun % 21.58'ı yani 15376.5 m²'si ve önerilen refüjlerin toplam alanı 10567 m²'dir ve bunun % 4.73'ü yani 500 m²'si gerçekleştirilmiştir.

İmar planında 1000 m² büyüklüğünde pazar yer ayrılmıştır, fakat gerçekleştirilememiştir. Ayrıca 15143.13 m² büyüklüğünde şehitlik alanı önerilmiş ve tamamı uygulanmıştır (Ek 3-Tablo: 41, 48), (Tablo: 55), (Harita: 12), (Ek 6-Resim13).

Kemalpaşa mahallesi için imar planlarında önerilen yeşil alanların toplam alanı 7552.18 m²'dir ve bunun % 1.02'si yani 77.18 m²'si gerçekleştirilmiştir.

Önerilen refüjlerin toplam alanı 2102 m²'dir ve bunun tamamı gerçekleştirilmiştir. Bu mahalle için imar planında ayrılmış bir pazar yeri yoktur.

Önerilen 12292.56 m² büyüklüğünde meydan-tören alanının tamamı uygulanmıştır (Ek 6- Resim 14, 15). Bunlar "Cumhuriyet Meydanı" ve "Saat Kulesi Meydanı" olmak üzere iki meydan alanından oluşmaktadır.

1. Cumhuriyet Meydanı : 'Kent Meydanı' niteliğindeki bu alanda bulunan Atatürk Heykeli ve savaşları temsil eden toplar kentin en önemli nüvelerinden biridir. Zeminde yapısal malzeme olarak çim derzli beton kullanılmış, çiçek kasaları ve oturma elemanlarıyla mekanlar oluşturulmuştur.

2. Saat Kulesi Meydanı : Saat kulesi Çanakkale'nin ünlü anıtlarından biridir ve dört tarafında saat bulunan bu kule eskiden şehirdeki yangınların, kule çanlarının çalınması suretiyle halka duyurulması amacıyla yaptırılmıştır (Ek 3-Tablo: 42, 49), (Tablo: 56), (Harita: 13), (Ek 6- Resim 16).

Namık Kemal mahallesi için önerilen yeşil alanların toplam alanı 52337.5 m²'dir ve bunun % 23.08'si yani 12080.73 m²'si gerçekleştirilmiştir.

Önerilen refüjlerin toplam alanı 504 m²'dir ve bunun tamamı gerçekleştirilmiştir.

Bu mahalle için önerilen pazar yeri büyüklüğü 31222,73 m²'dir, bunun % 64.05'i yani 20000 m²'si gerçekleştirilmiştir (Ek 3-Tablo: 43, 50), (Tablo: 57), (Harita: 14).

Fevzipaşa mahallesi için önerilen yeşil alanların toplam alanı 1099.13 m²'dir ancak uygulanamamıştır.

Önerilen refüjlerin toplam alanı 985.23 m²'dir ve tamamı gerçekleştirilmiştir. İmar planında ayrılmış bir pazar yeri yoktur.

İmar planında önerilen festival alanı toplam alanı 49935.35 m²'dir ancak uygulanmamıştır (Ek 3- Tablo: 44, 51), (Tablo: 58), (Harita: 15).

Harita : 9

Harita: 10

Harita: 11

Harita: 12

Harita : 13

Harita: 14

Harita: 15

Tablo 52: Barbaros Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin “Aktif ve Diğer Açık ve Yeşil Alanlar” Olarak Sınıflandırılması,Mülkiyet Durumuna Göre Alansal Dağılımı

İMAR PLANINDA ÖNERİLEN YEŞİL ALAN TİPİ	MÜLKİYET DURUMU - ALAN (M²)				TOPLAM
	BELEDİYE	HAZİNE	ŞAHİS	ELÇİLİK	
AKTİF YEŞİL ALANLAR					
PARK	94747	66894	-	-	161641
ÇOCUK BAHÇESİ	18189,5	-	-	-	18189,5
SPOR ALANI	48463,5	-	-	-	48463,5
Aktif yeşil alan toplamı	161400	66894	-	-	228294
DİĞER AÇIK VE YEŞİL ALANLAR					
YEŞİL ALAN	8587022,7	9916	-	-	8596938,7
REFÜJ	50131,14	97457,29	-	-	147588,43
PLAJ+PLAJ TESİSİ	-	8416	-	-	8416
KUMSAL	-	7350	-	-	7350
ŞEHİTLİK	-	1567,5	-	-	1567,5

Tablo 53: Cevatpaşa Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin “Aktif ve Diğer Açık ve Yeşil Alanlar” Olarak Sınıflandırılması,Mülkiyet Durumuna Göre Alansal Dağılımı

İMAR PLANINDA	MÜLKİYET		
---------------	----------	--	--

ÖNERİLEN	DURUMU -				TOPLAM
YEŞİL ALAN KULLANIMI	BELEDİYE	HAZINE	ŞAHİS	ELÇİLİK	
	AKTİF YEŞİL ALANLAR				
PARK	40146,84	9136,58	11922,9	-	62106,32
ÇOCUK BAHÇESİ	550			-	550
SPOR ALANI	5162,73			-	5162,73
Aktif yeşil alan toplamı	45859,569	9136,58	11922,9	-	66919,05
DİĞER AÇIK VE YEŞİL ALANLAR					
YEŞİL ALAN	3271172	-	5402	-	3276574
REFÜJ	19050,5	-	-	-	19050,5
REKREASYON ALANI	-	20892,58	-	-	20892,58
PARK +REKREASYON ALANI	16354,456	-	-	-	16354,456
YÜZME HAVUZU	1050	-	-	-	1050
MEZARLIK	972634,434	-	-	-	972634,434

Tablo 54: İsmetpaşa Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin “Aktif ve Diğer Açık ve Yeşil Alanlar” Olarak Sınıflandırılması,Mülkiyet Durumuna Göre Alansal Dağılımı

İMAR PLANINDA ÖNERİLEN YEŞİL ALAN TİPİ	MÜLKİYET DURUMU -				TOPLAM
	BELEDİYE	HAZİNE	ŞAHİS	ELÇİLİK	
AKTİF YEŞİL ALANLAR					
PARK	73589,84		8832,5		82422,34
ÇOCUK BAHÇESİ	25035,404		1606		26641,404
SPOR ALANI	3548,404				3548,404
Aktif yeşil alan toplamı	102173,64		10438,5		112612,14
DİĞER AÇIK VE YEŞİL ALANLAR					
YEŞİL ALAN	59540,66	-	-	-	59540,66
REFÜJ	60514,04	-	-	-	60514,04
REKREASYON ALANI	141547,4	-	-	-	141547,4
ŞEHİTLİK	-	-	-	3613,3	3613,3

Tablo 55: Esenler Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin “Aktif ve Diğer Açık ve Yeşil Alanlar” Olarak Sınıflandırılması,Mülkiyet Durumuna Göre Alansal Dağılımı

İMAR PLANINDA ÖNERİLEN YEŞİL ALAN TİPİ	MÜLKİYET DURUMU				TOPLAM
	BELEDİYE	HAZİNE	ŞAHİS	ELÇİLİK	
AKTİF YEŞİL ALANLAR					
PARK	141234,43	30377,41	56596	-	228207,84
ÇOCUK BAHÇESİ	16088,5	-	1150	-	17238,5
SPOR ALANI	-	16249	-	-	16249
Aktif yeşil alan toplamı	157322,93	46626,41	57746	-	261695,34
DİĞER AÇIK VE YEŞİL ALANLAR					
YEŞİL ALAN	63471	1800	5976	-	71247
REFÜJ	10567	-	-	-	10567
PAZAR YERİ	1000	-	-	-	1000
ŞEHİTLİK	-	15143,13	-	-	15143,13

Tablo 56: Kemalpaşa Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin “Aktif ve Diğer Açık ve Yeşil Alanlar” Olarak Sınıflandırılması,Mülkiyet Durumuna Göre Alansal Dağılımı

İMAR PLANINDA ÖNERİLEN YEŞİL ALAN TİPİ	MÜLKİYET DURUMU -				TOPLAM
	BELEDİYE	HAZİNE	ŞAHİS	ELÇİLİK	

DiĞER AÇIK VE YEŞİL ALANLAR

YEŞİL ALAN	7552,18	--	--	--	7552,18
REFÜJ	2102	--	--	--	2102
MEYDAN + TÖREN ALANI	12292,56	--	--	--	12292,56

Tablo 57: Namık Kemal Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin “Aktif ve Diğere Açık ve Yeşil Alanlar” Olarak Sınıflandırılması,Mülkiyet Durumuna Göre Alansal Dağılımı

İMAR PLANINDA ÖNERİLEN YEŞİL ALAN TİPİ	MÜLKİYET DURUMU - ALAN (M²)				TOPLAM
	BELEDİYE	HAZİNE	ŞAHİS	ELÇİLİK	
DİĞER AÇIK VE YEŞİL ALANLAR					
YEŞİL ALAN	51679,5	858	--	--	52337,5
REFÜJ	170	--	--	--	170
PAZAR YERİ	31222,73				31222,73

Tablo 58: Fevzipaşa Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin “Aktif ve Diğere Açık ve Yeşil Alanlar” Olarak Sınıflandırılması,Mülkiyet Durumuna Göre Alansal Dağılımı

İMAR PLANINDA ÖNERİLEN YEŞİL ALAN TİPİ	MÜLKİYET DURUMU ALAN (M²)				TOPLAM
	BELEDİYE	HAZİNE	ŞAHİS	ELÇİLİK	
AKTİF YEŞİL ALANLAR					
PARK	3045,25	22335,65	--	--	25380,9
SPOR ALANI	--	28565	--	--	28565
Aktif yeşil alan toplamı	3045,25	50900,65	--	--	53945,9
DİĞER AÇIK VE YEŞİL ALANLAR					
YEŞİL ALAN	1099,13	--	--	--	1099,13
REFÜJ	--	985,23	--	--	985,23
FESTİVAL ALANI	--	49935,35	--	--	49935,35

III.1.2. Kent Bütününde Açık ve Yeşil Alan Envanteri

İmar planında önerilen ve gerçekleşen açık ve yeşil alan kullanım tipleri, aktif yeşil alan ve diğere yeşil alanlar başlıkları altında toplanmış ve mülkiyet durumlarına göre değerlendirilmiştir (Tablo : 59, 60).

III.1.2.1. Kent Bütününde Aktif Yeşil Alanlar

Kent bütününde önerilen aktif yeşil alanlar toplamı 722416.43 m²dir, bu alanın % 15.18'i yani 109696.37 m²si gerçekleştirilmiştir. Bu aktif yeşil alan toplamının belediye mülkiyetinde olan 468751.39 m² büyüklüğündeki alanın % 20.72'si, hazine mülkiyetindeki 173557.64 m² alanın % 2.15'i, şahıs mülkiyetindeki 80107.4 m² alanın % 11.02'si uygulanmıştır.

Parklar : Önerilen toplam park alanı 558858.4 m² dir, bu alanının % 10.27'si yani 57439,74 m²'si gerçekleştirilmiştir. Toplam alanın belediye mülkiyetindeki 352763.36 m²'si yani % 15.22'si, hazine mülkiyetindeki 128743.64 m² alanın % 2.90'ı, şahıs mülkiyetindeki 77351.4 m² alanın % 11.41'i uygulanmıştır.

Çocuk Bahçeleri : Önerilen çocuk bahçesi toplam alanı 62619.404 m² dir, bu alanının % 10.92'si yani 6842 m²'si gerçekleştirilmiştir. Toplam alanın belediye mülkiyetindeki 59863.404 m²'si yani % 11.42'si uygulanmıştır ancak şahıs mülkiyetindeki 2756 m² alan uygulanmamıştır.

Spor Alanları : Önerilen spor alanı toplam alanı 100936.63 m² dir, bu alanının % 36.24'ü yani 36582.134 m²'si gerçekleştirilmiştir. Toplam alanının belediye mülkiyetindeki 56124.634 m²'si yani % 65.18'i uygulanmıştır ancak hazine mülkiyetindeki 44814 m² alan uygulanmamıştır.

III.1.2.2. Kent Bütününde Diğer Açık ve Yeşil Alanlar

Bu bölümde imar planlarında önerilen ve gerçekleştirilen aktif yeşil alanların dışında kalan, tüm diğer açık ve yeşil alanlar önerilen kullanım tiplerine göre birayada toplanarak irdelenmiştir. Kent bütününde imar uygulama planlarında önerilen diğer açık ve yeşil alanlar toplamı 12567841 m² dir ve bunun % 1.34'ü yani 169216.97 m²'si gerçekleştirilmiştir.

Yeşil Alanlar: Önerilen yeşil alan toplam alanı 12060087 m² dir, bu alanının % 0.76'sı yani 92667.739 m²'si gerçekleştirilmiştir. Toplam alanının belediye mülkiyetindeki 12036135 m²'si yani % 0.71'i, hazine mülkiyetindeki 11716 m²'si yani % 51.72'si, şahıs mülkiyetindeki 12236 m²'si yani % 20.56'sı uygulanmıştır. 1995 yılı itibarıyla kişi başına 184 m² önerilen , 2000 yılı için 164.28 m² gerçekleştirilmiş yeşil alan, 2000 yılı itibarıyla kişi başına 1.41 m² önerilen, 0.006 m² gerçekleştirilmiş yeşil alan düşmektedir.

Refüjler: Önerilen refüjler toplam alanı 241311.2 m² dir, bu alanının % 13.23'ü yani 31946.23 m²'si gerçekleştirilmiştir. Toplam alanının belediye mülkiyetindeki 142534.68 m²'si yani % 22.41'i uygulanmıştır, hazine mülkiyetindeki 98442.52 m² alan ise uygulanamamıştır. 1995 yılı itibarıyla kişi başına 0.27 m² önerilen refüj alanı düşmektedir, 2000 yılına kadar eğer ayrılan alanın tamamı uygulanırsa, kişi başına 3.3 m² refüj alanı düşecektir.

Meydan ve Tören Alanı: Önerilen meydan ve tören toplam alanı 12292.56 m² dir, belediye mülkiyetindeki bu alanının tamamı gerçekleştirilmiştir.

Pazar Yeri: Önerilen pazar yeri toplam alanı 32222.73 m² dir, belediye mülkiyetindeki bu alanının % 6.827'si yani 22000 m²'si gerçekleştirilmiştir.

Plaj ve Plaj Tesisi: Önerilen hazine mülkiyetindeki plaj ve plaj tesisi toplam alanı 8416 m² dir, fakat gerçekleştirilememiştir.

Kumsal Alanı: Hazine mülkiyetindeki toplam kumsal alanı 7350 m²'dir.

Rekreasyon Alanı: İmar planlarında kent bütününde rekreasyon alanı iki mahallede önerilmiştir. İlki Cevatpaşa mahallesinde 37247.036 m² büyüklüğündedir ve 16354.456 m²'si yeşil alan olarak gerçekleştirilmiştir. Bu alan kent periferisindedir ve yoğun ağaçlıklı alan

olması nedeniyle bir düzenleme getirilmemiş olmasına rağmen piknik alanı olarak kullanılmaktadır. İkincisi İsmetpaşa mahallesindeki 141547.4 m² büyüklüğünde ve Sarıçay kenarında bulunan açık alandır. Kent bütününde önerilen toplam rekreasyon alanı 178794.43 m² dir ve bu alanının % 9.14'ü'si yani 16354.456 m²'si gerçekleştirilmiştir. Bu toplam alanının belediye mülkiyetindeki 157901.85 m²'si yani alanın % 10.35'i uygulanmıştır. Hazine mülkiyetindeki 20892.58 m² büyüklüğündeki alan ise uygulanamamıştır.

Festival Alanı: Önerilen hazine mülkiyetindeki festival alanı toplam alanı 49935.35 m²'dir fakat gerçekleştirilememiştir.

Yüzme Havuzu: Önerilen belediye mülkiyetindeki yüzme havuzu toplam alanı 1050 m²'dir fakat gerçekleştirilememiştir.

Stadyum: Önerilen hazine mülkiyetindeki stadyum toplam alanı 55836.07 m²'dir, bu alanının tamamı gerçekleştirilmiştir.

Mezarlık Alanı: Önerilen belediye mülkiyetindeki mezarlık alanı toplam alanı 97263.434 m²'dir, bu alanının % 90.23'ü yani 87765.167 m²'si gerçekleştirilmiştir.

Şehitlik alanı: Önerilen şehitlik alanı toplam alanı 20323.93 m²'dir % 82.21'i hazine, % 17.79'u elçilik mülkiyetindeki, bu toplam alanının tamamı gerçekleştirilmiştir.

Sonuç olarak; kent bütününde önerilen aktif yeşil alanlar toplamı 722416.43 m²'dir ve bunun % 15.18'i yani 109696.37 m²'si gerçekleştirilmiştir. Önerilen diğer açık ve yeşil alanlar toplamı 12567841 m²'dir ve bunun % 1.34'ü yani 169216.97 m²'si gerçekleştirilmiştir. Önerilen aktif ve diğer açık ve yeşil alanlar toplamı yani açık ve yeşil alanların toplamı 13290257 m²'dir ve bunun % 2.09'u yani 278913.34 m²'si gerçekleştirilebilmiştir (Tablo: 59, 60).

Tablo 59: Kent Bütününde Önerilen ve Gerçekleşen Yeşil Alan Kullanım Tiplerinin

Mülkiyet Durumuna Göre 'Aktif ve Yeşil Alanlar 'Alansal Olarak Dağılımı

İMAR PLANINDAKİ YEŞİL ALAN KULLANIM TİPİ (M ²)	BELEDİYE	HAZİNE	ÖZEL	ELÇİLİK	TOPLAM
	Önerilen alan	Önerilen alan	Önerilen alan	Önerilen alan	Önerilen alan
	Gerçekleşen	Gerçekleşen	Gerçekleşen	Gerçekleşen	Gerçekleşen
PARK	352763,36	128743,64	77351,4	-	558858,4
	53704,09	3735,65	8832,5	-	57439,74
ÇOCUK BAHÇESİ	59863,404	-	2756	-	62619,404
	6842	-	-	-	6842
SPOR ALANI	56124,634	44814	-	-	100938,63
	36582,134	-	-	-	36582,134
AKTİF YEŞİL ALAN TOPLAMI	468751,39	173557,64	80107,4	-	722416,43
	97128,224	3735,65	8832,5	-	109696,37
YEŞİL ALAN	12036135	11716	12236	-	12060087
	85697,739	6060	2516	-	92667,739
REFÜJ	142534,68	98442,52	-	-	241311,2
	31946,23	-	-	-	31946,23
MEYDAN	12292,56	-	-	-	12292,56
TÖREN ALANI	12292,56	-	-	-	12292,56
PAZAR YERİ	32222,73	-	-	-	32222,73
	22000	-	-	-	22000

PLAJ +PLAJ TESİSİ	-	8416	-	-	8416
	-	-	-	-	-
KUMSAL	-	7350	-	-	7350
	-	7350	-	-	7350
REKREASYON ALANI	157901,85	20892,58	-	-	178794,43
	16354,456	-	-	-	16354,456
FESTİVAL ALANI	-	49935,35	-	-	49935,35
	-	-	-	-	-
YÜZME HAVUZU	1050	-	-	-	1050
	-	-	-	-	-
STADYUM	-	55836,07	-	-	55836,07
	-	55836,07	-	-	55836,07
MEZARLIK	97263,434	-	-	-	97263,434
	87765,167	-	-	-	87765,167
ŞEHİTLİK	-	16710,63	-	3613,3	20323,93
	-	16710,63	-	3613,3	20323,93
DİĞER YEŞİL ALANLAR TOPLAMI	12479397	269299,15	12236	3613,3	12567841
	256056,13	85956,7	12236	3613,3	169216,97
AÇIK VE YEŞİL ALANLAR GENEL TOPLAMI					13290257
					278913,34

Kaynak: Çanakkale Kenti İmar Uygulama Planlarına Göre.

Tablo 60 : Kent Bütününde ve Mahallelere Bazında Önerilen ve Gerçekleşen Yeşil Alan Kullanım Tiplerine Göre Alansal (m²) Büyüklerinin Dağılımı Aktif ve Diğer Yeşil Alanlar Olarak Sınıflandırılması

Yeşil Alan Tipi		Barbaros	Cevatpaşa	İsmetpaşa	Esenler	Kemalpaşa	Namık Kemal	Fevzipaşa	Toplam
Park	Ö	16141	61206,32	82422,34	228207	-	-	25380,9	558858,4
	G	1500	43186,84	1029	6443	-	-	5280,9	57439,74
Çocuk Bahçesi	Ö	18189,5	550	26641,404	17238,5	-	-	-	62619,404
	G	3054	2238	1550		-	-	-	6842
Spor Alanı	Ö	48463,5	4112,73	3546,404	16249	-	-	28565	100938,63
	G	28923	4112,73	3546,404		-	-	-	36582,134
Aktif Yeşil Alan Toplamı	Ö	228294	66919,05	112612,14	261695,34	-	-	53945,9	722416,43
	G	33477	49537,57	6125,404	6443	-	-	5280,9	109696,37
Yeşil Alan	Ö	8596938	3271172	59540,66	71247	7552,18	52337,5	1099,13	12060087
	G	9861	37161,329	18111	15376,5	77,18	12080,73	-	92667,739
Refüj	Ö	147588	19050,5	60514,04	10567	2102	504	985,23	241311,2
	G	4302	8911,5	14641,5	500	2102	504	985,23	31946,23
Meydan+ Tören Alanı	Ö	-	-	-	-	12292,56	-	-	12292,56
	G	-	-	-	-	12292,56	-	-	12292,56
Pazar Yeri	Ö	-	-	-	1000	-	31222,73	-	32222,73
	G	1000	1000	-	-	-	22000	-	22000
Plaj + Plaj tesisi	Ö	8416	-	-	-	-	-	-	8416
	G	-	-	-	-	-	-	-	-
Kumsal	Ö	7350	-	-	-	-	-	-	7350
	G	7350	-	-	-	-	-	-	7350
Rekreasyon Alanı	Ö	-	37247,036	141547,4	-	-	-	-	178794,43
	G	-	16354,456	-	-	-	-	-	16354,456
Festival Alanı	Ö	-	-	-	-	-	-	49935,35	49935,35
	G	-	-	-	-	-	-	-	-
Yüzme Havuzu	Ö	-	1050	-	-	-	-	-	1050
	G	-	-	-	-	-	-	-	-

Stadyum	Ö	-	-	55836,07	-	-	-	-	55836,07
	G	-	-	55836,07	-	-	-	-	55836,07
Mezarlık	Ö	-	97263,434	-	-	-	-	-	97263,434
	G	-	87765,167	-	-	-	-	-	87765,167
Şehitlik	Ö	1567,5	-	3613,3	15143,13	-	-	-	20323,93
	G	1567,5	-	3613,3	15143,13	-	-	-	20323,93
Diğer Yeşil AlanlarToplamı	Ö	8761859	3425782.9	321051.47	97957.13	21946.74	84064.23	52019.71	12567841
	G	24080.5	151192.45	92201.87	3109.63	14471.74	34584.73	985..23	169216.97
AÇIK VE YEŞİL ALANLAR GENEL TOPLAMI									13290257
									278913.34

Kaynak: Çanakkale Kenti İmar Uygulama Planlarına Göre.

Ö : Önerilen

G : Gerçekleşen

III.2. AÇIK VE YEŞİL MEKAN GEREKSİNİMİ VE AÇIĞI

Kent gelişimi sürecinde açık ve yeşil mekan gereksiniminin saptanmasında yıllar itibariyle Çanakkale kenti mahalleleri nüfusu ile yaş gruplarına göre dağılımına ait DİE verilerini dikkate alarak, 1995-2000 yılları nüfus özellikleri tahmin edilmiştir. Bu verilere göre halkın rekreasyonel gereksinimlerinin saptanması için gerekli nüfus verileri de elde edilmiştir. Tüm bu veriler ışığı altında İmar ve İskan Bakanlığı'nın yeşil alan standartlarında yeşil alan tipine göre verilen normlar baz alınarak, 1995-2000 yılları için mahallelere göre ve kent bütününde yeşil alan envanterine göre açık ve yeşil mekan gereksinimi ve açığı saptanmıştır (Tablo: 59, 60, 61, 63, 65), (Ek-3 Tablo 62, 64, 66, 67).

Tablo 61: Çanakkale Kenti Mahalleleri Nüfusunun Yıllara Göre Dağılımı ve

Yıllık Artış Hızları ile 1995-2000 Yılı Tahmini Nüfus

MAHALLE ADI	1965 Yılı nüfus	Yıllık artış hızı (%)	1970 Yılı nüfus	1990 Yılı nüfus	Yıllık artış hızı (%)	1995 YILI TAHMİNİ NÜFUS(*)	2000 YILI TAHMİNİ NÜFUS(**)
BARBAROS MAHALLESİ	4344	9	6299	13349	5,6	14096	14885
CEVATPAŞA MAHALLESİ	3775	0,8	3919	20995	21,78	25567	31135
İSMETPAŞA MAHALLESİ	2254	17,5	4230	11859	9,01	12927	14091
KEMALPAŞA MAHALLESİ	3022	0,4	3082	3770	1,11	3811	3853
NAMIK KEMAL MAHALLESİ	2040	3,4	1694	1688	-0,01	1688	1688
FEVZİPAŞA MAHALLESİ	3510	3,7	2865	2434	-0,75	2416	2398
ESENLER							

MAHALLESİ	-	-	-	-	-	5000	5360
MAHALLELER TOPLAM NÜFUSU	18905	-	22089	53995	-	65505	73410

Kaynak : DİE 1990 Yılı Genel Nüfus Sayımı Verilerine Göre (*) ve (**) Tahmin edilmiştir.

Tablo 65 : Türkiye’de Komşuluk Birimleri İçin Yeşil Alan Kullanışları ve Gereksinimleri

YEŞİL ALAN KULLANIŞI	KİŞİ BAŞINA DÜŞEN YEŞİL ALAN (m ²)		
	KOMŞULUK 5.000 NÜFUS İÇİN	SEMT 15.000 NÜFUS İÇİN	KOMŞULUK KÜMELERİ 45.000 NÜFUS İÇİN
Oyun ve Çocuk Bahçesi (3-6 , 7-10 YAŞ)	1,5	---	---
Oyun ve Spor Alanı (11 - 18 YAŞ)	---	2	---
Mahalle Parkı	---	1	---
Semt Parkı	---	---	1
Genel Park (Kent Parkı)	---	---	1,5
TOPLAM	1.5	3	2,5
GENEL TOPLAM	7		

Kaynak : İmar ve İskan Bakanlığı'na Göre, 1970.

Tablo 63: Çanakkale Kenti Mahalleleri Bazında 1995 - 2000 yılı Nüfusları ve 3-10 ve 11-18 Yaş Grubu Nüfus Tahminleri

MAHALLE ADI	Barba		Cevat		İsmet		Kemal		Namık		Fevzi		Esenl
	Nüfus	Oran(%)	Nüfus	Oran(%)	Nüfus	Oran(%)	Nüfus	Oran(%)	Nüfus	Oran(%)	Nüfus	Oran(%)	
YILI : 1990	13349	24.7	20995	38.88	11859	21.96	3770	6.98	1688	3.12	2434	4.5	
3-10 Yaş Grubu Çocuk Sayısı	2192	16,42	2503	11,92	2083	17,56	405	10,74	256	15,16	449	18,44	
11-18 Yaş Grubu Çocuk Sayısı	2239	16,77	2522	12,01	1893	15,96	479	12,70	346	20,49	340	13,96	
18 Yaş ve üzeri nüfus	9018	67.55	15985	76.13	7797	65.74	2818	74.74	1073	63.56	1634	64.13	
YILI : 1995	14096	24.7	25567	38.88	12927	21.96	3811	6.98	1688	3.12	2416	4.5	5000
3-10 Yaş Grubu Çocuk Sayısı	2314	16,42	3047	11,92	2269	17,56	409	10,74	255	15,16	445	18,44	750
11-18 Yaş Grubu Çocuk Sayısı	2363	16,77	3070	12,01	2063	15,96	483	12,70	346	20,49	337	13,96	765
18 Yaş ve üzeri nüfus	9521	67.55	19464	76.13	8498	65.74	2848	74.74	1072	63.56	1549	64.13	1190
YILI : 2000	14885	24.7	31135	38.88	14091	21.96	3853	6.98	1688	3.12	2398	4.5	5360
3-10 Yaş Grubu Çocuk Sayısı	2444	16,42	3711	11,92	2474	17,56	413	10,74	255	15,16	442	18,44	804
11-18 Yaş Grubu Çocuk Sayısı	2496	16,77	3742	12,01	2248	15,96	489	12,70	346	20,49	334	13,96	820

Kaynak : Çanakkale Kenti ve Mahalleleri (DİE) 1990 Yılı Genel Nüfus Sayımı Sonuçlarına Göre

3-10 ve 11-18 Yaş Grubu Nüfus Tahminleri

III.2.1. Oyun ve Çocuk Bahçesi Gereksinimi ve Açığı

İmar ve İskan Bakanlığı'nın "Oyun ve Çocuk Bahçesi" gereksinimi için normu 3-10 yaş çocuk nüfusu başına 1.5 m² dir (Tablo: 59, 60, 65, 68). Bu norma göre mahalleler bazında;

Barbaros mahallesinde 1995 yılı itibariyle toplam 3054 m² ve çocuk nüfusu başına 1.31 m² alan gerçekleştirilmiştir. Ancak norma göre 3471 m² alan gereksinimi ve buna göre 417 m² alan açığı bulunmaktadır. 2000 yılı için ise 3666 m² alan gereksinimi ve buna göre 612 m² alan açığı vardır.

Cevatpaşa mahallesinde 1995 yılı itibariyle toplam 2238 m² alan ve çocuk nüfusu başına 0.73 m² alan gerçekleştirilmiştir. Ancak norma göre 4570 m² alan gereksinimi ve buna göre 2332.5 m² alan açığı bulunmaktadır. 2000 yılı için ise 5566.5 m² alan gereksinimi ve buna göre 3328.5 m² alan açığı vardır.

İsmetpaşa mahallesinde 1995 yılı itibariyle toplam 1550 m² ve çocuk nüfusu başına 0.68 m² alan gerçekleştirilmiştir. Ancak norma göre 3404.5 m² alan gereksinimi buna göre 1853.5 m² alan açığı bulunmaktadır. 2000 yılı için ise 3711 m² alan gereksinimi ve buna göre 2161 m² alan açığı vardır.

Esenler mahallesinde 1995 yılı itibariyle gerçekleşen hiçbir "Oyun ve Çocuk Bahçesi" alanı yoktur. Ancak norma göre 112.5 m² alan gereksinimi ve alan açığı bulunmaktadır. 2000 yılı için ise 1206 m² alan gereksinimi ve açığı vardır.

Kemalpaşa mahallesinde 1995 yılı itibariyle gerçekleşen hiçbir "Oyun ve Çocuk Bahçesi" alanı yoktur. Ancak norma göre 613.5 m² alan gereksinimi ve açığı bulunmaktadır. 2000 yılı için ise 619.5 m² alan gereksinimi ve açığı vardır.

Namık Kemal mahallesinde 1995 yılı itibariyle gerçekleşen hiçbir "Oyun ve Çocuk Bahçesi" alanı yoktur. Ancak norma göre 1995 ve 2000 yılı için 382.5 m² alan gereksinimi ve açığı bulunmaktadır.

Fevzipaşa mahallesinde 1995 yılı itibariyle gerçekleşen hiçbir "Oyun ve Çocuk Bahçesi" alanı yoktur. Ancak norma göre 1995 ve 2000 yılları için 663 m² alan gereksinimi ve açığı bulunmaktadır.

Kent bütününde; "Oyun ve Çocuk Bahçesi" alanı olarak toplam 6842 m² büyüklüğünde, 8 adet alan gerçekleştirilmiş ve çocuk başına 0.72 m² alan düşmektedir. Ancak norma göre 1995 yılı itibariyle 14233.5 m² alan gereksinimi ve buna göre 7391.5 m² alan açığı bulunmaktadır. 2000 yılı için ise 15814.5 m² alan gereksinimi ve buna göre 8972.5 m² alan açığı vardır.

Sonuç olarak; imar uygulama planlarında mahallelere göre "Oyun ve Çocuk Bahçesi" için önerilen ve gerçekleşen alansal büyüklüklerin yeterliliği incelendiğinde (Tablo: 59, 60, 65, 68).

Barbaros, İsmetpaşa ve Esenler mahalleleri için yeterince alan ayrıldığı halde gerçekleştirilemediği belirlenmiştir.

İmar uygulama planlarında Kemalpaşa, Namık Kemal ve Fevzipaşa mahalleleri için hiç oyun ve çocuk bahçesi alanı ayrılmadığı belirlenmiştir. Ancak bu üç mahalle için gerekli alansal büyüklük, Fevzipaşa mahallesinde fazlasıyla park alanı olarak ayrılmıştır. Ayrılan bu alanda, her üç mahalle için "Oyun ve Çocuk Bahçesi" uygulaması yapılabilir.

Cevatpaşa mahallesi için ise imar uygulama planlarında yeterli oyun ve çocuk bahçesi alanı ayrılmadığı belirlenmiştir. Bu saptamalara göre bu mahalleler bazında 1995-2000 yılları itibariyle belirlenen alan gereksinim ve saptanan alan açığı kadar, imar planlarında "Oyun ve Çocuk Bahçesi" için yer ayrılmalı ve uygulanmalıdır.

III.2.2. Oyun ve Spor Alanı Gereksinimi ve Açığı

Yerleşim yeri hiyerarşisine göre 15000 nüfus için İmar ve İskan Bakanlığı'nın "Oyun ve Spor Alanı" gereksinimi için normu, 11-18 yaş çocuk nüfusu başına 2 m² dir (Tablo : 59, 60, 65, 69). Bu norma göre mahalleler bazında:

Barbaros mahallesinde, 1995 yılı itibariyle toplam 28923 m² ve çocuk nüfusu başına 12.23 m² alan gerçekleştirilmiştir. Norma göre 1995 ve 2000 yılı için "Oyun ve Spor Alanı " alan açığı bulunmamaktadır.

Cevatpaşa mahallesinde, 1995 yılı itibariyle toplam 4112.73 m² ve çocuk nüfusu başına 1.33 m² alan gerçekleştirilmiştir. Ancak norma göre 6140 m² alan gereksinimi ve buna göre 2027.27 m² alan açığı bulunmaktadır. 2000 yılı için ise 7484 m² alan gereksinimi ve buna göre 3371.27 m² alan açığı vardır.

İsmetpaşa mahallesinde, 1995 yılı itibariyle toplam 3546.404 m² ve çocuk nüfusu başına 1.71 m² alan gerçekleştirilmiştir. Ancak norma göre 4126 m² alan gereksinimi ve

buna göre 579.596 m² alan açığı bulunmaktadır. 2000 yılı için ise 4496 m² alan gereksinim ve buna göre 949.596 m² alan açığı vardır.

Esenler mahallesinde, 1995 yılı itibariyle gerçekleşen hiçbir "Oyun ve Spor Alanı" yoktur. Ancak norma göre 1531 m² alan gereksinimi ve buna göre 820 m² alan açığı bulunmaktadır. 2000 yılı için ise 1640 m² alan gereksinimi ve açığı vardır.

Kemalpaşa mahallesinde, 1995 yılı itibariyle gerçekleşen hiçbir "Oyun ve Spor Alanı" yoktur. Ancak norma göre 966 m² alan gereksinimi ve buna göre 489 m² alan açığı bulunmaktadır. 2000 yılı için ise 978 m² alan gereksinimi ve alan açığı vardır.

Namık Kemal mahallesinde, 1995 yılı itibariyle gerçekleşen hiçbir "Oyun ve Spor Alanı" yoktur. Ancak norma göre 692 m² alan gereksinimi ve açığı bulunmaktadır. 2000 yılı için ise 692 m² alan gereksinimi ve açığı vardır.

Fevzipaşa mahallesinde, 1995 yılı itibariyle gerçekleşen hiçbir "Oyun ve Spor Alanı" yoktur. Ancak norma göre 674 m² alan gereksinimi ve açığı bulunmaktadır. 2000 yılı için ise 668 m² alan gereksinimi ve açığı vardır.

Kent bütününde toplam 36582.13 m² büyüklüğünde, 4 adet "Oyun ve Spor Alanı" alanı gerçekleştirilmiştir ve çocuk başına 3.8 m² alan düşmektedir. Norma göre 1995 yılı itibariyle 14129 m² oyun ve çocuk bahçesi alanı gereksinimi ve buna göre 6469.866 m² alan açığı bulunmaktadır. 2000 yılı için ise 18576 m² oyun ve çocuk bahçesi alanı gereksinimi ve buna göre 8298.866 m² alan açığı vardır.

Sonuç olarak ; imar planlarında mahallelere göre "Oyun ve Spor Alanı" için önerilen ve gerçekleşen alansal büyüklüklerin yeterliliği incelendiğinde (Tablo : 59, 60, 65, 69).

Barbaros mahallesi için 48463.5 m² alan ayrılmış, norma göre 1995 ve 2000 yılları için gereken büyüklüğün üzerinde de (28923 m²'lik) "Oyun ve Spor Alanı" uygulanmıştır. Buna göre bu mahalle için yeterli alan ayrılmış ve uygulanmıştır.

Cevatpaşa mahallesi için 4112.73 m² alan ayrılmış, norma göre ise 3371.27 m² alan açığı bulunmaktadır. Buna göre ayrılan bu alanın büyüklüğü "Oyun ve Spor Alanı" için yeterlidir ve 2000 yılına kadar gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

İsmetpaşa mahallesi için 3546.404 m² alan ayrılmış, norma göre ise 949.596 m² alan açığı bulunmaktadır. Buna göre ayrılan bu alanın büyüklüğü "Oyun ve Spor Alanı" için yeterlidir ve 2000 yılına kadar gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Esenler mahallesi için 16249 m² alan ayrılmış, norma göre ise 1640 m² alan açığı bulunmaktadır. Buna göre ayrılan bu alanın büyüklüğü "Oyun ve Spor Alanı" için yeterlidir ve 2000 yılına kadar gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Kemalpaşa ve Namık Kemal mahalleleri için "Oyun ve Spor Alanı" ayrılmamıştır. Fevzipaşa mahallesi için 28565 m² alan ayrılmıştır. Bu mahalle için norma göre 1995 yılı için

674 m² ve 2000 yılı için 668 m² alan gereksinimi olduğundan dolayı ayrılan bu alansal büyüklük yeterlidir. Ancak bu üç mahalleninde nüfusları toplamı 15000 'in hatta 5000 'ninde altındadır. Bu mahallelerin konumları dolayısıyla birbirleri ile sınırlarının bitişik olması nedeniyle, bu üç mahalle için bir ortak "Oyun ve Spor Alanı" oluşturulması uygun olacaktır. Norma göre 1995 yılı için 2332 m², ve 2000 yılı için 2338 m² alan gereksinimi vardır.

Fevzipaşa mahallesinde ayrılan 28565 m²'lik bu alan üzerinde, üç mahalleninde ortak kullanımı için "Oyun ve Spor Alanı" gerçekleştirilebilir.

III.2.3. Mahalle Parkı Gereksinimi ve Açığı

Yerleşim yeri hiyerarşisine göre 15000 nüfus için İmar ve İskan Bakanlığı'nın " Mahalle Parkı " gereksinimi için normu kişi başına 1 m² dir (Tablo: 59, 60, 65, 70). Bu norma göre mahalleler bazında :

Barbaros mahallesinde 1995 yılı itibariyle toplam 1500 m² ve kişi başına 0.1 m² alan gerçekleştirilmiştir. Ancak norma göre 14096 m² alan gereksinimi ve buna göre 12596 m² alan açığı bulunmaktadır. 2000 yılı için ise 14885 m² alan gereksinimi ve buna göre 13385 m² alan açığı vardır.

Cevatpaşa mahallesinde 1995 yılı itibariyle toplam 43186.84 m² ve kişi başına 1.68 m² alan gerçekleştirilmiştir. Norma göre 1995 yılı itibariyle 25567 m², 2000 yılı için ise 31135 m² alan gereksinimi olduğundan dolayı alan açığı bulunmamaktadır.

İsmetpaşa mahallesinde 1995 yılı itibariyle toplam 1029 m² ve kişi başına 0.08 m² alan gerçekleştirilmiştir. Ancak norma göre 12927 m² alan gereksinimi vardır. Buna göre 11898 m² alan açığı bulunmaktadır. 2000 yılı için ise 14091 m² alan gereksinimi ve buna göre 13062 m² alan açığı vardır.

Yukarıda anılan üç mahalle dışındaki diğer dört mahalle nüfuslarının toplamı 15000'den az olması nedeniyle norma göre bu mahalleler için mahalle parkı gerekmemektedir. Fakat Esenler mahallesinin yeni imara açılmış olması nedeni ile kent gelişimi sürecindeki boyutu gözönüne alınmalıdır. Ayrıca üç (Kemalpaşa, Namık Kemal ve Fevzipaşa) mahallenin birbiriyle sınırlarının bitişik olması, hepsi için ortak bir mahalle parkı gereksinimini düşündürmektedir.

Esenler mahallesinde 1995 ve 2000 yılı itibariyle toplam 6443 m² ve kişi başına 1.28 m² alan gerçekleştirildiğinden, norma göre park alanı gereksinimi yoktur.

Kemalpaşa mahallesinde 1995 yılı itibariyle gerçekleşen hiç bir park alanı yoktur. Ancak norma göre 3811 m² park alanı gereksinimi ve açığı vardır. 2000 yılı için ise 3853 m² alan gereksinimi ve açığı vardır.

Namık Kemal mahallesinde 1995 yılı itibariyle gerçekleşen hiç bir park alanı yoktur. Ancak norma göre 1688 m² alan gereksinimi ve açığı vardır. 2000 yılı için ise 1688 m² alan gereksinimi ve açığı vardır.

Fevzipaşa mahallesinde 1995 yılı itibariyle gerçekleşen hiçbir alan yoktur. Ancak norma göre ve 2416 m² park alanı gereksinimi ve açığı vardır. 2000 yılı için ise 2398 m² alan gereksinimi ve açığı vardır.

Kent bütününde "Mahalle Parkı" alanı olarak toplam 52158.84 m² büyüklüğünde, 12 adet alan gerçekleştirilmiş, kişi başına 0.79 m² alan düşmektedir. Norma göre 1995 yılı itibariyle 65505 m² alan gereksinimi ve buna göre 13346.16 m² alan açığı bulunmaktadır. 2000 yılı için ise kent bütününde 73410 m² alan gereksinimi ve buna göre 34386 m² "Mahalle Parkı" alanı açığı vardır.

Sonuç olarak, imar planlarında mahallelere göre "Mahalle Parkı" alanı için önerilen ve gerçekleşen alansal büyüklüklerin yeterliliği incelendiğinde (Tablo: 59, 60, 65, 70):

Barbaros mahallesi için toplam 16141 m² park alanı olarak ayrılmıştır. Norma göre 1995 yılı için 14096 m² ve 2000 yılı için 14885 m² alan gereksinimi olduğundan dolayı ayrılan bu alansal büyüklük yeterlidir, bir " Mahalle Parkı " gereksinimi vardır.

Cevatpaşa mahallesi için toplam 61206.32 m² park alanı olarak ayrılmıştır. Norma göre 1995 yılı için 25567 m² ve 2000 yılı için 31135 m² alan gereksinimi olduğundan dolayı ayrılan bu alansal büyüklük yeterlidir, iki " Mahalle Parkı " gereksinimi vardır.

İsmetpaşa mahallesi için toplam 82422 m² park alanı olarak ayrılmıştır. Norma göre 1995 yılı için 12927 m² ve 2000 yılı için 14091 m² alan gereksinimi olduğundan dolayı ayrılan bu alansal büyüklük yeterlidir, bir " Mahalle Parkı " gereksinimi vardır.

Esenler mahallesi için toplam 228207 m² park alanı olarak ayrılmıştır. Norma göre 1995 yılı için 5000 m² ve 2000 yılı için 5360 m² alan gereksinimi olduğundan dolayı ayrılan bu alansal büyüklük yeterlidir, bir " Mahalle Parkı " gereksinimi vardır.

Kemalpaşa ve Namık Kemal mahalleleri için park alanı ayrılmamıştır. Ancak Fevzipaşa mahallesi için toplam 25380.9 m² park alanı olarak ayrılmıştır. Bu mahalle için norma göre 1995 yılı için 2416 m² ve 2000 yılı için 2398 m² büyüklüğünde park alanı yeterli olduğundan dolayı ayrılan bu alansal büyüklük fazladır. Çünkü bu üç mahalleninde nüfusları toplamı 15000'nin altındadır, ancak birbiriyle komşu olmaları dolayısıyla, ortak bir "Mahalle Parkı" düşünülmesi uygun olacaktır. Bu üç mahalle için norma göre 1995 yılı için 7915 m², ve 2000 yılı için 7939 m² alan gereksinimi vardır. Bunun için Fevzipaşa mahallesinde ayrılan 25380.9 m²'lik park alanında, ortak bir "Mahalle Parkı" gerçekleştirilmesi uygun olacaktır.

III.2.4. Semt Parkı Gereksinimi ve Açığı

Yerleşim yeri hiyerarşisinde, semt birimine göre 45000 nüfus için İmar ve İskan Bakanlığı'nın "Semt Parkı " gereksinimi için normu, kişi başına 1 m² dir (Tablo : 65). Bu norma göre her 45000 nüfusu olan yerleşim yeri için, 1 "Semt Parkı" gerekmektedir. Kent bütününde 2000 yılı için yapılan varsayıma göre kent nüfusu 73410 kişi olacağından toplam 73410 m² büyüklüğünde 2 semt parkı gerekmektedir.

III.2.5. Kent Parkı Gereksinimi ve Açığı

Yerleşim yeri hiyerarşisinde, komşuluk kümeleri birimine göre 45000 nüfus için İmar ve İskan Bakanlığı'nın "Kent Parkı " gereksinimi için normu, kişi başına 1,5 m² dir (Tablo : 65). Bu norma göre 45000 nüfusu olan bir yerleşim yeri için 67500 m² büyüklüğünde 1 "Kent Parkı" gereksinimi vardır. Kent bütününde 1995 yılı itibariyle 65505 kişi için 98257.5 m² büyüklüğünde alan ve 2000 yılı için 73410 kişi için 110115 m² büyüklüğünde alan gereksinimi vardır. Halen imar planlarında toplam park alanı olarak 558858.4 m²'lik alan ayrıldığından dolayı kent bütünü için yeterli büyüklükte park alanı ayrılmıştır, fakat gerçekleştirilememiştir. 2000 yılına kadar ayrılan bu alanlarda gereksinim büyüklüğünde "Kent Parkı" uygulanması gerekmektedir.

Tablo 68: İmar ve İskan Bakanlığı (*) Normuna Göre Çanakkale Kenti Mahalleleri 1995 ve 2000 Yılı İçin
Alansal (m²) Olarak Oyun ve Çocuk Bahçesi Gereksinimi ve Açığı

MAHALLE ADI	1995	OYUN VE ÇOCUK BAHÇESİ (M ²)	GERÇEKLEŞEN			(*) NORMUNA	1995 YILI		NÜFUS 3-10 yaş çocuk nüfusu	OYUN VE ÇOCUK BAHÇESİ GEREKSİNİMİ
	NÜFUS 3-10 yaş çocuk nüfusu					GÖRE	OYUN VE ÇOCUK BAHÇESİ DURUMU (m ²)			
	(M ² /KİŞİ)					AÇIĞI	(M ² /KİŞİ)			
		ADET	(M ² /Çocuk)	(M ² / KİŞİ)	(M ² /KİŞİ)					
BARBAROS MAHALLESİ	14096	3054	2	1,31	0,21	1,5	21144	18090	14885	22327,5
	2314						3471	417		
CEVAT PAŞA MAHALLESİ	25567	2238	3	0,73	0,15	1,5	38350,5	36112,5	31135	46702,5
	3047						4570	2332,5		
İSMET PAŞA MAHALLESİ	12927	1550	3	0,68	0,11	1,5	19390,5	17840,5	14091	21136,5
	2269						3403,5	1853,5		
ESENLER MAHALLESİ	5000	0	0	0	0	1,5	7500	7500	5360	8040
	750						112,5	112,5		
KEMAL PAŞA MAHALLESİ	3811	0	0	0	0	1,5	5716,5	5716,5	3853	5779,5
	409						613,5	613,5		
NAMİK KEMAL MAHALLESİ	1688	0	0	0	0	1,5	2532	2532	1688	2532
	255						382,5	382,5		
FEVZİ PAŞA MAHALLESİ	2416	0	0	0	0	1,5	3624	3624	2398	3597
	445						667,5	667,5		
ÇANAKKALE KENTİ	65505	6842	8	0.72	0.10	1,5	98257,5	91415,5	68050	102075
	9489						14233,5	7391,5		

Kaynak: Çanakkale Kenti Mahalleleri (DİE) 1990 Yılı Genel Nüfus Sayımı Sonuçlarına Göre
1995-2000 Yılı Nüfusları Tahmin Edilmiştir.

Tablo 69 : İmar ve İskan Bakanlığı (*) Normuna Göre Çanakkale Kenti Mahalleleri 1995 ve 2000 Yılı İçin Oyun ve Spor Alanı Gereksinimi ve Açığı

	1995 YILI İTİBARIYLA				(*) NORMUNA GÖRE (M ² /ÇOCUK)	1995 YILI İTİBARIYLA		2000 YILI İTİBARIYLA	
MAHALLE ADI	NÜFUS	OYUN VE SPOR ALANI				OYUN VE SPOR ALANI		OYUN VE SPOR ALANI	
	11-18 YAŞ	ALAN DURUMU (m ²)				ALAN DURUMU (m ²)		ALAN DURUMU (m ²)	
		(M ²)	ADETİ	(M ² / çocuk)		GEREKSİNİMİ	AÇIĞI	NÜFUS	GEREKSİNİMİ
BARBAROS	2363	28923	2	12,23	2	-	-	2496	-
CEVATPAŞA	3070	4112,73	1	1,33	2	6140	2027,27	3742	7484
İSMETPAŞA	2063	3546,404	1	1,71	2	4126	579,596	2248	4496
ESENLER	765	-	-	-	2	1531	1531	820	1640
KEMALPAŞA	483	-	-	-	2	966	966	489	978
NAMIK KEMAL	346	-	-	-	2	692	692	346	692
FEVZİPAŞA	337	-	-	-	2	674	674	334	668
Çanakkale Kenti	9427	36582,13	4	3,8	2	14129	6469.866	10475	18576

Kaynak : Çanakkale Kenti Mahalleleri (DİE) 1990 Yılı Genel Nüfus Sayımı
Sonuçlarına Göre
1995-2000 Yılı Nüfusları Tahmin Edilmiştir.

Tablo 70: İmar ve İskan Bakanlığı (*) Normuna Göre Çanakkale Kenti Mahalleleri 1995 ve 2000 Yılı İçin Mahalle Parkı Gereksinimi ve Açığı

MAHALLE ADI	1995				(*)	1995 YILI			2000 YILI İÇİ
		MAHALLE PARKI			NORMUNA	MAHALLE PARKI ALAN DURUMU		MAHALLE PARKI ALAN DURUMU	
	NÜFUS	PARK DURUMU (M ²)	PARK (M ²)	PARK (M ² / KİŞİ)	GÖRE	ALAN DURUMU (m ²)		ALAN DURUMU	
					(M ² / KİŞİ)	GEREKSİNİMİ	AÇIĞI	GEREKSİNİMİ	AÇIĞI
BARBAROS	14096	1	1500	0,1	1	14096	12596	14885	1
CEVAT PAŞA	25567	7	43186,84	1,68	1	25567	--	31135	
İSMET PAŞA	12927	2	1029	0,08	1	12927	11898	14091	1
ESENLER	5000	2	6443	1,28	1	5000	-	5360	
KEMAL PAŞA	3811	0	0	0	1	3811	3811	3853	3
NAMİK KEMAL	1688	0	0	0	1	1688	1688	1688	1
FEVZİ PAŞA	2416	0	0	0	1	2416	2416	2398	2
Çanakkale Kenti	65505	12	52158,84	0.79	1	65505	13346,16	73410	3

Kaynak : Çanakkale Kenti Mahalleleri (DİE) 1990 Yılı Genel Nüfus Sayımı Sonuçlarına Göre
1995-2000 Yılı Nüfus Tahmin Edilmiştir..

III.2.6. Rekreatyon Alanı Gereksinimi ve Açığı

Rekreatyon alanları için İmar ve iskan Bakanlığı'nın belirli bir normu yoktur, ancak kapalı rekreatyon merkezi için mahalle kümesi parkı içinde ideal alan ölçüsü 4-8 da. olan ve 10.000 kişi için 4 da. alan önerilmiştir (Tablo : 59, 60, 61, 63, 66). Buna göre 2000 yılı için 293 da. alan gereksinimi vardır, imar planlarında ise 178 da. alan rekreatyon alanı olarak

önerilmiş ancak 16 da. alan gerçekleştirilmiştir. Bu gerçekleşmiş gibi gözükken alan da mevcut ağaçlık alanların kullanıma açılmasıyla, bu alanlara rekreasyonel fonksiyon yüklenmek istenmişse de planlamacı yaklaşımıyla bu alanların organize bir rekreasyon alanıyla ilgisi yoktur. Bu nedenlerden dolayı kent bütününde tam anlamıyla uygulanmış bir rekreasyon alanı ve kapalı rekreasyon merkezi yoktur. Buna göre kent bütününde 2000 yılına kadar 115 da. alan daha ayrılmalı ve toplam 293 da. alan rekreasyon merkezi olarak uygulanmalıdır.

III.2.7. Festival Alanı Gereksinimi ve Açığı

Tarihsel kent gelişimi sürecinde ilk nüfus hareketleri ve yerleşimler Fevzipaşa mahallesinde oluşmuştur. Bunun sonucunda kent tarihi dokusundaki pek çok tarihi yapı ve en önemlisi "Çimenlik Kalesi" bu mahallede bulunmaktadır. İmar planlarında bu kale içindeki avlu ve kenarındaki toplam 49935.35 m² büyüklüğündeki açık alan "Festival Alanı" olarak ayrılmıştır (Tablo: 59, 60). Bir toplumsal buluşma yeri, temsili gösterilerin yapılacağı, gelenek ve göreneklerin yaşatılacağı, mevsimlere bağlı panayır ve festivallerin kurulacağı bir alan olarak ayrılan bu alanın gerçekleştirilmesi uygundur.

III.2.8. Pazar Yeri Alanı Gereksinimi ve Açığı

İmar ve İskan Bakanlığı'nın normuna göre her 15000 nüfus için 0.4 m² pazar yeri alanı ayrılmalıdır. Bu norma göre Barbaros mahallesi için 1995 yılı için 5638.4 m² 2000 yılı için 5954 m² alan ; Cevatpaşa mahallesi için 10226.8 m² ve 2000 yılı için 12454 m² alan ; İsmetpaşa mahallesi için 5170.8 m² ve 2000 yılı için 5636.4 m² pazar yeri alanı gereksinimi vardır. Ancak bu imar planlarında her üç mahalle içinde ayrılmış bir alan olmamasından dolayı, belirlenen bu büyüklükler kadar bu mahallelerde alan açığı bulunmaktadır. Kemalpaşa, Fevzipaşa mahalleleri için ise (nüfuslarının 15000'den az olması nedeniyle) pazar yeri ayrılmamıştır. Aynı nüfus özelliğinde olmasına rağmen Namık Kemal mahallesi içinde 32222.73 m² büyüklüğünde pazar yeri olarak ayrılmış ve 22000 m²'si gerçekleştirilmiştir ve alan açığı yoktur (Tablo: 59, 60, 61). 1992 yılında imara açılan nüfusu 1995 yılı itibarıyla 5000 kişi olarak varsayılan Esenler mahallesi için, kent gelişimi süreci dikkate alınarak norma göre 2000 yılı itibarıyla 2144 m² büyüklüğünde pazar yeri alanı ayrılması gerekmektedir.

III.2.9. Stadyum Alanı Gereksinimi ve Açığı

Tümer (1976)'e göre 100000 nüfus için bir stadyum gerekmektedir. Ancak kentin 2000 yılı için varsayılan nüfusu 73410 kişidir. İmar planında ayrılan stadyum alanı ise

55836.07 m²'dir ve tamamı gerçekleştirilmiştir. Buna göre kent bütününde yeterli büyüklükte stadyum alanı uygulanmıştır ve açığı yoktur (Tablo: 59, 60, 61).

III.2.10. Yüzme Havuzu Alanı Gereksinimi ve Açığı

Kent bütününde önerilen yüzme havuzu toplam alanı 1050 m²'dir fakat gerçekleştirilmemiştir. İmar ve İskan Bakanlığı'nın normuna göre 25000 nüfus için bir yüzme havuzu gerektiği ve oyun ve mahalle parkı içinde gerçekleştirilebileceğini belirtilmektedir. Buna göre 2000 yılı kent nüfusunun 73410 kişi olacağı varsayımı ile kent bütününde 3 yüzme havuzu gerekmektedir (Tablo: 59, 60, 61).

III.2.11. Mezarlık Alanı Gereksinimi ve Açığı

Odabaşı (1997)'na göre kent bütünündeki mezarlık alanı gereksiniminin saptamasında kişi başına 4 m² alan ayrılması yeterlidir. 2000 yılı için Çanakkale kenti nüfusu 73410 kişi olacağı varsayımı ile ve DİE'e göre yıllık ölüm oranı % 0.8 olduğundan, toplam 234912 m² mezarlık alanı tesis edilmesi gerekmektedir. Bu norma göre 2000 yılına kadar imar planlarında 137649 m² daha mezarlık alanı ayrılmalı ve 147147 m² mezarlık alanı uygulanmalıdır (Tablo: 59, 60, 61).

III.3. AÇIK VE YEŞİL MEKANLARININ YAPISAL VE BİTKİSEL DONANIM BAKIMINDAN DURUMU

Çanakkale kenti mevcut açık ve yeşil alanlarında kullanılan yapısal (sert zemin) materyaller nitelik yönünden kalitesizdir ve yapısal düzenlemelerin fonksiyonelliği yetersizdir. Örneğin oyun ve çocuk bahçesi olarak düzenlenmiş bir alanda çocuk bahçesinin yaş grubuna uygun oyun aletlerinden bir iki tanesi varsa bile zeminin beton oluşu, ebeveyn için oturma yeri olmayışı, sınırlayıcı elemanların olmaması gibi pek çok düzenleme hatası gözlemlenmiştir.

Diğer önemli bir eksiklik ise alanın kullanım amacına yönelik bitkilendirmenin yapılmamış ve uygun bitkisel materyalin seçilmemiş olmasıdır. II.3.8. bölümde vejetasyon başlığı altında Çanakkale Kenti ve yakın çevresinin bulunduğu yükselti basamağına göre kentin yakın çevresindeki orman ve maki alanlarında gözlemlenen bitki türleri verilmiştir. Kent ve yakın çevresinde yapılacak peyzaj düzenlemelerinde ve ağaçlandırma çalışmalarında belirlenen bu doğal bitki türleri veya bunlara uygun bitki türlerinin kullanılması gerekmektedir.

Kentsel donatı elemanlarının sayısı yok denecek düzeyde yetersizdir. Kent mobilyalarının tam anlamıyla kullanıldığı örnek bir park yoktur.

Park, oyun ve çocuk bahçesi olarak kullanılan alanların çoğunluğu bakımsız ve güvenliğin sağlanamamasından dolayı kullanılamaz durumdadır.

Bitkisel materyal olarak kent bütününde kullanılan bitki türleri EK-7'de verilmiştir. Açık ve yeşil mekanların bitkisel düzenlemelerinde, bitki kullanımı ve bitkisel tasarımı son derece bilinçsizce yapılmıştır. Adeta eldeki mevcut bitkiler bitki türüne ve mekanın konum ve fonksiyonuna bakılmadan alana getirilerek dikilmiştir. Kent bütününde refüj ve yeşil alan bitkilendirmelerinde kullanılan bitki türleri yine hiç bir tasarım ilkesine uymayacak şekilde alana yerleştirilmiştir. Özellikle ağaçlandırma alanlarında dikimi yapılan pek çok bitki fide normlarındadır, çevresini saran yabani otlardan farkedilemeyecek durumdadır. Bu durumda bu bitkilerin yaşama ortamlarının sınırlılığından dolayı, büyüme olanağından söz etmek mümkün değildir.

Bahsedilen bu olumsuzluklara ilaveten Çanakkale Belediyesi Park Bahçeler Müdürlüğü'nün yeterli personel, alet ve ekipmanının olmayışı, mevcut yeşil mekanların bakım sorununu ortaya çıkarmaktadır.

III.4. MEVCUT AÇIK VE YEŞİL MEKANLARIN ETKİ ALANINA (HİZMET YARIÇAPINA) GÖRE DURUMU

Çanakkale kenti mevcut açık ve yeşil alanlarının mahalleler bazında oluşturulan yeşil alan envanterine göre etki alanları belirlenerek Çanakkale Kenti yeşil alanlarını gösteren 1/5000 ölçekli plan üzerine işlenmiştir (EK- 1 Harita: 17). Bunun için Tümer (1976)'a göre Kaymaklı (1990) rekreasyon alan ve tesislerinin kapsamı tablosunda verilen rekreasyon alanlarının tipine göre belirlenen etki alanları göz önüne alınmıştır (EK 3-Tablo: 62). Buna göre etki alanı (hizmet yarıçapı) çocuk bahçeleri için 200-600 m., oyun ve çocuk bahçeleri için 400-1000 m., mahalle parkları için 500-1000 m. olarak önerilmiştir.

Barbaros mahallesi yüzölçümü bakımından en büyük mahalle olması ve gerçekleştirilmiş iki çocuk bahçesi ve bir park alanının olması nedeniyle, bu aktif yeşil alanların etki alanlarının örtüşmediği görülmektedir.

İsmetpaşa mahallesinin batısında uygulanmış üç çocuk bahçesi dışında, mahallenin geri kalan kesiminde yeterli aktif yeşil mekan olmamasından dolayı etki alanlarının örtüşmediği görülmektedir.

Esenler mahallesinin yeni imara açılması açık ve yeşil alan uygulamalarının henüz tamamlanmamış olması nedeni ile biri 4783 m² diğeri 1660 m² büyüklüğündeki iki küçük park alanı dışında hiç bir aktif yeşil alan olmamasından dolayı, etki alanlarının örtüşmesi hakkında yorum yapılması doğru olmayacaktır.

Namık Kemal ve Kemalpaşa mahalleleri için gerçekleştirilmiş hiç bir aktif yeşil alan olmadığından etki alanları için bir yorum yapılamamaktadır.

Fevzipaşa mahallesinde aktif yeşil alan olarak gerçekleşen iki park alanı vardır. Bunlardan biri Nusret Mayın Tabyası Çevre Düzenlemesi ve diğeri Çimenlik Kalesi Parkı'dır. Bu alanlarda Müze, Tabya ve Çimenlik Kalesi'nin bulunması bu parkların kültürel özelliklerini artırmakta, yerli ve yabancı turistler tarafından sık olarak ziyaret edilmesini sağlamaktadır. Bu park alanların etki alanlarına göre belirlenen hizmet yarıçaplarının örtüştüğü tespit edilmiştir. Ancak anket sonuçlarından bu mahalle halkının mahallelerindeki bu mekanları ve kent bütünündeki diğer parkları sosyal yapı uyumsuzluğu ve ekonomik nedenlerden dolayı kullanmadıkları saptanmıştır. Bu mahalle halkının büyük bir çoğunluğu kendilerini kent bütününden dışlamış, içe kapanık bir yaşam sürdürmektedir. Bu nedenlerden dolayı kendi aralarında toplanarak, kapı önlerinde ve sokaklarda oturmaktadırlar. Çoğunluğunun çalgıcılık yaparak geçimini sağlamasından dolayı, müziğe karşı eğilimleri çok fazladır. Özellikle hava koşullarına bağlı olarak halk sabahlara kadar müzik yapıp, müzik eşliğinde dans edip eğlenmektedir.

Aktif açık ve yeşil alanların etki alanlarına göre belirlenen hizmet yarıçaplarının en fazla Cevatpaşa mahallesinde örtüştüğü görülmektedir. Ancak nüfusu en fazla olan mahallelerden biri olması ve kullanıcı kitlenin sosyal yapısının yüksek olması nedeniyle, mevcut açık ve yeşil alanlar kullanıcı kitle tarafından yetersiz olarak yorumlanmaktadır. Ayrıca kent bütününde en fazla kullanılan açık ve yeşil alanlardan ilk üçünün (Kordon düzenlemesi, Lodos parkı, Halk Bahçesi) bu mahallede bulunması kullanıcı yoğunluğunun ne kadar fazla olduğu hakkında bilgi vermektedir.

III.5. AÇIK VE YEŞİL MEKAN GEREKSİNİMİNİN ANKET SONUÇLARINA GÖRE BELİRLENMESİ VE DEĞERLENDİRMELER

Kent gelişimi sürecinde açık ve yeşil mekan gereksiniminin saptanmasında halkın kentsel yeşil alan planlamasına katkısının sağlanması amacıyla, Çanakkale Kenti mahalleleri bazında 2320 deneğe anket uygulanmıştır. Çanakkale Kenti açık ve yeşil mekan gereksiniminin saptanmasında deneklere uygulanan bu anket formu anketin değerlendirilmesinde kullanılan kodlanma sistemiyle birlikte Ek-4 verilmiştir.

Tezin bulgular bölümünde ağırlıklı olarak yer alması gereken anket sonuçları sayfa sınırlaması nedeniyle eklerde verilmiştir. Anket uygulamasında deneklere ait bilgilerin elde edilmesi amaçlanan ve 1.8.'inci bölümde de açıklanan veriler, Ek-5'de "Çanakkale Kenti Mahalleleri Bazında Açık ve Yeşil Alan Gereksiniminin Saptanmasında Halkın Katkısının Sağlanması Amacıyla Deneklere Uygulanan Anket Sonuçları ve Yorumları" olarak detaylı bir şekilde verilmiştir. Ayrıca anlamlılık derecesi yüksek olan ve konu ile çok ilgili olan data'lara ait çıktılar Ek-3'de tablolar halinde, bu tablolardan önemli olanların da grafik gösterimleri Ek-2'de verilmiştir.

Çanakkale Kenti mahalleleri bazında açık ve yeşil alan gereksiniminin saptanmasında, halkın katkısının sağlanması amacıyla deneklere uygulanan anket sonuçlarına göre :

X1 by X12 P = 0.0001 X² = 49.16 S.D =6 P<0.05 olduğundan,

Deneklerin cinsiyete göre dağılımı: Deneklerin % 45.2'si erkek, % 54.8'i kadındır (Ek-3 Tablo: 71), (Ek-2 Şekil: 5).

Deneklerin Barbaros mahallesinde % 43.1'i erkek, % 56.9'u kadındır; Cevatpaşa mahallesinde % 51.8'i erkek, % 48.2'si kadındır; İsmetpaşa mahallesinde % 39.0'ı erkek, % 61.0'ı kadındır; Kemalpaşa mahallesinde % 57.6'sı erkek, 42.4'ü kadındır; Namık Kemal mahallesinde % 44.6'sı erkek, % 55.4'ü kadındır; Fevzipaşa mahallesinde % 27.6'sı erkek, % 72.3'ü kadındır; Esenler mahallesinde % 34.9'u erkek, % 65.1'i kadındır.

X2 by X12 P = 0.0001 X² = 45.91 S.D =12 P<0.05 olduğundan,

Deneklerin medeni durumu : Deneklerin % 27.7'si bekar, % 64.4'ü evli, % 7.9'u duldur (Ek-3 Tablo: 72), (Ek-2 Şekil: 6).

Deneklerin Barbaros mahallesinde % 25.3'ü bekar, % 68'i evli, % 6.8'i dul , Cevatpaşa mahallesinde % 33.7'si bekar, % 59'u evli, % 7.3'ü duldur; İsmetpaşa mahallesinde % 24.1'i bekar, % 67.8'i evli, % 8.0'i dul; Kemalpaşa mahallesinde % 32.8'i bekar, % 57.6'sı evli, % 9.6'sı dul; Namık Kemal mahallesinde % 21.9'u bekar, % 67.2'si evli, % 10.9'u dul; Fevzipaşa mahallesinde % 12.8'si bekar, % 71.3'ü evli, % 16'sı dul; Esenler mahallesinde % 21.1'i bekar, % 72.4'ü evli, % 6.6'sı duldur.

X3 by X12 P = 0.0001 X² = 114.61 S.D =24 P<0.05 olduğundan,

Deneklerin çocuk sahibi olma durumu : Deneklerin % 33.1'i hiç çocuğu olmayanlar, % 18.7'si tek çocuklu olanlar, % 29.7'si 2 çocuklu olanlar, % 13.3'ü 3 çocuklu olanlar, % 5.3'ü 4 çocuklu olanlardır (Ek-3 Tablo: 73), (Ek-2 Şekil: 7).

Deneklerden, hiç çocuğu olmayanların ve tek çocuklu olanların çoğunluğu Cevatpaşa, 2 ve daha çok çocuklu olanların çoğunluğu Barbaros mahallelerinde ikamet etmektedir. Deneklerden Kemalpaşa mahallesindekilerin hiç çocuğu olmayanlar, İsmetpaşa

mahallesindekilerin bir, Esenler mahallesindekilerin 2; Fevzipaşa mahallesindekilerin 3 çocuğu olanlar çoğunluktadır.

X4 by X12 P = 0.0013 X² = 50.21 S.D =24 P<0.05 olduğundan,

Deneklerin yaş gruplarına göre dağılımı : Deneklerin % 37.6'sı 18-29 yaş, % 39.4'ü 30-44 yaş, % 17.1'i 45-59 yaş, % 5.3'ü 60-74 yaş, % 0.6'sı 75 yaş grubundadır (Ek-3 Tablo: 74), (Ek-2 Şekil: 8).

Deneklerin % 37.6'sı 18-29 yaş, % 39.4'ü 30-44 yaş, % 17.1'i 45-59 yaş, % 5.3'ü 60-74 yaş, % 0.6'sı 75 yaş grubundadır.

Deneklerden; 18-29 yaş grubunda olanların çoğunluğu Cevatpaşa, 30-44 yaş grubunda olanların çoğunluğu İsmetpaşa, 45-59 yaş grubunda olanların çoğunluğu Fevzipaşa, 60-74 yaş grubunda olanların çoğunluğu Namık Kemal, 75 yaş ve daha üzeri yaş grubunda olanların çoğunluğu Fevzipaşa mahallelerinde ikamet etmektedir.

X5 by X12 P = 0.0001 X² = 100.46 S.D =30 P<0.005 olduğundan,

Deneklerin hane halkı sayısı : Deneklerin hane halkı % 3.8'inin 1, % 11.4'ünün 2, % 26.8'inin 3, % 36.4'ünün 4, % 16.9'unun 5, % 4.7'sinin 6 kişiden oluşmaktadır. (Ek-3 Tablo: 75), (Ek-2 Şekil: 9).

Mahallere göre hane halkı sayısı çoğunlukla Kemalpaşa mahallesinde 1, Esenler ve Barbaros mahallelerinde 2, Barbaros ve İsmetpaşa mahallelerinde 3, Kemalpaşa, İsmetpaşa ve Cevatpaşa mahallelerinde 4, Fevzipaşa mahallesinde 5 veya 6 kişiden oluşmaktadır.

Deneklerin hane halkı sayısı çoğunluğu (% 84.8'i) 3 ve daha fazla hane halkından oluşmaktadır.

X6 by X12 P = 0.0059 X² = 36.57 S.D =18 P<0.05 olduğundan,

Deneklerin ailelerinde emekli bulunma durumu : Deneklerden % 65.8'inin ailesinde emekli bulunmamakta, % 28.7'sinde 1 kişi, % 4.5'inde 2, % 1.0'inde 3 emekli bulunmaktadır (Ek-3 Tablo:76), (Ek-2Şekil: 10).

Hane halkı içinde en fazla emekli bulunan Cevatpaşa, Barbaros ve Kemalpaşa; en az emekli bulunan Fevzipaşa mahalleleridir.

Deneklerin okuryazar olma durumu : Deneklerin % 36.5'i lise, % 36.0'sı ilkokul veya ortaokul, % 20.5'i yüksek okul mezunu, % 4.0'ü okuryazar değil, % 3.0'ü okuryazar olup bir öğrenim kurumu mezunu olmayanlardır (Ek-3 Tablo: 77), (Ek-2 Şekil: 11), (Ek-5).

Denekler içinde okur yazar olmayanların çoğunluğu Fevzipaşa (% 32.3'ü); ilkokul veya ortaokul mezunu olanların çoğunluğu Cevatpaşa (% 41.2'si), Barbaros (% 28.3'ü),

İsmetpaşa (% 21.2'si); lise veya dengi okul mezunu olanların çoğunluğu Cevatpaşa (% 41.8'i); yüksekokul veya fakülte mezunu olanların çoğunluğu Cevatpaşa (% 50.5'i) mahallelerinde ikamet etmektedir.

Deneklerin meslek sahibi olma durumu : Deneklerin % 43.1'inin mesleği bulunmamaktadır, mesleği olan deneklerin ise çoğunluğunu (% 24.7'si) serbest meslek sahipleri ve (% 18.8'i) memurlar oluşturmaktadır (Ek-3 Tablo: 78), (Ek-2 Şekil: 12), (Ek-5).

X9 by X12 P = 0.0001 X² = 48.94 S.D =6 P<0.05 olduğundan,

Deneklerin özel araca sahip olma durumu : Deneklerin % 69.3' ünün özel aracı yoktur, % 30.7'sinin özel aracı vardır (Ek-3 Tablo: 79), (Ek-2 Şekil: 13). Aracı olmayanların çoğunluğu Fevzipaşa ve Namık Kemal ve mahallelerinde; aracı olanlar çoğunluk sırasına göre Kemalpaşa, Cevatpaşa, Barbaros, İsmetpaşa, Esenler mahallelerinde ikamet etmektedir.

Deneklerin ikamet ettiği konuta sahip olma durumu : Deneklerin % 44.8'inin ikamet ettiği konut kendisinin, % 28.2'sinin ailesine aittir, % 31.9'u ise kiracıdır. Deneklerin % 68'inin ikamet ettiği konuta dolaylı da olsa sahiplilik durumu vardır, % 32'si ise ikamet ettiği konutta kiracıdır (Ek-3 Tablo: 80), (Ek-2 Şekil: 14), (Ek-5).

Deneklerin halen ikamet ettiği konut tipi : Deneklerin % 51.4'ü apartmanda, % 26.8'i müstakil evde, % 21.1'i 2 veya 3 katlı bahçeli evde ikamet etmektedir (Ek-3 Tablo: 81), (Ek-2 Şekil: 15), (Ek-5).

Deneklerin halen ikamet ettiği mahallede (konutta) bulunma süresi : Deneklerin % 58.8'i 5 yıldan fazla, % 31.1'i birkaç yıldır halen ikamet etmekte oldukları mahallede ikamet etmektedirler, % 10.1'i ise mahalleye yeni taşınmıştır (Ek-3 Tablo: 82), (Ek-2 Şekil: 16), (Ek-5).

Deneklerin bir işte çalışma durumu : Deneklerin % 47'si herhangi bir işte çalışmamaktadır. Deneklerin % 50.4'ü haftaici, % 28'i cumartesi, % 9.5'i pazar günü bir işte çalışmaktadır (Ek-3 Tablo:83, 84, 85, 86, 87, 88, 89),(Ek-2 Şekil:17,18),(Ek5).

Deneklerin boş zamana sahip olma durumu :

Deneklerin % 69.7'sinin haftaici boş zamanı vardır. Boş zamanı olanların % 17.9'u 1-2 saat, % 21.4'ü 3-4 saat, % 12.3'ü 5-7 saat, yani deneklerin % 51.7'sinin en az 3 saat haftaici boş zamanı vardır. Genel olarak deneklerden boş zamanı olanların bu boş zamanı % 29.6'sının öğleden sonra, % 35.4'ünün akşam, % 21.4'ünün tüm gündür. (Ek-3 Tablo: 90, 91), (Ek-5).

X4 by X22 P = 0.0001 X² = 173.43 S.D =20 P<0.05 olduğundan,

Deneklerden haftaici boş zamanı olanlardan 18-29 yaş grubunun % 39.1'i akşam, % 28.7'si öğledensonra ; 30-44 yaş grubunun % 43.6'sı akşam, % 29.7'si öğledensonra ; 45-59

yaş grubunun % 31.4'ü öğledensonra, % 27.4'ü tüm gün ; 60 yaş ve üzeri yaş grubunun % 50'si tüm gün boş zamana sahiptir.

Deneklerin % 28'inin cumartesi günü boş zamanı vardır. Boş zamanı olanların en az % 40'ının bu boş zamanı 5 saatten fazladır (Ek-3 Tablo: 92, 93).

X4 by X23 P = 0.0001 X² = 111.82 S.D =20 P<0.05 olduğundan,

Deneklerden cumartesi günü boş zamanı olanlardan 60 yaş ve üzeri yaş grubunun en az % 60'ının 8 saatten fazla boş zamanı vardır.18-29 yaş grubunun % 53.9'unun, 30-44 yaş % 40.5'inin, 45-59 yaş % 44.2'sinin, 60-74 yaş grubunun % 76.3'ünün, 75 yaş ve üzeri yaş grubunun % 92.3'ünün 5 saatten fazla boş zamanı vardır.

X4 by X24 P = 0.0001 X² = 86.81 S.D =24 P<0.05 olduğundan,

Deneklerden cumartesi günü boş zamanı olanlardan 18-59 yaş grubunun çoğunluğunun bu boş zamanı akşamları, 60 yaş ve üzeri yaş grubunun ise bu boş zamanı tüm gündür.

X4 by X25 P = 0.0001 X² = 65.49 S.D =20 P<0.05 olduğundan,

Deneklerin % 31'inin pazar günü boş zamanı vardır. Boş zamanı olanların % 69.8'inin 5 saatten fazla zamana sahiptir.

Deneklerden boş zamana sahip olanlarından 18-29 yaş grubunun % 7.5'inin, 30-44 yaş % 64.1'inin, 45-59 yaş % 67.6'sının, 60-74 yaş grubunun % 81'inin, 75 ve üzeri yaş grubunun % 92.3'ünün 5 saatten fazla boş zamanı vardır.

X4 by X26 P = 0.0001 X² = 73.257 S.D =24 P<0.05 olduğundan,

Deneklerden pazar günü boş zamanı olan 18-29 yaş grubunun % 34.1'inin öğledensonra, % 37.0'sinin tüm gün, 30-44 yaş grubunun % 35'inin tüm gün, % 34.4'ünün öğledensonra, 60-74 yaş grubunun % 57.5'inin tüm gün, % 22.1'inin öğledensonra, 75 ve üzeri yaş grubunun % 61.5'inin tüm gün, % 15.4'ünün öğledensonra, % 15.4'ünün sabah ve öğledensonra boş zamanı vardır.

Genel olarak bu boş zaman deneklerden erkeklerin % 42.8'inin tüm gün, 26.6'sının sabah; kadınların % 37'sinin sabah, % 34'ünün tüm gündür (Ek-3 Tablo: 94, 95).

Deneklerin boş zaman eğilimleri : Denekler çoğunlukla önceliğine göre piknik yapma ve seyahat etme, gezinti, hobi ve el sanatları, spor ve oyun, dinlenme ve toplantılar yapmaktadırlar (Ek-3 Tablo: 96, 97, 98, 99, 100,101), (Ek-5).

Deneklerin boş zamanlarında açık havada yaptığı faaliyetlerden değişkenin tercih edilme oranının çokluğuna göre sıralanışı :

Y 51 Piknik yapma ve seyahat etme % **70**

Y 44Spor yapma ve oyun oynama % 11.4

Y 30 Gezinti % **42.2**

Y 47 Dinlenme % 2.2

Y 48 Hobi ve el sanatları % **26.5**

Y 46 Toplantılar yapma % 1.5

Deneklerin Boş zamanlarında açık havada yaptığı faaliyetlerden değişkeni 1. olarak tercih eden deneklerin ikamet ettikleri mahalleler bazında, çokluk sırasına göre:

X27 by X12 P = 0.0001 X² = 130.88 S.D =42 P < 0.05 olduğundan,

1.tercihi Gezerim olan çoğunlukla İsmetpaşa (% 30.6), Cevatpaşa (% 30.1), Barbaros (% 25.7),

X28 by X12 P = 0.0001 X² = 128.60 S.D =42 P < 0.05 olduğundan,

1.tercihi Şehirde dolaşırım olan çoğunlukla Cevatpaşa (% 35.8), İsmetpaşa (% 27), Barbaros (% 24.5),

X29 by X12 P = 0.0001 X² = 154.80 S.D =42 P < 0.05 olduğundan,

1.tercihi Deniz kenarında yürürüm olan çoğunlukla İsmetpaşa (% 38.7), Cevatpaşa (%21.8),

X30 by X12 P = 0.0008 X² = 76.83 S.D =42 P < 0.05 olduğundan,

1.tercihi Araba ile gezerim olan çoğunlukla Barbaros (% 38.2), Cevatpaşa (% 33.8), İsmetpaşa (% 14),

X31 by X12 P = 0.0419 X² = 59.08 S.D =42 P < 0.05 olduğundan,

1.tercihi Sandalla, kayıkla gezerim olan çoğunlukla Cevatpaşa (% 69.2), Barbaros (% 23.1),

***X32 by X12 P = 0.2824 X² = 46.78 S.D =42 P > 0.05 olduğundan,**

1.tercihi Balık tutarım olan çoğunlukla Cevatpaşa (% 51.1), Barbaros (% 19.1),

X33 by X12 P = 0.0001 X² = 99.89 S.D =42 P < 0.05 olduğundan,

1.tercihi Bitki yetiştirme olan çoğunlukla Cevatpaşa (% 40), Barbaros (% 31.1), İsmetpaşa (% 17.8)

X34 by X12 P = 0.0006 X² = 77.79 S.D =42 P < 0.05 olduğundan,

1.tercihi Hayvan beslerim olan çoğunlukla Cevatpaşa (% 66.7), Barbaros ve İsmetpaşa (% 12.5),

X35 by X12 P = 0.062 X² = 38.61 S.D =42 P < 0.05 olduğundan,

1.tercihi Ava giderim olan çoğunlukla Cevatpaşa (% 52), Barbaros (% 28),

X36 by X12 P = 0.0001 X² = 84.32 S.D =42 P < 0.05 olduğundan,

1.tercihi Spor yaparım olan çoğunlukla Cevatpaşa (% 48), Barbaros (% 30.8),

***X37 by X12 P = 0.4183 X² = 43.23 S.D =42 P > 0.05 olduğundan,**

1.tercihi Koşarım olan çoğunlukla Cevatpaşa (% 60), Barbaros, İsmetpaşa, Kemalpaşa (% 10),

***X38 by X12 P =0.1860 X² =49.16 S.D =42 P < 0.05 olduğundan,**

1.tercihi Bisiklete binerim olan çoğunlukla Cevatpaşa (% 44.4), İsmetpaşa (% 33), Kemalpaşa (% 11)

X39 by X12 P = 0.1074 X² = 53.64 S.D = 42 P < 0.05 olduğundan,

1.tercihi Her türlü top oyunları oynarım olan çoğunlukla Cevatpaşa (% 53.6), Barbaros (% 27),

X40 by X12 P = 0.0123 X² = 65.24 S.D = 42 P < 0.05 olduğundan,

1.tercihi Parka giderim olan çoğunlukla Cevatpaşa (% 46.7), İsmetpaşa (% 23.3), Esenler (% 16.7)

***X41 by X12 P = 0.8094 X² = 7.68257 S.D = 12 P > 0.05 olduğundan,**

1.tercihi İbadet ederim, dini yerlere giderim olan çoğunlukla Cevatpaşa (% 50), İsmetpaşa (% 33.3), Barbaros (% 16.7),

X42 by X12 P = 0.0001 X² = 131.142 S.D = 36 P < 0.05 olduğundan,

1.tercihi Piknik yaparım olan çoğunlukla Barbaros (% 32.3), Cevatpaşa (% 26.9), İsmetpaşa (% 12.9)

X44 by X12 P = 0.0001 X² = 111.69 S.D = 36 P < 0.05 olduğundan,

1.tercihi Denize giderim olan çoğunlukla Cevatpaşa (% 45.8), Barbaros, İsmetpaşa, Esenler (% 15),

X45 by X12 P = 0.0001 X² = 189.98 S.D = 48 P < 0.05 olduğundan,

1.tercihi El sanatları ile uğraşırım olan çoğunlukla Cevatpaşa (% 36.0), Barbaros (% 28.7), İsmetpaşa (% 15),

***X46 by X12 P = 0.4335 X² = 36.75 S.D = 36 P < 0.05 olduğundan,**

1.tercihi Komşularla, ailemle, arkadaşlarla sohbet ederim olan çoğunlukla Cevatpaşa (% 28.6), Barbaros (% 25.7),

X47 by X12 P = 0.0001 X² = 273.97 S.D = 30 P < 0.05 olduğundan,

1.tercihi Açık havada, balkonda, kapı önünde otururum olan çoğunlukla Fevzipaşa (% 31.4), Barbaros (% 27.5), Cevatpaşa (% 11.8),

X48 by X12 P = 0.0001 X² = 93.074 S.D = 36 P < 0.05 olduğundan,

1.tercihi müzik dinlerim, müzik aleti çalarım olan çoğunlukla Cevatpaşa (% 42.1), Esenler, İsmetpaşa (% 19.3),

X49 by X12 P = 0.0001 X² = 172.936 S.D = 36 P < 0.05 olduğundan,

1.tercihi Kitap okurum olan çoğunlukla Cevatpaşa (% 57.9), Barbaros (% 15.7), İsmetpaşa (% 14.9),

X50 by X12 P = 0.0001 X² = 79.67 S.D = 36 P < 0.05 olduğundan,

1.tercihi Spor müsabakaları izlerim olan çoğunlukla Cevatpaşa (% 53.7), Barbaros (% 14.9) mahallelerinde ikamet etmektedir.

Deneklerin mahallelerindeki evine en yakın parkı kullanma biçimi : Deneklerin çoğunlukla ; Cevatpaşa ve Namık Kemal mahallelerinde sadece yanından ve içinde geçme, Cevatpaşa ve Esenler mahallelerinde ayda bir kaç kez, İsmetpaşa ve Esenler mahallelerinde haftada birkaç kez, Kemalpaşa mahallesinde genellikle her gün bu parka gitme şeklindedir.

Mahalleler bazında deneklerin evine en yakın parkı kullanma durumu Deneklerin % 31.7'si evine en yakın parkı kullanmaktadır ve bunlar çoğunluğa göre Cevatpaşa, İsmetpaşa, Barbaros mahallelerinde ikamet etmektedir (Ek-2 Şekil: 19), (Ek-5).

Evine en yakın parkı kullananların çoğunluğu;

Kadın, evli, çocuğu yok veya 2 çocuklu, 18-44 yaş grubunda, hane halkı sayısı 4, hane halkı içinde emekli yok, lise ve dengi okul mezunu, mesleği yok, özel aracı yok, ikamet ettiği konut kendisinin, ikamet ettiği konut apartman olanlardır.

İkamet ettiği mahallede 5 yıldan daha fazla zamandır ikamet eden ve herhangi bir işte çalışanlardır ve bunların çoğunluğu haftaiçi bir işte çalışanlardır. Haftaiçi çalışanlardan 8 saat süren işlerde çalışanlar ve haftaiçi 2-3 saat boş zamanı olan, bu boş zamanı ise akşamları olanlardır. Cumartesi günü çalışanlardan 8 saat süren işlerde çalışanlar ve cumartesi günü 9 saatten fazla boş zamanı olan, bu boş zamanı ise öğleden sonra olanlardır. Pazar günü çalışanlardan 4 saat süren işlerde çalışanlar ve pazar günü 9 saatten fazla boş zamanı olan, bu boş zamanı ise tüm gün olanlardır (Ek-5).

Deneklerin evine en yakın parkı kullanma biçimi

Evine en yakın parkı kullananların % 74.7'si genellikle hergün, % 10.4'ü yanından ve içinden geçerek, % 9.9'u ayda bir kaç kez, % 4.9'u haftada bir kaç kez en yakın parka giderek kullanmaktadır. Deneklerden evine en yakın parkı kullananların çoğunluğu parkı her gün giderek kullanmaktadır (Ek-5).

Mahalleler bazında deneklerin evine en yakın parkı kullanmama nedenleri önceliğine göre (Ek-3 Tablo: 102, 103, 104, 105, 106, 107), (Ek-5).

Barbaros mahallesinde park olmayışı, parkların kullanılamaz durumda oluşu, parkların çok uzakta olması, parklarda güvenliğin olmayışı ve park alışkanlığının olmayışıdır.

Cevatpaşa mahallesinde parkların güvenliksiz ve bakımsız oluşu, yeterli yeşil alan olmayışı, kişilerin zamanlarının olmayışı, düzenlemelerin ilgi çekici olmayışı ve beğenilmemesidir.

İsmetpaşa mahallesinde yeterli yeşil alan olmayışı, parkların kullanılamaz durumda oluşu, düzenlemelerin beğenilmemesi, ilgi çekici olmayışı, park olmayışıdır.

Kemalpaşa mahallesinde parkların iyi düzenlenmemiş olmasıdır.

Namık Kemal ve Fevzipaşa mahallelerinde ekonomik olanaksızlıklardır.

Deneklerin çoğunluğunun genel olarak evine en yakın parkı kullanmama nedeni önceliğine göre sıralayışında : park olmayışı, parkın kapalı ve kullanılamaz oluşu, yeterli yeşil alan olmayışı, boş zamanın olmayışı, düzenlemelerin kötü oluşu, park alışkanlığının olmayışı, parkın çok uzak oluşu, parkın bakımsız ve güvenliksiz oluşu, kişisel nedenlerini göstermiştir (Ek-5).

Deneklerin evine en yakın parkı kullanmama nedenlerinden değişkenin neden olarak gösterilme oranının çokluğuna göre sıralanışı :

Y 53 Park yok, park kapalı, yeşil yok % **32.7**

Y 59 Zamanım yok % **17.1**

Y 54 Düzenlemeler kötü % **12.5**

Y 69 Park alışkanlığı yok % **10.7**

Y 58 Çok uzak % 7.6

Y 64 Bakımsız ve güvensiz % 1.3

Y 57 Kişisel nedenler % 0.8

Şehirdeki park ve yeşil mekanlarını kullanma durumu : Deneklerin % 32.0'si şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanmakta, % 66.4'ü kullanmamaktadır ve kullananların çoğunluğu Cevatpaşa (% 31.3'ü), Barbaros (% 25.8'i), İsmetpaşa (% 20.4'ü) mahallelerinde ikamet edenlerdir (Ek-5).

Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullananların çoğunluğu kadın, evli, çocuğu yok veya 2 çocuklu, 18-44 yaş grubunda, hane halkı sayısı 4, hane halkı içinde emekli yok, lise ve dengi okul mezunu, mesleği yok, özel aracı yok, ikamet ettiği konut kendisinin, ikamet ettiği konut apartman olanlardır.

İkamet ettiği mahallede 5 yıldan daha fazla zamandır ikamet eden ve herhangi bir işte çalışanlardır ve bunların çoğunluğu haftaiçi bir işte çalışanlardır. Haftaiçi çalışanlardan 8 saat süren işlerde çalışanlar ve haftaiçi 3-4 saat boş zamanı olan, bu boş zamanı ise akşamları olanlardır. Cumartesi günü çalışanlardan 8 saat süren işlerde çalışanlar ve cumartesi günü 9 saatten fazla boş zamanı olan, bu boş zamanı ise öğledensonra olanlardır. Pazar günü çalışanlardan 12 saat süren işlerde çalışanlar ve pazar günü 9 saatten fazla boş zamanı olan, bu boş zamanı ise tümgün olanlardır (Ek-5).

Mahalleler bazında şehirdeki park ve yeşil mekanların kullanma biçimi :Şehirdeki park ve yeşil mekanlarını kullanan deneklerin çoğunluğu Cevatpaşa, Barbaros, İsmetpaşa mahallesinde ikamet etmektedir.

Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullananların çoğunluğu % 26.6'sı haftada bir kaç kez, % 20.1'i ayda bir kaç kez bu alanları kullanmaktadır.

Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanan deneklerin çoğunluğu % 57.9'u Kordon Düzenlemesi, % 34.9'u Donanma Çay Bahçesi, % 25.3'ü Çimenlik Kalesi Parkı'nı, % 23.6'sı Lodos Parkı'nı, % 11.0'i Halk Bahçesi'ni kullanmaktadır.

Şehirdeki park ve yeşil mekanlarını kullanmada 1. tercih olarak deneklerin % 44.4'ü Kordon Düzenlemesi, % 7.2'si Donanma Çay Bahçesi, % 4.7'si Lodos Parkı'nı, % 3.5'i Çimenlik Kalesi Parkı'nı, % 1.7'si Halk Bahçesi'ni göstermektedir (Ek-2 Şekil: 20), (Ek-5).

Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanmayanların buraları kullanmama nedenleri önceliğine göre sıralayışında : Parkın çok uzakta oluşu, parkın kapalı ve kullanılamaz durumda oluşu, park olmayışı, yeterli yeşil alan olmayışı, düzenlemelerin kötü oluşu, park alışkanlığının olmayışı, ekonomik olanaksızlıklardır (Ek-3 Tablo: 108, 109, 110, 111, 112), (Ek-5).

Deneklerin şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanmama nedenlerinden değişkenin neden olarak gösterilme oranının çokluğuna göre sıralanışı :

Y 104 Çok uzak % 17

Y 103 Park kapalı, kullanılamaz durumda % 13.3

Y 98 Park yok, yeşil yok % 12.9

Y 99 Düzenlemeler kötü % 9.9

Y 111 Park alışkanlığı yok % 6.5

Y 102 Ekonomik olanaksızlıklar % 3.2

Şehir yakın çevresindeki park ve yeşil mekanları kullanma durumu : Deneklerin % 65.5'i şehir yakın çevresi park ve yeşil mekanları kullanmaktadır. Kullanmayanların çoğunluğu % 40.4'ü Cevatpaşa, % 21.0'ı Barbaros, % 17.0'ı İsmetpaşa mahallelerine ikamet etmektedir (Ek-5).

Şehir yakın çevresindeki park ve yeşil mekanları kullananların çoğunluğu;

Kadın, evli, çocuğu yok veya 2 çocuklu, 18-44 yaş grubunda, hane halkı sayısı 4, hane halkı içinde emekli yok, lise ve dengi okul mezunu, mesleği yok, özel aracı yok, ikamet ettiği konut kendisinin, ikamet ettiği konut apartman olanlardır.

İkamet ettiği mahallede 5 yıldan daha fazla zamandır ikamet eden ve herhangi bir işte çalışanlardır ve bunların çoğunluğu haftaiçi bir işte çalışanlardır. Haftaiçi çalışanlardan 8 saat süren işlerde çalışanlar ve haftaiçi 2-3 saat boş zamanı olan, bu boş zamanı ise akşamları olanlardır. Cumartesi günü çalışanlardan 8 saat süren işlerde çalışanlar ve cumartesi günü 9 saatten fazla boş zamanı olan, bu boş zamanı ise öğleden sonra olanlardır. Pazar günü çalışanlardan 12 saat süren işlerde çalışanlar ve pazar günü 9 saatten fazla boş zamanı olan, bu boş zamanı ise tüm gün olanlardır.

Şehir yakın çevresindeki park ve yeşil mekanlarını kullanma biçimi : Şehir yakın çevresindeki park ve yeşil mekanlarını kullanan deneklerin % 33.40'ı ayda bir kaç kez, % 21.4'ü her haftasonu bu alanları kullanmaktadır (Ek-2 Şekil: 21), (Ek-5).

Şehir yakın çevresindeki park ve yeşil mekanların tercih edilme durumu: Deneklerin çoğunluğu % 35.3'ü Güzelyalı kıyı şeridi, % 20'si Gençlik Kampı, % 18.9'u Dardanos, % 18.3'ü Kabatepe, % 16.2'si İntepe Seyir Tepesini göstermiştir.

Deneklerin çoğunluğunun tercih ettiği yerleri önceliğine göre sıralayışında 1. tercih olarak gösterilen yerler ise % 19.1'i Güzelyalı kıyı şeridi, % 9.2'sinin İntepe Seyir Tepesi, % 7'sinin İntepe Çamlık -Orman Alanıdır (Ek-5).

Şehir yakın çevresindeki park ve yeşil mekanlarına ulaşım biçimi : Şehir yakın çevresi park, piknik ve yeşil mekanlarına kullanıcılar % 1.3'ü yaya olarak, % 48.2'si özel araç ile, % 8.4'ü toplu taşıma araçları ile, % 2.7'si araba vapuru ve motor ile, % 0.9'u motosiklet ile % 0.3'ü diğer şekillerde ulaşmaktadır (Ek-5).

Şehir yakın çevresindeki park ve yeşil mekanlarında bulunmasını gerekli bulduğu kullanımlar önceliğine göre : WC, Çeşme, Piknik yeri, Çocuk bahçesi, Büfe, Otopark, Kamp yeridir.

Deneklerin tercihlerini sıralamada önceliğine göre yaptığı sıralamada çoğunlukla 1. tercihi olarak : WC, Çeşme, Piknik yeri, Spor alanı, Çocuk bahçesi, Kamp yeri, Büfe, Otopark göstermiştir (Ek-3 Tablo: 113, 114, 115, 116),(Ek-5).

Deneklerin şehir yakın çevresindeki park ve yeşil mekanlarda bulunmasını gerekli bulduğu kullanımlardan değişkenin tercih edilme oranının çokluğuna göre sıralanışı

Y 144 Büfe, WC, çeşme % **27.3**

Y 142 Piknik veya kamp yeri % **24.9**

Y 149 Donatılar, otopark % **2.7**

Y 150 Tesis, dinlenme yeri % **1.7**

Deneklerin rekreasyon amaçlı gidilen yerlerde bulunmasını tercih ettikleri özellikler önceliğine göre : Yeşil alan, Deniz, İçmesuyu, Orman, Manzara, Akarsu, Dağ, Tepe, Çayır alan, Kaplıca, Şelale, Göl, Çağlayan, Temizlik, Temiz hava, Sessizlik, Araç olmayan bir yer, Yüzme havuzu, Kumsal, Spor tesisi, Dinlenme yeri, Oturma yeri, Çay bahçesi olarak göstermiştir (Ek-3 Tablo: 117, 118, 119,120, 121,122, 123), (Ek-5).

Deneklerin dinlenme amaçlı gidilen açık mekanlarda bulunmasını gerekli bulduğu kullanımlardan değişkenin tercih edilme oranının çokluğuna göre sıralanışı :

Y 154 Orman, yeşil alan, çayır, dağ, tepe % **60.4**

Y 159 İçmesuyu % **57.5**

Y 162 Manzara % **54.0**

Y 157 Deniz, akarsu, kaplıca, şelale, göl, çağlayan % 21.2

Y 163 Temizlik, temiz hava, sessizlik, araç olmayan bir yer % 2.

Y 165 Yüzme havuzu, kumsal % 1.5

Y 166 Spor tesisi % 0.6

Y 167 Dinlenme yeri, oturma yeri, çay bahçesi, % 0.6

Deneklerin rekreasyon amaçlı gidilen yerlerde bulmasını tercih ettikleri kullanımlar önceliğine göre yaptığı sıralamada çoğunlukla 1. tercih olarak : Büfe, WC, Çeşme, Piknik yeri, Kamp yeri, Donatılar, Otopark, Tesis, Dinlenme yeri gösterilmiştir.

Mahallelere göre açık ve yeşil alan kullanımlarından önceliğine göre denekler.

Barbaros mahallesinde: Çocuk bahçesi, Mahalle parkı, Spor alanı, Bisiklet yolu, Sahil parkı, Sahil yürüme yolu, Otopark, Yazlık sinema, Piknik yeridir.

Cevatpaşa mahallesinde: Çocuk bahçesi, Otopark, Mahalle parkı, Spor alanı, Piknik yeri, Sahil yürüme yolu, Yazlık sinema, Sahil parkı, Doğa parkı, Pazar yeridir.

İsmetpaşa mahallesinde: Çocuk bahçesi, Spor alanı, Mahalle parkı, Yazlık sinema, Otopark, Bisiklet yolu, Sarıçay kenarı yeşil alan, Piknik yeri, Sahil yürüme yolu, Doğa parkıdır.

Kemalpaşa mahallesinde: Otopark, Çocuk bahçesi, Spor alanı, Mahalle parkı, Sahil yürüme yolu, Bisiklet yolu, Doğa parkı, Sahil parkı, Yazlık sinema, Semt parkıdır.

Namık Kemal mahallesinde: Çocuk bahçesi, Sarıçay kenarı yeşil alan, Mahalle parkı, Spor alanı, Otopark, Sahil yürüme yolu, Piknik yeri, Semt parkı, Doğa parkı, Kamp alanıdır.

Fevzipaşa mahallesinde: Çocuk bahçesi, Sarıçay kenarı yeşil alan, Mahalle parkı, Spor alanı, Çöp kutusu, Sahil parkı, Sahil yürüme yolu, Kanalizasyon, Bisiklet yolu, Yazlık sinemadır.

Esenler mahallesinde: Çocuk bahçesi, Pazar yeri, Mahalle parkı, Spor alanı, Piknik yeri, Yazlık sinema, Otopark, Doğa parkı, Sahil yürüme yolu, Bisiklet yolu gereksinimi duymaktadırlar (Ek-5).

Kent bütününde, deneklerin mahallelerinde gereksinimini duydukları açık ve yeşil mekan kullanımları önceliğine göre : Çocuk bahçesi, Spor alanı, Otopark, Mahalle parkı, Sarıçay kenarı yeşil alan, Yazlık sinema, Bisiklet yolu, Piknik yeridir.

Deneklerin tercihlerini sıralamada önceliğine göre yaptığı sıralamada çoğunlukla 1. tercih olarak : Çocuk bahçesi, Yazlık sinema, Spor alanı, Bisiklet yolu, Piknik yeri, Mahalle parkı, Sarıçay kenarı yeşil alandır (Ek-5).

Halkın imar planlarının hazırlanması ve uygulanmasına katılımları : Deneklerin % 98.7'si kent bütününe veya mahallelerine ait Belediye Meclisi'nce onaylanmış, askıya alınmış herhangi bir imar planı görmemiştir (Ek-3 Tablo: 124), (Ek-5).

IV. TARTIŞMA VE SONUÇ

3194 sayılı İmar Kanunu ile ülkemizde imar planlarında belediye sınırları içerisinde 7 m²/kişi aktif yeşil alan (park, çocuk bahçesi, oyun ve spor alanı) ayrılması gerekmektedir. Ancak İmar ve İskan Bakanlığı tarafından belirlenen bu norm çok geneldir. Zira pek çok araştırma ve kaynakta yeşil alan planlamasında :

1. Doğal faktörler (toprak, su, doğal vejetasyon, reliyef),
2. Yeşil alan envanteri (Yerleşim yeri için imar planlarında önerilen ve gerçekleşen yeşil alanların alansal büyüklükleri),
3. Kullanıcı kitlenin boş zaman durumu ve eğilimleri ile rekreasyonel gereksinimleri, yerleşim yerlerine göre değişim ve farklılıkları,
4. Kullanıcı kitlenin özellikleri (cinsiyeti, yaşı, medeni durumu, eğitim düzeyi, bir işte çalışma durumu ve süresi, , hane halkı sayısı ve hanede emekli sayısı, tek tek bireylerin ve kullanıcı grupların ilgi duyduğu konular gibi)
5. Yeşil mekanların uzaklığı, donanımı ve çekiciliğinin yapılacak araştırmalarla belirlenmesi gerektiği kabul edilmiştir.

Ülkemiz sınırları dahilinde yerleşim yerlerine göre coğrafi konum, doğal yapı ve sosyo-kültürel yapı özelliklerinin bölgelere göre değişim ve farklılıklar gösterdiği bilinmektedir. Buna göre açık ve yeşil mekan gereksiniminin saptanmasında Çanakkale

örneğinde yapılacak irdilemede Çanakkale Belediyesi'ni oluşturan 7 mahalle bazında kısaca 5 madde halinde toplanan bu faktörler araştırılmış ve belirlemeler yapılmıştır.

IV.1. İmar ve İskan Bakanlığı Normlarına Göre Açık ve Yeşil Alan Envanterinin İrdelenmesi

Çanakkale kenti imar planlarında önerilen aktif yeşil alanların (park, çocuk bahçesi, oyun ve spor alanı) alansal olarak büyüklüğü kent bütününde 722416.43 m²'dir. Buna göre 1995 yılı itibariyle kişi başına 11.028 m² imar planlarında önerilen aktif yeşil alan düşmektedir.

Kent bütününde gerçekleşen aktif yeşil alanların alansal büyüklüğü 100863.87m²'dir ve 1995 yılı itibariyle kişi başına 1.6 m² gerçekleşen aktif yeşil alan düşmektedir. İmar ve İskan Bakanlığı normuna göre belediye sınırları içerisinde kişi başına toplam 7 m² aktif yeşil alan önerilmektedir, buna göre 1995 yılı itibariyle kent bütününde kişi başına 5.4 m² aktif yeşil alan gereksinimi belirlenmiştir.

İmar planlarında önerilen diğer yeşil alanların (yeşil alan, refüj, tören-meydan, plaj alanı, kumsal alanı, rekreasyon alanı, festival alanı, sandal baseni, yüzme havuzu) alansal olarak büyüklüğü 12567841 m²'dir. İmar planlarında 1995 yılı itibariyle kişi başına 191.86 m² önerilen diğer yeşil alanlar düşmektedir. Kent bütününde gerçekleşen diğer yeşil alanların alansal olarak büyüklüğü 169216.97 m²'dir ve 1995 yılı itibariyle kişi başına 2.58 m² gerçekleşen diğer yeşil alanlar düşmektedir.

IV.2. İmar ve İskan Bakanlığı'nın Normlarına Göre Belirlenen Açık ve Yeşil Mekan Gereksinim ve Açığının, Anket Sonuçlarıyla Karşılaştırılması

İmar ve İskan Bakanlığı'nın normuna göre 3-10 yaş grubu çocuklar için oyun ve çocuk bahçesi alanı çocuk başına 1,5 m² olarak önerilmiştir. Mahallelerin toplam nüfusları içindeki 3-10 yaş grubu oranının çokluğuna göre sıralanışında, % 18.44 oranı ile bu yaş grubunun en çok Fevzipaşa mahallesinde olduğu belirlenmiştir. Bunu sırası ile % 17.56 oranı ile İsmetpaşa, % 16.42 oranı ile Barbaros, % 15.16 oranı ile Namık Kemal, % 15.0 oranı ile Esenler, % 11.92 oranı ile Cevatpaşa, % 10.74 oranı ile Kemalpaşa mahalleleri izlemektedir. Ancak oluşturulan yeşil alan envanterine göre Fevzipaşa, Namık Kemal Esenler ve Kemalpaşa mahallelerinde hiç bir oyun ve çocuk bahçesi alanının gerçekleştirilmediği, imar planlarında da Fevzipaşa, Namık Kemal ve Kemalpaşa mahalleleri için hiç bir oyun ve çocuk bahçesi alanının önerilmediği belirlenmiştir. Barbaros, Cevatpaşa, İsmetpaşa ve Esenler mahalleleri için norma göre yeterli büyüklükte çocuk bahçesi alanı önerildiği belirlenmiştir. Ancak kişi başına Barbaros mahallesinde 1.31 m², Cevatpaşa

mahallesinde 0.73 m², İsmetpaşa mahallesinde 0.22 m² oyun ve çocuk bahçesi alanı gerçekleştirildiği belirlenmiştir. Sonuç olarak kent bütününde oyun ve çocuk bahçesi alanı gereksinimi ve açığı bulunmaktadır.

Anket sonuçlarına göre de deneklerin ikamet ettikleri mahalleler bazında gereksinimini duydukları açık ve yeşil alanları sıralanışında, deneklerin çoğunluğunun (% 55.1'inin) çocuk bahçesini tercih ettikleri görülmektedir. Ayrıca deneklerin ikamet ettikleri mahalleler bazında gereksinimini duydukları açık ve yeşil alanları önceliğine göre sıralayışında, deneklerin çoğunluğu (% 30.4'ü) çocuk bahçesini 1. tercihi olarak göstermiştir.

İmar ve İskan Bakanlığı'nın normuna göre 11-18 yaş grubu çocuklar için oyun ve spor alanı çocuk başına 2 m² olarak önerilmiştir. Mahallelerin toplam nüfusları içindeki 11-18 yaş grubu oranının çokluğuna göre sıralanışında, % 20.49 oranı ile bu yaş grubunun en çok Namık Kemal mahallesinde olduğu belirlenmiştir. Bunu sırası ile % 16.77 oranı ile Barbaros, % 15.96 oranı ile İsmetpaşa, % 15.31 oranı ile Esenler, % 13.96 oranı ile Fevzipaşa, % 12.01 oranı ile Cevatpaşa mahalleleri izlemektedir. Ancak oluşturulan yeşil alan envanterine göre Esenler, Namık Kemal ve Fevzipaşa mahallelerinde hiç bir oyun ve spor alanının gerçekleştirilmediği, imar planlarında da Namık Kemal ve Kemalpaşa mahalleleri için hiç bir oyun ve spor alanının önerilmediği belirlenmiştir. Diğer mahallelerde ise kişi başına İsmetpaşa mahallesinde 1.71 m², Cevatpaşa mahallesinde 1.33 m² oyun ve spor alanı gerçekleştirildiği belirlenmiştir.. Sonuç olarak kent bütününde oyun ve spor alanı gereksinimi ve açığı bulunmaktadır.

Anket sonuçlarına göre de deneklerin ikamet ettikleri mahalleler bazında gereksinimini duydukları açık ve yeşil alanları sıralayışında, deneklerin çoğunluğu (% 37'si) oyun ve spor alanını tercih ettikleri görülmektedir. Ayrıca deneklerin ikamet ettikleri mahalleler bazında gereksinimini duydukları açık ve yeşil alanları önceliğine göre sıralayışında, deneklerin çoğunluğu (% 22.9'u) oyun ve spor alanını 1. tercihi olarak göstermiştir.

İmar ve İskan Bakanlığı'nın normuna göre mahalle parkı alanı kişi başına 1 m² olarak önerilmiştir. Kent bütününde toplam nüfus içindeki mahallelerin toplam nüfusları oranının çokluğuna göre sıralanışında, nüfusun en çok % 38.8 oranı ile Cevatpaşa mahallesinde olduğu belirlenmiştir. Bunu sırası ile % 24.7 oranı ile Barbaros, % 21.96 oranı ile İsmetpaşa, % 6.98 oranı ile Kemalpaşa, % 4.5 oranı ile Fevzipaşa, % 3.12 oranı ile Namık Kemal mahalleleri izlemektedir. Ancak oluşturulan yeşil alan envanterine göre Kemalpaşa, Namık Kemal ve Fevzipaşa mahallelerinde hiç bir park alanı gerçekleştirilmemiş, imar planlarında da park alanının önerilmemiş olduğu belirlenmiştir. Bunun nedeni bu mahalle nüfuslarının 5000'nin altında olmasına bağlansa da, her üç mahallenin birbirleriyle bitişik konumda olması

ve kent merkezinde olmaları dolayısıyla üçü için ortak bir mahalle parkı gereksinimi gerektirmektedir. Diğer mahallelerde ise kişi başına Barbaros mahallesinde 0.1 m², İsmetpaşa mahallesinde 0.08 m² park alanı gerçekleştirildiği belirlenmiştir. Her iki mahalle içinde imar planlarında yeterli büyüklükte park alanı önerilmiştir. Ancak norma göre yeterli büyüklükte park alanı gerçekleştirilemediğinden park alanı açığı vardır. Cevatpaşa mahallesinde 1.68 m²/kişi, Esenler mahallesinde 1.28 m²/kişi park alanı gerçekleştirildiği belirlenmiştir ve norma göre park alanı açığı yoktur.

Anket sonuçlarına göre deneklerin ikamet ettikleri mahalleler bazında gereksinimini duydukları açık ve yeşil alanları sıralayışında, deneklerin çoğunluğu (% 26.0'sı) mahalle parkı alanını tercih ettikleri görülmektedir.

IV. 3. Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Anket sonuçlarına göre :

1. Deneklerden % 66.9'unun hane halkı içinde çocuk vardır.
2. Deneklerden % 34.2'sinin hane halkı içinde emekli vardır.
3. Deneklerin çoğunluğunun (% 84.8'inin) hane halkı 3 ve daha fazla hane halkından oluşmaktadır:
4. Deneklerin % 47'si herhangi bir işte çalışmamaktadır. Deneklerin % 50.4'ü hafta içi, % 28'i cumartesi, % 9.5'i pazar günü bir işte çalışmaktadır.
5. Deneklerin % 69.7'sinin hafta içi, % 28'inin cumartesi günü, % 31'inin pazar günü boş zamanı vardır.
6. Deneklerin boş zaman eğilimleri çoğunlukla ve önceliğine göre piknik yapma, seyahat etme, gezinti yapma, hobi ve el sanatları ile uğraşma, spor yapma ve oyun oynama, dinlenme ve toplantılar yapmaktır.
7. Deneklerin % 68.3'ü evine en yakın, % 68'i şehirdek park ve yeşil mekanları kullanmamaktadır. Ancak deneklerin % 65'i ise şehir yakın çevresindeki park ve yeşil mekanları kullanmaktadır.
8. Denekler evine en yakın ve şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanmayışında nedenlerini çoğunlukla ve öncelikle yeterli yeşil alan olmayışına, düzenlemelerin yetersiz, kullanılamaz durumda oluşuna, yaş gruplarına göre olmayışına, bakımsız, güvenliksiz oluşuna bağlamaktadır.
9. Deneklerin rekreasyon amaçlı gidilen yerlerde çoğunlukla ve öncelikle yeşil alan, orman, deniz, içmesuyu, akarsu ve manzarayı tercih ettikleri belirlenmiştir.
10. Deneklerden şehirdeki park ve yeşil alanları kullananların çoğunluğunun Kordon Düzenlemesi (Ek 6-Resim 6), Donanma Çay bahçesi (Ek 6-Resim 17), Çimenlik Kalesi Parkı (Ek 6-Resim 10) ve Lodos Parkı'nı (Ek 6-Resim 4) kullandıkları belirlenmiştir. Ayrıca halen

bakımda olan Halk Bahçesi'ninde içinden geçiş amacıyla da olsa yoğun olarak kullandığı saptanmıştır(Ek 6-Resim 5). Bu alanların ortak özelliklerinin kent merkezinde olması yanında Boğaz peyzajına açık olması ve bitkilendirmesinin zengin olması tercih edilmelerine neden oluşturmaktadır.

11. Deneklerin rekreasyon amaçlı gidilen yerlerde bulunmasını istediği kullanımlarda çoğunlukla ve öncelikle WC, çeşme, piknik alanı, çocuk bahçesi, büfe, otopark, kamp yeri, spor alanını tercih ettikleri belirlenmiştir.

12. Deneklerden şehir yakın çevresindeki park ve yeşil alanları kullananların çoğunluğunun Güzelyalı kıyı şeridi (Ek 6-Resim 18), Gençlik Kampı, İntepe-Orman Kampı, İntepe-Çamlık alanı, Dardanos ve Kabatepe Piknik ve Kamp alanlarını tercih ettikleri belirlenmiştir. Bu alanların ortak özelliğinin kente yakın mesafede oluşu, mevcut bitki örtüsünün zenginliği, organize düzenlemelerin olmasıdır.

Yukarıda kısaca maddeler halinde toplanan sonuçlara göre ; Çanakkale kent bütününde halkın rekreasyonel eğilimlerini şehirdeki park ve yeşil alanların yetersizliği ve var olanlarında kullanılamaz durumda oluşu nedeni ile, şehir yakın çevresindeki düzenlemelere giderek karşıladıkları ortaya çıkarmaktadır.

IV.4. Çanakkale Kenti Yeşil Alan Planlamasına Yönelik Öneriler

1. Kent bütününde yeşil alan planlaması ile; açık ve yeşil alanların kent gelişimi ve sağlığı, kent peyzajı ve estetiği, ulaşılabilirlik ve insan ruh sağlığı üzerindeki fonksiyonlarını optimum olarak yerine getirebilecek 'Çanakkale Kenti Yeşil Alan Sistemi' oluşturulmalıdır.

2. Kent yeşilinin bilinçsizce bile olsa kentte mevcut olması halinde kent strüktürlerinin bölünmesine ve gevşetilmesine yardımcı olmaktadır. Bundan dolayı yeşil mekanlar kent genelinde peyzaj ve yeşil alan planlaması çerçevesinde belirlenmeli ve süreklilikleri sağlanarak kent yeşil alan sistemine dahil edilip korunmalıdırlar. Çanakkale Kenti'nin mevcut yeşil alan sistemini oluşturan, yeşil alan envanteriyle belirlenen bu alanların, iyileştirme çalışmaları yapılarak süreklilikleri sağlanmalı ve bu alanlar oluşturulacak kent yeşil alan sistemi içerisinde korunmalıdırlar. Çanakkale Kenti'nin mevcut yeşil alan sistemini oluşturan bu alanlar :

* Kentin tarihinde derin kökleri olan açık mekanlar, örneğin Hamidiye Tabyası çevre düzenlemesi, Sarıçay ve kenarındaki yeşil alan (Ek 6-Resim 19), havaalanı kenarındaki ağaçlık alan, Radarın bulunduğu tepelik alan, Cumhuriyeti'n ilk yıllarında inşaa edilmiş Balıkesir yolu kenarındaki çift sıralı ve alle şeklinde düzenlenmiş çınarlı yol,

* Kentin tablosunu belirleyen yani kentin görünümünde etkili olan objeler ve kent meydanları örneğin, Saat Kulesi meydanı ile Cumhuriyet meydanı ve çevresi, feribot iskelesi önü açık alan, Kordon düzenlemesi,

* Kent tarihinden örnekler veren tarihi bahçeler, ev bahçeleri, parklar örneğin Tarihi Halk Bahçesi, Çimenlik Kalesi Parkı, 500.yıl Dostluk Parkı (Musevi Mezarlığı),

* Resmi kurumlara ait yapıların örneğin üniversite, okul ve hastane bahçeleri ve müze gibi tarihi yapı çevresi düzenlemeler Örneğin Devlet Hastahanesi, Devlet Su İşleri, Eğitim Fakültesi, Cumhuriyet İlkokulu (Ek 6-Resim 20), Orman Bölge Müdürlüğü ile Köy Hizmetleri'ne ait bahçeler,

* Parklar örneğin Sarıçay Parkı, 60.yıl Parkı, Uğur Mumcu Parkı, Morabbin Parkı, Lodos Parkı,

* Spor alanları örneğin 18 Mart Stadyumu, Halı saha parkı, Hamidiye Tabyası yanı halı saha,

* Kent içindeki küçük yeşil alanlar, avlular örneğin Yalı hanı avlusu,

* Alış veriş yeri, haftalık pazarların kurulduğu pazar yerleri örneğin Aynalı Çarşı, Cuma, Pazar Salı Pazarı olarak kullanılan açık alanlar ve sokaklar,

* Kent ormanı, resmi kurum, dernek ve dini tesislerin ağaçlandırma alanları. Örneğin Çevre gönüllüleri derneği I-II, Cami yanı, Hastane yanı ağaçlandırma sahaları, DSİ Atik Hisar Baraj Gölü çevresi ağaçlandırma alanı,

* Mezarlıklar örneğin Hastahane Bayırı Şehitliği, Belediye Mezarlığı, İngiliz ve Musevi Mezarlığı.

3. Çanakkale Kenti mevcut yeşil alan sistemi dahilinde bulunan ve yeni oluşturulacak yeşil alanlarda yapısal ve bitkisel donanım Peyzaj Mimarlığı temel prensiplerine göre ve turizm yatırım planlamalarına yönelik belirlenen 'Kent Peyzajı ve İmajı' kararlarına uygun olarak düzenlenmelidir.

ÇEYAP (Çanakkale Evlerini Koruma ve Yaşatma Projesi) çervesinde Edirne Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından belirlenen ve SİT alanı ilan tarihi, dini ve sivil mimarlık eserlerinin yanısıra açık ve yeşil alanlar koruma alanı içerisine alınmıştır. Bunlardan başlıcaları ; Sarıçay ve Kıyısı Peyzajı, Çimenlik Kalesi ve Çevresi, Fetfahane Sokak, Yalı ve Çarşı Caddesi Peyzajı, Cumhuriyet, Saat Kulesi, Fatih Camii ve Eski Kilise Meydanı Peyzajı, Kordon Düzenlemesi, Halk Bahçesi'dir. Bu alanlarda yapılacak yeşil alan planlamaları koruma planı dikkate alınarak hazırlanmalıdır.

4. Anket uygulamasıyla belirlenen mahallelere göre değişen bireysel özellikler, sosyal ve kültürel yapı, rekreasyonel eğilim ve boş zaman durumu, açık ve yeşil mekan gereksinimlerinin değişim ve farklılıkları gözönüne alınmalıdır.

5. Açık ve yeşil mekanların arasında bulunan büyük mesafelerin, bu mekanların çekici hale getirilerek kullanımını artırmak gerekmektedir. Bu amaçla planlama esnasında yeşil alanların konum değerinin belirlenmesi gerekmektedir. Yeşil mekanlara kullanıcıların yaya olarak 5-10-15 dakikada ulaşabilecek mesafelerde olmasına dikkat edilerek planlanması gerekmektedir. Ayrıca uzak mesafelerdeki yeşil mekanlara park kullanıcılarının ilgisini sağlamak ve parkın çekiciliğini artırmak amacıyla parka ilgi çekici donanım ve fonksiyonların getirilmesi gerekmektedir.

6. Yeterince açık ve yeşil alanı bulunmayan yerleşim yerlerinde kent yenileme, iyileştirme çalışmaları esnasında yoğunluk gevşetilmeli, mevcut açık ve yeşil mekanlar korunmalı, yeni yeşil mekanlar yaratılmaya çalışılmalıdır.

7. İmar planlarında mahaleler bazında önerilen bir çok yeşil mekanın kullanım şeklinin, anket uygulamasıyla belirlenen kullanıcı kitlenin rekreasyonel gereksinimleri doğrultusunda değiştirilmesi gerekmektedir.

8. İmar planlarında önerilen yeşil alan kullanım şekillerinin çoğunluğu yüklenmek istenen fonksiyonu gerçekleştirecek yeterli alansal büyüklükte değildir, bazı kullanım şekillerine ise önerilen alansal büyüklük fazladır. Örneğin park veya oyun ve spor alanı olabilecek büyüklükteki bir alan çocuk bahçesi, çocuk bahçesi olabilecek büyüklükteki bir alan park alanı olarak önerilmiştir.

9. Yeşil alan planlaması sırasında yetiştirme ortamına uygun ağaç ve çalı türlerinin seçimi gerekmektedir.

10. Atık (çöp deponi) alanlarının, kum, taş, maden ocağı gibi yerler yeniden bitkilendirilmelidir.

11. Yabani bitki ve hayvanların rejenerasyon (kendi kendini yenileme) zonları ve rekreasyon bölgelerinin ayrılması güvence altına alınması gerekmektedir.

Bu çalışma sonucu yukarıda kısaca maddeler halinde toplanan tespitler ve yapılan öneriler ile Yeşil Alan Planlaması çerçevesinde oluşturulacak 'Yeşil Alan Sistemi' ile Çanakkale'nin örnek bir kent olacağını umuyorum. .

V. ÖZET

KENT GELİŞİMİ SÜRECİNDE AÇIK VE YEŞİL MEKAN GEREKSİNİMİNİN ÇANAKKALE ÖRNEĞİNDE İRDELENMESİ

Kentsel yeşil alan planlaması, kent içindeki tüm yeşil alanların, elemanların birbiriyle ve kent gelişimi sürecinde ortaya çıkan yapılarla, mekansal ve fonksiyonel yönden oluşturduğu düzenin güvence altına alınmasını sağlar. Açık ve yeşil mekanlarının kent içinde, kentin sağlığı ve estetiği, ruh sağlığı, ekolojik ve ekonomik yönden işlevleri vardır. Yeşil alan planlamasının en önemli ödevlerinden biri de kent sisteminde yeşil mekanlara olan talebi saptamaktır. Ancak mekan gereksinimi ile ilgili her yerde geçerli olabilecek bir standart yoktur ve yasalarca önerilmiş olan standartlar ise genel karakterdedir.

Ülkemizde 3194 sayılı imar kanununa göre kişi başına düşen yeşil alan belediye sınırları içinde 7 m²'dir. Bu araştırmada İmar ve İskan Bakanlığı tarafından belirlenen standartlara göre Çanakkale Belediyesi sınırları içerisindeki yedi mahalle bazında açık ve yeşil mekan gereksinimi irdelenmiştir. Mahalleler bazında 1965-1990 yılları arasındaki DİE nüfus sayımı sonuçları dikkate alınarak, 1995 ve 2000 yılı nüfus ve yaş gruplarına göre nüfus dağılımı tahmini yapılmıştır. İmar uygulama planlarında önerilen park, çocuk bahçesi, oyun ve spor alanları 'Aktif Yeşil Alan'; yeşil alan, refüj, mezarlık, şehitlik, ağaçlandırma alanı ve benzeri alanlar 'Diğer Açık ve Yeşil Alanlar' başlığı altında gruplandırılmıştır. Bu mekanların alansal büyüklükleri, mülkiyet durumları belirlenerek 'Yeşil Alan Envanteri' oluşturulmuş, ayrıca gerçekleşen alanların güncel kullanımları, etki alanları, donanım ve çekicilikleri araştırılmıştır. Ancak kent sisteminde yeşil alan gereksinimi ve bunların mekansal olarak dağılımı bir dizi faktör tarafından belirlenmektedir. Bu faktörler; doğal ve kültürel yapı ile ilgili özelliklerdir ve bunlar araştırma alanında yerleşim yerlerine göre il genelinde, şehir ve yakın çevresinde, mahalleler bazında tespit edilmiştir.

İmar ve İskan Bakanlığı'nın normuna göre 5000 nüfus için 3-10 yaş grubu çocuk başına 1,5 m² 'Oyun ve Çocuk Bahçesi Alanı' önerilmektedir. Kent bütününde toplam nüfusları içindeki 3-10 yaş grubu çocuk oranı en çok Fevzipaşa mahallesindedir ve bunu

sırası ile İsmetpaşa, Barbaros,. Namık Kemal, Esenler, Cevatpaşa, Kemalpaşa mahalleleri izlemektedir. Fakat Fevzipaşa, Namık Kemal Esenler ve Kemalpaşa mahallelerinde hiç bir oyun ve çocuk bahçesi alanının uygulanmadığı ayrıca imar planlarında da Fevzipaşa, Namık Kemal ve Kemalpaşa mahalleleri için hiç bir oyun ve çocuk bahçesi alanı önerilmediği belirlenmiştir. Barbaros, Cevatpaşa, İsmetpaşa ve Esenler mahalleleri için ise norma göre yeterli büyüklükte alan önerildiği halde gerçekleştirilemediği görülmektedir.

Bakanlığın normuna göre imar planlarında 15000 nüfus için 1 'Mahalle Parkı' ve kişi başına 1 m² alan ayrılması önerilmektedir. Buna göre 2000 yılı için mahalleler bazında: Barbaros mahallesinde 1 mahalle parkı (13385 m²), Cevatpaşa mahallesinde iki mahalle parkı (31135 m²) ; İsmetpaşa mahallesinde bir mahalle parkı (14091 m²) ; Esenler mahallesinde 1 mahalle parkı (5360 m²) gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Kemalpaşa, Namık Kemal ve Fevzipaşa mahalleleri nüfuslarının 15000'nin altında olması, fakat birbiriyle bitişik konumda olmaları nedeniyle, Fevzipaşa mahallesinde park alanı olarak ayrılan 25380.9 m² büyüklüğündeki alanda, 7938 m²'lik ortak bir mahalle parkı gerçekleştirilmelidir..

Bakanlığın normuna göre imar planlarında 15000 nüfus için 1 'Oyun ve Spor Alanı', 11-18 yaş grubu çocuk nüfusu başına 2 m² alan ayrılması önerilmektedir. Buna göre 2000 yılı için mahalleler bazında: Barbaros mahallesinde çocuk başına 12.23 m² alan uygulanmıştır, alan açığı yoktur. Cevatpaşa mahallesinde çocuk başına 1.33 m² oyun ve spor alanı düşmektedir. Ancak 3371 m²'lik alan daha ayrılmalı ve 7482 m²'lik alan gerçekleştirilmelidir. İsmetpaşa mahallesinde çocuk başına 1.71 m² oyun ve spor alanı düşmektedir. Ancak 949 m²'lik alan daha ayrılmalı ve 4496 m²'lik alan gerçekleştirilmelidir. Esenler mahallesinin yeni imara açılması nedeniyle gelişim süreci dikkate alınarak 1640 m² alan ayrılmalı ve gerçekleştirilmelidir. Kemalpaşa, Namık Kemal ve Fevzipaşa mahalleleri nüfuslarının 15000'nin altında olması, fakat birbiriyle bitişik konumda olmaları nedeniyle, Fevzipaşa mahallesinde park alanı olarak ayrılan 28565 m²'lik alanda, 2338 m²'lik ortak bir oyun ve spor alanı gerçekleştirilmelidir.

Kent bütününde 2000 yılına kadar 73410 m² büyüklüğünde 2 Semt Parkı ; 110115 m² büyüklüğünde 1 Kent Parkı ; 293000 m² büyüklüğünde Rekreasyon Alanı ; 49935 m² büyüklüğünde Festival Alanı ; 3 Yüzme Havuzu ; 9915 m² büyüklüğünde Mezarlık Alanı gerçekleştirilmelidir.

Mahalleler bazında 2320 deneğe anket uygulanarak halkın planlamaya katkısı sağlanmıştır. Kullanılan anket formu 36 sorudan ve üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde bireye yönelik bilgiler, ikinci bölümde boş zaman durumu ve boş zaman alışkanlıklarına yönelik bilgiler, üçüncü bölümde halkın açık ve yeşil mekanları kullanma

durumu ve biçimi, rekreasyonel eğilimleri, açık ve yeşil mekan gereksinimleri araştırılarak, belirlemeler yapılmıştır.

Anket sonuçlarına göre de deneklerin ikamet ettikleri mahallelerde gereksinim duydukları açık ve yeşil mekan tiplerini sıralarken, deneklerin çoğunlukla (% 55.1'nin) oyun ve çocuk bahçesini tercih ettikleri, % 30.4'nün öncelikle oyun ve çocuk bahçesini 1. tercihi olarak gösterdikleri belirlenmiştir. Halkın en çok Kordon Düzenlemesi, Donanma Çay bahçesi, Çimenlik Kalesi Parkı ve Lodos Parkı'nı kullandıkları görülmektedir. Bu alanların ortak özelliklerinin kent merkezinde olması yanında Boğaz peyzajına açık olması ve bitkilendirmesinin zengin olması tercih edilmelerine neden oluşturmaktadır. Şehirdeki park ve yeşil alanların yetersizliği ve mevcut olanlarında kullanılamaz durumda oluşu nedeni ile mahallede park yok şeklinde yorumlandığı, bundan dolayı halkın çoğunlukla rekreasyonel eğilimlerini şehir yakın çevresindeki açık ve yeşil alanlara giderek karşıladıkları saptanmıştır. Şehir yakın çevresindeki bu alanlar; Güzelyalı kıyı şeridi, Gençlik Kampı, İntepe-Orman Kampı ve Çamlık alanı, Dardanos ve Kabatepe Piknik ve Kamp alanlarıdır. Bu alanların ortak özelliğinin kente yakın mesafede oluşu, mevcut bitki örtüsünün zenginliği, organize düzenlemelerin olmasıdır. Deneklerin rekreasyon amaçlı gidilen yerlerde çoğunlukla ve öncelikle yeşil alan, orman, deniz, içmesuyu, akarsu ve manzarayı tercih ettikleri kullanımlar olarak çoğunlukla ve öncelikle WC, çeşme, piknik alanı, çocuk bahçesi, büfe, otopark, kamp yeri, spor alanı tercih ettikleri belirlenmiştir.

Bakanlığın normlarına ve yapılan anket uygulaması sonuçlarına göre açık ve yeşil mekan gereksinim belirlemeleri, yeşil alan envanteri ile karşılaştırılarak açık ve yeşil mekan açığı belirlenmiştir. Sonuç olarak kent gelişimi sürecinde yeşil alan planlamaları ve ortaya çıkabilecek yeşil alan sorunlarına yönelik öneriler getirilmiştir.

V. SUMMARY

STUDYING OPEN AND GREEN SPACES NEED IN THE DURATION OF TOWN DEVELOPMENT AT THE EXAMPLE TOWN OF ÇANAKKALE

The Urban open spaces planning provides the securing of the spatial and functional order which is formed by the green areas and elements between each other and buildings which are arised in the duration of town developments. Open spaces in the urban areas have hygenical, estethical, psychological, ecological and economical functions. One of the most important duties of urban open space planning is the determination of demands for open green spaces within the town system. However, there are no standards to be valid everywhere, and the standards in use are of general character.

According to the Turkish Construction Law Number 3194 within municipality boundaries, the open green space must be at least 7.0 square meters per individual.

In this study the open and green spaces needs on the base of seven disripts within the boundaries of Çanakkale municipality according to the standards of Ministry of Construction and Housing is examined. By taking into consideration the census on district bases between years 1965-1990, the distribution of population according to the population and age groups has been estimated. Parks, play lots, play and sport grounds have been grouped as 'Active Green Areas' green belt, refuge, cemetery, afforestation areas and the others have been titled as 'Other Open and Green Spaces'.

The size and ownership of these areas have also been determined and it has resulted in the 'Invertory of Green Spaces' Furthermore, actuel use of the these green spaces and their sphere of influence, equipments and attractiveness have been studied. The open space needs and their spatial distribution in an urban system are determined by various factors, which are of natural, social and cultural character. They are also determined according to settlements in the level of province, town and surrounding areas.

According to standards of Ministry of Construction and Housing for 5000 inhabitants for 3-10 age group 1,5 square meter per child is proposed as play lots and grounds. In the whole town Fevzipaşa district has the largest population of 3-10 age group. It is followed by İsmetpaşa, Barbaros, Namık Kemal, Esenler, Cevatpaşa and Kemalpaşa.

In Fevzipaşa, Namık Kemal, Esenler and Kemalpaşa districts there are no play lots and grounds for children and for Fevzipaşa, Namık Kemal and Kemalpaşa districts no lots and play grounds are proposed for children in the construction plan. For Barbaros, Cevatpaşa, İsmetpaşa and Esenler districts there are proposed areas, and their whose sizes are confirmed with the standards of Ministry of Construction and Housing but they have not been applied.

According to standards of Ministry of Construction and Housing for 15000 inhabitants one district park and 1.0 square meter per individual proposed. Accordingly for the year 2000 on the base of districts for Barbaros one (13385 sqm), Cevatpaşa two (31135 sqm), İsmetpaşa one (14091 sqm), Esenler one (5360 sqm) can be realized. Kemalpaşa, Namık Kemal and Fevzipaşa districts have less than 15000 inhabitants, but because of their adjacent position the area (25381 sqm) which is set aside as park area for Fevzipaşa district can be established as a district park with an area of 7938 sqm for the common use.

According to standards of Ministry in construction plans for 15 000 inhabitants 1 play and sport field and for 11-18 age group 2.0 sqm is proposed. On district bases for the year 2000 in Barbaros district 12.23 sqm area is set aside for children therefore, there is no deficit. In Cevatpaşa district there is an area of 1.33 sqm for play and sport field per child. An area of 3371 sqm must be set aside and an area of 7482 sqm realized. In İsmetpaşa there is as sport and play field of 1.71 sqm per child, but an area of 949 must be added and an area of 4496 sqm must be realized. Esenler is a new district and taking in to the consideration the development in the future an area of 1640 sqm must be set aside and realized as sport and play field. Kemalpaşa, Namık Kemal and Fevzipaşa districts have less than 15000 inhabitants, but because of their adjacent position the area (28565 sqm) which set aside as park area for Fevzipaşa district a play and sports field with an area of 2338 sqm must be established.

In the whole town two district parks with an area of (73410 sqm), one city park with an area of (110115 sqm.), a recreation area within an area of (293000 sqm), and festival area of 49935 sqm, three swimming pools and cemetery of on area 9915 sqm must be realized.

In order to provide the public to take action in the planning process on district bases 2320 people filled questionnaire which consists of three parts and 36 questions. The first part contains information devoted to responders. In the second part leisure and information devoted to leisure habits of responders. In the third part the attitude and the manner of use of open and green spaces through people and their recreational tendencies, open and green space needs. According to results of the assessments questionnaire, the persons who filled questionnaire give as the most desirable open and green space types in the district where

they lived. 55.1 % of them preferred play lots and grounds for children 30.4 % of them mentioned play lot and ground in the first place. Kordon Düzenlemesi (Promenade), Donanma -Tea Garden, Çimenlik Kalesi, Lodos Park are the most frequently visited places. The common characteristics of these open spaces that they are located in the town centre and have beautiful view from the Dardanelles and well planted with various shade trees and ornamental shrubs. Because of the insufficiency of the parks and green spaces in the town and the bad condition of the existing ones most of the inhabitants prefer going to the woodlands and seashore in the surroundings of the town for recreation. These areas in the surroundings are : Güzelyalı Seashore, Gençlik Kampı (Youth Camping), İntepe Orman Kampı-Çamlık, Dardanos and Kabatepe Picnicking and Camping areas. The common characteristics of them are: they are not far from town, and they have a very rich and interesting plant cover, and they all are well organized. The responders of the questionnaire preferred the recreation areas with woodland, sea, drinking water, water courses and beautiful landscapes, and with facilities such as WC, fountain, picnicking areas, play lots and grounds, kiosk, parking, camping ground and sports fields.

The deficit of open and green spaces has been determined by comparing the open and green space needs which are determined according to the standards of Ministry of Construction and Building with the inventory of green space of the town. In conclusion the suggestions devoted to the green space planning and to the most likely emerging problems related green space systems of the town have been made.

VI. KAYNAKLAR

- Akdoğan, G.** (1972) : Beş Büyük Şehirde Çocuk Oyun Alanları, Okul Bahçeleri ve Spor Alanlarının Yeterlilikleri ve Planlama Prensipleri Üzerine Bir Araştırma.- AÜZF Yayınları No: 522, Bilimsel Araştırma ve İncelemeler. No: 304 AÜ Basımevi- Ankara, 77 S.
- Akıncı, G.** (1981) : Kentiçi Açık ve Yeşil Alan Standartları Derlemesi -AÜZF Peyzaj Mimarlığı Bölümü (Basılmamış Seminer), Ankara.
- Akman, Y., Barbéro, M., Quézel, P.** (1978) : Contribution à l'étude de la végétation forestière d'Aanatolie méditerranéene, (I).- Phytocoenologia 5 (2) : 1-79 S.
- Akman, Y.** (1990) : İklim ve Biyoiklim (Biyoiklim Metodları ve Türkiye İklimleri). -Palme Yayınları Mühendislik Serisi : 103. Ankara, 275 S.
- Altan, İ.** (1992) : Mimarlıkta Mekan Kavramı Mimarlık ve Şehircilikte Mekan. -YTÜ Mimarlık Fakültesi Yerleşme ve Mimarlık Bilimleri Uygulama- Araştırma Merkezi Yayın No : 1 İstanbul.
- Altunkasa, F.** (1993) : Rekreatyonel Planlama Organizasyonu. Çukurova Üniversitesi Yayınları No:132, Genel Yayın No: 54, Yardımcı Ders Kitapları Yayın No: 4- Adana, 99 S.
- Atabay, S.** (1982) : Konut Alanları Planlaması Yerleşme Birimleri ve Şehircilik. -YTÜ Matbaası Araştırma Merkezi Yayın No: 12 -İstanbul, 60 S.
- Ayaşlıgil, T.** (1996) : Çanakkale Kenti Açık ve Yeşil Alan Sistemi, Yerleşim ve Çevre Sorunları: Çanakkale İli Sempozyumu, 9-13 Eylül-Çanakkale,13 S.
- Ayaşlıgil, Y.** (1991) : Ekolojik Planlama Temel Esasları, (Basılmamış Yüksek Lisans Ders Notları) İ.Ü. Orman Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü -İstanbul.
- Bakan, K.,** (1981) : Türkiye'de Kentsel Dış Mekanların Düzenlenmesi. TÜBİTAK.Yapı Araştırma Enstitüsü, TÜBİTAK - Ankara.
- Bakan, K., Konuk, G.** (1987) : Türkiye'de Kentsel Dış Mekanların Düzenlenmesi. TUBİTAK.Yapı Araştırma Enstitüsü Yayını No: U 5, 106 S, TÜBİTAK - Ankara.
- Bayhan, İ.** (1987) : Şehirselsel Bir Bölge veya Planlama Birim Alanı Olarak Konut Alanı Donatımı. YTÜ Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü (Basılmamış Ders Notu), İstanbul.
- Bayraktar, A.** (1973) : İzmir Şehrinin İmarında Peyzaj Mimarisi ile İlgili Problemler ve Prensiplerin Tespiti. EÜZF Yayınları Yayın No: 33, Yalova Bahçe Kùltürleri Araştırma ve Eğitim Merkezi, Birlik Matbaası, Bornova-İzmir.
- Bernartzky, A.** (1972) : Grünplanung in Baugebieten. Wiesbaden.

- Buchwald, K.** (1969) : Entwicklung der Landschaftsplanung -In: Handbuch für Landschaftspflege und Naturschutz, Bd. 4, Planung und Ausführung, BLV, München.
- California recreation commite,** On Planning For Recreation, Park Areas And Facilities, Published By State Of California Recreation Commision. Guide For plannig Recreation Parks in California A Basis For Determining Lokal Recreation Space Standarts, 722 Capital Avenve, Room 3076, Sacramento 14.
- Cantürk , M.** (1987) : 27.05 1987 Tarihli Haber Gazetesi-Çanakkale.
- Cantürk , M.** (1994) : 02.08.1994 Tarihli Haber Gazetesi-Çanakkale.
- Cengiz, Ş., Durmaz, N.** (1984) : DSİ Çanakkale Sahil Ovaları (Kepez, Kirazlı, Umurbey, Lapseki, Çardak, Bayramdere) Planlama Kademeleri Jeofizik Rezistivite Etüd Raporu-Balıkesir.
- Çakmaklı, D.** (1992) : Kentsel Çevrede Mekan ve Kentsel Mekan Kavramlarının İrdelenmesi, Mimarlıkta Mekan Kavramı Mimarlık ve Şehircilikte Mekan. YTÜ Mimarlık Fakültesi Yerleşme ve Mimarlık Bilimleri Uygulama - Araştırma Merkezi Yayın No: 1- İstanbul, 8 S.
- Çanakkale TEK Müdürlüğü,** (1996) : Çanakkale TEK Müdürlüğü Kayıtları- Çanakkale.
- Çanakkale Valiliği,** (1996) : Turizm ve Planlama Dairesi Kayıtları -Çanakkale.
- Çelik, D.** (1992) : Doğal ve Kültürel Değerleri ile Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı - A.Ü.Z.F. Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı (Basılmamış Yüksek Lisans Semineri), Ankara.
- Çetiner, A.** (1981) : Şehirsal Tasarım. İTÜ Mimarlık Fakültesi Şehir Yenileme ABD / MMLS Şehircilik Öğrenimi Kent Yenileme (Basılmamış Ders Notları). İstanbul, 71 S.
- ÇEYAP,** (1996) : Çanakkale Evlerini Koruma ve Yaşatma Projesi (Basılmamış Plan Raporu)- Çanakkale, 47 S.
- ÇİY,** (1990) : Çanakkale İli Yıllığı -Çanakkale.
- ÇÖİK,** (1996) : Çanakkale Orman İşletmesi Kayıtları-Çanakkale.
- DİE,** (1990) : 17- Çanakkale İli 1990 Genel Nüfus Sayımı. Nüfusun Sosyal ve Ekonomik Nitelikleri. T.C. Başbakanlık DİE Matbaası Yayın No: 1622, MTB 6906 - Aralık -Ankara.
- DİE,** (1992) : Genel Nüfus Sayımı Sonuçları, T.C. Başbakanlık DİE Matbaası, Ankara.
- DİE,** (1993-1994) : Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim Kitapçığı, T.C. Başbakanlık DİE Matbaası Yayın No: 1867 Mayıs-Ankara, 8 S.
- DİE,** (1994) : Türkiye İstatistik Yıllığı, Çevre İstatistikleri T.C. Başbakanlık DİE Matbaası-Ankara.
- DİE,** (1996) : Spor Faaliyetleri ve Tesisleri Kitapçığı, T.C. Başbakanlık DİE Matbaası Yayın No: 1865 Nisan -Ankara, 10 S.
- DSİ,** (1996) : Çanakkale DSİ kayıtları-Çanakkale.

- Engin, A.** (1996) : Çanakkale İli Katı Atık Yönetimi. Yerleşim ve Çevre Sorunları: Çanakkale İli Sempozyumu, 9-13 Eylül-Çanakkale.
- Engin, A., Küçük, A., Karamercan, Z.** (1996) : İçmesuyu Temini ve Arıtma Tesisleri. Çanakkale Belediyesi Su İşleri Müdürlüğü. Yerleşim ve Çevre Sorunları: Çanakkale İli Sempozyumu, 9-13 Eylül-Çanakkale.
- Eren, R.** (1990) : Çanakkale ve Yöresi Türk Devri Eserleri. -Trakya Üniversitesi Kütüphanecilik ve Dökümantasyon Dairesi Matbaası.
- Eren, R.** (1994) : Çanakkale İli'nin Tarih İçindeki Gelişimi ve Folklor İncelemeleri -18 Mart Üniversitesi Bilgi İşlem Dairesi Matbaası -Çanakkale, 255 S.
- Ertan, A.** (1996) : Çanakkale İli Kıyı Sulakalanlarında İnsan Etkileri-Yerleşim ve Çevre Sorunları: Çanakkale İli Sempozyumu, 9-13 Eylül- Çanakkale.
- Erten, İ.** (1995) : Çanakkale Boğazı Karayolu Geçişi Projesi Sivil Çevre Etki Değerlendirmesi (Basılmamış Rapor)- Çanakkale, 10 S.
- Gaelzer, G.** (1979) : Landschaftsplanung als Beitrag zur Stadtentwicklungs- und Bauleitplanung. -In: Buchwald, K. & Engelhardt W. (Hrsg.) : Handbuch für Planung, Gestaltung und Schutz der Umwelt, Bd. 3: 456-553, BLV München.
- Gleichmann, P.** (1963) : Sozialwissenschaftliche Aspekte der Grünplanung in der Grosstadt. Stuttgart.
- Gürel, S.** (1973) : Türkiye'de Kentsel Mekan Standartları Üzerine Bir Deneme - İTÜ Mimarlık Fakültesi (Basılmamış Doktora Tezi) -İstanbul S. 25-29
- Gold, S. M.** (1980) : Recreation Planning and Design. Mc Graw-Hill Book Comp., New York.
- Groning, G.** (1975) : Über das Interesse an Kleingärten, Dauercampingparzellen und Wochenendhausgrundstücken. Teil 1. In : Landschaft und Stadt. 7 H. 1, S. 7-14. H. 2, S. 77-89, H. 3, 122 S.
- H. Nie, N., G. Jenkins, J., Hull, C.H., Steinbrenner, K. Dale, B.** (1975) : SPSS (Statistical package for the social sciences).-MacGraw-Hill Book Company, HA 33. N48-ISBN 0-07-046531-2-New York.
- Kantarci, D.** (1996) : Biga Yarımadası'nda Ekolojik Faktörler İle Ağaç Türlerinin Yayılışı Arasındaki İlişkiler, Yerleşim ve Çevre Sorunları: Çanakkale İli Sempozyumu, 9-13 Eylül-Çanakkale.
- Kayan, İ.** (1996) : Troia'da Son 6000 Yılda Doğal Çevre Değişimleri Yerleşim ve Çevre Sorunları: Çanakkale İli Sempozyumu, 9-13 Eylül-Çanakkale.
- Kaymaklı, G.** (1990) : Ülkemizde Kentsel Açık ve Yeşil Alan Standartlarının Uygulamasında Peyzaj Mimarlığı Açısından Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Yolları Üzerine Bir Araştırma.-AÜZF Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara, 72 S.

- Keleş, R.** (1980) : Kentbilim Terimleri Sözlüğü. TDK Yayınları -Ankara.
- Keleş, R.** (1984) : Kentleşme ve Kent Politikası. -AÜ Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları No: 540 - Ankara.
- Küçükgül, E.Y.** (1996) : Çanakkale Boğazında Oluşan Gemi Kazalarında Denize Petrol Dökülmesi ve Alınacak Önlemler, Yerleşim ve Çevre Sorunları: Çanakkale İli Sempozyumu, 9-13 Eylül-Çanakkale.
- MGM,** (1996) : Çanakkale Meteoroloji İstasyonu Kayıtları-Çanakkale.
- Miess, M.** (1974) : Planungsrelevante und kausalanalytische Aspekte der Stadtklimatologie.- In: Landschaft u. Stadt 6; H. 1, 16 S.
- Nasuh, D.** (1990) : Kent Parklarının Nitelikleri. -AÜZF Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı (Basılmamış Yüksek Lisans Semineri), Ankara.
- Odabaşı, A.** (1997) : Ankara Kenti Mezarlıklarının Yeşil Alan Açısından İrdelenmesi. -AÜZF. Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı (Basılmamış Doktora Tezi) - Ankara
- Oertel, D.** (1976) : Die Stadtlandschaftsgestaltung des Raumes Karlsruhe. Stadtgestalt analysen und ihre Anwendung in der Flächennutzungsplanun. -In : Stadt und Landschaft 8, H.2, 60 S.
- Öztan, Y.** (1970) : Çankaya Botanik Bahçesi Peyzaj Mimarlığı Dergisi- AÜZF Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Cilt 1, Ankara.
- Öztan, Y.** (1972) : Kentsel Yerleşme Sahalarımızda Peyzaj Planlama Sorunlarımız- AÜZF Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Mimarlığı Dergisi, Cilt 1-2, Ankara.
- Pamay, B.** (1978) : Kentsel Peyzaj Planlaması.- İ.Ü. Orman Fakültesi Yayınları No: 2487 / 265, İstanbul.
- Quézel, P., Pamukçuoğlu, A.** (1969) : Etüde phytosociologique des forêts d'Abies equitrojani et de Fagus orientalis du Kaz Dağ.- Ann. Fac. Sci. Marseille 42 : 145-151.
- Richter, G.** (1982) : Formen und Funktionen des Stadtgrüns. In : Richter, G. (Ed.) Handbuch Stadtgrün - Landschaftsarchitektur im staedtischen Freiraum, S 319. BLV München.
- Sabaz, M.** (1986) : Stadtentwicklung und Freiraumbedarf in der Türkei-Planungs methodische Ansaetze für freiraumbezogene Erholung als Bestandteil der Stadtentwicklung, dargestellt am Beispiel einer Groszstadt in Zentralantolien.- Europaeische Hochschulschriften, Reihe XLII, Bd.1, Peter Lang, Frankfurt am Main Bern -New York -Paris
- Schulz, H. J.** (1978) : Naherholungsgebiete-Grundlagen der Planung und Entwicklung. -Paul Parey, Berlin, Hamburg.

- Schwilgin, F.A.** (1974) : Town Planning Guidelines. Department of Public Works, Ottawa. 168 S.
- Sökmen, P.** (1992) : Çanakkale Kent Merkezi Analitik Etüdü - MSÜ Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Hak Bilgi İşlem Merkezi -İstanbul.
- Sözen, N.** (1977) : Ankara Şehri İçin Şehir Dışı Rekreatyon Alanlarının Planlama İlkelerinin Saptanması Üzerine Bir Araştırma. AÜZF Peyzaj Mimarlığı Bölümü (Basılmamış Doktora Tezi), Ankara. 251 S.
- Tanınılı, İ.** (1996) : Türkiye Boğazlarında Tehlikeli Maddelerden Oluşacak Çevresel Risklerin Değerlendirilmesi.- Yerleşim ve Çevre Sorunları: Çanakkale İli Sempozyumu, 9-13 Eylül-Çanakkale.
- Tezcan, S.** (1994) : Ankara Mamak İlçesinde Açık ve Yeşil Alan İlişkileri ve Peyzaj Mimarlığı Açısından Alınması Gerekli Önlemler. AÜZF Peyzaj Mimarlığı Bölümü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara. 263 S.
- Tümer, (1976)** : Rekreatyon Alan Tesis ve Ölçüleri. -Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Planlama Dairesi Başkanlığı Yayınları-Ankara.
- Topraksu Genel Müdürlüğü, (1972)** : Çanakkale İli Toprak Kaynağı Envanter Raporu- T.C. Köy İşleri Bakanlığı Topraksu Genel Müdürlüğü Raporlar Serisi No : 28 Bakanlık Yayınları No : 150 Genel Müdürlük Yayınları : 240, Ankara. S.1-21
- Troya, (1970)** : Topraksu Genel Müdürlüğü Tarihi Milli Parkı Uzun Devreli Gelişme Planı
- Utkular, İ.** (1953) : Çanakkale Boğazı'nda Fatih Kaleleri.- İTÜ Mimarlık Fakültesi, (Basılmamış Doçentlik Tezi) -İstanbul.
- Uyar, B.** (1986) : Kentsel Açık ve Yeşil Alanlar ve Ankara Kentinde İrdelenmeleri.-Gazi Üniversitesi Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, (Basılmamış Yüksek Lisans Semineri), Ankara.
- Uysal, İ.** (1996) : Çanakkale'de Hava Kirliliği Sorunu Yerleşim ve Çevre Sorunları: Çanakkale İli Sempozyumu, 9-13 Eylül-Çanakkale.
- Uzel, A.** (1973) : Çanakkale Çevre Düzeni Plan Raporu -Ankara, 156 S.
- Uzun, G., Altunkasa, F.** (1991) : Rekreatyoneel Planlamada Arz ve Talep. -ÇÜZF Yayınları No : 611 -Adana.
- Ünal, E.** (1989) : İmar Planlama ve Uygulama. T.C. İmar ve İskan Bakanlığı Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü Yayın No : 35, Ankara.
- Yeni İmar Yasası ve Yönetmelikleri, (1985)** : ODTÜ Mimarlık Fakültesi Basım İşliği -Ankara.
- Yıldızcı, A.** (1982) : Kentsel Yeşil Alan Planlaması ve İstanbul Örneği - İTÜ Mimarlık Bölümü (Basılmamış Doktora Tezi), İstanbul.

Yıldızci, A. (1993) : Kentsel Peyzaj Planlaması Dersi- İÜOF Peyzaj Mimarlığı Bölümü
Peyzaj Planlama ve Tasarım Anabilim Dalı Lisans Programı (Basılmamış Ders Notu),
İstanbul.

IV. E K L E R

EKLER LİSTESİ

EK-1 HARİTALAR LİSTESİ

- HARİTA 1 : Çanakkale İli Türkiye ve Marmara Bölgesindeki Yeri
HARİTA 2 : Çanakkale İl Merkezi ve Yakın Çevresi Topoğrafik Yapı Haritası
HARİTA 3 : Çanakkale İl Merkezi Jeolojik Yapı Haritası
HARİTA 4 : Çanakkale İli ve Yakın Çevresi Deprem Durumu Haritası
HARİTA 5 : Çanakkale Boğazı'nın Avrupa ve Asya Kıtaları Arasındaki Genişlikleri
HARİTA 6 : Çanakkale Kenti ve Çevresi Toprak Haritası
HARİTA 7 : Çanakkale İli Orman Amenajman Haritası
HARİTA 16 : Çanakkale Kenti Nazım Planı
HARİTA 17 : Çanakkale Kenti Yeşil Alanları

EK-2 ŞEKİLLER LİSTESİ

- ŞEKİL 1 : Çanakkale İli Aylara Göre Sıcaklık, Basınç, Yağış ve Nem Miktarları
ŞEKİL 2 : Çanakkale İli Rüzgar Gücü
ŞEKİL 3 : Çanakkale İli Çevre Özellikleri
ŞEKİL 4 : Çanakkale Kenti İmar Planı Paftaları ve Konumları
ŞEKİL 5 : Mahallelere Göre Deneklerin Cinsiyete Göre Dağılımı
ŞEKİL 6 : Mahallelere Göre Deneklerin Medeni Durumu
ŞEKİL 7 : Mahallelere Göre Deneklerin Çocuk Sayısı
ŞEKİL 8 : Mahallelere Göre Deneklerin Yaş Gruplarının Dağılımı
ŞEKİL 9 : Mahallelere Göre Deneklerin Hane Halkı Sayısı
ŞEKİL 10 : Mahallelere Göre Deneklerin Emekli Sayısı
ŞEKİL 11 : Mahallelere Göre Deneklerin Okuryazarlık Durumu
ŞEKİL 12 : Mahallelere Göre Deneklerin Meslek Durumu
ŞEKİL 13 : Mahallelere Göre Deneklerin Özel Araca Sahip Olma Durumu
ŞEKİL 14 : Mahallelere Göre Deneklerin İkamet Edilen Konuta Sahiplilik Durumu
ŞEKİL 15 : Mahallelere Göre Deneklerin İkamet Ettikleri Konut Tipi
ŞEKİL 16 : Mahallelere Göre Deneklerin İkamet Ettikleri Konutta İkamet Süresi
ŞEKİL 17 : Mahallelere Göre Deneklerin Bir İşte Çalışma Durumu
ŞEKİL 18 : Mahallelere Göre Deneklerin Hafta içi Bir İşte Çalışma Durumu
ŞEKİL 19 : Mahallelere Göre Deneklerin Evlerine En Yakın Parkı Kullanma Biçimi

ŞEKİL 20 : Mahallelere Göre Deneklerin Şehirdeki Parkları Kullanma Biçimi

ŞEKİL 21 : Mahallelere Göre Deneklerin Şehir Yakın Çevresindeki Yeşil Mekanları
Kullanma Biçimi

EK-3 TABLOLAR LİSTESİ

- TABLO 1 : Çanakkale İli Yerleşim Durumu ve İdari Bölünmesi
- TABLO 2 : Çanakkale İl Genelinde Arazi, Toprak Kullanma Kabiliyet Durumu ve Alansal Dağılımı
- TABLO 3 : Çanakkale İl Genelinde Şimdiki Arazi ve Toprak Kullanma Durumu
- TABLO 4 : Çanakkale İl Genelinde Toprak Gruplarının Alansal Dağılımı ve Oranı
- TABLO 5 : Çanakkale İli Sıcaklık Değerleri
- TABLO 6 : Çanakkale İli Yağış Miktarı Değerleri
- TABLO 7 : Çanakkale İli Yıllık Yağış Miktarı ve Mevsimlere Göre Dağılımı
- TABLO 8 : Çanakkale İli Ana ve Ara Yönlerde Esen Rüzgarlar, Esme Hızı Değerleri
- TABLO 9 : Çanakkale İli Yıllara ve Aylara Göre Aktüel Basınç Ortalaması Değerleri
- TABLO 10 : Çanakkale İli, İlçe ve Köy Nüfusları ve Kır/ Kent Dengesi
- TABLO 11 : Çanakkale İli Sayım Yıllarına Göre Nüfusu ve Artış Hızı
- TABLO 12 : Çanakkale İli Nüfusun Yıllara Göre Mutlak Artışı ve Artış Oranı
- TABLO 13 : Çanakkale İli, İlçelere Göre Şehir ve Köy Nüfusu, Yüzölçümü ve Nüfus Yoğunluğu
- TABLO 14 : Çanakkale İli Nüfusun Doğum Yerine Göre Dağılımı ve Oranı
- TABLO 15 : Çanakkale İli'nin Yakın Çevre İller ve Üç Büyük İlden Aldığı Göç ve Net Göç Hızı
- TABLO 16 : Çanakkale İl Genelinde Sayım Yıllarına Göre Hanehalkı Sayısı, Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü
- TABLO 17 : Çanakkale Merkez İlçe Nüfusunun Sayım Yıllarına Göre Kır/ Kent Dengesi
- TABLO 18 : Çanakkale Merkez İlçe Sayım Yıllarına Göre Nüfus Yoğunluğu
- TABLO 19 : Çanakkale Merkez İlçe Nüfusunun Mahallelere Göre Dağılımı, Yüzölçümü ve Nüfus Yoğunluğu
- TABLO 20 : Çanakkale Merkez İlçe Mahalleleri Nüfusun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı
- TABLO 21 : Çanakkale Merkez İlçe Mahalleleri Nüfusun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı
- TABLO 22 : Çanakkale İl Genelinde Okuryazarlık Durumu, Bitirilen Son Öğretim Kurumuna Göre ve Cinsiyete Göre Nüfus Dağılımı
- TABLO 23 : Çanakkale İl Genelinde Nüfusun Okuryazarlık Durumu ve Cinsiyete Göre Oranı

- TABLO 24 : Çanakkale İl Genelinde Nüfusun Bitirilen Son Öğretim Kurumuna ve Cinsiyete Göre Oranı
- TABLO 25 : Çanakkale Merkez İlçe Mahallelerinde Nüfusun Okuryazarlık Durumu ve Bitirilen Son Öğrenim Kurumuna Göre Oranları
- TABLO 26 : Çanakkale Merkez İlçe Mahallelerinde Nüfusun Okuryazarlık ve Bir Öğrenim Kurumundan Mezun Olma Durumu
- TABLO 27 : Çanakkale Merkez İlçe Mahallelerinde Nüfusun Okuryazarlık ve Bitirilen Son Öğrenim Kurumuna Göre Durumu
- TABLO 28 : Çanakkale İl Genelinde Faal Nüfusun Son Hafta İçinde İktisaden Faal Olma Durumu ve Cinsiyete Göre Dağılımı
- TABLO 29 : Çanakkale İl Genelinde Faal Nüfusun Son Hafta İçinde İşteki Durumu ve Cinsiyete Göre Dağılımı
- TABLO 30 : Çanakkale İl ve İlçe Merkezi İktisaden Faal ve İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Nüfus
- TABLO 31 : Çanakkale İl ve İlçe Merkezi İktisaden Faal ve İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Nüfus
- TABLO 32 : Çanakkale ve İlçe Merkezi Faal, Son Hafta Tuttuğu İş Kollarına Göre Nüfus
- TABLO 33 : Çanakkale ve İlçe Merkezi Faal, Son Hafta Tuttuğu İş Kollarına Göre Nüfus
- TABLO 34 : Çanakkale Merkez İlçe Mahalleleri Bazında Cinsiyete Göre Faal ve İşsiz Nüfus veya İş Arayan Nüfus
- TABLO 35 : Çanakkale Merkez İlçe Mahalle Nüfuslarının Son Hafta Faal Nüfusları İktisadi Faaliyet Kolları ve Cinsiyete Göre Nüfus Dağılımı
- TABLO 36 : Çanakkale Yakın Çevresi Yerleşmeler Arasındaki Karayolu Mesafeleri
- TABLO 37 : Çanakkale Kenti Arazi Kullanımları ve Alansal Dağılımı
- TABLO 38 : Barbaros Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin Mülkiyet Durumuna Göre Dağılımı
- TABLO 39 : Cevatpaşa Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin Mülkiyet Durumuna Göre Dağılımı
- TABLO 40 : İsmetpaşa Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin Mülkiyet Durumuna Göre Dağılımı
- TABLO 41 : Esenler Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin Mülkiyet Durumuna Göre Dağılımı
- TABLO 42 : Kemalpaşa Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin Mülkiyet Durumuna Göre Dağılımı

- TABLO 43 : Namık Kemal Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin Mülkiyet Durumuna Göre Dağılımı
- TABLO 44 : Fevzipaşa Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin Mülkiyet Durumuna Göre Dağılımı
- TABLO 45 : Barbaros Mahallesi Açık ve Yeşil Alanları, Mülkiyet Durumu ve Güncel Kullanım Adları
- TABLO 46 : Cevatpaşa Mahallesi Açık ve Yeşil Alanları, Mülkiyet Durumu ve Güncel Kullanım Adları
- TABLO 47 : İsmetpaşa Mahallesi Açık ve Yeşil Alanları, Mülkiyet Durumu ve Güncel Kullanım Adları
- TABLO 48 : Esenler Mahallesi Açık ve Yeşil Alanları, Mülkiyet Durumu ve Güncel Kullanım Adları
- TABLO 49 : Kemalpaşa Mahallesi Açık ve Yeşil Alanları, Mülkiyet Durumu ve Güncel Kullanım Adları
- TABLO 50 : Namık Kemal Mahallesi Açık ve Yeşil Alanları, Mülkiyet Durumu ve Güncel Kullanım Adları
- TABLO 51 : Fevzipaşa Mahallesi Açık ve Yeşil Alanları, Mülkiyet Durumu ve Güncel Kullanım Adları
- TABLO 62 : Çanakkale Kenti Mahalleleri Nüfusunun Yaşa Göre Dağılımı
- TABLO 64 : Çanakkale Kenti Mahallelerine Göre Denek Kitlesinin Dağılımı
- TABLO 66 : İmar ve İskan Bakanlığı'nın Rekreatyon Alanları İçin Gerekli Alansal Büyüklük ve Konumlarına Ait Normları
- TABLO 67 : Kullanıcıya Dönük Rekreatyon Alan ve Tesisleri
- TABLO 71 : Mahalleler Bazında Deneklerin Cinsiyete Göre Dağılımı
- TABLO 72 : Mahalleler Bazında Deneklerin Medeni Durumu
- TABLO 73 : Mahalleler Bazında Deneklerin Çocuk Sahibi Olma Durumu
- TABLO 74 : Mahalleler Bazında Deneklerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı
- TABLO 75 : Mahalleler Bazında Deneklerin Hane Halkı Sayısı
- TABLO 76 : Mahalleler Bazında Deneklerin Ailelerinde Bulunan Emekli Sayısı
- TABLO 77 : Mahalleler Bazında Deneklerin Öğrenim Düzeyi
- TABLO 78 : Mahalleler Bazında Deneklerin Meslek Sahibi Olma Durumu
- TABLO 79 : Mahalleler Bazında Deneklerin Özel Araca Sahip Olma Durumu
- TABLO 80 : Mahalleler Bazında Deneklerin İkamet Ettiği Konuta Sahiplilik Durumu
- TABLO 81 : Mahalleler Bazında Deneklerin Halen İkamet Ettiği Konut Tipi

- TABLO 82 : Mahalleler Bazında Deneklerin Halen İkamet Ettiği Konutta İkamet Süresi
- TABLO 83 : Mahalleler Bazında Deneklerin Bir İşte Çalışma Durumu
- TABLO 84 : Mahalleler Bazında Deneklerin Haftaiçi İşte Çalışma Durumu
- TABLO 85 : Mahalleler Bazında Deneklerden Haftaiçi Bir İşte Çalışanların
Gün İçindeki Çalışma Süresi
- TABLO 86 : Mahalleler Bazında Deneklerin Cumartesi Günü İşte Çalışma Durumu
- TABLO 87 : Mahalleler Bazında Deneklerden Cumartesi Günü
Bir İşte Çalışanların Gün İçindeki Çalışma Süresi
- TABLO 88 : Mahalleler Bazında Deneklerin Pazar Günü İşte Çalışma Durumu
- TABLO 89 : Mahalleler Bazında Deneklerden Pazar Günü Bir İşte Çalışanların
Gün İçindeki Çalışma Süresi
- TABLO 90 : Mahalleler Bazında Deneklerin Haftaiçi Boş Zaman Durumu ve
Bu Boş Zamanın Süresi
- TABLO 91 : Mahalleler Bazında Deneklerden Haftaiçi Boş Zamanı Olanların
Bu Boş Zamanının Gün İçindeki Durumu
- TABLO 92 : Mahalleler Bazında Deneklerin Cumartesi Günü Boş Zaman Durumu
ve Bu Boş Zamanın Süresi
- TABLO 93 : Mahalleler Bazında Deneklerden Cumartesi Günü Boş Zamanı
Olanların, Bu Boş Zamanının Gün İçindeki Durumu
- TABLO 94 : Mahalleler Bazında Deneklerin Pazar Günü
Boş Zaman Durumu ve Bu Boş Zamanın Süresi
- TABLO 95 : Mahalleler Bazında Deneklerden Pazar Günü Boş Zamanı Olanların,
Bu Boş Zamanının Gün İçindeki Durumu
- TABLO 96 : Deneklerden Boş Zaman Açık Hava Faaliyetleri Gezinti Yapmak
Olanların Mahallelere Göre Dağılımı
- TABLO 97 : Deneklerden Boş Zaman Açık Hava Faaliyetleri Spor Yapmak,
Oyun Oynamak Olanların Mahallelere Göre Dağılımı
- TABLO 98 : Deneklerden Boş Zaman Açık Hava Faaliyetleri Sohpet Etmek ve
Toplantı Yapmak Olanların Mahallelere Göre Dağılımı
- TABLO 99 : Deneklerden Boş Zaman Açık Hava Faaliyetleri Dinlenmek Olanların
Mahallelere Göre Dağılımı
- TABLO 100 : Deneklerden Boş Zaman Açık Hava Faaliyetleri Hobi ve El Sanatları
İle Uğraşmak Olanların Mahallelere Göre Dağılımı
- TABLO 101 : Deneklerden Boş Zaman Açık Hava Faaliyetleri Piknik Yapmak,

Seyahat Etmek Olanların Mahallelere Göre Dağılımı

- TABLO 102 : Deneklerden Evine En Yakın Parkı Kullanmayanların Kullanmama Nedeni Düzenlemeler Kötü Olanların Mahallelere Göre Dağılımı
- TABLO 103 : Deneklerden Evine En Yakın Parkı Kullanmayanların Kullanmama Nedeni Kişisel Nedenler Olanların Mahallelere Göre Dağılımı
- TABLO 104 : Deneklerden Evine En Yakın Parkı Kullanmayanların Kullanmama Nedeni Parkların Çok Uzakda Oluşu Olanların Mahallelere Göre Dağılımı
- TABLO 105 : Deneklerden Evine En Yakın Parkı Kullanmayanların Kullanmama Nedeni Boş Zamanın Olmayışı Olanların Mahallelere Göre Dağılımı
- TABLO 106 : Deneklerden Evine En Yakın Parkı Kullanmayanların Kullanmama Nedeni Bakımsız ve Güvenliğin Olmayışı Olanların Mahallelere Göre Dağılımı
- TABLO 107 : Deneklerden Evine En Yakın Parkı Kullanmayanların Kullanmama Nedeni Park Alışkanlığının Olmayışı Olanların Mahallelere Göre Dağılımı
- TABLO 108 : Deneklerden Şehirdeki Park ve Yeşil Mekanları Kullanmayanların Kullanmama Nedeni Park ve Yeşil Alan Yok Olanların Mahallelere Göre Dağılımı
- TABLO 109 : Deneklerden Şehirdeki Park ve Yeşil Mekanları Kullanmayanların Kullanmama Nedeni Düzenlemeler Kötü Olanların Mahallelere Göre Dağılımı
- TABLO 110 : Deneklerden Şehirdeki Park ve Yeşil Mekanları Kullanmayanların Kullanmama Nedeni Ekonomik Olanaksızlıklar Olanların Mahallelere Göre Dağılımı
- TABLO 111 : Deneklerden Şehirdeki Park ve Yeşil Mekanları Kullanmayanların Kullanmama Nedeni Park Alışkanlığı Olmayışı Olanların Mahallelere Göre Dağılımı
- TABLO 112 : Deneklerden Şehirdeki Park ve Yeşil Mekanları Kullanmayanların Kullanmama Nedeni Boş Zamanın Olmayışı Olanların Mahallelere Göre Dağılımı
- TABLO 113 : Deneklerden Şehir Yakın Çevresindeki Park ve Yeşil Alanlarda Piknik ve Kamp Yeri Bulunmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı
- TABLO 114 : Deneklerden Şehir Yakın Çevresindeki Park ve Yeşil Alanlarda Büfe, WC, Çeşme Bulunmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı
- TABLO 115 : Deneklerden Şehir Yakın Çevresindeki Park ve Yeşil Alanlarda Donatılar ve Otopark Yeri Bulunmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı
- TABLO 116 : Deneklerden Şehir Yakın Çevresindeki Park ve Yeşil Alanlarda Tesis, Dinlenme Yeri Bulunmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı
- TABLO 117 : Deneklerden Rekreasyon Amaçlı Gidilen Yerlerde Orman, Yeşil Alan, Çayır, Dağ, Tepe Bulunmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı
- TABLO 118 : Deneklerden Rekreasyon Amaçlı Gidilen Yerlerde Deniz, Akarsu, Kaplıca,

- Şelale, Göl, Çağlayan Bulunmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı
- TABLO 119 : Deneklerden Rekreasyon Amaçlı Gidilen Yerlerde İçmesuyu Bulunmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı
- TABLO 120 : Deneklerden Rekreasyon Amaçlı Gidilen Yerlerde Manzara Olmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı
- TABLO 121 : Deneklerden Rekreasyon Amaçlı Gidilen Yerlerde Temizlik, Temiz Hava, Sessizlik, Bulunmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı
- TABLO 122 : Deneklerden Rekreasyon Amaçlı Gidilen Yerlerde Yüzme Havuzu Kumsal Bulunmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı
- TABLO 123 : Deneklerden Rekreasyon Amaçlı Gidilen Yerlerde Dinlenme ve Oturma Yeri, Çay Bahçesi Bulunmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı
- TABLO 124 : Deneklerin Belediye Meclisi Tarafından Onaylanmış Mahalle veya Kent Bütününe Ait İmar Planı Görme, İnceleme Durumu
- EK- 4** Çanakkale Kentinde Açık ve Yeşil Mekan Gereksiniminin Saptanmasında Deneklere Uygulanan Anket Formu ve Kodlama Çizelgesi
- EK- 5** Çanakkale Kenti Mahalleleri Bazında Açık ve Yeşil Alan Gereksiniminin Saptanmasında Halkın Katılımının Sağlanması Amacıyla Deneklere Uygulanan Anket Sonuçları ve Yorumları
- EK-6 : RESİMLER LİSTESİ**
- RESİM 1: Barbaros Mahallesi Çocuk Bahçesi
- RESİM 2: Barbaros Mahallesi Çanakkale Dardanel Spor Kulübü ve Hamidiye Tabyası
- RESİM 3: Cevatpaşa Mahallesi Sanat Sokağı Düzenlemesi
- RESİM 4: Cevatpaşa Mahallesi Lodos Parkı
- RESİM 5: Cevatpaşa Mahallesi Tarihi Halk Bahçesi (İngiliz Bahçesi)
- RESİM 6: Cevatpaşa Mahallesi Kordon Düzenlemesi-Morabbin Parkı
- RESİM 7: İsmetpaşa Mahallesi Hasan Koyuncu Parkı
- RESİM 8: İsmetpaşa Mahallesi Sosyal Konutlar Yanı Çocuk Bahçesi
- RESİM 9: Esenler Mahallesi Uğur Mumcu Parkı
- RESİM 10: Fevzipaşa Mahallesi Çimenlik Kalesi Parkı - Nusret Mayın Tabyası
- RESİM 11: Cevatpaşa Mahallesi Şehir Mezarlığı
- RESİM 12: İsmetpaşa Mahallesi Sarıçay Kenarı Rekreasyon Alanı Olarak Ayrılmış Alan
- RESİM 13: Esenler Mahallesi Hastahane Bayırı Şehitliği
- RESİM 14: Kemalpaşa Mahallesi Cumhuriyet Meydanı-Tören Alanı
- RESİM 15: Kemalpaşa Mahallesi Cumhuriyet Meydanı

RESİM 16: Kemalpaşa Mahallesi Saat Kulesi Meydanı

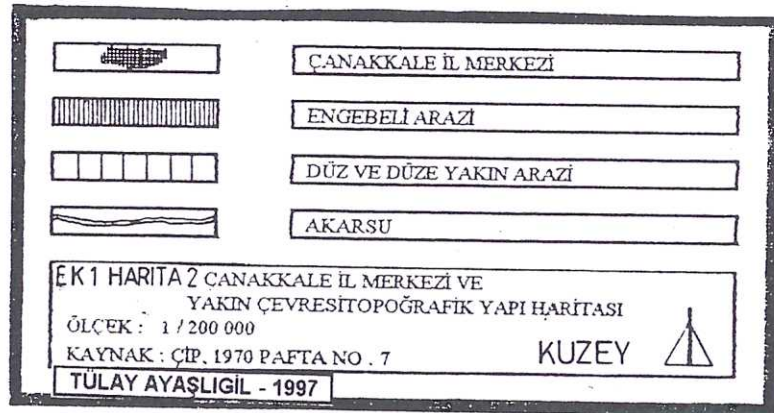
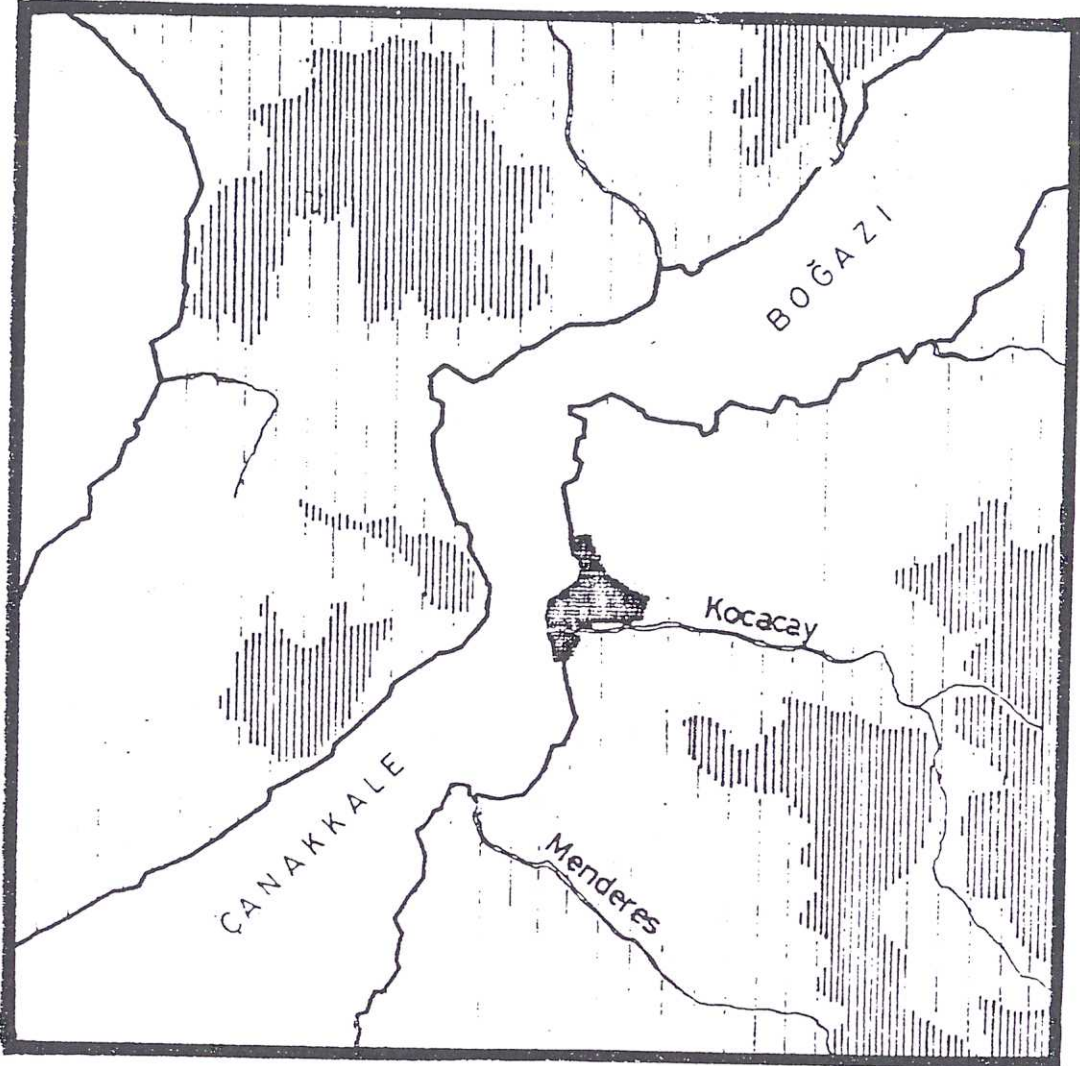
RESİM 17: Kemalpaşa Mahallesi Donanma Çay Bahçesi

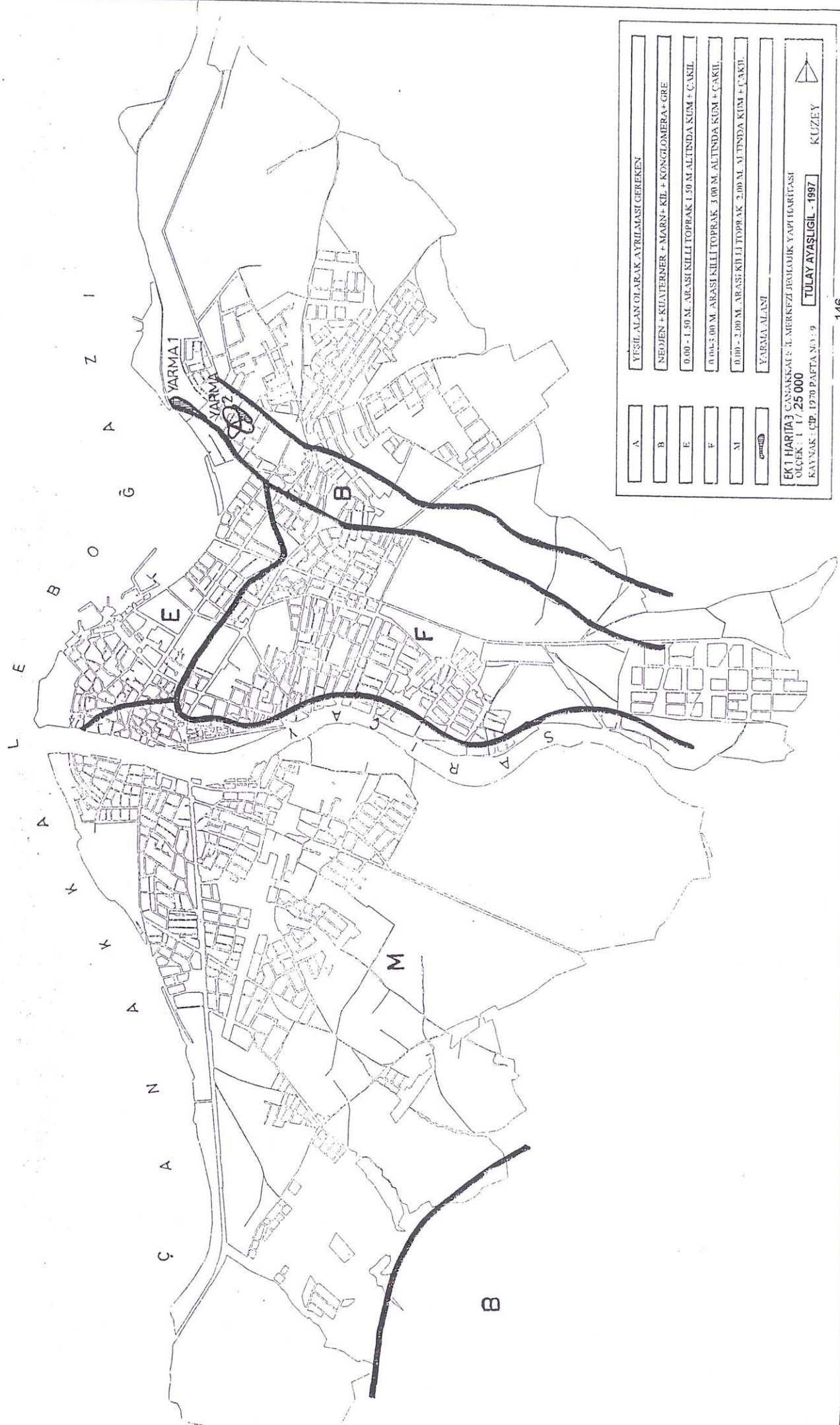
RESİM 18: Güzelyalı Belediyesi, Güzelyalı Kıyı Şeridi

RESİM 19: Barbaros Mahallesi Sarıçay Kenarı Açık ve Yeşil Alan

RESİM 20: Cevatpaşa Mahallesi Cumhuriyet İlkokulu Bahçesi

EK- 7 Çanakkale Kenti Yeşil Alan Düzenlemelerinde Kullanılan Bitki Türleri

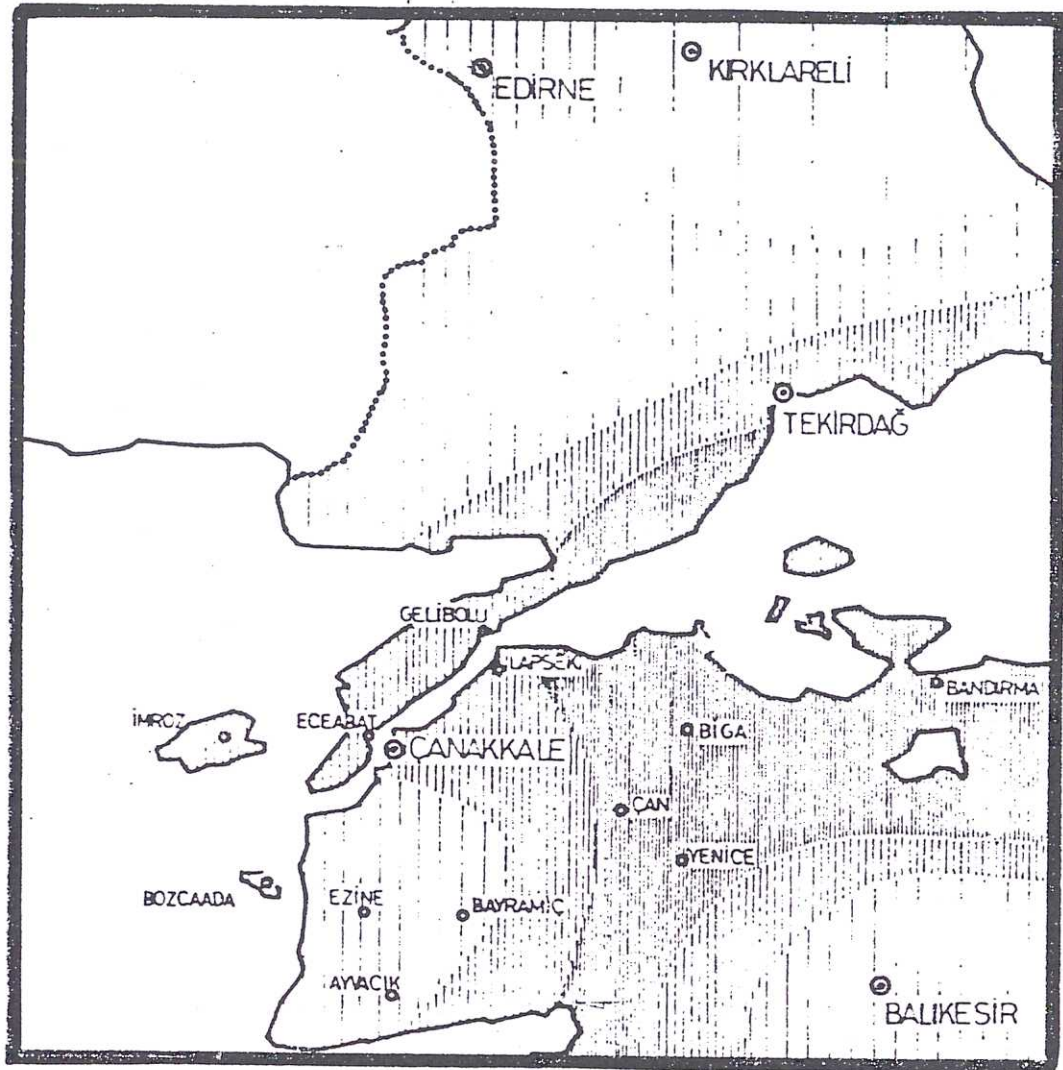

	YEŞİL ALAN OLARAK AYRILMASI GEREKEN
	SEDEYİN + KUATERNER + MARNİ + KİL + KONGLOMERAT + GRE
	0.00 - 1.50 M. ARASI KİLLİ TOPRAK 1.50 M. ALTINDA KUM + ÇAKIL
	0.00 - 2.00 M. ARASI KİLLİ TOPRAK 3.00 M. ALTINDA KUM + ÇAKIL
	0.00 - 2.00 M. ARASI KİLLİ TOPRAK 2.00 M. ALTINDA KUM + ÇAKIL
	YARMA ALANI

EK 1 HARİTA 3 ÇARŞAMBA ŞEHİR MERKEZİ JEOLojİK YAPı HARİTASI
 Ölçek : 1 / 25 000
 KAYNAK : ÇEP 1270 PAFTA No : 9

KUZEY

	ÇANAKKALE İL MERKEZİ
	ÇANAKKALE İLÇE MERKEZİ
	I. DERECE DEPREM BÖLGESİ
	II. DERECE DEPREM BÖLGESİ
	III. DERECE DEPREM BÖLGESİ
	IV. DERECE DEPREM BÖLGESİ

EK1 HARİTA 4 - ÇANAKKALE İLİ VE YAKIN ÇEVRESİ
DEPREM DURUMU HARİTASI

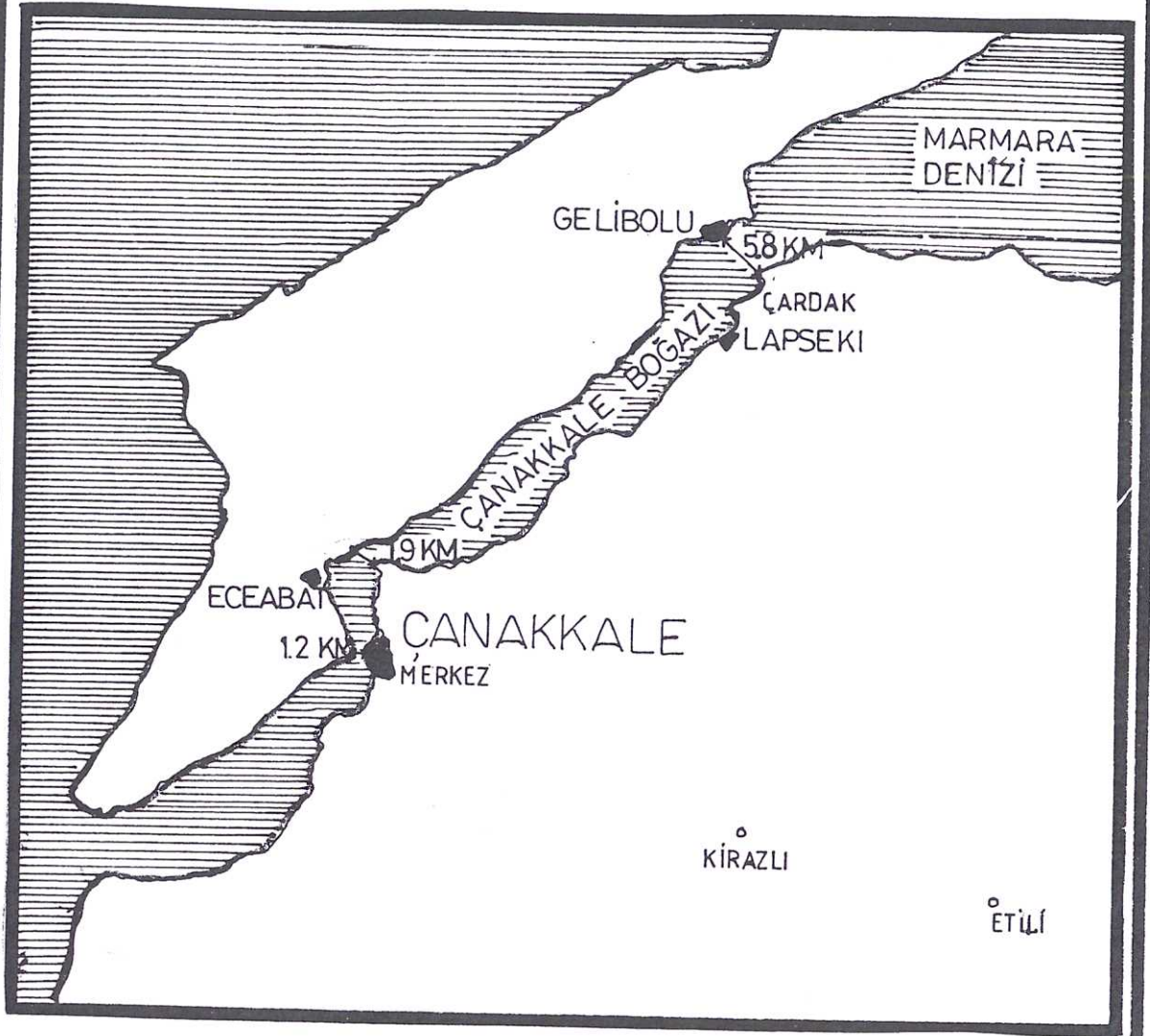
ÖLÇEK : 1 / 850 000

KAYNAK : ÇİP. 1970 PAFTA NO . 7

KUZEY

TÜLAY AYAŞLIGİL - 1997

EK 1 HARİTA 5: ÇANAKKALE BOĞAZI'NIN İKİ KITA ARASINDAKİ GENİŞLİKLERİ

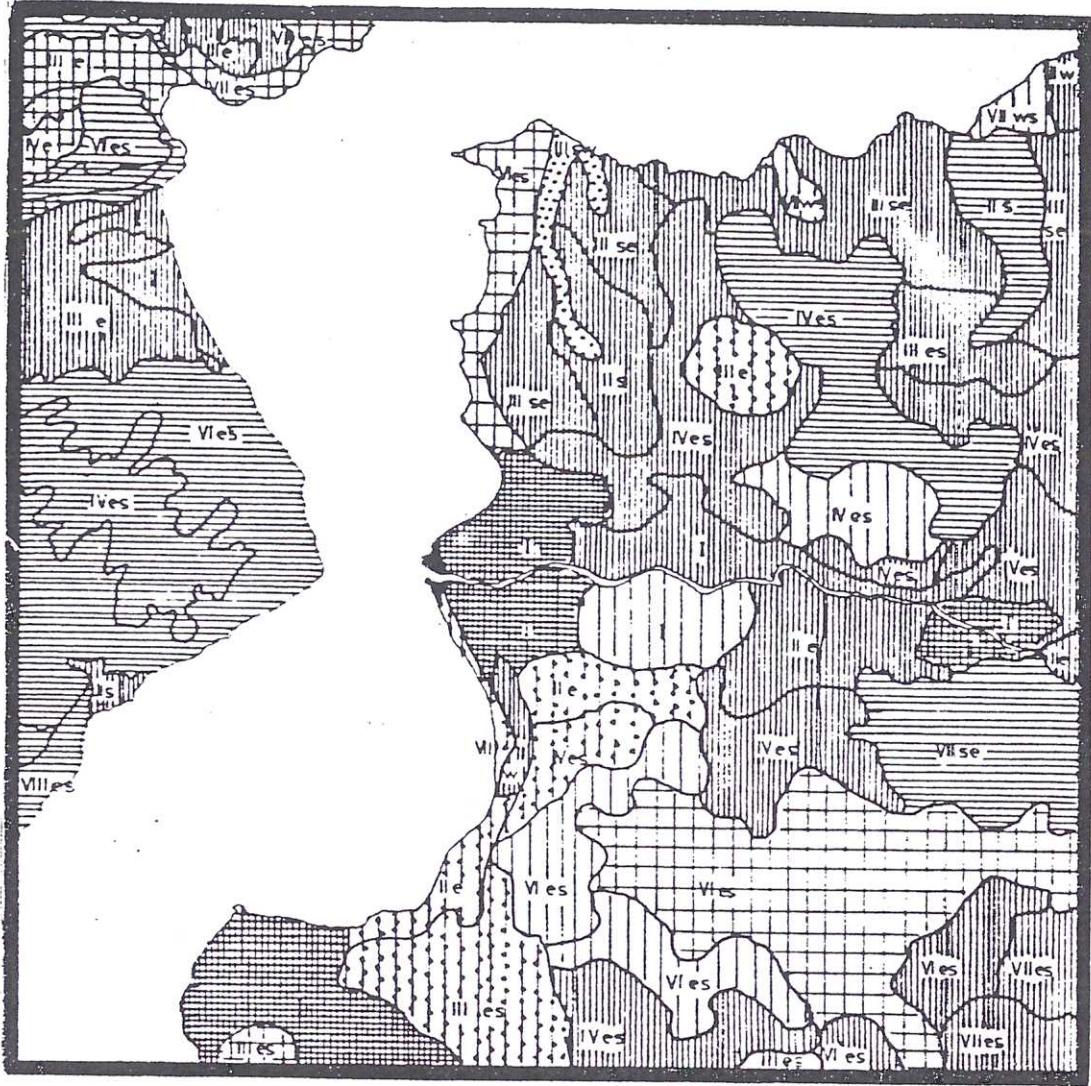
GELİBOLU-ÇARDAK ARASI 5.8 KM
ÇANAKKALE MERKEZ-KİLİTBAHİR ARASI 1.2 KM
NARA BURNU ÖNÜNDE 1.9 KM

Kaynak : ÇİP. 1970

ÖLÇEKSİZ

TÜLAY AYAŞLIGİL 1997

KUZEY

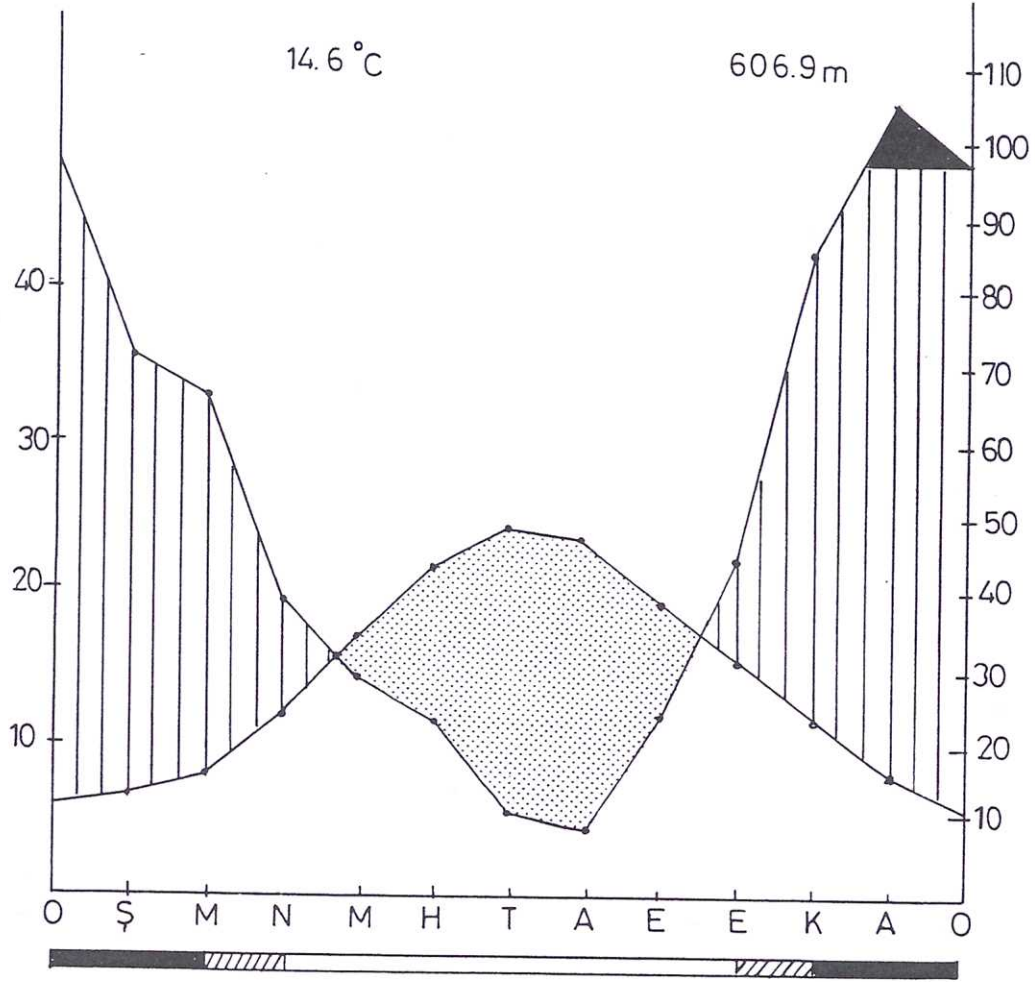
	SULU TARIM ARAZISI
	KURU TARIM ARAZISI
	FUNDALIK ARAZI
	ORMAN ARAZISI
	MERA ARAZISI
	BAĞ VE BAHÇE ARAZI
	CAYIR ARAZISI
EK 1 HARİTA 6 ÇANAKKALE KENTİ VE YAKIN ÇEVRESİ TOPRAK HARİTASI ÖLÇEK : 1 / 100 000 KAYNAK : ÇİP, 1970 PAFTA NO 7	
KUZEY	

TÜLAY AYAŞLIGİL - 1997

SICAKLIK (°C)

YAĞIŞ (mm)

YAĞIŞLI PERİOD

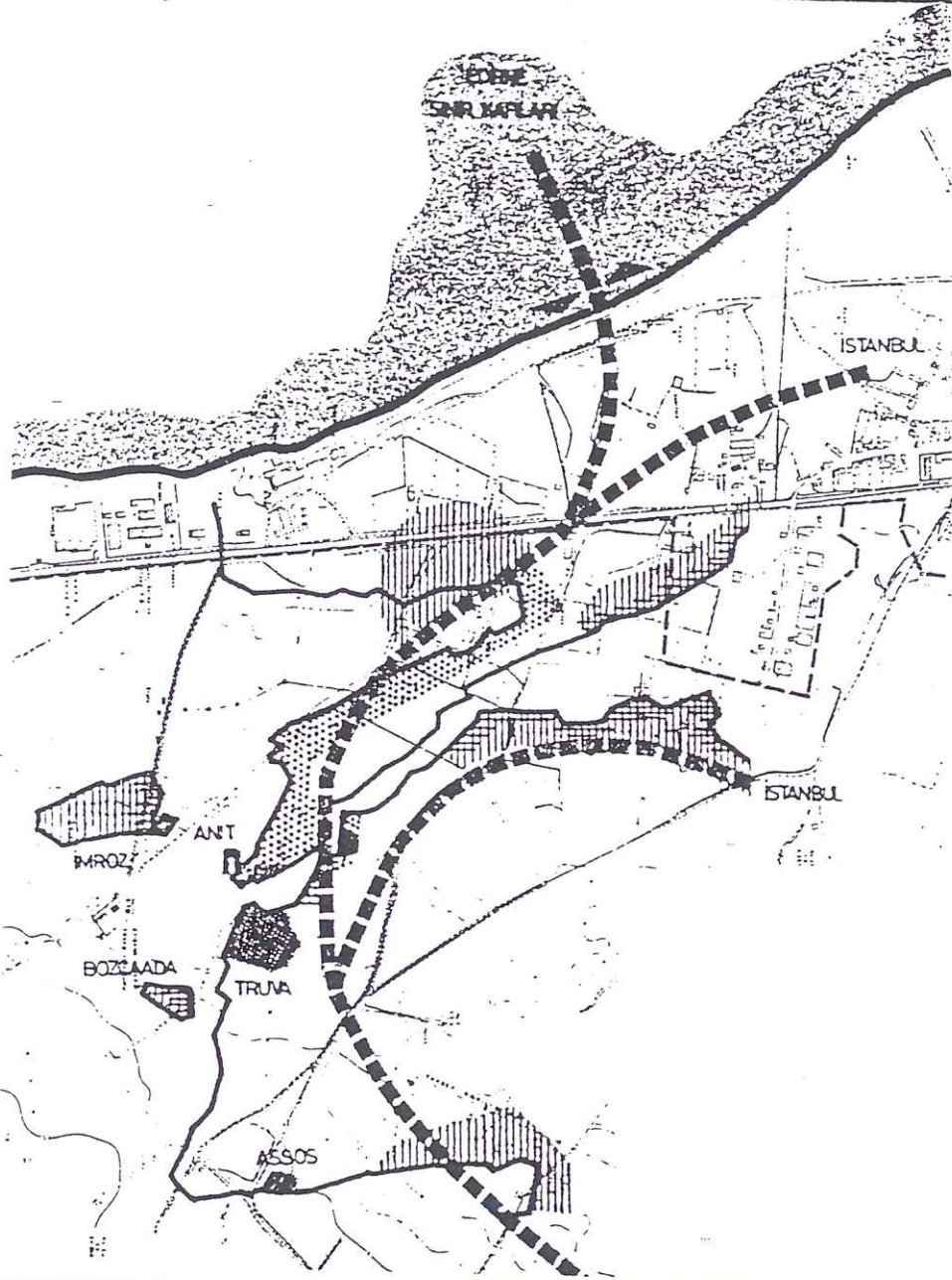

KURAK PERİOD

EK 2 - ŞEKİL 1: ÇANAKKALE KLİMA DİYAGRAMI
WALTER (1955)'E GÖRE

EK 2 ŞEKİL 2: Çanakkale İli Rüzgar Gülü
Kaynak : ÇİP. 1970,
 TULAY AYAŞLIGİL, 1997.

SAVAŞ ALANLARI

DOĞAL GÜZELLİKLERİN BULUNDUĞU ALANLAR

OTEL, MOTEL, KAMP ALANLARININ BULUNDUĞU ALANLAR

TRUVA MİLLİ PARK ALANI

TURİSTİK TRANSİT GEÇİŞ YOLU

EK-2 ŞEKİL 3 : ÇANAKKALE İLİ ÇEVRE ÖZELLİKLERİ
ÖLÇEKSİZ GRAFİK ANLATIM

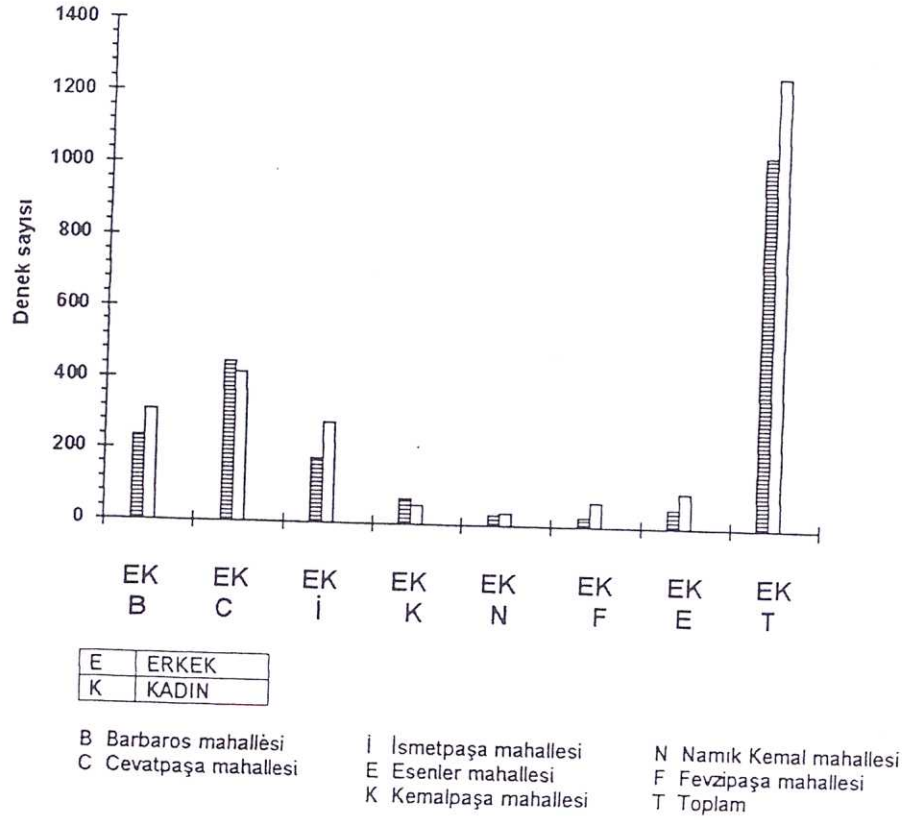
KUZEY

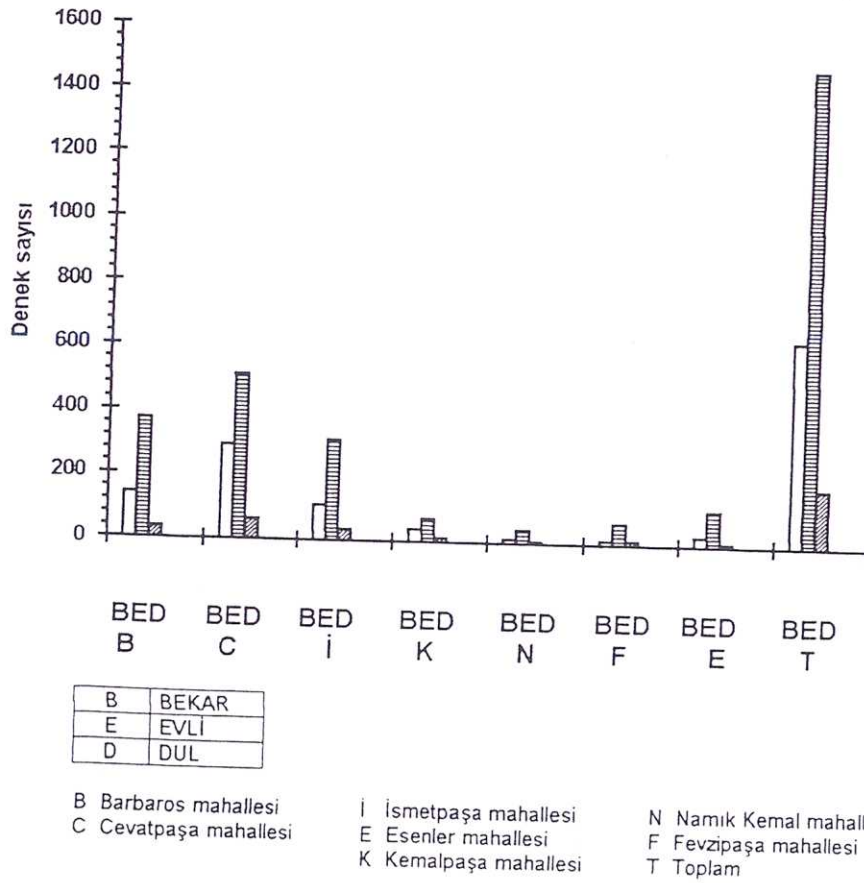
EK 2- Şekil 4: Çanakkale Kenti İmar Uygulama Planı Paftaları

L				M		
		33 L III a				
	33 L IV c	33 L III d	33 L III c			
		32 L II a	32 M I b			
	32 L I c	32 L II d	32 M I c			
32 L IV a	32 L IV b	32 L III a	32 L III b	32 M IV a	32 M IV b	32 M IV a
32 L IV d	32 L IV c	32 L III d	32 L III c	32 M IV d	32 M IV c	32 M III d
31 L I a	31 L I b	31 L II a	31 L II b	31 M I a	31 M I b	
31 L I d	31 L I c	31 L II d	31 L II c	31 L M I d		
	31 L IV b	31 L III a	31 L III b			
	31 L IV c	31 L III d	31 L III c			
	30 L I b	30 L I a				
	30 L I c	30 L II d				
	30 L I b					

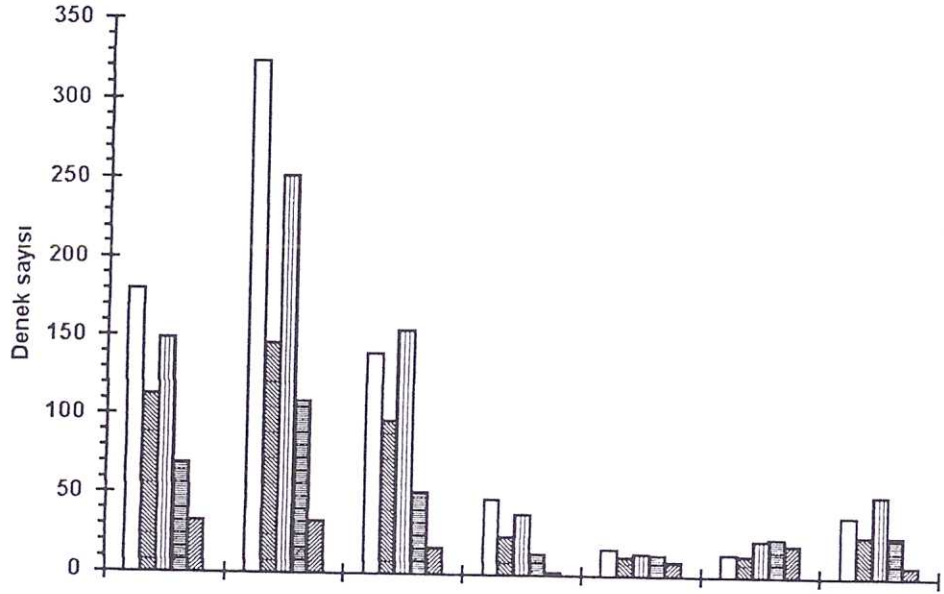
Kaynak : Çanakkale Kenti İmar Uygulama Planları

Ek-2 Şekil 5: Mahallelere göre deneklerin cinsiyete göre dağılımı(X1 by X12)

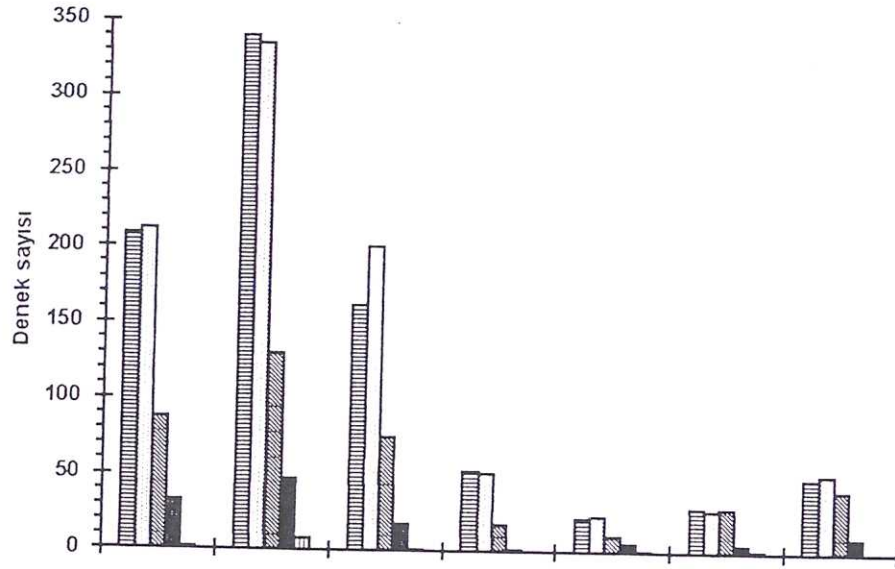
Ek- 2 Şekil 6: Mahallelere göre deneklerin medeni durumu (X2 by X12)

01234	01234	01234	01234	01234	01234	01234
B	C	İ	K	N	F	E
0	ÇOCUĞU YOK	3	3 ÇOCUKLU			
1	1 ÇOCUKLU	4	4 VE DAHA FAZLA ÇOCUKLU			
2	2 ÇOCUKLU					

B Barbaros mahallesi İ İsmetpaşa mahallesi N Namık Kemal mahallesi E Esenler mahallesi
 C Cevatpaşa mahallesi K Kemalpaşa mahallesi F Fevzipaşa mahallesi

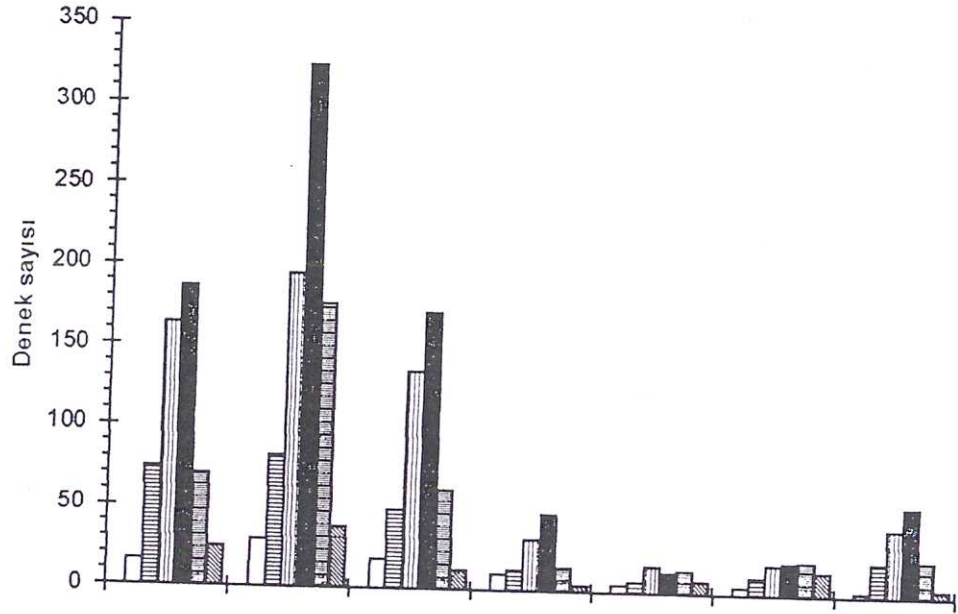
Ek-2 Şekil 7: Mahallelere göre deneklerin çocuk sayısı (X3 by X12)

01234	01234	01234	01234	01234	01234	01234
B	C	İ	K	N	F	E
0	18-29 YAŞ GRUBU	3	60-74 YAŞ GRUBU			
1	30-44 YAŞ GRUBU	4	75 VE ÜZERİ YAŞ GRUBU			
2	45-59 YAŞ GRUBU					

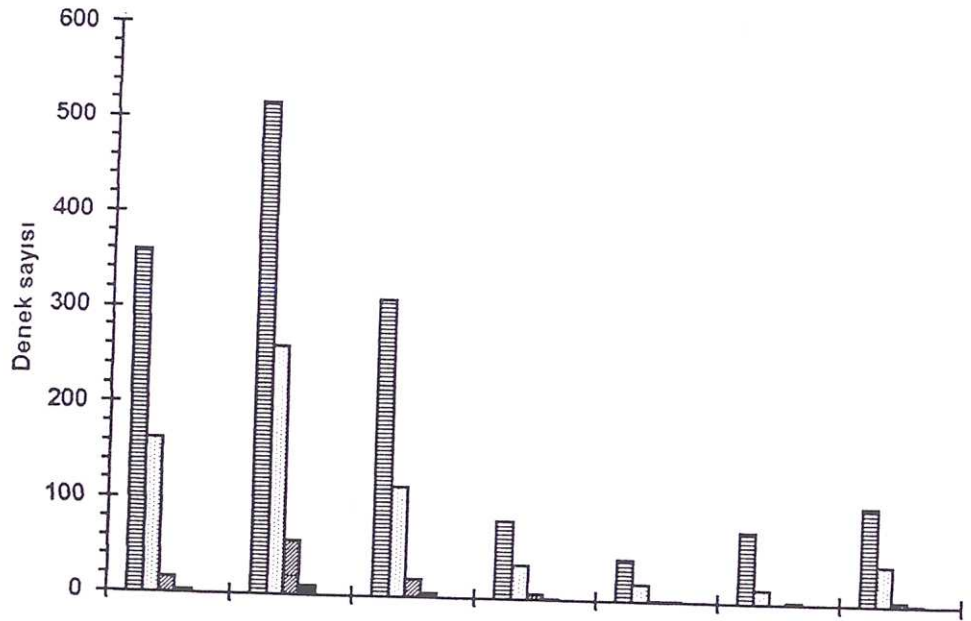
B Barbaros mahallesi İ İsmetpaşa mahallesi N Namık Kemal mahallesi E Esenler mahallesi
 C Cevatpaşa mahallesi K Kemalpaşa mahallesi F Fevzipaşa mahallesi

Ek-2 Şekil 8: Mahallelere göre deneklerin yaş gruplarının dağılımı(X4byX12)

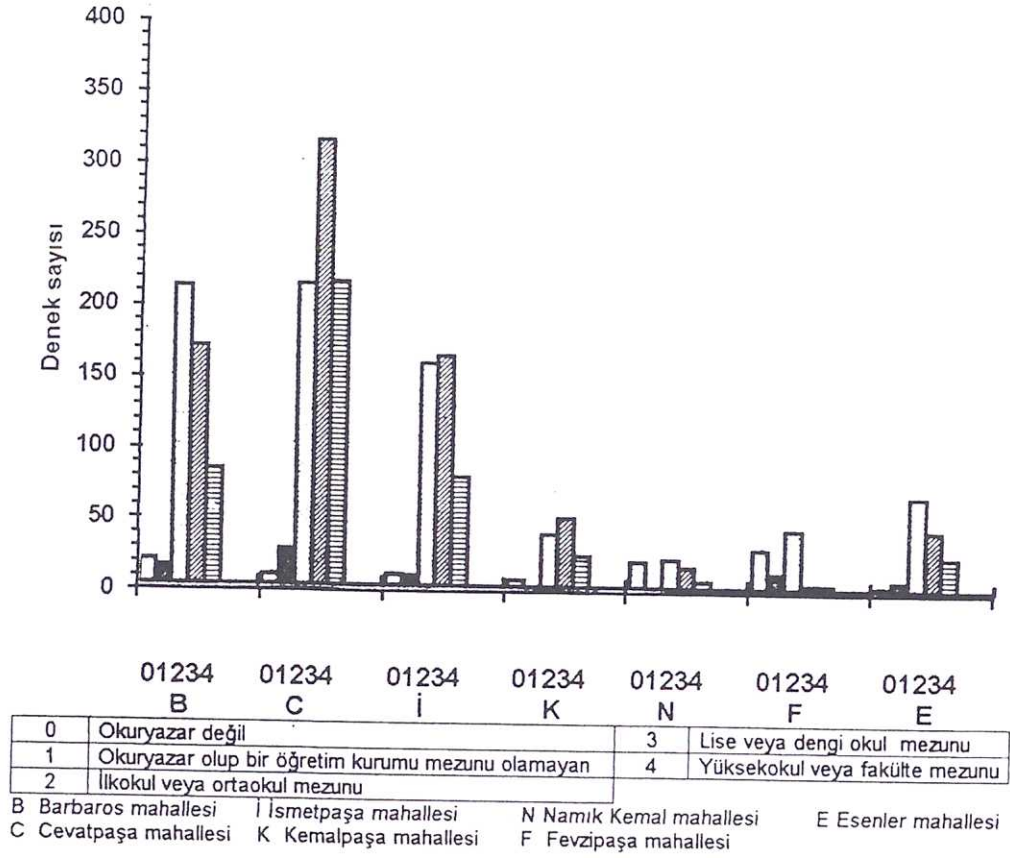
	123456	123456	123456	123456	123456	123456	123456
	B	C	İ	K	N	F	E
1	1 HANE HALKI SAYISI		4	4 HANE HALKI SAYISI			
2	2 HANE HALKI SAYISI		5	5 HANE HALKI SAYISI			
3	3 HANE HALKI SAYISI		6	6 VE ÜZERİ HANE HALKI SAYISI			
B Barbaros mahallesi		İsmetpaşa mahallesi		N Namık Kemal mahallesi			E Esenler mahallesi
C Cevatpaşa mahallesi		K Kemalpaşa mahallesi		F Fevzipaşa mahallesi			

Ek -2 Şekil 9: Mahallelere göre deneklerin hane halkı sayısı (X5 by X12)

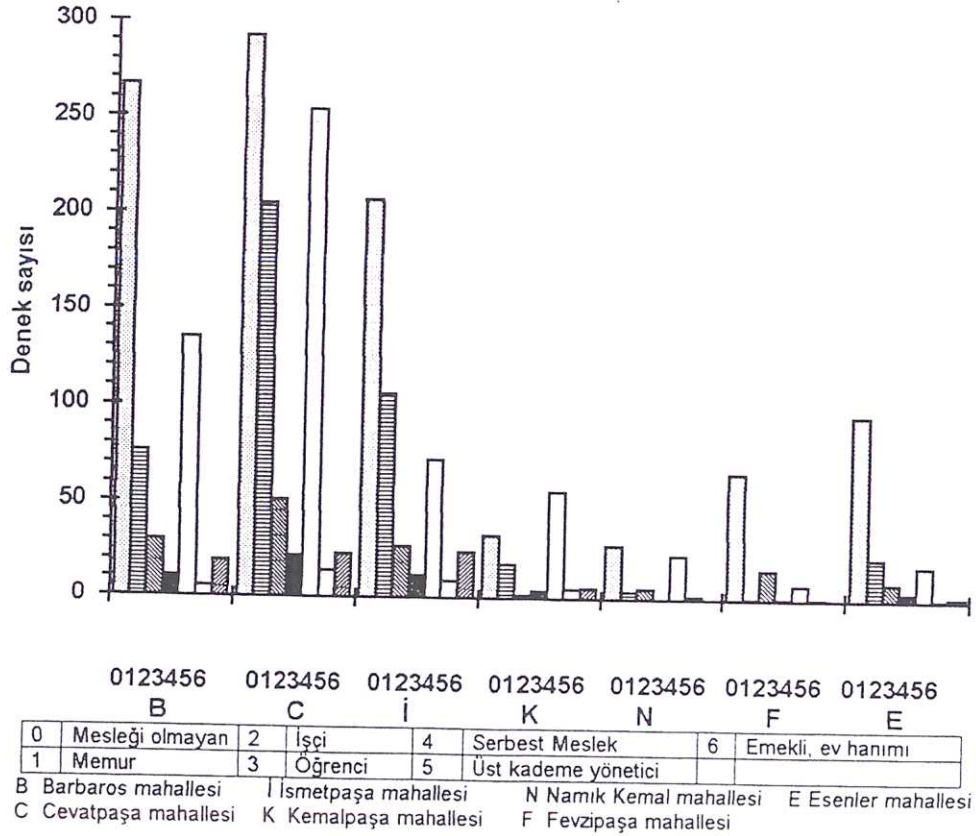

	0123	0123	0123	0123	0123	0123	0123
	B	C	İ	K	N	F	E
0	EMEKLİ	YOK	2	2 EMEKLİ			
1	1 EMEKLİ		3	3 EMEKLİ			
B	Barbaros mahallesi	İsmetpaşa mahallesi		N	Namık Kemal mahallesi		E
C	Cevatpaşa mahallesi	K	Kemalpaşa mahallesi	F	Fevzipaşa mahallesi		Esenler mahallesi

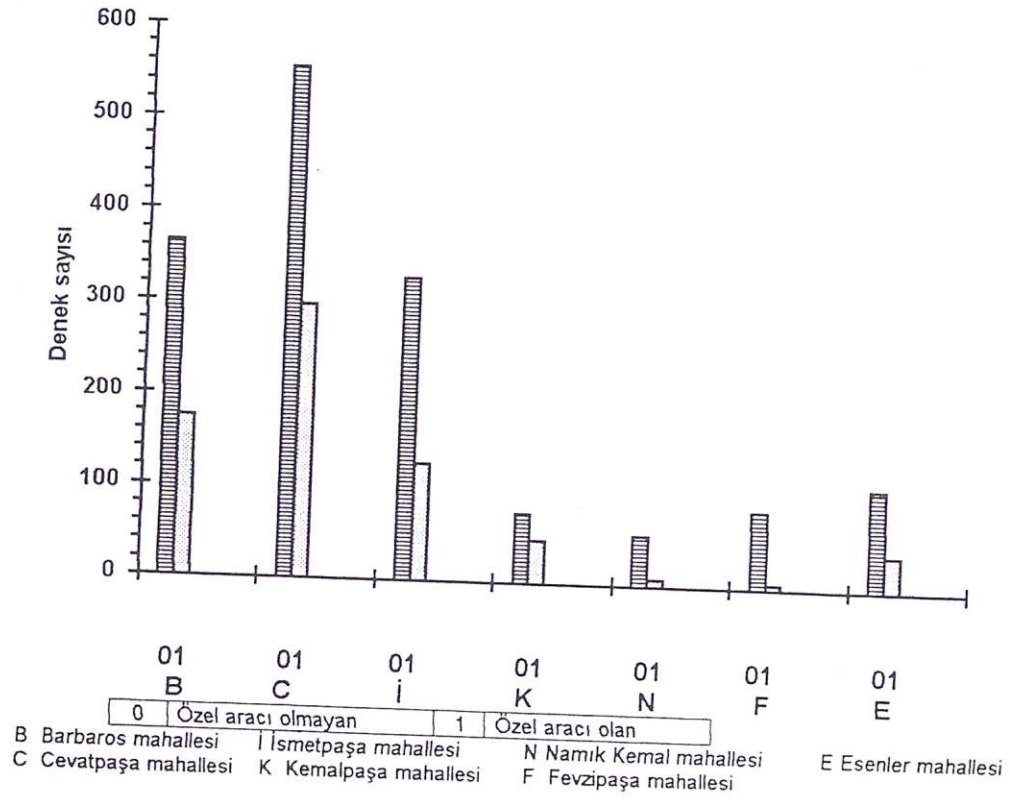
Ek-2Şekil10: Mahallelere göre deneklerin ailelerindeki emekli sayısı (X6byX12)

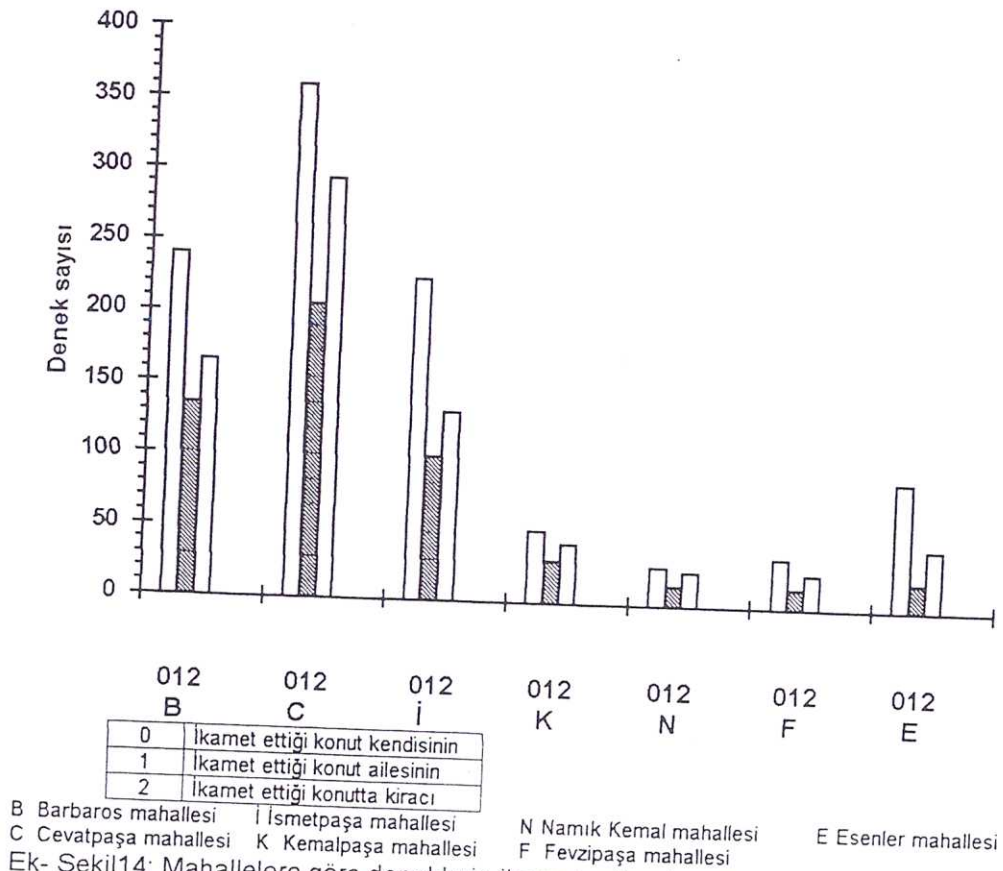
Ek-2 Şekil 11: Mahallelere göre deneklerin okuryazarlık durumu (X7 by X 12)

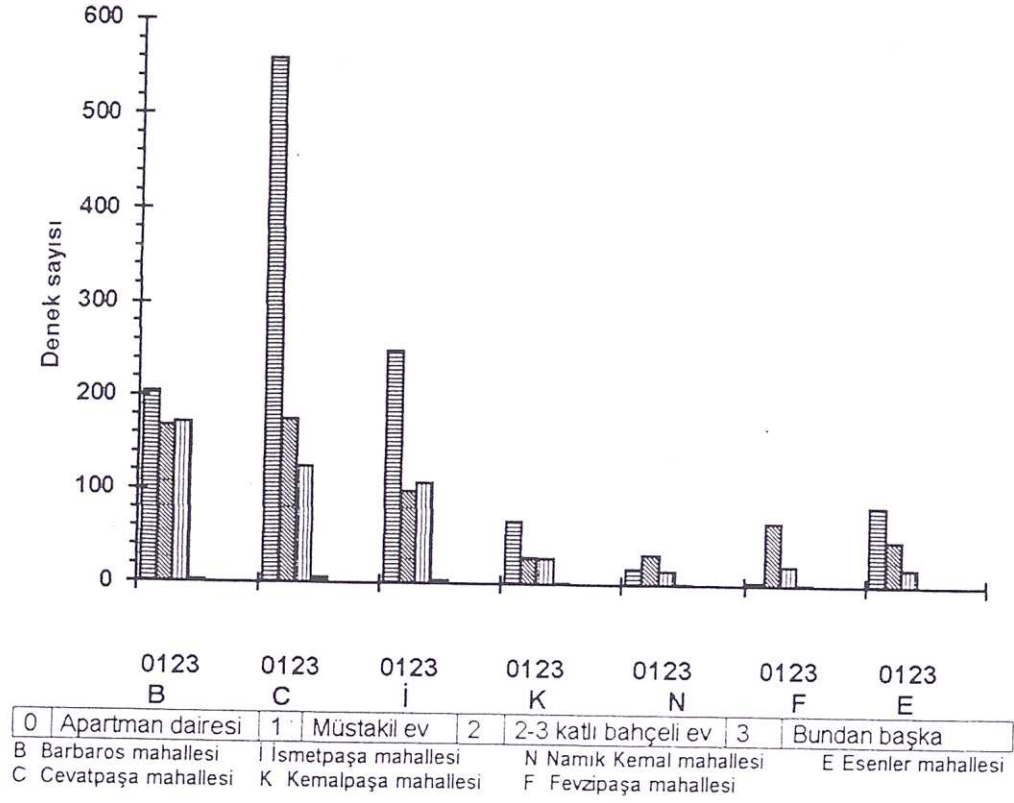
Ek-2 Şekil 12 : Mahallelere göre deneklerin meslek durumu (X8 by X12)

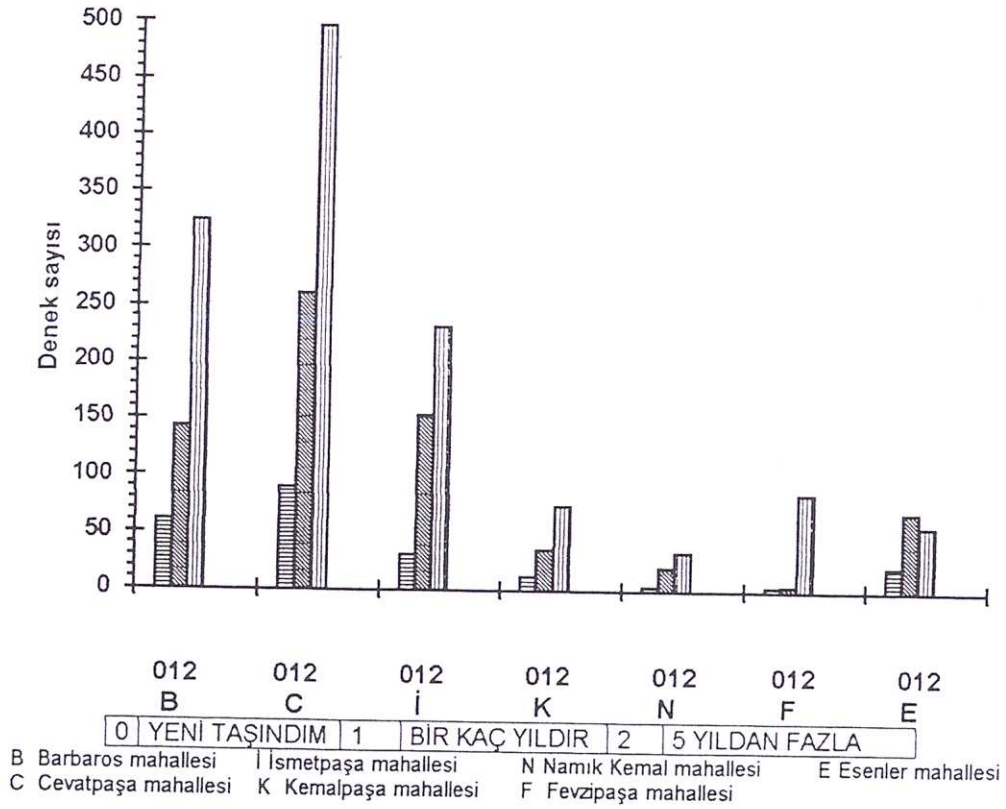
Ek-2 Şekil 13 : Mahallelere göre deneklerin özel araca sahip olma durumu (X9 by X13)

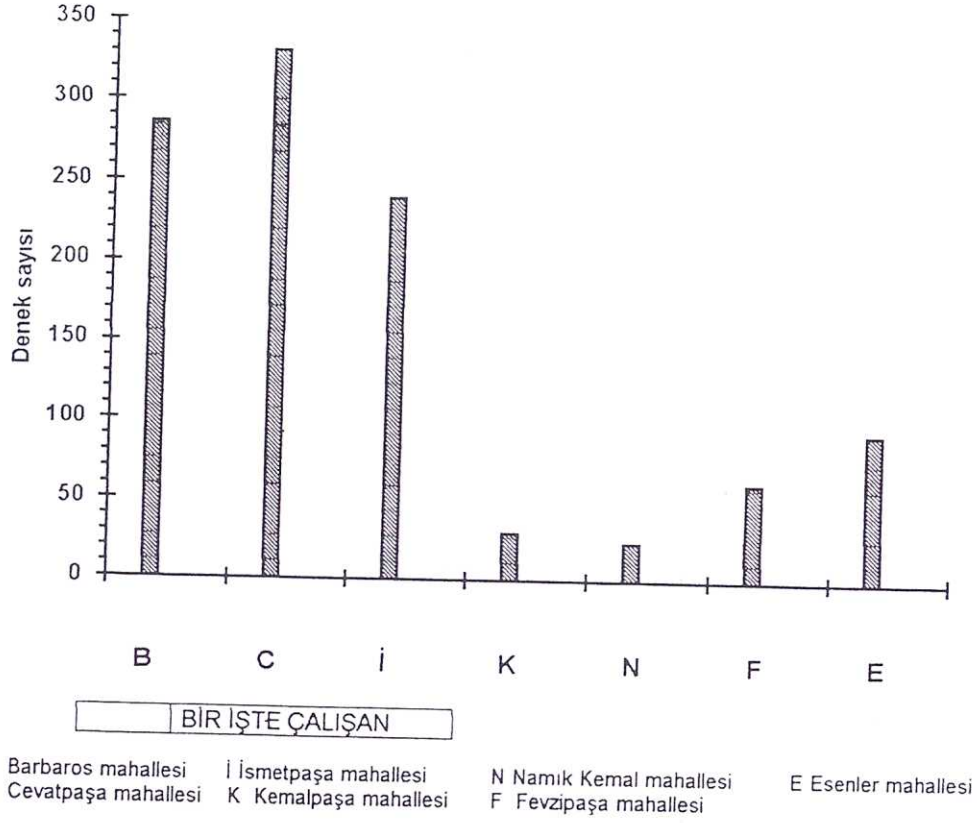
Ek- Şekil14: Mahallelere göre deneklerin ikamet edilen konuta sahiplilik durumu (X 10 by X 12)

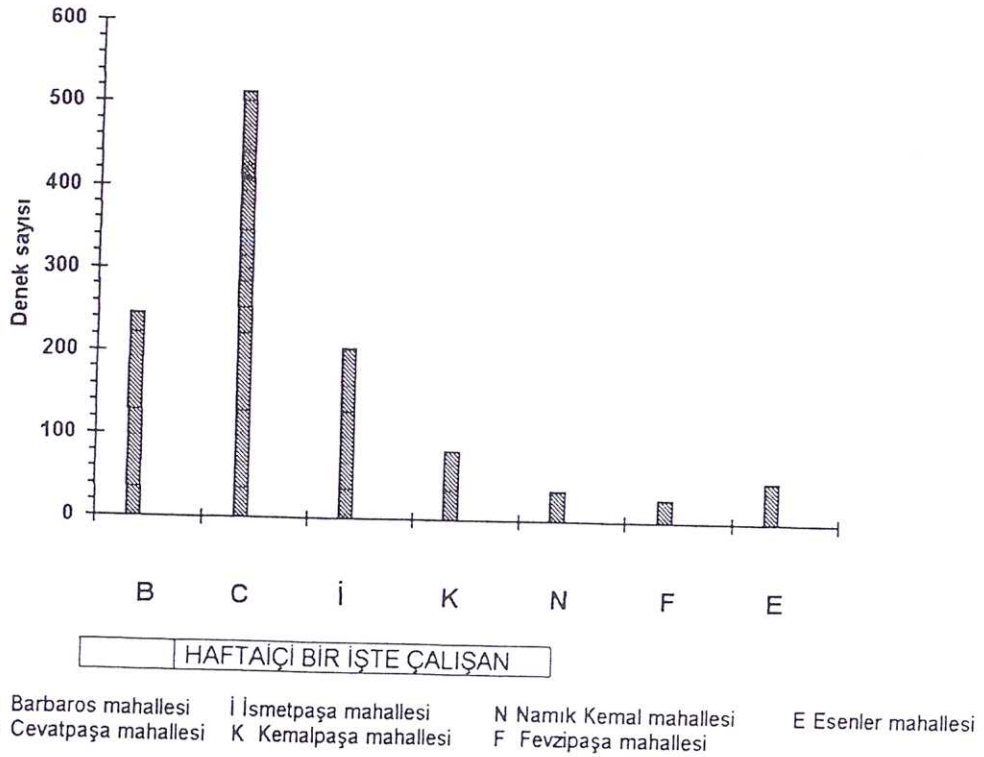
Ek-2 Şekil 15: Mahallelere göre deneklerin ikamet ettikleri konut tipi (X 11 by X 12)

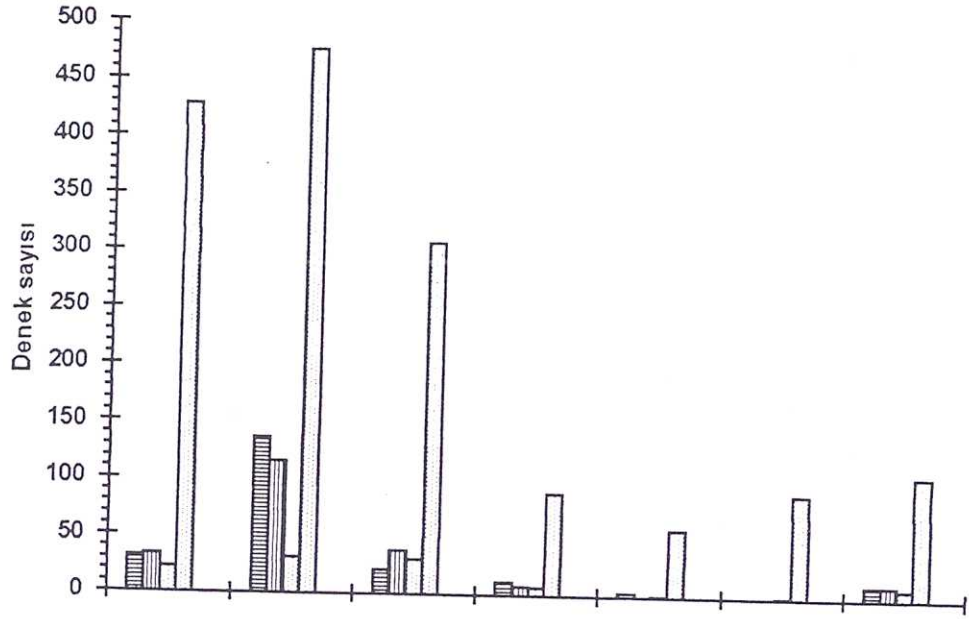
Ek-2 Şekil 16: Mahallelere göre deneklerin ikamet ettiği konutta ikamet süresi (X13 by X12)

Ek-2 Şekil 17: Mahallelere göre deneklerin bir işte çalışma durumu (X14 by X12)

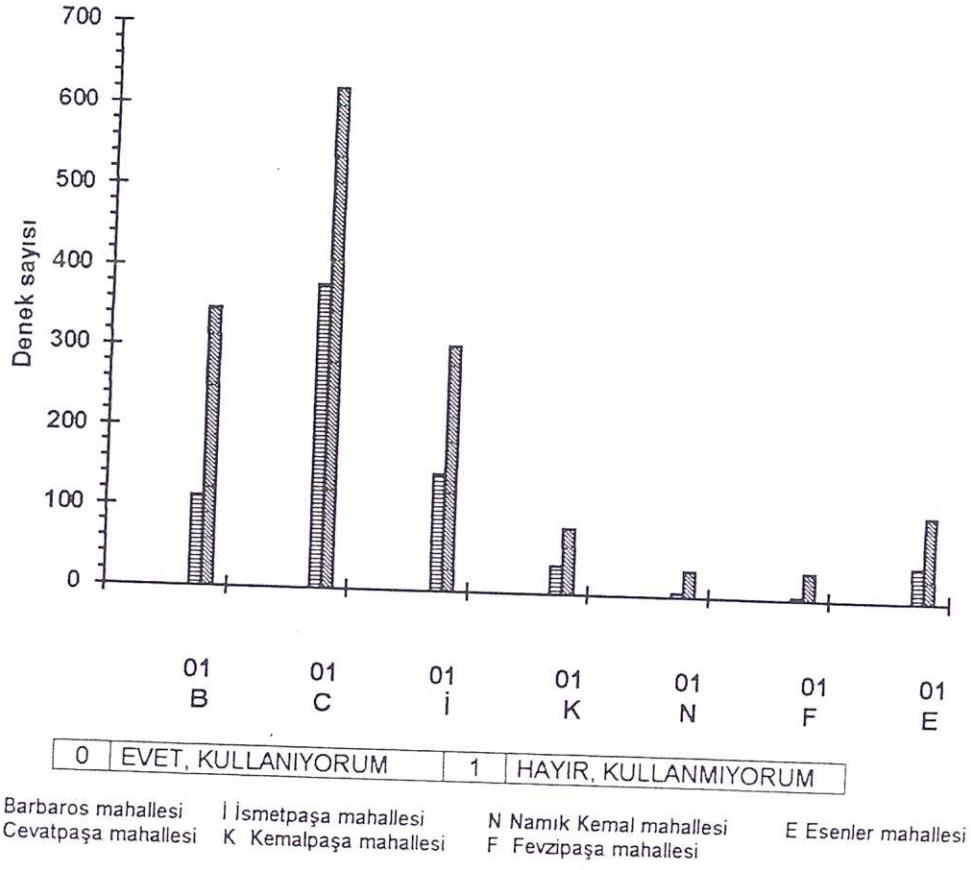
Ek-2 Şekil 18: Mahallelere göre deneklerin haftaiçi bir işte çalışma durumu (X15 by X12)

Ek-2 Şekil 19: Mahallelere göre deneklerin evlerine en yakın parkı kullanma biçimi (X52 by X12)

Ek-2 Şekil 20: Mahallelere göre deneklerin şehirdeki park ve yeşil alanları kullanma biçimi (X71 by X12)

Ek-2 Şekil 21: Mahallelere göre deneklerin şehir yakın çevresindeki park ve yeşil mekanları kullanma biçimi (X113 by X12)

EK-3 Tablo 1: Çanakkale İli Yerleşim Durumu ve İdari Bölünmesi

SIRA NO	İLÇELER	BUCAKLAR	KÖY SAYISI	KÖY TOPLAM SAYISI	BELDE SAYISI
01	MERKEZ	Merkez İntepe (Erenköy) Kirazlı	26 13 11	50	1
02	AYVACIK	Merkez Gülpınar Küçükkuyu	39 21 7	67	1
03	BAYRAMİÇ	Merkez Evciler Yığıtler	32 16 27	76	1
04	BİGA	Merkez Bakacak Balıklıçeşme Gümüşçay Gündoğdu Karabiga Sinekçi	37 17 18 13 5 8 12	110	1 1 1
05	BOZCADA	Merkez	—	1	1
06	ÇAN	Merkez Etili	45 23	68	1 1
07	ECEABAT	Merkez	12	12	1
08	EZİNE	Merkez Geyikli	39 12	51	1 1
09	GELİBOLU	Merkez Bolayır Kadıköy (Evreşe)	14 4 8	26	1
10	İMROZ	Merkez	5	5	1
11	LAPSEKİ	Merkez Beyt çayırı Umurbey	22 10 8	40	2 1
12	YENİCE	Merkez Hamdibey (Koyuneli) Kalkım (Naipli) Pazarköy	29 10 18 16	73	1
Toplam	12	21	577	577	18

Kaynak :DİE Verilerine Göre, 1994.

EK-3 Tablo 2: Çanakkale İl Genelinde Arazi, Toprak Kullanma Kabiliyet Durumu ve Alansal Dağılımı

Arazi kullanma kabiliyet durumu	Alan (Ha.)	Oran (%)	Oran (%)
I.	39143	4.08	30.75
II	106264	11.08	
III	62721	6.54	
IV	86682	9.04	
V	1804	0.18	69.25
VI	176899	18.45	
VII	478389	49.89	
VIII	6846	0.71	

Kaynak : Topraksu, Çanakkale İli Toprak Kaynağı Envanter Raporuna Göre, 1972

EK-3 Tablo 3: Çanakkale İl Geneline Şimdiki Arazi ve Toprak Kullanma Durumu

Simge	Şimdiki arazi kullanım durumu	Alan (Ha.)	Alan (Ha.)	Oran (%)
N	Kuru tarım arazisi	353589	310639	36.32
S	Sulu tarım arazisi		17365	
B	Bağ-bahçe arazisi		6632	
Zk, Ze	Özel mahsüller (Zeytin-Kestane)		18953	
Ç	Çayır arazisi	63223	126	6.5
M	Mer'a arazisi		63097	
O	Orman arazisi	392190	392190	40.27
F	Funda arazisi	142662	142662	14.65
SB	Sazlık ve baltalıklar	238	238	0.03
IY	Irmak taşkın yatakları	2680	2680	0.3
SK	Sahil kumulları	947	947	0.01
T	Terkedilmiş arazi (Bitkisel ürün getirmeyen ÇK)	3219	3219	0.33
	Meskun alan	13937	13937	1.43
	Su satırları	1005	1005	0.1

Kaynak : Topraksu, Çanakkale İli Toprak Kaynağı Envanter Raporuna Göre, 1972.

Ek-3 Tablo 4: Çanakkale İl Geneline Toprak Gruplarının Alansal Dağılımı ve Oranı

TOPRAK GRUPLARI	ALAN (Ha.)	ORAN (%)
Kalkersiz Kahverengi Orman Toprakları	569581	63.84
Kahverengi Orman Toprakları	198434	32.26
Vertisol Topraklar	23305	
Kalkersiz Kahverengi tTopraklar	8606	
Diğer Araziler	6846	
Kolüviyal Topraklar	20840	
Rendizina Topraklar	22941	
Kırmızı Kahverengi Akdeniz	36706	
Kırmızı Kahverengi Akdeniz Toprakları	2530	
Regosal Topraklar	2448	
Toplam	892236	

Kaynak : Topraksu, Çanakkale İli Toprak Kaynağı Envanter Raporuna Göre, 1972.

EK-3 Tablo 5 : Çanakkale İli Sıcaklık Değerleri

AYLAR	Günlük ortalama sıcaklık (°C)	Ortalama en yüksek sıcaklık (°C)	Ortalama en düşük sıcaklık (°C)	En yüksek sıcaklık günü	En düşük sıcaklık günü
Aralık	7.6	22.2	5.0	21.12.1963	28.12.1941
Ocak	6.2	20.0	3.0	2.1.1971	23.1.1942
Şubat	6.5	21.3	3.1	18.2.1955	29.2.1929
Kış	6.7	21.1	-11.5		
Mart	8.0	27.3	4.2	24.3.1937	4.3.1929
Nisan	12.4	30.8	8.0	3.4.1952	1.4.1932
Mayıs	17.2	34.4	12.2	23.5.1961	14.5.1931
İlkbahar	12.5	30.8	-2.6		
Haziran	21.9	36.0	16.0	24.6.1957	8.6.1962
Temmuz	24.4	38.8	18.5	7.7.1988	7.7.1933
Ağustos	24.6	38.7	18.8	22.8.1952	21.8.1949
Yaz	23.6	37.8	8.6		
Eylül	20.4	35.4	15.5	15.9.1987	29.9.1931
Ekim	16.7	31.7	11.7	1.10.1984	30.10.1987
Kasım	11.6	27.8	8.2	2.11.1933	28.11.1941
Sonbahar	16.2	31.6	0.0	-	-
Yıllık ortalama	14.8	38.8	- 10.4	7.7.1988	29.2.1929
Gözlem süresi	61	62	62	61	61

Kaynak : Çanakkale Meteoroloji İstasyonu Verilere Göre, 1996.

EK-3 Tablo 6: Çanakkale İli Yağış Miktarı Değerleri

AYLAR	Günlük ortalama yağış miktarı (mm)	Günlük en çok yağış miktarı (mm)	Günlük en çok yağış miktarı günü	Yağışlı gün sayısı
Aralık	106.0	91.3	28.12.1964	13.1
Ocak	94.6	73.9	1.1.1950	13.4
Şubat	71.9	57.2	1.2.1930	10.8
Kış	90.8	74.13		
Mart	64.3	57.7	10.3.1958	9.8
Nisan	43.1	72.2	14.4.1986	8.0
Mayıs	30.2	62.6	15.5.1961	6.0
İlkbahar	45.8	64.16		
Haziran	23.9	75.0	8.6.1939	4.0
Temmuz	11.6	80.6	3.7.1962	1.8
Ağustos	7.0	69.4	14.8.1945	1.4
Yaz	14.1	75.0		
Eylül	23.1	63.8	25.9.1968	3.3
Ekim	47.5	104.8	3.10.1962	6.6
Kasım	85.7	101.9	16.11.1961	9.4
Sonbahar	52.1	90.16		
Yıllık ortalama	608.5	104.8	3.10.1962	87.6
Gözlem süresi	64	64	64	64

Kaynak : Çanakkale Meteoroloji İstasyonu Verilere Göre, 1996.

EK-3 Tablo 7: Çanakkale İli Yıllık Yağış Miktarı ve Mevsimlere Göre Dağılımı

Gözlem süresi	Yıllık yağış	Kış	İlkbahar	Yaz	Sonbahar	Yağış rejimi tipi
55	620.5	278.7	139.5	43.2	159.0	KSIY

Kaynak : AKMAN, Y., 1990 : 272-275

EK-3 Tablo 8: Çanakkale İli Ana ve Ara Yönlerde Esen Rüzgarlar, Esme Hızı Değerleri

AYLAR	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Yıllık ortalama
En hızlı rüzgar yönü	SSE	SW	SSE	S	SW	SSW	NW	NNE	W	SSW	SSW	SW	SW
En hızlı rüzgar hızı	35.2	38.7	35.4	27.2	26.5	31.1	31.8	23.7	32.7	29.6	38.9	34.1	38.7
Ortalama rüzgar hızı	5.2	5.3	4.9	4.3	3.7	3.7	4.3	4.5	4.3	4.3	4.5	5.1	4.5
Fırtınalı gün sayısı	4.3	4.2	3.2	1.8	0.8	0.4	0.9	1.2	1.2	2.3	2.6	4.2	27.1

Kaynak: Çanakkale Meteoroloji İstasyonu Verilere Göre, 1996.

EK 3-Tablo 9: Çanakkale İli Yıllara ve Aylara Göre Aktüel Basınç Ortalaması Değerleri

AYLAR	Aktüel basınç ortalaması (mb)	En yüksek basınç (mb)	En düşük basınç (mb)
Ocak	1017	1042	980
Şubat	1017	1040	985
Mart	1016	1040	986
Nisan	1014	1029	985
Mayıs	1014	1029	894
Haziran	1013	1025	997
Temmuz	1011	1023	998
Ağustos	1012	1022	999
Eylül	1016	1030	995
Ekim	1018	1036	995
Kasım	1018	1039	992
Aralık	1017	1044	985
Yıllık ortalama	1057	1044	980
Gözlem süresi	51	57	57

Kaynak: Çanakkale Meteoroloji İstasyonu Verilere Göre, 1996.

EK 3-Tablo 10: Çanakkale İli, İlçe ve Köy Nüfusları ve Kır / Kent Dengesi

SIRA NO	İLÇE ADI	İLÇE GENEL NÜFUSU	MERKEZ VE BELEDİYELER NÜFUSU	KENTSEL NÜFUS ORANI (%)	KÖYLER GENEL NÜFUSU	KIRSAL NÜFUS ORANI (%)
01	MERKEZ	81435	53995	66.31	27440	33.69
02	AYVACIK	30534	5595	18.32	24939	81.68
03	BAYRAMIÇ	31949	10156	31.78	21793	68.22
04	BİGA	75513	20753	27.48	54760	72.52
05	BOZCADA	1903	1903	100.00	—	—
06	ÇAN	51713	23955	46.12	27858	53.88
07	ECEABAT	9671	4055	41.92	5616	58.08
08	EZINE	34234	11167	32.61	23067	67.39
09	GELİBOLU	40020	18670	46.65	21350	53.35
10	İMROZ	7948	6074	76.42	1874	23.58
11	LAPSEKİ	24545	5789	23.58	18756	76.42
12	YENİCE	42798	6517	15.23	36281	84.77
TOPLAM	12	432263	168529	—	263734	—

Kaynak : DİE Verilerine Göre, 1990.

EK 3-Tablo 11 : Çanakkale İli Sayım Yıllarına Göre Nüfus ve Cinsiyete Göre Dağılımı, Artış Hızı

Sayım Yılları	SAYIM YILLARI NÜFUSU			TOPLAM İÇİNDEKİ CİNSİYET ORANI (%)			ŞEHİR NÜFUSUNUN TOPLAM İÇİNDEKİ ORANI (%)			YILLIK ARTIŞ HIZI (%)	
	Toplam	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
1927	183491	89486	94005	48.77	51.23	19.45	21.42	17.57			
1935	222792	113702	109090	51.04	48.96	20.17	22.51	17.73	24.26	29.94	18.60
1940	304588	177485	127103	58.27	41.73	23.35	28.20	16.58	62.54	89.06	30.56
1945	317254	183526	133728	57.85	42.15	23.91	28.39	17.77	8.15	6.69	10.16
1950	289429	157914	131515	54.56	45.44	17.54	20.15	14.41	-18.36	-30.06	-3.34
1955	311456	162797	148659	52.27	47.73	19.20	20.81	17.45	14.67	6.09	24.51
1960	337610	176088	161522	52.16	47.84	21.25	23.18	19.16	16.13	15.70	16.60
1965	350317	182806	167511	52.18	47.82	23.34	25.41	21.08	7.39	7.49	7.28
1970	360764	188554	172210	52.27	47.73	26.97	29.65	24.04	5.88	6.19	5.53
1975	369385	193590	175795	52.41	47.59	29.19	31.49	26.66	4.72	5.27	4.12
1980	391568	204583	186985	52.25	47.75	32.36	34.44	30.08	11.66	11.05	12.34
1985	417121	218895	198226	52.48	47.52	35.51	37.30	33.52	12.64	13.52	11.68
1990	432263	225099	207164	52.07	47.93	38.99	40.70	37.13	7.13	5.59	8.82
1991	434400										
1992	437500										
1993	440600										
1994	443800										
1995	447000										
1996	450200										
1997	453400										
1998	456600										
1999	459900										
2000	463200										

Kaynak : DİE Verilerine Göre, 1990.

EK 3-Tablo 12 : Çanakkale İli Nüfusun Yıllara Göre Mutlak Artışı ve Artış Oranı

Sayım Yılları	1950-55	1955-60	1960-65	1965-70	1970-75	1975-80	1980-85	1985-90
Mutlak artış	22027	26154	12707	10447	8621	22183	2553	15142
Yüzde artış (%)	07.07	07.74	03.63	02.89	02.33	05.66	06.12	03.50

Kaynak: SÖKMEN, P., 1992: 29.

EK 3- Tablo 13: Çanakkale İli, İlçelere Göre Şehir ve Köy Nüfusu, Yüzölçümü ve Nüfus Yoğunluğu

İlçe Adı	TOPLAM			ŞEHİR NÜFUSU			KÖY NÜFUSU			Yüzölçümü (km ²)	Nüfus Yoğunluğu
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın		
Toplam	432263	225099	207164	168529	91612	76917	263734	133487	130247	9737	44
Merkez	81435	43506	37929	53995	29448	24547	27440	14058	13382	949	86
Ayvacık	30534	15475	15059	5595	2914	2681	24939	12561	12387	874	35
Bayramiç	31949	16309	15640	10156	5185	4971	21793	11124	10669	1275	25
Biga	75513	37623	37890	20753	10721	10032	54760	26902	27858	1331	57
Bozcaada	1903	1137	766	1903	1137	766	-	-	-	40	48
Çan	51713	26147	25566	23855	12514	11341	27858	13633	14225	887	58
Eceabat	9671	5058	4613	4055	2113	1942	5616	2945	2671	490	20
Ezine	34234	18187	16047	11167	6349	4818	23067	11838	11229	474	72
Gelibolu	40020	22801	17219	18670	10991	7679	21350	11810	9540	806	50
İmroz	7948	5504	2444	6074	4540	1534	1874	964	910	289	28
Lapseki	24545	12408	12137	5789	2938	2851	18756	9470	9286	955	26
Yenice	42798	20944	21854	6517	2762	3755	36281	18182	18099	1367	31

Kaynak : DİE Verilerine Göre, 1990.

EK 3-Tablo 14 : Çanakkale İli Nüfusun Doğum Yerine Göre Dağılımı ve Oranı

Doğum Yeri	Nüfus	Önem sırası	Oran (%)	Doğum Yeri	Nüfus	Önem sırası	Oran (%)
Adana	1072			Kars	1407		
Ankara	2372	5	0.5	Konya	1186		
Balıkesir	7752	2	1.7	Manisa	1113		
Bursa	1668	8	0.3	Ordu	1267		
Çanakkale	358646	1	82.96	Sakarya	1272		
Edirne	1917	7	0.4	Samsun	1298		
Erzurum	1395			Sivas	1502		
İstanbul	6183	3	1.4	Tekirdağ	1439	8	0.3
İzmir	2297	6	0.5	Trabzon	4309	4	0.9
				Bulgaristan	1644	8	0.3

Kaynak : DİE Verilerine Göre, 1990.

EK 3-Tablo 15: Çanakkale İli'nin ve Yakın Çevre İllerin Göç Durumu ve Net Göç Hızı

1990 YILI DAİMİ İKAMETGAH (İL ADI)	1990 YILI DAİMİ İKAMETGAH NÜFUSU	ALDIĞI GÖÇ	VERDİĞİ GÖÇ	NET GÖÇ	NET GÖÇ HIZI
ANKARA	2825967	326301	256790	69511	25
BALIKESİR	897357	65588	60740	4848	5
BURSA	139259	141460	57819	83641	62
ÇANAKKALE	390145	27428	29170	-2042	-5
EDİRNE	349517	24462	31955	-7493	-21
İSTANBUL	6433569	995717	339040	656677	108
İZMİR	2366343	276378	130170	146208	64

Kaynak : DİE Verilerine Göre İllerin Aldığı ve Verdiği Göçler, 1990.

EK 3-Tablo 16: Çanakkale İl Geneline Hanehalkı Sayısı, Ortalama Hanehalkı Büyüklüğü

SAYIM YILLARI	TOPLAM NÜFUS	TOPLAM HANEHALKI NÜFUSU	TOPLAM HANEHALKI SAYISI	ORTALAMA HANEHALKI BÜYÜKLÜĞÜ	
				Toplam nüfusa göre hanehalkı	Toplam nüfusuna göre hanehalkı
1955	311456	-	75960	4.10	-
1960	337610	-	66713	5.06	-
1965	350317	-	73831	4.74	-
1970	360764	-	76985	4.69	-
1975	369385	-	80472	4.59	-
1980	391568	386933	95627	4.09	4.05
1985	417121	402363	103483	4.03	3.89
1990	432263	413313	112180	3.85	3.68

Kaynak : DİE Verilerine Göre, 1990.

EK 3-Tablo 17: Çanakkale Merkez İlçe Nüfusunun Sayım Yıllarına Göre Kır/Kent Dengesi

SayımYılları	Toplam	Artış (%)	Kent Nüfusu	Artış (%)	Kır Nüfusu	Artış (%)
1955	34841		16041		18800	
1960	39877	12.61	19391	17.27	20486	08.23
1965	44520	11.84	22789	14.91	21731	05.72
1966	48977	19.10	27042	18.66	21935	0.93
1970	52524	06.75	30788	12.16	21736	0.91
1980	62701	16.23	39979	22.98	22722	04.33
1985	73412	14.59	48059	20.21	25353	10.37
1990	81435	09.85	53995	10.99	27440	07.60
1995	88550	-	59380	-	29120	-

Kaynak : 1990 Yılı DİE Verilerine Göre (*) DİE 25.10.1995 Yıl Ortası (1 Temmuz) Nüfusu

EK 3- Tablo 18: Çanakkale Merkez İlçe Sayım Yıllarına Göre Nüfus Yoğunluğu

SayımYılları	Merkez İlçe Nüfusu	Yoğunluk (Kişi / km ²)
1955	16041	16.90
1960	19391	20.43
1965	22789	24.01
1966	27042	28.49
1970	30788	32.44
1980	39979	42.12
1985	48059	50.64
1990	53995	56.89
1995 (*)	59380	62.57

Kaynak: 1990 Yılı DİE Nüfus Verilerine Göre

(*) DİE 25.10.1995 Yıl Ortası (1Temmuz) Nüfus

EK 3- Tablo 19: Çanakkale Merkez İlçe Nüfusunun Mahallelere Göre Dağılımı, Yoğunluğu

MAHALLE ADI	NÜFUS	TOPLAM NÜFUS İÇİNDEKİ ORANI (%)	YÜZÖLÇÜMÜ (km ²)	YOĞUNLUK (Kişi /km ²)	NÜFUSUN CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI		NÜFUSUN CİNSİYETE GÖRE ORANI	
					Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
BARBAROS	13349	24.72	1400	9.5	6605	6744	49.4	50.5
İSMETPAŞA	11859	21.96	2820	4.2	5860	5999	49.4	50.5
CEVATPAŞA	20995	38.88	1540	13.6	13036	7959	62.0	37.9
KEMALPAŞA	3670	6.79	202	18.1	1838	1832	50.0	49.9
NAMİK KEMAL	2434	4.5	195	12.4	1224	1210	50.2	49.7
FEVZİ PAŞA	1688	3.12	111	15.2	885	803	52.4	47.5
ESENLER	-	-	-	-	-	-	-	-
TOPLAM	53995		6268	8.6	29448	24547	54.5	45.46

Kaynak : DİE Verilerine Göre, 1990.

EK 3-Tablo 23: Çanakkale İl Genelinde Nüfusun Okuryazarlık Durumu ve Cinsiyete Göre Oranı

1990 Sayım Yılı	Okuryazarlık durumunun toplam içindeki oranı				Okuryazarlık oranın kendi içindeki oranı			
	Okuma yazma bilmeyen		Okuma yazma bilen		Okuma yazma bilmeyen		Okuma yazma bilen	
Oran (%)	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
	15.82	10.44	21.69	84.18	89.56	78.31	34.43	65.57
							55.51	44.49

Kaynak : DİE Verilerine Göre, 1990.

EK 3-Tablo 24: Çanakkale İl Genelinde Nüfusun Bitirilen Son Öğretim Kurumuna ve Cinsiyete Göre Oranı

1990 Sayım Yılı	Okul bitirme durumuna göre okuryazarlık						Okuryazar nüfusun kendi içindeki durumu					
	Ortaokul ve dengli okul		Lise ve dengli okul		Yükseköğül ve fakülte		İlkokul		Ortaokul ve dengli okul		Lise ve dengli okul	
Cinsiyet	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Oran(%)	8.86	5.34	9.22	6.01	4.19	1.98	52.58	47.42	67.40	32.60	65.71	34.29
											72.50	27.50

Kaynak DİE Verilerine Göre, 1990.

EK 3-Tablo 25 : Çanakkale Merkez İlçe Mahallelerinde Nüfusun Okuryazarlık Durumu ve Bitirilen Son Öğrenim Kurumuna Göre Oranları

MAHALLE ADI	Temel eğitim kurumundan mezun olanlar		Orta öğretim kurumundan mezun olanlar		Yüksek öğrenim kurumundan mezun olanlar		Bir öğretim kurumundan mezun olanlar
	NÜFUS	ORAN (%)	NÜFUS	ORAN (%)	NÜFUS	ORAN (%)	
BARBAROS	7122	74.74	2034	21.35	370	-	NÜFUS
CEVATPAŞA	11446	67.12	3646	21.38	1957	-	9527
İSMETPAŞA	6257	74.14	1567	18.56	615	-	17051
KEMALPAŞA	1814	62.42	705	24.26	387	-	8439
NAMIK KEMAL	938	83.00	145	12.83	46	-	2906
FEVZİ PAŞA	1219	85.72	152	10.68	51	-	1130
TOPLAM	28786	73.73	8249	21.12	3426	8.77	1422
							39053

Kaynak : DİE Verilerine Göre, 1990.

EK 3-Tablo 29: Çanakkale İl Genelinde Faal Nüfusun Son Hafta İçindeki İşteki Durumu ve Cinsiyete Göre Dağılımı

1990 Sayım yılı	Toplam			Ücretli			İşveren			Kendi hesabına			Ücretsiz işçi		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
	Nüfus	248824	151824	96922	78302	65850	12452	1400	1291	109	67689	60157	7532	24593	76927
Oran (%)	71.16	61.02	38.98	31.47	84.1	15.90	0.56	92.21	7.79	7.77	27.20	39.60	40.76	16.19	79.27

Kaynak : DİE Verilerine Göre, 1990.

EK 3-Tablo 30: Çanakkale İl ve İlçe Merkezi İktisaden Faal ve İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Nüfus

İKTİSADİ FAALİYET KOLLARI												
Yerleşim yeri	Genel toplam			Ziraat, avcılık, ormancılık ve balıkçılık		Madencilik ve taş ocaklığı			İmalat sanayi		Elektrik, gaz ve su	
	Toplam	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	
İl toplamı	248824	151902	96922	73070	83160	1287	6	13138	6967	454	28	
İl Merkezi	20460	17384	3076	396	92	36	1	1489	459	133	17	

Kaynak : DİE Verilerine Göre, 1990.

EK 3-Tablo 31: Çanakkale İl ve İlçe Merkezi İktisaden Faal ve İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Nüfus

İKTİSADİ FAALİYET KOLLARI												
Yerleşim yeri	İnşaat	Ulaştırma, haberleşme ve depolama		Toplum hizmetleri sosyal ve kişisel hizmetler	Toptan ve parekende ve ticaret, lokanta ve oteller		Mali kurumlar, sigorta taşınmaz mallara ait işler ve kurumları, yardımcı iş hizmetleri		İl tanımlanmamış faaliyetler			
		Erkek	Kadın		Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın		
İl toplamı	8474	68	5805	271	36301	4602	11439	1122	2200	600	689	98
İl Merkezi	-	-	999	103	9972	1776	2309	354	549	241	166	16

Kaynak : DİE Verilerine Göre, 1990.

EK 3-Tablo 32: Çanakkale İl ve İlçe Merkezi ve Son Hafta Tuttuğu İş Kollarına Göre Nüfus

Yerleşim yeri	SON HAFTA TUTTUĞU İŞ											
	Genel toplam		İlimi teknik elemanlar, serbest meslek sahipleri ve bununla ilgili meslekler		Müştebbisler, direktörler ve üst kademe yöneticileri		İdari personel ve benzeri çalışanlar		Ticaret ve satış personeli			
	Toplam	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
İl toplamı	253754	155710	98044	6670	3132	1155	64	4311	1879	7250	783	
İl Merkezi	21653	18284	3369	1592	1105	314	34	1244	852	1526	209	

Kaynak : DİE Verilerine Göre, 1990.

EK 3-Tablo 33: Çanakkale İl ve İlçe Merkezi Faal ve Son Hafta Tuttuğu İş Kollarına Göre Nüfus

Yerleşim yeri	SON HAFTA TUTTUĞU İŞ											
	Hizmet İşlerinde çalışanlar		Tarım, hayvancılık, ormancılık, balıkçılık ve avcılık işlerinde çalışanlar		Tarım dışı üretim faaliyetlerinde çalışanlar ve ulaştırma makineleri kullananlar		Bilinmeyen		İşsiz olup iş arayanlar			
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
İl toplamı	11284	1034	72230	83103	48979	6919	23	8	3808	1122		
İl Merkezi	3459	381	375	80	8872	415	2	-	900	293		

Kaynak : DİE Verilerine Göre, 1990.

EK 3-Tablo 34: Çanakkale Merkez İlçe Mahalleleri Bazında Cinsiyete Göre Faal ve İşsiz veya İş Arayan Nüfus

Mahalle Adı	Toplam nüfus	Faal nüfus	Toplam nüfus içindeki faal nüfus (%)		Cinsiyete göre faal nüfus		Mahalle toplam nüfusu içindeki cinsiyete göre işsiz nüfus	
			Erkek Nüfus (%)	Kadın Nüfus (%)	Erkek Nüfus (%)	Kadın Nüfus (%)	Erkek Nüfus (%)	Kadın Nüfus (%)
Barbaros	13349	2744	2713	98.87	31	1.13	76	0.56
İsmetpaşa	11859	3229	3153	97.64	76	2.36	52	0.44
Cevatpaşa	20995	2667	2594	97.63	63	2.37	67	0.32
Kemalpaşa	3670	543	522	96.13	21	3.87	19	0.52
Fevzipaşa	2434	490	471	96.12	19	3.87	34	1.4
Namık Kemal	1688	326	307	94.17	19	5.82	22	1.3
Toplam	53995	9989	9760	18.07	229	0.39	270	2.7

Kaynak :DİE Verilerine Göre, 1990.

EK 3-Tablo 35: Çanakkale Merkez İlçe Mahalle Nüfuslarının Son Hafta İktisaden Faal Nüfusları,
İktisadi Faaliyet Kolları ve Cinsiyete Göre Nüfus Dağılımı

İktisadi faaliyet kolları nüfus toplam (T)	Barbaros Mahallesi		Cevatpaşa Mahallesi		İsmetpaşa Mahallesi		Kemalpaşa Mahallesi		Fevziye Mahallesi		Namık Kemal Mahallesi	
Erkek (E), Kadın (K)	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K
Ziraat-Avcılık	184	141	43	131	114	17	107	92	15	38	27	11
İstihraç Sanayi	11	11	0	11	11	0	7	7	0	3	4	3
İmalat Sanayi	656	515	141	480	373	107	558	384	164	116	92	24
Elektrik,Gaz ve Su	66	62	4	27	24	3	42	36	6	7	4	3
İnşaat Bayındırlıkları	432	426	6	387	379	8	388	386	2	55	54	1
Toplan-Perakende Ticaret Lokanta	601	532	69	722	586	136	652	580	72	361	311	50
Ulaştırma Haberleşme ve Depolama	236	222	14	308	274	34	260	226	34	159	147	12
Mali Kurumlar Sigorta Taşınmaz Mallara ait	140	103	37	338	239	99	158	102	56	94	61	33
Toplum Hizmetleri Sosyal ve Kişisel	1358	1091	267	7902	7084	818	1705	1246	459	383	225	148
İyi tanımlanamamış Faaliyetler	33	30	3	63	57	6	38	34	4	25	23	2
TOPLAM	3717	3133	584	10369	9141	1228	3915	3103	812	1231	947	284
Mahallelerin toplam faal nüfusları içindeki faal nüfus oranı		84	15	-	88.	11	-	79	20	-	76	23
Mahalleler toplamı faal nüfus içindeki cinsiyete göre faal nüfus oranı	18	15	2	50	44	6	19	15	3	6	4	1

Kaynak : DİE Verilerine Göre, 1990.

EK 3-Tablo 36: Çanakkale Yakın Çevresindeki Yerleşmeler Arası Karayolu Mesafeleri

YERLEŞME	MESAFE (KM)	YERLEŞME	MESAFE (KM)
Çanakkale- Ankara	692		
Çanakkale- Balıkesir	212	Çanakkale- Biga	98
Çanakkale- Bursa	306	Çanakkale- Çan	74
Çanakkale- Edirne	230	Eceabat (Kilitbahirden)	4
Çanakkale- İstanbul	337	Çanakkale- Ezine	52
Çanakkale- İzmir	374	Gelibolu (Kilitbahirden)	51
Çanakkale- Ayvacık	75	Çanakkale- Lapseki	39
Çanakkale- Bayramiç	74	Çanakkale- Yenice	100

Kaynak : (SÖKMEN, P., 1992).

EK 3- Tablo 37: Çanakkale Kenti Arazi Kullanımları ve Alansal (m² olarak) Dağılımı

İMAR PLANINDA ÖNERİLEN ARAZİ KULLANIMI	ALANSAL BÜYÜKLÜK (Ha.)	TOPLAM ALAN İÇİNDEKİ ORANI (%)	KİŞİ BAŞINA DÜŞEN ALAN (m ²)
KONUT ALANI	238.27	37.84	44.12
PAZAR YERİ	2.56	0.41	0.47
TİCARET ALANI	4.5	0.71	0.83
KÜÇÜK SANAYİ	62.45	9.92	11.56
SANAYİ	13.82	2.20	2.56
İDARİ KURUM ALANLARI	6.26	0.99	1.16
KENTSEL HİZMET	18.57	2.95	3.44
İLKÖĞRETİM	5.25	0.83	0.97
ORTA ÖĞRETİM	4.33	0.69	0.80
YÜKSEK EĞİTİM	3.14	0.50	0.58
MESLEKİ EĞİTİM	4.03	0.64	0.75
YURTLAR	1.82	0.29	0.34
SAĞLIK	4.74	0.91	1.06
DİNİ YAPILAR	1.99	0.32	0.37
KÜLTÜREL TESİSLER	2.17	0.34	0.40
YEŞİL ALANLAR	15.42	2.45	2.86
SPOR ALANI	5.5	0.87	1.02
KENTİÇİ YOLLAR	104.07	16.53	19.27
OTOPARK	0.8	0.13	0.15
ASKERİ ALAN	104.74	16.63	19.39
BOŞ ALAN	15.33	2.43	2.84
TARIM ALANI	8.80	1.41	1.63
KENT BÜTÜNÜNDE	629.56	100.00	116.57

Kaynak : (SÖKMEN, P ., 1992)

EK-3 Tablo 38 : Barbaros Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin Mülkiyet Durumuna Göre Dağılımı

İMAR PLANINDA ÖNERİLEN YEŞİL ALAN TİPİ	MÜLKİYET DURUMU		ALAN (M²)		TOPLAM
	BELEDİYE	HAZİNE	ŞAHİS	ELÇİLİK	
YEŞİL ALANLAR					
YEŞİL ALAN	8587022,7	9916	-	-	8596938,7
REFÜJLER					
REFÜJ	50131,14	97457,29	-	-	147588,43
MEZARLIKLAR					
ŞEHİTLİK	-	1567,5	-	-	1567,5
PARKLAR					
PARK+KAMPİNG	-	66894	-	-	66894
PARK	79925	-	-	-	79925
PARK+ÇOCUK BAHÇESİ	14822	-	-	-	14822
TOPLAM	94747	66894	-	-	161641
ÇOCUK BAHÇELERİ					
ÇOCUK BAHÇESİ	18189,5	-	-	-	18189,5
SPOR ALANLARI					
SPOR TESİSİ	24900	-	-	-	24900
ÇOCUK OYUN ALANI	15133,5	-	-	-	15133,5
OYUN ALANI	8430	-	-	-	8430
TOPLAM	48463,5	-	-	-	48463,5
PLAJ	-	7096	-	-	7096
PLAJ TESİSİ	-	1320	-	-	1320
KUMSAL	-	7350	-	-	7350

EK-3 Tablo 39: Cevatpaşa Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin Mülkiyet Durumuna Göre Dağılımı

İMAR PLANINDA ÖNERİLEN YEŞİL ALAN TİPİ	MÜLKİYET DURUMU -ALAN (M²)				TOPLAM
	BELEDİYE	HAZİNE	ÖZEL	ELÇİLİK	
YEŞİL ALANLAR					
YEŞİL ALAN	3271172	-	5402	-	3276574
REFÜJLER					
REFÜJ	19050.5	-	-	-	19050.5
MEZARLIKLAR					
MEZARLIK	97273,434	-	-	-	97273,434
PARKLAR					
PARK	34396,84	-	-	-	34396,84
PARK+DİNLENME ALANI	-	-	11922,9	-	11922,9
PARK+ÇOCUK BAHÇESİ	-	9136,58	-	-	9136,58
SOKAK DÜZENLEMESİ	250	-	-	-	250
KORDON DÜZENLEMESİ	5500	-	-	-	5500
TOPLAM	40146.84	9136,58	11922,9	-	61206,32
ÇOCUK BAHÇELERİ					
ÇOCUK BAHÇESİ	550	-	-	-	550
SPOR ALANLARI					
SEMT OYUN ALANI	4112,73	-	-	-	4112,73
YÜZME HAVUZU					
YÜZME HAVUZU	1050	-	-	-	1050
SANDAL BASENİ	8606	-	-	-	8606
REKREASYON ALANI	20892,58	-	-	-	20892,58
REKREASYON ALAN	16354,456	-	-	-	16354,456

EK-3 Tablo 40 : İsmetpaşa Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin Mülkiyet Durumuna Göre Dağılımı

İMAR PLANINDA ÖNERİLEN YEŞİL ALAN TİPİ	MÜLKİYET DURUMU ALAN (M²)				TOPLAM
	BELEDİYE	HAZİNE	ŞAHİS	ELÇİLİK	
YEŞİL ALANLAR					
YEŞİL ALAN	59540,66	-	-	-	59540,66
REFÜJLER					
REFÜJ	60514,04	-	-	-	60514,04
ŞEHİTLİKLER					
İNGİLİZ ŞEHİTLİĞİ	--	--	--	2817	2817
FRANSIZ ŞEHİTLİĞİ	--	--	--	796,3	796,3
TOPLAM	--	--	--	3613,3	3613,3
PARKLAR					
PARK	73589,84	--	8832,5	--	82422,34
ÇOCUK BAHÇELERİ					
ÇOCUK BAHÇESİ	25035,404	-	1606	--	26641,404
SPOR ALANLARI					
SPOR ALANI	3548,404	--	--	--	3548,404
STADYUM	--	55836,07	--	--	55836,07
PARK+REKREASYON ALANI	141547,4	--	--	--	141547,4

EK-3 Tablo 41 : Esenler Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin Mülkiyet Durumuna Göre Dağılımı

İMAR PLANINDA ÖNERİLEN YEŞİL ALAN TİPİ	MÜLKİYET DURUMU ALAN (M²)				TOPLAM
	BELEDİYE	HAZİNE	ŞAHİS	ELÇİLİK	
YEŞİL ALANLAR					
YEŞİL ALAN	63471	1800	5976	—	71247
REFÜJLER					
REFÜJ	10567	—	—	—	10567
ŞEHİTLİKLER					
ŞEHİTLİK	—	15143,13	—	—	15143,13
PARKLAR					
PARK	116716,23	30377,41	43408	—	190501,64
PARK+ÇOCUK BAHÇESİ	24518,2	-	13188	—	37706,2
TOPLAM	141234,43	30377,41	56596	—	228207,84
ÇOCUK BAHÇELERİ					
ÇOCUK BAHÇESİ	16088,5	-	1150	—	17238,5
SPOR ALANLARI					
SPOR ALANLARI	—	16249	—	—	16249
PAZAR YERİ					
PAZAR YERİ	1000	—	—	—	1000

EK-3 Tablo 42 : Kemalpaşa Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin Mülkiyet Durumuna Göre Dağılımı

İMAR PLANINDA ÖNERİLEN YEŞİL ALAN TİPİ	MÜLKİYET DURUMU - ALAN (M²)				TOPLAM
	BELEDİYE	HAZİNE	ŞAHİS	ELÇİLİK	
YEŞİL ALANLAR					
YEŞİL ALAN	7552,18	--	--	--	7552,18
REFÜJLER					
REFÜJ	2102	--	--	--	2102
TÖREN ALANI	10000	--	--	--	10000
MEYDAN AÇIK ALAN	2292,56	--	--	--	2292,56
TOPLAM	12292,56	--	--	--	12292,56

EK-3 Tablo 43: Namık Kemal Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin Mülkiyet Durumuna Göre Dağılımı

İMAR PLANINDA ÖNERİLEN YEŞİL ALAN TİPİ	MÜLKİYET DURUMU - ALAN (M²)				TOPLAM
	BELEDİYE	HAZİNE	ŞAHİS	ELÇİLİK	
YEŞİL ALANLAR					
YEŞİL ALAN	--	858	--	--	858
AĞAÇLANDIRILACAK ALAN	51679,5	--	--	--	51679,5
TOPLAM	51679,5	858	-	--	52537,5
REFÜJER					
REFÜJ	170	--	--	--	170
PAZAR YERİ	31222,73	--	--	--	31222,73

EK-3 Tablo 44: Fevzipaşa Mahallesi İmar Planlarında Önerilen Açık ve Yeşil Alan Tiplerinin Mülkiyet Durumuna Göre Dağılımı

İMAR PLANINDA ÖNERİLEN YEŞİL ALAN TİPİ	MÜLKİYET DURUMU ALAN (M ²)				TOPLAM
	BELEDİYE	HAZİNE	ŞAHİS	ELÇİLİK	
YEŞİL ALANLAR					
YEŞİL ALANLAR	1099,13	--	--	-	1099,13
REFÜJLER					
REFÜJ	--	985,23	---	--	985,23
PARKLAR					
NUSRET MAYIN TABYASI VE ÇEVRE DÜZENLEMESİ	--	22335,65	--	--	22335,65
ÇİMENLİK KALESİ PARKI	3045,25	--	--	--	3045,25
TOPLAM	3045,25	22335,65	--	--	25380,9
SPOR ALANLARI					
SPOR ALANI	--	28565	--	--	28565
FESTİVAL ALANI					
FESTİVAL ALANI	--	49935,35	--	--	49935,35

EK-3 Tablo 45: Barbaros Mahallesi Açık ve Yeşil Alanları, Mülkiyet Durumu ve Güncel Kullanım Adları

İMAR PLANI PAFTA NO	İMAR PLANINDA ÖNERİLEN YEŞİL ALAN TİPİ	GÜNCEL KULLANIM ADI	MÜLKİYET DURUMU - ALAN (M²)			
			BELEDİYE	HAZİNE	ŞAHİS	ELÇİLİK TOPLAM
PARKLAR						
31 L I V b	YEŞİL ALAN	BARİŞ KORDONU	--	1500	--	1500
ÇOCUK BAĞÇELERİ						
31 L I c	ÇOCUK BAĞÇESİ	ÇOCUK BAĞÇESİ	1254	--	--	1254
31 L I c	ÇOCUK BAĞÇESİ	BARBAROS MAHALLESİ ÇOCUK BAĞÇESİ	1800	--	--	1800
	TOPLAM		3054	--	--	3054
SPOR ALANLARI						
31 L I a	SPOR TESİSİ	DARDANEL SPOR TESİSİ	24900	--	--	24900
31 L I a	YEŞİL ALAN	HALI SAHA PARKI	4023	--	--	4023
	TOPLAM		28923	--	--	28923
YEŞİL ALANLAR						
31 L I a	PARK	YEŞİL ALAN	4139	---	--	4139
31 L I b	PARK	TRAFİK EĞİTİM PİSTİ AĞAÇLANDIRMASI	5722	---	--	5722
31 L I b	YEŞİL ALAN	YEŞİL ALAN	300	--	--	300
	TOPLAM		9861	--	--	9861
REFÜJLER						
31 L I c	REFÜJ	ATATÜRK CADDESİ REFÜJÜ	595	--	--	--
31 L I b	REFÜJ		880	--	--	--
31 L I V b	REFÜJ		2282	--	--	--
31 L I c	REFÜJ	SARIÇAY CADDESİ REFÜJÜ	595	--	--	--
	TOPLAM		4302	--	--	4302
ŞEHİTLİKLER						
31 L I c	ŞEHİTLİK	ŞEHİTLİK	--	1567,5	--	1567,5
30 L I c	KUMSAL	KUMSAL	--	7350	--	7350

EK-3 Tablo 46: Cevatpaşa Mahallesi Açık ve Yeşil Alanları, Mülkiyet Durumu ve Güncel Kullanım Adları

İMAR PLANI PAFTA NO	İmar Planlarında Önerilen Yeşil Alan Tipi	GÜNCEL KULLANIM ADI	MÜLKİYET DURUMU - ALAN (M ²)			
			BELEDİYE	HAZINE	ŞAHİS	ELÇİLİK TOPLAM
32 L I V b	SOKAK	SANAT SOKAĞI DÜZENLEMESİ	250	--	--	250
32 L I I d	PARK	500.YIL PARKI	16647,71	--	--	16647,71
32 L I c	PARK	LODOS PARKI	3329,96	--	--	3329,96
32 L I V b	PARK	TARİHİ HALK BAHÇESİ (İNGİLİZ BAHÇESİ)	14419,17	--	--	14419,17
32 L I I d	YEŞİL ALAN	ROTARY PARK	2400	--	--	2400
32 L I V a	YEŞİL ALAN	MORABBİN PARKI	640	--	--	640
32 L I V b	SAHİL DÜZENLEMESİ	KORDON DÜZENLEMESİ	5500	--	--	5500
	TOPLAM		43186,84	--	--	43186,84
32 L III a	YEŞİL ALAN	ÇOCUK BAHÇESİ	688	--	--	688
32 L I c	ÇOCUK BAHÇESİ	HAVAN TABYA ÇOCUK BAHÇESİ	550	--	--	550
32 L I V b	TRAFİK EĞİTİM YERİ	60.YIL PARKI ÇOCUK BAHÇESİ	1000	--	--	1000
	TOPLAM		2238	--	--	2238
32 L I c	SEMT OYUN ALANI	SEMT OYUN ALANI	4112,73	--	--	4112,73
YEŞİL ALANLAR						
32 L I c	YEŞİL ALAN	YEŞİL ALAN	500	--	--	500
32 M IV b	YEŞİL ALAN	YEŞİL ALAN	35215,329	--	--	35215,329
32 L III a	YEŞİL ALAN	YEŞİL ALAN	360	--	--	360
32 L II d	YEŞİL ALAN	YEŞİL ALAN	736	--	--	736
32 L II d	YEŞİL ALAN	YEŞİL ALAN	200	--	--	200
32 M III a	YEŞİL ALAN	YEŞİL ALAN	150	--	--	150
	TOPLAM		37161,329	--	--	37161,329
	REFÜJ	KAYSERİLİ AHMET PAŞA VE PİRİ REİS CADDESİ REFÜJÜ	--	--	--	--
	REFÜJ	İNÖNÜ, ŞEFİK İNAN, BAHRIYE ÜÇÖK, TUĞSAVUL CADDESİ	--	--	--	--
	REFÜJ	BAYRAK, KAYA SOKAK REFÜJÜ	--	--	--	--
	TOPLAM		8911,5	--	--	8911,5
32 M IV b	MEZARLIK	ŞEHİR MEZARLIĞI	87765,17	--	--	87765,17
	REKRASYON ALANI	PARK + BAKI+ REKRASYON ALANI	16354,456	--	--	16354,456

EK-3 Tablo 48: Esenler Mahallesi Açık ve Yeşil Alanları, Mülkiyet Durumu ve Güncel Kullanım Adları

İMAR PLANI PAFTA NO	İMAR PLANINDA ÖNERİLEN YEŞİL ALAN TİPİ	GÜNCEL KULLANIM ADI	MÜLKİYET DURUMU-ALAN(M ²)			
			BELEDİYE	HAZİNE	ŞAHİS	ELÇİLİK
PARKLAR						
32 L II d	PARK + ÇOCUK BAHÇESİ	UĞUR MUMCU PARKI	4783	--	--	4783
32 L II a	PARK	PARK	1660	--	--	1660
	TOPLAM		6443	--	--	6443
YEŞİL ALANLAR						
32 L II a	YEŞİL ALAN	YEŞİL ALAN	2095	--	--	2095
32 L II d	YEŞİL ALAN	YEŞİL ALAN	480	--	--	480
32 L II a	YEŞİL ALAN	ÇEVRE GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ				
		AĞAÇLANDIRMA SAHASI I				
32 L II a	PARK	YÜZME İHTİSAS KULÜBÜ	--	1800	--	1800
		AĞAÇLANDIRMA SAHASI I	--	1796	910	2706
32 L II a	ÇOCUK BAHÇESİ	YEŞİL ALAN	4500,5	--	--	4500,5
32 L II a	PARK + ÇOCUK BAHÇESİ	YEŞİL ALAN	3795	--	--	3795
	TOPLAM		10870,5	3596	910	15376,5
REFÜJLER						
32 L II a	REFÜJ	ESENLER REFÜJÜ	500	--	--	500
ŞEHİTLİKLER						
32 L II a	AĞAÇLANDIRILACAK ALAN	HASTAHANE BAYIRI ŞEHİTLİĞİ	--	15143,13	--	15143,13

EK-3 Tablo 49: Kemalpaşa Mahallesi Açık ve Yeşil Alanları, Mülkiyet Durumu ve Güncel Kullanım Adları

İMAR PLANI PAFTA NO	İMAR PLANINDA ÖNERİLEN YEŞİL ALAN TİPİ	GÜNCEL KULLANIM ADI	MÜLKİYET DURUMU-ALAN(M ²)			
			BELEDİYE	HAZINE	ŞAHİS	ELÇİLİK
32 L IV d	YEŞİL ALAN	YEŞİL ALAN	77,18	--	--	--
		REFÜJLER				
	REFÜJ	İNÖNÜ CADDESİ REFÜJÜ				
	REFÜJ	DEMİRCİOĞLU CADDESİ REFÜJÜ				
	REFÜJ	KAYSERİLİ AHMET PAŞA CADDESİ REFÜJÜ				
	REFÜJ	SAAT KULESİ ORTA REFÜJ DÜZENLEMESİ				
	REFÜJ	YALI CADDESİ REFÜJ DÜZENLEMESİ	180			180
	REFÜJ	CUMHURİYET MEYDANI REFÜJÜ	640			640
	TOPLAM		2102			2102
32 L III d	TÖREN ALANI	TÖREN ALANI	10000	--	--	--
32 L IV d	MEYDAN + AÇIK ALAN	CUMHURİYET MEYDANI	2292,56			2292,56
	TOPLAM		12292,56	--	---	--
						12292,56

EK-3 Tablo 50 : Namık Kemal Mahallesi Açık ve Yeşil Alanları, Mülkiyet Durumu ve Güncel Kullanım Adları

İMAR PLANI PAFTA NO	İmar Planlarında Önerilen Yeşil Alan Tipi	GÜNCEL KULLANIM ADI	MÜLKİYET DURUMU-ALAN(M ²)			
			BELEDİYE	HAZINE	ŞAHİS	ELÇİLİK
31 L I b	PAZAR YERİ	YEŞİL ALAN	11222,73	--	--	--
	YEŞİL ALAN	YEŞİL ALAN	--	--	858	--
	TOPLAM		11222,73	--	858	--
						12080,73
32 L IV c	REFÜJ	ATATÜRK CADDESİ REFÜJÜ	504	--	--	--
		PAZAR YERLERİ				
31 L I b	PAZAR YERİ	PAZAR YERİ	20000	--	--	--
						20000

EK-3 Tablo 51 : Fevzipaşa Mahallesi Açık ve Yeşil Alanları, Mülkiyet Durumu ve Güncel Kullanım Adları

İMAR PLANI PAFTA NO	İmar Planlarında Önerilen Yeşil Alan Tipi	GÜNCEL KULLANIM ADI	MÜLKİYET DURUMU-ALAN(M²)				TOPLAM
			BELEDİYE	HAZINE	ÖZEL	ELÇİLİK	
PARKLAR							
32 L IV d	FESTIVAL ALANI	NUSRET MAYIN TABYASI DÜZENLEMESİ	--	2235,65	--	--	2235,65
32 L IV d	PARK	ÇİMENLİK KALESİ PARKI	3045,25	--	--	--	3045,25
	TOPLAM		3045,25	2235,65	--	--	5280,9
REFÜJLER							
	REFÜJ	ÇARŞI CADDESİ REFÜJÜ	--	985,23	--	--	985,23

EK-3 Tablo 62 : Çanakkale Kenti Mahalleleri Nüfusunun Yaşa Göre Dağılımı

YAŞ	M A H A L L E A D I						
	Barbaros Mahallesi	Cevatpaşa Mahallesi	İsmetpaşa Mahallesi	Kemalpaşa Mahallesi	Namık Kemal Mahallesi	Fevzipaşa Mahallesi	Esenler Mahallesi
0	207	189	200	41	26	44	-
1	175	191	175	29	22	41	-
2	183	170	139	33	27	31	-
3	219	239	188	32	30	42	-
4	222	256	211	40	22	45	-
5	225	216	194	29	27	40	-
6	193	225	203	37	28	47	-
7	276	300	238	43	25	49	-
8	251	299	265	40	21	57	-
9	269	340	289	66	34	59	-
10	280	324	258	55	31	58	-
11	257	303	237	63	30	52	-
12	253	314	262	41	35	38	-
13	270	312	282	52	35	37	-
14	235	319	243	62	42	35	-
15	248	337	238	56	55	48	-
16	255	305	220	62	52	36	-
17	313	321	220	71	40	51	-
18	408	311	191	72	32	43	-
19	391	230	166	48	19	32	-
20	337	3690	194	59	14	23	-
21	212	1199	123	50	15	22	-
22	233	375	173	59	30	40	-
23	206	345	198	59	26	36	-
24	206	293	199	68	24	42	-
25	232	355	240	66	30	45	-
26	238	328	238	69	20	43	-
27	240	313	210	60	25	37	-
28	243	288	207	72	26	42	-
29	201	336	227	60	35	41	-
30	318	430	278	80	36	59	-
31	254	331	239	56	26	42	-
32	204	325	200	59	29	45	-
33	213	320	226	53	24	47	-
34	214	302	219	67	32	42	-
35	278	380	284	76	22	63	-
36	236	317	229	46	40	35	-
37	202	319	228	46	24	37	-
38	237	274	229	66	21	40	-
39	174	253	173	47	24	25	-
40	228	332	237	51	24	45	-
41	159	222	152	45	24	31	-
42	181	264	198	62	27	39	-
43	155	247	156	52	13	30	-
44	133	221	112	44	16	34	-
45	194	223	156	51	20	29	-
46	135	197	102	45	11	21	-
47	95	165	109	41	15	15	-
48	119	161	112	36	25	21	-
49	91	134	110	31	15	17	-
50	146	189	111	44	18	33	-

Kaynak : DİE Genel Nüfus Sayımı Sonuçlarına Göre, 1990.

EK-3 Tablo 62'nin devamı : Çanakkale Kenti Mahalleleri Nüfusunun Yaşa Göre Dağılımı

YAŞ	M A H A L L E A D I						
	Barbaros Mahallesi	Cevatpaşa Mahallesi	İsmetpaşa Mahallesi	Kemalpaşa Mahallesi	Namık Kemal Mahallesi	Fevzipaşa Mahallesi	Esenler Mahallesi
51	97	113	66	39	14	14	-
52	118	137	97	36	16	28	-
53	102	131	91	33	18	14	-
54	90	115	78	38	9	18	-
55	87	131	97	34	16	19	-
56	97	105	78	36	9	15	-
57	106	119	85	36	20	12	-
58	96	116	87	36	16	20	-
59	91	94	68	32	15	21	-
60	107	138	78	47	12	23	-
61	69	86	53	43	14	11	-
62	77	71	56	36	8	8	-
63	86	113	63	41	7	24	-
64	63	98	76	48	11	21	-
65	70	98	66	51	12	20	-
66	70	70	48	39	7	12	-
67	37	64	50	42	8	18	-
68	65	76	35	38	13	12	-
69	33	61	23	27	7	14	-
70	40	67	38	29	10	11	-
71	26	33	17	24	5	3	-
72	22	25	17	21	1	6	-
73	17	26	16	18	5	9	-
74	26	23	16	15	5	7	-
75	30	35	27	18	9	9	-
76	22	26	20	19	2	5	-
77	16	27	22	12	5	3	-
78	32	31	20	11	2	9	-
79	20	22	14	12	2	3	-
80	24	30	15	15	5	7	-
81	12	9	11	8	2	7	-
82	13	9	6	10	2	4	-
83	11	9	9	9	1	6	-
84	4	12	3	4	1	0	-
85 ve üzeri	35	40	23	20	6	12	-
Bilmeyen	4	6	2	1	1	3	-
TOPLAM	13349	20995	11859	3670	1688	2434	5000

Kaynak : DİE Genel Nüfus Sayımı Sonuçlarına Göre, 1990.

EK 3-Tablo 64: Çanakkale Kenti Mahallelerine Göre Denek Kitesinin Dağılımı

MAHALLE ADI	1990 yılı 18 yaş ve daha yukarı yaş nüfus (*)	1996 yılı 18 yaş ve daha yukarı yaş nüfus (**)	Uygulanan anket sayısı (***)	18 yaş ve daha yukarı yaş nüfus içindeki uygulanan anket sayısı (%)
BARBAROS	9018	9521	549	5.76
CEVATPAŞA	15985	19464	869	4.46
İSMETPAŞA	7797	8498	460	5.41
KEMALPAŞA	2818	2848	126	4.42
NAMİK KEMAL	1073	1072	66	6.15
FEVZİPAŞA	1634	1579	95	6.01
ESENLER	1190	1190	152	12.77
TOPLAM	39515	44172	2320	5.25

Kaynak : (*) DİE 1990 Genel Nüfus Sayımı Sonuçlarına Göre

(**) 1965-1990 Yılları Arası Senelik Artış Hızına Göre Tahmin Edilmiştir,

(***) 1996Çanakkale Mahalleleri Bazında Anket Çalışmaları Sonuçlarına Göre.

EK 3-Tablo 66: İmar ve İskan Bakanlığı'nın Rekreatyon Alanları İçin Gerekli Alansal Büyüklük ve Konumlarına Ait Normları

REKREASYONUN TÜRÜ	DEKAR / KİŞİ	İDEAL ÖLÇÜ (da)	YER ALDIĞI ALAN
AKTİF ALANLAR			
Küçük çocuklar için oyun yeri	2 da / 1000 kişi	4	Oyun yerleri, Mahalle parkı, Mahalle Kütüphanesi Parkı
Daha küçük çocuklar için oyun alanları	6 da / 1000 kişi	12	Oyun yerleri, Mahalle parkı, Mahalle kütüphanesi parkı
Büyükler ve ergin çocuklar için spor sahaları	6 da / 1000 kişi	60	Oyun alanı, Mahalle kütüphanesi parkı
Tenis ve açık hava basketbol , diğer sporlar	4 da / 5000 kişi	8	Oyun alanı, Mahalle kütüphanesi parkı
Yüzme	1 Adet açık hava yüzme havuzu / 25 000 kişi	Yarışma Ölçüsünde	Oyun alanı, Mahalle kütüphanesi parkı
Büyük çapta kayak yarışları	400 da / 50 000 kişi	En az 400	Büyük bölge parkı ve rezerv alanı
Tırmanma, kamping, doğa üzerinde araştırmalar	40 da / 1000 kişi	2 000-4 000	Bölge parkı
Golf sahası	—	485	Mahalle kütüphanesi parkı
PASİF ALANLAR			
Piknik alanları	16 da / 1000 kişi	Değişik	Bütün parklar
Balık avı, kurek çekme	1 Göl / 25 000 kişi	400	Mahalle kütüphanesi parkı - Özel bölge rezerv alanları
Hayvanat ve botanik bahçesi	4 da / 1000 kişi	80 da su yüzeyi	Büyük bölge parkları
DİĞER ALANLAR			
Rekreatiyonel alanlarda otopark	4 da / 1000 kişi	Değişik	Oyun alanları Bölge parkı - Mahalle kütüphanesi parkı -
Kapalı rekreatyon merkezleri	4 da / 10000 kişi	4-8	Mahalle kütüphanesi parkı
Açık hava tiyatrosu, bando yeri	4 da / 25000 kişi	20	Bölge parkları

Kaynak: İmar ve İskan Bakanlığı (1969)'na Göre Akıncı (1981)

EK-3

Tablo 71: Mahalleler Bazında Deneklerin Cinsiyete Göre Dağılımı (X1 by X12)

X1	X12							ROW TOTAL
	COUNT	0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	
0.	235	448	180	72	29	26	53	1043
	22.5	43.0	17.3	6.9	2.8	2.5	5.1	45.9
	43.1	51.8	39.0	57.6	44.6	27.7	34.9	
	10.2	19.4	7.8	3.1	1.3	1.1	2.3	
1.	310	417	231	53	36	69	99	1264
	24.5	33.0	22.2	4.2	2.8	5.4	7.8	54.3
	56.9	48.2	61.0	42.4	55.4	72.3	65.1	
	13.4	18.1	12.2	2.3	1.6	2.9	4.3	
COLUMN TOTAL	545	865	461	125	65	94	152	2307
	23.6	37.5	20.0	5.4	2.8	4.1	6.6	100.0

CHI SQUARE = 49.16930 WITH 6 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001
NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 6

Tablo 72: Mahalleler Bazında Deneklerin Medeni Durumu (X2 by X12)

X2	X12							ROW TOTAL
	COUNT	0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	
0.	138	291	111	41	14	12	32	639
	21.6	45.5	17.4	6.4	2.2	1.9	5.2	27.7
	25.3	33.7	24.1	32.8	21.9	12.8	21.1	
	6.0	12.6	4.8	1.8	0.6	0.5	1.4	
1.	371	510	312	72	43	67	110	1485
	25.0	34.3	21.0	4.8	2.9	4.5	7.4	54.4
	67.9	59.0	67.8	57.6	67.2	71.3	72.4	
	16.1	22.1	13.5	3.1	1.9	2.9	4.8	
2.	37	63	37	12	7	15	10	181
	20.4	34.8	20.4	6.6	3.9	8.3	5.5	7.9
	5.8	7.3	8.0	9.5	10.9	16.0	6.6	
	1.6	2.7	1.6	0.5	0.3	0.7	0.4	
COLUMN TOTAL	546	864	460	125	64	94	152	2305
	23.7	37.5	20.0	5.4	2.8	4.1	6.6	100.0

CHI SQUARE = 45.91034 WITH 12 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001
NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 8

EK-3

Tablo 73: Mahalleler Bazında Deneklerin Çocuk Sahibi Olma Durumu (X3 by X12)

		X12								
		COUNT								
		ROW PCT								
		COL PCT								
		TOT PCT	0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	6.1	ROW TOTAL
X3	0.	1	180	324	140	48	17	14	38	761
		1	23.7	42.6	18.4	6.3	2.2	1.8	5.2	33.1
		1	33.1	37.5	30.4	38.4	26.2	14.9	25.5	
		1	7.8	14.1	6.1	2.1	0.7	0.6	1.7	
	1.	1	113	146	97	24	12	13	26	431
		1	26.2	33.9	22.5	5.5	2.8	3.0	6.0	18.7
		1	20.8	16.9	21.0	19.2	18.5	13.8	17.4	
		1	4.9	6.3	4.2	1.0	0.5	0.6	1.1	
	2.	1	149	252	155	38	14	23	52	683
		1	21.8	36.9	22.7	5.6	2.0	3.4	7.6	29.7
		1	27.4	29.2	33.6	30.4	21.5	24.5	34.9	
		1	6.5	10.9	6.7	1.7	0.6	1.0	2.3	
3.	1	69	109	52	13	13	24	26	306	
	1	22.5	35.6	17.0	4.2	4.2	7.8	3.5	13.3	
	1	12.7	12.6	11.3	10.4	20.0	25.5	17.4		
	1	3.0	4.7	2.3	0.6	0.6	1.0	1.1		
4.	1	33	33	17	2	9	20	7	121	
	1	27.3	27.3	14.0	1.7	7.4	16.5	5.8	5.3	
	1	6.1	3.8	3.7	1.6	13.8	21.3	4.7		
	1	1.4	1.4	0.7	0.1	0.4	0.9	0.3		
COLUMN TOTAL		544	864	461	125	65	94	149	2302	
		23.6	37.5	20.0	5.4	2.8	4.1	5.5	100.0	

CHI SQUARE = 114.61209 WITH 24 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001

NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 11

Tablo 74: Mahalleler Bazında Deneklerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı (X4 by X12)

		X12															
		COUNT															
		ROW PCT															
		COL PCT															
		TOT PCT	0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	6.1	ROW TOTAL							
X4	1.	I	209	I	340	I	162	I	53	I	22	I	29	I	49	I	864
		I	24.2	I	39.4	I	18.8	I	6.1	I	2.5	I	3.4	I	5.7	I	37.6
		I	38.4	I	39.5	I	35.4	I	42.4	I	34.4	I	31.2	I	32.2	I	
		I	9.1	I	14.8	I	7.1	I	2.3	I	1.0	I	1.3	I	2.1	I	
	2.	I	212	I	335	I	201	I	52	I	24	I	28	I	52	I	904
		I	23.5	I	37.1	I	22.2	I	5.8	I	2.7	I	3.1	I	5.8	I	39.4
		I	39.0	I	38.9	I	44.0	I	41.6	I	37.5	I	30.1	I	34.2	I	
		I	9.2	I	14.6	I	8.8	I	2.3	I	1.0	I	1.2	I	2.3	I	
	3.	I	88	I	130	I	75	I	18	I	11	I	29	I	41	I	392
		I	22.4	I	33.2	I	19.1	I	4.6	I	2.8	I	7.4	I	10.5	I	17.1
		I	16.2	I	15.1	I	16.4	I	14.4	I	17.2	I	31.2	I	27.0	I	
		I	3.8	I	5.7	I	3.3	I	0.8	I	0.5	I	1.3	I	1.8	I	
	4.	I	33	I	48	I	18	I	2	I	6	I	5	I	10	I	122
		I	27.0	I	39.3	I	14.8	I	1.6	I	4.9	I	4.1	I	8.2	I	5.3
		I	6.1	I	5.6	I	3.9	I	1.6	I	9.4	I	5.4	I	6.6	I	
		I	1.4	I	2.1	I	0.8	I	0.1	I	0.3	I	0.2	I	0.4	I	
	5.	I	2	I	8	I	1	I	0	I	1	I	2	I	0	I	14
		I	14.3	I	57.1	I	7.1	I	0.0	I	7.1	I	14.3	I	0.0	I	0.6
		I	0.4	I	0.9	I	0.2	I	0.0	I	1.6	I	2.2	I	0.0	I	
		I	0.1	I	0.3	I	0.0	I	0.0	I	0.0	I	0.1	I	0.0	I	
COLUMN TOTAL		544	861	457	125	64	93	152	2296								
TOTAL		23.7	37.5	19.9	5.4	2.8	4.1	6.5	100.0								

CHI SQUARE = 50.21497 WITH 24 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.0013

NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 17

EK-3

Tablo 75: Mahalleler Bazında Deneklerin Hane Halkı Sayısı (X5 by X12)

		X12								
	COUNT									
	ROW PCT									
	COL PCT									
	TOT PCT	0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	6.1	ROW TOTAL	
X5	1.	16	29	18	10	5	5	3	85	
		18.6	33.7	20.9	11.6	5.8	5.8	3.5	3.8	
		3.0	3.4	4.0	9.2	7.8	5.5	2.0		
		0.7	1.3	0.8	0.4	0.2	0.2	0.1		
	2.	74	82	49	13	7	11	21	257	
		28.8	31.9	19.1	5.1	2.7	4.3	9.2	11.4	
		13.8	9.7	10.9	10.7	10.9	12.1	14.1		
		3.3	3.6	2.2	0.6	0.3	0.5	0.9		
	3.	164	195	135	32	17	19	42	604	
		27.2	32.3	22.4	5.3	2.8	3.1	7.0	26.8	
		30.6	23.1	30.1	26.2	26.6	20.9	28.2		
		7.3	8.6	6.0	1.4	0.8	0.8	1.9		
	4.	187	324	172	48	13	20	56	820	
		22.8	39.5	21.0	5.9	1.6	2.4	6.8	36.4	
		34.9	38.3	38.4	39.3	20.3	22.0	37.6		
		8.3	14.4	7.6	2.1	0.6	0.9	2.5		
	5.	70	177	62	15	14	21	22	381	
		18.4	46.5	16.3	3.9	3.7	5.5	5.8	16.9	
		13.1	20.9	13.8	12.3	21.9	23.1	14.8		
		3.1	7.8	2.7	0.7	0.6	0.9	1.0		
	6.	25	38	12	4	8	15	5	107	
		23.4	35.5	11.2	3.7	7.5	14.0	4.7	4.7	
		4.7	4.5	2.7	3.3	12.5	16.5	3.4		
		1.1	1.7	0.5	0.2	0.4	0.7	0.2		
COLUMN TOTAL		536	845	448	122	64	91	149	2255	
		23.8	37.5	19.9	5.4	2.8	4.0	6.6	170.0	

CHI SQUARE = 100.46915 WITH 30 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001

NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 58

Tablo 76: Mahalleler Bazında Deneklerin Ailelerinde Bulunan Emekli Sayısı (X6 by X12)

		X12															
		COUNT															
		ROW PCT															
		COL PCT															
		TOT PCT	0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	6.1	ROW TOTAL							
X6	0.	I	359	I	517	I	311	I	82	I	44	I	75	I	104	I	1492
		I	24.1	I	34.7	I	20.8	I	5.5	I	2.9	I	5.0	I	7.0	I	65.8
		I	66.2	I	61.3	I	69.1	I	66.1	I	68.8	I	81.5	I	68.9	I	
		I	15.8	I	22.8	I	13.7	I	3.6	I	1.9	I	3.3	I	4.6	I	
	1.	I	163	I	260	I	116	I	36	I	18	I	15	I	42	I	650
		I	25.1	I	40.0	I	17.8	I	5.5	I	2.8	I	2.3	I	6.5	I	28.7
		I	30.1	I	30.8	I	25.8	I	29.0	I	28.1	I	16.3	I	27.8	I	
		I	7.2	I	11.5	I	5.1	I	1.6	I	0.8	I	0.7	I	1.9	I	
	2.	I	17	I	57	I	19	I	5	I	1	I	0	I	4	I	103
		I	16.5	I	55.3	I	18.4	I	4.9	I	1.0	I	0.0	I	3.9	I	4.5
		I	3.1	I	6.8	I	4.2	I	4.0	I	1.6	I	0.0	I	2.6	I	
		I	0.7	I	2.5	I	0.8	I	0.2	I	0.0	I	0.0	I	0.2	I	
3.	I	3	I	10	I	4	I	1	I	1	I	2	I	1	I	22	
	I	13.6	I	45.5	I	18.2	I	4.5	I	4.5	I	7.1	I	4.5	I	1.0	
	I	0.6	I	1.2	I	0.9	I	0.3	I	1.6	I	2.2	I	0.7	I		
	I	0.1	I	0.4	I	0.2	I	0.0	I	0.0	I	0.1	I	0.0	I		
COLUMN TOTAL		542	844	450	124	64	92	151				2267					
		23.9	37.2	19.9	5.5	2.8	4.1	6.7				100.0					

CHI SQUARE = 36.57771 WITH 18 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00009

NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 46

EK-3

Tablo 77: Mahalleler Bazında Deneklerin Öğrenim Düzeyi (X7 by X12)

		X12								
		COUNT								
		ROW PCT								
		COL PCT								
		TOT PCT								
X7			0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	6.1	ROW TOTAL
	0.	19	8	9	5	20	30	2		93
		20.4	8.6	9.7	5.4	21.5	32.3	2.2		4.0
		3.5	0.9	2.0	4.0	31.7	31.9	1.3		
		0.8	0.3	0.4	0.2	0.9	1.3	0.1		
1.	14	28	8	0	0	12	6		69	
	20.6	41.2	11.8	0.0	0.0	17.6	8.8		3.0	
	2.6	3.2	1.7	0.0	0.0	12.8	3.9			
	0.6	1.2	0.3	0.0	0.0	0.5	0.3			
	235	237	176	41	22	46	73		830	
2.	28.3	28.6	21.2	4.9	2.7	5.5	8.8		36.0	
	43.0	27.5	38.2	33.1	34.9	48.9	48.0			
	10.2	10.3	7.6	1.8	1.0	2.0	3.2			
	138	351	182	54	16	3	46		840	
	22.4	41.8	21.7	6.4	1.9	0.4	5.5		36.5	
3.	34.4	40.7	39.5	43.5	25.4	3.2	30.3			
	8.2	15.2	7.9	2.3	0.7	0.1	2.0			
	91	239	86	24	5	3	25		473	
	19.2	50.5	18.2	5.1	1.1	0.6	5.3		20.5	
	16.6	27.7	18.7	19.4	7.9	3.2	16.4			
4.	3.9	10.4	3.7	1.0	0.2	0.1	1.1			
	COLUMN TOTAL	547	863	461	124	63	94	152	2304	
		23.7	37.5	20.0	5.4	2.7	4.1	5.5	100.0	

CHI SQUARE = 491.77051 WITH 24 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.0000

NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 9

Tablo 78: Mahalleler Bazında Deneklerin Meslek Sahibi Olma Durumu (X8 by X12)

		X12									
X8	COUNT	I								ROW TOTAL	
	ROW PCT	I									
	COL PCT	I									
	TOT PCT	I									
		0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	6.1			
1.	267	292	207	33	28	66	96	989			
	27.0	29.5	20.9	3.3	2.8	6.7	9.7	43.1			
	49.1	33.9	45.3	26.6	44.4	71.0	63.2				
	11.6	12.7	9.0	1.4	1.2	2.9	4.2				
5.	76	205	106	18	4	1	22	432			
	17.6	47.5	24.5	4.2	0.9	0.2	5.1	18.8			
	14.0	23.8	23.2	14.5	6.3	1.1	14.5				
	3.3	8.9	4.6	0.8	0.2	0.0	1.0				
9.	30	51	27	2	6	16	9	141			
	21.3	36.2	19.1	1.4	4.3	11.3	6.4	6.1			
	5.5	5.9	5.9	1.6	9.5	17.2	5.9				
	1.3	2.2	1.2	0.1	0.3	0.7	0.4				
11.	11	22	12	4	0	1	4	54			
	20.4	40.7	22.2	7.4	0.0	1.9	7.4	2.4			
	2.0	2.6	2.6	3.2	0.0	1.1	2.6				
	0.5	1.0	0.5	0.2	0.0	0.0	0.2				
13.	135	254	72	56	23	8	18	566			
	23.9	44.9	12.7	9.9	4.1	1.4	3.2	24.7			
	24.8	29.5	15.8	45.2	36.5	8.6	11.8				
	5.9	11.1	3.1	2.4	1.0	0.3	0.8				
14.	6	14	9	5	2	1	1	38			
	15.8	36.8	23.7	13.2	5.3	2.6	2.6	1.7			
	1.1	1.6	2.0	4.0	3.2	1.1	0.7				
	0.3	0.6	0.4	0.2	0.1	0.0	0.0				
26.	19	23	24	6	0	0	2	74			
	25.7	31.1	32.4	8.1	0.0	0.0	2.7	3.2			
	3.5	2.7	5.3	4.8	0.0	0.0	1.3				
	0.8	1.0	1.0	0.3	0.0	0.0	0.1				
COLUMN TOTAL	544	861	457	124	63	93	152	2294			
	23.7	37.5	19.9	5.4	2.7	4.1	6.6	100.0			

CHI SQUARE = 223.80482 WITH 36 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001

NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 19

EK-3

Tablo 79: Mahalleler Bazında Deneklerin Özel Araca Sahip Olma Durumu (X9 by X12)

X9	X12							ROW TOTAL
	COUNT							
	ROW PCT							
	COL PCT							
	TOT PCT							
	0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	6.1	
0.	366	555	330	75	55	85	111	1578
	23.2	35.2	20.9	4.8	3.5	5.4	7.0	69.3
	67.7	65.1	72.2	61.8	87.3	93.4	74.0	
	16.1	24.4	14.5	3.3	2.4	3.7	4.9	
1.	175	298	127	47	8	6	39	700
	25.0	42.6	18.1	6.7	1.1	0.9	5.6	30.7
	32.3	34.9	27.8	38.2	12.7	5.6	26.0	
	7.7	13.1	5.6	2.1	0.4	0.3	1.7	
COLUMN TOTAL	541	853	457	123	63	91	150	2278
	23.7	37.4	20.1	5.4	2.8	4.0	6.6	100.0

CHI SQUARE = 48.94759 WITH 6 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001

NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 35

Tablo 80: Mahalleler Bazında Deneklerin İkamet Ettiği Konuta Sahiplilik Durumu (X10 by X12)

X10	X12							ROW TOTAL
	COUNT							
	ROW PCT							
	COL PCT							
	TOT PCT							
	0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	6.1	
0.	240	360	225	51	27	35	90	1029
	23.3	35.0	21.9	5.0	2.6	3.4	8.8	44.8
	44.4	41.9	49.1	41.5	41.5	37.2	59.2	
	10.5	15.7	9.8	2.2	1.2	1.5	3.9	
1.	135	206	101	30	14	28	19	533
	25.3	38.6	18.9	5.6	2.6	5.3	3.6	23.2
	25.0	24.0	22.1	24.4	21.5	29.8	12.5	
	5.9	9.0	4.4	1.3	0.6	1.2	0.8	
2.	166	294	132	42	24	31	43	732
	22.7	40.2	18.0	5.7	3.3	4.2	5.9	31.9
	30.7	34.2	28.9	34.1	36.9	33.0	28.3	
	7.2	12.8	5.8	1.8	1.0	1.4	1.9	
COLUMN TOTAL	541	860	458	123	65	94	152	2293
	23.6	37.5	20.0	5.4	2.8	4.1	6.6	100.0

CHI SQUARE = 27.25143 WITH 12 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.0071

NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 20

Tablo 81: Mahalleler Bazında Deneklerin Halen İkamet Ettiği Konut Tipi (X11 by X12)

X11	X12							ROW TOTAL
	COUNT							
	ROW PCT							
	COL PCT							
	TOT PCT							
	0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	6.1	
0.	204	559	250	67	17	4	85	1186
	17.2	47.1	21.1	5.6	1.4	0.3	7.2	51.4
	37.3	64.6	54.2	53.6	26.2	4.3	55.9	
	8.8	24.2	10.8	2.9	0.7	0.2	3.7	
1.	168	175	99	29	32	67	48	618
	27.2	28.3	16.0	4.7	5.2	10.8	7.8	26.8
	30.7	20.2	21.5	23.2	49.2	71.3	31.6	
	7.3	7.6	4.3	1.3	1.4	2.9	2.1	
2.	172	125	108	28	15	21	19	488
	35.2	25.6	22.1	5.7	3.1	4.3	3.9	21.1
	31.4	14.5	23.4	22.4	23.1	22.3	12.5	
	7.4	5.4	4.7	1.2	0.6	0.9	0.8	
3.	3	6	4	1	1	2	0	17
	17.6	35.3	23.5	5.9	5.9	11.8	0.0	6.7
	0.5	0.7	0.9	0.8	1.5	2.1	0.0	
	0.1	0.3	0.2	0.0	0.0	0.1	0.0	
COLUMN TOTAL	547	865	461	125	65	94	152	2309
	23.7	37.5	20.0	5.4	2.8	4.1	6.6	100.0

CHI SQUARE = 263.50954 WITH 18 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001

NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4

EK-3

Tablo 82: Mahalleler Bazında Deneklerin Halen İkamet Ettiği Konutta İkamet Süresi (X13 by X12)

		X12							
		COUNT							
		ROW PCT							
		COL PCT							
		TOT PCT							
X13		0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	6.1	TOTAL
0.	I	61	90	31	12	4	4	22	224
	I	27.2	40.2	13.8	5.4	1.6	1.6	9.3	16.1
	I	11.5	10.6	7.4	9.8	6.8	4.3	14.0	
	I	2.8	4.1	1.4	0.5	0.2	0.2	1.0	
1.	I	144	261	154	36	21	5	69	690
	I	20.9	37.8	22.3	5.2	3.0	0.7	10.0	31.1
	I	27.2	30.8	36.9	29.5	35.6	5.3	46.6	
	I	6.5	11.8	6.7	1.6	0.9	0.2	3.1	
2.	I	325	496	232	74	34	35	57	1303
	I	24.9	38.1	17.8	5.7	2.6	6.5	4.4	58.8
	I	61.3	58.6	55.6	61.7	57.6	30.4	33.5	
	I	14.7	22.4	10.5	3.3	1.5	3.8	2.6	
COLUMN TOTAL		530	847	417	122	59	94	148	2217
		23.9	38.2	18.8	5.5	2.7	4.2	6.7	17.6

CHI SQUARE = 78.31914 WITH 12 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001

NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 96

Tablo 83: Mahalleler Bazında Deneklerin İşte Çalışma Durumu (X14 by X12)

		X12															
X14	COUNT	I															
	ROW PCT	I							ROW								
	COL PCT	I							TOTAL								
	TOT PCT	I															
			0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	6.1								
	0.	I	253	I	521	I	218	I	87	I	37	I	30	I	56	I	1202
		I	21.0	I	43.3	I	18.1	I	7.2	I	3.1	I	2.5	I	4.7	I	53.0
		I	46.9	I	61.2	I	47.6	I	74.4	I	60.7	I	32.6	I	37.3	I	
		I	11.2	I	23.0	I	9.6	I	3.8	I	1.6	I	1.3	I	2.5	I	
		I		I		I		I		I		I		I		I	
	1.	I	286	I	331	I	240	I	30	I	24	I	62	I	94	I	1067
		I	26.8	I	31.0	I	22.5	I	2.8	I	2.2	I	5.8	I	3.8	I	47.0
		I	53.1	I	38.8	I	52.4	I	25.6	I	39.3	I	67.4	I	62.7	I	
		I	12.6	I	14.6	I	10.6	I	1.3	I	1.1	I	2.7	I	4.1	I	
		I		I		I		I		I		I		I		I	
	COLUMN		539		852		458		117		61		92		150		2269
	TOTAL		23.8		37.5		20.2		5.2		2.7		4.1		5.5		100.0

CHI SQUARE = 89.02766 WITH 6 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001

NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 44

Tablo 84: Mahalleler Bazında Deneklerin Haftaiçi İşte Çalışma Durumu (X15 by X12)

		X12								
		COUNT								
		ROW PCT								
		COL PCT								
		TOT PCT							ROW TOTAL	
X15			0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	6.1	
	0.	300	351	255	42	28	66	101		1143
		26.2	30.7	22.3	3.7	2.4	5.8	8.8		49.6
		55.0	40.6	55.4	33.6	43.1	70.2	65.9		
		13.0	15.2	11.1	1.8	1.2	2.9	4.4		
	2.	245	514	205	83	37	28	50		1162
		21.1	44.2	17.6	7.1	3.2	2.4	4.3		50.4
		45.0	59.4	44.6	66.4	56.9	29.8	33.1		
		10.6	22.3	8.9	3.6	1.6	1.2	2.2		
	COLUMN TOTAL	545	865	460	125	65	94	151		2305
		23.6	37.5	20.0	5.4	2.8	4.1	6.6		100.0

CHI SQUARE = 89.83115 WITH 6 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001

NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 8

EK-3

Tablo 85: Mahalleler Bazında Deneklerden Haftaıçi Bir İşte Çalışanların Gün İçindeki Çalışma Süresi (X16 by X12)

		X12									
		COUNT									
		ROW PCT									
		COL PCT								ROW	
		TOT PCT	0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	6.1	TOTAL	
X16	0.	300	346	256	42	28	66	102		1140	
		26.3	30.4	22.5	3.7	2.5	5.8	8.9		49.4	
		54.8	40.0	55.5	33.6	43.1	70.2	67.1			
		13.0	15.0	11.1	1.8	1.2	2.9	4.4			
	4.	8	12	7	6	0	4	1		38	
		21.1	31.6	18.4	15.8	0.0	10.5	2.6		1.6	
		1.5	1.4	1.5	4.8	0.0	4.3	0.7			
		0.3	0.5	0.3	0.3	0.0	0.2	0.0			
	6.	19	18	11	3	6	8	2		67	
		28.4	26.9	16.4	4.5	9.0	11.9	3.0		2.9	
	3.5	2.1	2.4	2.4	9.2	8.5	1.3				
	0.8	0.8	0.5	0.1	0.3	0.3	0.1				
8.	114	300	134	34	13	9	25		628		
	18.2	47.8	21.3	5.4	2.1	1.3	4.0		27.2		
	20.8	34.7	29.1	27.2	20.0	8.5	16.4				
	4.9	13.0	5.8	1.5	0.6	0.3	1.1				
10.	47	126	23	22	11	5	14		248		
	19.0	50.8	9.3	8.9	4.4	2.0	5.6		10.7		
	8.6	14.6	5.0	17.6	16.9	5.3	9.2				
	2.0	5.5	1.0	1.0	0.5	0.2	0.6				
12.	59	63	30	18	7	3	8		188		
	31.4	33.5	16.0	9.5	3.7	1.6	4.3		8.1		
	10.8	7.3	6.5	14.4	10.8	3.2	5.3				
	2.6	2.7	1.3	0.8	0.3	0.1	0.3				
COLUMN TOTAL		547	865	461	125	65	94	152	2309		
		23.7	37.5	20.0	5.4	2.8	4.1	6.6	100.0		

CHI SQUARE = 187.84525 WITH 30 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001

NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4

Tablo 86: Mahalleler Bazında Deneklerin Cumartesi Günü İşte Çalışma Durumu (X17 by X12)

		X12							
		COUNT	I						
		ROW PCT	I						
		COL PCT	I						
		TOT PCT	I						
X17		0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	6.1	ROW TOTAL
	0.	I 422 I	I 563 I	I 381 I	I 65 I	I 35 I	I 71 I	I 124 I	I 1661 I
		I 25.4 I	I 33.9 I	I 22.9 I	I 3.9 I	I 2.1 I	I 4.3 I	I 7.5 I	I 71.9 I
		I 77.1 I	I 65.1 I	I 82.6 I	I 52.3 I	I 53.8 I	I 75.5 I	I 81.6 I	
		I 18.3 I	I 24.4 I	I 16.5 I	I 2.8 I	I 1.5 I	I 3.1 I	I 5.4 I	
	3.	I 125 I	I 302 I	I 80 I	I 50 I	I 30 I	I 23 I	I 28 I	I 648 I
		I 19.3 I	I 45.6 I	I 12.3 I	I 9.3 I	I 4.6 I	I 3.5 I	I 4.3 I	I 28.1 I
		I 22.9 I	I 34.9 I	I 17.4 I	I 48.0 I	I 46.2 I	I 24.5 I	I 18.4 I	
		I 5.4 I	I 13.1 I	I 3.5 I	I 2.6 I	I 1.3 I	I 1.0 I	I 1.2 I	
	COLUMN TOTAL	547	865	461	125	65	94	152	2309
		23.7	37.5	20.0	5.4	2.8	4.1	6.6	100.0

CHI SQUARE = 96.40433 WITH 6 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001

NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4

EK-3

Tablo 87: Mahalleler Bazında Deneklerden Cumartesi Günü
Bir İşte Çalışanların Gün İçindeki Çalışma Süresi (X18 by X12)

X18	X12							ROW TOTAL
	COUNT							
	ROW PCT							
	COL PCT							
TOT PCT	0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	6.1	
0.	421	565	381	65	35	71	124	1662
	25.3	34.0	22.9	3.9	2.1	4.3	7.5	72.0
	77.0	65.3	82.6	52.0	53.8	75.5	81.6	
	18.2	24.5	16.5	2.8	1.5	3.1	5.4	
4.	7	17	10	4	0	3	0	41
	17.1	41.5	24.4	9.8	0.0	7.3	0.0	1.8
	1.3	2.0	2.2	3.2	0.0	3.2	0.0	
	0.3	0.7	0.4	0.2	0.0	0.1	0.0	
6.	13	11	7	4	6	8	3	52
	25.0	21.2	13.5	7.7	11.5	15.4	5.8	2.3
	2.4	1.3	1.5	3.2	9.2	8.5	2.0	
	0.6	0.5	0.3	0.2	0.3	0.3	0.1	
8.	33	127	29	19	8	4	5	225
	14.7	56.4	12.9	8.4	3.6	1.8	2.2	9.7
	6.0	14.7	6.3	15.2	12.3	4.3	3.3	
	1.4	5.5	1.3	0.8	0.3	0.2	0.2	
10.	30	106	16	18	8	5	13	196
	15.3	54.1	8.2	9.2	4.1	2.6	6.6	8.5
	5.5	12.3	3.5	14.4	12.3	5.3	8.6	
	1.3	4.6	0.7	0.8	0.3	0.2	0.6	
12.	43	39	18	15	8	3	7	133
	32.3	29.3	13.5	11.3	6.0	2.3	5.3	5.8
	7.9	4.5	3.9	12.0	12.3	3.2	4.6	
	1.9	1.7	0.8	0.6	0.3	0.1	0.3	
COLUMN TOTAL	547	865	461	125	65	94	152	2309
	23.7	37.5	20.0	5.4	2.8	4.1	5.6	100.0

CHI SQUARE = 183.99896 WITH 30 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001

NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4

Tablo 88: Mahalleler Bazında Deneklerin Pazar Günü İşte Çalışma Durumu (X19 by X12)

		X12															
		COUNT	I														
		ROW PCT	I						ROW								
		COL PCT	I						TOTAL								
		TOT PCT	I	0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	6.1							
X19	0.	I	499	I	775	I	434	I	112	I	51	I	78	I	139	I	2088
		I	23.9	I	37.1	I	20.8	I	5.4	I	2.4	I	3.7	I	6.7	I	90.4
		I	91.2	I	89.6	I	94.1	I	89.5	I	78.5	I	83.0	I	91.4	I	
		I	21.6	I	33.6	I	18.8	I	4.9	I	2.2	I	3.4	I	6.0	I	
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	4.	I	48	I	90	I	27	I	13	I	14	I	16	I	13	I	221
		I	21.7	I	40.7	I	12.2	I	5.9	I	6.3	I	7.2	I	5.9	I	9.6
		I	8.8	I	10.4	I	5.9	I	10.4	I	21.5	I	17.0	I	9.6	I	
		I	2.1	I	3.9	I	1.2	I	0.6	I	0.6	I	0.7	I	0.6	I	
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
COLUMN			547		865		461		125		65		94		152		2309
TOTAL			23.7		37.5		20.0		5.4		2.8		4.1		6.6		100.0

CHI SQUARE = 25.50797 WITH 6 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.0003

NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4

EK-3

Tablo 89: Mahalleler Bazında Deneklerden Pazar Günü Bir İşte Çalışanların Gün İçindeki Çalışma Süresi (X20 by X12)

		X12							
		COUNT							
		ROW PCT							
		COL PCT							
		TOT PCT							
X20		0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	6.1	
	0.	500	773	434	112	51	78	139	
		24.0	37.0	20.8	5.4	2.4	3.7	6.7	
		91.4	89.4	94.1	89.6	78.5	83.0	91.4	
		21.7	33.5	18.8	4.9	2.2	3.4	5.0	
	4.	3	9	4	1	2	4	0	
		13.0	39.1	17.4	4.3	8.7	17.4	0.0	
		0.5	1.0	0.9	0.8	3.1	4.3	0.0	
		0.1	0.4	0.2	0.0	0.1	0.2	0.0	
	6.	5	8	5	2	2	3	0	
		20.0	32.0	20.0	8.0	8.0	12.0	0.0	
		0.9	0.9	1.1	1.6	3.1	3.2	0.0	
		0.2	0.3	0.2	0.1	0.1	0.1	0.0	
	8.	6	30	9	4	3	2	3	
		10.5	52.6	15.8	7.0	5.3	3.5	5.3	
		1.1	3.5	2.0	3.2	4.6	2.1	2.0	
		0.3	1.3	0.4	0.2	0.1	0.1	0.1	
	10.	12	27	2	3	4	3	4	
		21.8	49.1	3.6	5.5	7.3	5.5	7.3	
		2.2	3.1	0.4	2.4	6.2	3.2	2.5	
		0.5	1.2	0.1	0.1	0.2	0.1	0.2	
	12.	21	18	7	3	3	4	6	
		33.9	29.0	11.3	4.8	4.8	6.5	9.7	
		3.8	2.1	1.5	2.4	4.6	4.3	3.9	
		0.9	0.8	0.3	0.1	0.1	0.2	0.3	
COLUMN TOTAL		547	865	461	125	65	94	152	
		23.7	37.5	20.0	5.4	2.8	4.1	5.5	

CHI SQUARE = 59.02611 WITH 30 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.0012

NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4

Tablo 90: Mahalleler Bazında Deneklerin Hafta içi Boş Zaman Durumu ve Bu Boş Zamanın Süresi (X21 by X12)

		X12								
		COUNT								
		ROW PCT								
		COL PCT								
		TOT PCT								
X21		0.I	1.I	2.I	3.I	4.I	5.I	6.I	ROW TOTAL	
	0.	174	255	125	48	24	31	31	688	
		25.3	37.1	18.2	7.0	3.5	4.5	4.5	30.2	
		32.1	29.8	27.7	39.3	37.5	34.1	20.7		
		7.6	11.2	5.5	2.1	1.1	1.4	1.4		
	1.	90	158	62	29	7	14	48	408	
		22.1	38.7	15.2	7.1	1.7	3.4	11.8	17.9	
		16.6	18.5	13.7	23.8	10.9	15.4	32.0		
		4.0	6.9	2.7	1.3	0.3	0.6	2.1		
	2.	134	164	78	26	22	29	35	488	
		27.5	33.6	16.0	5.3	4.5	5.9	7.2	21.4	
		24.7	19.2	17.3	21.3	34.4	31.9	23.3		
		5.9	7.2	3.4	1.1	1.0	1.3	1.5		
	3.	77	114	60	13	8	5	17	294	
		26.2	38.8	20.4	4.4	2.7	1.7	5.8	12.9	
		14.2	13.3	13.3	10.7	12.5	5.5	11.3		
		3.4	5.0	2.6	0.5	0.4	0.2	0.7		
	4.	67	164	127	6	3	12	19	398	
		16.8	41.2	31.9	1.5	0.8	3.0	4.8	17.5	
		12.4	19.2	28.1	4.9	4.7	13.2	12.7		
		2.9	7.2	5.6	0.3	0.1	0.5	0.8		
	COLUMN TOTAL	542	855	452	122	64	91	150	2276	
		23.8	37.6	19.9	5.4	2.8	4.0	6.6	100.0	

CHI SQUARE = 119.68102 WITH 24 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001

NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 37

EK-3

Tablo 91 : Mahalleler Bazında Deneklerden Haftaiçi Boş Zamanı Olanların Bu Boş Zamanının Gün İçindeki Durumu (X22 by X12)

		X12									
		COUNT									
		ROW PCT									
		COL PCT									
		TOT PCT									
X22			0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	6.1	ROW TOTAL	
	0.	13	8	8	4	1	0	1		35	
		37.1	22.9	22.9	11.4	2.9	0.0	2.9		2.2	
		3.5	1.3	2.5	5.6	2.5	0.0	0.8			
		0.8	0.5	0.5	0.2	0.1	0.0	0.1			
	1.	164	100	54	34	25	35	63		475	
		34.5	21.1	11.4	7.2	5.3	7.4	13.3		29.6	
		44.3	16.2	16.6	47.2	62.5	56.5	52.9			
		10.2	6.2	3.4	2.1	1.6	2.2	3.9			
	2.	112	271	107	28	14	11	25		568	
		19.7	47.7	18.3	4.9	2.5	1.9	4.4		35.4	
		30.3	43.9	32.9	38.9	35.0	17.7	21.0			
		7.0	16.9	6.7	1.7	0.9	0.7	1.6			
	3.	1	15	4	0	0	0	0		20	
		5.0	75.0	20.0	0.0	0.0	0.0	0.0		1.2	
		0.3	2.4	1.2	0.0	0.0	0.0	0.0			
		0.1	0.9	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0			
	4.	4	7	1	1	0	0	1		14	
		28.6	50.0	7.1	7.1	0.0	0.0	7.1		0.9	
		1.1	1.1	0.3	1.4	0.0	0.0	0.8			
		0.2	0.4	0.1	0.1	0.0	0.0	0.1			
	5.	42	80	15	1	0	4	8		150	
		28.0	53.3	10.0	0.7	0.0	2.7	5.3		9.3	
		11.4	13.0	4.6	1.4	0.0	6.5	5.7			
		2.6	5.0	0.9	0.1	0.0	0.2	0.5			
	6.	34	136	136	4	0	12	21		343	
		9.9	39.7	39.7	1.2	0.0	3.5	6.1		21.4	
		9.2	22.0	41.8	5.6	0.0	19.4	17.6			
		2.1	8.5	8.5	0.2	0.0	0.7	1.3			
COLUMN TOTAL		370	617	325	72	40	62	119		1605	
		23.1	38.4	20.2	4.5	2.5	3.9	7.4		100.0	

CHI SQUARE = 334.23730 WITH 36 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001

NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 708

EK-3

Tablo 92: Mahalleler Bazında Deneklerin Cumartesi Günü
Boş Zaman Durumu ve Bu Boş Zamanın Süresi (X23 by X12)

		X12							
	COUNT								
	ROW PCT								
	COL PCT								
	TOT PCT	0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	6.1	ROW TOTAL
X23	0.	125	163	60	49	22	32	31	482
		25.9	33.8	12.4	10.2	4.6	6.6	6.4	21.1
		23.1	19.0	13.2	41.2	34.9	34.4	20.4	
		5.5	7.2	2.6	2.2	1.0	1.4	1.4	
	1.	65	91	33	17	6	11	21	244
		26.6	37.3	13.5	7.0	2.5	4.5	8.6	10.7
		12.0	10.6	7.3	14.3	9.5	11.8	13.8	
		2.9	4.0	1.4	0.7	0.3	0.5	0.9	
	2.	108	156	73	25	22	24	41	449
		24.1	34.7	16.3	5.6	4.9	5.3	9.1	19.7
		20.0	18.2	16.1	21.0	34.9	25.8	27.0	
		4.7	6.8	3.2	1.1	1.0	1.1	1.8	
	3.	117	138	82	17	9	7	26	396
		29.5	34.8	20.7	4.3	2.3	1.8	6.6	17.4
		21.6	15.1	18.1	14.3	14.3	7.5	17.1	
		5.1	6.1	3.6	0.7	0.4	0.3	1.1	
	4.	51	123	66	3	2	2	13	260
		19.6	47.3	25.4	1.2	0.8	0.8	5.0	11.4
		9.4	14.3	14.6	2.5	3.2	2.2	8.6	
		2.2	5.4	2.9	0.1	0.1	0.1	0.6	
	5.	75	187	139	8	2	17	20	448
		16.7	41.7	31.0	1.8	0.4	3.8	4.5	19.7
		13.9	21.8	30.7	6.7	3.2	18.3	13.2	
		3.3	8.2	6.1	0.4	0.1	0.7	0.9	
COLUMN TOTAL		541	858	453	119	63	93	152	2279
		23.7	37.6	19.9	5.2	2.8	4.1	6.7	100.0

CHI SQUARE = 184.93408 WITH 30 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001

NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 34

EK-3

Tablo 93: Mahalleler Bazında Deneklerden Cumartesi Günü Boş Zamanı Olanların, Bu Boş Zamanının Gün İçindeki Durumu (X24 by X12)

		X12													
		COUNT	ROW PCT	COL PCT	TOT PCT	0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	6.1	ROW TOTAL	TOTAL	
X24	0.	14	14	11	3	2	0	3	0	0	0	0	47		
		29.8	29.8	23.4	6.4	4.3	0.0	6.4	2.6						
		3.4	2.0	2.8	4.3	4.9	0.0	2.5							
		0.8	0.8	0.6	0.2	0.1	0.0	0.2							
	1.	193	137	108	33	24	31	61	587						
		32.9	23.3	18.4	5.6	4.1	5.3	10.4	33.0						
		46.6	19.9	28.0	47.1	58.5	50.8	51.3							
		10.8	7.7	6.1	1.9	1.3	1.7	3.4							
	2.	80	183	65	23	15	12	18	396						
		20.2	46.2	16.4	5.8	3.8	3.0	4.5	22.2						
		19.3	26.5	16.8	32.9	36.6	19.7	15.1							
		4.5	10.3	3.6	1.3	0.8	0.7	1.0							
	3.	5	18	5	1	0	0	0	29						
		17.2	62.1	17.2	3.4	0.0	0.0	0.0	1.6						
		1.2	2.6	1.3	1.4	0.0	0.0	0.0							
		0.3	1.0	0.3	0.1	0.0	0.0	0.0							
	4.	4	6	3	1	0	0	1	15						
		26.7	40.0	20.0	6.7	0.0	0.0	6.7	0.8						
		1.0	0.9	0.8	1.4	0.0	0.0	0.8							
		0.2	0.3	0.2	0.1	0.0	0.0	0.1							
	5.	65	100	18	4	0	3	11	201						
		32.3	49.8	9.0	2.0	0.0	1.5	5.5	11.3						
		15.7	14.5	4.7	5.7	0.0	4.9	9.2							
		3.6	5.6	1.0	0.2	0.0	0.2	0.6							
6.	53	232	176	5	0	15	25	506							
	10.5	45.8	34.8	1.0	0.0	3.0	4.9	29.4							
	12.8	33.6	45.6	7.1	0.0	24.6	21.0								
	3.0	13.0	9.9	0.3	0.0	0.8	1.4								
COLUMN TOTAL		414	690	386	70	41	61	119	1781						
		23.2	38.7	21.7	3.9	2.3	3.4	6.7	100.0						

CHI SQUARE = 275.17773 WITH 36 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001

NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 53

EK-3

Tablo 94: Mahalleler Bazında Deneklerin Pazar Günü
Boş Zaman Durumu ve Bu Boş Zamanın Süresi (X25 by X12)

		X12											
		COUNT	ROW PCT	COL PCT	TOT PCT	0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	6.1	ROW TOTAL
X25													
	0.	60	46	29	15	12	21	16					199
		30.2	23.1	14.6	7.5	6.0	10.6	8.3					8.8
		11.1	5.4	6.4	12.6	19.0	22.8	17.7					
		2.6	2.0	1.3	0.7	0.5	0.9	0.7					
	1.	48	35	19	11	4	7	12					136
		35.3	25.7	14.0	8.1	2.9	5.1	8.8					6.0
		8.9	4.1	4.2	9.2	6.3	7.6	8.0					
		2.1	1.5	0.8	0.5	0.2	0.3	0.5					
	2.	94	102	49	27	15	29	36					352
		26.7	29.0	13.9	7.7	4.3	8.2	10.2					15.5
		17.4	11.9	10.8	22.7	23.8	31.5	24.2					
		4.1	4.5	2.2	1.2	0.7	1.3	1.6					
	3.	128	170	96	23	13	11	36					482
		26.6	35.3	19.9	5.8	2.7	2.3	7.5					21.2
		23.7	19.9	21.2	23.5	20.6	12.0	24.3					
		5.6	7.5	4.2	1.2	0.6	0.5	1.6					
	4.	82	193	85	7	9	4	18					398
		20.6	48.5	21.4	1.8	2.3	1.0	4.5					17.5
		15.2	22.6	18.8	5.9	14.3	4.3	12.0					
		3.6	8.5	3.7	0.3	0.4	0.2	0.8					
	5.	128	309	174	31	17	20	32					704
		18.2	43.9	24.7	4.4	1.4	2.8	4.5					31.0
		23.7	36.1	38.5	26.1	15.9	21.7	21.3					
		5.6	13.6	7.7	1.4	0.4	0.9	1.4					
	COLUMN TOTAL	540	855	452	119	63	92	150					2271
		23.8	37.6	19.9	5.2	2.8	4.1	6.6					120.0

CHI SQUARE = 190.81114 WITH 30 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001

NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 42

EK-3

Tablo 95: Mahalleler Bazında Deneklerden Pazar Günü Boş Zamanı Olanların, Bu Boş Zamanının Gün İçindeki Durumu (X26 by X12)

X26	X12							ROW TOTAL
	COUNT	0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	
	ROW PCT							
	TOT PCT							
0.	18	25	15	6	3	0	3	70
	25.7	35.7	21.4	8.6	4.3	0.0	4.3	3.4
	3.8	3.1	3.6	5.7	5.9	0.0	2.3	
	0.9	1.2	0.7	0.3	0.1	0.0	0.1	
1.	219	154	122	48	25	35	64	667
	32.8	23.1	18.3	7.2	3.7	5.2	9.6	32.3
	45.6	19.3	29.0	45.3	49.0	47.9	48.5	
	10.6	7.5	5.9	2.3	1.2	1.7	3.1	
2.	65	79	42	19	12	11	4	232
	28.0	34.1	18.1	8.2	5.2	4.7	1.7	11.3
	13.5	9.9	10.0	17.9	23.5	15.1	3.0	
	3.2	3.8	2.0	0.9	0.6	0.5	0.2	
3.	2	18	5	1	1	0	0	27
	7.4	66.7	18.5	3.7	3.7	0.0	0.0	1.3
	0.4	2.3	1.2	0.9	2.0	0.0	0.0	
	0.1	0.9	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	
4.	6	4	7	0	0	0	1	18
	33.3	22.2	38.9	0.0	0.0	0.0	5.6	0.9
	1.3	0.5	1.7	0.0	0.0	0.0	0.8	
	0.3	0.2	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	
5.	73	133	26	9	4	7	15	267
	27.3	49.8	9.7	3.4	1.5	2.6	5.6	12.9
	15.2	16.6	6.2	8.5	7.8	9.6	11.4	
	3.5	6.5	1.3	0.4	0.2	0.3	0.7	
6.	97	387	203	23	6	20	45	781
	12.4	49.6	26.0	2.9	0.8	2.6	5.8	37.9
	20.2	48.4	48.3	21.7	11.8	27.4	34.1	
	4.7	18.8	9.8	1.1	0.3	1.0	2.2	
COLUMN TOTAL	480	800	420	106	51	73	132	2062
	23.3	39.8	20.4	5.1	2.5	3.5	6.4	100.0

CHI SQUARE = 267.07983 WITH 36 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001

NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 251

Tablo 96: Deneklerden Boş Zaman Açık Hava Faaliyetleri Gezinti Yapmak Olanların Mahallelere Göre Dağılımı (Y30 by X12)

Y30	X12							ROW TOTAL
	COUNT	0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	
	ROW PCT							
	TOT PCT							
0.	299	549	190	61	41	74	120	1334
	22.4	41.2	14.2	4.6	3.1	5.5	9.2	57.8
	54.7	63.5	41.2	48.8	63.1	78.7	78.9	
	12.9	23.8	8.2	2.6	1.8	3.2	5.2	
1.	248	316	271	64	24	20	32	975
	25.4	32.4	27.8	6.6	2.5	2.1	3.3	42.2
	45.3	36.5	58.8	51.2	36.9	21.3	21.1	
	10.7	13.7	11.7	2.8	1.0	0.9	1.4	
COLUMN TOTAL	547	865	461	125	65	94	152	2309
	23.7	37.5	20.0	5.4	2.8	4.1	6.5	100.0

CHI SQUARE = 115.20364 WITH 6 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001

NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4

EK-3

Tablo 97: Deneklerden Boş Zaman Açık Hava Faaliyetleri Spor Yapmak, Oyun Oynamak Olanların Mahallelere Göre Dağılımı (Y44 by X12)

Y44		X12							ROW TOTAL
		COUNT	PCT	COUNT	PCT	COUNT	PCT	COUNT	
		ROW PCT	COL PCT	ROW PCT	COL PCT	ROW PCT	COL PCT	ROW PCT	
		TOT PCT	TOT PCT	TOT PCT	TOT PCT	TOT PCT	TOT PCT	TOT PCT	
	0.	501	73.7	420	11.3	59	8.7	129	2046
		24.5	35.0	20.5	5.5	2.9	4.3	6.3	88.6
		91.6	85.2	91.1	90.4	90.8	92.6	84.9	
		21.7	31.9	18.2	4.9	2.6	3.8	5.6	
	1.	46	128	41	12	6	7	23	263
		17.5	48.7	15.6	4.6	2.3	2.7	8.7	11.4
		8.4	14.8	8.9	9.6	9.2	7.4	15.1	
		2.0	5.5	1.8	0.5	0.3	0.3	1.3	
	COLUMN TOTAL	547	865	461	125	65	94	152	2309
		23.7	37.5	20.0	5.4	2.8	4.1	6.5	100.0

CHI SQUARE = 21.86558 WITH 6 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.0013
NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4

Tablo 98: Deneklerden Boş Zaman Açık Hava Faaliyetleri Sohpet Etmek ve Toplantı Yapmak Olanların Mahallelere Göre Dağılımı (Y46 by X12)

Y46		X12							ROW TOTAL
		COUNT	PCT	COUNT	PCT	COUNT	PCT	COUNT	
		ROW PCT	COL PCT	ROW PCT	COL PCT	ROW PCT	COL PCT	ROW PCT	
		TOT PCT	TOT PCT	TOT PCT	TOT PCT	TOT PCT	TOT PCT	TOT PCT	
	0.	538	85.5	452	124	62	93	150	2274
		23.7	37.6	19.9	5.5	2.7	4.1	5.6	98.5
		98.4	98.8	98.0	99.2	95.4	98.9	98.7	
		23.3	37.0	19.6	5.4	2.7	4.0	6.5	
	1.	9	10	9	1	3	1	2	35
		25.7	28.6	25.7	2.9	8.6	2.9	5.7	1.5
		1.6	1.2	2.0	0.8	4.6	1.1	1.3	
		0.4	0.4	0.4	0.0	0.1	0.0	0.1	
	COLUMN TOTAL	547	865	461	125	65	94	152	2309
		23.7	37.5	20.0	5.4	2.8	4.1	6.5	100.0

CHI SQUARE = 6.18122 WITH 6 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.4032
NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4

Tablo 99: Deneklerden Boş Zaman Açık Hava Faaliyetleri Dinlenmek Olanların Mahallelere Göre Dağılımı (Y47 by X12)

Y47		X12							ROW TOTAL
		COUNT	PCT	COUNT	PCT	COUNT	PCT	COUNT	
		ROW PCT	COL PCT	ROW PCT	COL PCT	ROW PCT	COL PCT	ROW PCT	
		TOT PCT	TOT PCT	TOT PCT	TOT PCT	TOT PCT	TOT PCT	TOT PCT	
	0.	533	85.9	459	121	61	78	147	2258
		23.6	38.0	20.3	5.4	2.7	3.5	6.5	97.8
		97.4	99.3	99.6	96.8	93.8	83.0	95.7	
		23.1	37.2	19.9	5.2	2.6	3.4	6.4	
	1.	14	6	2	4	4	16	5	51
		27.5	11.8	3.9	7.8	7.8	31.4	9.8	2.2
		2.6	0.7	0.4	3.2	6.2	17.0	3.3	
		0.6	0.3	0.1	0.2	0.2	0.7	0.2	
	COLUMN TOTAL	547	865	461	125	65	94	152	2309
		23.7	37.5	20.0	5.4	2.8	4.1	6.6	100.0

CHI SQUARE = 117.78925 WITH 5 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001
NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4

EK-3

Tablo 100: Deneklerden Boş Zaman Açık Hava Faaliyetleri Hobi ve El Sanatları İle Uğraşmak Olanların Mahallelere Göre Dağılımı (Y48 by X 12)

Y48		X12							ROW TOTAL
		COUNT	ROW PCT	COL PCT	TOT PCT	0.	1.	2.	
		0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	
	0.	403	587	367	107	51	85	95	1695
		23.8	34.6	21.7	6.3	3.0	5.0	5.6	73.4
	1.	144	278	94	18	14	9	57	614
		23.5	45.3	15.3	2.9	2.3	1.5	9.3	26.6
COLUMN TOTAL		547	865	461	125	65	94	152	2309
		23.7	37.5	20.0	5.4	2.8	4.1	5.5	100.0

CHI SQUARE = 56.31500 WITH 6 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001
NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4

Tablo 101: Deneklerden Boş Zaman Açık Hava Faaliyetleri Piknik Yapmak, Seyahat Etmek Olanların Mahallelere Göre Dağılımı (Y51 by X12)

Y51		X12							ROW TOTAL
		COUNT	ROW PCT	COL PCT	TOT PCT	0.	1.	2.	
		0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	
	0.	104	361	143	33	6	3	41	691
		15.1	52.2	20.7	4.8	0.9	0.4	5.9	29.9
	1.	443	504	318	92	59	91	111	1618
		27.4	31.1	19.7	5.7	3.6	5.6	5.9	70.1
COLUMN TOTAL		547	865	461	125	65	94	152	2309
		23.7	37.5	20.0	5.4	2.8	4.1	6.5	100.0

CHI SQUARE = 135.52798 WITH 6 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001
NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4

Tablo 102: Deneklerden Evine En Yakın Parkı Kullanmayanların Kullanmama Nedeni Düzenlemeler Kötü Olanların Mahallelere Göre Dağılımı (Y54 by X12)

Y54		X12							ROW TOTAL
		COUNT	ROW PCT	COL PCT	TOT PCT	0.	1.	2.	
		0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	
	0.	492	724	386	118	60	94	146	2020
		24.4	35.8	19.1	5.8	3.0	4.7	7.2	87.5
	1.	55	141	75	7	5	2	6	289
		19.0	48.8	26.0	2.4	1.7	0.6	2.1	12.5
COLUMN TOTAL		547	865	461	125	65	94	152	2309
		23.7	37.5	20.0	5.4	2.8	4.1	5.6	100.0

CHI SQUARE = 50.75244 WITH 6 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001
NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4

Tablo 103: Deneklerden Evine En Yakın Parkı Kullanmayanların Kullanmama Nedeni Kişisel Nedenler Olanların Mahallelere Göre Dağılımı (Y57 by X12)

Y57		X12							ROW TOTAL
		COUNT	ROW PCT	COL PCT	TOT PCT	0.	1.	2.	
		0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	
	0.	546	859	460	124	61	91	150	2291
		23.8	37.5	20.1	5.4	2.7	4.0	6.5	99.2
	1.	1	6	1	1	4	3	2	18
		0.2	0.7	0.2	0.8	2.2	16.7	11.1	0.8
COLUMN TOTAL		547	865	461	125	65	94	152	2309
		23.7	37.5	20.0	5.4	2.8	4.1	5.6	100.0

CHI SQUARE = 36.39514 WITH 6 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001
NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4

EK-3

Tablo 104: Deneklerden Evine En Yakın Parkı Kullanmayanların Kullanmama Nedeni Parkların Çok Uzakda Oluşu Olanların Mahallelere Göre Dağılımı (Y58 by X12)

		X12								
		COUNT								ROW
		ROW PCT								TOTAL
		COL PCT								
		TOT PCT	0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	6.1	
X58	0.	I	493	828	406	113	54	90	157	2124
		I	23.1	38.8	19.0	5.3	2.5	4.2	7.3	92.4
		I	90.1	95.7	88.1	90.4	83.1	95.7	94.7	
		I	21.4	35.9	17.6	4.9	2.3	3.9	6.5	
	1.	I	15	18	5	5	5	1	0	49
		I	30.6	36.7	10.2	10.2	10.2	2.0	0.0	2.1
		I	2.7	2.1	1.1	4.0	7.7	1.1	0.0	
		I	0.6	0.8	0.2	0.2	0.2	0.0	0.0	
	2.	I	30	11	43	5	2	2	2	95
		I	31.3	11.5	44.8	6.3	2.1	2.1	2.1	4.2
		I	5.5	1.3	9.3	4.8	3.1	2.1	1.3	
		I	1.3	0.5	1.9	0.3	0.1	0.1	0.1	
3.	I	9	8	7	1	4	1	0	30	
	I	30.0	26.7	23.3	3.3	13.3	3.3	0.0	1.3	
	I	1.6	0.9	1.5	0.8	6.2	1.1	0.0		
	I	0.4	0.3	0.3	0.0	0.2	0.0	0.0		
COLUMN TOTAL		547	865	461	125	65	94	152	2309	
TOTAL		23.7	37.5	20.0	5.4	2.8	4.1	6.6	100.0	

CHI SQUARE = 91.46548 WITH 18 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001

NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4

Tablo 105: Deneklerden Evine En Yakın Parkı Kullanmayanların Kullanmama Nedeni Boş Zamanın Olmayışı Olanların Mahallelere Göre Dağılımı (Y59 by X12)

		X12									
		COUNT									
		ROW PCT									ROW
		COL PCT									TOTAL
		TOT PCT	0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	6.1		
X59	0.	I	449	707	375	97	52	94	140	1914	
		I	23.5	36.9	19.6	5.1	2.7	4.9	7.3	82.9	
		I	82.1	81.7	81.3	77.5	80.0	100.0	92.1		
		I	19.4	30.6	16.2	4.2	2.3	4.1	6.1		
	1.	I	49	115	29	11	7	0	12	223	
		I	22.0	51.6	13.0	4.9	3.1	0.0	5.4	9.7	
		I	9.0	13.3	6.3	8.8	10.8	0.0	7.0		
		I	2.1	5.0	1.3	0.5	0.3	0.0	0.5		
	2.	I	33	30	19	14	4	0	0	100	
		I	33.0	30.0	19.0	14.0	4.0	0.0	0.0	4.3	
		I	6.0	3.5	4.1	11.2	6.2	0.0	0.0		
		I	1.4	1.3	0.8	0.6	0.2	0.0	0.0		
3.	I	16	13	38	3	2	0	0	72		
	I	22.2	18.1	52.8	4.2	2.8	0.0	0.0	3.1		
	I	2.9	1.5	8.2	2.4	3.1	0.0	0.0			
	I	0.7	0.6	1.6	0.1	0.1	0.0	0.0			
COLUMN TOTAL		547	865	461	125	65	94	152	2309		
TOTAL		23.7	37.5	20.0	5.4	2.8	4.1	6.6	100.0		

CHI SQUARE = 116.93369 WITH 18 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001

NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4

EK-3

Tablo 106: Deneklerden Evine En Yakın Parkı Kullanmayanların Kullanmama Nedeni Bakımsız ve Güvenliğin Olmaması Olanların Mahallelere Göre Dağılımı (Y64 by X12)

Y64	COUNT ROW PCT COL PCT TOT PCT	X12						ROW TOTAL
		0.	1.	2.	3.	4.	5.	
0.	544 23.9 99.5 23.6	842 36.9 97.3 36.5	459 20.1 99.6 19.9	125 5.5 100.0 5.4	65 2.9 100.0 2.8	94 4.1 100.0 4.1	151 6.6 99.3 6.5	2280 98.7
1.	3 10.3 0.5 0.1	23 79.3 2.7 1.0	2 6.9 0.4 0.1	0 0.0 0.0 0.0	0 0.0 0.0 0.0	0 0.0 0.0 0.0	1 3.4 0.7 0.0	29 1.3
COLUMN TOTAL	547 23.7	865 37.5	461 20.0	125 5.4	65 2.8	94 4.1	152 6.6	2309 100.0

CHI SQUARE = 22.50011 WITH 6 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.0010
NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4

Tablo 107: Deneklerden Evine En Yakın Parkı Kullanmayanların Kullanmama Nedeni Park Alışkanlığının Olmaması Olanların Mahallelere Göre Dağılımı (Y69 by X12)

Y69	COUNT ROW PCT COL PCT TOT PCT	X12						ROW TOTAL
		0.	1.	2.	3.	4.	5.	
0.	491 23.8 89.8 21.3	765 37.1 88.4 33.1	407 19.7 88.3 17.6	105 5.1 84.0 4.5	61 3.0 93.8 2.6	91 4.4 96.8 3.9	141 6.8 92.8 5.1	2061 89.3
1.	56 22.6 10.2 2.4	100 40.3 11.6 4.3	54 21.8 11.7 2.3	20 8.1 16.0 0.9	4 1.6 6.2 0.2	3 1.2 3.2 0.1	11 4.4 7.2 0.5	248 10.7
COLUMN TOTAL	547 23.7	865 37.5	461 20.0	125 5.4	65 2.8	94 4.1	152 6.6	2309 100.0

CHI SQUARE = 13.77361 WITH 6 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.0323
NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4

Tablo 108: Deneklerden Şehirdeki Park ve Yeşil Mekanları Kullanmayanların Kullanmama Nedeni Park ve Yeşil Alan Yok Olanların Mahallelere Göre Dağılımı (Y98 by X12)

Y98	COUNT ROW PCT COL PCT TOT PCT	X12						ROW TOTAL
		0.	1.	2.	3.	4.	5.	
0.	425 21.1 77.7 18.4	815 40.5 94.2 35.3	400 19.9 86.8 17.3	93 4.6 74.4 4.0	46 2.3 70.8 2.0	86 4.3 71.5 3.7	146 7.3 95.1 6.3	2011 87.1
1.	122 40.9 22.3 5.3	50 16.8 5.8 2.2	61 20.5 13.2 2.6	32 10.7 25.6 1.4	19 6.4 29.2 0.8	8 2.7 8.5 0.3	6 2.0 3.9 0.3	298 12.9
COLUMN TOTAL	547 23.7	865 37.5	461 20.0	125 5.4	65 2.8	94 4.1	152 6.6	2309 100.0

CHI SQUARE = 127.89255 WITH 6 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001
NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4

EK-3

Tablo 109: Deneklerden Şehirdeki Park ve Yeşil Mekanları Kullanmayanların Kullanmama Nedeni Düzenlemeler Kötü Olanların Mahallelere Göre Dağılımı (Y99 by X12)

Y99	COUNT ROW PCT COL PCT TOT PCT	X12						ROW TOTAL
		0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	
0.	483 23.2 88.3 20.9	798 38.4 92.3 34.6	394 19.0 85.5 17.1	104 5.0 83.2 4.5	60 2.9 92.3 2.6	92 4.4 97.9 4.0	148 7.1 97.4 6.4	2079 90.0
1.	64 27.8 11.7 2.8	67 29.1 7.7 2.9	67 29.1 14.5 2.9	21 9.1 16.8 0.9	5 2.2 7.7 0.2	2 0.9 2.1 0.1	4 1.7 2.6 0.2	230 10.0
COLUMN TOTAL	547 23.7	865 37.5	461 20.0	125 5.4	65 2.8	94 4.1	152 6.6	2309 100.0

CHI SQUARE = 39.75241 WITH 6 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001
NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4

Tablo 110: Deneklerden Şehirdeki Park ve Yeşil Mekanları Kullanmayanların Kullanmama Nedeni Ekonomik Olanaksızlıklar Olanların Mahallelere Göre Dağılımı (Y102 by X12)

Y102	COUNT ROW PCT COL PCT TOT PCT	X12						ROW TOTAL
		0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	
0.	536 24.0 98.0 23.2	848 37.9 98.0 36.7	452 20.2 98.0 19.6	122 5.5 97.6 5.3	51 2.3 78.5 2.2	82 3.7 87.2 3.6	144 6.4 94.7 6.2	2235 96.8
1.	11 14.9 2.0 0.5	17 23.0 2.0 0.7	9 12.2 2.0 0.4	3 4.1 2.4 0.1	14 18.9 21.5 0.6	12 16.2 12.8 0.5	8 10.8 5.3 0.3	74 3.2
COLUMN TOTAL	547 23.7	865 37.5	461 20.0	125 5.4	65 2.8	94 4.1	152 6.6	2309 100.0

CHI SQUARE = 109.59459 WITH 6 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001
NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4

Tablo 111: Deneklerden Şehirdeki Park ve Yeşil Mekanları Kullanmayanların Kullanmama Nedeni Boş Zamanın Olmaması Olanların Mahallelere Göre Dağılımı (Y104 by X12)

X104	COUNT ROW PCT COL PCT TOT PCT	X12						ROW TOTAL
		0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	
0.	444 23.1 81.2 19.2	742 38.6 85.8 32.1	366 19.1 79.4 15.9	95 4.9 76.0 4.1	56 2.9 86.2 2.4	75 3.9 79.8 3.2	142 7.4 93.4 6.1	1920 83.2
1.	47 24.0 8.6 2.0	86 43.9 9.9 3.7	29 14.8 6.3 1.3	10 5.1 8.0 0.4	5 2.6 7.7 0.2	12 6.1 12.8 0.5	7 3.6 4.6 0.3	196 8.5
2.	31 32.0 5.7 1.3	22 22.7 2.5 1.0	23 23.7 5.0 1.0	12 12.4 9.6 0.5	3 3.1 4.6 0.1	5 5.2 5.3 0.2	1 1.2 0.7 0.0	97 4.2
3.	20 27.8 3.7 0.9	14 19.4 1.6 0.6	27 37.5 5.9 1.2	6 8.3 4.8 0.3	1 1.4 1.5 0.0	2 2.8 2.1 0.1	2 2.8 1.3 0.1	72 3.1
4.	5 22.7 0.9 0.2	1 4.5 0.1 0.0	14 63.6 3.0 0.6	2 9.1 1.6 0.1	0 0.0 0.0 0.0	0 0.0 0.0 0.0	0 0.0 0.0 0.0	22 1.0
40.	0 0.0 0.0 0.0	0 0.0 0.0 0.0	2 100.0 0.4 0.1	0 0.0 0.0 0.0	0 0.0 0.0 0.0	0 0.0 0.0 0.0	0 0.0 0.0 0.0	2 0.1
COLUMN TOTAL	547 23.7	865 37.5	461 20.0	125 5.4	65 2.8	94 4.1	152 6.6	2309 100.0

CHI SQUARE = 97.19534 WITH 30 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001
NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4

EK-3

Tablo 112 : Deneklerden Şehirdeki Park ve Yeşil Mekanları Kullanmayanların Kullanmama Nedeni Park Aışkanlığı Yok Olanların Mahallelere Göre Dağılımı (Y111 by X12)

Y111	COUNT ROW PCT COL PCT TOT PCT	X12							ROW TOTAL
		0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	6.1	
0.	512	790	446	119	63	89	141		2160 93.5
	23.7	36.6	20.6	5.5	2.9	4.1	6.5		
	93.6	91.3	96.7	95.2	96.9	94.7	92.8		
1.	35	75	15	6	2	5	11		149 6.5
	23.5	53.3	10.1	4.0	1.3	3.4	7.4		
	6.4	8.7	3.3	4.8	3.1	5.3	7.2		
COLUMN TOTAL	547	865	461	125	65	94	152		2309 100.0
	23.7	37.5	20.0	5.4	2.8	4.1	6.6		

CHI SQUARE = 17.01306 WITH 6 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.0092
NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4

Tablo 113 : Deneklerden Şehir Yakın Çevresindeki Park ve Yeşil Alanlarda Piknik ve Kamp Yeri Bulunmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı (Y142 by X12)

Y142	COUNT ROW PCT COL PCT TOT PCT	X12							ROW TOTAL
		0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	6.1	
0.	411	636	323	94	61	86	123		1734 75.1
	23.7	36.7	18.6	5.4	3.5	5.0	7.1		
	75.1	73.5	70.1	75.2	93.8	91.5	89.9		
1.	136	229	138	31	4	8	29		575 24.9
	23.7	39.8	24.0	5.4	0.7	1.4	5.0		
	24.9	26.5	29.9	24.8	6.2	8.5	13.1		
COLUMN TOTAL	547	865	461	125	65	94	152		2309 100.0
	23.7	37.5	20.0	5.4	2.8	4.1	6.6		

CHI SQUARE = 35.86598 WITH 6 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001
NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4

Tablo 114: Deneklerden Şehir Yakın Çevresindeki Park ve Yeşil Alanlarda Büfe, WC, Çeşme Bulunmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı (Y144 by X12)

Y144	COUNT ROW PCT COL PCT TOT PCT	X12							ROW TOTAL
		0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	6.1	
0.	377	684	309	31	48	64	115		1678 72.7
	22.5	40.8	18.4	4.8	2.9	3.8	6.9		
	68.9	79.1	67.0	64.8	73.8	68.1	75.7		
1.	170	181	152	44	17	30	37		631 27.3
	26.9	28.7	24.1	7.0	2.7	4.8	5.9		
	31.1	20.9	33.0	35.2	26.2	31.9	24.3		
COLUMN TOTAL	547	865	461	125	65	94	152		2309 100.0
	23.7	37.5	20.0	5.4	2.8	4.1	6.6		

CHI SQUARE = 34.74988 WITH 6 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001
NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4

Tablo 115 : Deneklerden Şehir Yakın Çevresindeki Park ve Yeşil Alanlarda Donatılar ve Otopark Yeri Bulunmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı (Y149 by X12)

Y149	COUNT ROW PCT COL PCT TOT PCT	X12							ROW TOTAL
		0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	6.1	
0.	524	842	455	118	65	94	150		2248 97.4
	23.3	37.5	20.2	5.2	2.9	4.2	6.7		
	95.8	97.3	98.7	94.4	100.0	100.0	98.7		
1.	23	23	6	7	0	0	2		61 2.6
	4.2	2.7	1.3	5.5	0.0	0.0	1.3		
	1.0	1.0	0.3	0.3	0.0	0.0	0.1		
COLUMN TOTAL	547	865	461	125	65	94	152		2309 100.0
	23.7	37.5	20.0	5.4	2.8	4.1	6.6		

CHI SQUARE = 18.02226 WITH 6 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.0052
NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4

EK-3

Tablo 116 : Deneklerden Şehir Yakın Çevresindeki Park ve Yeşil Alanlarda Tesis, Dinlenme Yeri Bulunmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı (Y150 by X12)

Y150	COUNT ROW PCT COL PCT TOT PCT	X12						ROW TOTAL
		0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
0.	539 23.8 98.5 23.3	845 37.2 97.7 36.6	457 20.1 99.1 19.8	125 5.5 100.0 5.4	65 2.9 100.0 2.8	91 4.0 96.8 3.9	147 6.5 95.7 6.4	2269 98.3
1.	8 20.0 1.5 0.3	20 50.0 2.3 0.9	4 10.0 0.9 0.2	0 0.0 0.0 0.0	0 0.0 0.0 0.0	3 7.5 3.2 2.1	5 12.5 3.3 3.2	40 1.7
COLUMN TOTAL	547 23.7	865 37.5	461 20.0	125 5.4	65 2.8	94 4.1	152 6.6	2309 100.0
CHI SQUARE = 10.65576 WITH 6 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.0996								
NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4								

Tablo 117: Deneklerden Rekreasyon Amaçlı Gidilen Yerlerde Orman, Yeşil Alan, Çayır, Dağ, Tepe Bulunmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı (Y154 by X12)

Y154	COUNT ROW PCT COL PCT TOT PCT	X12						ROW TOTAL
		0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
0.	209 22.9 38.2 9.1	335 36.7 38.7 14.5	158 17.3 34.3 6.8	45 4.9 36.0 1.9	33 3.6 50.8 1.4	71 7.8 75.5 3.1	63 6.9 41.4 2.7	914 39.6
1.	338 24.2 61.8 14.6	530 38.0 61.3 23.0	303 21.7 65.7 13.1	80 5.7 64.0 3.5	32 2.3 49.2 1.4	23 1.6 24.5 1.0	89 6.4 58.6 3.9	1395 60.4
COLUMN TOTAL	547 23.7	865 37.5	461 20.0	125 5.4	65 2.8	94 4.1	152 6.6	2309 100.0
CHI SQUARE = 61.21956 WITH 6 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001								
NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4								

Tablo 118: Deneklerden Rekreasyon Amaçlı Gidilen Yerlerde Deniz, Akarsu, Kaplıca, Şelale, Göl, Çağlayan Bulunmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı (Y157 by Y12)

Y157	COUNT ROW PCT COL PCT TOT PCT	X12						ROW TOTAL
		0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
0.	456 25.1 83.4 19.7	668 36.7 77.2 28.9	376 20.7 81.6 16.3	101 5.5 80.8 4.4	44 2.4 67.7 1.9	51 2.8 54.3 2.2	124 6.8 81.6 5.4	1820 78.8
1.	91 18.6 16.6 3.9	197 40.3 22.8 8.5	85 17.4 18.4 3.7	24 4.9 19.2 1.0	21 4.3 32.3 0.9	43 8.8 45.7 1.9	28 5.7 18.4 1.2	489 21.2
COLUMN TOTAL	547 23.7	865 37.5	461 20.0	125 5.4	65 2.8	94 4.1	152 6.6	2309 100.0
CHI SQUARE = 49.94681 WITH 6 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001								
NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4								

EK-3

Tablo 119: Deneklerden Rekreatyon Amaçlı Gidilen Yerlerde İçmesuyu Bulunmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı (X159 by X12)

		X12								
		COUNT	I							
		ROW PCT	I							
		COL PCT	I							
		TOT PCT	I							
X159			0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	6.1	ROW TOTAL
	0.	I	244	380	128	48	34	64	84	982
		I	24.8	38.7	13.0	4.9	3.5	6.5	8.6	42.5
		I	44.6	43.9	27.8	38.4	52.3	69.1	55.3	
		I	10.6	16.5	5.5	2.1	1.5	2.8	3.6	
		I								
	1.	I	69	54	48	10	7	8	16	212
		I	32.5	25.5	22.6	4.7	3.3	3.8	7.5	9.2
		I	12.6	6.2	10.4	8.0	10.8	8.5	10.5	
		I	3.0	2.3	2.1	0.4	0.3	0.3	0.7	
	I									
2.	I	71	85	77	24	15	11	10	303	
	I	23.4	28.1	25.4	7.9	5.3	3.6	6.2	13.1	
	I	13.0	9.8	16.7	19.2	24.6	11.7	12.5		
	I	3.1	3.7	3.3	1.0	0.7	0.5	0.8		
	I									
3.	I	102	146	105	20	5	6	22	406	
	I	25.1	36.0	25.9	4.9	1.2	1.5	6.4	17.6	
	I	18.6	16.9	22.8	16.0	7.7	6.4	14.5		
	I	4.4	6.3	4.5	0.9	0.2	0.3	1.0		
	I									
4.	I	30	139	69	15	1	2	4	260	
	I	11.5	53.5	26.5	5.8	0.4	0.9	1.5	11.3	
	I	5.5	16.1	15.0	12.0	1.5	2.1	2.6		
	I	1.3	6.0	3.0	0.6	0.0	0.1	0.2		
	I									
5.	I	12	46	24	2	1	1	5	91	
	I	13.2	50.5	26.4	2.2	1.1	1.1	5.5	3.0	
	I	2.2	5.3	5.2	1.6	1.5	1.1	3.3		
	I	0.5	2.0	1.0	0.1	0.0	0.0	0.2		
	I									
6.	I	19	15	10	5	1	2	2	55	
	I	34.5	27.3	18.2	10.9	1.8	3.6	3.6	2.4	
	I	3.5	1.7	2.2	4.8	1.5	2.1	1.3		
	I	0.8	0.6	0.4	0.3	0.0	0.1	0.1		
	I									
COLUMN TOTAL		547	865	461	125	65	94	152	2309	
		23.7	37.5	20.0	5.4	2.8	4.1	6.5	100.0	

CHI SQUARE = 189.91913 WITH 36 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001

NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4

EK-3

Tablo 120: Deneklerden Rekreasyon Amaçlı Gidilen Yerlerde Manzara Olmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı (X 162 by X12)

		X12								
		COUNT								
		ROW PCT								
		COL PCT								
		TOT PCT								
			0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	6.1	ROW TOTAL
X162	0.	290	323	170	71	49	79	81	1063	
		27.3	30.4	16.0	6.7	4.6	7.4	7.6	46.0	
		53.0	37.3	36.9	56.8	75.4	34.0	53.3		
		12.6	14.0	7.4	3.1	2.1	3.4	3.5		
	1.	20	51	11	5	2	5	15	110	
		18.2	46.4	10.0	5.5	1.8	4.5	13.6	4.8	
		3.7	5.9	2.4	4.8	3.1	5.3	9.9		
		0.9	2.2	0.5	0.3	0.1	0.2	0.6		
	2.	41	61	25	7	4	5	14	157	
		26.1	38.9	15.9	4.5	2.5	3.2	8.9	6.8	
		7.5	7.1	5.4	5.6	6.2	5.3	9.2		
		1.8	2.6	1.1	0.3	0.2	0.2	0.6		
	3.	68	141	63	20	5	1	17	315	
		21.6	44.8	20.0	6.3	1.6	0.3	5.4	13.6	
		12.4	16.3	13.7	16.0	7.7	1.1	11.2		
		2.9	6.1	2.7	0.9	0.2	0.0	0.7		
	4.	75	153	71	6	3	1	13	322	
		23.3	47.5	22.0	1.9	0.9	0.3	4.0	13.0	
		13.7	17.7	15.4	4.9	4.6	1.1	8.6		
		3.2	6.6	3.1	0.3	0.1	0.0	0.6		
	5.	28	94	65	13	0	2	9	209	
		13.5	45.2	31.3	4.8	0.0	1.0	4.3	9.0	
		5.1	10.9	14.1	8.0	0.0	2.1	5.9		
		1.2	4.1	2.8	0.4	0.0	0.1	0.4		
	6.	25	42	56	5	2	1	3	134	
		18.7	31.3	41.8	3.7	1.5	0.7	2.2	5.8	
		4.6	4.9	12.1	4.0	3.1	1.1	2.0		
		1.1	1.8	2.4	0.2	0.1	0.0	0.1		
COLUMN TOTAL		547	865	461	125	65	94	152	2309	
		23.7	37.5	20.0	5.4	2.8	4.1	5.6	100.0	

CHI SQUARE = 232.79588 WITH 36 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001

NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4

EK-3

Tablo 121: Deneklerden Rekreasyon Amaçlı Gidilen Yerlerde Temizlik, Temiz Hava, Sessizlik, Araç Olmayan Bir Yer Bulunmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı (Y163 by X12)

		CROSS TABULATION OF Y163 BY X12								
Y163	COUNT ROW PCT COL PCT TOT PCT							ROW TOTAL		
	0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.			
0.	534 23.6 97.6 23.1	859 38.0 99.3 37.2	454 20.1 98.5 19.7	125 5.5 100.0 5.4	65 2.9 100.0 2.8	75 3.3 79.8 3.2	149 6.6 98.0 6.5	2261 97.9		
1.	13 27.1 2.4 0.6	6 12.5 0.7 0.3	7 14.6 1.5 0.3	0 0.0 0.0 0.0	0 0.0 0.0 0.0	19 39.6 20.2 0.8	3 6.3 2.0 0.1	48 2.1		
COLUMN TOTAL	547 23.7	865 37.5	461 20.0	125 5.4	65 2.8	94 4.1	152 6.6	2309 100.0		
CHI SQUARE = 164.99570 WITH 6 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001										
NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4										

Tablo 122: Deneklerden Rekreasyon Amaçlı Gidilen Yerlerde Yüzme Havuzu, Kumsal Bulunmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı (Y165 by X12)

		X12							
		COUNT							
		ROW PCT							
		COL PCT							
		TOT PCT							
Y165		0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	ROW TOTAL
	0.	545 24.0 99.6 23.6	841 37.0 97.2 36.4	457 20.1 99.1 19.8	124 5.5 99.2 5.4	64 2.8 98.5 2.8	92 4.0 97.9 4.0	152 6.7 100.0 6.6	2275 98.5
	1.	2 5.9 0.4 0.1	24 10.6 2.8 1.0	4 11.8 0.9 0.2	1 2.9 0.8 0.0	1 2.9 1.5 0.0	2 5.9 2.1 0.1	0 0.0 0.0 0.0	34 1.5
	COLUMN TOTAL	547 23.7	865 37.5	461 20.0	125 5.4	65 2.8	94 4.1	152 6.6	2309 100.0

CHI SQUARE = 18.83101 WITH 6 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.0045
NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4

Table 122: Data

Tablo 123: Deneklerden Rekreasyon Amaçlı Gidilen Yerlerde Dinlenme Yeri, Oturma Yeri, Çay Bahçesi Bulunmasını İsteyenlerin Mahallelere Göre Dağılımı (Y167 by X12)

Tablo 124: Deneklerin Beledive Meclisi Tarafindan Onaylanan Mahallelere Gore Dağılımı (Y167 by X12)																																			
Y167	COUNT	X12						ROW TOTAL																											
	ROW PCT	COL PCT	TOT PCT	0.	1.	2.	3.		4.	5.	6.																								
0.	543	23.7	99.3	23.5	860	37.5	99.4	37.2	458	20.0	99.3	19.8	125	5.4	100.0	5.4	65	2.8	100.0	2.8	94	4.1	100.0	4.1	149	6.5	98.0	6.5	2294	99.4					
1.	4	26.7	0.7	0.2	5	33.3	0.6	0.2	3	20.0	0.7	0.1	0	0.0	0.0	0.0	0	0.0	0.0	0.0	0	0.0	0.0	0.0	3	2.0	2.0	0.1	15	0.6					
COLUMN TOTAL	547	23.7			865	37.5			461	20.0			125	5.4			65	2.8			94	4.1			152	6.5			2309	100.0					
CHI SQUARE =			6.11093 WITH			6 DEGREES OF FREEDOM			SIGNIFICANCE =			0.4109																							
NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS =			4																																
Tablo 124: Deneklerin Beledive Meclisi Tarafindan Onaylanan Mahallelere Gore Dağılımı (Y167 by X12)																																			

Tablo 124: Deneklerin Belediye Meclisi Tarafından Onaylanmış Mahalle veya Kent Bütününe Ait İmar Planı Görme veya İnceleme Durumu (X198 by X12)

		X12								
		COUNT								
		ROW PCT								
		COL PCT								
		TOT PCT								
			0.1	1.1	2.1	3.1	4.1	5.1	6.1	ROW TOTAL
X198	0.	I	547	835	461	125	65	94	152	2279
		I	24.0	36.6	20.2	5.5	2.9	4.1	6.7	98.7
		I	100.0	96.5	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	
		I	23.7	36.2	20.0	5.4	2.8	4.1	6.6	
	1.	I	0	30	0	0	0	0	0	30
		I	0.0	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.3
		I	0.0	3.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
		I	0.0	1.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
	COLUMN TOTAL		547	865	461	125	65	94	152	2309
			23.7	37.5	20.0	5.4	2.8	4.1	6.6	100.0

CHI SQUARE = 50.74010 WITH 6 DEGREES OF FREEDOM SIGNIFICANCE = 0.00001

NUMBER OF MISSING OBSERVATIONS = 4

EK-4 Çanakkale Kentinde Açık ve Yeşil Mekan Gereksiniminin Saptanmasında Deneklere Uygulanan Anket Formu ve Kodlama Çizelgesi

BÖLÜM I Bireye yönelik bilgiler Form no : Tarih / / 199

(X 1) 1. Cinsiyetiniz ? 0 ☐ Erkek 1 ☐ Kadın 2 ☐ Boş

(X 2) 2. Medeni haliniz ? 0 ☐ Bekar 1 ☐ Evli 2 ☐ Dul 3 ☐ Boş

(X 3) 3.Çocuğunuz var mı ? var ise kaç tanedir ?

0 ☐ Yok 1 ☐ 1 2 ☐ 2 3 ☐ 3 4 ☐ 4 5 ☐ 5 6 ☐ 6 + 7 ☐ Boş

(X 4) 4.Yaşınız ?

01 ☐ 18-19 04 ☐ 30-34 07 ☐ 45-49 10 ☐ 60-64 13 ☐ 75-79 16 ☐ Boş

02 ☐ 20-24 05 ☐ 35-39 08 ☐ 50-54 11 ☐ 65-69 14 ☐ 80+

03 ☐ 25-29 06 ☐ 40-44 09 ☐ 55-59 12 ☐ 70-74 15 ☐ Yaşını bilmeyen

(X 5) 5. Hane halkı sayısı 1 ☐ 1 2 ☐ 2 3 ☐ 3 4 ☐ 4 5 ☐ 5 6 ☐ 6 + 0 ☐ Boş

(X 6) 6. Ailenizde emekli var mı ? var ise kaç tanedir ?

0 ☐ Yok 1 ☐ 1 2 ☐ 2 3 ☐ 3 5 ☐ 4 4 ☐ Boş

(X 7) 7. Öğrenim düzeyiniz ?

0 ☐ Okur yazar değil

1 ☐ Okur yazar,bir öğrenim kurumundan mezun olmayan

2 ☐ İlkokul / Ortaokul veya dengi meslek okulu mezunu

3 ☐ Lise veya dengi meslek okulu mezunu

4 ☐ Yüksekokul veya Fakülte mezunu 5 ☐ Boş

(X 8) 8. Mesleğiniz var mı var ise ?

0 ☐ Yok 1 ☐ Memur 2 ☐ İşçi 3 ☐ Öğrenci 4 ☐ Serbest meslek 5 ☐ Boş

(X 9) 9. Özel aracınız var mı ?

0 ☐ Hayır 1 ☐ Evet 2 ☐ Boş 3 ☐ Bundan başka

(X 10) 10. Oturduğunuz ev kendinizin mi ?

0 ☐ Evet 1 ☐ Hayır, ailemin 2 ☐ Hayır, kiracıyım 3 ☐ Boş

(X 11) 11. Oturduğunuz ev?

- 0 ☐ Apartman dairesi 2 ☐ 2-3 katlı bahçeli ev
1 ☐ Müstakil ev 3 ☐ Bundan başka..... 4 ☐ Boş

(X 12) 12. Oturduğunuz mahalle ?

- 1 ☐ Barbaros 3 ☐ İsmet Paşa 5 ☐ Namık Kemal 7 ☐ Esenler
2 ☐ Cevat Paşa 4 ☐ Kemal Paşa 6 ☐ Fevzi Paşa 8 ☐ Boş

(X 13) 13. Ne kadar zamandır bu mahallede oturuyorsunuz ?

- 0 ☐ Yeni taşındım 1 ☐ Bir kaç yıldır 2 ☐ 5 yıldan daha fazla 3 ☐ Boş

BÖLÜM II Bireylerin boş zamanları (Çalışma, yemek yeme, uyku uyuma, günlük işlerden geriye kalan zamanları) ve değerlendirme biçimleri, eğilimleri

14. Çalışıyormusunuz, çalışıyor iseniz günde kaç saat ?

- (X 14) ☐ Hayır, çalışmıyorum 4 6 8 12

(X 15) ☐ Hafta içi günde.....(X 16).....saat çalışıyorum

(X 17) ☐ Cumartesi günde.....(X 18).....saat çalışıyorum

(X 19) ☐ Pazar günde.....(X 20).....saat çalışıyorum

(X 21) 15. Hafta içi boş zamanınız var mı, var ise günde kaç saat ?

- 0 ☐ Yok 1 ☐ 1-2 2 ☐ 3-4 3 ☐ 5-7 4 ☐ 8 + 5 ☐ Boş

Cevabınız 'Hayır' ise 17.soruya geçiniz

(X 22) 16. Hafta içi bu boş zamanınız

- 0 ☐ Sabah 1 ☐ Öğledensonra 2 ☐ Akşam 3 ☐ Sabah-Öğledensonra
4 ☐ Sabah-Akşam 5 ☐ Öğledensonra- Akşam 6 ☐ Tüm gün 7 ☐ Boş

(X 23) 17. Cumartesi günü boş zamanınız var mı, var ise kaç saat ?

- 0 ☐ Yok 1 ☐ 1-2 2 ☐ 3-4 3 ☐ 5-6 4 ☐ 7-8 5 ☐ 9+ 6 ☐ Boş

Cevabınız 'Hayır' ise 19. soruya geçiniz

(X 24) 18. Cumartesi günü bu boş zamanınız

- 0 ☐ Sabah 1 ☐ Öğledensonra 2 ☐ Akşam 3 ☐ Sabah-Öğledensonra
4 ☐ Sabah-Akşam 5 ☐ Öğledensonra- Akşam 6 ☐ Tüm gün 7 ☐ Boş

(X 25) 19. Pazar günü boş zamanınız var mı, var ise kaç saat ?

- 0 ☐ Yok 1 ☐ 1-2 2 ☐ 3-4 3 ☐ 5-6 4 ☐ 7-8 5 ☐ 9+ 6 ☐ Boş

Cevabınız 'Hayır' ise 21.soruya geçiniz

(X 26) 20. Pazar günü bu boş zamanınız

0 ☐ Sabah 1 ☐ Öğleden sonra 2 ☐ Akşam 3 ☐ Sabah-Öğleden sonra 4 ☐ Sabah-Akşam 5 ☐ Öğleden sonra- Akşam 6 ☐ Tüm gün 7 ☐ Boş

21. Bu boş zamanlarınızda açık hava yaptığınız faaliyetleri öncelik sırasına göre sıralayınız

(X 27)...Gezerim	(X 40)...Parka giderim
(X 28)...Şehirde dolaşırım	(X 41)...İbadet ederim
(X 29)...Deniz kenarında yürürüm	(X 42)...Piknik ve kamp yaparım
(X 30)...Araba ile gezerim	ava, ormanagiderim, seyahet ederim
(X 31)...Sandalla ,kayıkla gezerim	(X 43)...Boş
(X 32)...Balık tutarım	(X 44)...Denize giderim
(X 33)...Bitki yetiştiririm	(X 45)...El sanatları ile uğraşırım
(X 34)...Hayvan beslerim	(X 46)...Arkadaşlarla sohbet ederim
(X 35)...Ava giderim	(X 47)...Açık havada, kapı önünde,
(X 36)...Spor yaparım	balkonda, bahçede otururum
(X 37)...Koşarım	(X 48)...Müzik dinlerim, müzik aleti çalarım
(X 38)...Bisiklete binerim	(X 49)...Kitap, dergi, gazete okurum
(X 39)...Her türlü top oyunları oynarım	(X 50)...Spor müsabakaları izlerim

BÖLÜM III Bireylerin park ve yeşil mekanları kullanım ilqilerine ait bilgiler

(X51) 22.Evinize en yakın parkı kullanıyormusunuz ?

0 ☐ Evet kullanıyorum 1 ☐ Hayır,kullanmıyorum 2 ☐ Boş

Cevabınız 'Hayır' ise 24. soruya geçiniz.

(X52) 23.Evinize en yakın parkı kullanma biçiminiz ?

- 0 ☐ Sadece yanından, içinden geçiyorum
- 1 ☐ Ayda bir kaç kez bu parka gidiyorum
- 2 ☐ Haftada bir kaç kez bu parka gidiyorum
- 3 ☐ Genellikle her gün bu parka gidiyorum 4 ☐ Boş

25. soruya geçiniz.

24. Evinize en yakın parkı kullanmama nedenlerinizi öncelik sırasına göre sıralayınız

(X53) ☐ Park yok	(X62) ☐ Oturma ve dinlenme yeri yok
(X54) ☐ Düzenlemeleri beğenmiyorum	(X63) ☐ Boş
(X55) ☐ Park bakım nedeniyle kapalı	(X64) ☐ Bakım yok
(X56) ☐ Parka ihtiyacım yok	(X65) ☐ Güvenlik yok
(X57) ☐ Ekonomik olanaksızlıklar	(X66) ☐ Sağlık, yaşlılık nedeni ile
(X58) ☐ Çok uzak	(X67) ☐ Yeri iyi seçilmemiş, yakınında mezarlık var
(X59) ☐ Zamanımın yok	(X68) ☐ Yeni taşındığım için

(X60) ☐ Yaş gruplarına göre düzenlenmemiş (X69) ☐ Parka gitme alışkanlığım yok

(X61) ☐ Bitkilendirme, yeşil yok

(X70) 25. Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanıyormusunuz ?

0 ☐ Evet kullanıyorum 1 ☐ Hayır, kullanmıyorum 2 ☐ Boş

Cevabınız 'Hayır' ise 28. soruya geçiniz

(X71) 26.Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanma biçiminiz ?

0 ☐ Sadece yanından, içinden geçiyorum

1 ☐ Yılda bir kaç kez buralara gidiyorum

2 ☐ Ayda bir kaç kez buralara gidiyorum

3 ☐ Haftada bir kaç kez buralara gidiyorum

4 ☐ Genellikle her gün buralara gidiyorum 5 ☐ Boş

27.Şehirde en çok gittiğiniz park -yeşil mekanları kullanma önceliğinize göre sıralayınız

(X72) ☐ Kordon Düzenlemesi

(X85) ☐ Lodos Parkı

(X73) ☐ Tarihi Halk Bahçesi

(X86) ☐ Hastane Bahçesi

(X74) ☐ Donanma Çay Bahçesi

(X87) ☐ Hamidiye Tabyası yanı Halı Saha

(X75) ☐ Çimenlik Kalesi Parkı

(X88) ☐ Atatürk ve İnönü Heykeli Çevre Düzenlemesi

(X76) ☐ Moorabin Parkı

(X89) ☐ Yeni Kordon Düzenlemesi

(X77) ☐ Uğur Mumcu Parkı

(X90) ☐ Çevre Gönüllüleri Ağaçlandırma Sahası

(X78) ☐ Halı Saha Parkı

(X91) ☐ Eğitim Fakültesi Bahçesi

(X79) ☐ Hasan Koyuncu Parkı

(X92) ☐ Şekerpınar Ağaçlandırması

(X80) ☐ DSİ, Sarıçay kenarı yeşil alan

(X93) ☐ Boş

(X81) ☐ Şehitlik yanı Ağaçlandırması

(X94) ☐ Belediye Sosyal Tesisleri

(X82) ☐ Arıtma Tesisi Ağaçlandırması

(X95) ☐ Rotary Park

(X83) ☐ 500.yıl Dostluk Parkı

(X96) ☐ Askeri Orduevi

(X84) ☐ 60.yıl Parkı Sanat sokağı

(X97) ☐ Öğretmenevi

28. Şehirdeki park-yeşil mekanları kullanmama nedenlerinizi önceliğine göre sıralayınız

(X98) ☐ Park yok

(X106) ☐ Yeni taşındığım için

(X99) ☐ Düzenlemeleri beğenmiyorum

(X107) ☐ Park isimlerinin kötü olması,

(X100) ☐ Park bakım nedeniyle kapalı

(X108) ☐ Boş

(X101) ☐ Parka ihtiyacım yok

(X109) ☐ Sağlık, yaşlılık nedeni ile

(X102) ☐ Ekonomik olanaksızlıklar

(X110) ☐ Gitmek için olanağının olmayışı

(X103) ☐ Çok uzak

(X111) ☐ Kalabalık olması nedeni ile yalnız gidilemediğinden

(X104) ☐ Zamanımın yok

(X112) ☐ Parka gitme alışkanlığının olmaması nedeni ile

(X105) ☐ Yaş gruplarına göre düzenlenmemiş

(X113) 29. Şehir yakın çevresi park,piknik ve yeşil alanları kullanıyormusunuz?

0 ☐ Evet ,kullanıyorum 1 ☐ Hayır, kullanmıyorum 2 ☐ Boş

Cevabınız 'Hayır' ise 34. soruya geçiniz.

(X114) 30.Şehir yakın çevresi park, piknik ve yeşil alanları kullanma biçiminiz?

☐ Yılda bir kaç kez gidiyorum	☐ Ayda bir kaç kez gidiyorum
☐ Bir kaç ayda bir kez gidiyorum	☐ Haftada bir iki kez gidiyorum
☐ Genellikle her haftasonu gidiyorum	☐ 5 ☐ Boş

31.Şehir yakın çevresi park, piknik ve yeşil mekanları kullanma önceliğinize göre sıralayınız

(X115)....İntepe-Seyir Tepesi	(X127)...Dardanos
(X116)....İntepe-Orman Kampı	(X128)...Umurbey, Yapıldak altı, Kemikli Alan
(X117)....Güzelyalı-Kıyı şeridi, Çamlık	(X129)...Bayramiç-Ayazma mesire alanı
(X118)....Güzelyalı-Askeri Kamp(Bonet)	(X130)...Ezine-Kestanbol Termal Tesisleri
(X119)....Saros-Kabatepe Orman Alanı	(X131).. Lapseki
(X120)....Kilitbahir Milli Park Piknik Yeri	(X132).. Askeri Kamp(Jandarma Kampı)
(X121)....Eceabat-Kum Kamp	(X133)...Kilitbahir -Damla Tesisleri
Cahide Sultan, Çam Burnu	(X134)...Kilitbahir-Zargana
(X122)....Karanlık Liman	(X135)...Assos
(X123)....Atik Hisar Barajı	(X136)...Boş
(X124)...Yakın Çevre Köyleri	(X137)...Geyikli, Kumburnu,Tavaklı iskelesi
Küçükkuşu, Kazdağı, Biga	(X138)...Çan-Balaban Tesisleri
(X125)...Kepez, Kepezaltı	(X139)... Şehitlikler, Abide
(X126)...Gençlik (Öğretmen) Kampı	(X140)...Nara Burnu, Karacaören

(X141) 32.Bu yerlere genellikle nasıl gidiyorsunuz ?

☐ Yaya	☐ Minübüs ile	☐ Araba vapuru, motor ile
☐ Özel araç ile	☐ Belediye otobüsü ile	☐ Bundan başka
		☐ 6 ☐ Boş

33.Bu yerlerde sizce hangi kullanımlar bulunmalı önceliğine göre sıralayınız

(X142) ☐ Piknik yeri	(X146) ☐ Spor alanları	(X150) ☐ Eğlence yeri, Disco, Lokanta,
(X143) ☐ Kamp yeri	(X147) ☐ Çocuk bahçesi	Çay bahçesi, sosyal tesis
(X144) ☐ Büfe	(X148) ☐ Otopark	(X152) ☐ Dinlenme yeri, oturma yeri,
(X145) ☐ WC,Çeşme	(X149) ☐ Çöp kutusu, telefon kulübesi, ateş yakma ve söndürme yeri	
(X151) ☐ Boş	(X153) ☐ Herşey tamam	

34.Dinlenme amaçlı gittiğiniz açık alanlarda sizce bulunması gereken şeyleri öncelik sırasına göre sıralayınız

(X154) ☐ Orman	(X160) ☐ Kaplıca	(X166) ☐ Spor alanı,eğlence yeri,sosyal tesis
(X155) ☐ Yeşil alan	(X161) ☐ Dağ,Tepe	(X167) ☐ Dinlenme yeri, oturma yeri
(X156) ☐ Çayırılık	(X162) ☐ Manzara	(X168) ☐ Şelale, çağlayan, göl

- (X157) ☐ Deniz (X163) ☐ Temizlik, temiz hava (X169) ☐ Bilmiyorum
 (X158) ☐ Akarsu (X164) ☐ Sessizlik (X170) ☐ Çay bahçesi
 (X159) ☐ İçme suyu (X165) ☐ Yüzme havuzu (X171) ☐ Çevre düzeni (X172) ☐ Boş

35. Oturduğunuz mahalleye sizce hangi kullanımlar yapılmalıdır önceliğine göre sıralayınız

(X173) ☐ Spor alanı	(X 185) ☐ Kamp yeri
(X174) ☐ Çocuk bahçesi	(X 186) ☐ Piknik yeri
(X175) ☐ Mahalle parkı	(X 187) ☐ Sağlık ocağı, kanalizasyon, refüj, ışıklandırma
(X176) ☐ Semt parkı	(X 188) ☐ Yaya yolu
(X177) ☐ Doğa Parkı	(X189) ☐ Çöp kutusu, temizlik içmesuyu, Sarıçay'ın temizliği
(X178) ☐ Sahil yürüme yolu	(X 190) ☐ Üst geçit, heykel, yaya köprüsünün yenilenmesi
(X179) ☐ DSİ, Sarıçay kenarı yeşil alan	(X 191) ☐ Trafik lambası, ambulans, cenaze arabası
(X180) ☐ Sahil parkı	(X 192) ☐ Bilmiyor
(X181) ☐ Bisiklet yolu	(X 193) ☐ Boş
(X182) ☐ Otopark	(X 194) ☐ Çevre düzeni
(X183) ☐ Pazar yeri	(X 195) ☐ Eğlence yeri, Kafe, Lunapark, Çaybahçesi
(X184) ☐ Yazlık sinema	(X 196) ☐ Herşey tamam (X 197) ☐ Alışveriş yeri

(X 198) 36. Belediye meclisince onaylanmış kent geneline ait, semt ya da mahallenizle ilgili herhangi bir İmar planı gördünüz , incelediniz mi ?

- 1 ☐ Evet gördüm, inceledim 0 ☐ Hiç görmedim, incelemedim 2 ☐ Boş

Bu anket İstanbul Üniversitesi, Orman Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Planlama ve Tasarım Anabilimdalı tarafından bilimsel bir araştırmaya veri toplamak amacıyla yapılmaktadır, elde edilen bilgiler gizli tutulacaktır

EK-5 : Çanakkale Kenti Mahalleleri Bazında Açık ve Yeşil Alan Gereksiniminin

Saptanmasında, Halkın Katılımının Sağlanması Amacıyla Deneklere Uygulanan Anket Sonuçları ve Yorumları

Değişkenler arasında : P değeri 0.0001 iken $P < 0.05$ olduğundan ileri derecede anlamlılık, $P = 0.05$ olduğundan anlamlılık vardır, $P > 0.05$ olduğundan anlamlılık yoktur ve bu değişkenler *X veya *Y olarak belirtilmiştir.

MAHALLELERE GÖRE BİREYE YÖNELİK BİLGİLER (X12 by X1 to X11)

X7 by X12 $P = 0.0001$ $X^2 = 491.77$ S.D =24 $P < 0.05$ olduğundan,

Barbaros mahallesinde deneklerin çoğunluğu % 43.0'ü ilkokul veya ortaokul mezunu; % 34.4'ü lise veya dengi okul, % 16.6'sı yüksekokul veya fakülte mezunudur. **Cevatpaşa mahallesinde** deneklerin çoğunluğu % 40.7'si lise veya dengi okul mezunu, % 27.7'si yüksekokul veya fakülte, % 27.5'i ilkokul veya ortaokul mezunudur. **İsmetpaşa mahallesinde** deneklerin çoğunluğu % 39.5'i lise veya dengi okul mezunu, % 38.2'si ilkokul veya ortaokul, %18.7'si yüksekokul veya fakülte mezunudur. **Kemalpaşa mahallesinde** deneklerin çoğunluğu % 43.5'i lise veya dengi okul mezunu, % 33.1'i ilkokul veya ortaokul, % 19.4'ü yüksekokul veya fakülte mezunudur. **Namık Kemal mahallesinde** deneklerin çoğunluğu , % 34.9'u ilkokul veya ortaokul mezunu, % 31.7'si okuryazar değil, % 25.4'ü lise veya dengi okul, % 7.5'i yüksekokul veya fakülte mezunudur. **Fevzipaşa mahallesinde** deneklerin çoğunluğu % 48.9'u ilkokul veya ortaokul mezunu, % 31.9'u okuryazar olup bir öğretim kurumu mezunu değil, % 12.8'i okuryazar değil, % 3.2'si lise veya dengi okul mezunu, % 3.2'si yüksekokul veya fakülte mezunudur. **Esenler mahallesinde** deneklerin çoğunluğu % 48'i ilkokul veya ortaokul mezunu, % 30.3'ü lise veya dengi okul mezunu, % 16.4'ü yüksekokul veya fakülte mezunu, % 3.9'u okuryazar olup bir öğretim kurumu mezunu değil, % 1.3'ü okuryazar değildir.

X8 by X12 $P = 0.0001$ $X^2 = 223.80$ S.D =36 $P < 0.05$ olduğundan,

Deneklerin % 43.1'inin mesleği bulunmamaktadır ve bunun çoğunluğu Fevzipaşa, Esenler mahallelerindedir. Mesleği olan deneklerin ise çoğunluğunu (% 24.7'si) serbest meslek sahipleri ve (% 18.8'i) memurlar oluşturmaktadır. Deneklerin içinde mesleği memur olanların % 47.5'i Cevatpaşa, % 24.5'i İsmetpaşa, % 17.6'sı Barbaros, işçi olanların % 36.2'si Cevatpaşa, 21.3'ü Barbaros, % 19.1'i İsmetpaşa, öğrenci olanların % 40.7'si Cevatpaşa, 22.2'si İsmetpaşa, % 20.4'ü Barbaros, serbest meslek olanların % 44.9'u Cevatpaşa, % 23.7'si İsmetpaşa, % 15.8'i Barbaros, idareci, yönetici olanların % 36.8'i Cevatpaşa, % 23.7'si İsmetpaşa, % 15.8'i Barbaros mahallelerinde ikamet etmektedir.

X10 by X12 P = 0.0071 X² = 27.25 S.D =12 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerin % 44.8'inin ikamet ettiği konut kendisinin, % 28.2'sinin ailesine aittir, % 31.9'u ise kiracıdır. Toplamın % 68'inin ikamet ettiği konuta dolaylı da olsa sahiplilik durumu vardır, % 32'si ise ikamet ettiği konutta kiracıdır. Deneklerden İsmetpaşa mahallesindekilerin % 49.1'i ve Esenler mahallesindeki deneklerin % 59.2'sinin ikamet ettiği konut kendisininidir. İkamet ettiği konutta kiracı olanlar çoğunlukla Namık Kemal ve Cevatpaşa mahallelerinde ikamet etmektedir.

X11 by X12 P = 0.0001 X² = 263.50 S.D =18 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerin % 51.4'ü apartmanda, % 26.8'i müstakil evde, % 21.1'i 2 veya 3 katlı bahçeli evde ikamet etmektedir. Deneklerden apartmanda oturanlarının % 47.1'i Cevatpaşa, % 21.1'i İsmetpaşa % 17.2'si Barbaros, müstakil evde oturanlarının % 28.3'ü Cevatpaşa, % 27.2'si İsmetpaşa, % 16.0'sı Barbaros, 2-3 katlı bahçeli evde oturanlarının % 35.2'si Barbaros, % 25.6'sı Cevatpaşa, % 22.1'i İsmetpaşa mahallelerinde ikamet etmektedir.

DENEKLERİN CİNSİYETE GÖRE ÇALIŞMA VE BOŞ ZAMAN DURUMU (X1 by X14 to X26)

X1 by X14 P = 0.0001 X² = 388.48 S.D =1 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerin % 47'si herhangi bir işte çalışmamaktadır ve bunun % 76.7'si kadın, % 23.3'ü erkektir.

X1 by X15 P = 0.0001 X² = 382.094 S.D =1 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerin % 50.4'ü haftaiçi bir işte çalışmaktadır ve bunun % 65.4'ü erkek, % 34.6'sı kadındır.

X1 by X16 P = 0.0001 X² = 433.00 S.D =5 P < 0.05 olduğundan,

Haftaiçi bir işte çalışan erkek deneklerden çoğunluğu (% 67'si) 8 saatten daha fazla süren, kadınların ise (% 21'si) en çok 8 saat süren işlerde çalışmaktadır. Deneklerden erkeklerin çoğunluğu (% 78'si) 12 saat süren, kadınların (% 42.6'sı) 8 saat süren işlerde çalışanlardır.

X1 by X17 P = 0.0001 X² = 306.06 S.D =1 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerin % 28.0'i cumartesi günü bir işte çalışmaktadır ve bunun % 74.3'ü erkek, % 25.7'si kadındır.

X1 by X18 P = 0.0001 X² = 325.04 S.D =5 P < 0.05 olduğundan,

Cumartesi günü bir işte çalışan erkek deneklerin çoğunluğu (% 40'ı), 8 saatten daha fazla süren işlerde, kadınların çoğunluğu (% 5.6'sı) en çok 8 saat süren işlerde çalışanlardır.

X1 by X19 P = 0.0001 X² = 143.16 S.D =1 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerin % 9.5'i Pazar günü bir işte çalışmaktadır bunun % 83.6'sı erkek, % 16.4'ü kadındır. Deneklerden erkeklerin en çok % 17.6'sı, kadınların % 2.8'i pazar günü bir işte çalışmaktadır.

X1 by X20 P = 0.0001 X² = 145.01 S.D = 5 P < 0.05 olduğundan,

Pazar günü bir işte çalışan erkek deneklerin çoğunluğu (%14'ü), 8 saatten daha fazla süren, kadınların (% 0.9'u) en çok 8 saat süren işlerde çalışmakta ve çalışan erkeklerin çoğunluğu (% 89'u) 12 saat, kadınların (% 5'i) 4 saat süren işlerde çalışmaktadır.

X1 by X21 P = 0.0001 X² = 120.97 S.D = 4 P < 0.05 olduğundan,

Haftaiçi boş zamanı olan erkeklerin % 36.8'i 1 ve 4 saat, % 22.5'i 5 saatten daha fazla, kadınların % 41.5'i 1 ve 4 saat, % 36.9'u 5 saatten daha fazla boş zaman sahiptir. Boş zamanı olan deneklerin ise % 17.9'u 1-2 saat, % 21.4'ü 3-4 saat, % 12.9'u 5-7 saat, % 17.4'ünün 8 saatten daha fazla boş zamanı vardır. Deneklerin % 30.3'ünün haftaiçi boş zamanı yoktur ve bunun % 60.8'i erkek, % 39.2'si kadındır.

X1 by X22 P = 0.0001 X² = 140.42 S.D = 6 P < 0.05 olduğundan,

Haftaiçi boş zamanı olan deneklerin % 29.6'sı öğledensonra, % 35.4'ü akşam, % 21.4'ü tüm gün boş zaman sahiptir. Haftaiçi boş zamanı olan erkek deneklerin çoğunluğunun bu boş zamanı akşam, kadınların ise öğledensonradır.

X1 by X23 P = 0.0001 X² = 116.08 S.D = 5 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerden % 21.2'sinin cumartesi günü boş zamanı yoktur ve bunun % 13.2'si erkek, % 8.0'ı kadındır. Bu boş zamanı olmayan deneklerin % 62.3'ü erkek, % 37.7'si kadındır. cumartesi günü boş zamanı olan deneklerin % 10.7'sinin 1-2 saat, % 19.7'sinin 3-4 saat, % 17.4'ünün 5-6 saat, % 11.4'ünün 7-8 saat, % 19.7'sinin 9 saatten fazla, % 17.4'ünün 5-6 saat, % 11.4'ünün 7-8 saat boş zamanı vardır. cumartesi günü boş zamanı olan deneklerden erkeklerin % 28.3'ü 1 ve 4 saat, % 16.6'sı 5 saatten fazla, kadınların % 32'si 1-4 saat, % 23.1'i 5 saatten fazla boş zamana sahiptir.

X1 by X24 P = 0.0001 X² = 115.26 S.D = 6 P < 0.05 olduğundan,

Cumartesi günü boş zamanı olan erkek deneklerin çoğunluğunun bu boş zamanı akşam, kadınların öğledensonradır. Cumartesi günü boş zamanı olan deneklerin % 33'ü öğledensonra, % 28.4'ü tüm gün, % 22.2'si akşam boş zamana sahiptir.

X1 by X25 P = 0.0001 X² = 29.94 S.D = 5 P < 0.05 olduğundan,

Pazar günü erkek deneklerin çoğunluğu (% 34.0'ü), kadın deneklerin çoğunluğu (% 28.6'sı) 9 saatten daha fazla boş zamana sahip olanlardır. Deneklerin çoğunluğunun % 31.0'inin pazar günü boş zamanı vardır, % 8.7'sinin ise hiç boş zamanı yoktur.

X1 by X26 P = 0.0001 X² = 70.60 S.D = 6 P < 0.05 olduğundan,

Pazar günü boş zamanı olan erkek deneklerin % 42.8'inin bu boş zamanı akşam, kadınların % 37.0'sinin sabah, % 34.0'ünün tüm gündür.

DENEKLERİN YAŞ GRUPLARINA GÖRE ÇALIŞMA VE BOŞ ZAMAN DURUMU

(X4 by X14 to X 26)

X4 by X14 $P = 0.0001$ $X^2 = 107.92$ $S.D = 4$ $P < 0.05$ olduğundan,

Deneklerin % 47'si bir işte çalışmamaktadır, bunun % 17.4'ü 18-29 yaş, % 15.1'i 30-44 yaş, % 9.7'si 45-49 yaş, % 4.3'ü 60-74 yaş, % 0.6'sı 75 yaş ve üzeri yaş grubundadır.

X4 by X15 $P = 0.0001$ $X^2 = 112.80$ $S.D = 4$ $P < 0.05$ olduğundan,

Deneklerin % 50.5'i haftaiçi bir işte çalışmaktadır, bunun % 19.2'si 18-29 yaş, % 23.4'ü 30-44 yaş grubundadır, yani haftaiçi bir işte çalışan denekler toplamının % 42.6'sı 18-44 yaş grubundadır.

X4 by X16 $P = 0.0001$ $X^2 = 144.77$ $S.D = 20$ $P < 0.05$ olduğundan,

Deneklerden çoğunlukla 18-29 yaş grubunun % 26.4'ü, 30-44 yaş grubunun % 35.9'u, 45-59 yaş grubunun % 16.3'ü, 60-74 yaş grubunun % 6.6'sı, 75 yaş ve daha üzeri yaş grubunun % 7.1'i bir işte haftaiçi çalışmaktadır.

X4 by X17 $P = 0.0001$ $X^2 = 33.09$ $S.D = 4$ $P < 0.05$ olduğundan,

Deneklerin % 28.0'i cumartesi günü bir işte çalışmaktadır bunun % 9.9'u 18-29 yaş, % 12.3'ü 30-44 yaş, % 5.3'ü 45-59 yaş grubundadır. Deneklerden çoğunlukla 18-29 yaş grubunun % 35.2'si, 30-44 yaş grubunun % 44.0'ü, 45-59 yaş grubunun % 18.9'u, 60-74 yaş grubunun % 1.7'si, 75 yaş ve daha üzeri yaş grubunun % 0.2'si cumartesi günü bir işte çalışmaktadır.

X4 by X18 $P = 0.0001$ $X^2 = 51.58$ $S.D = 20$ $P < 0.05$ olduğundan,

Cumartesi günü bir işte çalışan deneklerden 18-29 yaş grubunun % 7.7'si 8 saat, % 7.6'sı 19 saat, % 6.8'i 12 saat; 30-44 yaş grubunun % 12.9'u 8 saat, 45-49 yaş grubunun % 9.2'si 8 saat, % 9.9'u 10 saat, % 4.6'sı 12 saat; 60-74 yaş grubunun % 2.5'i 8 saat, % 2.5'i 10 saat, % 2.5'i 12 saat; 75 yaş ve üzeri yaş grubunun % 0.6'sı 8 saat süren işlerde çalışmaktadır. Deneklerden çoğunlukla 18-29 yaş grubunun % 44.7'si, 30-44 yaş, % 52.2'si, 45-59 yaş, % 23.1'i, 60-74 yaş, % 4.9'u 4 saat, 75 yaş ve daha üzeri yaş grubunun % 0.4'ü 8 saat süren işlerde çalışmaktadır.

X4 by X19 $P = 0.015$ $X^2 = 12.25$ $S.D = 4$ $P < 0.05$ olduğundan,

Deneklerin % 9.5'i Pazar günü bir işte çalışmamaktadır ve bunun, % 4.1'i 30-44 yaş, % 3.1'i 18-29 yaş, % 2.0'si 45-59 yaş, % 0.2'si 60-74 yaş grubundadır.

X4 by X20 $P = 0.016$ $X^2 = 26.17$ $S.D = 20$ $P < 0.05$ olduğundan,

Pazar günü bir işte çalışan deneklerden % 2.4'ü 8 saat, % 2.3'ü 10 saat, % 2.7'si 12 saat süren işlerde çalışmaktadır.

X4 by X21 P = 0.0001 X² = 200.77 S.D =20 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerin % 30.3'ünün haftaıçı boş zamanı bulunmamaktadır, 18-29 yaş ve 30-44 yaş grubunun en fazla 3-4 saat, 45 yaş ve üzeri yaş grubunun 8 saatten fazla boş zamanı vardır.

DENEKLERİN ÖĞRENİM DÜZEYİNE GÖRE ÇALIŞMA VE BOŞ ZAMAN DURUMU

(X7 by X14 to X25)

X7 by X14 P = 0.0001 X² = 183.63 S.D =4 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerden herhangi bir işte çalışmayanların oranı % 47'dir, bunun % 2.9'u okuryazar olmayan, % 2.0'si okuryazar olup bir öğrenim kurumu mezunu olmayan, % 21.9'u, ilkökul ve ortaokul veya dengi okul mezunu, % 14.6'sı lise ve dengi okul mezunu, % 5.7'si yüksek okul ve fakülte mezunudur.

X7 by X15 P = 0.0001 X² = 210.95 S.D =4 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerden haftaıçı bir işte çalışanların % 98.1'i bir öğrenim kurumu mezunu olanlardır.

X7 by X16 P = 0.0001 X² = 341.258 S.D =20 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerden haftaıçı bir işte çalışanlardan özellikle lise ve dengi okul mezunlarının % 41.3'ü ile yüksek okul mezunlarının % 21.3'ü 8 saat süren işlerde çalışmaktadır.

X7 by X17 P = 0.0041 X² = 15.31 S.D =4 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerin % 28'i cumartesi günü bir işte çalışanlardır ve bunun çoğunluğu % 38.4'ü ilkökul veya ortaokul mezunları % 39.5'i lise ve dengi okul mezunları, % 17.3'ü yüksek okul veya fakülte mezunlarıdır.

X7 by X18 P = 0.0031 X² = 41.65 S.D =20 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerden cumartesi günü bir işte çalışanlardan 8 saat süreli işlerde çalışanların çoğunluğunu bir öğretim kurumu mezunu olanlar oluşturmaktadır. 12 saat süreli işlerde çalışanların çoğunluğu ilkökul veya ortaokul mezunlarıdır.

X7 by X19 P = 0.02 X² =11.00 S.D =4 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerden % 15'i pazar günü bir işte çalışmaktadır, bunun % 44.1'i ilkökul veya ortaokul, % 31.8'i lise veya dengi okul, % 15.5'i yüksek okul veya fakülte mezunlarıdır.

X7 by X20 P = 0.016 X² = 38.50 S.D =20 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerden pazar günü bir işte çalışanlardan 8 saat ve daha fazla süren işlerde çalışanların çoğunluğunu bir öğretim kurumu mezunu olanlar oluşturmaktadır.

X7 by X21 P = 0.041 X² = 34.93 S.D =16 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerden haftaıçı boş zamanı olmayanların çoğunluğu bir öğretim kurumu mezunu olanlardır. Boş zamana sahip olanların çoğunluğu ise 3-4 saat boş zamana sahip

olanlardır. Boş zamanı en çok 1-4 saat olanların çoğunluğu lise veya dengi okul mezunları, 5 saatten fazla olanların çoğunluğu ilkokul veya ortaokul mezunlarıdır.

X7 by X22 P = 0.0001 X² = 144.126 S.D =24 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerden haftaiçi boş zamanı olup okuryazar olmayanların % 62.7'sinin, okuryazar olup bir öğretim kurumu mezunu olmayanların % 38.3'ü ilkokul veya ortaokul mezunu olanların % 35.0'ının bu boş zamanı öğleden sonra; lise veya dengi okul mezunu olanların % 41.2'si ve yüksekokul veya fakülte mezunu olanların % 52.3'ü akşamları boş zamana sahiptir.

X7 by X23 P = 0.0001 X² = 58.33 S.D =20 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerden cumartesi günü boş zamanı olmayanların çoğunluğunu bir öğretim kurumu mezunu olanlar oluşturmaktadır. Cumartesi günü boş zamanı olanlardan okuma yazma bilmeyenlerin % 25.0'ı 3-4 saat, okumayazma bilen fakat bir öğretim kurumu mezunlarının % 29.9'u 9 saatten fazla, ilkokul veya ortaokul mezunlarının % 39.9'u 1-2 saat, lise veya dengi okul mezunlarının % 40.4'ü 7-8 saat, yüksekokul veya fakülte mezunlarının % 25.7'si 9 saatten fazla boş zamana sahiptir.

X7 by X24 P = 0.0081 X² =43.77 S.D =24 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerden pazar günü boş zamanı olanlardan çoğunluğu ; okuma yazma bilmeyenlerin % 53.6'sı öğleden sonra, okumayazma bilen fakat bir öğretim kurumu mezunu olmayanların % 39.2'si tüm gün, ilkokul veya ortaokul mezunlarının % 33.3'ü öğleden sonra, lise veya dengi okul mezunlarının % 28.7'si tüm gün, yüksekokul veya fakülte mezunlarının % 37.1'i öğleden sonra boş zamana sahiptir.

X7 by X25 P = 0.0001 X² = 78.12 S.D =20 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerden Pazar günü boş zamanı olmayanların çoğunluğunu bir öğretim kurumu mezunları oluşturmaktadır. Pazar günü boş zamanı olanlardan okuma yazma bilmeyenlerin % 46.6'sı 1-2 saat, % 26.0'sı tüm gün; okumayazma bilen fakat bir öğretim kurumu mezunlarının % 41.0'i 9 saatten fazla, % 37.7'si 1-2 saat, ilkokul veya ortaokul mezunlarının % 36.2'si 9 saatten fazla, % 31.0'i 1-2 saat; lise veya dengi okul mezunlarının % 41.1'i 9 saatten fazla, % 30.3'ü 1-2 saat; yüksekokul veya fakülte mezunlarının % 36.6'sı 9 saatten fazla, % 35.5'i 1-2 saat boş zamana sahiptir.

DENEKLERİN MAHALLELERE GÖRE ÇALIŞMA VE BOŞ ZAMAN DURUMU

(X12 by X13 to X26)

X13 by X12 P = 0.0001 X² = 78.31 S.D =12 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerin % 58.8'i 5 yıldan fazla, % 31.1'i birkaç yıldır halen ikamet etmekte oldukları mahallede ikamet etmektedirler, % 10.1'i ise mahalleye yeni taşınmıştır. Aynı mahallede 5 yıldan fazla ikamet edenlerin % 38.1'i Cevatpaşa, % 24.9'u Barbaros, % 17.8'i İsmetpaşa,

birkaç yıldır ikamet edenler ve yeni taşınanların çoğunluğu Esenler mahallesinde ikamet etmektedir.

X14 by X12 P = 0.0001 X² = 89.02 S.D =6 P < 0.05 olduğundan,

Bir işte çalışmayan denekler çokluk sırasına göre; Fevzipaşa, Esenler, İsmetpaşa ve Barbaros mahallelerinde; bir işte çalışan deneklerin çokluk sırasına göre sıralanışında bunlar Kemalpaşa, Namık Kemal, Cevatpaşa'da ikamet etmektedir.

X15 by X12 P = 0.0001 X² = 88.83 S.D =6 P < 0.05 olduğundan,

Haftaiçi bir işte çalışan deneklerin % 44.2'si Cevatpaşa, % 21.1'i Barbaros, % 17.6'sı İsmetpaşa mahallelerinde ikamet etmektedir. Kemalpaşa mahallesinde deneklerin % 66.4'ü, Cevatpaşa mahallesinde deneklerin % 59.4'ü, Namık Kemal mahallesinde deneklerin % 56.9'u, Barbaros mahallesinde deneklerin % 45.0'i, İsmetpaşa mahallesinde deneklerin % 44.6'sı, Fevzipaşa mahallesinde deneklerin % 29.8'i, Esenler mahallesinde deneklerin % 33.1'i haftaiçi bir işte çalışmaktadır.

X16 by X12 P = 0.0001 X² = 187.845 S.D =6 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerin haftaiçi bir işte çalışanlardan 12 saat süren işlerde çalışanların çoğunluğu Kemalpaşa (%14.4), Barbaros ve Namık Kemal (% 10.8), 10 saat süren işlerde çalışanların çoğunluğu Kemalpaşa (% 17.6), Namık Kemal (% 16.9), 8 saat süren işlerde çalışanların çoğunluğu Namık Kemal (% 9.2), 6 saat süren işlerde çalışanların çoğunluğu Barbaros (% 28.4), Cevatpaşa (% 26.9), İsmetpaşa (%16.4), 4 saat süren işlerde çalışanların çoğunluğu Cevatpaşa (% 31.6), Barbaros (% 21.1), İsmetpaşa (%18.4), Kemalpaşa (% 4.3), Fevzipaşa'da (% 4.3) ikamet etmektedir.

X17 by X12 P = 0.0001 X² = 96.40 S.D =6 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerin % 28.1'i cumartesi günü bir işte çalışmaktadır. cumartesi günü bir işte çalışan deneklerin çoğunluğu Kemalpaşa (% 48), Namık Kemal (% 46.2), Cevatpaşa (% 34.9), Fevzipaşa (% 24.5), Barbaros (% 22.9), Esenler (% 18.4), İsmetpaşa (% 17.4) mahallelerinde ikamet etmektedir.

X18 by X12 P = 0.0001 X² = 183.99 S.D =30 P < 0.05 olduğundan,

Cumartesi günü bir işte çalışan deneklerin çalışma süresinin mahallelerdeki çoğunluğuna göre Barbaros mahallesinin % 7.9'u 12 saat süren, Cevatpaşa % 14.7'si 10 saat; İsmetpaşa % 6.3'ü 8 saat; Kemalpaşa % 15.2'si 8 saat, % 14.4'ü 10 saat; Namık Kemal % 36.9'u 8 saat ve daha uzun süren; Fevzipaşa % 8.5'i 6 saat; Esenler mahallesinin 8.6'sı 10 saat süren işlerde çalışanlardır.

X19 by X12 P = 0.003 X² = 25.50 S.D =6 P < 0.05 olduğundan,

Namık Kemal mahallesinde deneklerin % 21.5'i, Cevatpaşa ve Kemalpaşa'da deneklerin % 10.4'ü, Fevzipaşa % 17'si, Barbaros % 8.8'i, Esenler % 8.6'sı, İsmetpaşa mahallesinde deneklerin % 5.9'u pazar günü bir işte çalışmaktadır.

X20 by X12 P = 0.0012 X² = 59.026 S.D =30 P < 0.05 olduğundan,

Pazar günü bir işte çalışan deneklerin çalışma süresinin mahallelerdeki yoğunluğuna göre Barbaros mahallesindekilerin % 3.8'i 12 saat süren, Cevatpaşa % 3.5'i 8 saat, İsmetpaşa % 3.2'si 8 saat, Kemalpaşa % 6.2'si 10 saat, Namık Kemal % 6.2'si, Esenler mahallesindekilerin % 4.3'ü 12 saat, % 4.3'ü 4 saat, Fevzipaşa mahallesindekilerin % 3.9'u 12 saat süren işlerde çalışmaktadır.

X21 by X12 P = 0.0001 X² = 119.68 S.D =24 P < 0.05 olduğundan,

Haftaiçi boş zamanı olan deneklerden yoğunluğa göre bu boş zamanı ; Barbaros mahallesindekilerin % 24.7'sinin 3-4 saat, % 16.6'sının 1-2 saat ; Cevatpaşa mahallesindekilerin % 19.2'sinin 8 saatten fazla, % 19.2'sinin 3-4 saat ; İsmetpaşa mahallesindekilerin % 28.1'inin 8 saatten fazla, % 17.3'ünün 3-4 saat ; Kemalpaşa mahallesindekilerin % 23.8'inin 1-2 saat, % 21.3'ünün 3-4 saat, % 10.7'sinin 5-7 saat; Namık Kemal mahallesindekilerin % 34.4'ünün 3-4 saat, % 12.5'inin 5-7 saat, % 10.9'unun 1-2 saat; Fevzipaşa mahallesindekilerin % 31.9'unun 3-4 saat, % 15.4'ünün 1-2 saat, % 13.2'sinin 8 saatten fazla; Esenler mahallesindekilerin % 3.2'sinin 1-2 saat, % 23.3'ünün 3-4 saat % 12.7'sinin 8 saatten fazladır.

X22 by X12 P = 0.0001 X² = 334.23 S.D =36 P < 0.05 olduğundan,

Haftaiçi boş zamanı olan deneklerden yoğunluğa göre bu boş zamanı; Barbaros mahallesinde % 44.3'ünün öğledensonra, % 30.3'ünün akşam; Cevatpaşa mahallesinde % 43.9'unun akşam, % 22'sinin tüm gün; İsmetpaşa mahallesinde % 41.8'inin tüm gün, % 32.9'unun akşam; Kemalpaşa mahallesinde % 47.2'sinin öğledensonra, % 38.9'unun akşam; Namık Kemal mahallesinde % 62.5'inin öğledensonra, % 35'inin akşam; Esenler mahallesinde % 56.5'inin öğledensonra, % 19.4'ünün tüm gün, % 17.7'sinin akşam; Fevzipaşa mahallesinde % 52.9'unun öğledensonra, % 21'inin akşam, % 17.6'sının tüm gündür.

X23 by X12 P = 0.0001 X² = 184.934 S.D =30 P < 0.05 olduğundan,

Cumartesi günü boş zamanı olan deneklerden yoğunluğa göre bu boş zamanı ; Barbaros mahallesinde deneklerin % 21.6'sı 5-6 saat, % 20'si 3-4 saat, % 13.9'u 9 saatten fazla; Cevatpaşa mahallesinde deneklerin % 21.8'i 9 saatten fazla, % 18.2'si 3-4 saat, % 16.1'i 5-6 saat; İsmetpaşa mahallesindekilerin % 30.7'si 9 saatten fazla, % 18.1'si 5-6 saat, % 16'sı

3-4 saat; Kemalpaşa mahallesinde deneklerin % 21'i 3-4 saat, % 14.3'ü 5-6 saat, % 14.3'ü 1-2 saat; Namık Kemal mahallesinde deneklerin % 34.9'u 3-4 saat, % 14.3'ü 5-6 saat, % 9.5'i 1-2 saat; Fevzipaşa mahallesinde deneklerin % 25.8'i 3-4 saat, % 18.3'ü 9 saatten fazla, % 11.8'i 1-2 saat; Esenler mahallesinde deneklerin % 27'si 3-4 saat, % 17.1'i 5-6 saat, % 13.8'i 1-2 saat, % 13'ü 9 saatten fazla boş zamana sahiptir.

X24 by X12 P = 0.0001 $X^2 = 275.17$ S.D =36 P < 0.05 olduğundan,

Cumartesi günü boş zamanı olan deneklerden çoğunluğa göre bu boş zamanı ;Barbaros mahallesinde deneklerin % 46.6'sı sabah, % 19.3'ü öğledensonra, % 15.7'si öğledensonra ve akşam; Cevatpaşa'da deneklerin % 33.6'sı tüm gün, % 26.5'i akşam, % 19.9'u öğledensonra % 14.5'i % öğledensonra ve akşam ; İsmetpaşa'da deneklerin % 45.6'sı tüm gün, % 28'i öğledensonra, % 16.8'i akşam; Kemalpaşa'da deneklerin % 47.1'i öğledensonra, % 32.9'u akşam; Namık Kemal mahallesindekilerin % 58.5'i öğledensonra, % 36.6'sı akşam; Fevzipaşa'da deneklerin % 50.8'i öğledensonra, % 19.7'si akşam; Esenler mahallesinde deneklerin % 51.3'ü öğledensonra, % 21'i tüm gün, % 15.1'i akşamdır.

X25 by X12 P = 0.0001 $X^2 = 190.81$ S.D =30 P < 0.05 olduğundan,

Pazar günü boş zamanı olan deneklerden çoğunluğa göre bu boş zamanı ; Barbaros mahallesinde deneklerin % 23.7'si 5-6 saat, % 17.4'ü 3-4 saat; Cevatpaşa mahallesindekilerin % 36.1'i 9 saatten fazla, % 22.6'sı 7-8 saat, % 19.9'u 5-6 saat; İsmetpaşa mahallesinde deneklerin % 38.5'i 9 saatten fazla, % 21.2'si 5-6 saat, % 18.8'i 7-8 saat; Kemalpaşa mahallesinde deneklerin % 26.1'i 9 saatten fazla, % 23.5'i 5-6 saat, % 22.7'si 3-4saat; Namık Kemal mahallesinde deneklerin % 23.8'i 3-4 saat, % 20.6'sı 5-6 saat, % 15.9'u 9 saatten fazla, %14.3'ü 7-8 saat; Fevzipaşa mahallesinde deneklerin % 31.5'i 3-4 saat, % 21.7'si 9 saatten fazla, % 12'si 5-6 saat; Esenler mahallesinde deneklerin % 24'ü 3-4 saat, % 24'ü 5-6 saat, % 21.3'ü saat, % 9 saatten fazla, % 12'si 7-8 saat boş zamana sahiptir.

X26 by X12 P = 0.0001 $X^2 = 267.07$ S.D =36 P < 0.05 olduğundan,

Pazar günü boş zamanı olan deneklerden çoğunluğa göre bu boş zamanı ; Barbaros mahallesinde deneklerin % 45.6'sı öğledensonra, % 20.2'si tüm gün, % 15.2'si öğledensonra ve akşam, Cevatpaşa mahallesinde deneklerin % 48.4'ü ,% 19.3'ü öğledensonra, % 16.6'sı öğledensonra ve akşam; İsmetpaşa mahallesinde deneklerin % 48.3'ü tüm gün, % 29.0'u öğledensonra, % 10.0'u akşam; Kemalpaşa mahallesindekilerin % 21.7'si tüm gün, % 45.3'ü öğledensonra, % 17.9'u akşam; Namık Kemal mahallesindekilerin % 49.0'u öğledensonra,% 23.5'i akşam, % 11.8'i tüm gün; Fevzipaşa mahallesindekilerin %

47.9'u öğleden sonra, 27.4'ü tüm gün, % 15.1'i akşam; Esenler mahallesindekilerin % 48.5'i öğleden sonra, % 11.4'ü öğleden sonra ve akşam, % 34.1'i tüm gündür.

DENEKLERİN MAHALLELERE GÖRE BOŞ ZAMAN FAALİYETLERİ (X12 by X27 to X50)

X12 by X27 to X50

P = 0.0001

P < 0.05 olduğundan,

Deneklerin boş zamanlarında açık havada yaptığı faaliyetlerden değişkeni 1. olarak tercih etme oranının çokluğuna göre sıralanışı :

(X 27) 1. Gezerim (% 27.3)	(X 32) 12. Balık tutarım (% 2.0)
(X 45) 2. El sanatları ile uğraşırım (% 10.7)	(X 49) 13. Kitap okurum (% 1.8)
(X 28) 3. Şehirde dolaşırım (% 6.9)	(X 36) 14. Spor yaparım (% 1.7)
(X 44) 4. Denize giderim (% 6.2)	(X 46) 15. Komşularla sohbet ederim (%1.5)
(X 29) 5. Deniz kenarında yürürüm (% 5.2)	(X 40) 16. Parka giderim (% 1.3)
(X 50) 6. Spor müsabakaları izlerim (% 5.2)	(X 31) 17. Sandalla kayıkla gezerim (% 1.1)
(X 42) 7. Piknik yaparım (% 4.0)	(X 35) 18. Ava giderim (% 1.1)
(X 33) 8. Bitki yetiştiririm (% 3.9)	(X 34) 19. Hayvan beslerim (% 1.0)
(X 30) 9. Araba ile gezerim (% 2.9)	(X 38) 20. Bisiklete binerim (% 0.8)
(X 48) 10. Müzik dinlerim (% 2.5)	(X 39) 21. Her türlü top oyunu oynama(% 0.5)
(X 47) 11. Açık havada, balkonda, kapı önünde otururum (% 2.2)	(X 37) 22. Koşarım (% 0.4)
	(X 41) 23. İbadet ederim (% 0.3)

Deneklerin boş zamanlarında yapılan faaliyetleri tercih etme oranlarının çokluğuna göre sıralanışı :

(X 46) 1. Komşularla sohbet ederim (% 47)	(X 36) 13. Spor yaparım (% 14.4)
(X 27) 2. Gezerim (% 44.9)	(X 30) 14. Araba ile gezerim (% 13.9)
(X 49) 3. Kitap okurum (% 33.8)	(X 38) 15. Bisiklete binerim (% 10.4)
(X 44) 4. Denize giderim (% 36)	(X 32) 16. Balık tutarım (%10.1)
(X 45) 5. El sanatları ile uğraşırım (% 31)	(X 34) 17. Hayvan beslerim (% 10.0)
(X 28) 6. Şehirde dolaşırım (% 30.4)	(X39) 18. Her türlü topoyunları oynama (% 6.1)
(X 42) 7. Piknik yaparım (% 30.1)	(X 37) 19. Koşarım (% 6.0)
(X 29) 8. Deniz kenarında yürürüm (% 28.3)	(X 35) 20. Ava giderim (% 5.6)
(X 33) 9. Bitki yetiştiririm (% 22.6)	(X 47) 21. Açık havada, balkonda, kapı önünde otururum (% 5.5)
(X 48) 10. Müzik dinlerim (% 18.8)	
(X 50) 11. Spor müsabakaları izlerim (% 16.6)	(X 31) 22. Sandalla gezerim (% 4.5)
(X 40) 12. Parka giderim (% 14.5)	(X 41) 23. İbadet ederim (% 0.7)

DENEKLERİN MAHALLELERE GÖRE EVİNE EN YAKIN PARKI KULLANMA DURUMU VE BİÇİMİ (X12 by X51 to X52)

X51 by X12 P = 0.0001

X² = 144.431 S.D =6

P < 0.05 olduğundan,

Deneklerin % 31.7'si evine en yakın parkı kullanmakta, % 68.3'ü kullanmamaktadır. Evine en yakın parkı kullanmakta olan deneklerin çoğunluğu Cevatpaşa (% 52.3), İsmetpaşa (% 20.1), Barbaros (% 15.5) mahallelerinde ikamet edenlerdir.

X52 by X12 $P = 0.0001$ $X^2 = 158.99$ $S.D = 18$ $P < 0.05$ olduğundan,

Deneklerin mahallelerindeki evine en yakın parkı kullanma biçimi çoğunlukla ; Cevatpaşa ve Namık Kemal mahallelerinde sadece yanından ve içinde geçme, Cevatpaşa ve Esenler mahallelerinde ayda bir kaç kez, İsmetpaşa ve Esenler mahallelerinde haftada bir kaç kez, Kemalpaşa mahallesinde genellikle her gün bu parka gitme şeklindedir.

DENEKLERİN MAHALLELERE GÖRE EVİNE EN YAKIN PARKI KULLANMAMA NEDENLERİ (X12 by X53 to X 69)

Evine en yakın parkı kullanmayanların nedenlerini önceliğine göre sıralayışında değişkeni 1.

neden olarak gösteren deneklerin mahalleler bazında, çokluk sırasıyla;

X53 by X12 $P = 0.0001$ $X^2 = 453.35$ $S.D = 24$ $P < 0.05$ olduğundan,

1. nedeni park yok olan çoğunlukla Barbaros (% 33.2), İsmetpaşa (% 20.5),

X54 by X12 $P = 0.0001$ $X^2 = 78.82$ $S.D = 18$ $P < 0.05$ olduğundan,

1.nedeni Düzenlemeler kötü olan çoğunlukla Cevatpaşa (%49.1), İsmetpaşa (%26.2),

X55 by X12 $P = 0.0016$ $X^2 = 40.85$ $S.D = 24$ $P < 0.05$ olduğundan,

1. nedeni Park kapalı olan çoğunlukla Barbaros (% 34.5), İsmetpaşa (% 27), Cevatpaşa (%25)

X56 by X12 $P = 0.0139$ $X^2 = 25.20$ $S.D = 12$ $P < 0.05$ olduğundan,

1. nedeni Parka ihtiyacım yok olan çoğunlukla Cevatpaşa (% 41.4), Barbaros (% 22.2),

X57 by X12 $P = 0.0001$ $X^2 = 156.61$ $S.D = 24$ $P < 0.05$ olduğundan,

1. nedeni Ekonomik olanaksızlıklar olan çoğunlukla Cevatpaşa ve Namık Kemal (% 30.8), Fevzipaşa (% 23.1),

X58 by X12 $P = 0.0001$ $X^2 = 91.46$ $S.D = 18$ $P < 0.05$ olduğundan,

1. nedeni Çok uzak olan çoğunlukla Cevatpaşa (% 36.7), Barbaros (% 30.6),

X59 by X12 $P = 0.0001$ $X^2 = 116.93$ $S.D = 18$ $P < 0.05$ olduğundan,

1. nedeni Zamanım yok olan çoğunlukla Cevatpaşa (% 51.6), Barbaros (% 22.0),

*X60 by X12 $P = 0.1256$ $X^2 = 9.97$ $S.D = 24$ $P > 0.05$ olduğundan,

1. nedeni İlgi çekici değil olan çoğunlukla Cevatpaşa (% 50.0), İsmetpaşa (% 21.4),

*X61 by X12 $P = 0.8972$ $X^2 = 2.231$ $S.D = 6$ $P > 0.05$ olduğundan,

1. nedeni Yeşil yok olan çoğunlukla Cevatpaşa (% 66.7), İsmetpaşa (% 33.3),

X62 by X12 $P = 0.5419$ $X^2 = 5.01$ $S.D = 6$ $P < 0.05$ olduğundan,

1. nedeni Oturma, dinlenme yeri yok olan çoğunlukla Cevatpaşa (% 100),

X64 by X12 $P = 0.0018$ $X^2 = 20.99$ $S.D = 6$ $P < 0.05$ olduğundan,

1. nedeni Zamanım yok olan çoğunlukla Cevatpaşa (% 78.6), Barbaros,

X65 by X12 $P = 0.8004$ $X^2 = 3.06$ S.D =6 $P < 0.05$ olduğundan,

1. nedeni Güvensiz olan çoğunlukla Cevatpaşa (% 75.0), Barbaros (% 25.0),

X66 by X12 $P = 0.5252$ $X^2 = 5.14$ S.D =6 $P < 0.05$ olduğundan,

1. nedeni Sağlık ve yaşlılık nedeni olan çoğunlukla İsmetpaşa (% 38.5), Cevatpaşa (% 30.8),

*X67 by X12 $P = 0.9434$ $X^2 = 1.67$ S.D =6 $P > 0.05$ olduğundan,

1. nedeni Parkın önceden mezarlık alanı olması olan çoğunlukla Cevatpaşa(%100),

X68 by X12 $P = 0.0113$ $X^2 = 16.504$ S.D =6 $P < 0.05$ olduğundan,

1. nedeni Yeni taşınması olan çoğunlukla Esenler (% 50), Cevatpaşa (% 25), Kemalpaşa (% 25)

X69 by X12 $P = 0.0007$ $X^2 = 23.17$ S.D =6 $P < 0.05$ olduğundan,

1.nedeni Park alışkanlığı olmayışı olan çoğunlukla Esenler (% 44.4), Barbaros (% 38),

X12 by X53 to X69 $P = 0.0001$ $P < 0.05$ olduğundan,

Evine en yakın parkı kullanmayan deneklerin nedenlerini önceliğine göre sıralayışında değişkenin neden olarak gösterilme oranının çokluğuna göre;

(X 54) 1 .Düzenlemeler kötü (% 17.5)

(X 66) 9. Sağlık nedeni ile (% 0.6)

(X 59) 2. Zamanım yok (% 17.1)

(X 60) 10. İlgi çekici değil (% 0.6)

(X 56) 3. Parka ihtiyacım yok (% 12.2)

(X 69) 11. Park alışkanlığım yok (% 0.4)

(X 58) 4. Çok uzak (% 7.6)

(X 68) 12. Yeni taşındığım için (% 0.2)

(X 55) 5 .Park kapalı (% 6.2)

(X 65) 13. Güvensiz (% 0.2)

(X 53) 6. Park yok (% 31)

(X 61) 14. Yeşil yok (% 0.1)

(X 57) 7. Ekonomik olanaksızlıklar (% 2.3)

(X 62) 15. Oturma yeri yok (% 0.1)

(X 64) 8. Bakımsız (% 1.2)

(X 67) 16. Mezarlık alanı olduğundan (% 0.0)

DENEKLERİN MAHALLELERE GÖRE ŞEHİRDEKİ PARK VE YEŞİL MEKANLARI KULLANMA DURUMU VE BİÇİMİ (X12 by X70 to X 71)

X70 by X12 $P = 0.0001$ $X^2 = 109.56$ S.D =12 $P < 0.05$ olduğundan,

Deneklerin % 32.0'si şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanmakta, % 66.4'ü kullanmamaktadır ve kullananların çoğunluğu Cevatpaşa (% 31.3'ü), Barbaros (% 25.8'i), İsmetpaşa (% 20.4'ü) mahallelerinde ikamet edenlerdir.

X71 by X12 $P = 0.0001$ $X^2 = 125.96$ S.D =30 $P < 0.05$ olduğundan,

Deneklerin şehirdeki park ve yeşil mekanları kullananlarının % 26.6'sı haftada birkaç kez, % 20.1'i ayda bir kaç kez bu alanları kullanmaktadır.

DENEKLERİN MAHALLELERE GÖRE ŞEHİRDEKİ PARK VE YEŞİL MEKANLARI KULLANMA DURUMU VE BİÇİMİ (X12 by X72 to X 97)

X12 by X72 to X97

P = 0.0001

P < 0.05 olduğundan,

Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanan deneklerin buraları kullanma önceliğine göre sıralayışında değişkenin tercih edilme oranın çokluğuna göre sıralanışı :

(X 72) 1. Kordon Düzenlemesi (% 57.9)	(X 86) 11. Hastane Bahçesi (% 2.7)
(X 74) 3. Donanma Çay Bahçesi (% 34.9)	(X 87) 12. Hamidiye Tabyası Halı Saha Parkı (% 2.7)
(X 75) 4. Çimenlik Kalesi Parkı (% 25.3)	(X 88) 13. Atatürk Heykel Düzenlemesi (% 2.5)
(X 85) 5. Lodos Parkı (% 23.6)	(X 89) 14. Yeni Kordon (% 1.4)
(X 73) 2. Halk Bahçesi (% 11.0)	(X 81) 15. Şehitlik Ağaçlandırması (% 1.0)
(X 83) 6. 500. Yıl Parkı (% 10.1)	(X 90) 19. Çevre Gönüllüleri Ağaçlandırması (% 0.6)
(X 76) 7. Morabbin Parkı (% 5.2)	(X 91) 20. Eğitim Fakültesi Bahçesi (% 0.5)
(X 79) 8. Üçgen Park (% 4.6)	(X 94) 21. Belediye Sosyal Tesisleri (% 0.2)
(X 84) 9. 60. Yıl Parkı (% 3.8)	(X 95) 22. Rotary Park (% 0.2)
(X 97) 10. Uğur Mumcu Parkı (% 3.6)	(X 96) 23. Askeri Orduevi Bahçesi (% 0.2)
(X 80) 16. DSİ Sarıçay Kenarı Yeşil Alan (% 0.7)	(X 97) 24. Öğretmenevi Bahçesi (% 0.2)
(X 82) 17. Arıtma Tesisi Ağaçlandırması (% 0.7)	(X 92) 25. Şekerpınar Ağaçlandırması (% 0.1)
(X 78) 18. Halı Saha Parkı (% 0.4)	

Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanan deneklerin buraları kullanma önceliğine göre sıralayışında değişkenin 1.tercih olarak gösterilme oranın çokluğuna göre sıralanışı :

(X 72) 1. Kordon Düzenlemesi (% 44.4)	(X 97) 13. Uğur Mumcu Parkı (% 0.5)
(X 74) 2. Donanma Çay Bahçesi (% 7.2)	(X 76) 14. Morabbin Parkı (% 0.4)
(X 85) 3. Lodos Parkı (% 4.7)	(X 84) 15. 60. Yıl Parkı (% 0.3)
(X 75) 4. Çimenlik Kalesi Parkı (% 3.5)	(X 87) 16. Hamidiye Tabyası Halı Saha Parkı (% 0.3)
(X 73) 5. Halk Bahçesi (% 1.7)	(X 89) 17. Yeni Kordon (% 0.3)
(X 83) 6. 500. Yıl Parkı (% 1.6)	(X 88) 18. Atatürk Heykel Düzenlemesi (% 0.2)
(X 81) 7. Şehitlik Ağaçlandırması (%1.0)	(X 94) 19. Belediye Sosyal Tesisleri (% 0.2)
(X 79) 8. Üçgen Park (% 0.7)	(X 95) 20. Rotary Park (% 0.2)
(X 90) 9. Çevre Gönüllüleri Ağaçlandırması (% 0.6)	(X 96) 21. Askeri Orduevi Bahçesi (% 0.2)
(X 97) 10. Öğretmenevi Bahçesi (% 0.6)	(X 80) 22. DSİ ve Sarıçay Kenarı Yeşil Alan (% 0.2)
(X 78) 11. Halı Saha Parkı (% 0.6)	(X 82) 23. Arıtma Tesisi Ağaçlandırması (% 0.1)
(X 91) 12. Eğitim Fakültesi Bahçesi (% 0.5)	(X 92) 24. Şekerpınar Ağaçlandırması (% 0.1)

DENEKLERİN MAHALLELERE GÖRE ŞEHİRDEKİ PARK VE YEŞİL MEKANLARI KULLANMAMA NEDENLERİ (X12 by X 98 to X 112)

Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanmayan deneklerin nedenlerini önceliğine göre sıralayışında değişkeni 1. neden olarak gösterenler mahalleler bazında,

X98 by X12 P = 0.0001 X² = 139.59 S.D =18 P < 0.05 olduğundan,

1. nedeni park yok olan çoğunlukla Barbaros (% 43.5), İsmetpaşa (%19.5), Cevatpaşa (%15.9),

- X99 by X12 $P = 0.0001$ $X^2 = 101.335$ $S.D = 24$ $P < 0.05$ olduğundan,
 1. nedeni düzenlemeler kötü olan çoğunlukla İsmetpaşa (% 30), Cevatpaşa (% 28), Barbaros (% 27)
- X100 by X12 $P = 0.0001$ $X^2 = 61.34$ $S.D = 24$ $P < 0.05$ olduğundan,
 1. nedeni Park kapalı olan çoğunlukla Barbaros (% 28), İsmetpaşa (% 25), Cevatpaşa (% 21)
- *X101 by X12 $P = 0.18$ $X^2 = 23.19$ $S.D = 18$ $P < 0.05$ olduğundan,
 1. nedeni Parka ihtiyacım yok olan çoğunlukla Cevatpaşa (%51.4), Barbaros (% 22.9),
- X102 by X12 $P = 0.0001$ $X^2 = 302.27$ $S.D = 18$ $P < 0.05$ olduğundan,
 1. nedeni Ekonomik olanaksızlık olan çoğunlukla Namık Kemal (% 24.5), Fevzipaşa (% 22.6)
- X103 by X12 $P = 0.0001$ $X^2 = 253.49$ $S.D = 24$ $P < 0.05$ olduğundan,
 1. nedeni Çok uzak olan çoğunlukla Barbaros (% 41.5), Fevzipaşa (% 20.3),
- X104 by X12 $P = 0.0001$ $X^2 = 97.19$ $S.D = 30$ $P < 0.05$ olduğundan,
 1. nedeni Zamanım yok olan çoğunlukla Cevatpaşa (% 43.9), Barbaros (% 24.0),
- *X105 by X12 $P = 0.5$ $X^2 = 5.34$ $S.D = 6$ $P < 0.05$ olduğundan,
 1. nedeni İyi düzenlenmemiş olan çoğunlukla Barbaros (% 50), Cevatpaşa (% 40), İsmetpaşa (% 10)
- X106 by X12 $P = 0.1668$ $X^2 = 9.12$ $S.D = 6$ $P < 0.05$ olduğundan,
 1. nedeni Yeni taşınması olan çoğunlukla Cevatpaşa, Kemalpaşa, Esenler (% 33.3),
- *X107 by X12 $P = 0.5419$ $X^2 = 5.01$ $S.D = 6$ $P < 0.05$ olduğundan,
 1. nedeni Sağlık ve yaşlılık nedeni olan çoğunlukla Cevatpaşa,
- X109 by X12 $P = 0.0010$ $X^2 = 33.00$ $S.D = 12$ $P < 0.05$ olduğundan,
 1. nedeni gitmek için imkanının olmaması olan çoğunlukla Cevatpaşa (% 40), İsmetpaşa, Barbaros ve Esenler (% 20),
- *X110 by X12 $P = 0.5419$ $X^2 = 5.01$ $S.D = 6$ $P > 0.05$ olduğundan,
 1. nedeni Park alışkanlığının olmayışı olan çoğunlukla Cevatpaşa
- X111 by X12 $P = 0.0539$ $X^2 = 12.38$ $S.D = 6$ $P < 0.05$ olduğundan,
 1. nedeni Kalabalık olduğu için olan çoğunlukla Cevatpaşa, Esenler, Barbaros (%30),
- X112 by X12 $P = 0.0622$ $X^2 = 11.99$ $S.D = 6$ $P < 0.05$ olduğundan,
 1. nedeni olan çoğunlukla İsmetpaşa (% 60), Barbaros, Namık Kemal (% 20),
- Deneklerin şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanılmamasında değişkenin
1. neden olarak gösterilme oranının çokluğuna göre sıralanışında ,
 1. (X 104) Çok uzak (% 17),
 2. (X 99) Düzenlemeleri beğenmiyorum (% 15),

3. (X 103) Parkların kapalı ve kullanılamaz durumda olması (% 13.3),
4. (X 98) Park yok (% 12.3),
5. (X 101) Parka ihtiyaç duyulmaması ve şehirde park yapımı için yer olmayışı (% 8.2),
6. (X 100) Park ve yeşil alanların kötü düzenlenmiş olması (% 5.7),
7. (X 102) Ekonomik olanaksızlıklar (% 5.3)
8. (X 105) Zamanım yok (% 0.4),
9. (X 111) Parka gitme alışkanlığım yok (% 0.4),
10. (X 112) Kalabalık olduğu için, yalnız başıma gidemediğim için (% 0.2),
11. (X 106) İyi düzenlenmemiş olması (% 0.1),
12. (X 107) Yeni taşındığım için (% 0.1),
13. (X 109) Sağlık nedeni, yaşlılık nedeniyle (% 0.1),
14. (X 110) Gitmek için olanağının olmaması (% 0.0),

DENEKLERİN MAHALLELERE GÖRE ŞEHİR YAKIN ÇEVRESİNDEKİ PARK VE YEŞİL MEKANLARI KULLANMA DURUMU VE BİÇİMİ (X12 by X113 to X114)

X113 by X12 P = 0.0001 $X^2 = 34.62$ S.D =6 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerin % 65.5'i şehir yakın çevresindeki park, piknik ve yeşil mekanları kullanmakta, % 34.5'i kullanmamaktadır. Kullanmayanların çoğunluğu % 40.4'ü Cevatpaşa, % 21.0'ı Barbaros, % 17.0'ı İsmetpaşa mahallelerine ikamet etmektedir.

X114 by X12 P = 0.0001 $X^2 = 122.396$ S.D =24 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerden şehir yakın çevresindeki park, piknik ve yeşil mekanlarını kullananların % 33.40'ı ayda bir kaç kez ve % 21.4'ü genellikle her haftasonu buraları kullanmaktadır. Buraları yılda bir kaç kez kullananların çoğunluğu Barbaros (% 20.5), Kemalpaşa (% 13), Cevatpaşa (% 13); bir kaç ayda bir kez kullananların çoğunluğu Namık Kemal (% 26), Kemalpaşa (% 23); ayda bir kaç kez kullananların çoğunluğu Namık Kemal (% 48), Esenler (% 40); haftada bir kaç kez kullananların çoğunluğu Esenler (% 30.5), İsmetpaşa (% 29); genellikle her haftasonu kullananların çoğunluğu Fevzipaşa (% 40), Barbaros (% 22) mahallelerindedir.

X12 by X115 to X140 P = 0.0001 S.D= 24 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerden şehir yakın çevresindeki park, piknik ve yeşil mekanları kullananların buraları (değişkenin) tercih etme oranı çokluğuna göre sıralanışı :

1. (X 117) Güzelyalı kıyı şeridi (% 35.3)	14. (X 128) Umurbey (% 3.6)
2. (X 126) Gençlik Kampı (% 20.0)	15. (X 123) Atıkhisar Barajı (% 3.2)
3. (X 127) Dardanos (% 18.9)	16. (X 133) Kilitbahir-Damla Plajı (%1.4)
4. (X 119) Kabatepe (% 18.3)	17. (X130) Ezine (% 1.3)
5. (X 115) İntepe-Seyir tepesi (% 16.2)	18. (X 135) Assos (% 0.9)
6. (X 116) İntepe Orman alanı (% 15.9)	19. (X 131) Lapseki (% 0.8)
7. (X 120) Kilitbahir Milli Parkı (% 14.5)	20. (X 137) Geyikli (% 0.4)

8. (X 124) Yakın çevre köyleri (% 10.0)	21. (X 134) Zargana (% 0.3)
9. (X 118) Bonet (% 8.5)	22. (X 132) Askeri (% 0.2)
10. (X 125) Kepez (% 7.7)	23. (X 138) Çan yolu (% 0.2)
11. (X 129) Bayramiç Ayazma (% 7.5)	24. (X 139) Şehitlikler (% 0.2)
12. (X 121) Eceabat (% 7.2)	25. (X 140) Nara Burnu (% 0.1)
13. (X 122) Karanlık Liman (% 6.8)	

MAHALLELERE GÖRE DENEKLER TARAFINDAN KULLANILAN ŞEHİR YAKIN ÇEVRESİNDEKİ PARK VE YEŞİL MEKANLAR (X12 by X115 to X 140)

Şehir yakın çevresindeki piknik ve yeşil mekanları kullananlarının buraları kullanma önceliğine göre sıralayışında 1. tercih olarak değişkenin seçilme oranı çokluğuna göre sıralanışında :

1. (X 117) Güzelyalı Kıyı Şeridi (% 19.1)	14. (X 131) Lapseki (% 0.8)
2. (X 115) İntepe-Seyir Tepesi (% 9.2)	15. (X 123) Atıkhisar Barajı (% 0.7)
3. (X 116) İntepe Orman Alanı (% 7.1)	16. (X 128) Umurbey (% 0.6)
4. (X 126) Gençlik Kampı (% 6.8)	17. (X121) Eceabat (% 0.6)
5. (X 119) Kabatepe (% 4.5)	18. (X 129) Bayramiç Ayazma (% 0.5)
6. (X 118) Bonet (% 3.8)	19. (X122) Karanlık Liman (% 0.5)
7. (X 124) Yakın Çevre Köyleri (% 2.9)	20. (X 137) Geyikli (% 0.4)
8. (X 127) Dardanos (%2.7)	21. (X134) Zargana (% 0.3)
9. (X 120) Kilitbahir Milli Parkı (% 2.5)	22. (X 132) Askeri (% 0.2)
10. (X 125) Kepez (% 1.6)	23. (X 138) Çan Yolu (% 0.2)
11. (X 133) Kilitbahir-Damla (% 1.4)	24. (X 139) Şehitlikler (% 0.2)
12. (X 130) Ezine (% 1.3)	25. (X 140) Nara Burnu (% 0.1)
13. (X 135) Assos (% 0.9)	

DENEKLERİN MAHALLELERE GÖRE ŞEHİR YAKIN ÇEVRESİNDEKİ PARK VE YEŞİL MEKANLARINA ULAŞIM BİÇİMİ

X141 by X12 $P = 0.0001$ $X^2 = 210.12$ S.D =36 $P < 0.05$ olduğundan,

Şehir yakın çevresi park, piknik ve yeşil mekanlarına kullanıcılar % 1.3'ü yaya olarak, % 48.2'si özel araç ile, % 8.4'ü toplu taşıma araçları ile, % 2.7'si araba vapuru ve motor ile, % 0.9'u motosiklet ile % 0.3 'ü diğer şekillerde ulaşmaktadır.

DENEKLERİN MAHALLELERE GÖRE ŞEHİR YAKIN ÇEVRESİNDEKİ PARK VE YEŞİL MEKANLARDA BULUNMASINI İSTEDİĞİ KULLANIMLAR (X12 by X142 to X 153)

X12 by X142 to X153 $P = 0.0001$ $P < 0.05$ olduğundan,

Deneklerden şehir yakın çevresi park, piknik ve yeşil mekanlarda bulunmasını istediği değişkenlerin, kullanımların tercih edilme oranının ve çokluğuna göre;

1. (X 145) WC, Çeşme (% 53.1)	7. (X 146) Spor Alanı (% 20.5)
2. (X 142) Piknik yeri (% 42.7)	8. (X 149) Duş, Barbekü, Çöp toplama yeri,
3. (X 147) Çocuk Bahçesi (% 30.8)	Oturma Yeri, (% 3.2)
4. (X 144) Büfe (% 27.5)	9. (X 152) Dinlenme yeri (% 1.6)

5. (X 148) Otopark (% 23.4)	10. (X150) Eğlence yeri, Disco, Çay Bahçesi (% 1.2)
6. (X 143) Kamp yeri (% 20.3)	11. (X 153) Herşey tamam (% 0.6)

Deneklerden şehir yakın çevresi park, piknik ve yeşil mekanlarda bulunmasını istediği değişkenlerin 1. olarak tercih edilme oranının çokluğuna göre sıralanışı :

1. (X 145) WC, Çeşme (% 23.7)	7. (X 148) Otopark (% 1.9)
2. (X 142) Piknik yeri (% 20.8)	8. (X 150) Eğlence yeri, Disco, Çay Bahçesi (% 1.2)
3. (X 146) Spor Alanı (% 5.2)	9. (X 152) Dinlenme yeri (% 0.6)
4. (X 147) Çocuk Bahçesi (% 4.2)	10. (X 153) Herşey tamam (% 0.6)
5. (X 143) Kamp yeri (% 4.1)	11. (X 149) Duş, Barbekü, Çöp toplama yeri,
6. (X 144) Büfe (% 3.6)	Oturma Yeri, (% 0.7)

MAHALLELERE GÖRE DENEKLERİN DİNLENME AMAÇLI GİTTİĞİ VEYA GİDECEĞİ YERLERDE MEKANLARDA BULUNMASINI İSTEDİĞİ KULLANIMLAR VEYA ÖZELLİKLER

(X12 by X154 to X172)

X12 by X154 to X170

P = 0.0001

P < 0.05 olduğundan,

Dinlenme amaçlı gidilen açık ve yeşil mekanlarda deneklerin bulunması istediği değişkenlerin tercih edilme oranının çokluğuna göre sıralanışı :

1. (X 155) Yeşil Alan (% 62.9)	10. (X 163) Temizlik (% 3.8)
2. (X 157) Deniz (% 60.4)	11. (X 165) Yüzme havuzu (% 1.2)
3. (X 159) İçmesuyu (% 57.5)	12. (X 164) Sessizlik (% 1.0)
4. (X 154) Orman (% 57.1)	13. (X 166) Spor Alanı (% 0.6)
5. (X 162) Manzara (% 54.0)	14. (X 167) Dinlenme yeri (% 0.6)
6. (X 158) Akarsu (% 25.6)	15. (X 168) Şelale (% 0.3)
7. (X 161) Dağ, Tepe (% 16.8)	16. (X 169) Bilmiyorum (% 0.1)
8. (X 156) Çayırılık (% 15.2)	17. (X 170) Çay bahçesi (% 0.0)
9. (X 160) Kaplıca (% 13.4)	

Dinlenme amaçlı gidilen açık ve yeşil mekanlarda deneklerin bulunmasını istediklerini önceliğine göre sıralayışında değişkenin 1. olarak tercih edilme oranının çokluğuna göre sıralanışı :

1. (X 155) Yeşil Alan (% 26.1)	10. (X 161) Dağ, Tepe (% 0.8)
2. (X 154) Orman (% 32.2)	11. (X 160) Kaplıca (% 0.8)
3. (X 157) Deniz (% 17.8)	12. (X 166) Spor Alanı (% 0.6)
4. (X 159) İçmesuyu (% 9.2)	13. (X 167) Dinlenme yeri (% 0.6)
5. (X 158) Akarsu (% 2.3)	14. (X 165) Yüzme havuzu (% 0.3)
6. (X 162) Manzara (% 1.8)	15. (X 168) Şelale (% 0.3)
7. (X 156) Çayırılık (% 1.3)	16. (X 169) Bilmiyorum (% 0.1)
8. (X 163) Temizlik (% 1.2)	17. (X 170) Çay bahçesi (% 0.0)
9. (X 164) Sessizlik (% 1.0)	

DENEKLERİN MAHALLELERE GÖRE HALEN İKAMET ETTİKLERİ MAHALLERİNDE GEREKSİNİM DUYDUKLARI KULLANIMLAR (X12 by X173 to X197)

X12 by X173 to X197

P = 0.0001

P < 0.05 olduğundan,

Deneklerin ikamet ettikleri mahallede bulunmasını tercih ettikleri kullanımlardan değişkenin tercih edilme oranının çokluğuna göre sıralanışı :

1. (X 174) Çocuk Bahçesi (% 55.1)	13. (X 176) Semt parkı (% 9.3)
2. (X 173) Spor alanı (% 37)	14. (X 185) Kamp yeri (% 5.3)
3. (X 182) Otopark (% 27.7)	15. (X 189) Çöp kutusu (% 2.1)
4. (X 175) Mahalle parkı (% 26)	16. (X 188) Yaya yolu (% 1.8)
5. (X 179) Sarıçay kenarı yeşil alan (% 23.4)	17. (X 187) Kanalizasyon,altyapı (% 1.7)
6. (X 184) Yazlık sinema (% 22.9)	18. (X 190) Üst geçit (% 1.3)
7. (X 181) Bisiklet yolu (% 22.6)	19. (X 194) Çevre düzeni (% 1.6)
8. (X 178) Sahil yürüme yolu (% 21.4)	20. (X 195) Eğlence yeri (% 0.7)
9. (X 186) Piknik yeri (% 20.1)	21. (X 192) Bilmiyorum (% 0.3)
10. (X 183) Pazar yeri (% 15.6)	22. (X 196) Herşey tamam (% 0.5)
11. (X 177) Doğa parkı (% 15.2)	23. (X 197) Alışveriş yeri (% 0.2)
12. (X 180) Sahil parkı (% 13.3)	24. (X 191) Trafik lambası (% 0.0)

Deneklerin ikamet ettikleri mahallerinde bulunmasını tercih ettikleri kullanımları önceliğine göre sıralayışında değişkenin 1. tercih olarak seçilme oranı ve çokluğa göre sıralanışı :

1. (X 174) Çocuk Bahçesi (% 30.4)	13. (X 189) Çöp kutusu (% 2.1)
2. (X 184) Yazlık sinema (% 22.9)	14. (X 188) Yaya yolu (% 1.8)
3. (X 173) Spor alanı (% 22.6)	15. (X 187) Kanalizasyon,altyapı (% 1.7)
4. (X 181) Bisiklet yolu (% 22.6)	16. (X 194) Çevre düzeni (% 1.6)
5. (X 186) Piknik yeri (% 20.1)	17. (X 190) Üst geçit (% 1.3)
6. (X 175) Mahalle parkı (% 11)	18. (X 180) Sahil parkı (% 1.0)
7. (X 179) Sarıçay kenarı yeşil alan (% 6.1)	19. (X 185) Kamp yeri (% 0.5)
8. (X 182) Otopark (% 5.5)	20. (X 195) Eğlence yeri (% 0.7)
9. (X 178) Sahil yürüme yolu (% 3.2)	21. (X 192) Bilmiyorum (% 0.3)
10. (X 183) Pazar yeri (% 3.2)	22. (X 196) Herşey tamam (% 0.5)
11. (X 177) Doğa parkı (% 2.6)	23. (X 197) Alışveriş yeri (% 0.2)
12. (X 176) Semt parkı (% 2.3)	24. (X 191) Trafik lambası (% 0.0)

DENEKLERİN BİREYE YÖNELİK ÖZELLİKLERE GÖRE EVLERİNE EN YAKIN PARKI KULLANMA DURUMU (X51 by X1 to X11)

***X51 by X1**

P = 0.5762

X² = 0.312

S.D = 1

P < 0.05 olduğundan,

Deneklerin % 31.7'si evine en yakın parkı kullanmaktadır ve bunun % 53.8'i kadın, % 46.2'si erkek,

X51 by X2

P = 0.4211

X² = 1.72

S.D = 2

P < 0.05 olduğundan,

Deneklerden evine en yakın parkı kullananların % 63.6'sı evli, % 27.5'i bekar, % 8.9'u dul,

X51 by X3 P = 0.0001 X² =26.60 S.D =4 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerden evine en yakın parkı kullananların % 31.9'u hiç çocuk sahibi değildir, % 23.8'i 1, % 30.2'si 2, % 10'u 3, % 4.1'i 4 çocuk sahibidir.

X51 by X4 P = 0.0100 X² =13.26 S.D =4 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerden evine en yakın parkı kullananların % 39.7'si 30-44, % 39.1'i 18-29 yaş, % 13.7'si 45-59, % 6.5'i 60-74 yaş, % 1.0'i 75 yaş ve üzeri yaş grubundadır.

X51 by X5 P = 0.0100 X² =8.46 S.D =5 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerden evine en yakın parkı kullananların % 37.2'si 4, % 28.6'sı 3, % 10.9'u 2, % 4.5'i 1 hane halkına sahiptir.

***X51 by X6 P = 0.6631 X² =1.58 S.D =4 P > 0.05 olduğundan,**

Evine en yakın parkı kullanan deneklerin hane halkı içindeki emekli sayısına göre oranı % 64'ünde emekli yok, % 30.4'ünde 1, % 4.6'sında 2, % 1'inde 3 emekli vardır.

X51 by X7 P = 0.0001 X² =39.18 S.D =4 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerden evine en yakın parkı kullananların % 39.7'si lise ve dengi okul, % 31'i ilkokul veya ortaokul, % 25.4'ü yüksek okul veya fakülte mezunları, % 2.1'i okuma yazma bilen ancak bir okul bitirmeyen, % 1.8'i okuryazar olmayanlar oluşturmaktadır.

X51 by X8 P = 0.0001 X² =34.35 S.D =6 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerden evine en yakın parkı kullananların % 40.7'si mesleği olmayan, % 25.1'i memur, % 22'si serbest meslek sahibidir.

X51 by X9 P = 0.0001 X² =3.83 S.D =1 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerden evine en yakın parkı kullananların % 66.4'ü özel aracı olmayan, % 33.6'sı özel aracı olanlar oluşturmaktadır.

X51 by X10 P = 0.0183 X² =8.00 S.D =2 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerden evine en yakın parkı kullananların % 40.9'unun ikamet ettiği konut kendine ait, % 35.3'ü konutta kiracı, % 23.8'inin konut ailesine aittir.

X51 by X11 P = 0.0001 X² =31.38 S.D =3 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerden evine en yakın parkı kullananların % 59.9'unu apartmanda oturanlar, % 22.2'sini müstakil evde oturanlar, % 17'sini 2-3 katlı bahçeli evde oturanlardır.

DENEKLERİN ÇALIŞMA DURUMU VE BOŞ ZAMANINA GÖRE EVLERİNE EN YAKIN PARKI KULLANMA DURUMU (X51 by X13 to X21)

X51 by X13 P = 0.0677 X² =5.38 S.D =2 P < 0.05 olduğundan,

Deneklerden evine en yakın parkı kullanan deneklerden halen ikamet ettikleri mahallede % 55.4'ü 5 yıldan fazla, % 33.2'si birkaç yıldır ikamet edenler, % 11.4'ü ise yeni taşınanlardır.

X51 by X14 $P = 0.1691$ $X^2 = 1.89$ $S.D = 1$ $P < 0.05$ olduğundan,

Deneklerden evine en yakın parkı kullananların % 55'i herhangi bir işte çalışanlardır.

X51 by X15 $P = 0.3171$ $X^2 = 1.00$ $S.D = 1$ $P < 0.05$ olduğundan,

Deneklerden evine en yakın parkı kullananların % 52'si hafta içi bir işte çalışanlar, % 48'i hafta içi bir işte çalışmayanlardır.

X51 by X16 $P = 0.0001$ $X^2 = 31.68$ $S.D = 5$ $P < 0.05$ olduğundan,

Deneklerden evine en yakın parkı kullananların hafta içi bir işte çalışma süresine göre % 32.8'i 8 saat süren, % 11.1'i 10 saat süren işlerde çalışanlardır.

X51 by X17 $P = 0.001$ $X^2 = 9.88$ $S.D = 1$ $P < 0.05$ olduğundan,

Deneklerden evine en yakın parkı kullananların % 76.4'ü cumartesi günü bir işte çalışanlar, % 23.6'sı cumartesi günü bir işte çalışmayanlardır.

X51 by X18 $P = 0.0001$ $X^2 = 27.62$ $S.D = 5$ $P < 0.05$ olduğundan,

Deneklerden evine en yakın parkı kullananların cumartesi günü bir işte çalışanların çalışma süresine göre % 10.6'sı 8 saat, % 7.3'ü 10 saat süren işlerde çalışanlardır.

X51 by X19 $P = 0.0001$ $X^2 = 26.89$ $S.D = 1$ $P < 0.05$ olduğundan,

Deneklerden evine en yakın parkı kullananların % 95.2'si pazar günü bir işte çalışmayanlar, % 4.8'i pazar günü bir işte çalışanlardır.

X51 by X20 $P = 0.0001$ $X^2 = 33.31$ $S.D = 5$ $P < 0.05$ olduğundan,

Deneklerden evine en yakın parkı kullananların çoğunluğu pazar günü 4 saat süren işlerde çalışanlardır.

X51 by X21 $P = 0.0001$ $X^2 = 29.61$ $S.D = 4$ $P < 0.05$ olduğundan,

Deneklerden evine en yakın parkı kullananların % 26'sinin hafta içi boş zamanı olmayanlar, % 23.2'si 8 saatten fazla boş zamanı olanlardır.

DENEKLERİN BİREYE YÖNELİK ÖZELLİKLERİNE GÖRE ŞEHİRDEKİ PARK VE YEŞİL ALANLARI KULLANMA DURUMU (X 70 by X1 to X11)

X70 by X1 $P = 0.0369$ $X^2 = 6.59$ $S.D = 2$ $P < 0.05$ olduğundan,

Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanan deneklerin % 43.3'ü erkek, % 56.7'si kadındır.

X70 by X2 $P = 0.0027$ $X^2 = 16.26$ $S.D = 4$ $P < 0.05$ olduğundan,

Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanan deneklerin % 64.3'ü evli, % 29.2'si bekar, % 6.5'i duldur.

X70 by X3 $P = 0.0001$ $X^2 = 45.21$ $S.D = 8$ $P < 0.05$ olduğundan,

Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanan deneklerin % 34.37'si çocuğu yoktur, % 20.1'inin 1 çocuğu olan, % 30.3'ünün 2, % 10.9'unun 3 çocuğu vardır.

X70 by X4 $P = 0.0001$ $X^2 = 44.23$ $S.D = 8$ $P < 0.05$ olduğundan,

Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanan deneklerin % 40.1'i 18-29 yaş, % 40.7'si 30-44 yaş, % 14.2'si 45-59 yaş, % 4.4'ü 60-74 yaş, % 0.5'i 75 yaş ve üzeri yaş grubundadır.

X70 by X5 $P = 0.0398$ $X^2 = 19.11$ $S.D = 10$ $P < 0.05$ olduğundan,

Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanan deneklerin hane halkı sayısına göre % 27.8'i 3, % 37.0'si 4, % 15.9'u 5, % 12'si 2 hane halkı sayısına sahiptir.

***X70 by X6** $P = 0.9042$ $X^2 = 2.16$ $S.D = 6$ $P > 0.05$ olduğundan,

Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanan deneklerin % 66.2'sinin hane halkı içinde emekli yoktur, % 33.9'unun hane halkı içinde emekli vardır.

X70 by X7 $P = 0.0001$ $X^2 = 87.20$ $S.D = 8$ $P < 0.05$ olduğundan,

Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanan deneklerin % 38.2'si lise ve dengi okul, % 34.8'i ilkokul ve ortaokul, % 23.1'i yüksekokul mezunudur.

X70 by X8 $P = 0.0001$ $X^2 = 39.25$ $S.D = 12$ $P < 0.05$ olduğundan,

Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanan deneklerin % 42'si mesleği olmayanlar, % 23.8'i serbest meslek sahipleri, % 20.9'u memurdur.

X70 by X9 $P = 0.0744$ $X^2 = 5.19$ $S.D = 2$ $P < 0.05$ olduğundan,

Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanan deneklerin % 67.9'u özel araca sahip olmayanlar, % 32.1'i özel araca sahip olanlardır.

***X70 by X10** $P = 0.1637$ $X^2 = 6.51$ $S.D = 4$ $P < 0.05$ olduğundan,

Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanan deneklerin ikamet ettiği eve sahiplilik durumuna göre % 43.4'ünün ikamet ettiği ev kendisinin, % 23.4'ünün ailesinin, % 33.3'si ise kiracıdır.

X70 by X11 $P = 0.0001$ $X^2 = 45.81$ $S.D = 6$ $P < 0.05$ olduğundan,

Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanan deneklerin ikamet ettiği konutun tipine göre % 56.2'si apartman, % 23.5'i müstakil, % 19.4'ü 2-3 katlı bahçeli ev % 0.8'i bundan başka şekillerde ikamet etmektedir.

DENEKLERİN ÇALIŞMA VE BOŞ ZAMAN DURUMUNA GÖRE ŞEHİRDEKİ PARK VE YEŞİL MEKANLARI KULLANMA DURUMU (X 70 by X13 to X26)

X70 by X13 $P = 0.0001$ $X^2 = 29.18$ $S.D = 4$ $P < 0.05$ olduğundan,

Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanan deneklerin mahallerindeki ikamet sürelerine göre % 55'i 5 yıldan fazla, % 33.9'u birkaç yıldır, % 11.1'i yeni taşınmıştır.

***X70 by X14** $P = 0.1462$ $X^2 = 3.84$ $S.D = 2$ $P > 0.05$ olduğundan,

Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanan deneklerin % 54'ü herhangi bir işte çalışan, % 46'sı herhangi bir işte çalışmayanlardır.

***X70 by X15 P = 0.2313 X² =2.92 S.D =2 P >0.05 olduğundan,**

Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanan deneklerin % 51.5'i hafta içi bir işte çalışanlar, % 48.5'i hafta içi bir işte çalışmayanlardır.

X70 by X16 P = 0.4287 X² =10.134 S.D =10 P < 0.05 olduğundan,

Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullananların hafta içi bir işte çalışanlarının % 28.3'ü 8 saat süren işlerde çalışanlar, % 11.3'ü 10 saat süren işlerde çalışanlardır.

X70 by X17 P = 0.2915 X² =2.46 S.D =2 P < 0.05 olduğundan,

Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanan deneklerin % 27'si cumartesi günü bir işte çalışanlar, % 73'ü cumartesi günü bir işte çalışmayanlardır.

***X70 by X18 P = 0.4083 X² =10.37 S.D =10 P > 0.05 olduğundan,**

Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanan deneklerin cumartesi günü bir işte çalışanlarının % 9.3'ü 8 saat süren işlerde çalışanlar, % 8.8'i 10 saat süren işlerde çalışanlardır.

X70 by X19 P = 0.0001 X² =35.06 S.D =2 P < 0.05 olduğundan,

Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanan deneklerin % 7'si pazar günü bir işte çalışanlar, % 93'ü pazar günü bir işte çalışmayanlardır.

X70 by X21 P = 0.0030 X² =23.26 S.D =8 P < 0.05 olduğundan,

Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanan deneklerin çoğunluğu hafta içi 3-4 saat boş zamanı olanlardır.

***X70 by X22 P = 0.2093 X² =15.61 S.D =12 P > 0.05 olduğundan,**

Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanan deneklerin hafta içi % 36.8'i akşam, % 29.3'ü öğleden sonra, % 20.5'i tüm gün boş zamanı olanlardır.

X70 by X23 P = 0.0040 X² =25.80 S.D =10 P < 0.05 olduğundan,

Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanan deneklerin cumartesi günü % 21.4'ü 9 saatten fazla, % 20.4'ü 3-4 saat, % 18.1'i 5-6 saat boş zamanı olanlar, % 19.1'i hiç boş zamanı olmayanlardır.

***X70 by X24 P = 0.6996 X² =9.039 S.D =12 P > 0.05 olduğundan,**

Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanan deneklerin cumartesi günü % 32.5'i öğleden sonra, % 28.6'sı tüm gün, % 21.6'sı akşamları boş zamana sahip olanlardır.

X70 by X25 P = 0.0001 X² =52.74 S.D =10 P < 0.05 olduğundan,

Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanan deneklerin pazar günü % 33.9'u 9 saatten fazla, % 21.7'si 5-6 saat, % 17.8'i 7-8 saat, % 14.5'i 3-4 saat boş zamanı olanlardır.

***X70 by X26 P = 0.1909 X² =16.00 S.D =4 P > 0.05 olduğundan,**

Şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanan deneklerin pazar günü % 39.4'ü tüm gün, % 32.1'i öğleden sonra, % 12.6'sı akşamları boş zamana sahip olanlardır.

DENEKLERİN BİREYE YÖNELİK ÖZELLİKLERİNE GÖRE ŞEHİR YAKIN ÇEVRESİNDEKİ PARK VE YEŞİL MEKANLARI KULLANMA DURUMU (X 113 by X1 to X11)

***X113 by X1** $P = 0.22$ $X^2 = 1.49$ $S.D = 1$ $P > 0.05$ olduğundan,

Deneklerin % 65.5'i şehir yakın çevresi park, piknik ve yeşil mekanları kullanmaktadır ve bunun % 46.1'i erkek, % 53.9'u kadındır.

X113 by X2 $P = 0.0001$ $X^2 = 71.26$ $S.D = 2$ $P < 0.05$ olduğundan,

Şehir yakın çevresi piknik ve yeşil mekanları kullananların % 30.2'si bekar, % 65.2'si evlidir.

X113 by X3 $P = 0.0001$ $X^2 = 76.42$ $S.D = 4$ $P < 0.05$ olduğundan,

Şehir yakın çevresi park, piknik ve yeşil mekanları kullananların % 36.5'i çocuğu olmayan, % 29.7'si 2, % 20.1'i 1, % 10.3'ü 3 çocuk sahibi olanlardır.

X113 by X4 $P = 0.0001$ $X^2 = 98.66$ $S.D = 4$ $P < 0.05$ olduğundan,

Şehir yakın çevresi park, piknik ve yeşil mekanları kullananların % 41.8'i 18-29 yaş, % 41.4'ü 30-44 yaş, % 13.1'i 45-59 yaş, % 3.5'i 60-74 yaş, % 0.3'ü 75 yaş ve üzeri yaş grubundadır.

X113 by X5 $P = 0.0001$ $X^2 = 40.48$ $S.D = 5$ $P < 0.05$ olduğundan,

Şehir yakın çevresi park, piknik ve yeşil mekanları kullananların hane halkı sayısına göre % 37.8'i 4, % 29.3'ü 3, % 14.6'sı 5 hane halkına sahiptir.

X113 by X6 $P = 0.0001$ $X^2 = 7.54$ $S.D = 3$ $P < 0.05$ olduğundan,

Şehir yakın çevresi park, piknik ve yeşil mekanları kullananların % 27.3'ünün hane halkı içinde 1 emekli, % 66.8'inin hane halkı içinde hiç emekli yoktur.

X113 by X7 $P = 0.0001$ $X^2 = 134.49$ $S.D = 4$ $P < 0.05$ olduğundan,

Şehir yakın çevresi park, piknik ve yeşil mekanları kullananların % 39.8'i lise veya dengi okul, % 31.4'ü ilkokul veya ortaokul, % 24.7'si yüksekokul veya fakülte mezunudur.

X113 by X8 $P = 0.0001$ $X^2 = 83.38$ $S.D = 6$ $P < 0.05$ olduğundan,

Şehir yakın çevresi park, piknik ve yeşil mekanları kullananların % 39.4'ünün mesleği yoktur, % 23.9'unun ise mesleği sebest meslek, % 23.1'inin mesleği memurluktur.

X113 by X9 $P = 0.0001$ $X^2 = 80.24$ $S.D = 1$ $P < 0.05$ olduğundan,

Şehir yakın çevresi park, piknik ve yeşil mekanları kullananların % 62.9'unun aracı yoktur, % 37.1'inin özel aracı vardır.

X113 by X10 $P = 0.0001$ $X^2 = 4.01$ $S.D = 2$ $P < 0.05$ olduğundan,

Şehir yakın çevresi park, piknik ve yeşil mekanları kullananların halen ikamet etmekte olduğu konuta sahiplilik durumuna göre % 44'ünün evi kendisinin, % 24.4'ünün evi ailesinin, % 31.7'si ise kiracıdır.

X113 by X11 P = 0.0001 X² =90.32 S.D =3 P<0.05 olduğundan,

Şehir yakın çevresi park, piknik ve yeşil mekanları kullananların halen ikamet ettiği konut tipine göre % 58.4'ü apartman, % 21.6'sı müstakil ev, % 19.2'si 2-3 katlı bahçeli evde ikamet etmektedir.

DENEKLERİN ÇALIŞMA VE BOŞ ZAMANLARINA GÖRE ŞEHİR YAKIN ÇEVRESİNDEKİ PARK VE YEŞİL MEKANLARI KULLANMA DURUMU (X 113 by X13 to X26)

X113 by X13 P = 0.0053 X² =10.47 S.D =2 P<0.05 olduğundan,

Şehir yakın çevresi park, piknik ve yeşil mekanları kullananların halen ikamet ettiği mahalleye göre % 11' yeni taşınmıştır, % 32.5'i ise 1.5 yıldır, % 56.5'i 5 yıldan fazla zamandır aynı mahallede ikamet etmektedir.

X113 by X14 P = 0.0003 X² =13.13 S.D =1 P<0.05 olduğundan,

Şehir yakın çevresi park, piknik ve yeşil mekanları kullananların 5 44.1'l bir işte çalışmayanlar, % 55.9'u bir işte çalışanlardır.

X113 by X15 P =0.0004 X² =12.57 S.D =1 P <0.05 olduğundan,

Şehir yakın çevresi park, piknik ve yeşil mekanları kullananların % 53.3'ü haftaiçi bir işte çalışanlar, % 46.7'si haftaiçi bir işte çalışmayanlardır.

X113 by X16 P = 0.0001 X² =28.52 S.D =5 P<0.05 olduğundan,

Şehir yakın çevresi park, piknik ve yeşil mekanları kullananlardan haftaiçi çalışanlarının % 30.5'i 8 saat, % 10.1'i 10 saat, % 2.9'u 12 saat süren işlerde çalışmaktadır.

X113 by X17 P = 0.0001 X² =16.41 S.D =1 P<0.05 olduğundan,

Şehir yakın çevresi park, piknik ve yeşil mekanları kullananların % 25.3'ü cumartesi günü bir işte çalışanlar, % 74.7'si Cumartesi günü bir işte çalışmayanlardır.

X113 by X18 P = 0.0010 X² =20.50 S.D =5 P<0.05 olduğundan,

Şehir yakın çevresi park, piknik ve yeşil mekanları kullananlardan cumartesi günü bir işte çalışanlarının % 8.7'si 8 saat, % 7.3'ü 10 saat, % 5.3'ü 12 saat süren işlerde çalışmaktadır.

X113 by X19 P = 0.0001 X² =21.70 S.D =1 P<0.05 olduğundan,

Şehir yakın çevresi park, piknik ve yeşil mekanları kullananların % 2.5'i pazar günü bir işte çalışanlar, % 92.5'i pazar günü bir işte çalışmayanlardır.

X113 by X20 P = 0.0002 X² =24.25 S.D =5 P<0.05 olduğundan,

Şehir yakın çevresi park, piknik ve yeşil mekanları kullananlardan pazar günü bir işte çalışanlarının % 2.2'si 12 saat, % 2'si 8 saat, % 1.6'sı 10 saat süren işlerde çalışmaktadır.

X113 by X21 P = 0.0316 X² =10.58 S.D =4 P<0.05 olduğundan,

Şehir yakın çevresi park, piknik ve yeşil mekanları kullananlardan haftaiçi boş zamanı olanların % 23.1'i 2-3 saat, %18'inin 1-2 saat boş zamanı vardır, % 9.4'ünün ise boş zamanı yoktur.

X113 by X22 P = 0.0013 X² =21.76 S.D =6 P<0.05 olduğundan,

Şehir yakın çevresi park, piknik ve yeşil mekanları kullananlardan haftaiçi boş zamanı olanların % 37.9'unun bu boş zamanı akşam, % 30.3'ünün öğledensonra, %18.6'sının tüm gündür.

X113 by X23 P =0.0091 X²=15.31 S.D=5 P<0.05 olduğundan,

Şehir yakın çevresi park, piknik ve yeşil mekanları kullananlardan cumartesi günü boş zamanı olanların % 21.5'i 9 saatten fazla, % 19.7'si 1-2 saat boş zamanı olanlardır.

X113 by X24 P = 0.042 X² =5.97 S.D =6 P < 0.05 olduğundan,

Şehir yakın çevresi park, piknik ve yeşil mekanları kullananlardan cumartesi günü boş zamanı olanların % 34.3'ünün bu boş zamanı öğledensonra, % 27.5'inin tüm gün, % 11.8'inin öğledensonra ve akşamdır.

X113 by X25 P = 0.0001 X² =34.97 S.D =5 P<0.05 olduğundan,

Şehir yakın çevresi park, piknik ve yeşil mekanları kullananlardan pazar günü boş zamanı olanların % 33.3'ü 9 saatten fazla, % 22.4'ü 5-6 saatten fazla boş zamanı olanlardır.

X113 by X26 P = 0.1289 X²=9.90 S.D =6 P<0.05 olduğundan,

Şehir yakın çevresi park, piknik ve yeşil mekanları kullananlardan pazar günü boş zamanı olanların % 37.3'ünün bu boş zamanı tüm gün, % 34.2'sinin öğledensonra, % 12.8'inin öğledensonra ve akşamdır.

Y 46 by X1 to X12 (Y46 = X 46)

Deneklerden boş zamanlarında arkadaşlar, akrabalar ve komşular ile toplantılar yapan veya aile içinde sohbet edenlerin :

% 77.1'i erkek, % 22.9'u kadın ; % 85.3'ü evli, % 8.8'i bekar, % 5.9'u dul,

% 40'ı 3 çocuklu, % 28.6'sı 2 çocuklu,

% 31.4'ü 30-44 yaş, % 25.7'si 45-59 yaş, % 31.4'ü 60-74 yaş grubunda,

hane halkı sayısı % 25.7'sinin 5, % 20'sinin 2, % 31.4'ünün 4,

% 68.8'inin ailesinde emekli yoktur, % 25.7'sinin 5, % 22'sinin 2, % 3 emekli 1,

% 58.8'i ilköğretim veya ortaokul, % 17.6'sı lise veya dengi okul mezunu,

% 29.4'ünün mesleği yoktur, % 29.4'ü serbest meslek sahibi, % 20'si işçi,

% 60'ı ikamet ettiği konuta sahip, % 25.7'si konutta kiracı, % 14.3'ünün konutu ailesinin,

ikamet ettiği konut % 45.7'sinin müstakil ev, % 34.3'ünün apartman, % 20'sinin 2-3 katlı

bahçeli evdir, % 28.6'sı Cevatpaşa, % 25.7'si Barbaros, % 25.7'si İsmetpaşa mahallelerinde ikamet etmektedir.

Y 30 by X1 to X12 (Y46 = X 30, X27, X 28, X 29)

Deneklerden boş zamanlarında kent içinde dolaşan, gezen, deniz kenarında yürüyen, araba ile gezinti yapanların :

% 40.7'si erkek, % 53.3'ü kadın ; % 60.1'i evli, % 33.2'si bekar, % 6.7'si dul,
% 38.8'inin çocuğu yoktur ve % 29'u 2 çocuklu, % 17.5'i 1, % 10.7'si 3 çocuklu,
% 43'ü 18-29 yaş, % 39.3'ü 30-44 yaş, % 13.2'si 45-59 yaş grubunda,
hane halkı sayısı % 11'inin 2, % 26.6'sının 3, % 37.4'ünün 4, % 16.6'sının 5,
% 67.4'ünün ailesinde emekli yoktur, % 27.6'sının 1 emekli,
% 32'si ilkokul veya ortaokul, % 40.9'u lise veya dengi okul, % 22.8'i yüksek okul
veya fakülte mezunu ; % 67.7'si özel araca sahip değil,
% 39.3'ünün mesleği yoktur, % 25.2'si serbest meslek sahibi, % 21.2'si memur,
% 42.7'si ikamet ettiği konuta sahip, % 31.1'i konutta kiracı, % 26.2'sinin konutu ailesinin,
ikamet ettiği konut % 55.3'ünün apartman dairesi, % 21.7'sinin müstakil ev, % 22.5'inin 2-3
katlı bahçeli evdir,
% 32.4'ü Cevatpaşa, % 25.4'ü Barbaros, % 6.6'sı Kemalpaşa, % 27.8'i İsmetpaşa
mahallelerinde ikamet etmektedir.

Y 47 by X1 to X12 (Y46 = X 47)

Deneklerden boş zamanlarında çayırda, bahçede uzananların, açık havada dinlenenlerin :

% 19.6'sı erkek, % 80.4'ü kadın ; % 80'i evli, % 6'sı bekar, % 14'ü dul,
% 27.5'i 2 çocuklu, % 25.5'i 3 çocuklu, % 23.5'i 4 ve 4'den fazla çocuklu,
% 12'si 18-29 yaş, % 44'ü 30-44 yaş, % 32'si 45-59, % 12'si 60-74 yaş grubunda,
hane halkı sayısı % 18.4'ünde 2, % 24.5'inde 3, % 24.5'inde 4, % 10.2'sinde 5, % 14.3'ünde 6
% 66'sının ailesinde emekli yoktur, % 28'inin 1, % 6'sının 2 emekli,
% 29.4'ü okuryazar değil, % 49'u ilkokul veya ortaokul mezunu,
% 88'i özel araca sahip değil,
% 72'sinin mesleği yoktur, % 12'si serbest meslek sahibi, % 9'u işçi, % 10'u memur,
% 56.9'u ikamet ettiği konuta sahip, % 27.5'i konutta kiracı, % 15.7'sinin konutu ailesinin,
ikamet ettiği konut % 49'unun müstakil ev, % 23.5'inin apartman dairesi, % 25.5'inin 2-3
katlı bahçeli evdir, % 11.8'i Cevatpaşa, % 27.5'i Barbaros, % 31.4'ü Fevzipaşa
mahallelerinde ikamet etmektedir.

Y 48 by X1 to X12 (Y46 = X 48, X49, X45, X 33, X 34, X 31, X 32, X41)

Deneklerden boş zamanlarında hobileri (kitap ve gazete okuma, sandalla ve kayıkla gezenler, balık tutanlar, el sanatları, fotoğraf çekme, bitki yetiştirme ve bahçe işleri ile uğraşan, hayvan besleyen, müzik dinleme, müzik aleti çalma) ile uğraşanların :

% 33.4'ü erkek, % 66.6'sı kadın ; % 65.7'si evli, % 22'si bekar, % 12.2'si dul,
% 26'sının çocuğu yoktur ve % 32.2'si 2 çocuklu, % 21.1'i 1, % 15.4'ü 3 çocuklu,
% 33'ü 18-29 yaş, % 39.1'i 30-44 yaş, % 20.3'ü 45-59 yaş grubunda,
hane halkı sayısı % 35'i 4, % 27.6'sı 3 , % 18.9'u 5,
% 62.3'ünün ailesinde emekli yoktur, % 31.6'sının 1 emekli,
% 42.7'si ilkokul veya ortaokul, % 33.6'sı lise veya dengi okul mezunu ;
% 73.1'i özel araca sahip değil,
% 54.2'sinin mesleği yoktur, % 18.3'ü serbest meslek sahibi, % 10.8'i memur,
% 47.1'i ikamet ettiği konuta sahip, % 32.9'u konutta kiracı, % 20'sinin konutu ailesinin,
ikamet ettiği konut % 30.9'unun müstakil ev, % 48.5'inin apartman, % 19.7'sinin 2-3 katlı
bahçeli ev, % 45.3'ü Cevatpaşa, % 23.5'i Barbaros, % 15.3'ü İsmetpaşa mahallelerinde
ikamet etmektedir.

Y 44 by X1 to X12 (Y 44 =X 36, X 37, X 38, X 38, X 44, X 50)

Deneklerden boş zamanlarında spor faaliyetleri (su sporları, her türlü top oyunları oynama, bisiklete binme, koşma, yürüyüş yapama)ile uğraşanların ve spor müsabakalı izleyenlerin :

% 57.6'sı erkek, % 42.4'ü kadın ; % 53'ü evli, % 42.8'i bekar, % 4.2'si dul,
% 48.7'sinin çocuğu yoktur ve % 24.3'ü 2 çocuklu, % 16.3'ü 1 çocuklu,
% 51.3'ü 18-29 yaş, % 34.6'sı 30-44 yaş, % 11'i 45-59 yaş grubunda,
hane halkı sayısı % 15.5'i 5, % 26.4'ü 3, % 41.9'u 4,
% 64.9'unun ailesinde emekli yoktur, % 29'unun 1 emekli,
% 27'si ilkokul veya ortaokul, % 42.2'si lise veya dengi okul, % 27'si yüksekokul veya fakülte
mezunu ; % 64.6'sı özel araca sahip değil,
% 37'sinin mesleği yoktur, % 28'i serbest meslek sahibi, % 18.6'sı memur,
% 39.7'si ikamet ettiği konuta sahip, % 32.1'i konutta kiracı, % 28.2'sinin konutu ailesinin,
ikamet ettiği konut %23'ünün müstakil ev, % 56.4'ünün apartman, % 19.3'ünün 2-3 katlı
bahçeli ev, % 48.7'si Cevatpaşa, %17.5'i Barbaros, % 15.6'sı İsmetpaşa mahallelerinde
ikamet etmektedir.

Y 51 by X1 to X12 (Y46 = X 51, X35, X 42)

Deneklerden boş zamanlarında piknik ve kamp yapan, ormana ve ava, görülmeye değer doğal güzelliklerin bulunduğu yerlere giden ve seyahat edenlerin:

% 54.7'si erkek, % 45.3'ü kadın ; % 65.3'ü evli, % 27.5'i bekar, % 7.2'si dul,
% 33.5'inin çocuğu yoktur ve % 29.4'ü 2 çocuklu, % 16.7'si 1 çocuklu,
% 37'si 18-29 yaş, % 39.4'ü 30-44 yaş, % 18.5'i 45-59 yaş grubunda,
hane halkı sayısı % 36'sında 4, % 17.6'sında 5, % 25.9'unda 3
% 66.8'inin ailesinde emekli yoktur, % 27.8'inin 1emekli,
% 38'i ilkokul veya ortaokul, % 35'i lise veya dengi okul, % 18.8'i yüksekokul veya fakülte
mezunu, % 69.9'u özel araca sahip değil,
% 43.7'sinin mesleği yoktur, % 25.7'si serbest meslek sahibi, % 16.2'si memur,
% 46.8'i ikamet ettiği konuta sahip, % 22.8'i konutta kiracı, % 30.4'ünün konutu ailesinin,
ikamet ettiği konut % 28.6'sının müstakil ev, %47.8'inin apartman, % 22.9'unun 2-3 katlı
bahçeli evdir, % 31.1'i Cevatpaşa, % 27.4'ü Barbaros, % 19.7'si İsmetpaşa, % 6.9'u Esenler
mahallelerinde ikamet etmektedir.

Y 53 by X1 to X12 (Y 53 = X 53, X 55, X 61)

Deneklerden evine en yakın parkı kullanmayanların kullanmama nedeni park yok, ve park
kapalı, yeşil alan yok olanların :

% 59.5'i erkek, % 40.5'i kadın ; % 70.4'ü evli, % 22.5'i bekar, % 7'si dul,
% 29'u çocuğu yoktur ve % 31.7'si 2 çocuklu, % 18.4'ü 1 çocuklu,
% 35.1'i 18-29 yaş, % 40'ı 30-44 yaş, % 19.3'ü 45-59 yaş grubunda,
hane halkı sayısı % 36.4'ünün 4, % 26.1'inin 3, % 15'inin 2, % 14.1'inin 5,
% 70'inin ailesinde emekli yoktur, % 25.7'sinin 1, % 3.9'unun 2 emekli,
% 47.4'ü ilkokul veya ortaokul, % 27.7'si lise veya dengi okul, % 14.7'si yüksekokul veya
fakülte mezunu ; % 74.3'ü özel araca sahip değildir,
% 51.1'inin mesleği yoktur, % 20.3'ü serbest meslek sahibi, % 15.5'i memur,
% 47.3'ü ikamet ettiği konuta sahip, % 32'si konutta kiracı, % 20.8'i konutu ailesinin, ikamet
ettiği konut % 32.5'inin müstakil ev, % 38.4'ünün apartman, % 28.4'ünün 2-3 katlı bahçeli
ev, % 13.6'sı Cevatpaşa, % 33.2'si Barbaros, % 21.3'ü İsmetpaşa, % 11.2'si Fevzipaşa
mahallelerinde ikamet etmektedir.

Y 54 by X1 to X12 (Y 54 = X 54, X 60, X 62, X 62)

Deneklerden evine en yakın parkı kullanmayanların kullanmama nedeni düzenlemeler kötü,
ilgi çekici değil, yaş gruplarına göre düzenlenmemiş, yeterli donatı ve tesis yok olanların :

% 54.7'si erkek, % 45.3'ü kadın ; % 57.8'i evli, % 36'sı bekar, % 6.2'si dul,
% 41.8'inin çocuğu yoktur ve % 31.1'i 2 çocuklu, % 12.9'u 1, %12.2'si 2 çocuklu,
% 42.7'si 18-29 yaş, % 41.3'ü 30-44 yaş, % 13.2'si 45-59 yaş grubunda,
hane halkı sayısı % 40'ı 2, % 24.4'ü 3, % 20'si 5,

% 64.9'unun ailesinde emekli yoktur, % 27.7'sinin 1, % 6.7'sinin 2 emekli,
% 25.3'ü ilkokul veya ortaokul, % 44.3'ü lise veya dengi okul, % 28'i yüksekokul veya fakülte mezunu ; % 60.7'si özel araca sahip değildir,
% 37.3'ünün mesleği yoktur, % 22'si serbest meslek sahibi, % 23.3'ü memur,
% 48.3'ü ikamet ettiği konuta sahip, % 26.6'sı konutta kiracı,
% 25.2'sinin konutu ailesinin, ikamet ettiği konut % 64'ünün apartman, % 18.3'ünün müstakil ev, % 16.6'sı 2-3 katlı bahçeli ev, % 48.8'i Cevatpaşa, % 26'sı İsmetpaşa, % 19'u Barbaros mahallelerinde ikamet etmektedir.

Y 57 by X1 to X12 (Y 57 = X 67, X 68)

Deneklerden evine en yakın parkı kullanmayanların kullanmama nedeni kişisel (ekonomik olanaksızlıklar, sağlık, yaşlılık, mahalleye yeni taşınması gibi) olanların :

% 27.8'i erkek, % 72.2'si kadın; % 50'si evli, % 16.7'si bekar, % 33.3'ü dul,
% 22.2'sinin çocuğu yoktur ve % 27.8'i 2 % 16.7'si 2, % 16.7'si 3 çocuklu, % 16.7'si 4 ve daha fazla çocuklu,
% 5.6'sı 18-29 yaş, % 44.4'ü 30-44 yaş, % 33.3'ü 45-59 yaş grubunda,
hane halkı sayısı % 43.8'i 4, % 18.8'i 3, % 12.5'i 1, % 12.5'i 6,
% 77.8'inin ailesinde emekli yoktur, % 22.2'sinin 1, emekli vardır,
% 27.8'i okuryazar değil, % 16.7'si okuryazar olup bir öğretim kurumu mezunu olmayan, % 27.8'i ilkokul veya ortaokul, % 11.1'i lise veya dengi okul, % 16.7'si yüksekokul veya fakülte mezunu ; % 83.3'ü özel araca sahip değil,
% 50'sinin mesleği yoktur, % 27.8'i serbest meslek sahibi, % 11.1'i işçi,
% 44.4'ü ikamet ettiği konuta sahip, % 44.4'ü konutta kiracı, % 11.1'inin konutu ailesinin, ikamet ettiği konut % 44.4'ünün müstakil ev, % 27.8'inin apartman, % 27.8'inin 2-3 katlı bahçeli evdir, % 33.3'ü Cevatpaşa, % 22.2'si Namık Kemal, % 11.1'i Esenler, % 16.4'ü Fevzipaşa mahallelerinde ikamet etmektedir.

Y 64 by X1 to X12 (Y 64 = X 64, X 67)

Deneklerden evine en yakın parkı kullanmayanların kullanmama nedeni parkın bakımsız, güvenliksiz, yerinin iyi seçilmemiş olması olanların :

% 44.8'i erkek, % 55.2'si kadın ; % 24.1'i evli, % 62.1'i bekar, % 13.8'i dul,
% 24.1'inin çocuğu yoktur ve % 17.22 si 1 çocuklu, % 37.9'u 2, % 17.2'si 3 çocuklu
% 20.7'si 18-29 yaş, % 55.2'si 30-44 yaş, % 24.1'i 45-59 yaş grubunda,
hane halkı sayısı % 17.9'u 3, % 25'i 5, % 35.7'si 4,
% 64.3'ünün ailesinde emekli yoktur, % 28.6'sı 1 emekli,

% 21.4'ü ilkokul veya ortaokul, % 50'si lise veya dengi okul, % 17.9'u yüksekokul veya fakülte mezunu ; % 75.9'u özel araca sahip değil,
% 44.8'inin mesleği yoktur, % 34.5'i serbest meslek sahibi, % 17.2'si memur,
% 58.6'sı ikamet ettiği konuta sahip, % 17.2'si konutta kiracı, % 24.1'inin konutu ailesinin, ikamet ettiği konut % 37.9'unun müstakil ev, % 48.3'ünün apartman, % 13.8'inin 2-3 katlı bahçeli ev, % 79.3'ü Cevatpaşa, % 10.3'ü Barbaros, % 3.4'ü Esenler mahallelerinde ikamet etmektedir.

Y 69 by X1 to X12 (Y 69 = X 69, X 56)

Deneklerden evine en yakın parkı kullanmayanların kullanmama nedenleri park alışkanlıklarının ve parka gereksinimlerinin olmayışı gibi nedenleri olanların :

% 49.6'sı erkek, % 50.4'ü kadın ; % 33.5'i evli, % 57.3'ü bekar, % 9.3'ü dul,
% 38.3'ünün çocuğu yoktur ve % 10.5'i 1 çocuklu, % 27.4'ü 2, % 17.3'ü 3 çocuklu,
% 38.6'i 18-29 yaş, % 36.'sı 30-44 yaş, % 19.8'i 45-59 yaş grubunda,
hane halkı sayısı % 35.3'ü 3, % 25.3'ü 2, % 17.8'i 5,
% 58.3'ünün ailesinde emekli yoktur, % 33.9'unun 1, % 4.5'inin 2, % 3.3'ünün 3 emekli,
% 30'u ilkokul veya ortaokul, % 44.9'u lise veya dengi okul, % 19'u yüksekokul veya fakülte mezunu ; % 64.7'si özel araca sahip değildir,
% 47.4'ünün mesleği yoktur, % 21.5'i serbest meslek sahibi, % 15.4'ü memur,
% 44.1'i ikamet ettiği konuta sahip, % 27.5'i konutta kiracı, % 28.3'ünün konutu ailesinin, ikamet ettiği konut % 25.4'ünün müstakil ev, % 55.6'sının apartman, % 17.7'sinin 2-3 katlı bahçeli ev, % 40.3'ü Cevatpaşa, % 22.6'sı Barbaros, % 21.8'i İsmetpaşa mahallelerinde ikamet etmektedir.

Y 98 by X1 to X12 (Y 98 = X 98, X 100)

Deneklerden şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanmayanların kullanmama nedenleri park yok, yeşil yok, park kapalı olanların :

% 40.9'u erkek, % 59.1'i kadın ; % 25.9'u evli, % 64.6'sı bekar, % 9.4'ü dul,
% 33.2'sinin çocuğu yoktur ve % 21'i 1 çocuklu, % 28.8'i 2, % 13.6'sı 3 çocuklu,
% 37.8'i 18-29 yaş, % 41.6'sı 30-44, % 15.2'si 45-59, % 4.7'si 60-74 yaş grubunda
hane halkı sayısı % 3.8'inin 1, % 13'ünün 2, % 28.8'inin 3, % 39'unun 4, % 12'sinin 5,
% 73.7'sinin ailesinde emekli yoktur, % 21.2'sinin 1, % 5.1'inin 2 emekli,
% 38.9'u ilkokul veya ortaokul, % 35.9'u lise veya dengi okul, % 19.8'i yüksekokul veya fakülte mezunu ; % 69'u özel araca sahip değil,
% 43.6'sının mesleği yoktur, % 22.8'i serbest meslek sahibi, % 18.8'i memur,
% 43.9'u ikamet ettiği konuta sahip, % 25'i konutta kiracı, % 31.1'inin ailesinin,

ikamet ettiği konut % 44.6'sının apartman, % 29.5'inin 2-3 katlı bahçeli ev, % 25.2'sinin müstakil ev, % 16.8'i Cevatpaşa, % 40.9'u Barbaros, % 10.7'si Kemalpaşa, % 20.5'i İsmetpaşa mahallelerinde ikamet etmektedir.

Y 99 by X1 to X12 (Y 99 = X 99, X 105, X 107)

Deneklerden şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanmayanların kullanmama nedenleri düzenlemeler kötü, ilgi çekici değil, yaş gruplarına göre düzenlenmemiş, donatı ve yeterli tesis yok olanların ;

% 50'si erkek, % 50'si kadın ; % 53.5'i evli, % 41.3'ü bekar, % 5.2'si dul, % 46.5'inin çocuğu yoktur ve % 27'si 2 çocuklu, % 16.5'i 1 çocuklu, % 51.1'i 18-29 yaş, % 34.5'i 30-44 yaş, % 12.7'si 45-59 yaş grubunda, hane halkı sayısı % 41.1'i 4, % 28.8'i 3, % 13.3'ü 5, % 63.9'unun ailesinde emekli yoktur, % 27.3'ünün 1, % 8.4'ünün 2 emekli, % 22.6'sı ilkokul veya ortaokul, % 40.9'u lise veya dengi okul, % 33.9'u yüksek okul veya fakülte mezunu ; % 60.7'si özel araca sahip değil, % 32.6'sının mesleği yoktur, % 29.6'sı serbest meslek sahibi, % 23'ü memur, % 43.4'ü ikamet ettiği konuta sahip, % 28.1'i konutta kiracı, % 28.5'inin konutu ailesinin ; ikamet ettiği konut % 20.4'ünün müstakil ev, % 60.9'unun apartman, % 17.4'ünün 2-3 katlı bahçeli ev, % 29.1'i Cevatpaşa, % 29.1'i İsmetpaşa, % 27.8'i Barbaros mahallelerinde ikamet etmektedir.

Y 102 by X1 to X12 (Y 102 = X 102, X 106, X 109, X 110, X 112)

Deneklerden şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanmayanların kullanmama nedenleri kişisel (ekonomik olanaksızlıklar, sağlık, yaşıllık, mahalleye yeni taşınılması gibi nedenler) olanların ;

% 66.2'si kadın, % 33.8'i erkek ; % 64.9'u evli, % 24.3'ü dul, % 10.8'i bekar, % 13.5'inin çocuğu yoktur ve % 29.7'si 2, % 25.7'si 3, % 18.9'u 4, % 12.2'si 2 çocuklu, % 16.2'si 18-29 yaş, % 27'si 30-44, % 36.5'i 45-59, % 18.9'u 60-74 yaş grubunda, hane halkı sayısı % 25.4'ü 2, % 23.9'u 4, % 19.7'si 5, % 12.7'si 3, % 7'si 1, % 72.2'sinin ailesinde emekli yoktur, % 27.8'inin 1 emekli, % 37.2'si ilkokul veya ortaokul, % 23.3'ü okuryazar değil, % 15.1'i okuryazar olup bir öğretim kurumu mezunu olmayan, % 13.3'ü lise veya dengi okul, % 11'i yüksek okul veya fakülte mezunu ; % 89'u özel araca sahip değil, % 61.1'inin mesleği yoktur, % 12.5'i serbest meslek sahibi, % 12.5'i memur, % 47.3'ü ikamet ettiği konuta sahip, % 36.5'i konutta kiracı, % 16.2'sinin ailesinin,

ikamet ettiği konut % 48.6'sının müstakil ev, % 23'ünün apartman, % 28.4'ünün 2-3 katlı bahçeli ev, % 23'ü Cevatpaşa, % 18.9'u Namık Kemal, % 16.2'si Fevzipaşa, % 14.9'u Barbaros, % 12.2'si İsmetpaşa mahallelerinde ikamet etmektedir.

Y 111 by X1 to X12 (Y 111 = X 101)

Deneklerden şehirdeki park ve yeşil mekanları kullanmayanların kullanmama nedenleri park alışkanlıklarının ve parka gereksinimlerinin olmayışı gibi nedenleri olanların :

% 43.3'ü erkek, % 54.7'si kadın ; % 52.7'si evli, % 32.7'si bekar, % 14.7'si dul, % 38.3'ünün çocuğu yoktur ve % 22.8'i 3 çocuklu, % 20.1'i 2, % 12.1'i 1 çocuklu, % 37.6'sı 18-29 yaş, % 34.2'si 30-44 yaş, % 21.5'i 45-59 yaş grubunda, hane halkı sayısı % 32.9'u 4, % 25.3'ü 3, % 21.2'si 5, % 56.8'inin ailesinde emekli yoktur, % 35.8'inin 1 emekli, % 40.9'u ilkokul veya ortaokul, % 32.2'si lise veya dengi okul, % 16.8'i yüksekokul veya fakülte mezunu ; % 68.7'si özel araca sahip değil, % 45'inin mesleği yoktur, % 22.8'i serbest meslek sahibi, % 15.4'ü memur, % 44.3'ü ikamet ettiği konuta sahip, % 26.2'si konutta kiracı, % 29.5'i konutu ailesinin, ikamet ettiği konut % 28.7'sinin müstakil ev, % 49.3'ünün apartman, % 21.3'ünün 2-3 katlı bahçeli ev, % 50.3'ü Cevatpaşa, % 23.5'i Barbaros, % 10.1'i İsmetpaşa mahallelerinde ikamet etmektedir.

Y 142 by X1 to X12 (Y 142 = X 142, X 143)

Deneklerin şehir yakın çevresindeki gittiği veya gideceği park ve yeşil mekanlarda piknik ve kamp yeri kullanımlarının bulunmasını tercih edenlerin :

% 50.2'si erkek, % 49.8'i kadın ; % 63.9'u evli, % 30.9'u bekar, % 5.2'si dul, % 37.4'ünün çocuğu yoktur ve % 19.5'i 1 çocuklu, % 30.3'ü, % 9.9'u 3 çocuklu, % 39.9'u 18-29 yaş, % 43.7'si 30-44 yaş, % 12.4'ü 45-59 yaş grubunda, hane halkı sayısı % 40.5'inin 4, % 27.8'inin 3, % 14.2'sinin 5, % 63.9'unun ailesinde emekli yoktur, % 28.8'inin 2 emekli, % 29.9'u ilkokul veya ortaokul, % 40.6'sı lise veya dengi okul, % 26.9'u yüksekokul veya fakülte mezunu ; % 61.8'i özel araca sahip değil, % 32'sinin mesleği yoktur, % 28'i memur, % 25.6'sı serbest meslek sahibi, % 44.1'i ikamet ettiği konuta sahip, % 32.2'si konutta kiracı, % 23.6'sının konutu ailesinin ; ikamet ettiği konut % 17.9'unun müstakil ev, % 62.3'ünün apartman dairesi, % 19.1'inin 2-3 katlı bahçeli evde, % 39.8'i Cevatpaşa, % 23.7'si Barbaros, % 24'ü İsmetpaşa mahallelerinde ikamet etmektedir.

Y 144 by X1 to X12 (Y 144 = X 144, X 145)

Deneklerin şehir yakın çevresindeki gittiği veya gideceği park ve yeşil mekanlarda büfe, WC kullanımlarının bulunmasını tercih edenlerin :

% 40.2'si erkek, % 59.8'i kadın , % 70.2'si evli, % 25.6'sı bekar, % 4.3'ü dul,
% 33.8'inin çocuğu yoktur ve % 30.3'ü 2 çocuklu, % 20.4'ü 1, % 11.6'sı 3 çocuklu,
% 40.4'ü 18-29 yaş, % 40'ı 30-44 yaş, % 15.9'u 45-59 yaş grubunda,
hane halkı sayısı % 34.3'ü 4 2, % 29.9'u 3, % 15.3'ü 5,
% 68.5'inin ailesinde emekli yoktur, % 27.3'ünün 1, % 3.4'ünün 2, emekli,
% 34.1'i ilkokul veya ortaokul, % 36.3'ü lise veya dengi okul,
% 22.9'u yüksekokul veya fakülte mezunu ; % 66.4'ü özel araca sahip değil,
% 44.7'sinin mesleği yoktur, % 21.5'i memur, % 20.8'i serbest meslek sahibi,
% 44.3'ü ikamet ettiği konuta sahip, % 32.2'si konutta kiracı, % 23.5'inin konutu ailesinin,
ikamet ettiği konut % 22.2'sinin müstakil ev, % 56.6'sının apartman, % 20.4'ünün 2-3 katlı
bahçeli ev,
% 28.7'si Cevatpaşa, % 26.9'u Barbaros, % 24.1'i İsmetpaşa mahallelerinde ikamet
etmektedir.

Y 149 by X1 to X12 (Y 149 = X 149, X 148)

Deneklerin şehir yakın çevresindeki gittiği veya gideceği park ve yeşil mekanlarda donatılar ve otopark bulunmasını tercih edenlerin :

% 59.7'si erkek, % 40.3'ü kadın ; % 56.5'i evli, % 35.5'i bekar, % 8.1'i dul,
% 44.3'ünün çocuğu yoktur ve % 32.8'i 2 çocuklu, % 13.1'i 1 çocuklu,
% 43.5'i 18-29 yaş, % 38.7'si 30-44 yaş, % 11.3'ü 45-59 yaş grubunda,
hane halkı sayısı % 43.5'i 4, % 21'i 3, % 14.5'i 2,
% 60.7'sinin ailesinde emekli yoktur, % 34.4'ü 1 emekli,
% 33.9'u ilkokul veya ortaokul, % 35.5'i ise veya dengi okul,
% 30.6'sı yüksekokul veya fakülte mezunu ; % 34.4'ü özel araca sahip değil,
% 30.6'sının mesleği yoktur, % 45.2'si serbest meslek sahibi, % 11.3'ü memur,
69.4'ü ikamet ettiği konuta sahip, % 19.4'ü konutta kiracı, % 11.3'ünün konutu ailesinin,
ikamet ettiği konut % 11.3'ünün müstakil ev, % 51.6'sının apartman dairesi, % 19.4'ünün 2-
3 katlı bahçeli ev,
% 37.7'si Cevatpaşa, % 37.7'si Barbaros, % 11.5'i Kemalpaşa mahallelerinde ikamet
etmektedir.

Y 150 by X1 to X12 (Y 150 = X 150, X 152)

Deneklerin şehir yakın çevresindeki gittiği veya gideceği park ve yeşil mekanlarda dinlenme yeri ve tesisi bulunmasını tercih edenlerin ;

% 35'i erkek, % 65'i kadın ; % 82.5'i evli, % 12.5'i bekar, % 5'i dul ,
% 27.5'inin çocuğu yoktur ve % 15'i 1, % 40'ı 2 çocuklu, % 15.'i 3 çocuklu,
% 30'u 18-29 yaş, % 42.5'i 30-44 yaş, % 22.5'i 45-59 yaş grubunda,
hane halkı sayısı % 30.8'inin 3, % 25.6'sının 4, % 15.4'ünün 5,
% 62.5'inin ailesinde emekli yoktur, % 30'unun 1, % 7.5'inin 2 emekli,
% 50'si ilkokul veya ortaokul, % 25'i lise veya dengi okul,
% 20'si yüksekokul veya fakülte mezunu , % 63.2'si özel araca sahip değil,
% 52.5'inin mesleği yoktur, % 27.5'i memur, % 12.5'i serbest meslek sahibi,
% 57.5'i ikamet ettiği konuta sahip, % 27.5'i konutta kiracı, % 15'inin konutu ailesinin,
ikamet ettiği konut % 27.5'inin müstakil ev, % 57.5'inin apartman dairesi, % 15'inin 2-3 katlı bahçeli ev,
% 50'si Cevatpaşa, % 20'si Barbaros, % 10'u İsmetpaşa, % 12.5'i Esenler mahallelerinde ikamet etmektedir.

Y 154 by X1 to X12 (Y 154 = X 154, X 155, X 156, X 161)

Deneklerin dinlenme amaçlı gidilen açık ve yeşil mekanlarda bulunmasını gerekli bulduğu kullanımlar veya özellikler orman, yeşil alan, çayır, dağ, tepe olanların ;

% 45.9'u erkek, % 54.1'i kadın ; % 28.2'si evli, % 63.4'ü bekar, % 8.4'ü dul,
% 33.2'sinin çocuğu yoktur ve % 18.8'i 1çocuklu, % 30.6'sı 2, % 12.6'sı 3çocuklu,
% 37.4'ü 18-29 yaş, % 38'i 30-44 yaş, % 18.6'sı 45-59 yaş grubunda,
hane halkı sayısı % 37.5'inin 4, % 26.1'inin 3, % 16.9'unun 5,
% 65.1'inin ailesinde emekli yoktur, % 29.1'inin 1 emekli,
% 37.3'ü ilkokul veya ortaokul, % 36.9'u lise veya dengi okul,
% 20'si yüksekokul veya fakülte mezunu ; % 68.2'si özel araca sahip değil,
% 40.2'sinin mesleği yoktur, % 26'sı serbest meslek sahibi, % 19.9'u memur,
% 47.2'si ikamet ettiği konuta sahip, % 30.2'si konutta kiracı, % 22.6'sının konutu ailesinin,
ikamet ettiği konut % 25.6'sının müstakil ev, % 51'inin apartman dairesi, % 22.7'sinin 2-3 katlı bahçeli ev,
% 24.2'si Cevatpaşa, % 38'i Barbaros, % 21.7'si İsmetpaşa mahallelerinde ikamet etmektedir.

Y 157 by X1 to X12 (Y 157 = X 157, X 158, X 160, X 168)

Deneklerin dinlenme amaçlı gidilen açık ve yeşil mekanlarda bulunmasını gerekli bulduğu kullanımlar veya özellikler deniz, akarsu, kaplıca, şelale, çağlayan, göl olanların ;
% 44.7'si erkek, % 55.3'ü kadın; 63.8'i evli, % 27.8'i bekar, % 8.4'ü dul,
% 33.1'inin çocuğu yoktur ve % 18.8'i 1 çocuklu, % 28.6'sı 2, % 13.3'ü 3 çocuklu,
% 38.6'sı 18-29 yaş, % 41.1'i 30-44 yaş, % 14.8'i 45-59 yaş grubunda,
hane halkı sayısı % 13.3'ü 2, % 27.9'u 3, % 33.3'ü 4, % 16.8'i 5,
% 67.4'ünün ailesinde emekli yoktur, % 28'inin 1, % 4.4'ünün 2 emekli,
% 32.1'i ilkokul veya ortaokul, % 37'si lise veya dengi okul,
% 21.3'ü yüksekokul veya fakülte mezunu ; % 70'i özel araca sahip değil,
% 47.4'ünün mesleği yoktur, % 23.6'sı serbest meslek sahibi, % 16.4'ü memur,
% 41.8'i ikamet ettiği konuta sahip, % 24'ü konutta kiracı, % 34.2'sinin konutu ailesinin,
ikamet ettiği konut % 28.4'ünün müstakil ev, % 54.1'inin apartman dairesi, % 16.5'inin 2-3
katlı bahçeli ev ,
% 40.3'ü Cevatpaşa, %18.6'sı Barbaros, % 17.4'ü İsmetpaşa mahallelerinde ikamet
etmektedir.

Y 165 by X1 to X12 (Y 165 = X 165, X 166)

Deneklerin dinlenme amaçlı gidilen açık ve yeşil mekanlarda bulunmasını gerekli bulduğu kullanımlar veya özellikler spor alanları, eğlence yeri, sosyal tesis, yüzme havuzu olanların ;
% 55.9'u erkek, % 44.1'i kadın ; % 58.8'i evli, % 38.2'si bekar, % 2.9'u dul,
% 41.2'sinin çocuğu yoktur ve % 23.5'i 1 çocuklu, % 26.5'i 2 çocuklu,
% 44.1'i 18-29 yaş, % 44.1'i 30-44 yaş, % 5.9'u 45-59, % 5.9'u 60-74 yaş grubunda;
hane halkı sayısı % 42.4'ünün 3, % 30.3'ünün 4, % 12.1'inin 5,
% 78.8'inin ailesinde emekli yoktur, % 18.2'sinin 1 emekli,
% 29.4'ü ilkokul veya ortaokul, % 35.3'ü lise veya dengi okul,
% 35.3'ü yüksekokul veya fakülte mezunu ; % 64.7'si özel araca sahip değil,
% 29.4'ünün mesleği yoktur, % 20.6'sı serbest meslek sahibi, % 29.4'ü memur,
% 41.2'si ikamet ettiği konuta sahip, % 17.6'sı konutta kiracı, % 17.6'sının konutu ailesinin,
ikamet ettiği konut % 32.4'ünün müstakil ev, % 52.9'unun apartman dairesi, % 14.7'sinin 2-3
katlı bahçeli ev,
% 70.6'sı Cevatpaşa, % 5.9'u Barbaros, % 11.8'i İsmetpaşa, % 5.9'u Fevzipaşa
mahallelerinde ikamet etmektedir.

Y 167 by X1 to X12 (Y 167 = X 167, X 170)

Deneklerin dinlenme amaçlı gidilen açık ve yeşil mekanlarda bulunmasını gerekli bulduğu kullanımlar veya özellikler dinlenme yeri, oturma yeri, çay bahçesi olanların

%53.3'ü erkek, % 46.7'si kadın ; % 66.7'si evli, % 13.3'ü bekar, % 20'si dul,
% 20'sinin çocuğu yoktur ve % 40'ı 1 çocuklu, % 33.3'ü 2, % 13.3'ü 4 çocuklu,
% 33.3'ü 18-29, % 13.3'ü 30-44, % 33.3'ü 45-59 yaş, % 13.3'ü 60-74 yaş grubunda;
hane halkı sayısı % 33.3'ü 4, % 26.7'si 5, % 20'si 3, % 13.3'ü 2,
% 60'ının ailesinde emekli yoktur, % 40'ının 1 emekli,
% 53.3'ü ilkokul veya ortaokul, % 33.3'ü lise veya dengi okul,
% 13.3'ü yüksekokul veya fakülte mezunu, % 73.3'ü özel araca sahip değil,
% 40'ının mesleği yoktur, % 26.7'si serbest meslek sahibi, % 26.7'si memur,
% 33.3'ü ikamet ettiği konuta sahip, % 33.3'ü konutta kiracı, % 33.3'ünün konutu ailesinin,
ikamet ettiği konut % 26.7'sinin müstakil ev, % 46.7'sinin apartman dairesi, % 26.7'sinin 2-3
katlı bahçeli ev,
% 33.3'ü Cevatpaşa, % 26.7'si Barbaros, % 20'si İsmetpaşa, % 20'si Esenler
mahallelerinde ikamet etmektedir.

Y 163 by X1 to X12 (Y 163 = X 163)

Deneklerin dinlenme amaçlı gidilen açık ve yeşil mekanlarda bulunmasını gerekli bulduğu kullanımlar veya özellikler temizlik, temiz hava, sessizlik, araç olmayan bir yer olanların

% 35.4'ü erkek, % 64.6'sı kadın , % 83'ü evli, % 10.6'sı bekar, % 1.6'sı dul,
% 22.9'unun çocuğu yoktur ve % 12.5'i 1 çocuklu, % 35.4'ü 2, % 22.9'u 3 çocuklu,
% 28.3'ü 18-29 yaş, % 41.3'ü 30-44 yaş, %26.1'i 45-59 yaş grubunda,
hane halkı sayısı % 13'ü 2, % 18.6'sı 5, % 39.1'i 3, % 17.4'ü 2,
% 62.5'inin ailesinde emekli yoktur, % % 33.3'ün 1 emekli,
% 64.6'sı ilkokul veya ortaokul, % 14.6'sı lise veya dengi okul,
% 4.2'si yüksekokul veya fakülte mezunu, % 83.3'ü özel araca sahip değil,
% 60.9'unun mesleği yoktur, % 23.9'u serbest meslek sahibi, % 10.9'u memur,
% 42.6'sı ikamet ettiği konuta sahip, % 23.4'ü konutta kiracı, % 34'ünün konutu ailesinin,
ikamet ettiği konut % 41.7'sinin müstakil ev, % 29.2'sinin apartman dairesi, % 29.2'sinin 2-3
katlı bahçeli ev,
% 27.1'i Cevatpaşa, % 12.5'i Barbaros, %14.6'sı İsmetpaşa,% 39.6'sı Fevzipaşa
mahallelerinde ikamet etmektedir.

EK-7 : Çanakkale Kenti Yeşil Alan Düzenlemelerinde Kullanılan Bitki Türleri

Yaprağını döken geniş yapraklı boylu ağaçlar

- + Acer negundo L.
- + Celtis australis L.
- + Fraxinus excelsior L.
- + Gleditsia triacanthos L.
- + Maclura pomifera L.
- + Platanus orientalis L.
- + Ulmus carpinifolia Mill. minor Mill.
- + Tilia tomentosa Argemone DC.

Yaprağını döken geniş yapraklı orta boylu ağaçlar

- Acer pseudoplatanus L.
- Aesculus hippocastanum L.
- Catalpa bignonioides WATT.
- Melia azedarach L.
- Morus alba L.
- Pistacia atlantica Desf.
- Populus alba L.
- Populus x canadensis Moench
- Populus canescens (Ait.) Smith
- Populus tremula L.
- Robinia pseudoacacia L.
- Salix babylonica L.
- Sophora japonica L.

Yaprağını döken geniş yapraklı kısa boylu ağaçlar

- Albizia julibrissin Desf.
- Cercis siliquastrum L.
- Elaeagnus angustifolia L.
- Eriobotria japonica (Thunb.) Lindl. & Murray
- Ficus carica L.
- Lagerstroemia indica L.
- Prunus x domestica L.
- Prunus pissardii Argemone "Kırmızı Elma"

Yaprağını döken geniş yapraklı boylu çalılar

- Cornus sanguinea L.
- Crataegus monogyna Desf.
- Philadelphus inodorus var. grandiflorus
- Pyracantha coccinea Desf.
- Syringa vulgaris L.

Yaprağını döken geniş yapraklı orta boylu çalılar

- Buddleia davidii Franch.
- Cotoneaster x watereri Excell.
- Hibiscus syriacus L.
- Lonicera fragrantissima
- Punica granatum L.
- Viburnum opulus L.

Yaprağını döken geniş yapraklı kısa boylu çalılar

Caesalpinia gilliesii WALL.
Cassia corymbosa LAM.
Chaenomeles speciosa NAKAI
Deutzia scabra

Forsythia x intermedia RECH.
Symphoricarpus orbiculatus MICHX.

Herdemyeşil geniş yapraklı kısa boylu ağaçlar

Photinia serrulata LINDLEY
Trahycarpus fortunei H. WENDL.

Herdemyeşil geniş yapraklı boylu çalılar

Laurus nobilis L.
Ligustrum lucidum AIT.
Prunus laurocerasus L.

Herdemyeşil geniş yapraklı orta boylu çalılar

Myrtus communis L.
Nerium oleander L.
Phillyrea latifolia L.
Pistacia lentiscus L.
Viburnum tinus L.

Herdemyeşil geniş yapraklı kısa boylu çalılar

Atriplex halimus R. BR.
Buxus sempervirens L.
Euonymus japonicus L.
Jasminum nudiflorum LINDLEY
Mahonia aquifolium (PURSH.) NUTT.
Rosmarinus officinalis L.

Herdemyeşil iğne yapraklı boylu ağaçlar

Cedrus deodora G. DON
Cedrus libani A. RICH.
Cupressus arizonica GREENE
Pinus brutia TEN.
Pinus pinea L.

Herdemyeşil iğne yapraklı kısa boylu ağaçlar

Taxus baccata L.

Herdemyeşil iğne yapraklı kısa boylu çalılar

Juniperus sabina L.
Thuja occidentalis L.

Yaprağını döken geniş yapraklı sarılıcılar

Campsis radicans SEEM.
Lonicera caprifolia L.
Parthenocissus quinquefolia (L.) PLANCH.
Wisteria sinensis SWETZ.

Herdemyeşil geniş yapraklı sarılıcı ve yerörtücüler

Hedera helix L.
Jasminum nudiflorum LINDLEY

Perenyaller

Alcea rosea
Chrysanthemum indicum
Oenanthë biennis
Paeonia suffruticosa

Annueller

Hydrangea involucrata

Tagetes patula

Sukkulentler

Santolina chamaecyparissus L.

Agave americana

Çit bitkileri

Buxus sempervirens L.

Cupressus arizonica GREENE

Ligustrum lucidum AIT.

Laurus nobilis L.

Ligustrum ovalifolium HASSK.

Maclura pomifera L.

Thuja occidentalis L.

Philadelphus inodorus var. grandiflorus

Ulmus carpinifolia MILL. & HALLER

Viburnum tinus L.

Ligustrum japonicum THUNB.

VIII. ÖZGEÇMİŞ

28.02.1964 tarihinde Eskişehir'de doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini İzmir ve Kayseri'de tamamladı. 1989 Haziran döneminde Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü'nden mezun oldu.

1988 Temmuz ayından 1990 Mayıs ayına kadar Sözer Peyzaj Planlama-Uygulama ve İnşaat L.t.d. Ş.t.i 'nde stajyer öğrenci ve Peyzaj Mimarı statüsünde sürekli olarak çalıştı.

1 Haziran 1990 tarihinde İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü'nde Araştırma Görevlisi kadrosuna atandı.

İ.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Lisansüstü Peyzaj Mimarlığı Programında 'İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Araştırma Ormanının Rekreatyon Potansiyelinin Saptanması' adlı Yüksek Lisans Tezi ile 29.06.1992 tarihinde 'Peyzaj Yüksek Mimarı' ünvanı aldı.

11.05.1994 tarihinde Peyzaj Mimarlığı Bölümü'nde Anabilim Dalları'nın ihdas edilmesinden bu yana Peyzaj Planlama ve Tasarım Anabilim Dalı'nda Araştırma Görevlisi olarak çalışmaktadır.

BİTİRİLEN ARAŞTIRMA, MAKALE VE PROJELER :

* Koşuyolu-Validebağ Korusu Peyzaj Planlama ve Restorasyonu Projesi, 1991.

Ayaşlıgil, T., (1992) : 'İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Araştırma Ormanının Rekreatyon Potansiyelinin Saptanması' (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi).

* İ.Ü. Avcılar Kampüsü Peyzaj Planlama ve Araştırma Projesi, (Bitirilen Proje), 1993.

* Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü tarafından 14-18 Haziran 1993 tarihlerinde düzenlenen 'Üretimi Bitmiş Maden Ocaklarının Peyzaj Onarım Teknikleri' konulu seminer ve workshop'a katıldı.

Ayaşlıgil, T., (1994) : Tarihi Bilezikçi Çiftliği'nin (Büyükdere) Peyzaj Özellikleri. ICOMOS-IFLA ile Yıldız Teknik Üniversitesi tarafından 24-25 Kasım 1994 tarihlerinde düzenlenen Doğal Değerlerin Korunması Kurumlaşma Stratejileri Ulusal Semineri'nde poster olarak sunulmuştur.

* İ.Ü. Merkez Kampüsü Peyzaj Planlama ve Araştırma Projesi, (Bitirilen Proje), 1996.

Neyişçi, T., Ayaşlıgil, Y., Ayaşlıgil, T., Sönmezışık, S. (1996) : Yangına Dirençli Ormanlaştırma İlkeleri. TÜBİTAK Proje No : TOGTAG - 1342, S. 65, Antalya.

Ayaşlıgil, T. (1996) : Çanakkale Kenti Açık ve Yeşil Alan Sistemi, Yerleşim ve Çevre Sorunları: Çanakkale İli Sempozyumu, 9-13 Eylül-Çanakkale, 13 S.